

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 26 Φεβρουαρίου 2012

www.kathimerini.com.cy

Ετος 40 ■ Αρ. φύλλου 175

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 1,50 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,90 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ
Αθλητισμός, σελ. 11

ΚΑΡΙΕΡΑ
Οικονομική, σελ. 12

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΡΝΤΑΛ ΓΚΙΟΥΒΕΝ

Φάντασμα αυταρχισμού στοιχειώνει την Τουρκία

«Η ιδέα τού να βρεθεί ο Ερντογάν στην προεδρία μού προκαλεί φόβο», λέει στην «Κ» ο Τούρκος δημοσιογράφος Ερντάλ Γκιουβέν, μέχρι πρότινος αρχισυντάκτης της «Ραντικάλ». Σκιαγραφώντας την εικόνα που επικρατεί αυτή τη στιγμή στην Τουρκία, σημειώνει ότι ο μηχανισμός της λογοκρισίας βρίσκεται σε πλήρη ισχύ, με πλήθος δημοσιογράφων να έχουν εκδιωχθεί από τις δουλειές τους και με άλλους να βρίσκονται στη φυλακή με διάφορες κατηγορίες, όπως αυτή της «συνωμοσίας για ανατροπή της κυβέρνησης». Όσο για το Κυπριακό, λέει ότι θεωρεί μη ρεαλιστικό να αναμένει κάποιος οποιουδήποτε είδους πρωτοβουλία από την Άγκυρα. **Σελ. 7**

ΓΑΛΛΙΑ

Η αχίλλειος πτέρνα του Νικολά Σαρκοζί

Οι περισσότεροι αναλυτές θεωρούν ως μεγαλύτερη αδυναμία του Γάλλου προέδρου, Νικολά Σαρκοζί, την αγάπη του για έναν φανταχτερό τρόπο ζωής. **Σελ. 22**

ΥΓΕΙΑ

Αυξάνονται συνεχώς τα σπάνια νοσήματα

Στην Ευρώπη περίπου 30 εκατομμύρια άνθρωποι πάσχουν από σπάνιες ασθένειες, για τις οποίες ενοχοποιείται ο κληρονομικός παράγοντας. Αυξητική η τάση και στην Κύπρο. **Σελ. 23**

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΖΑΟΥΑΝΤ ΖΑΪΡΙ

«Το καλοκαίρι θα δούμε αν θα μείνω»

Ο 30χρονος Μαροκινός, στην πρώτη μεγάλη του συνέντευξη, αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο παραμονής του στην Ανόρθωση και τη νέα χρονιά. Τι λέει για τον Κόκκαλη και τις μεθόδους του Άγγελου Αναστασιάδη.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Το πρώτο σοβαρό βήμα προς την F1

Ξεκίνησε δυναμικά τη φετινή αγωνιστική καμπάνια στο GP3, που μπορεί να ανοίξει στην Κύπρο πολύ σημαντικές πόρτες. Στο πρώτο δοκιμαστικό στο Εστορίλ, ξεπέρασε τις προσδοκίες της Marussia Manor.

Στο «ψυγείο» η διεθνής διάσκεψη

Προς έκθεση σκοπιμότητας και συντήρηση της διαδικασίας ως τις προεδρικές προσανατολίζεται ο γ.γ.

Αν και το τελευταίο διάστημα ο γ.γ. του ΟΗΕ δεν χάνει ευκαιρία να υπενθυμίσει πόσο χρόνο τού «κλέβει» το Κυπριακό και υπό τις περιστάσεις θα συμπέραινε κανείς πως μοιραία οδηγούμαστε στο τέλος του δρόμου, με μια διεθνή διάσκεψη ή με κατάθεση της εντολής, οι μεγάλες κρίσεις στην περιοχή καθιστούν το εθνικό μας θέμα δευτερευούσης σημασίας ζήτημα. Το γεγονός αναγκάζει τον γ.γ. να κάνει δεύτερες σκέψεις, καθώς η διεθνής κοινότητα δεν δείχνει έτοιμη να ασχοληθεί με το Κυπριακό για τους εξής λόγους: Οι Βρετανοί, που πάντοτε έχουν τον πρώτο λόγο μεταξύ των πέντε μονίμων μελών του Σ.Α., είναι οι μόνοι αυτή τη στιγμή που ενδιαφέρονται. Οι Αμερικανοί έχουν στραμμένη την προσοχή τους στην περιοχή της Μέσης Ανατολής (Συρία, Ιράν) και στην κρίσιμη προεδρική εκλογή τον Νοέμβριο, ενώ ο Ομπάμα φοβάται μήπως κάποια απρόβλεπτη κίνηση του Ισραήλ εναντίον του Ιράν εκτοξεύσει την τιμή του πετρελαίου στα ύψη και βυθίσει τα ποσοστά του στις δημοσκοπήσεις. Καθώς, λοιπόν, μέχρι τα τέλη της εβδομάδας το αργότερο, αναμένεται να υποβληθεί προς το Σ.Α. ακόμη μία έκθεση για το Κυπριακό, ο γ.γ. προσανατολίζεται πλέον σε μία «συντήρηση» της διαδικασίας μέχρι το φθινόπωρο, με την ελπίδα ότι μπορεί κάτι το θετικό να προκύψει, αφήνοντας «τα σπουδαία» για μετά τις προεδρικές εκλογές του 2013. **Σελ. 4**

- ✔ *Ολα τελειώνουν την 1η Ιουλίου, επιμένει ο Ερογλου*
- ✔ *Στην κατάψυξη και οι σχέσεις Τουρκίας-Ε.Ε.*

Η ΔΕΑ «θάβει» αγνοούμενους

Σκανδαλώδεις μεθοδεύσεις

Το πρόγραμμα εκταφών και ταυτοποιήσεων αγνοουμένων, που ξεκίνησε το 2005 υπό τη Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους, έχει βαλτώσει εξαιτίας κακής διαχείρισης, ανυπαρξίας προγραμματισμού και απουσίας οποιουδήποτε ελέγχου, ακόμα και στη διαχείριση των πολλών εκατομμυρίων που δωρίζουν 11 χώρες και η Κομισιόν. Αποτέλεσμα, μέσα σε επτά χρόνια έχουν αποδοθεί στους οικείους τους 314 λείψανα από τις 1.995 υποθέσεις. Παράλληλα, πέραν των 500 λειψάνων βρίσκονται στοιβαγμένα στο Ανθρωπολογικό Εργαστήριο της ΔΕΑ, ενώ από τον Μάιο δεν έχουν σταλεί δείγματα στο Ινστιτούτο Γενετικής για ταυτοποιήσεις. Με αυτούς τους ρυθμούς, η ολοκλήρωση του προγράμματος θα χρειαστεί άλλα 45 τουλάχιστον χρόνια. Ανάμεσα στις μεθοδεύσεις της ΔΕΑ, κυρίαρχη φαίνεται να είναι η προσπάθεια αποξένωσης από το Ινστιτούτο Γενετικής της τράπεζας δειγμάτων DNA, 7.000 συγγενών αγνοουμένων, και η αποστολή τους σε εργαστήριο στο εξωτερικό, με τον Επίτροπο Προεδρίας, Γιώργο Ιακώβου, να είναι αναμεμιγμένος στο όλο εγχείρημα! **Σελ. 10**

Ο ασύμμετρος πόλεμος του Διαδικτύου

Τεράστιες διαστάσεις λαμβάνει το πανευρωπαϊκό κύμα διαμαρτυρίας κατά της Συνθήκης ACTA για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας από την πειρατεία. Οργανώσεις θεωρούν τη Συνθήκη ως απειλή για την ελευθερία του Διαδικτύου αλλά και για την πρόσβαση στα αντίγραφα φαρμάκων. Ποιοι είναι οι Anonymous που προκαλούν τις μεγαλύτερες επιθέσεις στον κυβερνοχώρο. **Σελ. 20**

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Δεν αποκλείεται συνεργασία με Ν. Αναστασιάδη

Ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ, Νικόλας Παπαδόπουλος, σε συνέντευξή του στην «Κ», δηλώνει πως δεν αποκλείεται να υπάρξει συνεργασία με τον ΔΗΣΥ για την υποψηφιότητα Νίκου Αναστασιάδη, εάν η πρόταση του ΔΗΚΟ για κοινό υποψήφιο από όλες τις δυνάμεις δεν καρποφορήσει. Παράλληλα, θέτει τις προϋποθέσεις για συνεργασία με το ΑΚΕΛ. Τονίζει πως, αν το κυβερνών κόμμα δεν αναγνωρίσει την καταστροφική πορεία στην οποία οδήγησε τον τόπο ο Πρόεδρος Χριστόφιας, τότε δεν μπορεί να υπάρξει συνεργασία μεταξύ ΔΗΚΟ και ΑΚΕΛ. **Σελ. 6**

ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ Σελ. 5

Σχέδιο Β για συνεργασία ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ

Καύσιμα, Ιράν και ΑΗΚ καίνε τις τσέπες

Δύσκολο προμηνύεται το 2012 για την πορεία του πληθωρισμού παρά τις περί του αντιθέτου εκτιμήσεις της Κομισιόν. Η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών, αλλά και η συνεχιζόμενη αστάθεια στον Περσικό Κόλπο, ασκούν πιέσεις στις τιμές, ιδιαίτερα στα εγχώρια προϊόντα. Τα σχετικά ιστορικά στοιχεία δείχνουν την ευαισθησία της κυπριακής οικονομίας στις τιμές καυσίμων. **Οικονομική, σελ. 5**

Ελπίδα η Κύπρος για άνεργους από την Ελλάδα

Κάθοδος εκπαιδευτικών

Σε εννιά χιλιάδες ανέρχονται οι Ελλαδίτες δάσκαλοι και καθηγητές που αναζητούν μια καλύτερη τύχη στην Κύπρο. Η δεινή οικονομική κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα αλλά και το εδώ ευνοϊκό σύστημα διορισμού οδηγούν ολοένα και περισσότερους στην Κύπρο. Το 2011 υπέβαλαν αίτηση 1.670 Ελλαδίτες εκπαιδευτικοί, που αντιπροσωπεύουν το 24% των υποψηφίων για διορισμό στη Μέση και το 11% στη Δημοτική Εκπαίδευση. **Σελ. 11**

Φλερτ επενδυτών με τη Marfin Laiki

Επαφές της τράπεζας με τον ρωσικό τραπεζικό κολοσσό VTB

Η ενεργοποίηση του σχεδίου απομείωσης των ελληνικών ομολόγων θα αποκαλύψει το μέγεθος της «μαύρης τρύπας» που αφήνει στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα και τα κεφάλαια που θα απαιτηθούν. Συγκλίνουσες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο ρωσικός τραπεζικός όμιλος VTB έχει δείξει ενδιαφέρον για τη Marfin Laiki. Το φλερτ δεν έχει εξελιχθεί σε αρραβώνα, καθώς τα πάντα θα κριθούν από τη λογιστική αποτίμηση της ζημιάς που προκαλεί το PSI. Ο βασικός μέτοχος της Marfin Laiki, η MIG, είναι σε γνώση των επαφών και δεν έχει εκφράσει καμία αντίρρηση στην είσοδο και άλλου «παίκτη» στην τράπεζα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διοίκηση της Marfin Laiki δεν έχει κρύψει ότι έχει γίνει δέκτης ενδιαφέροντος από το εξωτερικό. Η διαχείριση της κεφαλαιακής ενίσχυσης των κυπριακών τραπεζών αποκτά και πολιτικές διαστάσεις, καθώς συμπίπτει με την αλλαγή της διοίκησης στην Κεντρική Τράπεζα. Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι θα τερματιστεί η θητεία του Αθανάσιου Ορφανίδη. **Οικονομική, σελ. 3**

Κούρσα μετ' εμποδίων για την Ελλάδα

Σε 118 δράσεις θα πρέπει να προχωρήσει η ελληνική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2012. Τα χρονοδιαγράμματα είναι ασφυκτικά και βεβαίως δεν σταματούν στον Μάρτιο. Ακολουθεί ένας τεράστιος όγκος δουλειάς, ο οποίος θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου. Την ίδια ώρα, εντείνονται οι διεργασίες στα εσωτερικά των κομμάτων, με τους Αντώνη Σαμαρά και Ευάγγελο Βενιζέλο να προκρίνουν τη λύση των πρώρων εκλογών, για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, χωρίς να αποκλείεται και μια μεταξύ τους μετεκλογική συνεργασία. Και όλα αυτά, υπό την πίεση των αντιμνημονιακών δυνάμεων, αλλά και της τρόικας. **Σελ. 16, 18**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ανησυχίες

Όπως προκύπτει από το ρεπορτάζ της «Κ» για το Κυπριακό, η πολυδιαφημιζόμενη διεθνής διάσκεψη μπαίνει στον πάγο μέχρι νεωτέρας, έστω κι αν η διαδικασία στην Κύπρο θα συνεχιστεί ακόμα και στην περίοδο της προεδρίας της Ε.Ε.

Ο λόγος είναι απλός. Η κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή μας είναι τόσο ρευστή (Συρία, Ιράν, ευρύτερη Μέση Ανατολή), που οι μεγάλοι παίκτες, και κυρίως τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, θεωρούν ότι το Κυπριακό είναι το ελάχιστο των προβλημάτων σε αυτή τη συγκυρία.

Την ίδια ώρα, οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου φαίνονται να ασχολούνται μόνο με τις προεδρικές του 2013 και με τον έλεγχο του παιχνιδιού των υδρογονανθράκων.

Κανέναν δεν βλέπουμε να ανησυχεί για όσα ανησυχούν οι μεγάλοι του Σ.Α. ότι μπορεί να συμβούν στη γειτονιά μας…

Σελ. 24

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Αισχρά παιχνίδια σε βάρος αγνοουμένων

Το ζήτημα των αγνοουμένων της Κύπρου πάντοτε βρισκόταν κάτω από ένα πέπλο μυστηρίου. Ένα πέπλο βαρύ, κάτω από το οποίο κινήθηκαν πολλοί επιτήδειοι, που έχτισαν καριέρες ζωής στο όνομα της διακρίβωσης της τύχης των αγνοουμένων. Αναφερόμενος στην ε/κ πλευρά, είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα ακόμα και αυτής της Επιτροπής Συγγενών Αγνοουμένων και Αδηλώτων Αιχμαλώτων, μέλη της οποίας επί χρόνια βολεμένα σε ένα ρόλο πολιτικού προπαγανδιστή όχι μόνο δεν απαιτούσαν το στοιχειώδες, να δημοσιοποιηθεί δηλαδή ο κατάλογος των αγνοουμένων, αλλά συνέβαλλαν σε αυτό παίζοντας με το αζημίωτο το παιχνίδι των πολιτικών, οι οποίοι είχαν ως μόνιμη επωδό το να μας επιστρέψει η Τουρκία τους αγνοούμενούς μας που κρατούνταν στις τουρκικές φυλακές από το 1974. Όταν ο γράφων επέμενε ότι υπήρχαν αγνοούμενοι θαμμένοι στα κοιμητήρια Λακατάμιας και Κωνσταντίνου και Ελένης, δέχθηκε απειλές από μέλη της Επιτροπής Συγγενών. Στο ίδιο ταμπλό έπαιζε από τότε και ο κ. Ηλίας Γεωργιάδης, μέλος της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους από το 1986 και εντεύθεν.

Όταν το 1998, επί κυβέρνησης Κληρίδη, άρχισε η διαδικασία των εκταφών στα δύο κοιμητήρια, τα όρνεα λούφαξαν... Ο κατάλογος των αγνοουμένων δημοσιοποιήθηκε επισήμως το 2000! Το 2005 και αφού εν τω μεταξύ ήρθη η απαγόρευση στα οδοφράγματα, ξεκίνησε η λειτουργία ενός ενιαίου προγράμματος για τους 1.493 Ε/κ και τους 502 Τ/κ αγνοούμενους, με την ελπίδα ότι οι 1.995 οικογένειες μέσα σε διάστημα μερικών χρόνων θα παραλάμβαναν τα λείψανα των αγαπημένων τους για ταφή ώστε να τελειώσει το πολύχρονο δράμα τους. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, υπό την αιγίδα του UNDP, η τριμελής ΔΕΑ, αποτελούμενη από τους Ηλία Γεωργιάδη, Γκιουλντέν Πλουμέρ Κιουτσούκ και Κριστόφ Ζιρόντ, αντί να επιβεβαιώσει τις ελπίδες των συγγενών, οδήγησε τη διαδικασία στο τέλμα εξαιτίας κακής διαχείρισης, ανυπαρξίας προγραμματισμού και απουσίας οποιουδήποτε ελέγχου και διαφάνειας. Τα αποτελέσματα μιας δουλειάς που κρατά εφτά και πλέον χρόνια και για την οποία ξοδεύτηκαν πέραν των 12 εκατομμυρίων δολαρίων, είναι ότι από τα 838 λείψανα που έχουν εκταφεί, τακτοποιήθηκαν και δόθηκαν στους οικείους τους μόνο 314 λείψανα (253 Ε/κ και 61 Τ/κ). Με αυτούς τους ρυθμούς, για να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα θα χρειαστούν τουλάχιστον άλλα 45 χρόνια και τα ανάλογα εκατομμύρια. Το πλέον αισχρό όμως είναι τα παιχνίδια που παίζονται σε βάρος των οικογενειών των αγνοουμένων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εκταφή των εκτελεσθέντων τον Αύγουστο του 1974 19 Ε/κ στρατιωτών, μεταξύ των οποίων και οι πέντε της γνωστής φωτογραφίας-σύμβολο, με το τελευταίο τσιγάρο στα χείλη. Ο ομαδικός τάφος ήταν κοντά στο τουρκικό χωριό Τζιάος και η εκταφή έγινε το 2006. Τα πρώτα λείψανα δόθηκαν από τη ΔΕΑ στις οικογένειες τον Αύγουστο του 2009, όπως προκύπτει από τις αγγελίες των κηδειών. Μάλιστα, δόθηκαν πρώτα οι πέντε της φωτογραφίας-σύμβολο τον Αύγουστο του 2009. Τέλη Σεπτεμβρίου δόθηκαν άλλοι εφτά και τον Οκτώβριο οι τελευταίοι εφτά. Κι αυτό παρ' όλο που οι ταυτοποιήσεις έγιναν ταυτόχρονα και για τους 19. Άλλη κραυγαλέα περίπτωση είναι αυτή των 25 Ε/κ που εκτελέσθηκαν το 1974 και τάφηκαν κοντά στο χωριό Μπέκιογιου. Η εκταφή πραγματοποιήθηκε το 2005, οι ταυτοποιήσεις έγιναν το 2008 και τα λείψανα αποδόθηκαν στους οικείους από τη ΔΕΑ σε τρεις ομάδες. Τα πρώτα οκτώ λείψανα στα μέσα Ιουλίου του 2011. Τρία λείψανα δόθηκαν για ταφή τον Αύγουστο του 2011 και τέσσερα λείψανα τον Ιανουάριο του 2012. Υπολείπονται άλλα δέκα λείψανα αγνοουμένων από την ίδια εκταφή, που έχουν ήδη ταυτοποιηθεί, για να δοθούν στις οικογένειες!

Στο τουρκικό χωριό Πετροφάνι, η εκταφή έξι Τ/κ από δύο πηγάδια άρχισε το 2006, διήρκεσε με περιστασιακές διακοπές πέραν των δύο χρόνων, αλλά τα οστά, όπως με ενημέρωσε πριν μερικές μέρες Τ/κ συγγενής, δεν έχουν δοθεί ακόμα στις οικογένειες...

Ποιος λοιπόν είναι εντεταλμένος να ελέγχει τη διαδικασία ώστε οι συγγενείς, που για δεκαετίες ζουν στην αγωνία, να μην υποφέρουν στα χέρια ανεύθυνων, όπως προκύπτει, καρεκλοκένταυρων, είτε αυτοί είναι Ελληνοκύπριοι, είτε Τουρκοκύπριοι, είτε διορισμένοι από τα Ηνωμένα Έθνη; Παράλληλα, ποιοι είναι αυτοί οι εντεταλμένοι να ασκούν έλεγχο στο πρόγραμμα ώστε να γίνει αποτελεσματικό, έστω και μετά από εφτά χρόνια λειτουργίας, και ποιοι είναι εκείνοι που μπορούν να μας πουν ότι τα λεφτά που δίνουμε οι φορολογούμενοι της Κύπρου και άλλων 10 χωρών για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων δεν διασπαθίζονται αλλά χρησιμοποιούνται με σεβασμό στην αποστολή και με διαφάνεια; Ουδείς μάλλον. Άλλωστε, στην Κύπρο δεν ζούμε; Γιατί να λογοδοτήσει κανείς...

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Πρώτες ρωγμές στην παντοδυναμία Ερντογάν

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Η ασθένεια του Ταγίπ Ερντογάν προκαλεί αβεβαιότητα και ανασφάλεια. Το κενό επίσημης πληροφόρησης ήρθαν να καλύψουν φήμες ότι ο Τούρκος πρωθυπουργός (αδυνατισμένος και καταβεβλημένος) πάσχει από καρκίνο, κάτι που διέψευσαν οι θεράποντες ιατροί.

Μέσα Δεκεμβρίου ο βρετανικός Economist φιλοξενούσε άρθρο με τον απροσδόκητο τίτλο: «Υπάρχει ζωή μετά τον Ερντογάν»; Το ερώτημα ακουγόταν πρόωρο. Ο δημοφιλέστερος Τούρκος ηγέτης μετά τον Κεμάλ Ατατούρκ προερχόταν από την τρίτη σαρωτική νίκη του κόμματός του στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου. Εχοντας επικρατήσει πειστικά και στο δημοψήφισμα για τη συνταγματική αναθεώρηση, ο ισλαμιστής πρωθυπουργός σχεδίαζε, όπως ευρέως λέγεται και γράφεται, να μεταπηδήσει στην προεδρία το 2014, αφού προηγουμένως θα είχε καθιερώσει προεδρικό σύστημα.

Υπήρχε βέβαια εκείνη η μυστηριώδης χειρουργική επέμβαση στο στομάχι, που είχε υποστεί ο Ταγίπ Ερντογάν στις 26 Νοεμβρίου. Το κενό επίσημης πληροφόρησης ήρθαν να καλύψουν φήμες ότι ο Τούρκος πρωθυπουργός πάσχει από καρκίνο, κάτι που διέψευσαν οι θεράποντες ιατροί. Ωστόσο, μια δεύτερη επέμβαση στις 10 Φεβρουαρίου ήρθε να αναζωπυρώσει τη σχετική φιλολογία, όσο κι αν ένας εκ των γιατρών που πήρε μέρος στην πρώτη εγχείρηση έκανε λόγο για καλοήθεις πολύποδες.

> *Το νέφος αμφιβολίας για την υγεία του αρχίζει να θολώνει την εικόνα ενός πολιτικά εφτάψυχου πρωθυπουργού, ο οποίος έχει αφήσει ήδη ανεξίτηλο αποτύπωμα στην τουρκική Ιστορία*

Χρειάστηκαν δέκα ημέρες μετά τη δεύτερη επέμβαση για να δουν οι Τούρκοι τηλεθεατές έναν εμφανώς αδυνατισμένο Ερντογάν να απευθύνει μαγνητοσκοπημένο μήνυμα σε συγκέντρωση της νεολαίας του κόμματός του. Δεν ήταν ακριβώς καθησυχαστικές και οι στερεότυπες δηλώσεις συνεργατών του, οι οποίοι βεβαίωναν μεν ότι ο πρωθυπουργός χαίρει άκρας υγείας, προσέθεταν δε ότι προσεύχονται στον μεγαλοδύναμο για ταχεία ανάρρωση.

Το νέφος της αμφιβολίας αρχίζει να θολώνει την εικόνα ενός πολιτικά εφτάψυχου πρωθυπουργού, ο οποίος έχει αφήσει ήδη ανεξίτηλο αποτύπωμα στην τουρκική Ιστορία. Επί πρωθυπουργίας του, η Τουρκία, άλλοτε Μεγάλος Ασθενής του ΔΝΤ, κατέγραψε «κινεζικούς» ρυθμούς ανάπτυξης, σχεδόν ανεπηρέαστη από τη διεθνή οικονομική κρίση, ενώ το κατά κεφαλήν εισόδημα τριπλασιάστηκε. Οι «πασάδες» του στρατού όχι μόνο δεν κατάφεραν να τον ανατρέψουν, αλλά αναγκάστηκαν να αποδεχθούν την πολιτική τους συρρίκνωση, που επισφραγίστηκε με τη φυλάκιση στρατηγών για τη διαβόητη υπόθεση «Εργκένεγκον» και την παραπομπή σε δίκη του 94χρονου πρώην προέδρου Κενάν Εβρέν για το πραξικόπημα του 1980.

Αστυνομία, Δικαιοσύνη και διπλωματικό σώμα, παραδοσιακοί πυλώνες του κεμαλικού «βαθέως κράτους», πέρασαν υπό τον έλεγχο του νέου, ισλαμικού κατεστημένου ή ουδετεροποιήθηκαν. Αυτές τις μέρες η κυβέρνηση ετοιμάζεται να εκδώσει τα πρώτα «ισλαμικά ομόλογα» (σουκούκ), μια ενέργεια που μέχρι πρότινος θα ήταν αρκετή για να οδηγήσει έναν πρωθυπουργό ή στο σπίτι του ή στην τελευταία του κατοικία.

Να όμως που, παράλληλα με την ανησυχία για την υγεία του Ερντογάν, ήρθαν να προστεθούν ενδείξεις για κάποιες πρώτες ρωγμές στην πολιτική του παντοδυναμία. Κάποιοι εισαγγελείς σήκωσαν κεφάλι και κάλεσαν τον αρχηγό της υπηρεσίας πληροφοριών ΜΙΤ να απολογηθεί για θρυλούμενες μυστικές επαφές με στελέχη του παράνομου, κουρδικού κόμματος PKK, ένα χτύπημα στο μαλακό υπογάστριο του Ερντογάν, ο οποίος εμφανιζόταν ως «ενδοτικός απέναντι στην τρομοκρατία». Παράλληλα, κυκλοφόρησαν στον τουρκικό Τύπο επίμονα σενάρια περί ρήξης του κυβερνώντος κόμματος με το μετριοπαθές ισλαμικό κίνημα του Φετουλάχ Γκιουλέν, το οποίο εξασφάλιζε στον Ερντογάν όχι μόνο ισχυρή οικονομική, επικοινωνιακή και ηθική υποστήριξη, αλλά και αποφασιστικής σημασίας προσβάσεις στην Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη.

Παρά τις περιπέτειες της υγείας του, ο Ερντογάν κατάφερε να αναχαιτίσει το πρώτο κύμα αμφισβήτησης. Τα απείθαρχα στοιχεία στη Δικαιοσύνη παραμερίστηκαν, ενώ η Βουλή ψήφισε στο άψε-σβήσε νόμο που απαγόρευε να κληθεί σε απολογία η ΜΙΤ χωρίς άδεια της κυβέρνησης. Οσο για τον Γκιουλέν, έστειλε θερμό μήνυμα στον Ερντογάν, όπου μαζί με τις ευχές για ταχεία ανάρρωση εξέφρασε την πλήρη υποστήριξή του σε έναν ηγέτη που «έγινε πηγή υπερηφάνειας για την Τουρκία». Οι κακές γλώσσες επιμένουν, πάντως, ότι ο διαμένων στην Πενσυλβάνια των ΗΠΑ Γκιουλέν και το κίνημά του βλέπουν με καλύτερο μάτι τον πρόεδρο Αμπντουλάχ Γκιουλ, έναν πολιτικό που ανήκει μεν στο ίδιο κόμμα με τον Ερντογάν, αλλά διατηρεί την αυτονομία του και προβάλλει ως ένας από τους επικρατέστερους διαδόχους του.

Αβεβαιότητα

Σε κάθε περίπτωση, η ασθένεια του χαρισματικού πολιτικού προκαλεί αβεβαιότητα και ανασφάλεια. «Οι ισχυροί ηγέτες κάνουν τους λαούς άδραγείς, αφού περιμένουν τα πάντα από τον αρχηγό», έγραφε την περασμένη εβδομάδα αρθρογράφος της εφημερίδας «Σαμπάχ», συγκρίνοντας τη διάχυτη ανησυχία, που κυριεύει ακόμη και την ηγεσία της... αντιπολίτευσης, με τον «λήθαργο» της εποχής Ινονού. Θα μπορούσε να προσθέσει, παραφράζοντας τον Μπρεχτ, «αλίμονο στους λαούς που χρειάζονται χαρισματικούς ηγέτες»...

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ»

26.II.1963

ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΝΑΤΟ: Νέα Υόρκη, 25.– Αι λήξασαι προχθές εις Ουασιγκτώνα βρετανοαμερικανικαί συνομιλίαι διά την κατάστρωσιν των λεπτομερειών της εφαρμογής της συμφωνίας [Κέννεντυ – Μακ Μίλλαν] του Νασάου απέτυχον και το όλον σχέδιον παρεπέμφθη προς συζήτησιν ενώπιον του 15μελούς Συμβουλίου του ΝΑΤΟ εις Παρισίους. Ο Τύπος γράφει ότι η αποτυχία οφείλεται εις υπαναχώρησιν της Μεγάλης Βρετανίας η οποία, παρά την αρχικήν συμφωνίαν ότι η πυρηνική δύναμις θα τεθή υπό ολιγομερή διοίκησιν δύο ή τριών χωρών, προέτεινε την σύστασιν πολιτικοστρατιωτικού συμβουλίου δέκα χωρών, το οποίον θα κηδεμονεύση τα πυρηνικά όπλα του ΝΑΤΟ. Το Συμβούλιον αυτό θα απηρτίζετο από την Αμερικήν, Αγγλίαν, Γαλλίαν, Καναδάν, Γερμανίαν, Ιταλίαν, Βέλγιον, Ολλανδίαν, Ελλάδα και Τουρκίαν, ήτοι εκ των χωρών των διαθετουσών ιδίαν πυρηνικήν δύναμιν και των άλλων αι οποίαι διαθέτουν αεροπορίαν ικανήν να μεταφέρη ατομικά βλήματα. Εκ των 15 χωρών του ΝΑΤΟ απεκλείοντο ούτω η Νορβηγία, η Δανία, η Πορτογαλία, η Ισλανδία και το Λουξεμβούργον. Το αγγλικόν σχέδιον απερρίφθη υπό της Αμερικής τόσον διότι μεταβάλλει την συμφωνίαν του Νασάου όσον και διότι η σύστασις του Συμβουλίου αντίκειται στρατηγικώς και αναιρεί τον σκοπόν της πυρηνικής δυνάμεως, η οποία εις περίπτωσιν κινδύνου πρέπει να κινητοποιηθή εντός ολίγων λεπτών. Επίσης τονίζει η αμερικανική πλευρά, αποτελεί μειονέκτημα η ανάμιξις των πυρηνικών όπλων μετά της τακτικής αεροπορίας η οποία έχει διάφορον προορισμόν.

«ΤΖΙΜΗΣ Ο ΧΟΝΔΡΟΣ»: Την 6.30 πρωινήν χθες εξερράγη πυρκαγιά εις την επί της οδού Αχαρνών 77 κοσμικήν ταβέρναν «Τζίμης ο χονδρός», η οποία αμέσως έλαβε τεραστίας διαστάσεις. [...] Παρά τας προσπαθείας των πυροσβεστών το πυρ απετέφρωσεν εξ ολοκλήρου το κεραμοσκεπές κτίριον της ταβέρνας. [...] Κατεστράφησαν όλα τα έπιπλα και τα σκεύη αυτής. [...] Σημειωτέον ότι όταν έκλεισεν η ταβέρνα την 3.30 πρωινήν, ο λογιστής φεύγων παρέλαβεν εις την οικίαν του και τας εισπράξεις της νυκτός, ανερχομένας εις 150.000 δρχ.

ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ: Και χθες, όπως κάθε Καθαράν Δευτέραν, οι Αθηναίοι πάσης τάξεως, ιδίως όμως της μικροαστικής και της εργατικής, έκαμαν την εκδρομήν των έως εκεί που τους επέτρεπαν τα συγκοινωνιακά μέσα και ακόμη πάρα πέρα.

Δίκαιη Κοινωνία

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Στο στόμα του Νίκου...

1 Στις «Αποκαλύψεις». Αγαπητέ κ. διευθυντά, θυμάστε που ο εκδότης μάς φώναζε γιατί δεν είχαμε εμείς την κατάθεση του Φάνου; Πες του τώρα πως ξέρει γιατί δεν την είχαμε εμείς...

2 Στη σύζυγο (του συζύγου). Πήγε για θέση συντονιστή έρευνας και μετά τη συνέντευξη βγήκε από την πόρτα με θέση διευθύντριας. Θα ήμασταν πολύ πονηροί να θέλουμε να μάθουμε πως κάνουν τις συνεντεύξεις στο Ινστιτούτο Κύπρου;

3 Στην Ύφεση. Αγαπητέ Χαρίλαε, δικαιώθηκες. Έφυγες και παρέδωσες την οικονομία σε ανάπτυξη και την έριξαν πάλι στην ύφεση. Ωραίο το βιβλίο σου πάντως, είπαμε εδώ να σου προτείνουμε θέση στο Beautiful People.

4 Στο χιλιάρικο. Πρότεινε ο ναύαρχος Ιωάννης Ομήρου στο πλήρωμά του να δώσουν όλοι τους στη Βουλή από 1.000 ευρώ στους άπορους στην Ελλάδα και έγινε εκεί μέσα του Φούλη το καταπίστευμα. Υποστολή σημαίας ναύαρχε.

5 Στο ΔΗΚΟ. Τελικά, ο ευρηματικός Φύτος Κωνσταντίνου έκανε το σύνθημά του βίωμα όλου του κόμματος. «Εσύ ξέρεις» (με το ένα μάτι κλειστό), απάντησε το κόμμα στον Άντρο για τον αποκλεισμό του Χριστόφια από τις επιλογές του Ρόντι.

6 Στον Ορφανίδη. Όχι τον διοικητή. Βγήκε ο κύριος Κρις να δικαιολογήσει το φέσωμα όλης της αγοράς ρίχνοντας τη μνημειώδη ατάκα: «Με πιέζουν οι προμηθευτές να ρίξω τις πλησμονές από 60 ημέρες σε 30». Πληροφορίες πως έσπασαν ταυτόχρονα 1.000 τηλεοράσεις στο άκουσμα της ατάκας, κρίνονται ως μη επιβεβαιωμένες.

7 Στον Healthy. Πρόεδρε, είπαμε να μαλακώσει λίγο το προφίλ σου αλλά όχι να γίνεις και ο χαλβάς της Σαρακοστής. Σε λίγο σε βλέπω με τσεμπέρι να ξεχορτίζεις το μνήμα του Τάσσου και να ζητάς ήμαρτον. Εκτός αν είναι στο πλαίσιο των αποκριών τα 36 συγνώμη που ζήτησες την τελευταία εβδομάδα. Είσαι και Λεμεσιανός.

8 Στον βουλευτή. Το θέμα συζήτησης στην Ελλάδα τις τελευταίες μέρες είναι ο βουλευτής που μετέφερε τις τελευταίες μέρες ένα εκατομμύριο ευρώ στην Ελβετία. Σαν δεν ντρεπόμαστε λέω εγώ... Μα να μην τα φέρει σε εμάς στην Κύπρο το γαϊδούρι...

Κυρία Φωτεινή: Μα τι έπαθαν όλοι και με προσκυνούν ξαφνικά;

9 Στην Πραξ. Αγαπητή μου Πραξ, αυτοί οι αδαείς στη Βουλή νομίζουν πως σου αφαίρεσαν εξουσίες για το φυσικό αέριο, που να ξέρουν πως σου τις πήρε ήδη όλες ο Νεοκλής εδώ και τρεις μήνες.

10 Στους Άντρες. Βραβεύτηκαν οι άντρες της χρονιάς τη βδομάδα που μας πέρασε, και συνεργάτης που παρίστατο στη σνομπ εκδήλωση μού καταμαρτύρησε πως με βάση το χειροκρότημα άντρες της χρονιάς θα έπρεπε να χρησθούν ο macho Νικ Healthy Ανάστο και ο Colder than ice Αντρόκ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: **ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ** ■ Γενικός Διευθυντής: **ΧΡΙΣΤΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ** ■ Διευθυντής: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** ■ Αρχισυντάκτης: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ** ■ Υπεύθυνος Αθλητικού: **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ** ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ** ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: **ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ**

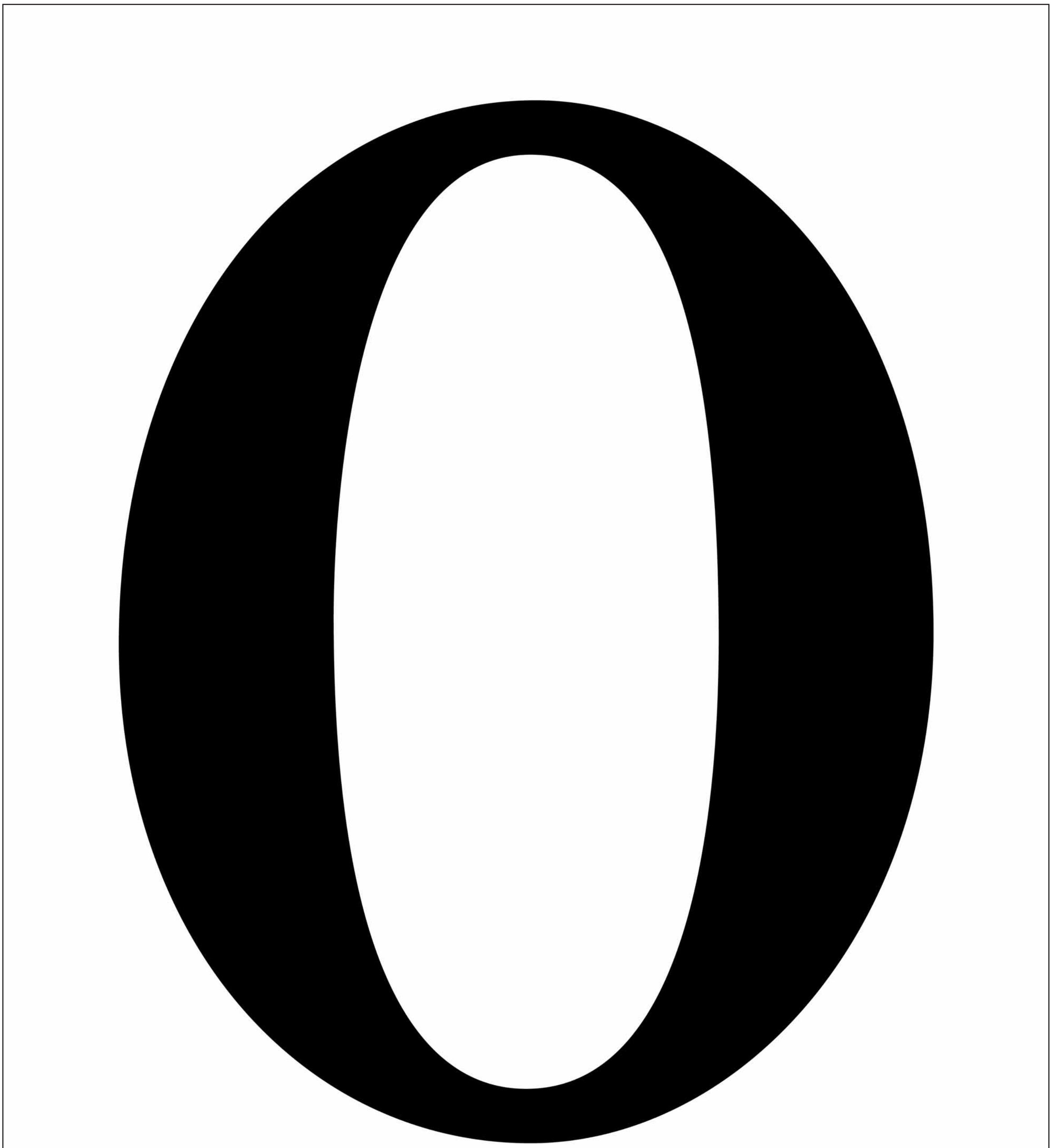

ΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ

ΑΡΧΙΣΤΕ ΝΑ ΠΛΗΡΩΝΕΤΕ ΤΟ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ 2013

Αποκτήστε το δικό σας Fiat, Alfa Romeo ή Abarth
με 25% προκαταβολή* και 0 δόσεις για τον πρώτο χρόνο.

* Εναπόκειται στην έγκριση της Τράπεζας

CiC AUTOMASTERS

Εγγύηση. Αξιοπιστία. Εμπιστοσύνη.

CiC AUTOMASTERS LTD ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ FIAT, ALFA ROMEO, ABARTH ΚΑΙ JEEP
Παγκύπρια Τηλεφωνική Γραμμή: 7777 7370 **Λευκωσία:** Λεωφ. Καντάρας 90, 1027 Καϊμακλί **Λεμεσός:** Δρόμος Πάφου 184, 4152 Κάτω Πολεμίδια **Λάρνακα:** Ακροπόλεως 6-8, 7104 Αραδίππου **Πάφος:** Λεωφ. Μεσόγης 43, 8060 Πάφος

Προς έκθεση σκοπιμότητας προσανατολίζεται ο γ.γ.

Στο «ψυγείο» η διεθνής διάσκεψη και συντήρηση της διαδικασίας μέχρι τις προεδρικές - Διάλογος και κατά την διάρκεια της προεδρίας

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Το τελευταίο διάστημα ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, Μπαν Κι Μουν δεν χάνει ευκαιρία να υπενθυμίσει πόσες ώρες ο ίδιος κι οι συνεργάτες του ξοδεύουν για το Κυπριακό. Μάλιστα στη διάρκεια της τελευταίας συνάντησης του Greentree, τόσο ο εκπρόσωπος του Μπαν όσο κι ο ειδικός του σύμβουλος, Αλεξάντερ Ντάουνερ, έδιναν με κάθε λεπτομέρεια το ωράριο του γενικού γραμματέα, προσθέτοντας ότι όλα αυτά που κάνει για το Κυπριακό γίνονται εν μέσω καυτών διεθνών προβλημάτων.

Ανεπισήμως οι αξιωματούχοι του ΟΗΕ μιλούν για κόπωση της διεθνούς κοινότητας και ότι ο γενικός γραμματέας είναι έτοιμος να καταθέσει την εντολή.

Όλα αυτά –με την προσθήκη δηλώσεων κι άλλων διεθνών παραγόντων– θα μπορούσαν να οδηγήσουν κάποιον στο συμπέρασμα πως μοιραία οδηγούμαστε στο τέλος του δρόμου, με τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ να στέλνει το τελικό του τελεσίγραφο, «βρείτε τα ή φεύγουμε» ή αυτό που λέει η Τουρκία, «πολυμερή για να δούμε αν μπορούν οι δύο πλευρές να τα βρουν, αλλιώς σχέδιο Β».

Σταγόνα στον ωκεανό των μεγάλων κρίσεων της περιοχής το Κυπριακό πρόβλημα

Ωστόσο, η διεθνής κοινότητα δεν δείχνει έτοιμη για κάτι τέτοιο για τους εξής λόγους: Οι Βρετανοί που πάντοτε έχουν τον πρώτο λόγο στο Κυπριακό, στα ευρωατλαντικά πλαίσια και εντός των 5 μονίμων μελών του Σ.Α. και ίσως θα ήθελαν να πιστούν τα πράγματα προς αυτή την κατεύθυνση, νιώθουν αυτή τη στιγμή ότι είναι οι μόνοι που ενδιαφέρονται.

Οι Αμερικανοί έχουν στα χέρια τους όχι μία, αλλά ολόκληρο σακί «καυτές πατάτες» στην περιοχή (Συρία, Ιράν, Μέση Ανατολή) και μία κρίσιμη προεδρική εκλογή τον Νοέμβριο, η οποία μπορεί πάλι να κριθεί από μία χούφτα ψήφους στην πιο απρόβλεπτη πολιτεία της χώρας. Κι η μεγαλύτερη έγνοια του Μπαράκ Ομπάμα είναι μήπως κάποια απρόβλεπτη κίνηση του Ισραήλ εναντίον του Ιράν εκτοξεύσει την τιμή του πετρελαίου στα ύψη και βυθίσει τα ποσοστά του στις δημοσκοπήσεις.

Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ που τρέχει από διεθνή διάσκεψη σε διεθνή διάσκεψη, θα ήθελε να κλείσει με επιτυχία το Κυπριακό πρόβλημα (που θεωρεί σχετικά απλό και εύκολο), δεν θα ήθελε όμως παρασυρόμενος από τις εμμονές συμβούλων του (Πάσκοε, Ντάουνερ) να οδηγηθεί σε αποτυχία και να κατηγορηθεί ότι άφησε να πάει χαμένη εργασία τρεισήμισι ετών στο Κυπριακό. Άρα, το δίλημμα της διεθνούς διάσκεψης παίρνει παράταση χρόνου.

Καθώς λοιπόν μέχρι τα τέλη της εβδομάδας το αργότερο αναμένεται να υποβληθεί προς το Συμβούλιο Ασφαλείας ακόμη μία έκθεση του γενικού γραμματέα, για τις καλές του υπηρεσίες στο Κυπριακό, οι σχεδιασμοί των Ηνωμένων Εθνών προσανατολίζονται πλέον σε μία «συντήρηση» της διαδικασίας μέχρι το φθινόπωρο, με την ελπίδα ότι μπορεί κάτι το θετικό να προκύψει, αφήνοντας «τα σπουδαία» για μετά τις προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου του 2013. Θεωρείται πάντως απίθανο, οι συνομιλίες του 2013, να πραγματοποιηθούν χωρίς συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, όποιος κι αν είναι ο Ελληνοκύπριος συνομιλητής.

Χαμηλές προσδοκίες

Η πρώτη κοινή συνάντηση στη Λευκωσία του Αλεξάντερ Ντάουνερ με τους δύο ηγέτες δεν απέδωσε τα αναμενόμενα. Οι δύο ηγέτες ανάλωσαν το μεγαλύτερο μέρος των συνομιλιών τους στο θέμα της διαρροής των εγγράφων, αλλά και στο αν δόθηκαν ή όχι από τον κ. Έρογλου όλα τα στοιχεία για το περιουσιακό. Η νέα συνάντηση της Τρίτης δεν αναμένεται να επιφέρει ουσιαστική διαφορά στα δεδομένα γι' αυτό και διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι δεν υπάρχει λόγος για περαιτέρω καθυστέρηση στην υποβολή της έκθεσης. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι ο γενικός γραμματέας θα ρίξει το βάρος στα όσα έλαβαν χώρα στις δύο τελευταίες συναντήσεις του Greentree, τι ζήτησε από τους δύο ηγέτες και τι μέχρι στιγμής έχει εκπληρωθεί. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της διεθνούς διάσκεψης, οι εκτιμήσεις είναι ότι εγκαταλείπεται ο στόχος για σύγκλησή της στα τέλη Απριλίου με αρχές Μαΐου, λόγω χαμηλών προσδοκιών.

Ωστόσο, οι ίδιες πηγές αμφιβάλουν ότι ο γενικός γραμματέας θα ξεκαθαρίζει το θέμα στην επικείμενη έκθεση, υποστηρίζοντας ότι εκείνο που αναμένεται είναι η συνέχιση της διαδικασίας των συνομιλιών και στο διάστημα που η Κύπρος θα προεδρεύει της Ε.Ε.. «Το βάρος θα πέσει στους κ.κ. Ιακώβου και Οζερσάι», απάντησε διπλωματική πηγή στο ερώτημά μας, αν τα πολλά ταξίδια του Προέδρου για τις ανάγκες της προεδρίας δυσκολεύουν την πραγματοποίηση των συναντήσεων.

Πάντως πέραν των γενικών εκτιμήσεων, επικρατούσε αβεβαιότητα γύρω από το πώς θα εκφραστεί ο γενικός γραμματέας και το κυριότερο, πως από τη μία θα αφήσει τη διαδικασία να «μετακυλήσει» (κατά την έκφρασή τους) και μετά την 1η Ιουλίου κι από την άλλη θα χειριστεί τις αναφορές του για συγκλίσεις στα συγκεκριμένα τρία κεφάλαια, για πρόοδο που από μόνη της δεν επαρκεί και για διεθνή διάσκεψη.

Διπλωμάτης μάς ανέφερε ότι το κλίμα στο Σ.Α. δεν έχει ωριμάσει ώστε το Σώμα να πάρει στα χέρια του τις όποιες πρωτοβουλίες και πιέσεις. Μάλιστα, διπλωμάτες που είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν πρόσφατα με Αμερικανούς αξιωματούχους, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οπωσδήποτε οι ΗΠΑ θα υποστήριζαν μία διεθνή διάσκεψη που θα συγκαλούσε ο γενικός γραμματέας, όμως δεν δείχνουν ιδιαίτερη σπουδή να αναλάβουν οι ίδιες την πρωτοβουλία των πιέσεων.

ΚΥΠΕ

Ο γ.γ. του ΟΗΕ τάσσεται υπέρ της συνέχισης της διαδικασίας των συνομιλιών και στο διάστημα που η Κύπρος θα προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γεμάτη προβλήματα η μεγάλη εικόνα

Για τις ΗΠΑ η πρώτη προτεραιότητα αυτή τη στιγμή είναι το Ιράν, με δεύτερη τη Συρία. Σε σχέση με το Ιράν, το βασικό μέλημα της κυβέρνησης Ομπάμα είναι να πεισθεί ο Νετανιάχου να μην επιχειρήσει χτύπημα κατά των εγκαταστάσεων που πιστεύει το Ισραήλ ότι το Ιράν προετοιμάζει τα πυρηνικά του όπλα. Οι σχέσεις Ομπάμα – Νετανιάχου είναι κάκιστες και πολλοί πιστεύουν ότι οι Ρεπουμπλικανοί δισεκατομμυριούχοι φίλοι του Ισραηλινού πρωθυπουργού, που μεθοδεύουν την ήττα του δημοκρατικού προέδρου των ΗΠΑ, δεν θα ενοχλούνταν από μία πολεμική επιχείρηση κατά του Ιράν που θα εκτόξευε το πετρέλαιο στα ύψη και προκαλούσε τεράστια προβλήματα στον Ομπάμα.

Δεν είναι τυχαίο ότι η διαμεσολάβηση που έκανε ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου, μεταξύ Τεχεράνης και Ε.Ε. χαιρετίστηκε ως θετική από την Ουάσινγκτον, η οποία θέλει να «τρενάρει» οποιαδήποτε κλιμάκωση έναντι του Ιράν για μετά τις προεδρικές. Όσο για την Τουρκία, τα ανταλλάγματα που ζητά –πέραν των πολιτικών– είναι να εξασφαλίσει εξαιρέσεις από το εμπάργκο κατά του Ιράν. Αλλά και σε σχέση με τη Συρία η Ουάσινγκτον βαδίζει με προσεκτικά βήματα, προσπαθώντας να καθυστερήσει τις εξελίξεις, αξιοποιώντας στο έπακρο, πέραν των φίλων αραβικών χωρών, την διπλωματία της Άγκυρας. «Παρά τα προβλήματα της Τουρκίας με το Ισραήλ και τις επιπτώσεις τους στην Ουάσινγκτον (λόγω τουρκικού λόμπι) η Τουρκία είναι και πάλι αναβαθμισμένη για τις ΗΠΑ», υποστήριξε πολιτικός αναλυτής. Ωστόσο, παρότι σε κάθε του επαφή με τον ΟΗΕ και τους Αμερικανούς ο Νταβούτογλου θέτει θέμα Κυπριακού, ζητώντας τελικό χρονοδιάγραμμα, αντιλαμβάνεται από τις αντιδράσεις των συνομιλητών του πως στον επόμενο χρόνο και για την Τουρκία και για την Αμερική οι προτεραιότητες είναι πολύ μεγάλες για να επισκιαστούν από το Κυπριακό, το οποίο μπορεί να περιμένει.

Η Ουάσινγκτον παράλληλα είναι αρκετά ικανοποιημένη από τη «μετρημένη» αντίδραση της Άγκυρας στην προκήρυξη του δεύτερου γύρου των αδειοδοτήσεων από την κυπριακή κυβέρνηση, ωστόσο έχει εδώ και καιρό προειδοποιήσει τη Λευκωσία πως δεν θα πρέπει να αποκλείει και άλλη τουρκική κίνηση. Με πιθανότερη την έναρξη ερευνών σε κάποιο από τα οικόπεδα που δήλωσε πρόσφατα ότι αμφισβητεί. Ωστόσο και εδώ, η πιθανότητα «θερμού επεισοδίου» στη θάλασσα φαίνεται απομακρυσμένη.

Όλα τελειώνουν την 1η Ιουλίου επιμένει η τ/κ πλευρά

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Λίγες εβδομάδες μετά το τέλος της συνάντησης Χριστόφια-Έρογλου με τον γ.γ. του ΟΗΕ στο Greentree, στην επικοινωνιακή γραμμή της τουρκοκυπριακής πλευράς παρατηρείται μια σημαντική αλλαγή. Σε αντίθεση με τα θετικά μηνύματα που έστελνε η τουρκοκυπριακή ηγεσία πριν από τη σύνοδο του Greentree, στη νέα περίοδο, ο ηγέτης της Τουρκοκυπριακής κοινότητας, Ντερβίς Έρογλου και ο στενός κύκλος των συνεργατών του, αναφέρονται όλο και περισσότερο στο ενδεχόμενο άδοξο τέλος των συνομιλιών στο Κυπριακό. Η συγκεκριμένη στάση της τ/κ ηγεσίας βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με το κλίμα που επικρατούσε στην άλλη πλευρά της πράσινης γραμμής λίγες ημέρες πριν από τη σύνοδο του Greentree.

Συμφωνία πριν από την ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. ή αναζήτηση λύσης εκτός της ομοσπονδίας

Συγκεκριμένα, η τουρκοκυπριακή πλευρά πλέον δηλώνει διά στόματος του κ. Έρογλου και των στενών συνεργατών του, όπως του εκπροσώπου των Τουρκοκυπρίων στις διαπραγματεύσεις, Κουντρέτ Οζερσάι, ότι σε περίπτωση που δεν σημειωθεί πρόοδος στις διαπραγματεύσεις μέχρι την 1η Ιουλίου, επίκειται η διακοπή των συνομιλιών και η τροποποίηση της βάσης των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό.

«Κατά την άποψή μου, σε περίπτωση που αποτύχουμε στις διαπραγματεύσεις, θα αποδειχθεί ότι δεν είναι δυνατή η λύση του Κυπριακού με τη σημερινή βάση των διαπραγματεύσεων». Αυτή ήταν η χαρακτηριστική δήλωση του κ. Έρογλου στα μέσα της προηγούμενης εβδομάδας.

Γιατί η τουρκοκυπριακή ηγεσία αισθάνεται την ανάγκη την παρούσα στιγμή να τροποποιήσει την επικοινωνιακή της πολιτική και να αναφερθεί στο τέλος της ομοσπονδιακής πρότασης για την επίλυση του Κυπριακού; Με τα σημερινά δεδομένα, υπάρχουν τουλάχιστον δύο απαντήσεις στο συγκεκριμένο ερώτημα. Πρώτον, όσο πλησιάζει η ημερομηνία που η Κύπρος θα αναλάβει την προεδρία της Ε.Ε., η τουρκοκυπριακή ηγεσία εντατικοποιεί την επικοινωνιακή της εκστρατεία και επικεντρώνει την προσοχή της στη μετατόπιση των ευθυνών για τη διακοπή των συνομιλιών στην ελληνοκυπριακή πλευρά. «Ο Χριστόφιας και οι Ε/κ πολιτικοί παράγοντες δεν επιθυμούν την επίλυση του Κυπριακού και οδηγούν τις συνομιλίες σε αδιέξοδο», είναι η επίσημη γραμμή της τ/κ ηγεσίας. Οι τελευταίες δηλώσεις του Τ/κ ηγέτη ρίχνουν φως στη συγκεκριμένη στάση: «Θα αναζητήσουμε μια συμφωνία (...) με την οποία ο τουρκοκυπριακός λαός θα ζήσει με ησυχία και ασφάλεια σε αυτά τα εδάφη. Αν δεν είναι εφικτή αυτή η λύση, θα επικεντρωθούμε σε εναλλακτικά σχέδια».

Σε ό,τι αφορά το ορόσημο για το τέλος των διαπραγματεύσεων, η τ/κ ηγεσία ισχυρίζεται ότι ο Πρόεδρος Δημήτρης Χριστόφιας ήταν αυτός, ο οποίος πριν από λίγο καιρό, ξεκαθάρισε ότι οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι την 1η Ιουλίου 2012. Παράλληλα, θα πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι η τ/κ ηγεσία δεν κρύβει τον προβληματισμό της για την ανάληψη της ευρωπαϊκής προεδρίας από την Κύπρο πριν από την εύρεση της λύσης για το Κυπριακό: «Ένα περίεργο κράτος αναλαμβάνει μια περίεργη προεδρία. Η προσπάθεια επίλυσης περιφερειακών προβλημάτων κατά τη διάρκεια της προεδρίας της Κύπρου είναι μια περίεργη εξέλιξη», τόνισε την προηγούμενη εβδομάδα ο κ. Οζερσάι.

Χάσμα στο περιουσιακό

Η δεύτερη απάντηση στο παραπάνω ερώτημα συσχετίζεται με τις νέες εξελίξεις στις συνομιλίες. Τα όσα ειπώθηκαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων φαίνεται να στιγματίζουν τις τοποθετήσεις που πραγματοποιεί η τ/κ πλευρά τα τελευταία εικοσιτετράωρα. Οι εξελίξεις στο περιουσιακό προβληματίζουν την τ/κ ηγεσία και την προϊδεάζουν για το επίκειμενο άδοξο τέλος των διαπραγματεύσεων. Το μεγάλο χάσμα που χωρίζει τις θέσεις των δύο πλευρών στο περιουσιακό, οδηγεί τον κ. Έρογλου και τους συνεργάτες του στο συμπέρασμα ότι παρά τις γεφυρωτικές προσπάθειες του ΟΗΕ, η διακοπή των συνομιλιών ενδέχεται να γίνει μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα για όλες τις πλευρές, εντός των επομένων εβδομάδων.

«Οι Ελληνοκύπριοι πολιτικοί παραμυθιάζονται και δεν λένε την αλήθεια στους πολίτες τους. Ξεγελούν τον λαό τους και ισχυρίζονται ότι όλοι οι Ε/κ πρόσφυγες θα επιστρέψουν στις περιουσίες τους. Η επιστροφή όλων των Ε/κ προσφύγων δεν είναι εφικτή. Από το 1974 μέχρι σήμερα στον Βορρά της νήσου ιδρύθηκε ένα κράτος και δημιουργήθηκε μια νέα κοινωνικοοικονομική δομή». Με αυτά τα λόγια έρχεται να διαλύσει όλες τις αμφιβολίες γύρω από την πορεία των διαπραγματεύσεων ο τ/κ ηγέτης.

Σε συμφωνία με τα προαναφερθέντα αξίζει να σημειωθεί ότι, τις τελευταίες ημέρες, στους διάφορους προβληματισμούς της τ/κ ηγεσίας, έδωσε διαστάσεις και η σύσφιξη των σχέσεων Λευκωσίας – Τελ Αβίβ, με αφορμή την πρόσφατη ιστορική επίσκεψη του πρωθυπουργού του Ισραήλ στην Κύπρο. Αυτό τουλάχιστον υπογραμμίζουν οι διάφορες τ/κ δημοσιογραφικές πηγές της «Κ».

Στάσιμες έως αδιάφορες οι σχέσεις Τουρκίας-Ε.Ε.

Η Άγκυρα προειδοποιεί ότι έχει στρέψει την προσοχή της στη Μέση Ανατολή και στην ανατολική Μεσόγειο

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Πριν από λίγα χρόνια οι εξελίξεις στις σχέσεις Άγκυρας – Βρυξελλών απασχολούσαν τα πρωτοσέλιδα των τουρκικών εφημερίδων και σχολιάζονταν από όλους τους κορυφαίους Τούρκους αναλυτές και δημοσιογράφους. Κατά τα πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. αποτελούσε τον πρωταρχικό στόχο της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής. Οι εκπρόσωποι του ΑΚΡ τόνιζαν με στόμφο ότι ο βασικός τους στόχους ήταν να αποδείξουν στη διεθνή κοινή γνώμη ότι μία μουσουλμανική χώρα, η οποία διοικείται από ένα συντηρητικό κόμμα με ισλαμιστικές ρίζες, μπορεί να γίνει ισάξιο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας. Σήμερα, αυτή εικόνα έχει αλλάξει. Εκτός από τους λιγοστούς φιλελεύθερους διανοούμενους της γειτονικής χώρας, κανείς πια δεν υπογραμμίζει τη σημασία της ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. στο άμεσο μέλλον.

Οι εξελίξεις των τελευταίων εβδομάδων στις σχέσεις Άγκυρας – Βρυξελλών μιλούν από μόνες τους και κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για όσες εγχώριες και ξένες δυνάμεις έχουν επενδύσει στην ενίσχυση των σχέσεων της Τουρκίας με την Ε.Ε. Με αφορμή την ψήφιση ενός νέου νόμου από το γαλλικό κοινοβούλιο σχετικά με την Αρμένικη Γενοκτονία, μια νέα, σοβαρή κρίση επέφερε ισχυρές αναταράξεις τις σχέσεις Τουρκίας – Γαλλίας. Το γαλλικό κοινοβούλιο ποινικοποίησε την άρνηση της Αρμένικης Γενοκτονίας και η συγκεκριμένη πρωτοβουλία προκάλεσε την οργή της Τουρκίας. Κατά την άποψη των κορυφαίων μελών της τουρκικής κυβέρνησης, με τη νέα εξέλιξη, η Ε.Ε. δείχνει ότι δεν επιθυμεί την ένταξη της χώρας τους στην ένωση. Ακόμη, προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, Τούρκοι πολιτικοί όπως ο Εγκεμέν Μπαγίς και ο Αχμέτ Νταβούτογλου, ισχυρίζονται χαρακτηριστικά ότι οι Γάλλοι και οι Ευρωπαίοι εταίροι τους επιχειρούν να ταυτίσουν την κυβέρνησή τους με τη ναζιστική Γερμανία.

Και σαν να μην έφτανε η νέα κρίση στις σχέσεις Άγκυρας – Παρίσι, τις προηγούμενες εβδομάδες ένταση προκλήθηκε και στις σχέσεις της Τουρκίας με την Ελβετία. Αυτή τη φορά, αφορμή για τη νέα κρίση υπήρξε η κινητοποίηση των ελβετικών διωκτικών αρχών οι οποίες αποφάσισαν τη δίωξη του υπουργού Ε.Ε. της Τουρκίας, Εγκεμέν Μπαγίς. Μιλώντας από το βήμα του Ντάβος, ο κ. Μπαγίς αρνήθηκε την Αρμενική Γενοκτονία και σύμφωνα με τους Ελβετούς εισαγγελείς αυτή η άρνηση είναι αρκετή για την καταδίκη του στενού συνεργάτη του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν.

Οι αναταράξεις που προκαλούνται από την όλη συζήτηση γύρω από την Αρμένικη Γενοκτονία επιφέρουν τριγμούς στις σχέσεις Τουρκίας – Ε.Ε. και εντείνουν τους προβληματισμούς της Τουρκίας σχετικά με την ένταξή της στην Ένωση, καθώς και τις πραγματικές προθέσεις των Ευρωπαϊκών πρωτευουσών. Στον πυρήνα των τουρκικών προβληματισμών βρίσκεται η στασιμότητα στις συνομιλίες για το Κυπριακό και η επικείμενη άσκηση της προεδρίας της Ε.Ε. από την Κυπριακή Δημοκρατία. Άλλωστε, εδώ και καιρό, η Άγκυρα έχει ξεκαθαρίσει ότι σε περίπτωση που δεν επιλυθεί το Κυπριακό, θα προχωρήσει τον Ιούλιο στην υποβάθμιση των σχέσεων της με το Συμβούλιο της Ε.Ε. Οι κύκλοι της τουρκικής κυβέρνησης υπογραμμίζουν ότι η χώρα τους δεν μπλοφάρει και ότι η Άγκυρα πλέον έχει στρέψει ήδη την προσοχή της στη Μέση Ανατολή και στην ανατολική Μεσόγειο. Κατά την άποψή τους, χωρίς εντούτοις να παραιτείται από τον στόχο της ένταξης της στην Ε.Ε., η Άγκυρα έχει κατανοήσει ότι το μέλλον της εξωτερικής της πολιτικής και της οικονομίας της βρίσκεται στις εναλλακτικές αγορές και στα ενεργειακά κοιτάσματα της ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

Την ολοκληρωτική απομάκρυνση της χώρας του από τον στόχο της ένταξης στην Ε.Ε., αποκλείει ο Τούρκος δημοσιογράφος Μουράτ Γιετκίν, ο οποίος ειδικεύεται στη μελέτη και την ανάλυση της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής. Με αφορμή τη νέα κρίση στις σχέσεις Άγκυρας – Παρισιού, ο κ. Γιετκίν επισημαίνει ότι η τουρκική κυβέρνηση γνωρίζει πολύ καλά το ύψος της οικονομικής εξάρτησης της χώρας του από την Ευρώπη. Ακόμη, επισημαίνει ότι οι Τούρκοι αξιωματούχοι έχουν λάβει υπόψη τους την εν λόγω πραγματικότητα και καταβάλλουν προσπάθειες για να διαχειριστούν τη νέα κρίση στις σχέσεις Τουρκίας – Ε.Ε.

Η Τουρκία ξεκαθαρίζει ότι παραμένει σταθερή στην ευρωπαϊκή της πορεία αλλά την ίδια ώρα σπεύδει να ασκήσει πίεση τονίζοντας ότι έχει και άλλες υπαλλακτικές λύσεις.

Προεδρικές ζυμώσεις σε ρευστό τοπίο

Συμμαχία ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ είναι το «σχέδιο Β΄» του ενδιάμεσου χώρου

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Εβδομάδα «πρώτης επαφής» για τις προεδρικές εκλογές ήταν η προηγούμενη, με τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου να πραγματοποιούν μεταξύ τους συναντήσεις, από τις οποίες προκύπτουν άκρως ενδιαφέροντα στοιχεία. ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ ανακοίνωσαν ήδη ότι «υπάρχει πλήρης σύμπνοια και ταύτιση απόψεων» ενώ από τη συνάντηση μεταξύ Μάριου Καρογιάν και Γιαννάκη Ομήρου προέκυψε «κοινό έδαφος και περιθώριο για κοινή πορεία», ενώ «κοινό έδαφος»

Στο ΑΚΕΛ αναμένουν δύο εξελίξεις: Τις προθέσεις Χριστόφια και κατά πόσο θα αμφισβητηθεί η υποψηφιότητα Αναστασιάδη από ανεξάρτητη υποψηφιότητα Θεοχάρους

εντοπίστηκε και μεταξύ Μάριου Καρογιάν και Δημήτρη Συλλούρη. Πρώτιστος στόχος του ΔΗΚΟ είναι η εξεύρεση κοινού υποψηφίου από όλα τα κόμματα, ενώ τα κόμματα ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ προσεγγίζουν το όλο ζήτημα πιο «ψυχρά ρεαλιστικά» και θέτουν ως στόχο την εξεύρεση κοινού υποψηφίου του κεντρώου χώρου. Ωστόσο, όλα τα κομματικά επιτελεία εξετάζουν και τα εναλλακτικά σενάρια στην περίπτωση που αυτό δεν επιτευχθεί. Τούτο δημιουργεί μια ρευστή κατάσταση, από την οποία πολλά μπορούν να προκύψουν, όπως από μια συμμαχία κεντρώου χώρου έως και ξεχωριστές αυτόνομες καθόδους. Την ίδια ώρα, το ΑΚΕΛ διά του γενικού του γραμματέα έθεσε «αυστηρά πλαίσια» για την όποια συνεργασία, στέλλοντας εμμέσως πλην σαφώς το μήνυμα ότι δεν είναι διατεθειμένο να «συρθεί» σε μια συμμαχία.

Η «μεγάλη συμμαχία»

Το πλέον ενδιαφέρον στοιχείο είναι πως η παρουσία του ΕΥΡΩΚΟ σε μια συνεργασία λειτουργεί λίγο-πολύ ως τροχοπέδη για την ενεργή εμπλοκή του ΑΚΕΛ και μετατοπίζει το βάρος των συζητήσεων στο όνομα του υποψηφίου, το οποίο θα παίξει καταλυτικό ρόλο για τη δημιουργία συνεργασίας. «Αν βρεθούμε σε μια λίμνη αντικρουόμενων και αντίθετων προσεγγίσεων στα μεγάλα θέματα, τότε ποιο είναι αυτό που θα λειτουργήσει ως γέφυρα; Δεν είναι ο υποψήφιος; Δεν είναι το όνομα του υποψηφίου;», ήταν η προσέγγιση κομματικού αξιωματούχου που παρακολουθεί τις διαβουλεύσεις και κλήθηκε από την «Κ» να σχολιάσει το κατά πόσο θα μπορούσε το ΑΚΕΛ να συμμετέχει σε μια συμμαχία, στην οποία θα βρισκόταν και το ΕΥΡΩΚΟ. Στέλεχος κόμματος της αντιπολίτευσης προσέγγισε το θέμα περίπου στα ίδια πλαίσια λέγοντας πως «ήδη ζήσαμε μια περίπτωση όπου ΕΥΡΩΚΟ και ΑΚΕΛ στήριζαν το ίδιο πρόσωπο. Δεν ζήσαμε αυτή την κατάσταση, στη διακυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου;» διερωτήθηκε το ίδιο στέλεχος για να συμφωνήσει πως, «για μια τέτοια υπέρβαση και για να ζήσουμε ξανά το ίδιο σκηνικό θα πρέπει να υπάρχει εκείνο το πρόσωπο που να μπορεί να γεφυρώσει τις διαφορές». Ωστόσο, υπόψη λαμβάνεται και το γεγονός ότι κατά τη συνάντηση ΑΚΕΛ – ΕΥΡΩΚΟ, τα δύο κόμματα συμφώνησαν ότι διαφωνούν πλήρως και ριζικά, κυρίως στο εθνικό ζήτημα. Την ίδια ώρα, ΕΥΡΩΚΟ και ΕΔΕΚ αλλά και ΔΗΚΟ βρίσκουν κοινούς άξονες πορείας, τόσο στο Κυπριακό όσο και σε άλλα ζητήματα. Κάτι που αυτομάτως, θέτει εν αμφιβόλω τη δημιουργία μιας μεγάλης συμμαχίας με τη συμμετοχή του ΑΚΕΛ. Παράλληλα μετά και τις προϋποθέσεις που θέτει ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ (με συνέντευξή του που δημοσιεύεται σήμερα στην «Κ») για το ενδεχόμενο συνεργασίας ΔΗΚΟ – ΑΚΕΛ, δημιουργούνται επιπρόσθετα εμπόδια, αφού σε καμία περίπτωση δεν αναμένεται ότι το ΑΚΕΛ θα αναγνωρίσει ότι η πολιτική του Δημήτρη Χριστόφια ήταν καταστροφική στο Κυπριακό, στην οικονομία και στην εσωτερική διακυβέρνηση, όπως ζητά ο κ. Παπαδόπουλος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Πρόεδρος Χριστόφιας και ΑΚΕΛ ακόμη δεν συζήτησαν το θέμα των προεδρικών, ως εκ τούτου στο κυβερνών κόμμα τελούν σε κατάσταση αναμονής.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Με βέβαιη την εξασφάλιση του χρίσματος του υποψηφίου από τον ΔΗΣΥ, ο Νίκος Αναστασιάδης είναι ο μόνος που επί του παρόντος πορεύεται επί συγκεκριμένου πλάνου.

Με δικό του στίγμα το ΑΚΕΛ

Όπως όμως και να έχουν τα πράγματα, το ΑΚΕΛ, αντιλαμβανόμενο πού οδηγούνται τα πράγματα, θέλει να διατηρήσει το προφίλ του δυνατού παίχτη στο πολιτικό παιχνίδι με τον Άντρο Κυπριανού να θέτει «αυστηρά πλαίσια» στα οποία θα πρέπει να κινηθεί μια ενδεχόμενη συνεργασία. «Για να υπάρξουν συνεργασίες πρέπει να υπάρξει σύγκλιση σε συγκεκριμένες προγραμματικές θέσεις και όχι σε θέσεις οι οποίες να είναι γενικές και αόριστες», δήλωσε συγκεκριμένα ο κ. Κυπριανού. Διευκρίνισε, μάλιστα, πως, «επειδή τα ζητήματα έχουν γίνει πλέον πάρα πολύ συγκεκριμένα και στο Κυπριακό και στην οικονομία και στα ζητήματα της ενέργειας, η δική μας άποψη είναι ότι πρέπει να είμαστε πολύ συγκεκριμένοι για τις συγκλίσεις που πρέπει να υπάρξουν σε αυτά τα ζητήματα και σε άλλα ενδεχομένως, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε ξέροντας ότι αυτή η συνεργασία θα έχει στέρεα βάση και δεν θα καταρρεύσει μπροστά στις πρώτες δυσκολίες». Η δήλωση αυτή του γ.γ. του ΑΚΕΛ φανερώνει αφενός πως το κυβερνών κόμμα προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στα όσα έγιναν επί διακυβέρνησης Χριστόφια («τα ζητήματα έγιναν πάρα πολύ συγκεκριμένα και στο Κυπριακό και στην οικονομία») και δεν είναι διατεθειμένο να τα διαγράψει και να αυτοαναιρεθεί χάριν μιας συνεργασίας και αφετέρου ότι το ΑΚΕΛ ως μεγάλο κόμμα, αν θα προσέλθει σε διάλογο για μια συμμαχία, αυτή πρέπει να έχει και το δικό του στίγμα. Το μεγαλύτερο, ωστόσο, εμπόδιο που φαίνεται να δυσκολεύει απίστευτα τα πράγματα, δεν είναι άλλο από το ξεκαθάρισμα των προθέσεων του ίδιου του κυβερνώντος κόμματος, το οποίο βρίσκεται ακόμη στην αναμονή, περιμένοντας το «σινιάλο» από τον Πρόεδρο Χριστόφια, κατά πόσο ο ίδιος θα ενδιαφερθεί ή όχι να επαναδιεκδικήσει την Προεδρία της Δημοκρατίας. Μια εξέλιξη, η οποία αναμένεται ότι θα ξεκαθαρίσει μετά το πρώτο τετράμηνο του 2012, όταν πλέον τα πράγματα θα είναι πλήρως ξεκάθαρα και στην Πινδάρου, κατά πόσο δηλαδή η Ελένη Θεοχάρους θα αμφισβητήσει τελικά τον Νίκο Αναστασιάδη με δική της ανεξάρτητη υποψηφιότητα. Μια παράμετρος που λαμβάνεται υπόψη και εξετάζεται στα δώματα της Εζεκίας Παπαϊωάννου.

«Ουτοπική» η πρόταση Καρογιάν

«Η πιο ρεαλιστική πρόταση δεν είναι αυτή του Μάριου Καρογιάν περί ενός κοινού υποψηφίου όλων των κομμάτων. Αυτό θα ήταν ευχής έργο αλλά δυστυχώς κάπως ουτοπικό. Συνεπώς πρέπει να επικεντρωθούμε σε εφικτές προτάσεις ώστε να είμαστε και σοβαροί ενώπιον των πολιτών», δήλωσε στην «Κ» στέλεχος της ΕΔΕΚ, το οποίο πρόσθεσε πως «στόχος πρέπει να είναι μια συμμαχία του κεντρώου χώρου, μεταξύ δηλαδή των κομμάτων ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ και ίσως Οικολόγων». Αυτό σύμφωνα με το ίδιο στέλεχος είναι και το «σχέδιο Β΄ για το ΔΗΚΟ αλλά το πρώτο για εμάς, το οποίο και πρέπει να εξεταστεί μόλις ο Μάριος Καρογιάν ανακοινώσει ότι η πρόταση του δεν μπορεί πλέον να είναι στο τραπέζι. Από σεβασμό προς τον κ. Καρογιάν εμείς αναμένουμε να ολοκληρώσει τις διαβουλεύσεις του με όλα τα κόμματα», σημείωσε χαρακτηριστικά. Πάντως την ερχόμενη Τρίτη υπάρχει προγραμματισμένη συνάντηση μεταξύ του Μάριου Καρογιάν και του Νίκου Αναστασιάδη. Την ίδια ώρα ο πρόεδρος του ΕΥΡΩΚΟ Δημήτρης Συλλούρης προχωρεί σε επαφές με πολιτικά πρόσωπα και αναμένεται ότι την ερχόμενη Δευτέρα θα συναντηθεί με τον Γιαννάκη Μάτση για να συζητήσουν τα των προεδρικών εκλογών. Εξελίξεις στον κεντρώο χώρο αναμένονται κατά το πρώτο δεκαήμερο Μαρτίου, οπότε και θα πραγματοποιηθούν εκ νέου συναντήσεις μεταξύ των κομμάτων ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΕΥΡΩΚΟ και πλέον θα ξεκαθαρίσει κατά πόσο τα τρία κόμματα θα προχωρήσουν στον καταρτισμό κοινού προγράμματος και στην εξεύρεση κοινού υποψηφίου. Δεδομένων τούτων, στο υπό διαμόρφωση προεκλογικό σκηνικό δημιουργούνται προϋποθέσεις για τουλάχιστον τρεις υποψηφίους (ένας του ΔΗΣΥ, ένας του κεντρώου χώρου ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΕΥΡΩΚΟ και ίσως Οικολόγων, και ένας του ΑΚΕΛ) με σοβαρό ενδεχόμενο να είναι περισσότεροι αν τελικά διεκδικήσουν τις εκλογές οι Γιώργος Λιλλήκας (αν δεν θα είναι ο κοινός υποψήφιος του κεντρώου χώρου) και Ελένη Θεοχάρους.

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Δεν αποκλείουμε συνεργασία με Αναστασιάδη

Αν το ΑΚΕΛ δεν αναγνωρίσει ότι ο Δημήτρης Χριστόφιας μάς έβαλε σε μια καταστροφική πορεία, τότε μια συνεργασία είναι αδύνατη

Συνέντευξη στον **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Στην περίπτωση που δεν υπάρξει ανταπόκριση στην πρόταση για κοινό υποψήφιο τότε το ΔΗΚΟ θα εξετάσει τρεις επιλογές, δηλώνει στην «Κ» ο Νικόλας Παπαδόπουλος.

Αποκαλυπτικός είναι ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ, Νικόλας Παπαδόπουλος, ο οποίος δεν αποκλείει συνεργασία με τον ΔΗΣΥ και με υποψήφιο τον Νίκο Αναστασιάδη στην περίπτωση που δεν καρποφορήσει η πρόταση προς τα άλλα κόμματα για κοινό υποψήφιο. Την ίδια ώρα μέσα από τη συνέντευξή του στην «Κ» ξεκαθαρίζει τις «σκληρές» προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρξουν για να επιτευχθεί μία συνεργασία με το ΑΚΕΛ, το οποίο όπως λέει ο κ. Παπαδόπουλος, θα πρέπει πρώτα να αναγνωρίσει ότι ο κ. Χριστόφιας οδήγησε το εθνικό θέμα σε μια καταστροφική πορεία και να αναγνωρίσει τα λάθη που έγιναν από πλευράς κυβέρνησης Χριστόφια στην οικονομία και στην εσωτερική διακυβέρνηση. Παράλληλα, ο πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής τονίζει πως το ΔΗΚΟ ετοιμάζει πακέτο για την εξυγίανση της οικονομίας, τονίζοντας πως η Κύπρος κινδυνεύει να χάσει τον ρόλο της ως χρηματοπιστωτικό κέντρο, ένας τομέας που αποτελεί το 70% του ΑΕΠ, ενώ για το θέμα της ενέργειας υποστηρίζει μεταξύ άλλων πως η ΔΕΦΑ πρέπει να έχει ενεργό ρόλο και ανάμειξη στη διαχείριση του φυσικού αερίου.

–Ο πρόεδρος του κόμματός σας είχε δηλώσει στην «Κ» ότι μπορεί να υπάρξει μεν συνεργασία με το ΑΚΕΛ, αλλά προαπέκλεισε το όνομα του κ. Χριστόφια. Θα ήθελα να μας πείτε κατά πόσο συμμερίζεστε αυτή τη θέση...

–Η εισήγηση του ΔΗΚΟ είναι η εξής: ενόψει των πολύ μεγάλων προκλήσεων που έχουμε ενώπιόν μας, Κυπριακό, οικονομία, ενέργεια, θεωρούμε ότι θα πρέπει να βρεθεί ένας κοινός υποψήφιος κοινής αποδοχής, που θα έχει ακριβώς τη στήριξη όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων και ο οποίος θα εφαρμόσει ένα πρόγραμμα διακυβέρνησης που θα μας βγάλει από αυτά τα πελώρια αδιέξοδα που έχουμε σήμερα, δυστυχώς, να αντιμετωπίσουμε. Το βέβαιο και το σίγουρο είναι πως το ΔΗΚΟ δεν μπορεί να συνεργαστεί για υποστήριξη του κύριου Χριστόφια. Κάτι τέτοιο θα ήταν παράδοξο από τη στιγμή που πριν από λίγους μήνες ζητούσαμε την παραίτησή του λόγω της τραγωδίας στο Μαρί.

> *Ναι, ως ΔΗΚΟ έχουμε υπόψη μας συγκεκριμένα πρόσωπα που θεωρούμε ότι μπορούν να αναλάβουν και να σηκώσουν αυτό το βάρος*

–Συνεπώς, απαντάτε και στον γ.γ. του ΑΚΕΛ, ο οποίος ζήτησε εξηγήσεις από το ΔΗΚΟ για τον προαποκλεισμό της υποψηφιότητας Χριστόφια...

–Βεβαίως.

–Ο κ. Κυπριανού είπε όμως και κάτι άλλο. Ότι η όποια συνεργασία πρέπει να βασίζεται σε συγκεκριμένες συγκλίσεις και όχι σε αόριστα πλαίσια, διότι τα πράγματα, όπως είπε, έχουν γίνει πολύ συγκεκριμένα και στο Κυπριακό και στην οικονομία. Εσείς τι λέτε επί τούτου;

–Συμφωνώ απόλυτα με τον κύριο Κυπριανού, ότι πρώτα πρέπει να συμφωνήσουμε τις όποιες προγραμματικές συγκλίσεις για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε συνεργασία. Για παράδειγμα, θα ήταν αδιανόητο για εμάς να συνεργαστούμε με το ΑΚΕΛ, εάν δεν αναγνωριστεί πρώτα η καταστροφική πορεία που μας έχει βάλει ο κύριος Χριστόφιας στο Κυπριακό. Εάν δεν αναγνωριστούν πρώτα οι λανθασμένοι χειρισμοί που μας έχουν φέρει στα πρόθυρα της χρεοκοπίας στην οικονομία. Εάν δεν αναγνωριστούν οι ευθύνες που οδήγησαν στην τραγωδία στο Μαρί. Αυτά είναι συγκεκριμένα ζητήματα. Και εάν δεν συμφωνηθούν οι βάσεις αυτών των ζητημάτων, τότε, βεβαίως, δεν μπορούμε να συνεργαστούμε… Θέλετε να τα πάρουμε ένα προς ένα; Κυπριακό. Το ΔΗΚΟ έχει ζητήσει απόσυρση των προτάσεων του κύριου Χριστόφια, έχει ζητήσει απόσυρση του περιγράμματος λύσης που κατέθεσε ο Πρόεδρος στα Η.Ε., το οποίος εμείς θεωρούμε απαράδεκτο. Επομένως, αν δεν συμφωνήσει και το ΑΚΕΛ σε αυτή την απόσυρση, είναι αδύνατο να συνεργαστούμε. Και είμαι πολύ σαφής και πολύ συγκεκριμένος.

–Και στην οικονομία;

–Έγιναν μεν κάποια θετικά βήματα τους τελευταίους μήνες, αλλά εξακολουθούμε να διαπιστώνουμε μια δυστοκία από πλευράς ΑΚΕΛ να προχωρήσει με διαρθρωτικά μέτρα και μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται αυτή τη στιγμή, ώστε να πείσουμε τις διεθνείς αγορές ότι είναι βιώσιμη η κυπριακή οικονομία. Δυστυχώς, εδώ που φτάσαμε, εδώ που μας έφερε η κυβέρνηση Χριστόφια, θα πρέπει να ζητήσουμε και θυσίες από τον λαό. Αυτό θα πρέπει να γίνει κατανοητό, να αναγνωριστούν τα λάθη του παρελθόντος και να υπάρξει δέσμευση ότι δεν θα επαναληφθούν τα ίδια λάθη στο μέλλον. Αυτό όμως είναι και ζήτημα αξιοπιστίας. Δεν είναι θέμα υπόσχεσης ή δέσμευσης κάποιου ότι στο μέλλον δεν θα παρασύρεται από ιδεοληψίες και παρωχημένες ιδεολογίες. Θα πρέπει να πειστείς ότι ο άλλος είναι έτοιμος να αλλάξει κατεύθυνση και να κινηθεί προς μια σύγχρονη οικονομία…

–Αναφέρεστε στο ΑΚΕΛ;

–Βεβαίως. Αν μας πείσουν για αυτά, τότε είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε.

–Η πρότασή σας για κοινό υποψήφιο όμως είναι προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Αν δεν καρποφορήσει αυτή η πρόταση;

–Αν δεν εισακουστεί φυσικά αυτή η είμη διαπίστωσε ότι υπήρχαν ριζικές και κάθετες διαφωνίες που αφορούσαν την εσωτερική διακυβέρνηση, την οικονομία και το εθνικό θέμα. Αυτές οι διαφωνίες και μετά και την έκρηξη στο Μαρί οδήγησαν στην έξοδο του ΔΗΚΟ από τη συνεργασία. Εξηγήσαμε τους λόγους και ελπίζουμε να πείσουμε για το μέλλον σε ό,τι αφορά τη δική μας συνεισφορά στη διαμόρφωση ενός νέου προγράμματος διακυβέρνησης.

–Έχουν παρθεί κάποιες αποφάσεις ότι θα συνεργαστείτε…

–Όχι. Δεν έχει παρθεί απόφαση από το ΔΗΚΟ ότι θα συνεργαστούμε είτε με το ΑΚΕΛ είτε με άλλη πολιτική δύναμη. Το σημαντικό για εμάς είναι να διαμορφωθούν συγκεκριμένες πολιτικές προτάσεις με στόχο ένα κοινό υποψήφιο…

–Πάρθηκε όμως απόφαση σε ποιους τομείς θα πρέπει να υπάρξουν συγκλίσεις;

–Βεβαίως. Το Κυπριακό, η οικονομία, η ενέργεια και φυσικά η αναδιάρθρωση του κράτους ενόψει της διάβρωσης των θεσμών που παρατηρείται και διαπιστώνεται τα τελευταία χρόνια μας απασχολεί και μας προβληματίζει ιδιαίτερα. Εμείς είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και με άλλες πολιτικές δυνάμεις για να συνδιαμορφώσουμε ακριβώς ένα κοινό πλαίσιο γύρω από αυτά τα ζητήματα. Δεν έχουμε προαποκλείσει τίποτα…

–Όχι προαποκλείσατε τον κύριο Χριστόφια…

–Ναι, για τους λόγους που σας είπα. Ο κύριος Χριστόφιας ανατίναξε το Μαρί. Έχουμε ζητήσει την παραίτησή του. Δεν μπορούμε τώρα να τον στηρίξουμε…

–Αν για εσάς πρώτιστος στόχος είναι η συνδιαμόρφωση κοινού προγράμματος και όχι το πρόσωπο, συνεπάγεται ότι δεν θα αποκλείατε ούτε και συνεργασία με τον ΔΗΣΥ και με υποψήφιο τον κ. Αναστασιάδη, αν εξευρεθεί κοινό πρόγραμμα;

–Πρώτιστος στόχος είναι το κοινό πρόγραμμα. Σημασία έχει και το πρόσωπο υπό την έννοια ότι πρέπει να μπορεί να εφαρμόσει το πρόγραμμα. Αλλά επαναλαμβάνω δεν αποκλείουμε τίποτα, ούτε συνεργασία με τον κ. Αναστασιάδη ούτε συνεργασία με άλλες πολιτικές δυνάμεις. Είμαστε κόμμα του κέντρου. Τονίζω όμως φορτικά ότι η πρόταση του ΔΗΚΟ, αυτή τη στιγμή, είναι αυτή του κοινού υποψηφίου. Διότι βρισκόμαστε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και πρέπει να παραμεριστούν οι όποιες φιλοδοξίες και κομματικές σκοπιμότητες.

> *Δεν αποκλείουμε τίποτα, ούτε συνεργασία με τον κ. Αναστασιάδη ούτε συνεργασία με άλλες πολιτικές δυνάμεις. Είμαστε κόμμα του κέντρου*

–Ως ΔΗΚΟ έχετε κάποια πρόσωπα υπόψη σας;

–Δεν είναι ορθό να συζητάμε πρόσωπα, αλλά ναι, ως ΔΗΚΟ έχουμε υπόψη μας συγκεκριμένα πρόσωπα που θεωρούμε ότι μπορούν να αναλάβουν και να σηκώσουν αυτό το βάρος. Ελπίζουμε να βρούμε ανταπόκριση και από τις άλλες πολιτικές δυνάμεις.

–Αν όχι;

–Αν όχι, τότε ερχόμαστε σε αυτά που σας είπα προηγουμένως. Θα πρέπει να εξετάσουμε τις άλλες επιλογές, δηλαδή είτε θα είναι ένας υποψήφιος από τις δυνάμεις του Κέντρου, είτε θα είναι μία συνεργασία με τον κύριο Αναστασιάδη, ο οποίος έχει ήδη δηλώσει το ενδιαφέρον του και όπως όλα δείχνουν στις 17 Μαρτίου θα είναι και επίσημα ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ ή μία συνεργασία με το ΑΚΕΛ, αλλά με τις προϋποθέσεις και τις επιφυλάξεις που είπα προηγουμένως…

Αποφάσεις πίσω από κλειστές πόρτες και παραμερισμός της ΔΕΦΑ

–Και στον τομέα της ενέργειας πρέπει να υπάρξουν συγκλίσεις;

-Εμείς από την αρχή λέγαμε ότι τα ζητήματα της ενέργειας είναι πολύ μεγάλα και απαιτείται η συνεργασία όλων. Από την αρχή εκφράσαμε την αντίθεσή μας στην κυβερνητική προσέγγιση, όπου διαπιστώνουμε ότι κρατούνται όλοι οι υπόλοιποι στο σκοτάδι και τα θέματα ενέργειας τα χειρίζονται κάποιοι κομματικοί αξιωματούχοι μαζί με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Τα ζητήματα ενέργειας απαιτούν διαφάνεια. Είναι τεράστια τα ποσά, είναι τεράστια τα συμφέροντα και είναι τεράστιες οι προοπτικές για τον κυπριακό λαό, αλλά την ίδια ώρα είναι τεράστιοι και οι κίνδυνοι, αν δεν διαχειριστούμε σωστά το όλο ζήτημα. Θα πρέπει επομένως και σε αυτό το ζήτημα, το ΑΚΕΛ να μας πείσει ότι έχει διάθεση συνεργασίας χωρίς κάποιοι να θεωρούν ότι τα οικόπεδα είναι δικά τους.

–Μα σε αυτό το ζήτημα ήδη υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ ΔΗΚΟ και ΑΚΕΛ όπως για παράδειγμα με σχετική νομοθεσία στη Βουλή.

-Εμείς ακριβώς μέσα στο πλαίσιο διαφάνειας που πρέπει να υπάρχει στο θέμα ενέργειας, καταθέσαμε κάποιες προτάσεις Νόμου στο Κοινοβούλιο. Πρώτον, εμείς θεωρούμε ότι η ΔΕΦΑ θα πρέπει να είναι η αρμόδια αρχή που πρέπει να διαχειρίζεται το ζήτημα φυσικού αερίου. Γι' αυτό άλλωστε τη δημιουργήσαμε. Τώρα που ήλθε η στιγμή να διαχειριστεί τα ζητήματα φυσικού αερίου, κάποιοι θέλουν να παραμερίσουν τη ΔΕΦΑ και να τα χειρίζονται αποκλειστικά και μόνο πίσω από κλειστές πόρτες με διαδικασίες, τις οποίες εμείς δεν γνωρίζουμε. Ε, αυτή τη μέθοδο την απορρίπτουμε. Δεύτερον, είναι η πρώτη ή έστω η μοναδική περίπτωση που αντί να διαπραγματεύονται οι αρμόδιοι τεχνοκράτες τα συμβόλαια που αφορούν τη διαχείριση του φυσικού αερίου, επιδιώκει και θέλει να διαπραγματεύεται αυτά τα συμβόλαια η υπουργός Εμπορίου. Είναι πρωτάκουστα πράγματα. Δεν υπάρχει προηγούμενη περίπτωση στην οποία για συμβόλαια του κράτους να γίνεται η διαπραγμάτευση από πλευράς υπουργού, χωρίς να προηγηθεί η διαπραγμάτευση από τους τεχνοκράτες. Επομένως, ναι, εμείς θέλουμε να επαναφέρουμε τη μεθοδολογία διαπραγμάτευσης στη σωστή βάση. Ό,τι εφαρμόζεται στην αγορά όπλων, στις δημόσιες συμβάσεις κτλ. να εφαρμοστεί και στην περίπτωση του φυσικού αερίου. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί η διαφάνεια και πάνω απ' όλα τα συμφέροντα της κυπριακής Πολιτείας.

> *Τα ζητήματα ενέργειας απαιτούν διαφάνεια. Είναι τεράστια τα ποσά, είναι τεράστια τα συμφέροντα...*

Πρόγραμμα εξυγίανσης της οικονομίας στις επόμενες μέρες

–Ως πρόεδρος της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών πώς εκτιμάτε την κατάσταση με την οικονομία και το τραπεζικό σύστημα, μετά και τις τελευταίες εξελίξεις;

–Είναι ιδιαίτερα ανησυχητική η εξέλιξη μετά και το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, γιατί η Κύπρος θα έχει δυσανάλογα αρνητικές επιπτώσεις και επιδράσεις κατ' αναλογία της οικονομίας μας από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

–Λόγω των τραπεζών;

–Ναι, κυρίως λόγω των τραπεζών. Και εγείρονται πολλά ερωτηματικά γιατί οι Διοικήσεις των τραπεζών επέλεξαν να επενδύσουν σε ελληνικά ομόλογα τη στιγμή που γνώριζαν ότι αυτά τα ομόλογα ενδεχομένως να δέχονταν περαιτέρω πιέσεις. Θέλω να ελπίζω, όμως, ότι έστω και τώρα θα καταφέρουν οι τράπεζες να μαζέψουν τα κεφάλαια που πρέπει να μαζέψουν για να ικανοποιούν τις σχετικές ενδείξεις για την κεφαλαιουχική επάρκεια…

–Ωραία, και αυτό θα είναι αρκετό για την κυπριακή οικονομία;

–Όχι. Πρέπει να τονιστεί ότι ακόμη και αν οι τράπεζες βρουν τα κεφάλαια θα έχουμε τεράστιο πρόβλημα ρευστότητας. Δεν θα αντέξουν για πολύ οι κυπριακές επιχειρήσεις να μη δανείζονται από τις τράπεζες. Συνεπώς, το πρώτο μέτρο ανάπτυξης που χρειαζόμαστε σήμερα είναι να σταματήσει η κυβέρνηση να δανείζεται από τις κυπριακές τράπεζες, να προχωρήσει σε ένα πρόγραμμα εξυγίανσης, να ανοίξουν οι διεθνείς αγορές για να μπορούμε να δανειστούμε και από το εξωτερικό. Αν δεν έλθει ξένο χρήμα στην Κύπρο δεν έχουμε σωτηρία. Και αυτό πρέπει να είναι η πρώτη μας έγνοια.

> *Ακόμη και αν οι τράπεζες βρουν τα κεφάλαια, θα έχουμε τεράστιο πρόβλημα ρευστότητας...*

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΧΡΗΣΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

«Όταν λες στους οίκους αξιολόγησης ότι "δεν με δανείζει κανένας άλλος εκτός από την Κίνα και τη Ρωσία", αντιλαμβάνεστε τι εικόνα σχηματίζουν για την κυπριακή οικονομία», δηλώνει στον πολιτικό συντάκτη της «Κ», Παναγιώτη Τσαγγάρη, ο Αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ, Νικόλας Παπαδόπουλος.

–Υπάρχουν όμως συγκεκριμένα πλάνα για το πώς θα γίνει αυτό;

–Από την κυβέρνηση δεν φαίνεται να υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις. Το ΔΗΚΟ ετοιμάζει ακριβώς ένα πακέτο με προτάσεις, οι οποίες βασίζονται και στις δεσμεύσεις της κυβέρνησης Χριστόφια, για την ανάκτηση της αξιοπιστίας της κυπριακής οικονομίας, το οποίο θα είναι έτοιμο και θα παρουσιάσουμε στις επόμενες μέρες.

–Λέγεται όμως ότι γίνονται διεργασίες για δανεισμό από την Κίνα…

–Αυτά τα ακούω κι εγώ και κάποτε είναι καιρός να σοβαρευτούμε. Αν νομίζουμε ότι θα λύσουμε τα προβλήματά μας με σπασμωδικά δάνεια δημιουργώντας σχέσεις εξάρτησης με άλλες κυβερνήσεις τότε είμαστε γελασμένοι. Πρέπει να ανοίξουν οι διεθνείς αγορές, έτσι ώστε η Κύπρος να μπορεί να δανείζεται από τον οποιοδήποτε και όποτε χρειαστεί. Αυτές οι σχέσεις εξάρτησης είναι επικίνδυνες. Βεβαίως από τη μία όταν δεν σε δανείζει κανένας, τι να κάνεις, αλλά από την άλλη όταν λες στους οίκους αξιολόγησης ότι "δεν με δανείζει κανένας άλλος εκτός από την Κίνα και τη Ρωσία", αντιλαμβάνεστε τι εικόνα σχηματίζουν για την κυπριακή οικονομία. Διότι σήμερα που μιλάμε, θα σου πουν ότι, "δεν ξέρεις ποιος θα σε δανείσει. Δεν ξέρουμε καν αν υπάρχει πρόθεση κινέζικο δάνειο. Άρα δεν είσαι βιώσιμη οικονομία". Αποτέλεσμα; Θα συνεχίσουν να μας υποβαθμίζουν. Και δεν μπορούμε να αντέξουμε ως χρηματοπιστωτικό κέντρο με συνεχείς υποβαθμίσεις. Πρέπει να επιδιώξουμε την αναβάθμιση της οικονομίας αν θέλουμε να συνεχίσουμε να είμαστε χρηματοπιστωτικό κέντρο. Αν θέλουμε να καταστρέψουμε αυτόν τον τομέα, ο οποίος αποτελεί το 70% του ΑΕΠ μας, τότε ας μας πουν κάποιοι ποιο είναι το εναλλακτικό σενάριο. Τι θα γίνουμε; Γεωργοί, κτηνοτρόφοι ή βιομήχανοι για να αντικαταστήσουμε αυτό το 70%. Ας μας πουν τι έχουν υπόψη τους.

Φάντασμα αυταρχισμού στοιχειώνει την Τουρκία

Ο Τούρκος δημοσιογράφος Ερντάλ Γκιουβέν σκιαγραφεί στην «Κ» την εικόνα που επικρατεί αυτή τη στιγμή στη χώρα

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν είναι σήμερα το κεντρικό πρόσωπο, τουλάχιστον στον χώρο της Μέσης Ανατολής. Υπό την καθοδήγησή του η Τουρκία έχει καταφέρει να ελέγξει έναν παντοδύναμο στρατό, να τριπλασιάσει το κατά κεφαλήν εισόδημα της χώρας, ενώ παρά τη στροφή προς τον αραβικό κόσμο έχει ως επί το πλείστον διατηρήσει μια φιλοδυτική στάση. Σήμερα αποτελεί φάρο για τις χώρες που έχουν πρόσφατα απαλλαγεί από αυταρχικά καθεστώτα, ενώ εξυμνείται και από τη Δύση ως πρότυπο για τον αραβικό κόσμο. Την ίδια στιγμή, τίθεται υπό αμφισβήτηση η συνεχής δέσμευσή του για ελευθερία του Τύπου και θέσπιση ενός κράτους δικαίου. Γνωστοί επικριτές της τουρκικής κυβέρνησης, φοιτητές και δημοσιογράφοι, βρίσκονται στη φυλακή αντιμετωπίζοντας κατηγορίες για «τρομοκρατία». Ωστόσο, η δημοτικότητα του Τούρκου πρωθυπουργού συνεχίζει να αυξάνεται. Ο πρώην αρχισυντάκτης της εφημερίδας «Ραντικάλ», Ερντάλ Γκιουβέν, περιγράφει στην «Κ» την κατάσταση στο εσωτερικό της χώρας, σκιαγραφεί το προφίλ του Ερντογάν και κάνει εκτιμήσεις για τις επόμενές του κινήσεις.

– Υπό τον Ερντογάν η Τουρκία έδειξε ένα πιο σύγχρονο πρόσωπο με ανοίγματα σε Κουρδικό και Κυπριακό. Τελευταία όμως είδαμε τουρκικά αεροσκάφη να βομβαρδίζουν αμάχους στο βόρειο Ιράκ, εκατοντάδες Κούρδους να φυλακίζονται, τις σχέσεις με το Ισραήλ να οδηγούνται στα άκρα. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η νηφαλιότητα και το δόγμα Νταβούτογλου για μηδενικά προβλήματα με τους γείτονες, που χαρακτήριζαν την τουρκική εξωτερική πολιτική, σιγά-σιγά εγκαταλείπονται και η Τουρκία υιοθετεί μια πιο συγκρουσιακή λογική;

– Η πολιτική μηδενικών προβλημάτων ήταν από την πρώτη στιγμή καταδικασμένη να αποτύχει για σειρά λόγων: Παρά τις καλές προθέσεις, αποδείχθηκε μια καθαρά θεωρητική προσέγγιση, η οποία έβαζε την άμαξα μπροστά από το άλογο. Η εξωτερική πολιτική μιας χώρας διαμορφώνεται στη βάση ρεαλιστικής ανάλυσης των δεδομένων. Ο Ερντογάν επιχείρησε να κάνει ακριβώς το αντίθετο: να προσαρμόσει τα δεδομένα στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας. Αυτός είναι και ο λόγος που οι σχέσεις Τουρκίας και Συρίας, οι οποίες μέχρι πρόσφατα προβάλλονταν από μέρους της κυβέρνησης ως απόδειξη της επιτυχίας της εφαρμοσθείσας πολιτικής, κατέληξαν ακριβώς να καταδείξουν την ίδια της την αδυναμία. Επιπλέον, απέτυχε να λάβει υπόψη την αδιαμφισβήτητη διασύνδεση μεταξύ εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής. Μια χώρα με χρόνιες εσωτερικές διαμάχες θα ήταν πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να αντιμετωπίσει τις εξωτερικές προκλήσεις. Πώς μπορεί η Τουρκία να αναπτύξει μια εύρυθμη, ας πούμε, σχέση με το Ιράκ, χωρίς την επίλυση του κουρδικού ζητήματος εντός των συνόρων της; Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι μια τέτοια πολιτική απαιτεί, πέραν του οράματος, τόλμη και ακλόνητη πολιτική βούληση ώστε αυτή να στηριχθεί μέχρι τέλους. Κάτι που ο κ. Ερντογάν έδειξε να μη διαθέτει. Εξ ου και η στροφή σήμερα προς μια πιο επιθετική πολιτική.

– Άρα να αναμένουμε, με δεδομένο και το ότι η ενταξιακή πορεία έχει παγώσει, μια απομάκρυνση της Τουρκίας από την προσπάθεια επίλυσης ζητημάτων στα οποία έδειξε προς στιγμήν διάθεση να προχωρήσει, όπως το Κυπριακό και το Κουρδικό;

– Η Τουρκία από το 2007 παρουσιάζει συμπτώματα ευρωπαϊκής κόπωσης. Τα μηνύματα που στέλνει έκτοτε, στην καλύτερη περίπτωση είναι αντιφατικά. Η αρνητική στάση κάποιων εκ των Ευρωπαίων ηγετών και το μπλοκάρισμα αριθμού κεφαλαίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις ελέω Κύπρου τυγχάνουν εκμετάλλευσης από πολιτικούς κύκλους και τμήματα της κοινωνίας που δεν ασπάζονται τα δημοκρατικά ιδεώδη και τις αξίες που η Ε.Ε. πρεσβεύει. Επιπλέον, η οικονομική ανάπτυξη που η Τουρκία απολαμβάνει σε μια περίοδο που η υπόλοιπη Ευρώπη βιώνει μια πρωτόγνωρη οικονομική κρίση, της επιτρέπει να αντιμετωπίζει με πρωτόγνωρη αυτοπεποίθηση την Ευρώπη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η ένταξη στην Ε.Ε. να μην αποτελεί σήμερα προτεραιότητα. Συνεπώς, και η σημασία ζητημάτων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη προσπάθεια, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το Κυπριακό, έχει υποβαθμιστεί. Ως εκ τούτου, θεωρώ μη ρεαλιστικό να αναμένει κάποιος οποιουδήποτε είδους πρωτοβουλία ή ανοίγματα από την Τουρκία στο θέμα της Κύπρου. Εξάλλου, κυβερνητικοί αξιωματούχοι, συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου του κ. Ερντογάν, έχουν επανειλημμένως αφήσει να εννοηθεί ότι η Τουρκία δεν προτίθεται να δείξει την ίδια ευελιξία και διαλλακτικότητα όπως την περίοδο του Σχεδίου Ανάν.

– Εκμεταλλευόμενος και την Αραβική Άνοιξη, ο Ερντογάν έχει καταφέρει να χτίσει ένα ηγετικό προφίλ, με τη δημοτικότητά του ανάμεσα στον αραβικό κόσμο να βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Στην προσπάθειά του όμως αυτή έχει υιοθετήσει μια ρητορική την οποία χαρακτηρίζει ο έντονος λαϊκισμός και έχει προβεί σε ενέργειες, όπως η αλλαγή στάσης έναντι του Ισραήλ, που έχουν προκαλέσει δυσφορία μεταξύ των δυτικών του συμμάχων. Μπορεί να συνεχίσει με βάση αυτή τη λογική χωρίς την καταβολή αντιτίμου στο εξωτερικό;

– Ο Ερντογάν δείχνει να αισθάνεται άνετα με την εξωτερική πολιτική την οποία ακολουθεί η χώρα το τελευταίο διάστημα –με έντονο το στοιχείο του εθνικισμού και με μια συγκρουσιακή λογική– και η οποία ταιριάζει σε μεγάλο βαθμό με την επιθετική και επιβλητική του προσωπικότητα, ενώ τονώνει το προφίλ του στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Εξ ου και η αντιευρωπαϊκή και αντισραηλινή ρητορική του, η οποία, παρά τις προβλέψεις περί του αντιθέτου, δεν είχε, ούτε φαίνεται ότι θα έχει, κόστος για την Τουρκία. Αυτό νομίζω εξηγεί και το γιατί σήμερα θεωρείται ο πιο δημοφιλής και χαρισματικός ηγέτης, όχι μόνο στην Τουρκία, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή.

«Η ιδέα τού να βρεθεί ο Ερντογάν στην προεδρία μού προκαλεί φόβο»

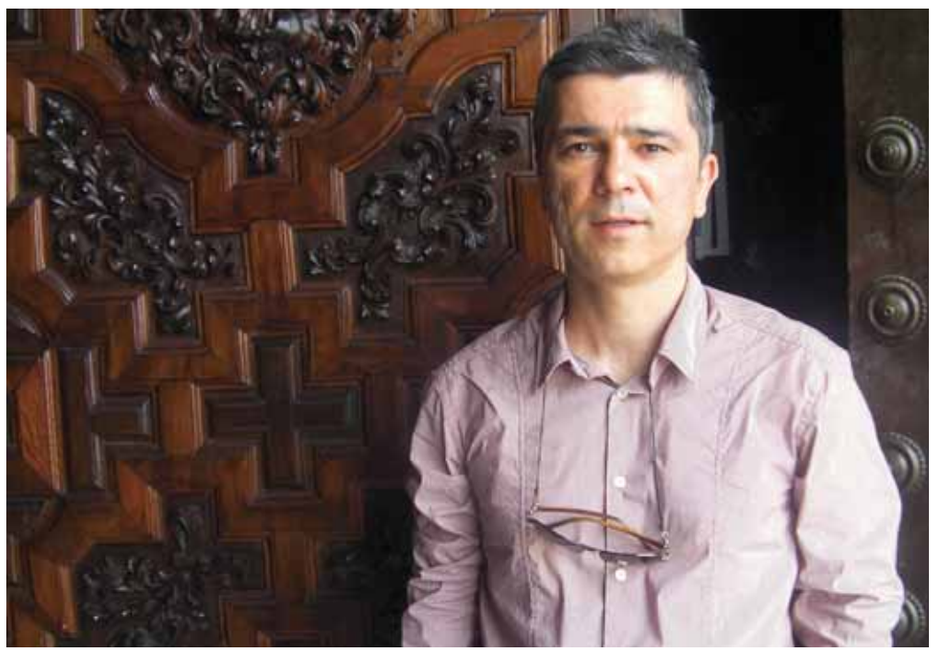

Σε πλήρη ισχύ ο μηχανισμός λογοκρισίας

– Όταν το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) ανήλθε στην εξουσία το 2002, υπήρχε η ανησυχία ότι πιθανόν να είχε ισλαμική ατζέντα για τη χώρα. Σήμερα αυτή η ανησυχία έχει δώσει τη θέση της σ' ένα αίσθημα φόβου απέναντι σε έναν υποβόσκοντα αυταρχισμό, σε βαθμό που πολλοί να ισχυρίζονται ότι η κυβέρνηση απλώς έχει πάρει τη θέση του στρατού.

– Σε καμιά στιγμή δεν πίστεψα ότι το ΑΚΡ είχε ισλαμική ατζέντα, υπό την έννοια ότι στόχευε να μετατρέψει τη χώρα σε μια σουνιτική εκδοχή του Ιράν. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι κάποιοι στο κόμμα, συμπεριλαμβανομένου και του κ. Ερντογάν, δεν οραματίζονται μια πιο συντηρητική και θρησκόληπτη κοινωνία. Ωστόσο –έχετε δίκαιο– περισσότερο θα πρέπει να προβληματίσει ο υποβόσκων αυταρχισμός. Για να παραφράσω το περίφημο ρητό: «το φάντασμα του αυταρχισμού στοιχειώνει την Τουρκία» εδώ και κάποιο διάστημα. Αυτό κατέστη εμφανές από τότε που μια σειρά δικαστικών ερευνών –οι οποίες αρχικά τύγχαναν καθολικής στήριξης, καθώς οι έρευνες φαίνονταν να στοχεύουν εκείνους, πρώην στρατιωτικούς κυρίως, οι οποίοι με αντιδημοκρατικές μεθόδους προσπάθησαν να ανατρέψουν την κυβέρνηση του ΑΚΡ– άρχισε να τοποθετεί ολόκληρη τη χώρα στο εδώλιο του κατηγορουμένου. Με τη μια έρευνα να διαδέχεται την άλλη, το πεδίο της υπόθεσης διευρύνθηκε ώστε να συμπεριλάβει γνωστούς επικριτές της κυβέρνησης, μέλη της κοινωνίας των πολιτών, δημοσιογράφους και συγγραφείς, οι περισσότεροι από τους οποίους σήμερα βρίσκονται στη φυλακή. Αυτό ενέτεινε την κριτική, με το ΑΚΡ να προχωρεί στον περιορισμό της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, με εκφοβισμούς και εξαγορές. Μεγάλος αριθμός δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένου και εμένα, έχασαν τις δουλειές τους, ενώ άλλοι βρίσκονται στη φυλακή με την κατηγορία της «τρομοκρατίας» ή της «συνωμοσίας για ανατροπή της κυβέρνησης». Ο μηχανισμός της λογοκρισίας βρίσκεται σήμερα σε πλήρη ισχύ.

– Με την προωθούμενη αναθεώρηση του Συντάγματος, ο κ. Ερντογάν ισχυρίζεται ότι επιχειρεί να το καταστήσει πιο δημοκρατικό. Η αντιπολίτευση, από την άλλη, υποστηρίζει ότι στόχος είναι η συσσώρευση εξουσιών στο πρόσωπο του προέδρου, αξίωμα το οποίο στη συνέχεια ο Ερντογάν προτίθεται να διεκδικήσει, σε μια κίνηση παρόμοια με αυτήν του Βλαντιμίρ Πούτιν στη Ρωσία.

– Η αναθεώρηση του Συντάγματος δεν έχει τίποτα να κάνει με τη δημοκρατία, αλλά με τον έλεγχο της εξουσίας. Και ο δρόμος προς τον απόλυτο έλεγχό της περνάει μέσα από την αλλαγή του πολιτικού συστήματος σε προεδρικό. Με τον τρόπο αυτό, ο Ερντογάν προσβλέπει στο να ανοίξει για τον ίδιο ο δρόμος για την προεδρία, αφού πρώτα αυτή ενδυναμωθεί με πολλές και σημαντικές εξουσίες. Εξ ου και οι πρόεδροι θα εκλέγονται από τώρα και στο εξής από τον κόσμο.

Ο Ερντογάν ξέρει ότι κανείς δεν μπορεί να τον κερδίσει σε εκλογές. Η εικόνα του Ερντογάν στην πρωθυπουργία ήταν αρκούντως ανησυχητική. Η ιδέα τού να βρεθεί στην προεδρία μού προκαλεί φόβο.

«Η Τουρκία από το 2007 παρουσιάζει συμπτώματα ευρωπαϊκής κόπωσης. Συνεπώς, και η σημασία ζητημάτων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη προσπάθεια, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το Κυπριακό, έχει υποβαθμιστεί», δηλώνει στην «Κ» ο Τούρκος δημοσιογράφος Ερντάλ Γκιουβέν.

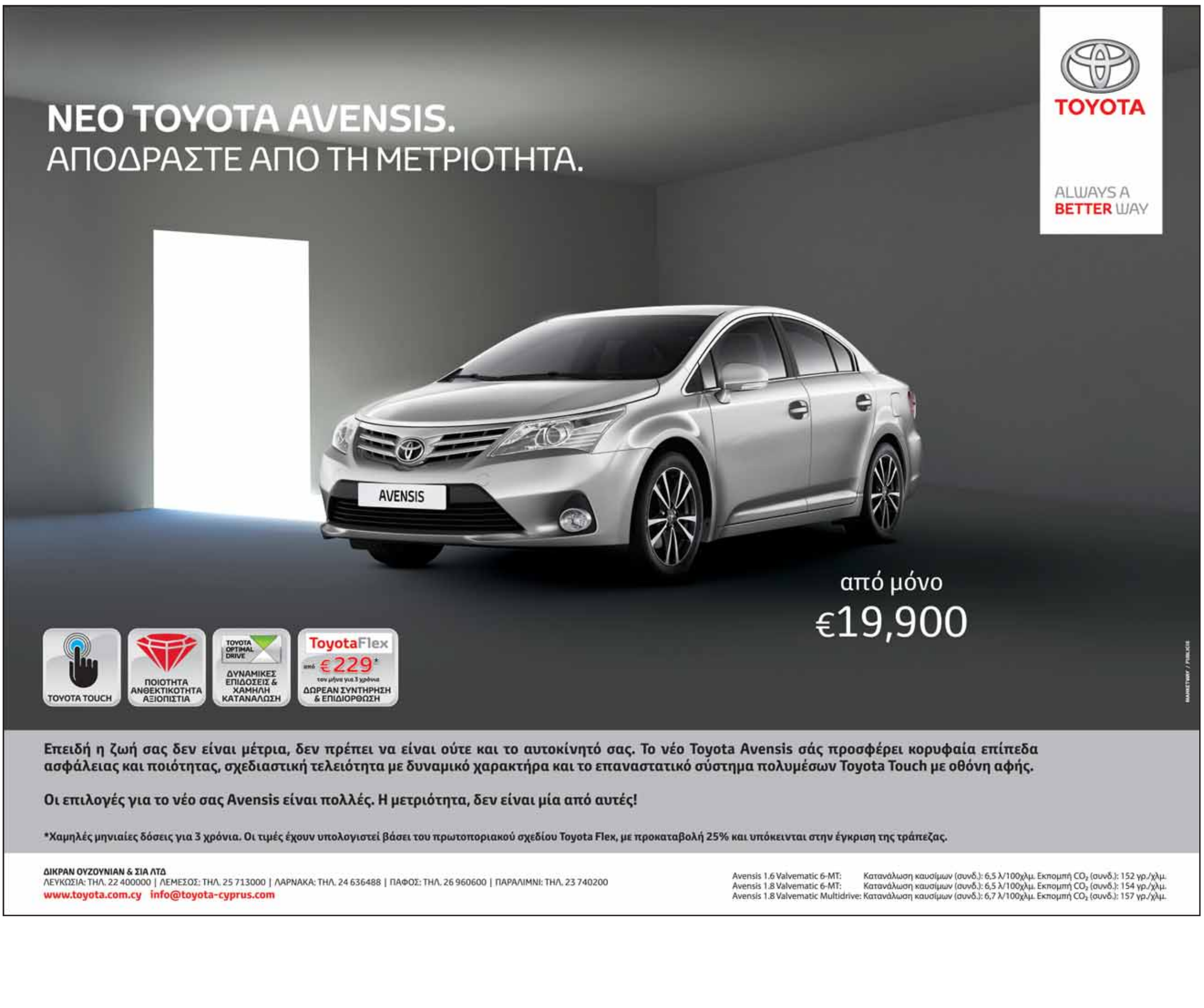

Καήκαμε από ρεύμα και βενζίνη και οι τράπεζες θα μας βάλουν τη βαζελίνη

Ψιλά γράμματα

Ένας λαός καμένος και καημένος έχουμε καταντήσει. Έρχεται ο λογαριασμός της ΑΗΚ μας ανεβαίνει η πίεση. Πάμε στο βενζινάδικο αρχίζει η ταχυκαρδία. Πάμε στο γιατρό ακούμε άλλη ταρίφα πλέον. Το πενηντάευρω που ήταν η «μετεξέλιξη» του εικοσάλιρου για τους γιατρούς, τώρα πολλοί εξ αυτών το έκαναν 80 ευρώ. Δεν έφταναν όλα αυτά αλλά, την περασμένη Δευτέρα, μας είπε ο Χαρίλαος ότι θα πληρώσουμε και τις ματσαράγκες των τραπεζιτών. Συγκεκριμένα, στην παρουσίαση του βιβλίου του «Οικονομία στην πολιτική και πολιτική στην οικονομία» ο τέως υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, προέβαλε και μια σειρά διαφανειών. Η τελευταία αναφερόταν στην έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα, με την αγορά ομολόγων και την παραχώρηση δανείων. Το σύνολο της έκθεσης κάπου 30 δισεκατομμύρια ευρώ και η σημείωση έλεγε ότι το προφανέστερο είναι ότι θα κληθεί το κράτος να στηρίξει τις τράπεζες και η υποσημείωση με ψιλά γράμματα ανέφερε ότι, «τον λογαριασμό» στην ουσία θα κληθούν να πληρώσουν οι φορολογούμενοι. Άλλοι κάνουν γάμο κι άλλοι πληρώνουν τα ..μησιάτικα (το βήτα με γάμμα όπως έλεγε και ο Χάρυ Κλυνν).

Λογοδοσία και golden boys

Αυτά όμως Χαρίλαε εν ολίγοις τα ξέραμε. Ιδιαίτερα τα ξέρατε όλοι όσοι παροικείτε την Ιερουσαλήμ της κυπριακής οικονομίας. Δεν μας λέει όμως σήμερα κανείς, τι θα πληρώσουν εκείνοι που πήραν τις αποφάσεις ώστε οι κυπριακές τράπεζες να ξανοιχτούν σε τέτοιο βαθμό στην Ελλάδα. Μάλιστα, εξακολούθησαν να το κάνουν όταν ήδη φαινόταν η «κωλοσυρμαθκιά της κουφής». Δηλαδή, θα πληρώσουμε οι φορολογούμενοι τις ματσαράγκες των «golden boys» που αποφάσισαν να τζογάρουν και που συνεχίζουν να απολαμβάνουν μισθούς, τα μηδενικά των οποίων φέρνουν ζάλη στους κοινούς θνητούς; Και γι' αυτά τα «golden boys» θα πουν, sorry λάθος, και θα συνεχίσουν την αριστοκρατική ζωής τους; Μήπως αυτό να εννοούσε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου, κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, όταν αναφερόταν σε περισσότερη λογοδοσία. Και μιας και το έφερε η κουβέντα, να σας πω ότι ένας από τους παλιούς ακαδημαϊκούς του τόπου είπε, εσχάτως, ότι ο Πρόεδρος Χριστόφιας με την επίθεση του στον κ. Χριστοφίδη, του έδωσε το κύρος που του υπολειπόταν, καθότι σχετικά καινούργιος στη θέση του Πρύτανη!

Think Tank εξ αριστερών

Χρώματος... κόκκινου αλλά χωρίς κομματική σφραγίδα είναι το νεοσύστατο Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέας, ένα ερευνητικό κέντρο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δημιουργήθηκε με τη φιλοδοξία να αποτελέσει πόλο συγκέντρωσης και οργάνωσης μιας προοδευτικού πλαισίου και περιεχομένου εναλλακτικής προσέγγισης στη μελέτη της σύγχρονης κυπριακής κοινωνίας και πολιτικής. «Μιας προσέγγισης που θα καλλιεργεί την προοδευτική εξέλιξη της κοινωνίας κατά τρόπο που να συνάδει με τις ανάγκες μιας σύγχρονης, ραγδαία αναπτυσσόμενης, διαπολιτισμικής Κύπρου», όπως είπε ο επιστημονικός διευθυντής του ΙΕΠ, Γιάννος Κατσουρίδης. Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου είναι ο Γιαννάκης Κολοκασίδης, ο οποίος σημείωσε ότι δεδομένης της κατάστασης πραγμάτων στην οποία βρίσκεται η χώρα μας, με άλυτο το Κυπριακό πρόβλημα, σημαντικός άξονας δράσης του Ινστιτούτου «θα είναι και η συμμετοχή σε δικοινοτικές δράσεις, έρευνες και μελέτες, με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και ειρηνική επανένωση της πατρίδας μας». Η πρώτη δημόσια παρέμβαση του ΙΕΠ θα γίνει την προσεχή Τετάρτη (στις 6:30 μ.μ.) στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, με ημερίδα που θα έχει ως θέμα «Από την πολιτική της ΑΟΖ στη Γεωπολιτική της Ενέργειας».

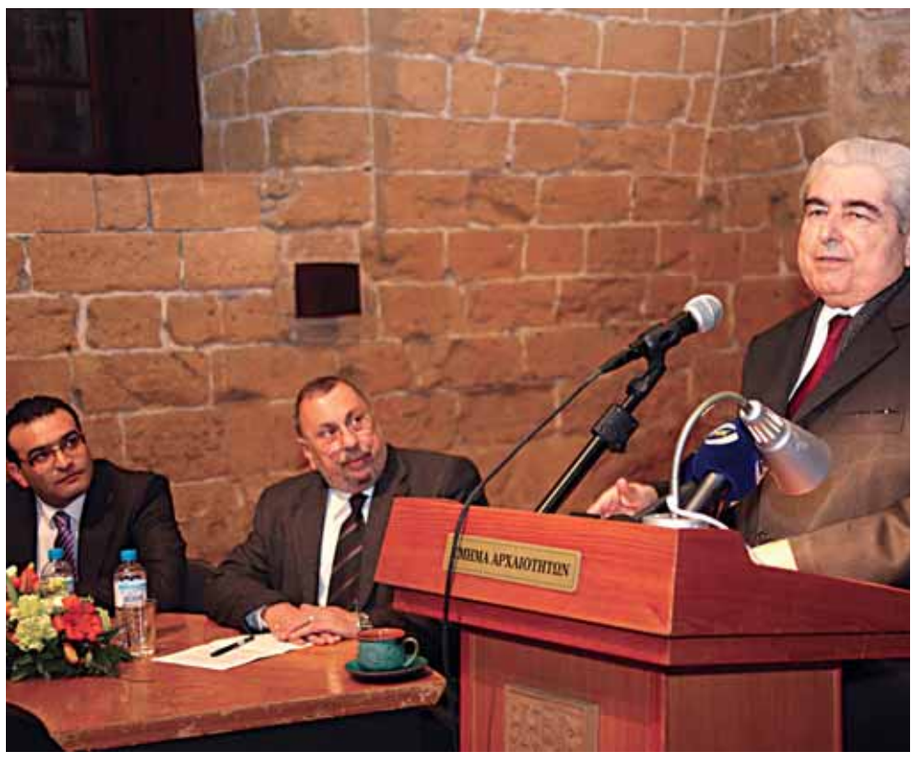

Ασφυκτικά γεμάτη ήταν η αίθουσα Καστελλιώτισσας το βράδυ της Πέμπτης κατά την παρουσίαση του βιβλίου του Νίκου Μούδουρου «ο μετασχηματισμός της Τουρκίας», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια. Χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος έπλεξε το εγκώμιο του «καλού φίλου, συνεργάτη και συντρόφου» Νίκου Μούδουρου. «Τον χαιρόμαστε... παντοιοτρόπως» είπε στο τέλος ο Δημήτρης Χριστόφιας για τον γαμπρό του, αναφορά που προκάλεσε το χειροκρότημα των παρισταμένων και το χαμόγελο της θυγατέρας του, Χριστίνας, συζύγου του Νίκου.

Μικρό μπόι

Σε καλό δρόμο βρίσκονται οι παρασκηνιακές διαβουλεύσεις μεταξύ Ισραήλ και Λιβάνου για το ανοικτό ζήτημα της ΑΟΖ μεταξύ των δύο χωρών. Μάλιστα για να φτάσουν τα πράγματα στο σημείο καμπή, δηλαδή πριν από τη συνομολόγηση συμφωνίας, η μεσολάβηση της Κύπρου ήταν σημαντική. Από αυτό το σημείο και μετά στον τελικό θα σφυρίξει ο μέγας διαιτητής που ονομάζεται Ηνωμένες Πολιτείες, διότι κακά τα ψέματα το δικό μας μπόι είναι πολύ μικρό γι' αυτής της κατηγορίας τη διπλωματική καλαθόσφαιρα.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Κίκης Καζαμίας

Ήρως της εβδομάδος είναι σχήμα λόγου καθώς η υπερκόπωση τον κράτησε στο κρεβάτι δύο και πλέον εβδομάδες. Ευχόμαστε περαστικά στον υπουργό Οικονομικών, ο οποίος απέδειξε πως ό,τι κάνει το κάνει με την ψυχή του και ευτυχώς και με το μυαλό του.

Τι θέλουμε;

Δίνουμε στο σημείο αυτό πάσα στον αδελφό Ιανό που κινείται καθημερινά στους κύκλους των Ηνωμένων Εθνών και σε διάφορους διπλωματικούς διαδρόμους στην Ουάσινγκτον για τα περαιτέρω. Μιας που η προεκλογική εκστρατεία ξεκίνησε πρόωρα, το Εθνικό Συμβούλιο πραγματοποιεί αλλεπάλληλες συνεδριάσεις για το Κυπριακό και οι συνομιλίες δεν πάνε πουθενά, ταπεινή μου άποψη είναι να αξιοποιήσουμε το διάστημα μέχρι τις εκλογές για να ξεκαθαρίσουμε ως Έλληνες Κύπριοι τη λύση που θέλουμε. Όντως, το διάστημα των 23 ετών που μεσολαβεί από τις κοινές αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου το 1989 (υπήρχε Σοβιετική Ένωση ακόμη και η Κύπρος ήταν επίλεκτο μέλος του Κινήματος των Αδεσμεύτων) είναι πολύ μεγάλο και δικαιολογεί μετατοπίσεις από θέσεις. Ουδείς θα επικρίνει κάποιον για αλλαγή θέσης από τότε και ταυτόχρονα πολλοί επιθυμούν (και στην Κύπρο και εκτός) να γνωρίζουν τι ακριβώς θέλουμε ως Ελληνοκύπριοι ή και ως Ελληνισμός ακόμη, αν θέλετε. Δημοσίως, όλοι επιδιώκουμε διζωνική - δικοινοτική ομοσπονδία. Κάποιοι όμως την ίδια στιγμή θέλουν την ομοσπονδία όσο πιο χαλαρή γίνεται και κάποιοι άλλοι δεν τη θέλουν καθόλου. Οι κομματάρχες μας μιλούν με ξένους μεσολαβητές και μεταφέρουν αυτή την εικόνα. Κι όταν ρωτούν οι ξένοι τι ακριβώς θέλουμε, τους αρχίζουμε το λογύδριο περί των ψηφισμάτων του ΟΗΕ, της διεθνούς νομιμότητας και άλλων συναφών.

Παραμύθι ξεχασμένο

Επειδή κάποια στιγμή αμέσως μετά τις προεδρικές εκλογές το ζήτημα της λύσης του Κυπριακού θα τεθεί μετ' επιτάσεως επί τάπητος, καλό είναι αφού το «μελετούμε» κι είμαστε κι έτοιμοι να αντιπαρατεθούμε επ' αυτού και στα μπαλκόνια, ας το κάνουμε με ειλικρίνεια. Αν «δεν θέλουμε τους Τούρκους στα πόδια μας», όπως λένε και απλοί πολίτες ανεξαρτήτως κομματικής τοποθέτησης, ας το ξεκαθαρίσουμε, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα. Αλλιώς, η λύση θα γίνει «παραμύθι της γιαγιάς» και λαϊκός θρύλος σαν την «Κόκκινη Μηλιά», τον «Μαρμαρωμένο Βασιλιά» και το «πάλι με χρόνους και καιρούς».

Ο ομφαλός της γης

Ας δούμε λοιπόν πώς διαμορφώνεται περιφερειακώς και διεθνώς το σκηνικό. Η Συρία, στενή σύμμαχος της Ρωσίας και προέκταση του Ιράν στη Μεσόγειο βρίσκεται σε εμφύλια σύρραξη. Γίνονται συζητήσεις σε κάθε περιφερειακό και διεθνές φόρουμ και το κλειδί για όποια ρύθμιση είναι η Τουρκία. Ο Λίβανος (η πιο κοντινή χώρα) αν τολμούσε να είχε οποιαδήποτε εμπλοκή θα διαλυόταν. Το Ιράκ που έχει σύνορα με τη Συρία θα είχε κάποιο ρόλο να παίξει, αν ακόμη υπήρχαν εκεί αμερικανικά στρατεύματα. Κι η Ιορδανία τρέμει μήπως πιθανή εμπλοκή θα μεταφέρει τη συριακή κρίση στο εσωτερικό της.

Ο Νταβούτογλου αλωνίζει

Στο Ιράν, ο Ομπάμα τρέμει μήπως ο Νετανιάχου (τα αρνητικά αισθήματα μεταξύ τους αμοιβαία) χτυπήσει τις εγκαταστάσεις που πιθανόν κρύβουν πυρηνικά. Αν γίνει κάτι τέτοιο (κι ο Μάιος είναι ο πλέον κρίσιμος μήνας) το πετρέλαιο θα εκτιναχθεί στα ύψη. Και με 5-7 δολάρια το γαλόνι για τον καταναλωτή, ο Μπαράκ θα πρέπει να ετοιμάζει την οικοσκευή του για το Σικάγο, αφού θα χάσει μετά πολλών επαίνων τις εκλογές.
Κλειδί κι εδώ η Τουρκία. Ο Νταβούτογλου συνομιλεί μία φορά την εβδομάδα με όλους τους διεθνείς ηγέτες και τον Μπαν Κι Μουν. Και 30 δευτερόλεπτα να αφιερώνει στο Κυπριακό, είναι αρκετά για να λάβει το μήνυμα ο συνομιλητής του. Και σε ό,τι αφορά στον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ, ο Νταβούτογλου το κάνει συνεχώς.

Εβραϊκό λόμπι και συμφέροντα

Οι σχέσεις Ισραήλ - Τουρκίας είναι χάλια, όμως, όλοι γνωρίζουν -ιδιαίτερα στις ΗΠΑ- πως αν αντί του Νετανιάχου πρωθυπουργός ήταν ο Εχούντ Μπαράκ, θα είχαν πει μια συγγνώμη οι Εβραίοι κι ούτε γάτα ούτε ζημιά. Κι εμείς θα μέναμε στην απέξω. Το εβραϊκό λόμπι μας το έχει κάνει σαφές ότι δεν πρόκειται να βοηθήσει την Άγκυρα, όσο δεν εξομαλύνεται η κατάσταση, αλλά δεν πρόκειται να τους κάνει ζημιά, διακινδυνεύοντας όσα επενδύθηκαν για δεκαετίες. Άρα, αν ελπίζουμε σε επιθετικό άξονα Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, ας το ξεχάσουμε. Ουτοπία, το λιγότερο.
Όσο για την Ελλάδα, ας μην το συζητούμε. Ούτε καν «ξιπετσισμένος κουρκουτάς», για να θυμηθούμε τα «άπαντα Χριστόφια». Μόνο από ευγένεια συζητούν με τους διπλωμάτες της οι διάφοροι ξένοι αξιωματούχοι για οτιδήποτε άλλο πλην της οικονομίας. Η περιοχή όντως αλλάζει. Κάποιες αλλαγές είναι θετικές, κάποιες (οι περισσότερες) όχι και τόσο. Όμως όπως και στο χρηματιστήριο, έτσι και στη διεθνή πολιτική, με τις κατάλληλες κινήσεις μπορείς να κερδίσεις και στο «μαύρο» και στο «κόκκινο». Προϋπόθεση όμως να ξέρεις τι ζητάς!

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΒΟΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

Οι Έλληνες και οι Κύπριοι κλαίνε και οι «κουτόφραγκοι» γελούν

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

AP

Η Ελλάδα καταρρέει και η Κύπρος κλυδωνίζεται. Τα ψέματα τέλειωσαν και οι «κουτόφραγκοι» μας την έφεραν κανονικά και με τον νόμο, άσχετο αν χρησιμοποίησαν χίλιους δυο τρόπους, για να λαδώσουν, ώστε να πωλήσουν τα προβληματικά τους προϊόντα. «Εγώ στραβώνω και πουλώ και εσύ άμπλεπε και αγόραζε» λέει η κυπριακή ρήση και την έκαναν πράξη ζωής, οι βόρειοι εταίροι μας. Οι «κουτο-έλληνες» και οι «κουτο-κύπριοι» καταλαβαίνουν τώρα πολύ καλά, πόσο κουτόχορτο τους τάιζαν οι πολιτικοί και οικονομικοί ταγοί τόσα χρόνια, οι οποίοι από τη μία διαλαλούσαν για την τάξη και την ηθική και από την άλλη, φρόντιζαν για δικά τους «δωράκια» σε ξένους λογαριασμούς. Ακόμη και η πρόσφατη επιτυχημένη «εγχείρηση» με το κούρεμα του ελληνικού χρέους, φαίνεται ότι θα οδηγήσει στον «θάνατο του ασθενή».

Η χρεοκοπία της Ελλάδας και η επιστροφή στη δραχμή φαίνεται ότι είναι θέμα χρόνου και μάλιστα πολύ γρήγορα, αν πιστέψουμε τις ξένες εφημερίδες, οι οποίες μέχρι σήμερα δεν διαψεύστηκαν. Σε αντίθεση με τους Ελλαδίτες και τους Κύπριους πολιτικούς, οι οποίοι βάλθηκαν να επιβεβαιώσουν τον μύθο με τον ψεύτη βοσκό. Γελούν οι Γερμανοί, οι Γάλλοι και άλλοι πολλοί, με το πάθημα της Ελλάδας και ελπίζουν ότι θα αρπάξουν σε τιμή ευκαιρίας, τις ελληνικές ομορφιές και τα ελληνικά πλούτη. Ωστόσο, ξεχνούν ότι όλα είναι κύκλος και ήδη εμφανίστηκαν πρώτα σημάδια ύφεσης και στη Γερμανία. Αιτία των δύο πρώτων παγκόσμιων πολέμων, ήταν οι οικονομικές αδικίες και η δυσπραγία των ανθρώπων. Ας ελπίσουμε ότι σήμερα, η οικονομική κρίση, δεν θα φέρει ένα τρίτο παγκόσμιο πόλεμο. Πάντως, σήμερα φέρνει καθημερινά εκατοντάδες αυτοκτονίες λόγω χρεών και αφήνει στους δρόμους χιλιάδες άστεγους ανθρώπους.

Όλα εδώ πληρώνονται και τώρα φαίνεται ότι είναι η σειρά των τραπεζών, των κακομαθημένων παιδιών του κυπριακού κατεστημένου, να πληρώσουν για την αλαζονεία τους. Πριν από μία δεκαετία είχαμε το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου με πρωταγωνιστές τους τραπεζίτες. Παρόλο το γεγονός ότι ομολόγησαν σημεία και τέρατα, ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, εντούτοις την έβγαλαν καθαρή και χωρίς γρατζουνιά. Ούτε δίωξη, ούτε καταδίκη, ούτε βεβαίως απομάκρυνσή τους από τους υψηλούς τους «θρόνους». Σήμερα οι τραπεζίτες πήγαν και αγόρασαν ελληνικά χρεόγραφα, όχι από την πηγή, αλλά από αυτούς που καίγονταν για να ξεφορτωθούν τα ανάξια λόγου και αξίας χαρτιά του ελληνικού δημοσίου. Δεν ξέρουμε αν σήμερα θα καταφέρουν και πάλι να επιβιώσουν οι κύπριοι τραπεζίτες ή αν θα αναγκαστούν να παραδώσουν τα κλειδιά των τραπεζών, σε ξένους επενδυτές. Τα τελευταία χρόνια βουλευτές και όχι μόνο, φωνάζουν για τα κυπριακά επιτόκια, τα υψηλότερα της Ευρώπης, αλλά ήταν σαν κτυπούσαν στου κωφού την πόρτα. Και η πλάκα είναι ότι οι τράπεζες δανείζονταν με κυβερνητικές εγγυήσεις, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα με επιτόκιο γύρω στο 1% και δάνειζαν και δανείζουν σε αστρονομικά επιτόκια.

Οι δύο μεγάλες τράπεζες, Κύπρου και Μαρφίν-Λαϊκή, ήδη καταγράφουν ζημιές δισεκατομμυρίων ευρώ από τα ελληνικά ομόλογα, ενώ αν συνυπολογιστούν τα προβληματικά δάνεια στην Ελλάδα -πέραν των 20 δισεκατομμυρίων ευρώ- τότε η κατάσταση μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο με τη λέξη τραγική. Ο σοβαρός οικονομολόγος, Γιώργος Χαραλάμπους, πρώην πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μίλησε στη δημόσια τηλεόραση και προκάλεσε αναταραχή και πανικό στο πολιτικοοικονομικό κατεστημένο, που μέχρι σήμερα νόμιζε ότι κανείς δεν μπορεί να το κουνήσει από την καρέκλα του. Είπε απλά ότι οι Τράπεζες για να σωθούν -άρα και η κυπριακή οικονομία- έχουν δύο επιλογές. Είτε θα πρέπει να καταφύγουν στον μηχανισμό στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι δηλαδή έκανε και η Ελλάδα. Είτε να καλέσουν ξένους επενδυτές για αναλάβουν τα πνία των τραπεζών. Ήδη ο μεγαλύτερος μέτοχος της Τράπεζας Κύπρος είναι ένας Ρώσος επιχειρηματίας, ενώ η Μαρφίν Λαϊκή εδώ και δεκαετίες ανήκει ουσιαστικά σε ξένα κεφάλαια.

Το ερώτημα είναι τι θα πράξει τώρα το πολιτικοοικονομικό κατεστημένο της Κύπρου. Θα προτιμήσει τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης, παρόλα τα πικρά μέτρα που επιβάλλει, για να διατηρήσουν τις καρέκλες τους ορισμένοι καρεκλοκένταυροι. Ή θα επιλέξει τον δρόμο του δανεισμού από τη Ρωσία, την Κίνα ή άλλες χώρες, έστω και θα πρέπει να παραδοθούν τα κλειδιά των τραπεζών σε ξένους. Ο Γιώργος Παπανδρέου εγκαλείται πολιτικά και ενδεχομένως και νομικά αργότερα, γιατί αρνήθηκε οικονομική βοήθεια από χώρες εκτός Ευρώπης και κατέψυγε στην τρόικα, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί ο ελληνικός λαός στην πείνα και την εξαθλίωση. Το πάθημα της Ελλάδας πρέπει να γίνει μάθημα και φυσικά το φυσικό αέριο δεν αποτελεί πανάκια για «πάσαν νόσον και πάσαν μαλακία».

Το ΑΚΕΛ φοβάται αδιέξοδο και ελπίζει στο αέριο

Εισήγηση για διεθνή εκστρατεία αποτροπής κακής λύσης τους επόμενους μήνες και αναζήτηση κινήτρων μέσω της ενέργειας

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Συλλογική εκστρατεία «για αποτροπή μεθοδεύσεων για επιβολή λύσης τους επόμενους μήνες, που δεν θα έχει ως προτεραιότητα τα συμφέροντα του κυπριακού λαού» και «διαμόρφωση δεδομένων που θα επιτρέπουν να ελπίζουμε στην επίτευξη δίκαιης, υπό τις περιστάσεις, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης», είναι οι άξονες πάνω στους οποίους θα πρέπει να κινηθεί τώρα η ε/κ πλευρά, υποστηρίζει το ΑΚΕΛ, στο έγγραφο που κατέθεσε στη διήμερη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου.

Όπως αναφέρεται στο, έκτασης 25 σελίδων, έγγραφο, το οποίο δόθηκε χθες στη δημοσιότητα από το ΑΚΕΛ, η εκστρατεία αυτή να απευθύνεται στον ΟΗΕ και ιδιαίτερα στη Γραμματεία και τα μό-

Στη δημοσιότητα το έγγραφο που κατέθεσε ο Άντρος Κυπριανού στο Εθνικό

ΦΩΤΟΛΙΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Το ΑΚΕΛ επανέλαβε στο Εθνικό Συμβούλιο τη θέση ότι θα είναι καταστροφική για την Κύπρο τυχόν εγκατάλειψης της προσπάθειας αναζήτησης λύσης στο πλαίσιο της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας.

νιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση (όλους τους θεσμούς) και στον Αραβικό κόσμο. «Θα μπορούσε να πάρει τη μορφή, είτε επιστολών είτε διμερών επαφών και επισκέψεων. Σ' αυτές πρέπει να ξεκαθαρίζεται η ομόφωνη θέση του Εθνικού Συμβουλίου αναφορικά με τη διαδικασία, καθώς και η εκτίμησή μας για το περιεχόμενο των συνομιλιών και την αδιάλλακτη στάση της Τουρκίας. Η εκστρατεία πρέπει να αναληφθεί σε όλα τα επίπεδα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τη Βουλή, τα πολιτικά κόμματα, την Ένωση Δήμων και άλλους φορείς».

Σ' ό,τι αφορά τη δημιουργία προϋποθέσεων για την επίτευξη λύσης, το ΑΚΕΛ προτείνει τη συζήτηση τού θέματος στην Υποεπιτροπή του Εθνικού Συμβουλίου, με στόχο την ετοιμασία διαδικαστικών προτάσεων που θα κατατεθούν στο Σώμα. «Οι προτάσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επιβεβαίωση ύπαρξης υδρογονανθράκων και την πιθανότητα αξιοποίησής τους για να λειτουργήσουν ως κίνητρο για την προώθηση λύσης» σημειώνεται στο έγγραφο που κατέθεσε εκ μέρους του ΑΚΕΛ στο Εθνικό ο γ.γ. του κόμματος κ. Άντρος Κυπριανού.

Σε άλλα σημεία του εγγράφου το ΑΚΕΛ προβαίνει σε ιστορική αναδρομή στο Κυπριακό με απαντήσεις σε ζητήματα που κατά καιρούς τέθηκαν από άλλα κόμματα υπό μορφή κριτικής για τους χειρισμούς του Προέδρου Χριστόφια, τους οποίους ο γ.γ. του ΑΚΕΛ απορρίπτει. Ειδικότερα στο έγγραφο που κατέθεσε ο κ. Κυπριανού, σχολιάζονται μία προς μία οι κατηγορίες που διατυπώνονται εναντίον του Προέδρου, όπως στο θέμα της εκ περιτροπής προεδρίας και των εποίκων. Ο κ. Κυπριανού επαναλαμβάνει τη θέση ότι η εκ περιτροπής προεδρία δεν συνιστά παραχώρηση του Δ. Χριστόφια και επικαλείται τοποθέτηση του τέως Προέδρου Τ. Παπαδόπουλου ενώπιον του Εθνικού στις 10 Νοεμβρίου 2008 ότι, «υπάρχει έγγραφο δικό μας γι' αυτό το θέμα, από το 1972». Κατά τον κ. Κυπριανού η εκ περιτροπής προεδρία συζητήθηκε και στις άτυπες συνομιλίες Κληρίδη-Ντενκτάς, περιλήφθηκε στην Έκθεση του Ευρωπαίου Παρατηρητή Σερζ Αμπού, καθώς και στις πέντε παραλλαγές του σχεδίου Ανάν. Σύμφωνα με τον κ. Κυπριανού, τον Ιούλιο του 2008, ο Πρόεδρος Χριστόφιας ενημέρωσε όλα τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου για τη συγκεκριμένη πρόταση και επανήλθε τον Νοέμβρη του 2008. Σε αυτήν αντέδρασε εξαρχής μόνο το Κίνημα των Οικολόγων και ο αείμνηστος Τ. Παπαδόπουλος.

Η διασταυρούμενη ψήφος

Για το θέμα της διασταυρούμενης ψήφου ο κ. Κυπριανού υποστηρίζει ότι η πρόταση κατατέθηκε από τον Πρόεδρο προκειμένου να γκρεμιστούν τα διαχωριστικά τείχη στη βάση της εθνοτικής καταγωγής που πολλοί ξένοι και ντόπιοι εκμεταλλεύτηκαν για να προκαλέσουν τη σύγχρονη τραγωδία στον τόπο μας. «Αυτή η διαφορά, αν δεν αντιμετωπιστεί στη ρίζα της θα μπορούσε να επανέρχεται συνεχώς, προκαλώντας τριβές και συγκρούσεις. Με τέτοιες συνθήκες δεν θα μπορούσε ποτέ να υπάρξει μόνιμη και σταθερή ειρήνη, ούτε ασφάλεια για το σύνολο του κυπριακού λαού. Πώς θα μπορούσε να ξεριζωθεί αυτό το σαράκι που θα συνεχίσει να κατατρώει τα σωθικά της πατρίδας μας;» διερωτάται ο γ.γ. του ΑΚΕΛ και δίνει την απάντηση: «Υποχρεώνοντας τα κόμματα να συνεργαστούν μεταξύ τους, στη βάση των πολιτικών τους θέσεων για να εκλέξουν τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο με τους οποίους συμφωνούν. Μ' αυτόν τον τρόπο η Κυπριακή Δημοκρατία θα μετατρεπόταν σε σύγχρονο κράτος όπως όλα τα άλλα. Σε κράτος όπου οι όποιες αντιπαραθέσεις θα γίνονταν με βάση πολιτικές θέσεις και όχι την εθνοτική καταγωγή των κατοίκων της. Αυτή την έννοια έχει η διασταυρούμενη ψήφος». Ο κ. Κυπριανού αναφέρεται και στο θέμα της παραμονής 50.000 εποίκων και υποστηρίζει ότι, «ο αείμνηστος Τάσσος Παπαδόπουλος κάτω από το βάρος της κατάστασης που δημιουργήθηκε με τους μικτούς γάμους και τη γέννηση παιδιών εποίκων είχε δεχθεί παραμονή πέραν των πενήντα χιλιάδων εποίκων». Αυτό σύμφωνα με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ αναφέρεται ρητώς στο έγγραφο με ημερ. 30 Μαρτίου 2004 με τις τελικές θέσεις της πλευράς μας αμέσως πριν από την υποβολή του τελικού σχεδίου Ανάν. Ο κ. Κυπριανού αφού τονίζει ότι δεν πρέπει να έχουμε ψευδαισθήσεις επικαλείται την εξής δήλωση του Β. Λυσσαρίδη από τα πρακτικά συνεδρίας του Εθνικού τον Ιούλιο του 2008. Ξέρουμε όλοι πως θα μείνουν. Δεν είμαι αφελής να πιστεύω ότι θα τσουβαλιάζουμε 180-200 χιλιάδες εποίκων και θα φύγουν. Μακάρι να τα καταφέρουμε να φύγει ένας αριθμός, άλλο τούτο, άλλο όμως η νομιμοποίηση του εγκλήματος». Σύμφωνα με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ «ανάλογη τοποθέτηση έκανε και ο κ. Ομήρου στο ΡΙΚ. Ανάλογες τοποθετήσεις έκαναν και άλλοι Πρόεδροι σ' αυτή την αίθουσα».

Ποια λύση επιδιώκουμε;

Σε άλλο σημείο του εγγράφου ο γ.γ. του ΑΚΕΛ υποστηρίζει ότι «κόμματα διαφωνούν με τον όρο διζωνικότητα, ενώ άλλα θέτουν θέμα περιεχομένου αυτών των ερμηνειών. Είναι γι' αυτόν τον λόγο που ως ΑΚΕΛ θεωρούμε ότι τα ζητήματα αυτά πρέπει να συζητηθούν και να διευκρινιστούν για να ξέρουμε τι ακριβώς υποστηρίζει ο καθένας. Υπενθυμίζω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει καταθέσει ερμηνεία αυτών των όρων στο Εθνικό Συμβούλιο από το 2009 και δεν υπήρξε αντίδραση από κανένα κόμμα. Η άποψή μας είναι ότι αυτές οι θέσεις ήταν και θα παραμείνουν η προμετωπίδα του Προέδρου Χριστόφια στις διαπραγματεύσεις. Αυτές αποτελούν και θέσεις του ΑΚΕΛ, επειδή συμφωνούμε με την ουσία τους».

Περί Σχεδίου Β΄

Ο κ. Κυπριανού απαντά και στο αίτημα για διαμόρφωση σχεδίου Β΄ στο Κυπριακό: «Είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε τυχόν προτάσεις που υπάρχουν. Άραγε θα ωφελήσει όμως την Κύπρο η εμπλοκή σε ένα δημόσιο διάλογο για το ποιο πρέπει να είναι το Σχέδιο Β΄; Ως ΑΚΕΛ, εδώ και καιρό εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να συνεχίσουμε να επαναβεβαιώνουμε καθημερινά και με όλες μας τις δυνάμεις τη βούληση μας για λύση στη βάση αρχών. Κι αν δεν καταστεί εφικτό να εξευρεθεί λύση, τότε όλες οι πράξεις μας δεν θα πρέπει να αφήνουν την παραμικρή αμφιβολία ότι για το αδιέξοδο δεν ευθύνεται η ελληνοκυπριακή πλευρά, αλλά η τουρκική. Έτσι που να μην μπορεί να βρει έδαφος στη διεθνή κοινότητα η όποια προσπάθεια αναβάθμισης του ψευδοκράτους. Επαναλαμβάνω όμως ότι είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε προτάσεις και θα τις κρίνουμε από το περιεχόμενό τους.

Θέλουν να δέσουν χειροπόδαρα τον Χριστόφια

Στο έγγραφο του ΑΚΕΛ θίγεται και το ζήτημα της αλλαγής του συνομιλητή. Αναφέρεται σχετικά: «Τα επιχειρήματα ποικίλλουν, αλλά ο στόχος είναι προφανής. Ο Δ. Χριστόφιας να μη χειρίζεται το Κυπριακό. Στην προσπάθεια επίτευξης του στόχου δεν ενοχλεί αν στρεβλώνεται η δημοκρατία στην Κύπρο. Είναι άξιον απορίας πώς λειτουργεί αυτή η λογική. Από ποιον θα παίρνει οδηγίες και σε ποιον θα λογοδοτεί ο διαπραγματευτής; Στον εκλεγμένο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας που είναι εντεταλμένος από τον λαό να κυβερνήσει. Τόσο το Εθνικό Συμβούλιο όσο και η Σύσκεψη Αρχηγών, έχουν συμβουλευτικό ρόλο και δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τον Πρόεδρο. (...) Με λύπη μας παρατηρούμε ότι ξοδεύεται πολλή ενέργεια και δυνάμεις μόνο και μόνο για να εμποδιστεί ο Δημήτρης Χριστόφιας στις προσπάθειες που καταβάλλει για λύση. Είναι δικαίωμα του καθενός να διατηρεί τις απόψεις και τις διαφωνίες του με θέσεις και χειρισμούς του Προέδρου. Όμως αυτή η διαρκής προσπάθεια να εφευρεθούν τρόποι να δεθεί ο Χριστόφιας χειροπόδαρα ώστε να μην μπορεί να προχωρήσει στο Κυπριακό, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου λύσης, δεν θα μας οδηγήσει παρά μόνο σε περιπέτειες. Το ζητούμενο είναι να δούμε πώς μπορούμε να συνεργαστούμε ώστε να πετύχουμε αυτό που είναι κοινός στόχος όλων μας: η λύση του Κυπριακού, που θα βασίζεται στο συμφωνημένο πλαίσιο. Λύση που θα είναι δίκαιη, υπό τις περιστάσεις, λειτουργική και βιώσιμη».

www.audi.com.cy

A3

Audi A3 από €16.900*

Η απόλυτη σχέση πολυτέλειας και τιμής.

4 χρόνια εργοστασιακή εγγύηση

12 Χρόνια Αντισκωριακή Εγγύηση · 1 Χρόνο Δωρεάν Οδική Βοήθεια

Audi A3 1.2 TFSI. Εκπομπές CO2 (gr/Km) Μικτός κύκλος 127. Κατανάλωση καυσίμων (Lt/100Km) Μικτός κύκλος 5.5

* Η αναγραφόμενη τιμή προσφοράς ισχύει με ΦΠΑ 15%.
** Ο εξοπλισμός του μοντέλου της φωτογραφίας μπορεί να διαφέρει από το βασικό εξοπλισμό.

UNICARS

Ευέλικτα χρηματοδοτικά προγράμματα από την Audi Financial Services

Audi Vorsprung durch Technik

Ανοικτό σκάνδαλο σε βάρος των αγνοουμένων

Σε τέλμα το πρόγραμμα εκταφών και ταυτοποιήσεων λόγω ανοργανωσιάς, κακών χειρισμών και μεθοδεύσεων της ίδιας της ΔΕΑ

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Το ζήτημα της διακρίβωσης της τύχης των αγνοουμένων πέρασε από χίλια μύρια κύματα στην Κύπρο, λόγω αρχικά της πολιτικής εκμετάλλευσης της οποίας έτυχε αλλά και της κακής διαχείρισης που υπέστη –σε βαθμό διαφθοράς– με θύματα τους συγγενείς των αγνοουμένων. Εξαρχής διευκρινίζουμε ότι σήμερα δεν θα ασχοληθούμε με την τουρκική πολιτική επί του ζητήματος, διότι –αυτονόητα– η Άγκυρα προωθούσε και προστάτευε τα δικά της συμφέροντα, αρνούμενη αρχικά να αναγνωρίσει την ύπαρξη του προβλήματος και στη συνέχεια να συνεργαστεί δίνοντας στοιχεία, όπως για παράδειγμα για χώρους ταφής, ώστε να διακριβωθεί η τύχη αγνοουμένων. Θα ασχοληθούμε όμως με τη στάση της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ), εξ αφορμής του γεγονότος ότι το πρόγραμμα εκταφής και ταυτοποίησης λειψάνων, που εγκαινιάστηκε το 2005, κινείται με απαράδεκτα αργούς ρυθμούς.

Ο Ηλίας Γεωργιάδης και η Γκιουλντέν Πλουμέρ Κιουτσούκ με τον γ.γ. του ΟΗΕ, όταν ο Μπαν Κι Μουν είχε έρθει στην Κύπρο, τότε που όλα έμοιαζαν μαγικά και η ΔΕΑ ήταν υπεράνω κριτικής και οποιασδήποτε αμφιβολίας ως προς την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της δουλειάς της. Ωστόσο, ακόμα και σήμερα που το πρόγραμμα ταυτοποιήσεων βουλιάζει, ουδείς φαίνεται να ζητά λογοδοσία της.

314 από τους 1.995 σε 7 χρόνια

Στη ΔΕΑ έχουν συνολικά υποβληθεί 1.995 υποθέσεις από τις δύο κοινότητες, εκ των οποίων οι 1.493 αφορούν Ε/κ αγνοούμενους ενώ οι 502 Τ/κ αγνοούμενους. Μέχρι σήμερα, δηλαδή σε διάστημα επτά και πλέον χρόνων, έχουν αποδοθεί στους συγγενείς μόνο 314 λείψανα (253 Ε/κ και 61 Τ/κ), από τα 838 λείψανα που έχουν εκταφεί και βρίσκονται στοιβαγμένα σε κιβώτια στο Ανθρωπολογικό Εργαστήριο της ΔΕΑ παρά το αεροδρόμιο Λευκωσίας. Τουτέστιν, 524 λείψανα αναμένουν ταυτοποίηση, εξ αυτών και λείψανα Τ/κ, τα οποία ωστόσο δεν υπερβαίνουν τα 70, όπως επιβεβαιώνει τουρκοκυπριακή πηγή. Παράλληλα, από την τελευταία έκθεση της ΔΕΑ προκύπτει ότι στο Ανθρωπολογικό Εργαστήριο υπάρχουν 169 λείψανα στα οποία έχουν διεκπεραιωθεί οι ανθρωπολογικές αναλύσεις, ωστόσο δεν έχουν σταλεί για ταυτοποίηση στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής (ΙΝΓΚ) για λόγους που δεν αναφέρονται. Ακόμα, υπάρχουν μερικές δεκάδες (!) λείψανα τα οποία έχουν ταυτοποιηθεί από το ΙΝΓΚ, έχουν επιστραφεί στο Ανθρωπολογικό εδώ και πολύ καιρό, αλλά παραμένουν στα ράφια του Εργαστηρίου για λόγους που μόνο η ΔΕΑ γνωρίζει. Σύμφωνα με στοιχεία που κατέχουμε, το ΙΝΓΚ έλαβε σκελετικά δείγματα από το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο για τελευταία φορά τον Μάιο του 2011(!). Δηλαδή, ούτε λίγο ούτε πολύ, πέραν των 200 οικογενειών αγνοουμένων, ενώ θα μπορούσαν να έχουν παραλάβει τα λείψανα των αγαπημένων τους προσώπων, συνεχίζουν να ζουν το πολύχρονο και αγωνιώδες δράμα τους, λόγω μιας ασύγγνωστης συμπεριφοράς της ΔΕΑ. Μάλιστα, υπάρχουν περιπτώσεις που οι εκταφές έγιναν πριν από χρόνια, οι συγγενείς το γνωρίζουν, όπως γνωρίζουν και επακριβώς ποιοι είναι οι αγνοούμενοι, αλλά τα λείψανα δεν τους έχουν ακόμα αποδοθεί!

Με τους ρυθμούς που δουλεύει η ΔΕΑ σήμερα, οι ταυτοποιήσεις θα ολοκληρωθούν το 2050, το συντομότερο!

Δηλαδή, με τους ρυθμούς που δουλεύει η ΔΕΑ σήμερα, θα χρειαστούν 45 και πλέον χρόνια για να διερευνήσει τις 1.995 υποθέσεις που έχει στα χέρια της!

Ποιοι είναι όμως αυτοί που ενεδύθησαν τόση δύναμη ώστε να περιφρονούν εκείνους που είναι οι πραγματικοί τους εντολοδόχοι, δηλαδή οι συγγενείς των αγνοουμένων; Ποιοι είναι αυτοί που με τη συμπεριφορά τους γράφουν στα παλαιότερα των υποδημάτων τους τις 11 χώρες (μεταξύ τους και η Κύπρος) και την Κομισιόν που μέχρι σήμερα χρηματοδοτούν το πρόγραμμα εκταφών και ταυτοποιήσεων και που, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα της η ΔΕΑ, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2010 είχαν εισφέρει 10.592.207 δολάρια; Είναι αξιοσημείωτο ότι δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2011, ενώ ο μόνος προϋπολογισμός που έχει αναρτηθεί είναι αυτός του 2008, ο οποίος παρουσιάζει έξοδα 3.466.013 δολαρίων. Για τα άλλα έξι έτη λειτουργίας του προγράμματος δεν έχουν αναρτηθεί προϋπολογισμοί.

Πίσω έχει η αχλάδα... τη βρόμα

Το UNDP, παρ' όλο που τυπικά το πρόγραμμα εκταφών και ταυτοποιήσεων λειτουργεί υπό τη σκέπη του, δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο επί της ΔΕΑ. Ούτε πάνω στο ποιους Ελληνοκύπριους αρχαιολόγους προσλαμβάνει ο κ. Γεωργιάδης για τις εκταφές και ανθρωπολόγους για το Εργαστήριο, ούτε στο ποιους Τουρκοκύπριους η κ. Κιουτσούκ. Ούτε στο πόσες ώρες δούλεψαν, ούτε στο τι υπερωρίες πληρώθηκαν, ούτε στο ποιοι εκσκαφείς ενοικιάστηκαν, ούτε και στο ποια άλλα έξοδα υπάρχουν. Το UNDP παραλαμβάνει τους λογαριασμούς και κρατά τα λογιστικά βιβλία του προγράμματος, δουλειά για την οποία, σύμφωνα με πληροφορίες μας, αμείβεται με ένα ποσοστό της τάξης του 6%. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι μέχρι το 2010 τα λεφτά που είχαν δώσει οι χορηγοί ήταν 10.592.207 δολάρια, τότε το UNDP, για το bookkeeping που κάνει, λογικά πρέπει να εισέπραξε ένα ποσό της τάξης των 600 και πλέον χιλιάδων δολαρίων.

Όταν όμως έφτασε ο κόμπος στο χτένι και οι δραματικές καθυστερήσεις στις αποδόσεις λειψάνων στις οικογένειες των συγγενών δημιούργησαν κλίμα δυσφορίας ανάμεσα στους συγγενείς (εμείς το γράψαμε πολλάκις, δίνοντας και συγκεκριμένα παραδείγματα), τα μέλη της ΔΕΑ άρχισαν να ανησυχούν ότι οι ευθύνες θα έπεφταν πάνω τους. Και όταν έγινε σαφές στους ίδιους ότι το φέουδο που έφτιαξαν στο Ανθρωπολογικό Εργαστήριο δεν μπορούσε να σηκώσει το βάρος που ανέλαβε, κυρίως μετά που εξαναγκάστηκαν σε αποχώρηση η Inforce και η EAAF, τότε αναζήτησαν αποδιοπομπαίο τράγο.

Θεώρησαν ως πλέον κατάλληλο θύμα το ΙΝΓΚ, καθότι οι επιστήμονες εκεί ποτέ δεν βγήκαν από τα εργαστήριά τους να παινευτούν για τη δουλειά που κάνουν με τις ταυτοποιήσεις και μονίμως διατηρούν ένα χαμηλό προφίλ. Εξάλλου, οι γενετιστές του ΙΝΓΚ ούτε πληρώνονται για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα για τους αγνοούμενους, ούτε υπερωρίες γράφουν. Το Ινστιτούτο παίρνει μόνο ένα ποσό για τα αντιδραστήρια που αγοράζει στο πλαίσιο του προγράμματος.

Έτσι, από τα τέλη του φθινοπώρου του 2011, άρχισαν να εμφανίζονται στα ε/κ ΜΜΕ ρεπορτάζ που άφηναν εκτεθειμένο το ΙΝΓΚ, του τύπου «έριδες μεταξύ ΙΝΓΚ και Ανθρωπολογικού Εργαστηρίου» και «τριγμοί στις έρευνες για τους αγνοούμενους», και τα οποία επίσης ανέφεραν πως το Ινστιτούτο αρνείται να υπογράψει το πρωτόκολλο που συμφωνήθηκε με τη ΔΕΑ για να συνεχίσει τις ταυτοποιήσεις και γι' αυτό δεν παραλαμβάνει άλλα οστά. Η αλήθεια όμως για τα οστά είναι, όπως γράψαμε πιο πάνω, ότι το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο δεν μπορεί να ανταποκριθεί στον όγκο δουλειάς. Στις 29 Οκτωβρίου, το ΙΝΓΚ εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία σημειώνεται μεταξύ άλλων ότι: «Ο ισχυρισμός ότι το ΙΝΓΚ αρνείται να παραλάβει οστά για ταυτοποιήσεις είναι εντελώς ανυπόστατος [...] ζητεί από τη ΔΕΑ επανέναρξη αποστολής οστών για ταυτοποίηση [...] και είναι σημαντικό να λεχθεί ότι όσα οστά τού εδόθησαν ταυτοποιήθηκαν και πως εδώ και μήνες δεν έχουν παραδοθεί άλλα οστά προς ταυτοποίηση». Επίσης, το Ινστιτούτο διαφώνησε με τη μεταφορά του προγράμματος ταυτοποίησης στο εξωτερικό και δήλωσε πανέτοιμο να υπογράψει καινούργια συμφωνία για συνέχιση του προγράμματος.

Από το κείμενο της συμφωνίας που εστάλη στο ΙΝΓΚ προέκυπτε σαφώς η απαίτηση της ΔΕΑ να ποδηγετεί το Ινστιτούτο. Μεταξύ ΙΝΓΚ και ΔΕΑ υπήρξε ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων και επιστολών σχετικά με τη ρύθμιση του νέου συμβολαίου. Κάθε φορά ωστόσο που το Ινστιτούτο υποχωρούσε αποδεχόμενο κάποιες από τις απαιτήσεις της ΔΕΑ, η Επιτροπή επανερχόταν με νέες απαιτήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η απαίτηση της ΔΕΑ να μην αμφισβητούνται οι υποδείξεις της από το Ινστιτούτο... Αν δηλαδή η ΔΕΑ πει π.χ. ότι ένα αποτέλεσμα ταυτοποίησης είναι λανθασμένο, το ΙΝΓΚ θα πρέπει να το αποδεχθεί τελεσίδικα(!). Να αυτοκαταργηθούν δηλαδή οι γενετιστές του ΙΝΓΚ, υποτασσόμενοι στην αυθεντία των Λουδοβίκων της Γενετικής της ΔΕΑ...

Σε μια περίπτωση, οι επιστήμονες του ΙΝΓΚ, Ε/κ και Τ/κ, δέχθηκαν να υπογράψουν το συμβόλαιο, ωστόσο, σύμφωνα με πληροφορίες μας, ο εκπρόσωπος του Ηλία Γεωργιάδη έλαβε οδηγίες να αποχωρήσει χωρίς να υπογράψει.

Συνεχίστηκαν οι διαβουλεύσεις και στις 16/11/2011 το ΙΝΓΚ απέστειλε επιστολή στον κ. Ζιρόντ ότι αποδέχεται την υπογραφή του συμβολαίου. Ο τελευταίος απάντησε ότι το συμβόλαιο δεν είναι πια στο τραπέζι! Εσχάτως δε, διαβάσαμε στον «Φιλελεύθερο» (14/02/2012) ότι ο Επίτροπος Προεδρίας, Γιώργος Ιακώβου, ζήτησε από τον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Γιάννο Δανιηλίδη, να γνωματεύσει ως προς το ποιος μπορεί να χειρίζεται την τράπεζα γενετικού υλικού, η οποία βρίσκεται στο ΙΝΓΚ, και μας πληροφορούσε ότι το ΙΝΓΚ δεν μπορεί να εξακολουθήσει να διαχειρίζεται το γενετικό υλικό που έχει στην τράπεζά του αφότου παύσει η σχετική ανάθεση έργου από τη ΔΕΑ και πως το υλικό θα περιέλθει στο UNDP, το οποίο είχε πρόθεση να βγει σε διεθνείς προσφορές για ταυτοποίηση των λειψάνων (πράγμα που ήδη έχει κάνει).

Στις 25 Νοεμβρίου 2011, ο κ. Δανιηλίδης γνωμάτευσε ότι το γενετικό υλικό, μετά τη λήξη του συμβολαίου μεταξύ ΔΕΑ και ΙΝΓΚ, θα πρέπει να περιέλθει στην κυριότητα της ΔΕΑ. Όταν από τον Επίτροπο Προεδρίας, κ. Ιακώβου, του υποδείχθηκε με συναφή επιστολή ότι, σύμφωνα με τα επιχειρήματα του ΙΝΓΚ, το Ινστιτούτο δημιούργησε την τράπεζα γενετικού υλικού για τους αγνοούμενους μετά από συμφωνία με την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και πολύ πριν ξεκινήσει το συγκεκριμένο πρόγραμμα της ΔΕΑ (2005) και ότι οι –7.000 περίπου– συγγενείς που έδωσαν δείγματα υπέγραψαν έντυπο συγκατάθεσης με το ΙΝΓΚ και άρα η ΔΕΑ δεν δικαιούται να πάρει το γενετικό υλικό, ο κ. Δανιηλίδης γνωμάτευσε ότι: «Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων γενετικού προφίλ (DNA) των συγγενών αγνοουμένων, που βρίσκονται στην τράπεζα του εργαστηρίου δικανικής γενετικής του ΙΝΓΚ, φαίνεται ότι είναι το UNDP στο οποίο βασίζεται η Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ)».

Μετά το σάλο που δημιουργήθηκε και ο οποίος άφηνε εκτεθειμένο δημόσια το ΙΝΓΚ, ως τον παράγοντα εκείνο που ευθυνόταν για τη διακοπή στην ουσία του προγράμματος, το Δ.Σ. του Ινστιτούτου αποφάσισε να συνέλθει στις 22/02/2012 για να επιληφθεί του θέματος και ανακοίνωσε ότι θα πραγματοποιούσε συνέντευξη Τύπου στις 23/02/2012, την περασμένη Πέμπτη δηλαδή. Την Πέμπτη εξεδόθη από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του ΙΝΓΚ, Χριστο Φυλακτού, μια λακωνική ανακοίνωση, διά της οποίας γνωστοποιείτο ότι το Δ.Σ. αποφάσισε ακύρωση της συνέντευξης Τύπου, διότι «θεωρεί ότι η λιγότερη δημοσιοποίηση του θέματος θα συμβάλει θετικά στην επίτευξη συμφωνίας με τη ΔΕΑ. Το ΙΝΓΚ καταβάλλει τεράστιες και ειλικρινείς προσπάθειες για επίτευξη συμφωνίας, παρ' όλο που εδώ και τρεις μήνες έχει αποδεχθεί εγγράφως να υπογράψει το συμβόλαιο όπως ακριβώς του προτάθηκε από τη ΔΕΑ τον Οκτώβρη του 2011». Τι ήταν αυτό που εμπόδισε το ΙΝΓΚ να υπερασπιστεί εαυτόν; Σύμφωνα με πληροφορίες μας, ήταν οι αφόρητες πιέσεις που ασκήθηκαν την προηγούμενη μέρα, από μέλη του Δ.Σ. που πρόσκεινται στην κυβέρνηση, ώστε να μην απαντήσει το Ινστιτούτο. Ο λόγος είναι ότι απλώς θα έμενε εκτεθειμένος ο Επίτροπος Προεδρίας, Γιώργος Ιακώβου, ο οποίος, λόγω των μακροχρόνιων δεσμών του –είναι κουμπάροι– με τον Ε/κ εκπρόσωπο στη ΔΕΑ, Ηλία Γεωργιάδη (ο οποίος είναι διορισμένος στη ΔΕΑ από το 1986, παρ' όλο που τα τελευταία χρόνια είναι συνταξιούχος, και διετέλεσε κυβερνητικός εκπρόσωπος επί προεδρίας Σπύρου Κυπριανού, όταν ο κ. Ιακώβου ήταν υπουργός Εξωτερικών), κάλυπτε τους σχεδιασμούς της ΔΕΑ όπως βάλει στο χέρι την τράπεζα γενετικού υλικού του ΙΝΓΚ ώστε να δημιουργήσει δικό της Εργαστήριο Γενετικής, έτσι που να έχει πλήρη έλεγχο του προγράμματος εκταφών και ταυτοποιήσεων. Όταν όμως φάνηκε ότι το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο, που βρίσκεται υπό τον έλεγχο της ΔΕΑ, απέτυχε παταγωδώς να ανταποκριθεί στο έργο του, το τροπάρι άλλαξε και αποφασίστηκε να αναζητηθεί εργαστήριο γενετικής στο εξωτερικό για να αποστέλλονται τα σκελετικά δείγματα...

Έγιναν μάλιστα επαφές με το αμερικανικό εργαστήριο που λειτουργεί στη Βοσνία και, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αναλήφθηκαν και δεσμεύσεις από τη ΔΕΑ. Είναι γι' αυτό που, ενώ, όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση του προέδρου του Δ.Σ. του ΙΝΓΚ, το Ινστιτούτο «εδώ και τρεις μήνες έχει αποδεχθεί εγγράφως να υπογράψει το συμβόλαιο όπως ακριβώς του προτάθηκε από τη ΔΕΑ τον Οκτώβρη του 2011», η ΔΕΑ κωφεύει.

Η ΔΕΑ και το πρόγραμμά της

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα, όπως έχουμε προαναφέρει, άρχισε να λειτουργεί το 2005 και αφού το 2003 είχε προηγηθεί η άρση της απαγόρευσης από τον τουρκικό στρατό της διέλευσης των οδοφραγμάτων και δινόταν έτσι η ευκαιρία για έρευνες και εκταφές σε όλο το νησί. Οι εκταφές, οι ανθρωπολογικές εξετάσεις και οι ταυτοποιήσεις γίνονται από Ε/κ και Τ/κ επιστήμονες. Αρχικά, η διαδικασία ήταν –στη βάση συμφωνίας που είχε συνάψει η ΔΕΑ– υπό την επίβλεψη επιστημόνων της μη κυβερνητικής οργάνωσης Inforce (με έδρα τη Βρετανία), οι οποίοι συνεργάζονταν με Κύπριους επιστήμονες στις εκταφές. Στην πορεία προέκυψαν διαφωνίες μεταξύ ΔΕΑ και Inforce, με αποτέλεσμα τον τερματισμό της συμφωνίας και τη χρηματική αποζημίωση της Inforce. Στη συνέχεια συνήφθη νέα συμφωνία της ΔΕΑ με τη μη κυβερνητική οργάνωση EAAF (με έδρα την Αργεντινή), η οποία επίσης αποσύρθηκε σε διάστημα λιγότερο των δύο χρόνων. Ο επικεφαλής της οργάνωσης, Λουίς Φοντεμπρίτερ, είναι ο επιστήμονας που έκανε και την εκταφή του λειψάνου του θρυλικού Ερνέστο Τσε Γκεβάρα στη Βολιβία το 1997 και ο οποίος στις 25/01/2009 έδωσε στην «Κ» συνέντευξη, μιλώντας μας για τις εμπειρίες του σε δεκάδες χώρες όπου η EAAF από το 1984 διενεργεί εκταφές. Η EAAF τυπικά εξακολουθεί να είναι σύμβουλος της ΔΕΑ, χωρίς όμως την οποιαδήποτε ανάμειξη στο πρόγραμμα. Μετά από επικοινωνία μας με την EAAF, μας ελέχθη ότι ο λόγος που αποχώρησαν είναι κυρίως διότι διαφωνούν με τον τρόπο που η ΔΕΑ λειτουργεί το πρόγραμμα. Αντιληφθήκαμε από τα λεχθέντα ότι γίνεται λόγος για έλλειψη προγραμματισμού και συντονισμού. Για προσωπικό (αρχαιολόγους) που προσλαμβάνεται περιστασιακά στις εκταφές και γι' αυτό αποχωρεί πριν αποκτήσει την ανάλογη πείρα, με αποτέλεσμα το πρόγραμμα να μην είναι τόσο αποδοτικό όσο πρέπει. Επίσης, γίνεται λόγος για προσωπικό που δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στα καθήκοντά του, διότι δεν έχει ανάλογες εμπειρίες στο management αλλά και στη διαχείριση του υλικού, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προστριβές και άλλα συναφή προβλήματα, και από τα παραδείγματα που μας δόθηκαν εννοείτο σαφώς το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο. Γι' αυτό, όπως μας υπέδειξαν, το Εργαστήριο είναι γεμάτο με κιβώτια οστών που δεν έχουν τύχει ακόμα ανθρωπολογικής επεξεργασίας ώστε να σταλούν για ταυτοποίηση. Αυτό μάλιστα ενέχει τον κίνδυνο τα οστά να προσβληθούν από μύκητες και να καταστραφούν. Από τα τέλη του 2007, που στην ουσία η EAAF είχε απεμπλακεί από το πρόγραμμα της ΔΕΑ, αυτό λειτουργεί υπό την καθοδήγηση της ίδιας της ΔΕΑ.

Αν λάβει κανείς υπόψη ότι, με βάση τα στοιχεία της ΔΕΑ, 500 και πλέον λείψανα αναμένουν ανθρωπολογική εξέταση και ταυτοποίηση, και ότι από τον Μάιο του 2011 δεν έχουν σταλεί σκελετικά δείγματα από το Ανθρωπολογικό Εργαστήριο στο ΙΝΓΚ, τότε είναι εμφανές ότι το πρόβλημα βρίσκεται στο Ανθρωπολογικό Εργαστήριο. Αν επίσης λάβουμε υπόψη ότι τα λείψανα που αποδόθηκαν στους συγγενείς για ταφή μέχρι σήμερα προέρχονται από εκταφές που έγιναν το 2007 και το 2008(!), τότε προκύπτει ότι τα λείψανα που έχουν εκταφεί το 2009, το 2010 και το 2011 δεν έχουν τύχει ακόμα ανθρωπολογικής επεξεργασίας, γι' αυτό και οι τόσο μεγάλες καθυστερήσεις, για τις οποίες ακεραία την ευθύνη φέρει –κατά πως προκύπτει από τα στοιχεία και τα γεγονότα– η ΔΕΑ. Η οποία ΔΕΑ δεν είναι φυσικά ούτε ανώνυμη ούτε και υπεράνω κριτικής, αν και είναι υπεράνω ελέγχου, όπως προκύπτει, αφού ουδείς φαίνεται να ζητά λογοδοσία της, παρά τα πολύ φτωχά αποτελέσματα που παρουσιάζει... Αρχικά να σημειώσουμε ότι η ΔΕΑ συστάθηκε τον Απρίλιο του 1981, κατόπιν συμφωνίας μεταξύ της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Για το υπό εξέλιξη πρόγραμμα, που άρχισε το 2005, η ΔΕΑ λειτουργεί κάτω από το United Nations Development Programme (UNDP). Τα τρία μέλη της ΔΕΑ είναι ο Ηλίας Γεωργιάδης (εκπρόσωπος της ελληνοκυπριακής πλευράς), η Γκιουλντέν Πλουμέρ Κιουτσούκ (εκπρόσωπος της τουρκοκυπριακής πλευράς) και ο Κριστόφ Ζιρόντ (τρίτο μέλος, Ηνωμένα Έθνη). Ο κ. Γεωργιάδης παραιτήθηκε πρόσφατα από τη θέση του, όχι άνευ λόγου και αιτίας... και χωρίς μέχρι στιγμής να έχει αναπληρωθεί.

ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ	Ε/Κ	Τ/Κ	ΣΥΝ.
2005	-	-	-
2006	-	-	-
2007	38	19	57
2008	40	13	53
2009	67	19	86
2010	64	3	67
2011	44	7	51
	253*	61	314

Το πρόγραμμα εκταφών της ΔΕΑ ξεκίνησε το 2005. Τα πρώτα δύο χρόνια δεν εστάλησαν στο Ινστιτούτο Γενετικής σκελετικά δείγματα.
* Από τους ταυτοποιηθέντες Ελληνοκύπριους, 202 ήταν από τον κατάλογο των αγνοουμένων, 43 από τον κατάλογο των πεσόντων και 8 από τον κατάλογο των 126 τα ονόματα των οποίων δεν είχαν αρχικά κατατεθεί στη ΔΕΑ.

Προειδοποιήσαμε τον Πρόεδρο στις 6 Νοεμβρίου 2011

Η «Κ», έχοντας υπόψη όλο το παρασκήνιο της συνωμοσίας που εξυφαινόταν εις βάρος των συγγενών των αγνοουμένων για να «τσιμεντώνουν» τις καρέκλες τους κρατικοδίαιτοι δεινόσαυροι, στις 6/11/2011 προειδοποιούσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας: «Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας! Την ώρα που εσείς κάνετε (σήμερα) αποκαλυπτήρια μνημείων για τους αγνοούμενους και ενώ η διαδικασία εκταφών που άρχισε το 2005 συνεχίζεται, είμαι σίγουρος ότι δεν υποψιάζεστε πως κάποιοι, εξ ονόματος της υπόθεσης των αγνοουμένων, σας σκάβουν τον τάφο.

Μάλιστα, ούτε καν περνά από τον νου σας ότι τα φτυάρια της εκταφής του προεδρικού μνήματος σάς έχουν πλησιάσει τόσο πολύ. Όταν δε το οικοδόμημα καταρρεύσει, θα είναι πολύ αργά για να σπεύσετε να γλυτώσετε. Ο πάταγος θα είναι τέτοιος, που η τραγωδία στο Μαρί θα μοιάζει πταίσμα». Λέγαμε ακόμα πως «το χειρότερο είναι ότι θα εκτεθείτε και θα εκτεθούμε ως Κύπρος διεθνώς, για μια σειρά από εξαιρετικά σημαντικούς λόγους. Λόγους για τους οποίους, πολύ δύσκολα, ξένα κράτη και οργανισμοί που άμεσα ή έμμεσα εμπλέκονται στο ζήτημα των εκταφών, είτε υπό την ιδιότητα του χρηματοδότη είτε υπό την ιδιότητα του κράτους-μέλους της Ε.Ε. αλλά και του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα δεχθούν ως δικαιολογία το "δεν γνώριζα" ή ότι "το ζήτημα χειριζόταν ο τάδε ή ο δείνα". Και το σημειώνω αυτό διότι τα ερωτήματα των ξένων άρχισαν δειλά-δειλά να εμφανίζονται αμέσως μόλις έπεσαν οι πρώτες –τροχιοδεικτικές– βολές, εσχάτως». Παρακάτω προτρέπαμε τον Πρόεδρο να ξαναδιαβάσει την ανακοίνωση (29/10/2011) του ΙΝΓΚ «που δέχθηκε τις απευθείας βολές», για να βρει «την άκρη του νήματος που θα σας οδηγήσει στο σαθρό περιβάλλον, το οποίο έχει δημιουργήσει "συστημικές διαδικασίες οι οποίες κτίστηκαν μέσα από δεκαετίες στη βάση σκοπιμοτήτων και πέρα από τις αρχές της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης" (από τη γραπτή παρέμβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας στην Επιτροπή Πολυβίου) πάνω στην υπόθεση των αγνοουμένων. Αυτοί σκάβουν τον τάφο σας και τα γράφω έχοντας πλήρη επίγνωση, κ. Πρόεδρε, των γραφομένων μου, καθώς και του γεγονότος ότι στη δική σας οικογένεια έχετε αγνοούμενο...».

Την εβδομάδα που ακολούθησε την πιο πάνω παρέμβασή μας –δεν γνωρίζω αν αυτή συνέτεινε στο γεγονός– ο κ. Ηλίας Γεωργιάδης αιφνιδίως παραιτήθηκε από τη θέση του ως μέλος της ΔΕΑ, μετά από 25 χρόνια...

Και το ερώτημα που προκύπτει είναι: Ποιος θα λογοδοτήσει για την τελμάτωση του προγράμματος εκταφών και ταυτοποιήσεων, μεγάλο μέρος της ευθύνης για την οποία φέρει και η ε/κ πλευρά; Αν όχι ο κ. Γεωργιάδης, μήπως ο καθ' ύλην αρμόδιος –κουμπάρος του– Επίτροπος Προεδρίας, Γιώργος Ιακώβου; Ή μήπως, ως συνήθως, κανείς;

Ο Πρόεδρος Χριστόφιας με τον Ηλία Γεωργιάδη και το τρίτο μέλος της ΔΕΑ, Κριστόφ Ζιρόντ, ανταλλάσουν απόψεις για το ζήτημα των αγνοουμένων, ενώ ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ φαίνεται να ενδιαφέρεται για το μομέντουμ. Πάντως, ο κ. Ζιρόντ εμφανίζεται πλέον ως υπέρμαχος της «μετανάστευσης» της τράπεζας γενετικού υλικού από την Κύπρο.

Ελπίδα η Κύπρος για ελλαδίτες εκπαιδευτικούς

Στις 9 χιλιάδες ανέρχεται ο αριθμός των δασκάλων και καθηγητών που αποτάθηκαν στην ΕΕΥ

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Η δεινή οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα οδηγεί πολλούς εκπαιδευτικούς να αναζητήσουν την τύχη τους στην Κύπρο.

«Σαν πολλοί καλαμαράδες δεν σου φαίνεται ότι παίρνουν τον λόγο;» ρώτησε ο κ. Κυριάκος Ερωτοκρίτου αστειευόμενος τον διπλανό του, συνάδελφο εκπαιδευτικό, με τον οποίο είχαν πιάσει τη γαλαρία του αμφιθεάτρου στη Λάρνακα. Στην καριέρα του -πλησιάζει πια στη σύνταξη- έχει παρακολουθήσει αναρίθμητα τέτοια εκπαιδευτικά σεμινάρια, μα πρώτη φορά το ποσοστό των Ελλαδιτών «κοντράριζε» στα ίσια των Κυπραίων. «Η κρίση αλλάζει τα δεδομένα».

Πράγματι, η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας, η καταβαράθρωση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων και ο βραχνάς του ΑΣΕΠ, έχει «προκαλέσει» χιλιάδες εκπαιδευτικούς από την Ελλάδα να δοκιμάσουν την τύχη τους στο νησί της Αφροδίτης. Στους καταλόγους της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Κύπρου βρίσκονται σήμερα περισσότεροι από 9.000 δάσκαλοι και καθηγητές από την Ελλάδα, αναμένοντας τον διορισμό τους. Μόνο το 2011 υπέβαλαν σχετική αίτηση 1.670 Ελλαδίτες εκπαιδευτικοί, που αντιπροσωπεύουν συνολικά το 24% των υποψηφίων στους πίνακες της Μέσης και το 11% στους πίνακες της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Περισσότερο δημοφιλείς, οι κλάδοι των Ιταλικών, των Θρησκευτικών, της Φυσικής και των Φιλολογικών.

Το σύστημα διορισμών της Κύπρου δεν απαιτεί εξετάσεις, παρά κατάθεση του πτυχίου και... υπομονή ώσπου να έρθει η σειρά προτεραιότητας. Οσοι εκπαιδευτικοί προνόησαν καταθέτοντας τα χαρτιά τους στην έναρξη της ελληνικής περιπέτειας έχουν ήδη διοριστεί.

Για τους υπόλοιπους, ο χρόνος αναμονής ποικίλλει, ανάλογα με την ειδικότητα - κατά μέσο όρο, πάντως, κυμαίνεται γύρω στα δύο χρόνια. Οι απολαβές των εκπαιδευτικών στην Κύπρο, δε, δεν έχουν καμία σχέση με των συναδέλφων τους εδώ. Το ετήσιο εισόδημα ενός πρωτοδιόριστου εκπαιδευτικού φτάνει τις 17.000 ευρώ, ενώ η ανέλιξη είναι ταχεία. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, ένας καθηγητής μπορεί να λαμβάνει περί τις 36.000 ευρώ ετησίως.

«Ευκαιρία»

Ετσι τα σκέφτηκε και η Βίκυ από το Ναύπλιο, που στα 23 της και με πτυχίο Πολιτικού Μηχανικού στο χέρι, βρέθηκε να περιφέρεται στο άνυδρο τοπίο της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. «Στον κλάδο μου δεν κινείται τίποτα, ως γνωστόν. Χτυπάω πόρτες γραφείων μηχανικών ή αρχιτεκτόνων για απασχόληση χωρίς μισθό -τουλάχιστον να εκπαιδευτώ-, αλλά ούτε κι έτσι δεν ανοίγουν. "Δεν θα μάθεις τίποτα εδώ. Ούτε ένα έργο δεν έχουμε" λένε. Εμαθα για την ευκαιρία της Κύπρου από φίλους μου και σκέφτηκα να το δοκιμάσω» λέει στην «Κ». Ηδη κάνει τα χαρτιά της προκειμένου να ενταχθεί στους καταλόγους διοριστέων με στόχο τον διορισμό της στην Τεχνική Εκπαίδευση. «Είναι η μόνη λύση που φαίνεται να υπάρχει στον ορίζοντα. Δεν με πειράζει να φύγω από την Ελλάδα, έχω μάθει να επιβιώνω μόνη, όπως εξάλλου έκανα τόσα χρόνια σπουδάζοντας στην Αθήνα».

Η τάση είναι ήδη εμφανής στα σχολεία της Κύπρου. «Στην ειδικότητά μου, της Φυσικής, το 30% των δασκάλων είναι εξ Ελλάδος» λέει στην «Κ» ο κ. Ερωτοκρίτου, βοηθός διευθυντή στο Λύκειο Βεργίνας της Λάρνακας. «Κάθε χρόνο βλέπουμε όλο και περισσότερα νέα παιδιά από την Ελλάδα στα σχολεία. Πάρα πολλοί είναι οι Ελλαδίτες που έχουν καλύψει θέσεις δασκάλων ξένων γλωσσών, όπως Ισπανικά και Ιταλικά, που άρχισαν να γίνονται πολύ δημοφιλείς εδώ λόγω... σαπουνόπερας. Στην Κύπρο κανείς δεν είχε σπουδάσει αυτές τις γλώσσες, οπότε το κενό καλύφθηκε από καλαμαράδες. Αντίστοιχα και σε άλλους κλάδους. Χαρακτηριστικό είναι ότι ο πρόεδρος της Ενωσης Κυπρίων Φυσικών είναι... Κρητικός!».

Στη γωνιά η κυβέρνηση για το φυσικό αέριο

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Προβληματισμός επικρατεί στο Προεδρικό από την απόφαση της Βουλής με την οποία τα δικαιώματα διαπραγμάτευσης των κοιτασμάτων φυσικού αερίου αφαιρούνται από την υπουργό Εμπορίου και ανατίθενται σε ομάδα τεχνοκρατών. Παρά το γεγονός ότι η εξουσία για την παραχώρηση δικαιωμάτων αξιοποίησης του φυσικού αερίου σε εταιρείες παραμένει στο Υπουργικό Συμβούλιο, η υπερψήφιση της πρότασης νόμου των βουλευτών Αβέρωφ Νεοφύτου, Λευτέρη Χριστοφόρου, Γεώργιου Γεωργίου, Δημήτρη Συλλούρη και Ζαχαρία Κουλία το απόγευμα της Πέμπτης δημιουργεί εμπόδια στην πολιτική διαχείριση του θέματος από την κυβέρνηση, και μάλιστα σε ένα κορυφαίο θέμα στο οποίο επενδύει τα μέγιστα. Στην κυβέρνηση εκτιμούν ότι η κίνηση εντάσσεται και στο πλαίσιο στρατηγικής που έχει ως αφετηρία τους σχεδιασμούς ενόψει προεδρικών και αποδίδουν πολιτική σκοπιμότητα που εντάσσεται στο πλαίσιο «της προσπάθειας κάποιων να αναδείξουν τη Βουλή σε κυβερνώσα», όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Στέφανος Στεφάνου. Στο Προεδρικό μελετούν τα δεδομένα που διαμορφώνονται και γίνονται σκέψεις για τους περαιτέρω χειρισμούς του θέματος, με τον κυβερνητικό εκπρόσωπο να αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο αναπομπής του Νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ωστόσο, η νομοτεχνική βοήθεια που παρέσχε ο γενικός εισαγγελέας στην επίμαχη πρόταση Νόμου, (ενέργεια που προκάλεσε την εντονότατη αντίδραση του ΑΚΕΛ και της κυβέρνησης), εγείρει ερωτήματα ως προς τη συνέχεια. Κι αυτό γιατί η προεδρική απόφαση για αναπομπή ή όχι του Νόμου θα πρέπει να λάβει υπόψη την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα. «Προκύπτει ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα για το οποίο εμείς δεν έχουμε απάντηση, δεν γνωρίζουμε αν έχει απάντηση η Γενική Εισαγγελία επί τούτου», σημείωσε με νόημα ο εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, βουλευτής Γιώργος Λουκαΐδης, ενώ αφήνεται ανοικτό το ενδεχόμενο να ζητηθεί η γνωμάτευση ανεξάρτητων ειδικών.

Η κυβέρνηση κάνει λόγο για αφαίρεση αρμοδιοτήτων και εξουσιών από την εκτελεστική εξουσία, ενώ το ΑΚΕΛ μιλά για ζημιογόνο εξέλιξη δεδομένου του γεγονότος ότι ήδη έχει αρχίσει ο δεύτερος γύρος αδειοδοτήσεων. «Το λιγότερο θα παρουσιαστούμε ως ανεύθυνοι και χωρίς την απαιτούμενη σοβαρότητα απέναντι σε όλους όσοι θα ενδιαφερθούν να εμπλακούν στον β΄ γύρο αδειοδότησης», είπε χαρακτηριστικά ο εκπρόσωπος του κόμματος, Γ. Λουκαΐδης. Διερωτήθηκε αν θα αλλάξουν οι όροι που έχουν καθοριστεί για τον β΄ γύρο

Ανοικτό το ενδεχόμενο αναπομπής του Νόμου που αφαιρεί τις αρμοδιότητες από την υπουργό Εμπορίου

αδειοδότησης στα μέσα του δρόμου, καταλήγοντας υποστήριξε ότι «όλοι όσοι έχουν ενεργήσει με τον τρόπο που έχουν ενεργήσει φέρουν ακέραια την ευθύνη».

Στον αντίποδα ο αναπληρωτής πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, Αβέρωφ Νεοφύτου, υποστήριξε ότι η νέα νομοθετική ρύθμιση «ενίσχυσε το κύρος των διαδικασιών, αλλά και το κύρος της Κύπρου, ως χώρας που μπήκε στον ενεργειακό χάρτη». Ο κ. Νεοφύτου, ξεκαθάρισε ότι συμμετοχή των εκπροσώπων των ανεξάρτητων θεσμών δεν είναι αντισυνταγματική και επανέλαβε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο θα έχει τον πρώτο και τελευταίο λόγο, το οποίο θα εξετάσει κατά πόσο οι εισηγήσεις της τεχνικής επιτροπής διασφαλίζουν το εθνικό συμφέρον και την εθνική ασφάλεια. Εξάλλου, ανέφερε πως το Υπουργικό Συμβούλιο έχει δικαίωμα να απορρίψει την όποια πρόταση και να σταματήσει την όποια διαδικασία, όταν αυτή θέτει σε κίνδυνο τα εθνικά συμφέροντα και την εθνική ασφάλεια.

Η απόλυτη τηλεοπτική ψυχαγωγία... ζήσε την μαζί μας!

Δωρεάν Εγκατάσταση
1ου και 2ου αποκωδικοποιητή
Περίοδος: 1–29 Φεβρουαρίου 2012

Value Pack
€13,66 το μήνα*
- Πάνω από **45 κανάλια**
- **Pay per view**
- **Μαγνητοσκοπημένα προγράμματα** (Time-Shifted TV)

Νέο
Value Pack Plus
€19,56 το μήνα*
- Πάνω από **55 κανάλια** μαζί με τα **4 Novacinema, 6 Novasports** και το **Nova Stars** (το Φεβρουάριο)
- **Pay per view**
- **Μαγνητοσκοπημένα προγράμματα** (Time-Shifted TV)

Full Pack
€29,38 το μήνα*
- Πάνω από **65 κανάλια** μαζί με τα **5 Cytavision Sports, LTV Sports HD, LTV Premier HD, 4 Novacinema, 6 Novasports,** και το **Nova Stars** (το Φεβρουάριο)
- **Μαγνητοσκοπημένα προγράμματα** (Time-Shifted TV)

* Οι τιμές ισχύουν για πελάτες με ταυτόχρονη σύνδεση στα προϊόντα Internet Home από τη Cyta. Για πελάτες χωρίς ταυτόχρονη σύνδεση οι τιμές διαφέρουν.
*Για περισσότερες πληροφορίες και τους όρους της προσφοράς: **www.cytavision.com.cy**, αριθμός 132, δίκτυο πωλήσεων Cyta (Cytashop, Telefone, Aeliotis, Hadjimitsis, Smartcom, Soundtech).*

cytavision
Θεαματική Διαφορά

Πτυχές της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

Παρακολούθησα αυτήν την εβδομάδα σε δύο περιπτώσεις τον υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Γιώργο Δημοσθένους, να αναπτύσσει θέματα που αφορούν το έργο του Υπουργείου τού οποίου προΐσταται. Στην πρώτη περίπτωση μίλησε με θέμα «Μεταρρυθμίσεις στην Παιδεία και στον Πολιτισμό: Προκλήσεις και Προοπτικές», στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και σ' αυτήν έκανε μία σφαιρική αποτίμηση του έργου που επιτελείται στο ΥΠΠ. Στη δεύτερη έκανε ένα σύντομο χαιρετισμό σε εκδήλωση με θέμα «Νέα Αναλυτικά και Ωρολόγια Προγράμματα: Πορεία Εφαρμογής – Από τη θεωρία στην Τάξη», η οποία πραγματοποιήθηκε στη Δημοσιογραφική Εστία. Σ' αυτήν περιορίστηκε αποκλειστικά στην Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Από όσα ακούστηκαν, τόσο από τον κ. υπουργό όσο και από τα στελέχη του Υπουργείου, τα οποία ασχολούνται με το θέμα της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης (ΕΜ), μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι στελέχη του ΥΠΠ που εργάζονται σκληρά για την επιτυχία της.

Ευχή όλων είναι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση να επιτύχει. Η ΕΜ δεν αφορά ούτε την προηγούμενη κυβέρνηση, που την ξεκίνησε ούτε την παρούσα, που τη συνεχίζει. Αφορά το σύνολο της κοινωνίας, επειδή από την εκπαίδευση εξαρτώνται τα πάντα σε μία κοινωνία, ιδιαίτερα στις σημερινές εποχές της αμφισβήτησης, της συνεχούς αλλαγής και της αστάθειας. Το να προετοιμάσεις τους ανθρώπους του μέλλοντος σήμερα –αλήθεια ποιος το ξέρει το μέλλον, εικασίες όλοι κάνουμε– είναι έργο δύσκολο και αμφίβολης κατάληξης. Προφανώς, το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι να μάθεις στους νέους ανθρώπους πώς να μαθαίνουν, επειδή θα πρέπει συνεχώς να μαθαίνουν. Όμως, δεν είναι τούτο το θέμα μας. Το θέμα μας έχει να κάνει με κάποιες από τις προϋποθέσεις επιτυχίας του όλου εγχειρήματος.

Για να επιτύχει ένα εγχείρημα απαιτείται η αφοσίωση και η δέσμευση των ανθρώπων που αναλαμβάνουν να το εφαρμόσουν. Όχι, όμως, μόνο των ιθυνόντων, επειδή την ΕΜ θα την κάνουν πράξη οι χιλιάδες εκπαιδευτικοί που θα κληθούν να εφαρμόσουν στην τάξη όσα προγραμματίζονται. Είναι, άραγε, αρκετή μια επιμόρφωση ή θα απαιτηθούν και άλλες ενέργειες, ώστε να νιώσουν όσο γίνεται περισσότεροι εκπαιδευτικοί την αναγκαία δέσμευση με αυτό που αλλάζει; Η διαχείριση των ανθρώπων και των καταστάσεων, όταν προγραμματίζονται αλλαγές, δεν είναι από τα πιο εύκολα θέματα της διοικητικής επιστήμης. Ήδη αργήσαμε να εφαρμόσουμε ένα σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης, το οποίο θα επέτρεπε σε όσους έχουν τις γνώσεις και τις ικανότητες να διοικούν τα σχολεία και αυτό το πληρώνουμε και θα εξακολουθήσουμε να το πληρώσουμε ακριβά. Θα έπρεπε ήδη να είμαστε έτοιμοι, επειδή στην εκπαίδευση –ειδικά σ' αυτήν– τα πράγματα δεν αλλάζουν μόνο επειδή λαμβάνονται οι σχετικές αποφάσεις. Η δέσμευση των ανθρώπων είναι περισσότερο από αναγκαία.

Η δέσμευση αποτελεί συστατικό στοιχείο ενός από τα πλέον αποδοτικά ηγετικά μοντέλα, αυτό του Blanchard ή αλλιώς της Καταστασιακής Αυτο-ηγεσίας. Στο σχετικό με το θέμα βιβλίο, που έχει τον τίτλο «Αυτο-ηγεσία και ο Μάνατζερ του Ενός Λεπτού» (Ken Blanchard, Susan Fowler, Laurence Hawkins), μπορεί κανείς να διαβάσει πολύ σημαντικές πτυχές του θέματος. Ενδεικτικά, αντιγράφω τα εξής: «Για να ενισχύσεις τη δέσμευσή σου κατά την επίτευξη ενός στόχου, χρειάζεσαι ΣΤΗΡΙΞΗ από κάποιον που θα σε ακούει, θα σε επαινεί και θα σε ενθαρρύνει, θα σε διευκολύνει στην επίλυση προβλημάτων…».

Το σίγουρο, πάντως, είναι ότι η δέσμευση οικοδομείται. Στον κόσμο, δε, που ζούμε η σημασία της είναι τεράστια. Χωρίς αυτήν οι κοινωνίες παραπαίουν. Υποθέτω πως δεν θα ήθελε κανείς να συνεχίσουμε να παραπαίουμε και μετά την καθ' ολοκληρίαν εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Υποθέτω, ακόμα, πως όλοι επιθυμούν να δούμε την Κύπρο να ξεκολλά από τον πάτο στις διεθνείς εξετάσεις (PISA). Και επειδή κάποιος θα προέτρεχε να πει πως κινδυνολογώ ή ανησυχώ υπέρμετρα, η απάντηση είναι πως η ανησυχία μου προέρχεται από την απουσία των νέων εκπαιδευτικών από τη δεύτερη εκδήλωση, που ανέφερα στην εισαγωγή μου. Άραγε δεν τους ενδιαφέρει το θέμα, δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι ή κάτι άλλο συμβαίνει; Αν υπήρχε δέσμευση, οι απαντήσεις θα ήταν ήδη γνωστές.

Μία άλλη, πολύ σημαντική πτυχή για την επιτυχία της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης έχει να κάνει με τα ανησυχητικά επίπεδα απειθαρχίας στα σχολεία μας. Είναι σχετικά όσα ανέφερε σε ρεπορτάζ εφημερίδας («Φιλελεύθερος», 11.02.12) ο Πρόεδρος της ΟΕΛΜΕΚ, κ. Δημήτρης Ταλιαδώρος, για την ανάγκη αλλαγής του κώδικα επιβολής ποινών. Όμως, το θέμα είναι τεράστιο και θα επανέλθουμε, επειδή πιστεύουμε πως Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση και όρια πάνε μαζί. Οι μαθητές μας, δυστυχώς, δεν γνωρίζουν τα όρια των πράξεών τους. Αν μπείτε σε μια αίθουσα διδασκαλίας, θα αντιληφθείτε περί τίνος πρόκειται. Το ζήτημα, λοιπόν, είναι αν η ΕΜ θα διδάξει και τα όρια ή αν αυτά αποτελούν προϋπόθεση για την επιτυχία της.

lampitsis.p@cytanet.com.cy

Η Κύπρος να γίνει συντελεστής της αναγέννησης της Ελλάδας

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Η στρατηγική συνεργασία μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Ελλάδας στα θέματα της ΑΟΖ, όπως επίσης και στη δημιουργία μίας ευρύτερης ενεργειακής κοινότητας στην ανατολική Μεσόγειο μπορούν να δώσουν εκείνη τη δυναμική που θα οδηγήσει στην αναγέννηση της Ελλάδας αλλά και τη διεύρυνση του γεωπολιτικού ρόλου της Κύπρου. Όπως θα εξηγήσω στη συνέχεια τα νέα δεδομένα στη περιοχή μας είναι τέτοια που επιτρέψουν την υλοποίηση όλων των πιο πάνω.Οι κινήσεις και πρωτοβουλίες διαφόρων κυπριακών κομμάτων και οργανισμών για έκφραση της αλληλεγγύης στον χειμαζόμενο ελληνικό λαό είναι σίγουρα καλοδεχούμενες. Αποτελούν έκφραση των εθνικών δεσμών, αλλά και της ευγνωμοσύνης μας για τα όσα διαχρονικά έχει κάνει για μας η Ελλάδα σε όλα τα επίπεδα. Όμως είναι σε όλους εμφανές πως δεν είναι ικανές να βοηθήσουν ουσιαστικά την Ελλάδα να βγει από την πολύ δύσκολη θέση. Κατ' αρχάς η ευθύνη για την έξοδο από την κρίση ευρίσκεται στην ίδια την Ελλάδα και τον ελληνικό λαό και όχι σε τρίτους. Επιβάλλεται η πολιτική ηγεσία της Ελλάδας να προχωρήσει άμεσα σε αυτό που εδώ και κάποια χρόνια περιγράφεται ως επανίδρυση του κράτους ώστε τα όποια μέτρα αποφασίζονται να υλοποιούνται και να παράγουν αποτέλεσμα. Κατά δεύτερον χρειάζεται αλλαγή της νοοτροπίας του ελληνικού λαού και ειδικότερα της σχέσης κομμάτων και ψηφοφόρων. Ούτε όμως αυτά είναι αρκετά. Υπάρχει άμεση ανάγκη για αποφασιστικές κινήσεις που θα δημιουργήσουν ένα νέο εθνικό όραμα και ταυτόχρονα νέες αναπτυξιακές προοπτικές για τη χώρα. Η αξιοποίηση της γεωπολιτικής συγκυρίας μπορεί να συμβάλει στα τελευταία δύο σημεία. Όπως όλα δείχνουν οι ελληνικές θάλασσες κρύβουν σημαντικούς ενεργειακούς πόρους. Μέρος αυτών ευρίσκεται στο Αιγαίο και στο Ιόνιο ενώ αυξημένες είναι οι πιθανότητες να υπάρχουν ανάλογοι πόροι στο Λιβυκό πέλαγος και τη θάλασσα νοτίως του Καστελόριζου. Δυστυχώς, εδώ και χρόνια η Ελλάδα ευρίσκεται εγκλωβισμένη στον πολεμικό εκβιασμό της Τουρκίας τόσο όσον αφορά την επέκταση των χωρικών της υδάτων όσο και σε ό,τι αφορά τα θέματα της υφαλοκρηπίδας. Αυτό δεν της έχει επιτρέψει την εκμετάλλευση των δικών της ενεργειακών πόρων εκτός από εκείνους που ευρίσκονται εντός των χωρικών της υδάτων που σήμερα περιορίζονται στα 6 ναυτικά μίλια. Μόλις πριν από λίγα χρόνια επί των κυβερνήσεων Κώστα Καραμανλή η Ελλάδα αποφάσισε να υιοθετήσει το αποδεδειγμένα επιτυχημένο κυπριακό μοντέλο. Δηλαδή να επικεντρωθεί στις εκτός Αιγαίου θάλασσές της και να προχωρήσει σε οριοθέτηση της δικής της ΑΟΖ με όλες τις γειτονικές της χώρες πλην της Τουρκίας. Η νέα αυτή στρατηγική είχε αρχικά θετικά αποτελέσματα με την πολύ καλή συμφωνία που επιτεύχθηκε με την Αλβανία. Στη συνέχεια όμως παρουσίασε σημαντικές επιπλοκές, τόσο με την Αλβανία όσο και με την Αίγυπτο. Αιτία των επιπλοκών ήταν οι έντονες τουρκικές παρεμβάσεις και προς τις δύο αυτές χώρες, αλλά και κάποιοι λανθασμένοι τακτικοί χειρισμοί από την πλευρά της Ελλάδας, ειδικά σε ό,τι αφορά την περίπτωση της Αιγύπτου. Τα νέα γεωπολιτικά δεδομένα στην περιοχή μας και η οικονομική αποδυνάμωση της Ελλάδας δημιούργησαν νέες πρόσθετες δυσκολίες π.χ. στην περίπτωση της Λιβύης αλλά και νέες ευκαιρίες στην περίπτωση της Αιγύπτου. Στη Λιβύη η Τουρκία παρά την αρχική της στήριξη στο καθεστώς Καντάφι προχώρησε σε στροφή 180 μοιρών και κατάφερε να προσεταιριστεί τους αντικαθεστωτικούς και έτσι έχει αυξήσει τα ερείσματα και τις επιρροές της στη χώρα αυτή. Σήμερα επιστρέφει δυναμικά στον οικονομικό τομέα, ενώ έχει αναλάβει και την αναδιοργάνωση του λιβυκού ναυτικού. Στην περίπτωση της Αιγύπτου η τουρκική επιρροή είναι πολύ μικρότερη και είναι πλέον ξεκάθαρο σε όλους πως η Αίγυπτος, κάτω από την όποια ηγεσία, δεν πρόκειται να καταστεί ουραγός της Τουρκίας. Αντίθετα, η ανακάλυψη των κυπριακών και των ισραηλινών κοιτασμάτων δημιουργούν νέες δυνατότητες στην Ελλάδα. Επιτρέπουν μία τετραμερή προσπάθεια -Ισραήλ, Αίγυπτος, Κύπρος και Ελλάδα– για διοχέτευση του φυσικού αερίου στις ευρωπαϊκές αγορές μέσω ενός υποθαλάσσιου αγωγού. Αυτό μπορεί να αποτελέσει ισχυρό και ισοδύναμο δέλεαρ για τους Αιγυπτίους ώστε να φτάσουν σε μία συμφωνία οριοθέτησης με την Ελλάδα. Με μία τέτοια πρόταση Ελλάδα και Κύπρος θα μπορέσουμε να εξισορροπήσουμε τα όσα η Τουρκία προτείνει στην Αίγυπτο και τα οποία ισοδυναμούν με διαμοιρασμό της ελληνικής ΑΟΖ στη θάλασσα της ανατολικής Μεσογείου. Η προσφάτως ανακοινωθείσα επανέναρξη των συνομιλιών μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου για οριοθέτηση των ΑΟΖ θα πρέπει να αξιοποιηθεί κατάλληλα. Την ίδια στιγμή Ελλάδα και Κύπρος σε συνεννόηση και με το Ισραήλ μπορούν, με ή και χωρίς υποθαλάσσιο αγωγό, να καταστούν ο ενεργειακός διάδρομος για τις χώρες της Βαλκανικής και ιδιαίτερα με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Η έναρξη της κατασκευής εντός του 2012 του διασυνδετήριου αγωγού (IGB) Κομοτηνής – Στάρα Ζαγόρα μήκους 160 χιλιομέτρων διευκολύνει ένα τέτοιο σχεδιασμό. Συμβάλλει επίσης αποφασιστικά σε αυτό που ως Ε.Ε. περιγράφουμε με τον όρο ενεργειακή ασφάλεια και αυξάνει το γεωπολιτικό ρόλο των χωρών μας. Παράλληλα πρωτοβουλίες αυτού του είδους αναμένεται να έχουν και σημαντικά αναπτυξιακά οφέλη. Με αυτές μας και άλλες παρόμοιες κινήσεις και πρωτοβουλίες οι δύο χώρες (Ελλάδα και Κύπρος) μπορούμε να ξεπεράσουμε τη δύσκολη οικονομική συγκυρία. Όπως φάνηκε και από την εδώ επίσκεψη του προέδρου της ΝΔ και όπως όλα δείχνουν αυριανού πρωθυπουργού της Ελλάδας, Αντώνη Σαμαρά, αυτός είναι και ο ελληνικός προσανατολισμός. Η Ελλάδα χρειάζεται νέους δημιουργικούς ορίζοντες που θα την οδηγήσουν σε εθνική αναγέννηση. Η Κύπρος μπορεί και πρέπει να συμβάλει σε αυτό.

Διεθνολόγος, διευθυντής διπλωματικού γραφείου του προέδρου του ΔΗΚΟ

Πίσω ξανά στο 1992

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ**

Την περίοδο αυτή ζούμε συνθήκες του 1992. Ήταν τότε που ο ΔΗΣΥ, αποφάσιζε να αλλάξει ρότα, να μεταλλάξει πλήρως τις θέσεις του στο Κυπριακό για να διεκδικήσει ο Γ. Κληρίδης την Προεδρία του κράτους τον Φεβρουάριο του 1993. Μέχρι τον Αύγουστο του 1992, ο Γλαύκος Κληρίδης επαναλάμβανε ότι ο Πρόεδρος, Γ. Βασιλείου, ακολουθούσε τη δική του πολιτική. Αίφνης όλα άλλαξαν! Η πολιτική Βασιλείου, από πολιτική του Κληρίδη έγινε πολιτική αποτυχημένη, καταδικαστέα και απορριπτέα. Την επιστροφή στο 1992, υπενθυμίζει η στροφή του κ. Αναστασιάδη και του ΔΗΣΥ στο Κυπριακό. Ο λόγος των μεταλλάξεων είναι γνωστός. Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ δημοσιοποίησε την από καιρού ληφθείσα απόφασή του να διεκδικήσει την Προεδρία του κράτους. Για να υλοποίηση τον στόχο του, ακολουθεί τον ίδιο δρόμο που το κόμμα του ακολούθησε το 1992, πιστεύοντας ότι θα έχει το ίδιο εκλογικό αποτέλεσμα με τότε. Φυσικά, η νίκη του κ. Κληρίδη τότε στις εκλογές είχε συνοδευτεί με οπισθοδρόμηση στο Κυπριακό. Από τη συζήτηση της ουσίας και την τουρκοκυπριακή πλευρά να βρίσκεται στη γωνιά, βρεθήκαμε να συζητούμε μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, αφού ο κ. Κληρίδης είχε δεσμευτεί να ενταφιάσει τις Ιδέες Γκάλι. Ακολούθως, αφού η κυβέρνηση Κληρίδη περιπλανήθηκε στην πυραυλολογία και την ηφαιστειολογία, κατέληξε με το όλα στο τραπέζι και το Σχέδιο Ανάν. Τώρα ακολουθείται μια παρόμοια πορεία από τον κ. Αναστασιάδη. Από τη στήριξη στην πολιτική του Προέδρου Χριστόφια στο Κυπριακό, ο κ. Αναστασιάδης βρέθηκε στην άλλη όχθη, επιμερίζοντας σ' αυτόν ευθύνες για τη μη εξεύρεση λύσης. Από τις συνεχείς παραινέσεις και αναφορές του κ. Αναστασιάδη προς τον Πρόεδρο να κινηθεί γρήγορα και να αγνοεί τις επικρίσεις που διατυπώνονται στο εσωτερικό μέτωπο, ο κ. Αναστασιάδης πέρασε στις κατηγορίες εναντίον του Προέδρου ότι δήθεν δεν εργάζεται συλλογικά και αγνοεί τις πολιτικές δυνάμεις. Είναι συνηθισμένος να εκτοξεύει τέτοιες κατηγορίες ο κ. Αναστασιάδης. Τα ίδια έλεγε για τον Τ. Παπαδόπουλο αποχωρώντας από το Εθνικό Συμβούλιο, τα ίδια είπε ακόμα και για τον Γ. Κληρίδη. Ενώ, προηγουμένως, ο κ. Αναστασιάδης συνεχώς υπογράμμιζε ότι ο χρόνος εξαντλείται και γι' αυτό δεν θα πρέπει να ψηλώνουμε πολύ τον πήχη, τώρα ο ίδιος βάζει τον πήχη πολύ ψηλά και υιοθετεί φρασεολογία περί δήθεν παραχωρήσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό. Προηγουμένως, ο κ. Αναστασιάδης είχε τη σαφή θέση ότι το Κυπριακό είναι κατεξοχήν πολιτικό πρόβλημα, τώρα αναζητεί νομική αυθεντία για διαπραγματευτή, ο οποίος θα μπορεί να λύσει το πρόβλημα. Δικαίωμα του κ. Αναστασιάδη να προβαίνει σε όποιες μεταλλάξεις επιθυμεί αν έτσι νομίζει ότι προωθεί την υποψηφιότητά του. Πρέπει όμως να υπολογίσει τις παράπλευρες συνέπειες από τις μεταλλάξεις του. Και πρώτα απ' όλα την έλλειψη αξιοπιστίας και συνέπειας την οποία οι πολίτες αναμένουν από τους πολιτικούς.

Ο κ. Στέφανος Στεφάνου είναι Κυβερνητικός Εκπρόσωπος.

Αδικαιολόγητη καθυστέρηση με τα εμπιστεύματα

Του **ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ**

Η Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής συνήλθε στις 6 Φεβρουαρίου 2012 για την ολοκλήρωση της συζήτησης της πρότασης για τον εκσυγχρονισμό του Περί Διεθνών Εμπιστευμάτων Νόμου του 1992. Ο διάλογος συνεχίζεται εδώ και δύο χρόνια και δεν λέει να ολοκληρωθεί παρά τις διαδοχικές εκκλήσεις από τους επαγγελματικούς συνδέσμους, την κυβέρνηση (που συμπεριέλαβε την πρόταση στα μέτρα ανάπτυξης για τον τομέα υπηρεσιών), τον σύνδεσμο τραπεζών, έγκριτους νομικούς και την ολότητα σχεδόν των πολιτικών δυνάμεων για κατεπείγουσα θέσπιση της τροπολογίας με σκοπό τη διατήρηση των ξένων επενδύσεων και την προσέλκυση νέων κεφαλαίων μεσούσης της σοβαρής εκροής καταθέσεων στο εξωτερικό.

Αντί της ολοκλήρωσης όμως της διαδικασίας, κατά τη συνεδρία ετέθησαν νέα ερωτήματα από ορισμένους, τα οποία όπως πληροφορούμαι δεν είναι επί της ουσίας και ήδη ο γενικός εισαγγελέας έχει αναλάβει προσωπικά να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για να αρθούν οι όποιες αμφιβολίες και να μπουν τα πράγματα στη θέση τους. Συγκεκριμένα έχουν επαναδιατυπωθεί ανησυχίες για τη συμβατότητα της τροπολογίας με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο. Το θέμα όμως αυτό έχει ήδη ρυθμισθεί και ο γενικός εισαγγελέας έχει ήδη γνωματεύσει θετικά επί τούτου, επιβεβαιώνοντας ότι έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα για να διασφαλισθεί η συμβατότητα της τροπολογίας με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο. Η υπεύθυνη της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) εξέφρασε επίσης επιφύλαξη για θέμα για το οποίο είχε ήδη γνωματεύσει γραπτώς προηγουμένως, αναφέροντας ότι δεν υφίσταται οποιοδήποτε πρόβλημα. Αυτό καταδεικνύει την ανακολουθία αλλά και τη σύγχυση που επικράτησε στη συνεδρία. Κατά την άποψή μου δεν υπάρχει οποιοδήποτε πρόβλημα, αφού όπως εφαρμοζόταν η σχετική νομοθεσία για τα εμπιστεύματα μέχρι σήμερα (που υπάρχουν ήδη από το 1992) θα συνεχίσει να εφαρμόζεται και στο εξής κανονικά. Όσον αφορά τα φορολογικής υφής ζητήματα που ήγειρε εκ νέου τώρα ο ΣΕΛΚ, αυτά θα ρυθμιστούν με εγκύκλιο που θα εκδώσει το τμήμα εσωτερικών προσόδων όπως γίνεται πάντοτε σε τέτοιες περιπτώσεις. Ο ΣΕΛΚ έχει ήδη διαβουλευτεί με το ΤΕΠ και έχει καταλήξει σε συμφωνία επί της ολότητας σχεδόν των εισηγήσεων του. Άρα ούτε εδώ υπάρχει πρόβλημα αφού η τροπολογία δεν σκοπεί στην ρύθμιση της διοικητικής εφαρμογής των φορολογικών πτυχών της νομοθεσίας. Με βρίσκει σύμφωνο η εισήγηση του ΣΕΛΚ να προωθηθεί και το νομοσχέδιο για τη ρύθμιση των επιτρόπων. Δεν μπορεί όμως να τίθεται εκβιαστικά η διασύνδεση των δύο νομοθετημάτων ωσάν η ψήφιση του ενός να συνιστά προϋπόθεση για την ψήφιση του άλλου. Ο νόμος για τα εμπιστεύματα υπάρχει από το 1992 και δεν υπήρξε οποιοδήποτε λειτουργικό πρόβλημα με τα χιλιάδες εμπιστεύματα που δημιουργήθησαν και με όσα έκτοτε υπάρχουν. Εδώ πέρασαν είκοσι χρόνια αν περιμένουμε ακόμη λίγες βδομάδες ή μήνες για την άλλη νομοθεσία θα χαθεί ο κόσμος; Η πρόταση όμως για τα εμπιστεύματα πρέπει να θεσπιστεί άμεσα, αφού διακυβεύονται καταθέσεις δισεκατομμυρίων. Πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι δεν νοείται τραπεζικό σύστημα πόσω μάλλον διεθνές επιχειρηματικό κέντρο χωρίς trust. Η πρόταση είναι ζωτικής σημασίας για την επανάκτηση του κύρους του τραπεζικού μας συστήματος αλλά και την ανάκαμψη της οικονομίας μας που στηρίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου πλέον στον τομέα των υπηρεσιών. Θέλω να επισημάνω ότι το κυπριακό παράρτημα του STEP που είναι ο κατ' εξοχήν επαγγελματικός φορέας για τα εμπιστεύματα διεθνώς, καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνει στην Κύπρο το διεθνούς ακτινοβολίας ετήσιο συνέδριο του STEP International που θα λάβει χώρα τον ερχόμενο Μάιο με ομιλητές οικονομικούς παράγοντες, έγκριτους νομικούς και διεθνείς αυθεντίες στον τομέα εμπιστευμάτων, όπως ο αρχιτέκτονας του νόμου του 1992, Richard Pease, και άλλοι που επικροτούν την πρωτοβουλία και καλούν για ταχεία θέσπισή της, που θα επιφέρει μεγάλα οικονομικά πλεονεκτήματα για την Κύπρο. Με τη θέσπιση ο STEP σχεδιάζει να προβεί σε εκτενή προβολή της, κομβικής σημασίας, εξέλιξης και τα πολλαπλά απορρέοντα οφέλη, κάτι που λόγω της απήχησης του συνεδρίου αναμένεται να αποφέρει τεράστια ώθηση στον κυπριακό κλάδο εμπιστευμάτων και υπηρεσιών. Είναι κρίμα πραγματικά να χαθεί αυτή η δυναμική και είναι άξιον απορίας το ποιες σκοπιμότητες εξυπηρετούνται με την προβολή προσκομμάτων και καθυστερήσεων στην τεράστια προσπάθεια αυτή. Εν όψει των ανωτέρω, θέλω να απευθύνω έκκληση για άμεση θέσπιση της τροπολογίας, κάτι που θα συμβάλει ουσιαστικά στην επανάκαμψη της –ήδη αιμορραγούσας από την κρίση– οικονομίας του τόπου μας.

Ο κ. Φίλιππος Αριστοτέλους είναι νομικός.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Πρόσκληση

Το **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου,** σας προσκαλεί σε ανοικτή διάλεξη/συζήτηση με θέματα:

- Επιλογή κλάδου σπουδών
- Επαγγελματική αποκατάσταση
- Καθοδήγηση και στήριξη φοιτητών

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ
Παραλίμνι: Τετάρτη, 29 Φεβρουαρίου 2012, Ξενοδοχείο "Atlantica Aeneas Resort", Αγία Νάπα, ώρα 7:00 μ.μ.
Λεμεσός: Πέμπτη, 8 Μαρτίου 2012, Ξενοδοχείο "Crowne Plaza", ώρα 7:00 μ.μ.
Λάρνακα: Τετάρτη, 14 Μαρτίου 2012, Ξενοδοχείο "Sun Hall", ώρα 7:00 μ.μ.
Πάφος: Πέμπτη, 15 Μαρτίου 2012, Ξενοδοχείο "Amathus", ώρα 7:00 μ.μ.

Η διάλεξη είναι ανοικτή για γονείς και μαθητές.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Διογένους 6, Έγκωμη, Τ.Θ. 22006, 1516 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357-22713000, Φαξ: +357-22713172
www.euc.ac.cy

fly & cruise
από €499 το άτομο σε δίκλινη καμπίνα
4ήμερη κρουαζιέρα στην Κωνσταντινούπολη & Σμύρνη με διανυχτέρευση στην Αθήνα
Από Πειραιά με το LOUIS Majesty
Αναχωρήσεις 15, 22 & 29 Μαρτίου

LOUIS MAJESTY

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

ΗΜΕΡΑ	ΛΙΜΑΝΙ	ΑΦΙΞΗ	ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	-	11:00
ΣΑΒΒΑΤΟ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ	09:30	19:00
ΚΥΡΙΑΚΗ	ΣΜΥΡΝΗ (ΕΦΕΣΟΣ)	11:30	17:30
ΔΕΥΤΕΡΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	06:00	-

Περιλαμβάνονται: • Αεροπορικό εισιτήριο για Αθήνα μετ'επιστροφής • 1 Διανυχτέρευση στην Αθήνα σε 4* ξενοδοχείο με πρόγευμα • Εισιτήριο κρουαζιέρας σε δίκλινη εσωτερική καμπίνα κατηγορίας ΙΑ • Πλήρης διατροφή και το ψυχαγωγικό πρόγραμμα στο κρουαζιερόπλοιο • Ασφάλεια ταξιδίου • Φόροι αεροδρομίων, λιμενικά έξοδα και επίναυλος καυσίμων **Σημείωση:** Η τιμή έχει υπολογιστεί σε συγκεκριμένη κατηγορία αεροπορικών θέσεων και δύναται να διαφοροποιηθεί αναλόγως της διαθεσιμότητας την ώρα της κράτησης

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ:
77 77 85 55
www.louistravel.com
LOUIS TRAVEL

«Προκομμένα και επιστημονικά»!

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Δεν ξέρω τι ο κ. Χριστόφιας θα αφήσει απερχόμενος. Τη διαπραγματευτική του «δεινότητα», για να ασχοληθούν οι ιστορικοί, τις «βαρυσήμαντες» ομιλίες του (ελληνιστί – αγγλιστί), για να ασχοληθούν οι γλωσσολόγοι ή τις εκνευρισμένες δηλώσεις του, για να ασχοληθούν οι ψυχολόγοι και να πλουτίσουν τις γνώσεις τους. Ο επιεικής αναγνώστης και εγώ είμαστε διατεθειμένοι να συγχωρήσουμε την εμπάθεια που περιέχεται στις τελευταίες δηλώσεις του, όχι όμως και να μην τις σχολιάσουμε. Είναι φανερό πως τον τελευταίο καιρό, ο Πρόεδρος Χριστόφιας εκνευρίζεται με το παραμικρό, ενίοτε χωρίς λόγο, παρερμηνεύοντας τρίτους ή αδυνατώντας να αντιληφθεί το νόημα λόγων και ενεργειών. Ίσως οπτασιάζεται και εκλαμβάνει ό,τι κινείται σαν συνωμοσία που υφαίνεται εναντίον του! Από τη μία, λέει πως αναμένει πολλά από την ακαδημαϊκή κοινότητα και πως θέλει τους ακαδημαϊκούς να διατυπώνουν απόψεις και να κάνουν παρεμβάσεις, έστω και επικριτικές («Θέλουμε ως Κυβέρνηση και ως Πολιτεία, να ακούμε τον λόγο των ακαδημαϊκών και τις προτάσεις τους») και από την άλλη, λέει πως δεν θα σιωπά στις προκλήσεις («Αποφάσισα άμα με προκαλούν, να απαντώ. Θα πάψω πλέον να σιωπώ!»). Αυτές οι δηλώσεις έγιναν μέσα σε μια μόνο εβδομάδα! Βέβαια, θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς, πότε σιώπησε σε κριτική που του ασκήθηκε, αλλά… τέλος πάντων. Η τελευταία «απειλή» έγινε σε εκδήλωση των Μαρωνιτών, όμως ουδείς αντελήφθη τι ακριβώς εξέλαβε σαν πρόκληση, που δεν άντεχε να αφήσει αναπάντητη! Την προηγούμενη μέρα, αντιδρώντας σε μια μετρημένη και ήπια ομιλία του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, κατά την τελετή αποφοίτησης μεταπτυχιακών φοιτητών, ανέβηκε στο βήμα και δήλωσε με φανερό εκνευρισμό:

«Δεν αντέχω τις προκλήσεις…», «Δεν μου αρέσει να είμαι το τιμώμενο πρόσωπο σε μια εκδήλωση και να γίνονται διαλέξεις από καθέδρας και να ακούω τα εξ αμάξης…», «Καλώ τον Πρύτανη, την Πρυτανεία στο σύνολό της, αλλά και τη Σύγκλητο να συζητήσουμε προκομμένα σε ένα επιστημονικό επίπεδο, τα ζητήματα της κρίσης, της παγκόσμιας κρίσης, η οποία έχει και βάθος και εύρος και δεν είναι τυχαία η κρίση και δεν έχει κτυπήσει μόνο την Κύπρο…».

Δεν αντέχει τις προκλήσεις, λέει. Όλες;… Ή μόνο τις ελληνοκυπριακές; Του Ντάουνερ και του Πάσκο, που τον θίγουν βάναυσα ως Πρόεδρο του Κράτους, πώς τις αντέχει; Δεν του αρέσει να τον καλούν ως τιμώμενο πρόσωπο και ν' ακούει τα εξ αμάξης. Δηλαδή, όταν προσκαλείται, μόνο εγκώμια θέλει ν' ακούει; –Μα δεν είναι όλοι Γουλιάμοι! Αλλά, το πιο χαριτωμένο είναι η πρόκλησή του στον Πρύτανη, στην Πρυτανεία και τη Σύγκλητο, να συζητήσουν προκομμένα (!) σ' ένα επιστημονικό επίπεδο τα διάφορα προβλήματα. Προφανώς, επειδή το δικό του πνευματικό επίπεδο είναι τέτοιο, που δεν αρκεί μόνο ένας καθηγητής, γι' αυτό κάλεσε για να αντιμετωπίσει συλλήβδην, όλο το Πανεπιστήμιο – πώς λέγαμε μικροί… «φέρτε μου τους ούλλους»!! Γιατί; Για να συζητήσουν… προκομμένα! Τι εννοεί, όμως, λέγοντας προκομμένα; Μήπως εννοεί νοικοκυρεμένα, δηλ. με νοικοκυροσύνη ανάλογη προς εκείνη που επέδειξε στη φύλαξη του φονικού φορτίου; Και να συζητήσουν, λέει, σ' ένα επιστημονικό επίπεδο! Αλλά με ποιο υπόβαθρο θα συζητήσει εκείνος σε ένα επιστημονικό επίπεδο; Με την επιστημονική μόρφωση που του παρέχει το «δίπλωμα» της κομματικής σχολής που φοίτησε; Με το «δίπλωμα Ιστορίας» που απέκτησε στα σεμινάρια του ΚΚΣΕ, όπου διδάχθηκε την πρακτική εφαρμογή της κομουνιστικής προπαγάνδας; Να συζητήσουν, λέει, την κρίση που είναι και παγκόσμια και έχει και βάθος και εύρος! Όντως, σπουδαία επισήμανση: παγκόσμια κρίση με βάθος και εύρος! Λες και απεκάλυπτε απόρρητο μυστικό! (Προ)καλούσε καθηγητές του Πανεπιστημίου, να συζητήσουν την παγκόσμια οικονομική κρίση! Ποιος; Αυτός που οι οικονομικές του γνώσεις και πεποιθήσεις, εξαντλούνται στη μαρξιστική συνθηματολογία για την πάλη των τάξεων και την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο…

Τι είναι τα λεφτά;

Της **ΜΑΡΙΑΣ-ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΟΥΛΑΜΗ**

Το ΔΝΤ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το οικονομικό σκέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ασχολούνται όλο με λεφτά. Και απ' ό,τι φαίνεται, από τα χέρια τους περνάνε πολλά, μα πάρα πολλά λεφτά. Μιλάνε για χρέη δισεκατομμυρίων (μερικές φορές ακόμα και τρισεκατομμυρίων) και απαιτούν μέτρα και περικοπές εκατομμυρίων ευρώ από τη μια μέρα στην άλλη χωρίς καν να λαμβάνουν υπόψη τα εκατομμύρια πολίτες που θα στερούνται τα πεντάρικα, δεκάρικα και εικοσάρικά τους.

Παράδειγμα η Ελλάδα που βρίσκεται τώρα σε ένα ασφυκτικό κλοιό πιέσεων για να επιβάλει στους πολίτες της επιπρόσθετα και ακόμα πιο επώδυνα μέτρα. Ο κατώτατος μισθός των 500 ευρώ είναι πλέον «μισθός πείνας», ενώ οι περικοπές από παντού και η αύξηση της φορολογίας ρίχνουν ακόμα πιο βαθιά έναν ταλαιπωρημένο λαό στην απελπισία. Τίποτα πια δεν είναι δεδομένο. Αν έχεις δουλειά σήμερα, δεν σημαίνει πλέον ότι θα την έχεις και αύριο.

Η δουλειά από εργασία έχει γίνει πια δουλεία

Η αβεβαιότητα πλημμυρίζει πλέον τη ζωή και την καθημερινότητά μας και μας γεμίζει με φόβο και αγωνία, στοιχειώνοντας ακόμα και τα όνειρά μας. Ακόμα και οι συντάξεις ατόμων που μια ζωή δούλευαν για να απολαύσουν τους καρπούς των κόπων τους, τώρα κινδυνεύουν να καθούν. Αν δεν βρεθεί αντίστοιχο μέτρο που θα επιφέρει τα 300 εκατομμύρια ευρώ που ζητά η Τρόικα, οι συντάξεις θα κοπούν. Και ο ολοένα αυξανόμενος αριθμός του 27,7% των Ελλήνων που βρίσκονται στα όρια της φτώχιας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα ανεβεί στα ύψη. Πώς δηλαδή θα πληρώνει φαγητό, ενοίκιο και φόρους ένας πολίτης που δεν θα έχει δουλειά αλλά ούτε κανένα εισόδημα; Τα λεφτά δεν πέφτουν από τον ουρανό, ούτε τα βρίσκουμε στον δρόμο. Για τους περισσότερους εν καιρώ κρίσης τα χρήματα, ακόμη και για βασικές ανάγκες, είναι από δυσεύρετα μέχρι ακριβοθώρητα. Η δουλειά από εργασία έχει γίνει πια δουλεία. Εκεί οδηγούν τους πολίτες όλοι αυτοί οι πολιτικοί αρχηγοί που δέχονται και επιβάλλουν μέτρα για εξοικονόμηση εκατομμυρίων ευρώ «για τη σωτηρία του κράτους». Όταν όμως από ένα ξεθωριασμένο σκοινί συνέχεια κόβεις την άκρη για να μην ξεφτίσει, στο τέλος απλώς δεν θα υπάρχει άλλο σκοινί. Τα έργα για την ανάπτυξη που θα βοηθήσουν τη χώρα να ορθοποδήσει και να ξαναβρεί την αξιοπρέπεια και την αυτοπεποίθησή της γιατί δεν γίνονται; Γιατί δεν επενδύεται και κάτι στην ανάπτυξη, και οι μόνες εξελίξεις πια είναι οι περικοπές μισθών και συντάξεων, και το κλείσιμο και η χρεοκοπία όλο και περισσότερων καταστημάτων και εταιρειών;

Τα εκατομμύρια που ακούγονται να ζητούνται από τη μια χώρα και την άλλη, και τα Ευρωπαϊκά και Διεθνή Ταμεία που δίνουν δισεκατομμύρια για τη σωτηρία τους, γιατί δεν λαμβάνουν υπόψη και τον απλό πολίτη που πιθανόν δεν γνωρίζει αλλά ούτε και μπορεί να φανταστεί για τι υπέρογκα ποσά τίθεται θέμα συζήτησης; Πώς μπορεί μια χώρα στα όρια της χρεοκοπίας να βρει τόσα εκατομμύρια σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, τη στιγμή που χρόνια ολόκληρα το σύστημα έκλεβε τα παιδιά της και οι λίγοι καταχράζονταν τα λεφτά των πολλών; Στα μάτια των αστέγων, των ταλαιπωρημένων και των νέων που δεν βλέπουν πια μέλλον στον ορίζοντα, τα λεφτά δεν είναι πετραδάκια διαθέσιμα να μαζευτούν. Είναι κόποι και σκληρή δουλειά. Κι ας βγαίνει ο κάθε πολιτικός να λέει πως η Ευρωζώνη μπορεί και χωρίς την Ελλάδα, και να ζητούν απερίσκεπτα να χρεοκοπήσει ένας ολόκληρος λαός, μιας χώρας που έμαθε στον κόσμο τι εστί δημοκρατία. Πώς μπορεί, όμως, αυτό όλο που βιώνουμε σήμερα να είναι δημοκρατία τη στιγμή που λίγοι κεφαλαιοκράτες –η άρχουσα ελίτ– καθορίζουν και υπαγορεύουν το μέλλον ολόκληρων χωρών, ενώ ταυτόχρονα χιλιάδες πολίτες ξεχύνονται στους δρόμους φωνάζοντας εναντίον των αποφάσεών τους; Ενάντια σε καθεστώτα που παρότι λένε ότι έχουν το συμφέρον της χώρας πάνω από όλα, πάλι κατά κάποιο περίεργο τρόπο διασφαλίζουν και τα συμφέροντα αυτών που ήδη έχουν τα εκατομμύρια. Όχι τα πετραδάκια, αλλά τα ευρώ.

Η κ. Μαρία-Χριστίνα Δουλάμη είναι σύμβουλος επικοινωνίας και πολιτικός αναλυτής / αναλυτής ειδήσεων.
mcdoulami@ampersand.com.cy

4+1=5;

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Κάθε χρονιά τέτοια εποχή που κλείνει άλλος ένας χρόνος διακυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια, φροντίζω μέσα απ' αυτές τις γραμμές να επιχειρώ ένα κριτικό απολογισμό. Φέτος, έχοντας ήδη μπει σε προεκλογική χρονιά, θα προσπαθήσω να διαγράψω το τι θα επιχειρήσει ο Πρόεδρος στην τελευταία χρονιά της τρέχουσας θητείας. Γιατί δεν υπάρχει Πρόεδρος που στο πέμπτο του έτος δεν έβαλε νερό στο κρασί του. Ακόμη και ο μ. Τάσσος Παπαδόπουλος, με το παροιμιώδες πείσμα και την εμμονή σε πολιτικές πρακτικές, προς το τέλος της θητείας του έδινε κι αυτός διπλές συντάξεις, προαγωγές στον στρατό κ.ο.κ.

Το περιβάλλον για τον Δημήτρη Χριστόφια είναι ιδιαίτερα δύσκολο. Δεν υπάρχει άλλος Πρόεδρος που να αμφισβητήθηκε τόσο πολύ και να κατέγραψε τόσο αρνητική αποδοχή από νωρίς. Πολλοί λένε ότι είναι ο πλέον αποτυχημένος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, θέση την οποία όχι μόνο συμμερίζομαι, αλλά μπορώ να περηφανεύομαι ότι την υποστήριξα από τους πρώτους. Τα τέσσερα χρόνια του Προέδρου, μάλιστα, σφραγίστηκαν από πολύ αρνητικά γεγονότα. Μια πολύ συνοπτική αναδρομή είναι αναγκαία.

Το 2008 ήταν η χρονιά του Κυπριακού. Τότε έγινε η ομιχλώδης συμφωνία της 23ης Μαΐου και ξεκίνησε αυτή η αποτυχημένη από τη διαδικασία της προσπάθεια λύσης. Διαδικασία επιλογής του κ. Χριστόφια, βασισμένη στην τότε εμμονή του για «φιλική λύση» με τον κ. Ταλάτ. Το 2009 ήταν η χρονιά των μεγάλων εντάσεων και της διάλυσης του εσωτερικού μετώπου. Οι σχέσεις του Προέδρου και του ΑΚΕΛ με τα συγκυβερνώντα τότε κόμματα του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ έφτασαν σε οριακά σημεία. Με δηλώσεις του από το εξωτερικό και το εσωτερικό, ο ίδιος ο Πρόεδρος χαρακτήριζε αξιοθρήνητη την κατάσταση, επιτιθέμενος στους τότε συνεταίρους του.

Το 2010 ήταν η μαύρη χρονιά της οικονομίας. Η τραγική ανυπαρξία χειρισμών και αναγνώρισης της πραγματικότητας μάς έφερε την τωρινή μεγάλη δυσπραγία. Λίγα μέτρα να λαμβάνονταν τότε, όλα σήμερα θα ήταν διαφορετικά. Το 2011, δε, ήταν η χρονιά του Μαρί και της έκρηξης. Του πορίσματος, της αγανάκτησης, της αμφισβήτησης όλων ανεξαιρέτως των θεσμών. Αλλά και η χρονιά της ανακάλυψης κοιτάσματος φυσικού αερίου. Η μόνη ευχάριστη εξέλιξη της θητείας του κ. Χριστόφια.

Σε ένα χρόνο από σήμερα έχουμε εκλογές. Το έχω γράψει ξανά και θα επιμείνω ότι δεν ξέρω αν τελικά θα είναι, αλλά είμαι σίγουρος ότι θέλει πολύ να είναι υποψήφιος ο Δημήτρης Χριστόφιας. Πρώτος λόγος είναι ο ανθρώπινος. Δεν υπάρχει κανένας πρόεδρος ή πρωθυπουργός, σε οποιαδήποτε δυτική χώρα, που να μην έχει διεκδικήσει δεύτερη θητεία υπό ομαλές συνθήκες. Το να χάσεις τη δεύτερη θητεία αμαχητί είναι η υπέρτατη παραδοχή αποτυχίας. Δεύτερος λόγος είναι η προοπτική του δεύτερου γύρου. Η λογική λέει ότι, με υποψηφίους τους κ. Αναστασιάδη και Χριστόφια, θα υπάρχει και τρίτος υποψήφιος που θα οδηγήσει τις εκλογές στη δεύτερη Κυριακή. Ασφαλώς σήμερα δεν πιστεύω να έχει οποιαδήποτε πιθανότητα επανεκλογής ο κ. Χριστόφιας. Επειδή όμως στην πολιτική ο ένας χρόνος είναι αιώνας, ο ίδιος πιθανόν να αισιοδοξεί ότι μπορεί να ανατρέψει το σκηνικό και να επενδύσει στη συνδιαλλαγή μεταξύ των δύο Κυριακών, όπως το 2008. Ο τρίτος λόγος είναι το ίδιο το ΑΚΕΛ και η δυνατότητά του να διεκδικεί από μόνο του την εξουσία. Μη κάθοδος Χριστόφια σημαίνει αποτυχία άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας από την Αριστερά, ακόμη και αν πολιτικές ασθένειες επιβάλλουν άλλο υποψήφιο από τα σπλάχνα της. Ποιος θα ήταν καλύτερος να υπερασπιστεί το έργο της κυβέρνησης από τον ίδιο τον νυν Πρόεδρο;

Τρομάζει η προοπτική να αξιοποιήσει ο κ. Χριστόφιας εκλογικά τα τρία ορόσημα του 2012

Ο κ. Χριστόφιας έχει το 2012 τρία ορόσημα και η μεγάλη του προσπάθεια να τα αξιοποιήσει εκλογικά προκαλεί τρόμο. Είναι η αδειοδότηση των υπολοίπων οικοπέδων της ΑΟΖ, η άσκηση της ευρωπαϊκής προεδρίας και η προσπάθεια εξασφάλισης και άλλης δανειοδότησης από τρίτες χώρες, όπως η Κίνα. Πολύ φοβάμαι λοιπόν ότι στην προσπάθεια να ανατραπεί η εντύπωση της ολοκληρωτικής αποτυχίας, ο Πρόεδρος και το ΑΚΕΛ δεν θα έχουν κανένα δισταγμό. Θα επιχειρήσουν να καλύψουν το κενό τεσσάρων ετών χωρίς καμία σκέψη για τις μελλοντικές επιπλοκές που θα προκαλέσουν. Θα δούμε επιδόματα, προεκλογικές παροχές, πανηγύρι σε διορισμούς και προαγωγές, επικίνδυνες διπλωματικές ακροβασίες.

Ο λογαριασμός των τεσσάρων ετών είναι ήδη πολύ πικρός. Να με θυμηθείτε, όμως, ότι η λυπητερή του πέμπτου θα είναι αβάστακτη. Στον πολιτικό χρόνο, άλλωστε, 4+1 δεν μας κάνουν 5.

www.sophocleous.info

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Οι δύο επιλογές του ΑΚΕΛ

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Την προηγούμενη εβδομάδα, το άρθρο στη στήλη αυτή, είχε τίτλο «Οι τρεις επιλογές του ΑΚΕΛ» και το θέμα ήταν βεβαίως οι προεδρικές εκλογές. Αυτήν την εβδομάδα τα πράγματα έχουν διαφοροποιηθεί και εν μέρει «νομιμοποιείται» και ο τίτλος, «Οι δύο επιλογές του ΑΚΕΛ». Δεν ξέρω αν με τους ρυθμούς που εξελίσσονται τα πράγματα θα δικαιολογείται την ερχόμενη βδομάδα ο τίτλος, «Η μοναδική επιλογή του ΑΚΕΛ». Όπως και να έχουν, όμως, τα πράγματα η κατάσταση με τις προεδρικές εκλογές άρχισε να γίνεται ενδιαφέρουσα και μάλλον θα επιβεβαιωθούμε σε αυτό που γράφαμε στην προηγούμενη έκδοση. Ότι στο τέλος, για το ΑΚΕΛ η υποψηφιότητα Χριστόφια θα «αποτελεί ίσως και τη μόνη εναλλακτική και διέξοδο του κυβερνώντος κόμματος».

Λοιπόν. Την περασμένη εβδομάδα λέγαμε πως οι επιλογές του ΑΚΕΛ ήταν: Πρώτον, να διεκδικήσει τις προεδρικές με υποψηφιότητα Χριστόφια. Δεύτερον, να διεκδικήσει τις εκλογές σε συνεργασία με ΔΗΚΟ ή/και με ΕΔΕΚ. Τρίτον, να διεκδικήσει τις εκλογές αυτόνομα, με δικό του υποψήφιο, αλλά όχι με Χριστόφια. Αυτή τη στιγμή ουδείς είναι διατεθειμένος να στοιχηματίσει ποια είναι η πιθανότερη επιλογή του ΑΚΕΛ… Ούτε και ο ίδιος ο Άντρος Κυπριανού.

Στις επτά μέρες που έχουν μεσολαβήσει τα πράγματα έχουν ολίγον τι αλλάξει. Και οι εξελίξεις από μόνες τους σχεδόν διαγράφουν τη μία από τις τρεις επιλογές του ΑΚΕΛ. Η επιλογή που εκ των πραγμάτων παύει πλέον να υπάρχει ή έστω να αποτελεί μία «αξιοπρεπή» επιλογή για το ΑΚΕΛ είναι η διεκδίκηση των εκλογών σε συνεργασία με το ΔΗΚΟ ή/και την ΕΔΕΚ. Γιατί; Ιδού λοιπόν τι έγινε αυτήν την εβδομάδα:

- Πρώτον. Συνάντηση ΕΔΕΚ – ΕΥΡΩΚΟ. Τα δύο κόμματα όχι μόνο εντόπισαν αλλά πλέουν σε πελάγη σύμπνοιας και ταύτισης απόψεων στο εθνικό θέμα και όχι μόνο.

- Δεύτερον. Συνάντηση ΔΗΚΟ – ΕΔΕΚ. Και πάλι εντοπίστηκε έδαφος για κοινή πορεία προς διαμόρφωση κοινού προγράμματος και εξεύρεση κοινού υποψηφίου.

- Τρίτον. Συνάντηση ΔΗΚΟ – ΕΥΡΩΚΟ. «Φάνηκε ότι υπάρχει κοινό έδαφος σε πολλά ζητήματα», δήλωσε ο Μάριος Καρογιάν με το πέρας της συνάντησης.

- Προς υπενθύμιση σημειώνουμε το αποτέλεσμα της συνάντησης της 16ης Φεβρουαρίου μεταξύ ΑΚΕΛ και ΕΥΡΩΚΟ που ήταν η απόλυτη συμφωνία ότι τα δύο κόμματα διαφωνούν κάθετα και ριζικά επί όλων σχεδόν των ζητημάτων.

Βάσει τούτων, μία «μεγάλη συμμαχία» με τη συμμετοχή του ΑΚΕΛ φαντάζει απίθανη. Είναι ποτέ δυνατόν ΑΚΕΛ και ΕΥΡΩΚΟ να συνυπάρξουν σε μια συμμαχία; Και έστω ας πούμε για χάριν συζήτησης ότι το ΕΥΡΩΚΟ δεν θα είναι μέσα στη συμμαχία και αυτή θα αποτελείται από ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΑΚΕΛ. Πώς θα είναι δυνατόν η ΕΔΕΚ να συμφωνεί επί θεμάτων αρχής και με το ΕΥΡΩΚΟ αλλά και με το ΑΚΕΛ; Ή το ΔΗΚΟ; Διότι όταν συμφωνείς με το ΕΥΡΩΚΟ επί του Κυπριακού απλούστατα δεν είναι ούτε λογικό ούτε και δυνατόν να συμφωνείς ΚΑΙ με το ΑΚΕΛ. Τώρα θα μου πείτε εδώ Κύπρος ή καλύτερα Νήσος των Αγίων, οπότε όλα επιτρέπονται και όλα είναι πιθανά. Αποδεκτό. Αν είναι να πάμε σε προεδρικές εκλογές με «θαύματα» τότε μπορεί να δικαιολογηθεί και μια πιθανή «μεγάλη» ή ακόμη «μερικώς μεγάλη συμμαχία».

Το πλέον αξιοσημείωτο όμως είναι αυτό που ακολουθεί. Η δήλωση Νικόλα Παπαδόπουλου, η οποία καταγράφεται σε συνέντευξή του που δημοσιεύεται σήμερα στην «Κ» (βλ. σελ. 6) Ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ, λοιπόν, εξηγεί ποιες είναι εκείνες οι προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν μια συνεργασία με το ΑΚΕΛ. Ιδού τι λέει:

«Για παράδειγμα θα ήταν αδιανόητο για εμάς να συνεργαστούμε με το ΑΚΕΛ, εάν δεν αναγνωριστεί πρώτα η καταστροφική πορεία που μας έχει βάλει ο κύριος Χριστόφιας στο Κυπριακό. Εάν δεν αναγνωριστούν πρώτα οι λανθασμένοι χειρισμοί που μας έχουν φέρει στα πρόθυρα της χρεοκοπίας στην οικονομία. Εάν δεν αναγνωριστούν οι ευθύνες που οδήγησαν στην τραγωδία στο Μαρί. Αυτά είναι συγκεκριμένα ζητήματα. Και εάν δεν συμφωνηθούν οι βάσεις αυτών των ζητημάτων, τότε, βεβαίως, δεν μπορούμε να συνεργαστούμε… Και είμαι πολύ σαφής και πολύ συγκεκριμένος».

Προσέξτε τι λέει ο Νικόλας: Μόνο αν το ΑΚΕΛ παραδεχτεί ότι η πενταετία Χριστόφια ήταν καταστροφική, υπάρχει ενδεχόμενο συνεργασίας ΔΗΚΟ - ΑΚΕΛ…

Με λίγα λόγια ο Νικόλας Παπαδόπουλος λέει πως αν το ΑΚΕΛ «δεν πει ήμαρτον», δεν υπάρχει ενδεχόμενο συνεργασίας με το ΔΗΚΟ.

Τουτέστιν, το ΑΚΕΛ, αν θέλει να διατηρήσει την αξιοπρέπεια του, δεν έχει επιλογή παρά να τραβήξει τον δρόμο του και να επιλέξει μεταξύ δύο εναλλακτικών. Είτε να τιμήσει τον πρώην γ.γ. και νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την πρώτη στην όλη ιστορία του πενταετία στη διακυβέρνηση του τόπου, είτε να κατέλθει με άλλο δικό του υποψήφιο. Εκτός κι αν είναι έτοιμο να αποδεχτεί τον εξευτελισμό και την ταπείνωση και να προχωρήσει σε συμμαχία.

tsangarisp@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Ένα χρόνο πριν, ένα και μόνο ερώτημα

Του **ΕΥΤΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Τέτοιες μέρες, σε ακριβώς ένα χρόνο από σήμερα, οι πολίτες της Κύπρου θα ψηφίσουν για τον 7ο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ήδη, η πολιτική ζωή περιστρέφεται γύρω από αυτό. Μέχρι τώρα 3 πολιτικοί αρχηγοί έχουν αναλάβει «πρωτοβουλίες συνεννόησης» με άλλους αρχηγούς, χωρίς ωστόσο να μας έχει διαφωτίσει κανείς για το τι διαφορετικό θα έχει π.χ. η πρωτοβουλία του κ. Καρογιάν από εκείνη του κ. Ομήρου. Όλοι έχουν δηλώσει ότι θα συζητήσουν με όλους, κανείς δεν κλείνει πόρτες σε κανέναν. Το περίεργο βέβαια είναι ότι οι περισσότεροι δείχνουν να το απολαμβάνουν, σαν να μην καταλαβαίνουν ότι αυτού του είδους οι πομπώδεις ανακοινώσεις και η τακτικίστικη κρυψίνοια, αφήνει παγερά αδιάφορους τους πολίτες, ειδικά σε αυτή τη συγκυρία.

Ειλικρινά είναι να απορεί κανείς τις νόημα έχει όλο αυτό το θεατρικό σκηνικό που στήνεται. Ποιος δεν ξέρει, τι; Ποιος δεν γνωρίζει τις σκέψεις, τις φιλοδοξίες, τη στρατηγική κάθε κόμματος; Ποιος δεν γνωρίζει την πολιτική και εκλογική αριθμητική στην Κύπρο; Ποιος δεν ξέρει τα καλά και τα κακά του καθενός υποψηφίου, τις πιθανότητες εκλογής του; Είναι όλα γνωστά.

Όμως στην Κύπρο η πολιτική «κάστα» τρέφεται από αυτά. Μέσα από αυτή τη διαδικασία επιβεβαιώνει τον λόγο της ύπαρξής της. Εξ ου και ουδείς την επικρίνει εκ των ένδον. Το παζάρι και η κωλυσιεργία βαφτίζονται «προσπάθεια συνεννόησης», αποκτούμε όλοι τον απαραίτητο τηλεοπτικό χρόνο και η ζωή συνεχίζεται…

Τα πράγματα είναι απολύτως ξεκάθαρα. Το ΔΗΚΟ ξέρει πως δεν έχει τα περιθώρια να στηρίξει και πάλι Χριστόφια. Δεν το αντέχει ούτε πολιτικά ούτε εσωκομματικά. Θα διαταφέρει –που, μεταξύ μας, δεν το βλέπω και πολύ πιθανό…– το πιθανότερο είναι ότι η ΕΔΕΚ θα στηρίξει τον κ. Αναστασιάδη, εν μέρει ως πολιτικά «νομοτελειακή» επιλογή, εν μέρει ως ανταπόδοση και για την Προεδρία της Βουλής.

Ο κίνδυνος για τον κ. Αναστασιάδη και τον ΔΗΣΥ είναι ότι η στρατηγική του είναι μονοδρομική, χωρίς σχέδιο Β

Το ΑΚΕΛ και ο κ. Χριστόφιας γνωρίζουν ότι αν ο Πρόεδρος είναι ξανά υποψήφιος θα είναι σίγουρα στον δεύτερο γύρο, αλλά εκεί δύσκολα θα επανεκλεγεί. Αυτό τους επιτρέπει να διαπραγματεύονται «με το όπλο πάνω στο τραπέζι» αδιαφορώντας για κάθε προσπάθεια δημιουργίας «τρίτου πόλου», αλλά παράλληλα, ξέρουν ότι αν δεν συμφωνήσει με τους άλλους δύο (ΔΗΚΟ-ΕΔΕΚ) στο β΄ γύρο θα χάσουν από τον «ιστορικό εχθρό», τον κ. Αναστασιάδη. Με άλλα λόγια, «φοβάται ο Γιάννης το θεριό και το θεριό το Γιάννη», οπότε σε κουβέντα να βρισκόμαστε…

Ο πιο «άνετος» από όλους είναι ο κ. Αναστασιάδης. Σίγουρος για το δεύτερο γύρο και πιθανότατα νικητής σε μια μονομαχία με τον κ. Χριστόφια. Στην ΕΔΕΚ έχει φερθεί εντάξει, στηρίζοντάς της για την προεδρία, με το ΔΗΚΟ κρατά χαμηλούς τόνους, γνωρίζοντας ότι αν δεν επιτευχθεί συμφωνία με το ΑΚΕΛ, θα έρθουν, θέλοντας και μη, προς τη μεριά του.

Ο κίνδυνος για τον κ. Αναστασιάδη και τον ΔΗΣΥ είναι ότι η στρατηγική του είναι μονοδρομική. Και δεν φαίνεται να υπάρχει "plan B", για την περίπτωση εκείνη που ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ συμφωνήσουν σε ένα τρίτο πρόσωπο και ειδικά αν εκείνο δεν είναι πολιτικό πρόσωπο πρώτης γραμμής. Στην περίπτωση αυτή οι πιο μετριοπαθείς ψηφοφόροι ίσως πάνε ευκολότερα σε ένα πιο «φρέσκο» πρόσωπο, παρά σε έναν παραδοσιακό πολιτικό. Και αυτό, δεν ξέρω πόσο έχει απασχολήσει το επιτελείο του ΔΗΣΥ.

Το κλειδί των εξελίξεων το κρατάει το ΑΚΕΛ και ο κ. Χριστόφιας. Το να αποδεχθούν ότι κάνουν και να αποτραβηχτούν δεν είναι εύκολο. Στην πολιτική ισχύει το «η ελπίδα πεθαίνει τελευταία» και φυσικά υπάρχει πάντα και ο παράγοντας ανθρώπινη ματαιοδοξία. Το ΑΚΕΛ είναι, όμως, κόμμα με ρεαλισμό και μακροπρόθεσμη στρατηγική.

Για να μην το κουράζουμε, λοιπόν, ένα και μόνο είναι το ερώτημα σχετικά με τις επόμενες εκλογές: Αν θα κατέβει ο κ. Χριστόφιας. Αν ναι, όλα είναι σχεδόν προδιαγεγραμμένα. Αν όχι, η τράπουλα ξαναμοιράζεται.

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας
vardoulakis@stratego.gr

Το επείγον σήμα

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Μπορούμε κάπως να ξεχωρίσουμε την πολιτική από τη διαχείριση των σοβαρών προβλημάτων της χώρας; Αν το καταφέρουμε άμεσα, έχουμε κάποιες σημαντικές ελπίδες να κερδίσουμε τη μάχη του ευρώ και της ανάκαμψης. Αν όχι...

Το κράτος έχει σε μεγάλο βαθμό παραλύσει αυτή τη στιγμή. Οι δημόσιες υπηρεσίες τα έχουν χαμένα και μεταξύ εφεδρείας, περικοπών και πολιτικής αβεβαιότητας δεν κινείται τίποτα.

Οι πολιτικοί μας βρίσκονται σε νευρική κρίση. Είναι κατανοητό γιατί έχουν έλθει τα πάνω-κάτω στη χώρα και έχει αλλάξει η «περιγραφή θέσης» βάσει της οποίας επέλεξαν να γίνουν πολιτικοί. Το μεγάλο πρόβλημα, όμως, είναι ότι αν και την τελευταία στιγμή δείχνουν υπευθυνότητα και προσπαθούν να σώσουν την παρτίδα, εν τέλει δεν αλλάζουν συνήθειες και συμπεριφορές.

Τι θα περίμενε ένας λογικός άνθρωπος εν όψει των κρίσιμων εκλογών και των απίστευτων δυσκολιών που περιμένουν την επόμενη κυβέρνηση; Οτι οι αρχηγοί των δύο μεγάλων κομμάτων θα είχαν επιλέξει τους κορυφαίους κάθε κλάδου, θα τους είχαν κλειδώσει σε ένα δωμάτιο και θα τους είχαν αναθέσει ένα επιχειρησιακό σχέδιο 150 ημερών. Ακόμη καλύτερο θα ήταν να είχαν επιλέξει αυτούς τους ανθρώπους από κοινού, να είχαν συμφωνήσει σε ένα κοινώς αποδεκτό κυβερνητικό πρόγραμμα και να άρχιζε η εφαρμογή από αύριο το πρωί, πριν από τις εκλογές. Σκεφθείτε τι εικόνα αξιοπιστίας και σοβαρότητας θα έδινε μια τέτοια πράξη, και προς τα μέσα και προς τα έξω. Η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού θα καταλάβαινε ότι υπάρχουν και Ελληνες που έχουν πρόγραμμα και στόχους για τη χώρα μας.

Οι ξένοι θα έλεγαν ότι «επιτέλους, οι Ελληνες αποκτούν πρόγραμμα και σύστημα και μάλιστα μέσα σε ένα σχήμα συναίνεσης». Δεν ξέρω αν κάποιο από τα δύο κόμματα κάνει τέτοια προετοιμασία. Αν το κάνουν και δεν το ξέρει κανείς, πρέπει να πούμε ένα μπράβο, ούτε το Manhattan Project δεν κρατήθηκε τόσο απόρρητο... Οι συγκλίνουσες πληροφορίες από τα δύο κόμματα εξουσίας δίνουν, πάντως, μια εντελώς διαφορετική εικόνα. Στην περίπτωση του ΠΑΣΟΚ, έχουμε ως πιθανότερο ηγέτη έναν άνθρωπο που πιστεύει στο σόου του ενός και ο οποίος, πέραν της παλαιάς και έμπειρης διαπραγματευτικής ομάδας με την τρόικα, δεν διαθέτει αξιόλογα στελέχη. Είναι εξαιρετικό ως «πολιτικό ζώο» γιατί υπερασπίζεται τις αναγκαίες λύσεις χωρίς να ντρέπεται και χωρίς να δείχνει ενοχές έναντι της Αριστεράς και των ετερόκλητων συμμάχων της. Ομως, από πρόγραμμα, αποτελεσματικότητα, συνεργάτες, μάνατζερ που μπορούν να αναλάβουν κρίσιμα πόστα δεν υπάρχει τίποτα.

Στην αντίπερα όχθη υπάρχουν 2-3 τραπεζίτες και άνθρωποι της αγοράς, αλλά και πολύ απελπιστικά ελαφρύ «πυροβολικό». Η ενασχόληση με το τι γράφει ο κάθε πικραμένος, το τι συμβαίνει στον τάδε νομό με τον πολιτευτή Καραπιπερόπουλο και την κομματική κουζίνα, στραγγίζει το σύστημα από κάθε διάθεση σοβαρής προετοιμασίας για την εξουσία.

Αυτή, δυστυχώς, είναι η παράδοση στα κόμματα και τους ηγέτες, με σπάνιες εξαιρέσεις. Μην ξεχνάτε ότι η δομή του υπουργικού συμβουλίου του κ. Παπανδρέου μετά τις εκλογές του 2009 δόθηκε στους αρμοδίους για επεξεργασία σε μια χαρτοπετσέτα.

Και όμως. Η χώρα έχει μπροστά της μερικούς κρίσιμους μήνες, που θα κρίνουν αν θα παραμείνει στο ευρώ. Τα πράγματα που πρέπει να γίνουν είναι απίθανα και δύσκολα.

Θα ήθελα πολύ να πιστέψω ότι οι κ. Σαμαράς και Βενιζέλος συνωμοτούν κάποια βράδια μακριά από όλους εμάς. Αφελές ίσως, αλλά θα ήθελα να ξέρω ότι διαπραγματεύονται ένα κοινό σχέδιο δράσης, με ονόματα, προθεσμίες, στόχους, το οποίο θα ακολουθηθεί μετά τις εκλογές εφ' όσον διαθέτουν από κοινού κυβερνητική πλειοψηφία. Είναι πάρα πολλοί οι σοβαροί άνθρωποι που θα ήθελαν να τους βοηθήσουν και να στηρίξουν μαζί τον τόπο τους, σε μια ώρα ανάγκης. Ελληνες της διασποράς θέλουν να δώσουν τη μάχη για να σταθεί η πατρίδα στα πόδια της. Ηγεσία, όραμα και αίσθηση ευθύνης και εθνικής συνεννόησης περιμένει ο κόσμος με αγωνία. Αν δεν καταφέρουν να δώσουν σήμερα αυτό το σήμα τα δύο μεγάλα κόμματα, δεν θα πρέπει να εκπλαγούν αν η Αριστερά και τα άκρα σχηματίσουν πλειοψηφία. Οταν κάποιος σου ζητάει να ψηφίσεις με την υπόσχεση ότι θα έλθουν καλύτερες ημέρες, ζητάς αποδείξεις και απτά δείγματα των προθέσεων και ικανοτήτων του. Αν δεν τα έχεις, προφανώς δεν πιστεύεις πια σε τίποτα και το ρίχνεις στην τρέλα, τη διαμαρτυρία και σε ό,τι άλλο βοηθάει να εκτονωθεί μια δικαιολογημένη και συσσωρευμένη οργή.

Εξωπραγματικά

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Υπέστη ταπεινώσεις τους τελευταίους μήνες το ελληνικό πολιτικό σύστημα - ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ.- από τους δανειστές της χώρας, ως απολύτως αναξιόπιστο, ώστε να απαιτούν διαδοχικές προσωπικές δεσμεύσεις από τους αρχηγούς των αστικών κομμάτων ευρωπαϊκού προσανατολισμού, για τις υποχρεώσεις που αναλάμβανε η Ελλάς έναντι της τρόικας. Περισσότεροι από πενήντα βουλευτές διεγράφησαν από τις κοινοβουλευτικές ομάδες του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. για ανυπακοή στις αποφάσεις της ηγεσίας τους. Η χώρα βαδίζει προς εκλογές. Περίπτωση αυτενεργείας του όποιου Ελληνα πρωθυπουργού είναι αδιανόητη στον οικονομικό τομέα. Τα δημοσκοπικά ευρήματα δείχνουν σαφώς πως πορευόμαστε προς συγκατοίκηση Σαμαρά - Βενιζέλου σε μία κυβέρνηση συνεργασίας.

Αντιλαμβανόμαστε την απέλπιδα προσπάθεια της ηγεσίας της Ν.Δ. και του ακέφαλου -μέχρι στιγμής- ΠΑΣΟΚ διαφοροποίησεως, σε κάποιο επίπεδο, ώστε να διασωθεί το «δικομματικό σύστημα». Αλλά η αντιπαράθεση που ξέσπασε την Πέμπτη γύρω από το θέμα της συγκροτήσεως Εξεταστικής Επιτροπής στη Βουλή ήταν δηλωτική νηπιακής νοοτροπίας πολιτικών, που αδυνατούν να αντιληφθούν ότι είναι μάταιο να τίθενται «κόκκινες γραμμές» απλώς και μόνον για να παραβιάζονται.

Μικροπολιτική και ενδεικτική σαφώς μίας ενοχής η στάση του ΠΑΣΟΚ που επιχειρεί να κλείσει το θέμα της οικτράς διαχειρίσεως του οικονομικού προβλήματος της χώρας στην παρούσα Βουλή, όπου ακόμη διαθέτει πλειοψηφία για να απαλλάξει ευθυνών τους κ. Γ. Παπανδρέου και Γ. Παπακωνσταντίνου.

Αφελής η στάση της Ν.Δ., που προσπαθεί να διαβεβαιώσει ότι θα επαναφέρει το θέμα για την απόδοση ευθυνών μετά τις εκλογές, στις οποίες είναι βέβαιο ότι δεν θα έχει την απόλυτη πλειοψηφία, αφού ο κ. Σαμαράς αναθεώρησε -καλώς ή κακώς- τη στάση του υπερψηφίζοντας το 2ο Μνημόνιο. Η κοινωνία, που έχει περιπέσει σε κατάθλιψη, δεν έχει λόγο να ταλανίζεται με τις φαντασιώσεις των πολιτικών της ηγετών· ας παύσουν να ακκίζονται· ας επινοήσουν διαφορετικότητα άλλης μορφής.

Μία από τις συνέπειες της κρίσεως ήταν η κατακρήμνιση των «ιδεολογικών ναών», που είχαν ανεγείρει τα δύο κόμματα εξουσίας στη διάρκεια της μεταπολιτεύσεως. Το «Σοσιαλιστικό Κίνημα» που επινόησε ο Α. Παπανδρέου έπαψε να είναι «σοσιαλιστικό» από ετών. Σήμερα το ΠΑΣΟΚ διαχειρίζεται τη βιαιη φιλελευθεροποίηση που επιβάλλει η τρόικα· έπαυσε πλέον να εκφράζει το θηριώδες πλήθος, στο οποίο όφειλε την επικράτησή του για περισσότερο από μία 20ετία.

Στις εσωκομματικές εκλογές, μετά την παραίτηση του κ. Κ. Καραμανλή, η λαϊκή δεξιά ανέδειξε στην προεδρία της Ν.Δ. τον κ. Α. Σαμαρά. Προσπάθησε να διαφοροποιηθεί ο κ. Σαμαράς για μία διετία από την πολιτική του ΠΑΣΟΚ· δεν άντεξε στην πίεση -διεθνή και εσωτερική- και προσαρμόσθηκε καταλλήλως.

Σε αυτό το απερίγραπτο πολιτικό ersatz, αυθεντική φιλελεύθερη παρέμεινε η κ. Μπακογιάννη, που αγωνίζεται, ωστόσο, να εισέλθει στη νέα Βουλή. Οσο για τα τρία κόμματα της μαρξιστικής Αριστεράς, φαίνεται να εξασφαλίζουν ποσοστά που ήταν αδύνατον ποτέ να διανοηθούν. Η Ελλάς παραμένει χώρα του εξωπραγματικού.

Η Ελλάδα δεν απέτυχε... κοιμάται

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Παρ' όλα τα προβλήματά της, η Ελλάδα δεν είναι επ' ουδενί αποτυχημένη χώρα, αυτό που στις διεθνείς σχέσεις ονομάζεται failed state. Βρίσκεται, όμως, σε κατάσταση αποτυχίας, σε παράλυσία, σαν τον ασθενή που υποβάλλεται σε τεχνητό κώμα ενώ οι ιατροί πειραματίζονται ως προς τη θεραπεία του. Εδώ και δύο χρόνια, απ' όταν η χώρα παραδόθηκε στους Ευρωπαίους εταίρους και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, εμείς οι Ελληνες βρισκόμαστε σε καταστολή. Ο λαός, οι θεσμοί, η οικονομία, η πολιτική τάξη περιμένουν τα πάντα από τους ξένους – να μάθουμε τι μας δίνουν και τι απαιτούν σε αντάλλαγμα, για να δούμε πώς θα είμαστε και τι θα κάνουμε.

Βρισκόμαστε στο όριο ανάμεσα στην αποτυχία και την επιβίωση. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε, όμως, ότι όσο δύσκολες και αν είναι αυτές οι μέρες, όσο σκοτάδι βλέπουμε μπροστά μας, η Ελλάδα έχει περάσει από πολύ μεγαλύτερες δυσκολίες – σε εποχές που δεν διέθετε ούτε τους θεσμούς που έχει σήμερα ούτε τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία ούτε ο λαός είχε τόσο υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Ούτε, βέβαια, είχαμε τέτοια στήριξη από άλλες χώρες. Οσο κυνικοί και αν είμαστε, πιστεύοντας πως ό,τι κάνουν οι εταίροι μας το κάνουν για να σώσουν το ευρώ και τις δικές τους τράπεζες και οικονομίες, πόσοι Ελληνες μπορούν να ισχυριστούν ότι η οικονομία μας θα άντεχε χωρίς τη βοήθεια των δανειστών μας; Το ότι η ασκούμενη οικονομική πολιτική έχει οδηγήσει σε βαθιά ύφεση είχε ως σημαντικότατη επιπλοκή το γεγονός ότι εμείς οι Ελληνες είμαστε αναγκασμένοι να δείξουμε απόλυτη εμπιστοσύνη σε μια θεραπεία της οποίας η έκβαση είναι απρόβλεπτη.

Καθοριστικός λόγος της δυσλειτουργίας της Ελλάδας είναι οι χρόνιες αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης

Σημαντικός λόγος το παγώματος της κοινωνίας και της οικονομίας, λοιπόν, είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης στους πολιτικούς μας και στις επιταγές των δανειστών. Δεύτερος λόγος είναι το γεγονός ότι είναι τόσο σοβαρός ο κίνδυνος της άτακτης χρεοκοπίας, που όλα (από την καθημερινότητα έως την εξωτερική πολιτική) περιστρέφονται γύρω από το Μνημόνιο, καθορίζοντας έτσι και το πεδίο της πολιτικής. Οι περισσότεροι πολίτες δεν μπορούν να συστρατευθούν εύκολα ούτε με αυτούς που βλέπουν ότι η Ελλάδα δεν μπορεί παρά να εξαρτάται από τα χρήματα των δανειστών της, άρα αναγκάζεται να υπακούει στις απαιτήσεις τους, ούτε με αυτούς που ισχυρίζονται ότι οι «σωτήρες» είναι απλοί απατεώνες που θέλουν να εμπορευθούν τα κάλλη της ωραίας κοιμωμένης Ελλάδας.

Τρίτος παραλυτικός παράγοντας είναι η μακρόχρονη υπονόμευση των θεσμών, προϊόν της πατροπαράδοτης πολιτικής του ρουσφετιού και της αντιμετώπισης του πολίτη ως πελάτη. Τώρα που τα κόμματα εξουσίας μάχονται για την επιβίωση ενώ η επιρροή τους εκμηδενίζεται, οι θεσμοί βρίσκονται σε κατάσταση αναμονής. Υπάρχουν, όμως.

Τέταρτος και ίσως καθοριστικός λόγος της δυσλειτουργίας της Ελλάδας είναι οι χρόνιες αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης. Δεν χρειάζεται να μπούμε πάλι στη συζήτηση για το τι φταίει· αρκεί να σημειώσουμε ότι τα προβλήματα επιδεινώθηκαν από τις οριζόντιες περικοπές μισθών και προσωπικού τα τελευταία χρόνια, περικοπές οι οποίες έγιναν χωρίς την αναδιάρθρωση δομών και την αξιολόγηση ανθρώπων και υπηρεσιών. Οι ήδη αδύναμες δομές της διοίκησης υπέστησαν περαιτέρω αποδυνάμωση, αφήνοντας τους εργαζομένους με την αίσθηση της αδικίας και της ανασφάλειας – με αποτέλεσμα την ακόμη χειρότερη αντιμετώπιση του πολίτη σε κρίσιμους τομείς όπως νοσοκομεία, ασφαλιστικά ταμεία και συγκοινωνίες.

Οι κρατικές υπηρεσίες δεν βελτιώθηκαν ώστε να αντισταθμίζουν όσα στερούνται οι πολίτες σε εισόδημα. Οι πολίτες παραδόθηκαν στη στέρηση και την ανασφάλεια, χωρίς καμία εγγύηση ότι οι θυσίες θα οδηγήσουν στη σωτηρία. Επειδή γνωρίζουμε ότι η λιτότητα και οι μεταρρυθμίσεις μπορούν να αποδώσουν μόνο αν το κράτος γίνει ικανό και λειτουργικό, είναι αποκαρδιωτικό ότι οι κρατικές υπηρεσίες έχουν χειροτερέψει τα τελευταία δύο χρόνια, ότι η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων είναι ακόμη πιο κλονισμένη.

Ας μην ξεχνάμε ότι υπάρχουν λόγοι για το σημερινό πάγωμα της κοινωνίας και της οικονομίας, ότι πέρα από τις αδυναμίες που γνωρίζαμε αλλά δεν διορθώναμε, έχουμε εδραιωμένη δημοκρατία, διαθέτουμε θεσμούς και λαό που θα επιβιώσει, με τον ένα ή τον άλλον τρόπο. Η χώρα μας μπορεί να μοιάζει παράλυτη, σε καταστολή, μαρμαρωμένη, αλλά δεν είναι τελειωμένη. Απ' εμάς εξαρτάται πότε θα ξυπνήσει.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Επανασύσταση σχέσεων κοινωνίας

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ***

Μου ζητήθηκαν, με διαυγή καλοπιστία, εξηγήσεις: τι μπορεί να σημαίνει αυτό που έγραφα σε προηγούμενη επιφυλλίδα. Πως αν το πρώτο ζητούμενο σήμερα είναι να ξαναπιστέψει ο Ελληνας στον εαυτόν του, *δηλαδή στη δυναμική της ελληνικής συλλογικότητας*, τότε χρειαζόμαστε πρωτίστως όχι ιδιοφυή πρωθυπουργό, αλλά αυθεντικό αρχιεπίσκοπο. Εγραφα συγκεκριμένα:

«Αν το πρώτο είναι να ξαναβρεί η ελληνική κοινωνία εφαλτήριο για καινούργιο πατριωτικό άλμα, τότε χρειαζόμαστε εκκλησιαστικό μπροστάρη ανιχνευτή. Να μας δείξει τη μετάβαση από τα ιδεολογήματα στην ερωτική εμπειρία, από τα εκσυγχρονιστικά «δήθεν» στην πίστη - εμπιστοσύνη. Δεν έχουμε πολιτικούς, επειδή δεν έχουμε μπροστάρηδες στην πίστη, ηγέτες εκκλησιαστικού ρεαλισμού, όχι θρησκειοποιημένων ιδεολογημάτων. Με θρησκευτικές παπαρδέλες και ωφελιμιστικό ακτιβισμό δεν ανασταίνονται νεκρές κοινωνίες».

Τι σημαίνουν αυτά στην πράξη: Σημαίνουν ότι ο Ελληνας είναι Ελληνας (όταν υπάρχει το είδος), επειδή στους ιστορικούς εθισμούς του και επομένως στη νοο-τροπία του δεν προέχει η σύμβαση (το «κοινωνικό συμβόλαιο»), προέχει η εμπιστοσύνη, η πίστη. Και η πίστη - εμπιστοσύνη προϋποθέτει προσωπικές σχέσεις, κοινωνία σχέσεων. Δηλαδή προϋποθέτει την «πόλιν» ή τη μικρή *κοινότητα*, τον «έπαινο του δήμου, τα δύσκολα και τ' ανεκτίμητα εύγε». Οχι το απρόσωπο κράτος και τον φόβο του χωροφύλακα ή του μπαμπούλα «Θεού».

Η Ελλάδα σήμερα είναι νεκρή, δίχως αντανακλαστικά ετερότητας, διότι είναι μόνο κράτος με θεσμικά καταργημένη την κοινότητα. Ο Ελληνας δεν έχει πια καμιά απολύτως αίσθηση του «ανήκειν», του «μετέχειν», αίσθηση κοινωνίας Πιθηκίζοντας πρότυπα άσχετα με τις ανάγκες του, έφτιαξε κράτος συγκεντρωτικό, με μεγαλουπόλεις ακοινώνητου βίου, εκπίπτοντας σε τριτοκοσμική καθυστέρηση, υπανάπτυξη και φαυλότητα. Πρόσφατα, με δύο διαδοχικά εν ψυχρώ εγκλήματα, τον «Καποδίστρια» και τον «Καλλικράτη», εξαλείφθηκε και θεσμικά – επίσημα η μικρού μεγέθους κοινότητα, χάρη στην οποία επέζησε ιστορικά ο Ελληνισμός τρεις χιλιάδες χρόνια.

AP

Το τελευταίο ίχνος κοινότητας, λαϊκού σώματος με σχέσεις πίστης - εμπιστοσύνης και με άξονα συνοχής το «ιερό», είναι ακόμα στην Ελλάδα η *ενορία*. Αλλοτριωμένη, παραμορφωμένη, με χαμένο κατά κανόνα τον *εκκλησιαστικό* χαρακτήρα της και μεταποιημένη σε τέμενος, κάτι σαν υποκατάστημα του ΙΚΑ «διά την ικανοποίησην των θρησκευτικών αναγκών του λαού» όμως σώζεται ακόμα ως λαϊκή σύναξη και δυνάμει σώμα. Η τραγωδία είναι ότι δεν υπήρξε ώς τώρα αρχιεπίσκοπος στο ελλαδικό κράτος με επίγνωση της αγεφύρωτης αντίθεσης Εκκλησίας και θρησκείας – ατομοκεντρική η θρησκεία, αυθυπερβατική (κοινωνούμενη, ερωτική) η ύπαρξη του εκκλησιαστικού ανθρώπου.

Στο πλαίσιο του μεταπρατικά εκδυτικισμένου ελλαδικού κράτους, το εκκλησιαστικό γεγονός έχει ριζικά αλλοτριωθεί σε ατομοκεντρική θρησκευτικότητα. Η πίστη εκλαμβάνεται σαν ατομική αγκίστρωση σε πεποιθήσεις και ιδεολογήματα, σε παραδοχές άσχετες με την εμπειρική τους επαλήθευση, «ορθοδοξία» σημαίνει εγωκεντρική θωράκιση με αξιωματικά «ορθές» βεβαιότητες. Ετσι το κήρυγμα εκφυλίζεται σε ιδεολογική προπαγάνδα ή σε ηθικιστικό ωφελιμισμό, παπαρδέλες ψυχολογικού ευσεβισμού και βασανιστικού νομικισμού.

Αυτή την ώρα που ο Ελληνισμός καταρρέει σαν οργανωμένη συλλογικότητα, μόνο ένας εκκλησιαστικός μπροστάρης, ένας αρχιεπίσκοπος, θα μπορούσε ίσως και να ανατρέψει τους όρους της κατάρρευσης. Αν μιλούσε εκείνη την «άλλη» γλώσσα, την ακαταμάχητη, που είναι η σιωπή της αποκαλυπτικής πράξης. Πράξη εκκλησιαστική δεν είναι τα συσσίτια σε συνεργασία με τα σούπερ μάρκετ, αυτό είναι σύμπραξη με τη λογική της κατάρρευσης, τη λογική του ατελέσφορου ΙΚΑ, τον Μολών της χρησιμοθηρίας που οδήγησε στην κατάρρευση.

Ακαταμάχητη είναι η γλώσσα της πίστης - εμπιστοσύνης που γεννιέται μόνο από το άθλημα της μετοχής.σε σχέσεις κοινωνίας της ζωής, σε εκκλησιαστική ενορία. Και ένας εκκλησιαστικός μπροστάρης θα μπορούσε σιωπηρά, χωρίς ιδεολογικές ρητορείες, να ξαναχαρίσει στην Ελλάδα ενορίες: Μεθοδικά, με καθημερινή προσωπική παρουσία, να σαρώσει από τις εκκλησιές την αλλοτρίωση, δηλαδή ότι υπηρετεί τον ατομικό εντυπωσιασμό, την ψυχολογική υποβολή, την ακοινώνητη «έξαρση»: τερατώδεις μεγαφωνίες, θρησκευτικές χαλκομανίες που έχουν υποκαταστήσει τις εκκλησιαστικές Εικόνες, κανταδόρικες τεταφωνίες, νεοπλουτίστικους αφόρητου κιτς πολυέλαιους και μανουάλια, φωτισμούς «νέον», φτηνιάρικο καρεκλομάνι αντί για το σοφό στασίδι.

Μόνο αν υπάρξουν πυρήνες εξόδου από τη λογική της κατάρρευσης, έμπρακτης εξόδου, μπορεί να σαρκωθεί ελπίδα. Οσο μιλάμε τη γλώσσα της ιδεολογίας, των στατιστικών αναλύσεων και της ατέλειωτης ποικιλότητας των απόψεων για ανάκαμψη, τη γλώσσα του ακτιβισμού συσσιτίων και αλτρουιστικών «πρωτοβουλιών», παίζουμε στο γήπεδο της παρακμιακής κατρακύλας. Η «άλλη» γλώσσα, που μπορεί να γεννήσει κοινωνική συνοχή και ανιδιοτέλεια, τη χαρά του «μετέχειν» και «ανήκειν», είναι η γλώσσα της Εικόνας που ιδρύει σχέση, της δραματουργίας που μυεί στο άρρητο, είναι το άναμμα του κεριού - άφωνη προσευχή, το μέλος που συγκροτεί ενότητα αλληλοστηριχτική.

Στο πλαίσιο ενός ξεσπικωμού για παλινόρθωση της ενορίας – κοινότητας θα ενταχθεί οπωσδήποτε και μιας άλλης γλώσσας κατήχηση: Οχι πια ηθικιστική ωφελιμολογία και νονσιαρχικά ιδεολογήματα, αλλά μαθήματα σε κάθε ναό εξοικείωσης με την ιλιγγιώδη ποίηση της εκκλησιαστικής λατρείας, μαθήματα γλώσσας που να αναχαιτίσουν τη μεθοδευμένη αποκοπή του Ελληνα από τη γλωσσική του συνέχεια, από τις πηγές της πολιτισμικής του αυτοσυνειδησίας.

Ενας αρχιεπίσκοπος εκκλησιαστικός μπροστάρης – όχι «θρησκευτικός ηγέτης», αγιατολάχ ή παπίσκος. Που θα γνωστεί επιτέλους τους ορφανεμένους από επίσκοπο πρεσβυτέρους της Εκκλησίας, θα τους αποκαταστήσει σε συνεργάτες, θα πάψει να τους λογαριάζει «ιερείς» της «επικρατούσας θρησκείας» και να αρμέγει βάναυσα τα παπαδικά τους «τυχερά». Ανάκαμψη της ελληνικής κοινωνίας θα προέλθει μόνο με επανασύσταση των προϋποθέσεων ζωτικής κοινωνικής συνοχής, εμπειρικής ψηλάφησης «νοήματος» της ύπαρξης και της συνύπαρξης.

* Ο κ. Χρήστος Γιανναράς είναι ομότιμος καθηγητής Φιλοσοφίας και Πολιτιστικής Διπλωματίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Ιστορίες της δραχμής

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Αν σε ένα ξερονήσι ναυαγήσει μια ομάδα ανθρώπων με ένα τεράστιο μπαούλο γεμάτο λεφτά και δεν υπάρχει άλλος πλούτος να παραχθεί, σε δύο μήνες -το πολύ- οι άνθρωποι αυτοί θα έχουν πεθάνει της πείνας. Ασχέτως του μπαούλου και ασχέτως του τι περιέχει αυτό· ευρώ, δραχμές, δολάρια κ.λπ. Το νόμισμα συμβολίζει τον πλούτο, δεν είναι πλούτος. Στο τέλος της ημέρας θα πρέπει να έχεις κάτι να φας και όχι απλώς να πληρώσεις.

Γι' αυτό και είναι ανόητη η συζήτηση περί επιστροφής στη δραχμή. Μεταθέτει την προσοχή μας από το βασικό πρόβλημα της οικονομίας που είναι η παραγωγή της και όχι τα χαρτιά με τα οποία θα συναλλάσσονται οι μη παραγωγοί της. Οσες δραχμές και αν τυπώσουμε, αν αυτές δεν αντικατοπτρίζουν πραγματικό πλούτο είναι τσάμπα έξοδα και τσάμπα μελάνη.

Βεβαίως, σε έναν πολύπλοκο κόσμο (και όχι στο ξερονήσι του παραδείγματός μας) τα νομισματικά παίζουν ρόλο. Για παράδειγμα, αν η Ελλάδα δεν είχε μπει στο ευρώ και μπορούσε να τυπώνει αφειδώς δραχμές, οι αγορές θα της είχαν επιτεθεί πολύ νωρίτερα. Ετσι, η διαδικασία της εσωτερικής υποτίμησης που τώρα ζούμε θα είχε γίνει νωρίτερα και από χαμηλότερο σημείο. Η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να δανείζεται φθηνά· οι διορθώσεις θα ήταν διαρκείς και γι' αυτό πιο ήπιες. Για να το πούμε διαφορετικά: η αποτυχία των αγορών δεν ήταν το 2008 - 2009, ήταν όλη την προηγούμενη περίοδο όταν δάνειζαν κουτσούς - στραβούς με το ίδιο επιτόκιο.

Η δραχμή θα ανακατανείμει τον πλούτο. Οχι υπέρ των φτωχών, ούτε καν των πλουσίων. Υπέρ των αετονύχηδων

Σήμερα είναι πολλοί εκείνοι που υποστηρίζουν ότι πρέπει να επιστρέψουμε στον «χαμένο παράδεισο» της δραχμής, που θα έχει όλο και περισσότερα χαρτιά συναλλαγής, δηλαδή πληθωρισμό 20 - 25%. Τι θα κερδίσουμε; Εντάξει! Κάποιοι θα βγάλουν το αριστερό τους γινάτι. Οι λαφαζάνηδες τω πνεύματι φαντάζονται ότι η έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ θα βάλει μπουρλότο στον καπιταλισμό και πέντε οι τραπεζίτες θα ζητούν συγχώρεση από τα λαϊκά δικαστήρια που αναγκαστικά θα στηθούν. Αυτό που αποσιωπούν όμως είναι ότι με ή χωρίς Κολοκοτρώνη στα χαρτιά, η οικονομία πάλι θα πρέπει να προσαρμοστεί. Με δεδομένο δε ότι δεν θα υπάρχει ο εξωτερικός δανεισμός (αν μάλιστα... καταρρεύσει ο καπιταλισμός, δεν θα υπάρχει πουθενά δανεισμός) η προσαρμογή θα γίνει πολύ βίαια. Θα τρώμε ό,τι παράγουμε, δηλαδή λιγότερα (1,7 δισ. ευρώ ήταν το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων το 2010, 2,2 δισ. το 2009) και λόγω έλλειψης πετρελαιοειδών θα κινούμαστε με ό,τι έχουμε· κάρα, ιππήλατα κ.λπ. Οι ανοησίες που ακούγονται ότι ιδιώτες κάνουν τις εισαγωγές και δεν θα αλλάξει τίποτε παρά τη χρεοκοπία και την επιστροφή στη δραχμή είναι προς εντυπωσιασμό των αδαών. Σε τι νόμισμα θα συναλλάσσονται οι ιδιώτες; Θα εισάγουν σε ευρώ και θα πουλάνε σε δραχμές; Κι αυτό θα κάνει την ευημερία του πληθυσμού μεγαλύτερη;

Κακά τα ψέματα. Η Ελλάδα δεν έχει άλλο δρόμο πέρα από την παραγωγική αναδιάρθρωση της οικονομίας της. Αυτό γίνεται με οργανωμένη δουλειά και απελευθέρωση της οικονομίας. Οχι με διαφορετικά χαρτιά. Θα γίνει αν αφήσουμε τους νέους να δουλέψουν αντί να τους προσλαμβάνουμε στο Δημόσιο. Το μόνο που θα κάνει η επιστροφή στη δραχμή θα είναι -πέρα από τις δυσκολίες και την αύξηση του κόστους συναλλαγών- μια τεράστια ανακατανομή του πλούτου. Οχι προς όφελος των ασθενεστέρων ούτε καν των πλουσιοτέρων. Θα είναι ανακατανομή υπέρ των αετονύχηδων, αυτών δηλαδή που μας οδήγησαν ώς εδώ.

pmandravelis@kathimerini.gr

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / *Του* **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Η δύναμη των ψευδαισθήσεων και τα ουρί του παραδείσου

Επειτα από δώδεκα χρόνια στη δημαρχία της γενέτειράς του Δράμας και άλλα οκτώ στη Βουλή των Ελλήνων, ο Μαργαρίτης Τζίμας (και από τις 12 του μηνός «μακαρίτης» Τζίμας για τη Ν.Δ.) προσέφερε μια τελευταία υπηρεσία στην κοινωνία. Εκστόμισε μια αλήθεια, της οποίας το μέγεθος ενδέχεται να μην το έχει συλλάβει πλήρως: «Οταν μπήκα στη Βουλή, ποτέ δεν φανταζόμουν ότι θα υπέγραφα να μειωθούν μισθοί και συντάξεις».

Δεν αμφισβητώ την ειλικρίνειά του ούτε τον κακίζω για τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται την πολιτική. Ομως, ο πυρήνας του πολιτικού προβλήματος που μας οδήγησε ώς εδώ είναι ότι, σταδιακά από το 1981 και ύστερα, η πολιτική έγινε στάδιον δόξης για ανθρώπους με την προσέγγιση του κ. Τζίμα στο άθλημα: ανθρώπους που ήθελαν να είναι καλοί με τον άμεσο, απτό τρόπο της παροχής – ο οποίος, βέβαια, ήταν και ανταποδοτικός. Για να δανειστώ την προσφυή διατύπωση ενός φίλου, έγινε το ιδεώδες πεδίο για «τους Αγιοβασίληδες της πολιτικής».

Δεν ευθύνεται όμως μόνον ο κοτζάμπασης για την επιτυχία του στην πολιτική. Η σχέση ήταν εξ αρχής αμφίδρομη. Με τη συμβολή, μάλιστα, ενός οικονομικού μοντέλου βασισμένου στο τεράστιο και πανίσχυρο κράτος, ο ψηφοφόρος στα χρόνια της μεταπολίτευσης, αντί να εξελίσσεται σε πολίτη, εκφυλιζόταν σε πελάτη. Ενα τραγελαφικό παράδειγμα, που μου έλεγε τις προάλλες φίλος βουλευτής: Ψηφοφόρος ζήτησε να εξαιρεθεί ο γιος του από την ΕΛΔΥΚ, για την οποία είχε επιλεγεί από τις στρατολογικές αρχές. Του έκανε μεν το ρουσφέτι, αλλά ο ψηφοφόρος επανήλθε, ζητώντας ο μη μου άπτου βλαστός του να υπηρετήσει στην πόλη της μονίμου κατοικίας του. Αρνήθηκε να το κάνει, οπότε ο ψηφοφόρος απευθύνθηκε στον έτερο βουλευτή του κόμματος, ο οποίος το κατάφερε. Τώρα, ο κακομαθημένος ψηφοφόρος με τον καλομαθημένο γιο ζητεί την ακόμη ευμενέστερη μετάθεση του «παιδιού» στη Στρατιωτική Λέσχη της πόλης. (Υποθέτω για να το έχει από κοντά και να εξουδετερώσει τον κίνδυνο μήπως το παιδί χαλάσει και βγει από τη στρατιωτική θητεία άνδρας...) Ο βουλευτής δεν έχει άλλη επιλογή παρά να προσπαθήσει να ικανοποιήσει το αίτημα. Ειδάλλως, όλες μαζί οι ψήφοι της οικογενείας θα πάνε στον άλλο βουλευτή.

Σχεδόν οι πάντες βολευτήκαμε μια χαρά μέσα σε ένα κλειστό πολιτικό και οικονομικό σύστημα, που το συντηρούσε ο δανεισμός και αδιαφορούσε για την πτώση της ανταγωνιστικότητας και το ολοένα διευρυνόμενο αρνητικό ισοζύγιο εισαγωγών - εξαγωγών. Ατόνησαν οι αρετές για τις οποίες κάποτε υπερηφανευόμασταν. Επαψε να μας νοιάζει το πώς και το γιατί των πραγμάτων. Αφεθήκαμε στην πεποίθηση ότι το σύστημα που εξασφάλιζε την πλαστή ευημερία θα διαρκούσε για πάντα. Ακόμη και ο κατ' εξοχήν χώρος του φιλέρευνου πνεύματος, το πανεπιστήμιο, βυθίστηκε στην ακινησία του βολέματος και, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, κατέληξε να λειτουργεί ως διεκπεραιωτικός μηχανισμός για την παραγωγή πτυχιούχων με «επαγγελματικά δικαιώματα». Στη δε βάση της κοινωνίας, η χαύνωση ιδεολογικοποιήθηκε. Μια γενιά ήταν αρκετή ώστε η καλοπέραση χωρίς προσπάθεια να ενσωματωθεί στην εθνική ιδεολογία. Κανείς δεν ήθελε να κοιτάξει έξω από τον φαύλο κύκλο δανεισμού - δαπανών και όποιος το επιχειρούσε αυτοκτονούσε πολιτικά.

Για όλους αυτούς τους λόγους, τώρα όπου η κρίση τίναξε στον αέρα την ευημερία μας, οι ψευδαισθήσεις μας παραμένουν – έστω και αν χρησιμεύουν πια μόνον ως καύσιμα για την οργή μας. Οχι μόνον δεν ξέρουμε τι να κάνουμε για να σώσουμε τον εαυτό μας, ούτε καν να σκεφθούμε με πρακτικούς όρους για τη σωτηρία μας δεν μπορούμε. Από τον μαλθακό νέο που νιαουρίζει

ΑΠΕ-ΜΠΕ / ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ακριβής απεικόνιση της κατάστασης του πολιτικού συστήματος της χώρας...

ότι κάποιος κακός του «έκλεψε» τα όνειρα και τον δήθεν ώριμο ψηφοφόρο που απαιτεί (από την καλή νεράιδα του παραμυθιού, άραγε;) «να φύγει το χρέος», μέχρι τον κ. Τζίμα, που ομολογεί συγκλονισμένος πως δεν φανταζόταν ότι η πολιτική σημαίνει και περικοπές, εφ' όσον είναι απαραίτητες, η αντίδραση της κοινωνίας μας εξαντλείται στον οδυρμό και στις άσκοπες εκρήξεις οργής. Η συζήτηση, στο εσωτερικό των πολιτικών δυνάμεων και μεταξύ τους, μένει μέσα στα όρια της προσπάθειας να δοθεί παράταση ζωής στο παραμύθι.

Η Δεξιά, που υποτίθεται ότι θα έπρεπε να ήταν η κατ' εξοχήν ευνοημένη από την κατάρρευση του ιδιότυπου ελληνικού κρατισμού, τελείως εκφυλισμένη ιδεολογικά, ψαύει στα σκοτεινά για αναδιατυπώσεις χρεοκοπημένων συνταγών: μιλάει ασαφώς για κάποια «ανάπτυξη», όπου με το ένα χέρι θα μαζεύουμε, ενώ με το άλλο θα σκορπάμε. Καθαρό πολιτικό λόγο, που θα επιδιώκει να καταστήσει ελκυστική την ελευθερία των επιλογών και της οικονομικής δραστηριότητας, μέσα από συγκεκριμένες προτάσεις ούτε μπορεί και, μάλλον, ούτε θέλει να εκφράσει. Παρόμοια είναι και η αδυναμία της Αριστεράς σε όλες τις αποχρώσεις της. Παρ' ότι διαθέτει το «Ευαγγέλιο» της μιας και μοναδικής αλήθειας, δεν έχει να προτείνει οτιδήποτε συγκεκριμένο ή, αν έχει, φοβάται να το πει καθαρά, επειδή όλοι θα καταλάβουν ότι δεν είναι ρεαλιστικό. Γι' αυτό, ο λόγος της αποσκοπεί στην όξυνση της οργής, ελπίζοντας ότι κάτι καλό θα βγει μέσα από τα ερείπια. (Καλό για τη θεωρία του σοσιαλισμού, όχι απαραιτήτως για εκείνους που θα τον υποστούν...)

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο όπου κλωθογυρίζει η πολιτική ζωή του τόπου, δεν χρειάζεται να εντρυφήσει κανείς στις λεπτομέρειες των όρων της δανειακής σύμβασης για να καταλάβει ότι η λύση του προβλήματός μας δεν βρίσκεται εκεί. Το νέο Μνημόνιο δίνει απλώς χρόνο και στις δύο πλευρές: στους εταίρους μας, για να προστατευθούν από την πολύπλευρη χρεοκοπία μας, αλλά και στη δική μας, μήπως ξυπνήσουμε και κάνουμε κάτι ουσιαστικό, επιτέλους, για να σωθούμε. Το βέβαιο είναι ότι οι άλλοι δεν πρόκειται για πολύ ακόμη να καλύπτουν με το προϊόν των κόπων τους το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου μας. Αυτό θα γίνει μόνον αν πιστέψουμε ότι οι επώδυνες αλλαγές οδηγούν στην αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας μας.

Λυπάμαι αν αδυνατώ να μετάσχω στην κενολογία της ελπίδας, αλλά μέχρι τώρα έχουμε δείξει ότι το μέγιστο που μπορούμε να πετύχουμε είναι να αποδεχόμαστε (ουρλιάζοντας συγχρόνως...) την οδύνη της λιτότητας και των περικοπών, κάθε φορά που μας υποχρεώνουν να κοιτάξουμε το βάραθρο. Με ελάχιστο χρόνο στη διάθεσή μας, εν σχέσει με το τιτάνιο έργο που απαιτείται, εμείς ακόμη ούτε καν έχουμε ξεκινήσει να συζητούμε πώς πρέπει να οργανωθεί η οικονομία μας ώστε να γίνει βιώσιμη. Προτιμάμε να δραπετεύουμε από την πραγματικότητα, ονειρευόμενοι ευρωομόλογα και σχέδια Μάρσαλ. Ποιος ξέρει; Μπορεί να κάνουμε καλά. Μπορεί εκεί όπου κατευθυνόμαστε να υπάρχουν, πράγματι, βουνά από πιλάφι και παραδείσια ουρί...

kassimatis@kathimerini.gr

Ειδικός σύμβουλος δημάρχου

Δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα diavgeia.gov.gr την περασμένη Πέμπτη. Ο δήμαρχος Ιθάκης προκηρύσσει θέση ειδικού συμβούλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 163 Ν. 3584/07. Στην προκήρυξη αναφέρεται ο νόμος που προβλέπει τα απαιτούμενα γενικά προσόντα της θέσης, καθώς και ο νόμος που ορίζει τον διαφορετικό τρόπο βεβαίωσης των ειδικών προσόντων του υποψηφίου, αν είναι μισθωτός και αν είναι ελεύθερος επαγγελματίας. Και όλα αυτά προς τι; Για μια θέση ειδικού συμβούλου με «απολυτήριο Δημοτικού Σχολείου της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο σπουδών της αλλοδαπής» και «εμπειρία σε θέματα κοπαδιάρικων αιγοπροβάτων (τσοπάνης)». Δεν ξέρω σε τι αποσκοπεί αυτή η γραφειοκρατία, κατά κάποιον τρόπο, όμως, έχω την εντύπωση ότι συμβάλλει στην αναβάθμιση του κύρους ενός παραδοσιακού επαγγέλματος...

Ermes Group

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ
27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΙ ΜΕΧΡΙ ΑΡΓΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Τα πολυκαταστήματα **DEBENHAMS,** τα καταστήματα **PEACOCKS, OVIESSE, CORTEFIEL, GLOW, NEXT** και τα μεγαλοκαταστήματα **SUPER HOME CENTER DIY** σε όλες τις πόλεις, καθώς επίσης και τα καταστήματα του Συγκροτήματος που βρίσκονται στο **The Mall of Cyprus** και στο **The Mall of Engomi,** θα είναι **ανοικτά την Καθαρά Δευτέρα.**

Κλειστά θα είναι:

• **Λευκωσία:** Debenhams Avenue, Next στο Debenhams Avenue, Peacocks Έγκωμη, Oviesse Έγκωμη & Glow στον πεζόδρομο Λήδρας • **Λάρνακα:** Next στις Φοινικούδες • **Λεμεσός:** Next & Peacocks Apollon • **Πάφος:** Next Πάφου & Κόροιβος.

DEBENHAMS department stores next PEACOCKS oviesse CORTEFIEL Glow SUPER HOME CENTER

*Για αναλυτικό ωράριο λειτουργίας παρακαλείστε όπως επικοινωνήσετε με τα κατά τόπους καταστήματα ή στο www.ermes.com.cy

Το ασφυκτικό πρόγραμμα της κυβέρνησης

Ακριβή χρονοδιαγράμματα για τις δράσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν ώς τον Ιούνιο

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Το Μέγαρο Μαξίμου δεν θα κάνει τριήμερο και η κυβέρνηση δεν θα γιορτάσει τα κούλουμα. Ως το τέλος του μήνα θα πρέπει να έχει υλοποιήσει τα prior actions. Τα ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα όμως δεν σταματούν ούτε τον Μάρτη. Ενας τεράστιος όγκος δουλειάς θα πρέπει να έχει «βγει» ώς τον Ιούνιο.

Η προειδοποίηση που απηύθυνε ο πρωθυπουργός στο υπουργικό συμβούλιο, ότι θα πρέπει ώς τις 29 Φεβρουαρίου να είναι έτοιμες όλες οι υπουργικές αποφάσεις και οι κοινές αποφάσεις που συνδέονται με τα prior actions δεν ήταν κενή περιεχομένου. Το είχε θέσει ως προϋπόθεση ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών κ. Β. Σόιμπλε στο τελευταίο Eurogroup. Αλλωστε, και η έκτακτη συνεδρίαση του Eurogroup που θα αποφανθεί για την πρόοδο στην υλοποίηση των δεσμεύσεων, δική του ιδέα ήταν.

Νομοσχέδια, υπουργικές αποφάσεις για αποκρατικοποιήσεις, φορολογική μεταρρύθμιση, αντικειμενικές κ.ά.

Οσοι μπορούν να διαβάζουν πίσω από τις γραμμές κατάλαβαν ότι ο κ. Σόιμπλε άρχισε να «μαλακώνει» μετά την τηλεδιάσκεψη, πριν από 10 μέρες, όπου η ελληνική κυβέρνηση προσκόμισε ακριβή χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των δεσμεύσεων, των εγκυκλίων και υπουργικών αποφάσεων συμπεριλαμβανομένων. «Επιτέλους έχουμε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα!» επισήμανε στην εφημερίδα «Ταγκεσπίγκελ».

Ο,τι καταφέρει να λειτουργήσει μια φορά στην πράξη, πάντως, υιοθετείται ως βέλτιστη τακτική και έτσι ήδη έχουν καταρτιστεί χρονοδιαγράμματα και για τις δράσεις που θα πρέπει να γίνουν ώς τον Ιούνιο, ως εφαρμογή του Μνημονίου. Μέσα από το κείμενο προκύπτει ένας όγκος 118 δράσεων, πέρα από τα prior actions, που θα πρέπει να έχουν εκτελεστεί σε συγκεκριμένες ημερομηνίες μέσα στο διάστημα του πρώτου τριμήνου, με έμφαση τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο.

Μεταξύ άλλων, η κυβέρνηση θα πρέπει να έχει δημιουργήσει μια ειδική συντονιστική ομάδα με επικεφαλής τον ίδιο τον πρωθυπουργό και αρμοδιότητα την εποπτεία και υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, να προετοιμάσει τα μέτρα που θα υιοθετηθούν στους προϋπολογισμούς του 2013 και 2014, να έχει μειώσει το περιθώριο κέρδους των φαρμακείων κάτω από το 15%, να έχει εγκαταστήσει εσωτερικούς ελεγκτές σε όλα τα νοσοκομεία και να έχει εισαγάγει την κάρτα εργασίας και να έχει εντάξει όλα τα περιουσιακά στοιχεία του μεσοπρόθεσμου στο ταμείο αποκρατικοποιήσεων.

Ο όγκος όσων πρέπει να έχουν γίνει ώς το τέλος του πρώτου εξαμήνου είναι επίσης μεγάλος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέσα στο πρώτο εξάμηνο θα πρέπει να ολοκληρωθούν μια σειρά από εξαιρετικά χρονοβόρες δράσεις σε σχέση με τις αποκρατικοποιήσεις, να θεσπιστεί η φορολογική μεταρρύθμιση, να ευθυγραμμιστούν αντικειμενικές και πραγματικές αξίες ακινήτων, να έχει καταργηθεί ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων, να έχει θεσμοθετηθεί η υποχρεωτική προμήθεια των φαρμάκων ανά δραστική ουσία στα νοσοκομεία από κεντρικούς διαγωνισμούς, να έχει καταργηθεί η υποχρεωτική παρουσία των δικηγόρων, να έχει θεσπισθεί η ελεύθερη πρόσβαση σιδηροδρομικών επιχειρήσεων της Ε.Ε. στις σιδηροδρομικές γραμμές κ.λπ.

Ηδη όμως εκκρεμούν στην κυβέρνηση 14 νομοσχέδια. Στην πραγματικότητα, όλα αυτά είναι αποτρεπτικά για εκλογές ώς το καλοκαίρι και αυτό επισημάνθηκε στην ελληνική κυβέρνηση στο τελευταίο Eurogroup. Ωστόσο, ο πρωθυπουργός αφιέρωσε αρκετό χρόνο για να πείσει τους εταίρους ότι το να γίνουν εκλογές είναι απαραίτητο για να πρεμήσει η κοινή γνώμη, αλλά και ότι τα κόμματα που στηρίζουν την κυβέρνηση σήμερα θα έχουν την πλειοψηφία και στην επόμενη Βουλή.

Οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες της κυβέρνησης

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ

- **Δημιουργία** ειδικής συντονιστικής ομάδας με επικεφαλής τον πρωθυπουργό για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις
- **Κατάρτιση** χρονοδιαγράμματος για τη φορολογική μεταρρύθμιση
- **Αναθεώρηση** προγραμμάτων Δημοσίων Δαπανών
- **Συγκέντρωση** όλων των αρμοδιοτήτων για την Υγεία στο υπουργείο Υγείας
- **Δημιουργία** προσωρινού μηχανισμού ηλεκτρονικής συνταγογράφησης
- **Διορισμός** μελών της Ενιαίας Αρχής Προμηθειών

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ

- **Μεταρρυθμίσεις** στη διαχείριση εσόδων
- **Λειτουργική αναθεώρηση** κοινωνικών προγραμμάτων
- **Μείωση** επικουρικών συντάξεων
- **Μείωση** συνολικού περιθωρίου κέρδους των φαρμακείων κάτω από το 15%
- **Δράσεις** για την αυξημένη χρήση των γενοσήμων
- **Αναθεώρηση** τιμών στις διαγνωστικές υπηρεσίες
- **Εσωτερικοί ελεγκτές** σε όλα τα νοσοκομεία
- **Μηχανισμός παρακολούθησης** προμηθειών υγείας
- **Υποβολή πλαισίου** ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών
- **Εισαγωγή** κάρτας εργασίας
- **Ενσωμάτωση** των εκκρεμούντων κανονισμών της οδηγίας των υπηρεσιών
- **Αρση** της υποχρέωσης δημοσίευσης ισολογισμών σε εφημερίδες
- **Απελευθέρωση** ωραρίων στα βενζινάδικα
- **Εκθεση** για την απελευθέρωση της λειτουργίας των ΚΤΕΛ
- **Μεταφορά** προσωπικού και περιουσιακών στοιχείων στο ΔΕΣΜΗΕ
- **Οριστικοποίηση** μέτρων για πρόσβαση τρίτων στην παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη
- **Ψήφιση** του νομοσχεδίου για τη Δίκαιη Δίκη
- **Μεταβίβαση** όλων των περιουσιακών στοιχείων που περιέχονται στο Μεσοπρόθεσμο στο ταμείο αποκρατικοποιήσεων

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι αναπτυξιακές δράσεις ο επόμενος στόχος

Ο πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος έχει συζητήσει το αναπτυξιακό πλάνο με τους κ. κ. Μέρκελ, Σόιμπλε και Μπαρόζο.

Μετά τη συμφωνία για τη νέα δανειακή σύμβαση, ο επόμενος στόχος για τον κ. Λουκά Παπαδήμο είναι να διασφαλίσει τις αναπτυξιακές δράσεις για τη χώρα μας που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των συζητήσεων που έκανε για το θέμα αυτό τη Δευτέρα στις Βρυξέλλες με την ενίσχυση της Ε.Ε., αλλά και τη γερμανική κυβέρνηση.

Σύμφωνα με πληροφορίες από κυβερνητικές πηγές, πρώτες επίσημες ανακοινώσεις για το θέμα ενδεχομένως να γίνουν στη Σύνοδο Κορυφής στις αρχές Μαρτίου στις Βρυξέλλες. Τα προγράμματα που βρίσκονται υπό συζήτηση αφορούν κυρίως τη ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αλλά και την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων που φτάνει στη χώρα μας το 46%.

Ο πρωθυπουργός συζήτησε το θέμα των αναπτυξιακών δράσεων αναλυτικά και εκτεταμένα με την κ. Αγκελα Μέρκελ στην τηλεφωνική συνομιλία που είχαν την προπερασμένη Παρασκευή και διαπίστωσε διάθεση στήριξης. Το συζήτησε εκ νέου και στο περιθώριο της συνόδου του Eurogroup, την περασμένη Δευτέρα με τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ενώ προηγουμένως

Προτεραιότητα στη ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων

το είχε συζητήσει με τον πρόεδρο της Κομισιόν Μανουέλ Μπαρόζο.

Στο πλαίσιο αυτό αναμένονται την Τρίτη στην Αθήνα εμπειρογνώμονες της Κομισιόν, οι οποίοι θα συζητήσουν το θέμα δράσεων για την απασχόληση των νέων με τον υπουργό Εργασίας κ. Γ. Κουτρουμάνη, αλλά θα συναντηθούν και με τους εκπροσώπους των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Η ιδέα της Κομισιόν είναι να υπάρξει αναδιάταξη των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που προορίζονται για την Ελλάδα, στα οποία ούτως ή άλλως η απορρόφηση είναι μικρή (αγγίζει το 20%), σε δράσεις για την απασχόληση νέων, κατά προτίμηση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα θα συζητηθούν τρόποι ενίσχυσης της ρευστότητας των μικρομεσαίων. Τέτοιες δράσεις είχαν συμφωνηθεί στη Σύνοδο Κορυφής του Ιανουαρίου και σύμφωνα με πηγές της Κομισιόν, ο κ. Μπαρόζο θα κάνει αναφορά για το θέμα στο επόμενο συμβούλιο Κορυφής του Μαρτίου.

Πέρα από τα αναπτυξιακά, στην κυβέρνηση προσπαθούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που έχουν συμφωνηθεί με την τρόικα, ώστε να δοθεί το πράσινο φως στην έκτακτη σύνοδο του Eurogroup, την 1η Μαρτίου.

Ωστόσο, αγωνία προκαλεί η συνεδρίαση στην οποία θα αποφασιστεί η συμμετοχή του ΔΝΤ στο πρόγραμμα, στις αρχές Μαρτίου. Και αυτό γιατί στο ταμείο έχουν κατατεθεί από πολλές χώρες-μέλη ισχυρές ενστάσεις να δοθούν περισσότερα χρήματα σε χώρες-μέλη της Ε.Ε και ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Μάλιστα στις 18 Φεβρουαρίου έγινε μια άτυπη σύσκεψη του Δ.Σ. του Ταμείου, στην οποία οι Ρώσοι και οι Ελβετοί εμφανίστηκαν απολύτως αρνητικοί στο να δοθούν χρήματα στη χώρα μας, ενώ αρνητικά τοποθετήθηκαν και χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία. Αντίθετα, οι πλέον ένθερμοι υποστηρικτές μας ήταν οι Γερμανοί και οι Γάλλοι. Θετικά τοποθετήθηκαν οι ΗΠΑ.

Εκτακτο Eurogroup... ελέγχου

Εξέταση των μέτρων για την έγκριση του νέου πακέτου βοήθειας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Η απόφαση της Ευρωζώνης να συγκληθεί έκτακτο Eurogroup την 1η Μαρτίου, λίγες ώρες πριν από τη σύνοδο κορυφής, προκειμένου να εξετάσει εάν έχουν υλοποιηθεί όλες οι δράσεις που είναι προαπαιτούμενες για την έγκριση του νέου πακέτου βοήθειας, είναι ενδεικτική του κλίματος που υπάρχει έναντι της Ελλάδας. «Κάποιοι συμφώνησαν με το ζόρι στο νέο πρόγραμμα και ευχαρίστως θα αλλάξουν την απόφασή τους», λέει υψηλόβαθμο στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών, που δεν κρύβει την ανησυχία του για ένα ατύχημα, δηλαδή να διαπιστωθεί ότι μέσα στον ορυμαγδό των ρυθμίσεων που αφέθηκαν για την τελευταία στιγμή, ξεχάστηκε κάποια, που θα αποτελέσει το πρόσχημα για νέα εμπλοκή.

Σε κάθε περίπτωση, η ανοχή της Ευρωζώνης έναντι της Ελλάδας έχει εξαντληθεί και η αμφισβήτηση της δυνατότητάς της να ξεπεράσει την κρίση αυξάνεται. Η ενισχυμένη εποπτεία που θα αρχίσει να παίρνει μορφή το αμέσως επόμενο διάστημα είναι μια σαφής ένδειξη.

Κεντρικό ρόλο σε αυτόν τον μηχανισμό εποπτείας θα έχει ο ειδικός λογαριασμός μέσω του οποίου θα εξυπηρετείται το δημόσιο χρέος. Ο λογαριασμός θα τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος και όχι του Λουξεμβούργου, όπως πρότειναν κάποιοι από τους εταίρους. Ο λογαριασμός δεν θα ελέγχεται από την τρόικα, ωστόσο, θα παρακολουθείται στενά από τα στελέχη της. Λίγες ημέρες πριν από την έναρξη κάθε τριμήνου, το Γενικό Λογιστήριο θα ενημερώνει το EFSF για τις πληρωμές τόκων και χρεολυσίων του τριμήνου. Το EFSF θα καταθέτει το ποσό που του αναλογεί και η ελληνική πλευρά θα καταθέτει το δικό της, κατά προτεραιότητα, έναντι οποιωνδήποτε άλλων δαπανών. Ετσι, διασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρχει αθέτηση εξωτερικών πληρωμών.

EUROPEAN BANK

Τον εποπτικό ρόλο που αρνήθηκε να αναλάβει ο κ. Ράιχενμπαχ αναλαμβάνουν τεχνοκράτες των Βρυξελλών.

Αποστολή τεχνικής βοήθειας από Ε.Ε. σε πέντε βασικά υπουργεία. Διάσταση απόψεων μεταξύ στελεχών της τρόικας

Στο άλλο μεγάλο κεφάλαιο, τη μόνιμη παρουσία της τρόικας στην Αθήνα, τα πράγματα είναι λίγο πιο περίπλοκα. Σημειώνεται ότι η σχετική απόφαση είχε ληφθεί τον περασμένο Οκτώβριο και προς το παρόν έχουν γίνει ελάχιστα πράγματα, διότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυσκολεύεται ακόμη και σήμερα να καταλήξει στο τελικό σχήμα.

Αρχικώς, υπήρχε η σκέψη να αναλάβει και ρόλο μόνιμου επιτηρητή η Task Force του κ. Χορστ Ράιχενμπαχ, ώστε να μη χρειαστεί να δημιουργηθεί μια δεύτερη ευρωπαϊκή δομή στην Ελλάδα. Ο κ. Ράιχενμπαχ αρνήθηκε επιμόνως να αναλάβει εποπτικό ρόλο. Στο μεταξύ, διαταράχθηκαν και οι σχέσεις του με τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων (DG Ecfin) της Κομισιόν, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές της τρόικας από την Ευρώπη.

Η DG Ecfin θεώρησε ότι κάποιες δηλώσεις του κ. Ράιχενμπαχ, σύμφωνα με τις οποίες θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη, υπονόμευαν την υλοποίηση του Μνημονίου, καθώς δημιουργούσαν προσδοκίες για χαλάρωση της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Είναι ενδεικτικό, λένε στις Βρυξέλλες, ότι ο κ. Ράιχενμπαχ πληροφορήθηκε το περιεχόμενο του νέου Μνημονίου από τις εφημερίδες. Μετά την άρνηση της Task Force να αναλάβει, εκτός της τεχνικής βοήθειας, και την εποπτεία εφαρμογής του Μνημονίου, η Κομισιόν αποφάσισε να εγκαταστήσει έξι στελέχη της σε βασικά υπουργεία (Οικονομικών, Εργασίας, Υγείας, Εσωτερικών, Ανάπτυξης). Ωστόσο, είναι ασαφές ακόμη το πλαίσιο συνεργασίας με τα μέλη της Task Force ή ακόμη και του ΔΝΤ, το οποίο έχει ευθύς εξαρχής δημιουργήσει μόνιμη αντιπροσωπεία στην Αθήνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι και οι σχέσεις στο εσωτερικό της τρόικας, δηλαδή μεταξύ των εμπειρογνωμόνων της Κομισιόν και αυτών του ΔΝΤ, δεν είναι πάντοτε αρμονικές. Είναι ενδεικτικό ότι ακόμη δεν έχουν συμφωνήσει σε μια τελική κοινή εκτίμηση για την ύφεση του 2012. Αυτό είναι βασική προϋπόθεση για να υπολογιστούν τα μέτρα που απαιτούνται. Το διάστημα που προηγήθηκε του αγωνιώδους Eurogroup της περασμένης Δευτέρας, υπολογίστηκε πολλές φορές η βιωσιμότητα του χρέους από τους δύο οργανισμούς και ποτέ δεν κατέληξαν στο ίδιο αποτέλεσμα. Τελικά, επήλθε ένας προσωρινός συμβιβασμός, ο οποίος θα δοκιμαστεί και πάλι εν όψει του τελικού κειμένου του Μνημονίου.

αλφαμεγα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Οι **Υπεραγορές ΑΛΦΑΜΕΓΑ**, σεβόμενες τους πελάτες τους και προς αποφυγή οποιασδήποτε **ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**, ενημερώνουν το καταναλωτικό κοινό της Κύπρου:

Στα τρόφιμα ΔΕΝ προνοείται αύξηση του Φ.Π.Α. ο οποίος παραμένει ως έχει στο

5%

Αύξηση 2% στο Φ.Π.Α. (από 15% σε 17%) προνοείται για τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Μη τρόφιμα
- Καθαριστικά προϊόντα
- Χαρτικά προϊόντα
- Προϊόντα προσωπικής φροντίδας
- Καπνικά προϊόντα
- Αλκοολούχα ποτά
- Αναψυκτικά – δεν περιλαμβάνονται οι χυμοί
- Παιδικές πάνες – δεν περιλαμβάνονται οι σερβιέτες υγείας

ΟΙ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΑΛΦΑΜΕΓΑ ΔΕΝ ΠΡΟΤΙΘΕΝΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΥΞΗΣΗ ΔΙΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΤΑΘΕΡΑ ΧΑΜΗΛΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥΣ

Λευκωσία • Λεμεσός • Λάρνακα • Πάφος
www.alphamega.com.cy

Βρείτε μας στο Facebook
www.facebook.com/AlphamegaHypermarkets

Κατάλογος Υπερκάρτας με 54 επώνυμα προϊόντα εντελώς ΔΩΡΕΑΝ και ακόμη 23 σε επιχορηγημένες τιμές

Οι τρεις λόγοι που οδηγούν σε πρόωρες

Σενάρια για τον ρόλο του ΠΑΣΟΚ σε μια πιθανή συγκυβέρνηση με τη Νέα Δημοκρατία – Συζητήσεις για εναλλακτικούς τρόπους συνεργασίας

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Το σενάριο της συγκυβέρνησης των δύο μεγάλων κομμάτων σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας της Ν.Δ. συζητείται πλέον ευρέως στο ΠΑΣΟΚ, καθώς μετά την έγκριση της νέας δανειακής σύμβασης στο δραματικό Eurogroup της περασμένης Δευτέρας φαίνεται πως ανοίγει οριστικά ο δρόμος για πρόωρες εκλογές, στις 29 Απριλίου.

Η παράταση του βίου της κυβέρνησης Παπαδήμου, προϋποθέτει νέα συμφωνία μεταξύ ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ., αλλά τόσο ο κ. Αντ. Σαμαράς, όσο και ο κ. Ευ. Βενιζέλος που εμφανίζεται ως ο επικρατέστερος διάδοχος του κ. Γ. Παπανδρέου προκρίνουν, κατά πληροφορίες, τη λύση της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες, για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτον, θα είναι πρόσφατη

Αντ. Σαμαράς και Ευ. Βενιζέλος θέλουν να προλάβουν την «ανάπτυξη» όμορων πολιτικών σχηματισμών

η ολοκλήρωση του PSI και το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους που, σε συνδυασμό με την αποτροπή της άτακτης χρεοκοπίας της χώρας, θα είναι τα βασικά επιχειρήματα Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ για την εκλογική «συμπίεση» των κομμάτων της Αριστεράς και του ΛΑΟΣ, τα οποία, παρά τις μεταξύ τους διαφορές, θα δώσουν την εκλογική μάχη με «αντιμνημονιακή» πλατφόρμα. Δεύτερον, διότι η συμφωνία με την τρόικα προβλέπει νέα δέσμη επώδυνων μέτρων τον Ιούνιο, που μπορεί να οδηγήσουν σε περαιτέρω μείωση των ποσοστών των δύο κομμάτων και σε νέο κύκλο κραδασμών στις κοινοβουλευτικές τους ομάδες. Τρίτον, προκειμένου να μην δοθεί χρόνος για την «ανάπτυξη» όμορων πολιτικών σχηματισμών: ήδη, ο κ. Π. Καμμένος προχώρησε στην ανακοίνωση δημιουργίας νέου πολιτικού φορέα στις παρυφές της Ν.Δ. ενώ, κατά πληροφορίες, ένα βήμα πριν κινηθούν στη συγκεκριμένη κατεύθυνση βρίσκονται ο κ. Χ. Καστανίδης και η κ. Λούκα Κατσέλη.

Το σενάριο της πιθανής συγκυβέρνησης μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ έβαλε και επισήμως στο τραπέζι της δημόσιας συζήτησης ο κ. Ανδρ. Λοβέρδος, ενώ φέρεται να συναινεί και ο κ. Ευ. Βενιζέλος, παρότι ήδη εκδηλώθηκαν αντιδράσεις από τον -πιθανό διεκδικητή της ηγεσίας- κ. Χρ. Παπουτσή. Εδράζεται δε, σε δημοσκοπικές αναλύσεις, σύμφωνα με τις οποίες, παρά το σαφές προβάδισμα της Ν.Δ., οι δύο πυλώνες του δικομματισμού δύσκολα θα υπερβούν αθροιστικά το 60%. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι απομακρυσμένο το ενδεχόμενο η Ν.Δ. να επιτύχει έστω οριακή αυτοδυναμία, και με δεδομένη τη μετακίνηση του ΛΑΟΣ στο αντιμνημονιακό τόξο, η διερεύνηση της δυνατότητας συνεργασίας των δύο κομμάτων θα καταστεί σχεδόν μονόδρομος.

Τόσο ο κ. Αντ. Σαμαράς, όσο και ο κ. Ευ. Βενιζέλος που εμφανίζεται ως ο επικρατέστερος για πρόεδρος στο ΠΑΣΟΚ, προκρίνουν τη λύση της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες.

EUROKINISSI

Περιφερειακά υπουργεία

Μάλιστα, στα ηγετικά κλιμάκια του ΠΑΣΟΚ έχουν γίνει συζητήσεις για τους εναλλακτικούς τρόπους συνεργασίας των δύο κομμάτων. Ο πρώτος, προβλέπει συμμετοχή στελεχών του ΠΑΣΟΚ, αλλά μόνο σε «περιφερειακά» υπουργεία που δεν έχουν άμεση σχέση με τη νέα δανειακή σύμβαση, όπως για παράδειγμα το Τουρισμού ή το Αγροτικής Ανάπτυξης. Ο δεύτερος, το ΠΑΣΟΚ να δώσει ψήφο εμπιστοσύνης σε μια κυβέρνηση της Ν.Δ., αλλά να μην μετέχει σ' αυτή, περιοριζόμενο να υπερψηφίζει όλα τα κεντρικά νομοσχέδια που θα σχετίζονται με την περαιτέρω δανειοδότηση της χώρας από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ.

Σε δεύτερο επίπεδο, συζήτηση γίνεται στο παρασκήνιο και για το πρόσωπο που θα μπορούσε να ηγηθεί μιας κυβέρνησης συνασπισμού. Είναι προφανές, πως εάν η διαφορά μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ είναι μεγάλη, ο κ. Σαμαράς θα διεκδικήσει να ηγηθεί ο ίδιος της επόμενης κυβέρνησης, εξέλιξη στην οποία δύσκολα θα μπορεί να είναι αρνητικοί οι «πράσινοι». Σε διαφορετική περίπτωση, στο «τραπέζι» είναι πιθανόν να μπουν και άλλα ονόματα, είτε από τον χώρο της Ν.Δ., ή και εξοκοινοβουλευτικά, περιλαμβανομένου εκείνου του κ. Λ. Παπαδήμου. Πάντως, ο πρωθυπουργός φέρεται στην παρούσα φάση να έχει αποφασίσει να αποσυρθεί από την κεντρική πολιτική σκηνή μετά την ολοκλήρωση του έργου της παρούσας κυβέρνησης, ενώ από το περιβάλλον του διαψεύδεται επίσης κατηγορηματικά ότι εξετάζει το ενδεχόμενο δημιουργίας νέου πολιτικού φορέα μετά τις εκλογές.

Προϋποθέσεις για τους διαγραφέντες

Η «τύχη» των διαγραφέντων βουλευτών από ΠΑΣΟΚ και Νέα Δημοκρατία με αφορμή την ψηφοφορία στη Βουλή για τη νέα δανειακή σύμβαση απασχολεί έντονα τις ηγεσίες των δύο μεγάλων κομμάτων.

Ο κ. Αντώνης Σαμαράς, ως γνωστόν, άνοιξε παράθυρο επιστροφής για όσους υπερψηφίσουν την Τρίτη και την Τετάρτη τους εφαρμοστικούς νόμους που συνδέονται με το νέο δάνειο. Ομως, η «ανταπόκριση» των διαγραφέντων επί του παρόντος δεν διαφαίνεται μεγάλη. Περισσότερο σύνθετα είναι τα πράγματα στο ΠΑΣΟΚ.

Η Ιπποκράτους μεταδίδει ότι η συζήτηση για την επιστροφή τους είναι άκαιρη. Ομως, στο παρασκήνιο έχει αρχίσει να συζητείται το ενδεχόμενο να υπάρξει κάποιος διαχωρισμός μεταξύ όσων καταψήφισαν το σύνολο της δανειακής σύμβασης -και όσων απείχαν από την καθοριστική ψηφοφορία- και εκείνων που ψήφισαν «όχι» μόνο στις διατάξεις για τα εργασιακά και τη μείωση του κατώτατου μισθού. Ο διαχωρισμός αυτός αναμένεται, μάλιστα, να γίνει πιο έντονος, εάν οι τελευταίοι ψηφίσουν θετικά στις δύο ψηφοφορίες τις προσεχούς εβδομάδας.

Πάντως, μεταξύ των υποστηρικτών του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος επιμένει πως θα πρέπει να τηρηθεί αυστηρή στάση έναντι όσων αρνήθηκαν να υπερψηφίσουν τη νέα δανειακή σύμβαση, πιο «διαλλακτικοί» είναι οι Κώστας Σκανδαλίδης και Δημήτρης Ρέππας, ενώ ο Χρήστος Παπουτσής έχει ζητήσει επί της ουσίας δημοσίως την επιστροφή των διαγραφέντων.

Είκοσι κρίσιμες ημέρες

Οι κινήσεις των υποψηφίων για την προεδρία στο ΠΑΣΟΚ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Απομένουν τρεις εβδομάδες μέχρις ότου τα μέλη του ΠΑΣΟΚ αναδείξουν νέο πρόεδρο του κόμματος. Οι κάλπες θα στηθούν στις 18 Μαρτίου, δηλαδή την ημερομηνία η οποία εξαρχής είχε συμφωνηθεί. Από τις συνθήκες ρευστότητας που επικρατούν στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ, μάλλον προκύπτει ότι τις 20 ημέρες που απομένουν μέχρι τότε θα προκύψουν αρκετά νέα δεδομένα. Βάσει αυτών των νέων δεδομένων θα δομηθεί και η επόμενη μέρα στο ΠΑΣΟΚ, το οποίο -όπως όλα δείχνουν θα είναι αρκετά διαφορετικό από το σημερινό κόμμα του κ. Γ. Παπανδρέου. Ετσι, στις αμέσως επόμενες ημέρες το κόμμα και οι πιθανοί υποψήφιοι θα κινηθούν περίπου ως εξής:

Σε επίπεδο κόμματος: Μεθαύριο το Πολιτικό Συμβούλιο θα κληθεί να αποφανθεί επί των εισηγήσεων που έχουν κάνει οι κ. Μιχ. Καρχιμάκης, Γ. Ανωμερίτης και Ροβ. Σπυρόπουλος για τις οργανωτικές και οικονομικές δυσχέρειες του Κινήματος. Πυρήνας αυτών των εισηγήσεων είναι η μεταφορά της Εθνικής Συνδιάσκεψης και του Εθνικού Συμβουλίου όπου θα παρουσιαστούν επισήμως οι υποψηφιότητες, από το διήμερο 3-4 Μαρτίου στις 10-11 Μαρτίου. Κύριες αιτίες γι' αυτή την αναβολή είναι η αδυναμία της Ιπποκράτους να κινητοποιήσει τις κομματικές δομές ανά την Ελλάδα, αλλά και η πλήρης απουσία χρηματικής ρευστότητας. Η πραγματικότητα αυτή ωθεί αρκετά στελέχη του ΠΑΣΟΚ να πιέζουν παρασκηνιακά για διενέργεια έκτακτου συνεδρίου, το οποίο θα αναθεωρήσει το καταστατικό και θα εκλέξει επιτόπου νέο πρόεδρο. Είναι γνωστό ότι η εκδοχή αυτή δεν συγκινεί τον κ. Παπανδρέου, ο οποίος πάντως σε ανύποπτο χρόνο είχε πει πως είναι διατεθειμένος να συζητήσει. Οσο περνούν οι ημέρες η εκδοχή αυτή απομακρύνεται.

Στο στρατόπεδο του κ. Ευ. Βενιζέλου: Ο αντιπρόεδρος και υπουργός Οικονομικών θα ξεκινήσει σειρά επαφών με τα κορυφαία στελέχη του ΠΑΣΟΚ, προκειμένου να τους γνωστοποιήσει και επισήμως ότι θα διεκδικήσει την προεδρία. Η επίσημη κατάθεση της υποψηφιότητας θα γίνει στις 4 ή στις 11 Μαρτίου, ανάλογα με τις κατευθύνσεις που θα δώσει το Πολιτικό Συμβούλιο την Τρίτη. Εκκρεμεί επίσης η επιλογή του χρονικού σημείου στο οποίο ο κ. Βενιζέλος θα παραιτηθεί από τη θέση του υπουργού Οικονομικών. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση αυτή θα αποτελέσει προϊόν συζήτησης και προηγούμενης συνεννόησης με τον κ. Λ. Παπαδήμο. Στην πλευρά του κ. Βενιζέλου βρίσκονται και ακόμη δύο διαδικασίες σε εξέλιξη. Η πρώτη αφορά την εκστρατεία για τη συλλογή υπογραφών από το Εθνικό Συμβούλιο (απαιτούνται περί τις 100 για να υποστηριχθεί μια υποψηφιότητα). Στενοί συνεργάτες του κ. Βενιζέλου εκτιμούν ότι ιδανική εξέλιξη θα ήταν η συλλογή περίπου 200 υπογραφών, εκ των οποίων οι μισές να συνιστούν και υπογραφές βουλευτών (οι οποίοι αυτοδικαίως αποτελούν μέλη του Εθνικού Συμβουλίου). Η δεύτερη διαδικασία είναι η επιχείρηση προσέγγισης με παλαιότερα στελέχη του ΠΑΣΟΚ (όχι τους άρτι διαγραφέντες), που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πόλος έλξης για τις τάξεις εκείνες των ψηφοφόρων με μεταρρυθμιστικό προσανατολισμό. Στο στρατόπεδο του κ. Βενιζέλου θα επιθυμούσαν την προσχώρηση στελεχών όπως οι κ. Αλ. Παπαδόπουλος και Γ. Φλωρίδης, αλλά μέχρι στιγμής κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει.

Αρκετοί προεξοφλούν ότι ο Μιχ. Χρυσοχοΐδης, ο οποίος συνομίλησε και αυτή την εβδομάδα με τον Ευ. Βενιζέλο, τελικώς δεν θα είναι υποψήφιος.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Παρασκηνιακές πιέσεις για διενέργεια έκτακτου συνεδρίου, το οποίο θα αναθεωρήσει το καταστατικό και θα εκλέξει επιτόπου πρόεδρο

Οι υπόλοιποι διεκδικητές: Εκ των σημερινών υπουργών, δύο είναι εκείνοι που εξακολουθούν να αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο καθόδου στον ενδοκομματικό στίβο. Ο ένας βεβαίως είναι ο κ. Μιχ. Χρυσοχοΐδης, ο οποίος αποτελεί και τον μόνο που έχει δημοσίως εκδηλώσει το ενδιαφέρον να διεκδικήσει την προεδρία. Αρκετοί προεξοφλούν ότι ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης, ο οποίος συνομίλησε και αυτή την εβδομάδα με τον κ. Βενιζέλο, τελικώς δεν θα είναι υποψήφιος. Αντιθέτως, φαίνεται ότι ο κ. Χρ. Παπουτσής κατευθύνεται προς την απόφαση να διεκδικήσει την προεδρία. Μάλιστα τις τελευταίες ημέρες έχει αφήσει σαφείς αιχμές εναντίον επιλογών τις οποίες υπερασπίζονται ο κ. Βενιζέλος ή ο κ. Ανδ. Λοβέρδος. Τελευταίο παράδειγμα είναι αυτό της δημόσιας διαφωνίας του κ. Παπουτσή για την άποψη που φαίνεται να συμμερίζονται από κοινού οι κ. Βενιζέλος και Λοβέρδος, για μετεκλογική συνεργασία με τη Ν. Δ. Την κατάσταση θα περιπλέξει ακόμη περισσότερο η πιθανή επιλογή των κ. κ. Λούκας Κατσέλη και Χ. Καστανίδη να δημιουργήσουν νέο κόμμα, στο οποίο είναι ακόμη άδηλο αν θα προσχωρήσουν διαγραφέντες βουλευτές του ΠΑΣΟΚ.

Τελευταία ευκαιρία στους «21»

Στη Ν.Δ. βολιδοσκοπούν διαγραμμένους, αλλά κρατούν μικρό καλάθι

Της **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Στην αύξηση της εκλογικής επιρροής της Ν. Δ. στους κεντρώους ψηφοφόρους στοχεύει εφεξής κατά προτεραιότητα ο κ. Σαμαράς, ο οποίος, μετά την υπερψήφιση της νέας δανειακής σύμβασης και τις μετέπειτα εξελίξεις στα κόμματα που στηρίζουν την κυβέρνηση, αναπροσαρμόζει πλήρως τη στρατηγική του, προκειμένου να περιορίσει τις απώλειες από την αλλαγή γραμμής και τις συνέπειές της στην εσωτερική συνοχή.

Χωρίς να παραγνωρίζει τη σημασία που έχει η «επανασυγκόλληση» της Κ. Ο., ιδιαίτερα μετά και τη δημιουργία νέου πολιτικού φορέα από τον κ. Παν. Καμμένο, ο αρχηγός της Ν. Δ. κρατάει «μικρό καλάθι» σχετικά με τους 21 διαγραφέντες, αφού, παρά τις συντονισμένες προσπάθειες που βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη ενόψει των κρίσιμων ψηφοφοριών επί των εφαρμοστικών νόμων της νέας δανειακής σύμβασης, δεν αναμένεται μαζική τουλάχιστον επιστροφή στο κόμμα.

Κλιμακώνοντας τις πιέσεις, στελέχη της Συγγρού αποσαφηνίζουν σε όλους τους τόνους ότι οι επικείμενες κρίσιμες ψηφοφορίες για τους εφαρμοστικούς νόμους θα είναι η μοναδική ευκαιρία που θα δοθεί σε όσους βρέθηκαν εκτός κόμματος να επιστρέψουν στο κόμμα πριν από τις εκλογές. Οι ίδιοι κύκλοι προσθέτουν ότι ο κ. Σαμαράς έκανε ένα μεγάλο βήμα με την πρωτοβουλία του να ανοίξει πόρτα επιστροφής τους στο κόμμα πριν συμπληρωθούν δύο εβδομάδες από την έξοδό τους. Και το έπραξε παρότι έχει γίνει αποδέκτης του κλίματος που επικρατεί σε μερίδα των γαλάζιων βουλευτών, οι οποίοι αντιδρούν έντονα στο ενδεχόμενο επιστροφής των «εκτός γραμμής», θεωρώντας ότι διαμορφώνονται άνισες συνθήκες προεκλογικού αγώνα για τους ίδιους.

Ο κ. Κ. Τασούλας έχει αναλάβει τη βολιδοσκόπηση των διαγραμμένων, σχετικά με τις προθέσεις τους στις επικείμενες ψηφοφορίες στη Βουλή.

EUROKINISSI

Πολιτική «κυβίστηση»

Και στη Συγγρού αναγνωρίζουν ότι αυτό που επί της ουσίας ζητείται από τους βουλευτές είναι μία πολιτική «κυβίστηση», η οποία θα πλήξει καίρια την προσωπική αξιοπιστία των βουλευτών και ως εκ τούτου τα περιθώρια να το πράξουν είναι μικρά. Ωστόσο, όπως λένε, ο κ. Σαμαράς θέλει πάση θυσία, και κυριολεκτεί, να στείλει μήνυμα απόλυτης πειθαρχίας ενόψει και της επερχόμενης κρίσιμης εκλογικής μάχης.

Απ' όσα διαδραματίζονται στο γαλάζιο παρασκήνιο, οι περισσότεροι από τους διαγραμμένους έχουν ήδη αποκρούσει τις παραινέσεις κεντρικών στελεχών της Συγγρού για αλλαγή πλεύσης στις επικείμενες ψηφοφορίες στη Βουλή, ενώ μόνον ένας έως δύο βουλευτές φέρονται να προβληματίζονται σοβαρά για τη στάση που θα κρατήσουν – χωρίς και αυτοί, ωστόσο, να έχουν καταλήξει στο «ναι». Από τους πρώτους που έσπευσαν να αποσαφηνίσουν και δημόσια ότι θα μείνουν σταθεροί στις θέσεις τους ήταν οι κ. Κ. Μαρκόπουλος και Χρ. Ζώης, ενώ στο ίδιο κλίμα φέρονται να κινούνται οι Μαν. Κεφαλογιάννης, Κ. Γκιουλέκας, οι κ. Ελίζα Βόζεμπεργκ, Ελενα Κουντουρά, Μαρία Κόλλια κ. ά.

Ο Αντ. Σαμαράς θέλει πάση θυσία να στείλει μήνυμα απόλυτης πειθαρχίας στην παράταξη, ενόψει και της επερχόμενης κρίσιμης εκλογικής μάχης

Το κλίμα αυτό έχουν μεταφέρει στον κ. Σαμαρά όλοι οι στενοί του συνεργάτες που έχουν αναλάβει τη βολιδοσκόπηση των διαγραμμένων και κυρίως οι κ. Κ. Τασούλας, Ανδρέας Λυκουρέντζος και Τ. Μπαλτάκος, ενώ ανάλογη εικόνα σχηματίζουν και βουλευτές – κυρίως προερχόμενοι από την «καραμανλική πτέρυγα», οι οποίοι με πρωτοβουλία τους αντήλλαξαν απόψεις με ορισμένους από τους 21 συναδέλφους τους.

Παρά την άρνηση αλλαγής πλεύσης, πάντως, η πλειονότητα των διαγραμμένων βουλευτών δεν επιθυμεί νέα μετωπική σύγκρουση με τη Συγγρού και επιλέγει στάση αναμονής και... περίσκεψης. Αυτό φάνηκε ξεκάθαρα τόσο από τις αποστάσεις που εξ αρχής κράτησαν από τον εγχείρημα του κ. Παν. Καμμένου όσο κυρίως από την αναστολή του σχεδίου για συγκρότηση Κ. Ο., το οποίο τις πρώτες ημέρες μετά τις διαγραφές ήταν στην ημερήσια διάταξη των μεταξύ τους συζητήσεων. Η Συγγρού δηλώνει ικανοποιημένη από την εξέλιξη, ενώ κάποια από τα στελέχη της κεντρικής διοίκησης αφήνουν να εννοηθεί ότι αν δεν υπάρξει νέα αφορμή, τότε πιθανότατα μετά τις εκλογές θα ανοίξει εκ νέου η πόρτα για όσους τουλάχιστον από τους διαγραφέντες αποφύγουν μια νέα σύγκρουση με την ηγεσία.

Υπάρχει, πάντως, και μία σημαντική μερίδα βουλευτών του κόμματος που θεωρεί κρίσιμη για την εκλογική δυναμική της Ν. Δ. την επιστροφή των διαγραφέντων στο κόμμα και θεωρεί ότι ακόμη κι αν καταψηφίσουν τους εφαρμοστικούς νόμους, που είναι και το πιθανότερο, θα πρέπει να εξευρεθεί μια πολιτική φόρμουλα για την επάνοδό τους πριν από τις εκλογές.

Εγκλειστοι με θαλασσινά και προφίλ στο Facebook

Τα πάντα μπορεί να έχει κάποιος στη φυλακή αρκεί να διαθέτει χρήματα

Της **ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ**

Ο ιρανικής καταγωγής κρατούμενος βγάζει από το μπουφάν του και μου δείχνει στα κλεφτά μια μικρή πράσινη ατζέντα. Είναι γεμάτη με νούμερα των κινητών τηλεφώνων συγκρατουμένων του μέσα στη φυλακή. Διπλά από κάποια ονόματα υπάρχουν καταχωρισμένοι δύο αριθμοί· «εάν βρουν οι φύλακες το ένα κινητό, να υπάρχει και ένα δεύτερο», μου εξηγεί. Με όσους διαθέτουν στο κινητό τους κάμερα, μπορεί πλέον να επικοινωνεί με βιντεοκλήσεις· κάποιοι έχουν τοποθετήσει σε ένα διαμέρισμα, ακριβώς δίπλα από τη φυλακή, ένα μόντεμ και έχει πάρει και αυτός τους κωδικούς για γρήγορο, ασύρματο Ιντερνετ. Ετσι, πολλοί κρατούμενοι έχουν πρόσβαση στα e-mail τους, ενημερώνονται για τις εξελίξεις και, χρησιμοποιώντας ψευδώνυμα, έχουν ανοίξει λογαριασμούς σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και κρατούν επαφή με τις παρέες τους. Το πρόβλημα βέβαια δεν είναι το ότι περνούν ώρες «ανεβάζοντας» στο Διαδίκτυο τα αγαπημένα τους τραγούδια ή ομαδικές φωτογραφίες μέσα από τις πτέρυγες και το προαύλιο, αλλά το ότι η επικοινωνία με παρανόμους εκτός φυλακής διατηρείται και εξελίσσεται συνεχώς.

«Αθλιες συνθήκες, αλλά...»

Μπορεί οι συνθήκες στις ασφυκτικά γεμάτες φυλακές για τους περισσότερους κρατουμένους να είναι πραγματικά κακές, αλλά όποιος έχει χρήματα μπορεί και απολαμβάνει ιδιαίτερη μεταχείριση. Είτε αυτό σημαίνει ότι έχει στη διάθεσή του τις υπηρεσίες των «ταξί» των κρατουμένων, δηλαδή αυτούς που για μια τηλεκάρτα ή ένα πακέτο τσιγάρα κάνουν διάφορα θελήματα μέσα στη φυλακή, ή ότι έχει πρόσβαση σε αγαθά από τον έξω κόσμο. «Μόνο τανκς δεν μπορείς να βρεις μέσα στη φυλακή και αυτό γιατί δεν χωράει να περάσει», είχε πει κάποτε ένας αρχιφύλακας του Κορυδαλλού και είχε γίνει ανέκδοτο μεταξύ κρατουμένων αλλά και σωφρονιστικών υπαλλήλων. Εγινε ωστόσο και πάλι επίκαιρο τον περασμένο Δεκέμβριο όταν ο Παναγιώτης Βλαστός αποπειράθηκε να αποδράσει χρησιμοποιώντας ένα όπλο. Σωφρονιστικοί υπάλληλοι αποκαλύπτουν στην «Κ» ότι δεν είναι η πρώτη φορά που βρίσκεται όπλο μέσα στη φυλακή.

Μάλιστα, πριν από μερικούς μήνες εξωτερικός φρουρός του Κορυδαλλού εντόπισε ένα, ακριβώς έξω από τη μάντρα του προαυλίου της 6ης πτέρυγας. Κάποιος προφανώς προσπάθησε να το πετάξει από τον δρόμο, αλλά δεν το έκανε με αρκετή δύναμη και το όπλο δεν έφτασε ποτέ στον παραλήπτη του.

Αν και η «μόδα» αυτή την περίοδο - μας λένε- είναι τα μαχαίρια. Οχι τα αυτοσχέδια, σαν σουβλιά, που παραδοσιακά έφτιαχναν οι κρατούμενοι από τα κάγκελα των κελιών τους, αλλά πιο μεγάλα και πιο εντυπωσιακά, τα οποία χρησιμοποιούνται ως ένδειξη υπεροχής μεταξύ των κρατουμένων.

«Η πύλη εισόδου...»

Στα αρχεία που κρατούν οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι υπάρχουν εκατοντάδες φωτογραφίες όλων αυτών των αντικειμένων που «πιάστηκαν» στην πύλη. Οπλα ή μαχαίρια κρυμμένα μέσα σε τηλεοράσεις και σε πολλά... φαγώσιμα. Από μαγειρεμένα κρέατα μέχρι πορτοκάλια και ντομάτες που μοιάζουν ανέγγιχτες αλλά στην πραγματικότητα έχουν υποστεί «μικροχειρουργική» για να κρύψουν μέσα σακουλάκια με ναρκωτικά.

Ακόμα και ρούχα, τα λεγόμενα «ροσόλια», τα οποία είναι εμποτισμένα με ηρωίνη. Αφού στεγνώσουν μοιάζουν σαν καινούργια και πουλιούνται μέσα στη φυλακή με τον πόντο για να τα επεξεργαστούν ξανά και να βγει καθαρό το ναρκωτικό. Οσο για αυτά που δεν πιάνονται στην πύλη; Υπάλληλος των φυλακών αποκάλυψε ένα περιστατικό που εκτυλίχθηκε πριν από περίπου τρεις εβδομάδες στην πύλη του Κορυδαλλού:

Ενας γνωστός ποινικός κρατούμενος έκανε μια μεγάλη παραγγελία από ουζερί του Πειραιά με εκλεκτά θαλασσινά. Οταν έφτασε στην πύλη η παραγγελία, ένας από τους φύλακες επέμεινε να την ελέγξει.

Ο διανομέας τότε κάλεσε στο κινητό τον κρατούμενο, ο οποίος φημίζεται για την παθολογική του εμμονή με την καθαριότητα, και του μετέφερε ότι ο φύλακας ήθελε να ψάξει τις γαρίδες και τα καλαμαράκια με τα χέρια του. Οσοι ήταν μπροστά στο περιστατικό δεν γνωρίζουν την αντίδραση του κρατουμένου στην άλλη άκρη της γραμμής, αλλά είδαν τον φύλακα με συνοπτικές διαδικασίες να στέλνει την παραγγελία στην πτέρυγα...

Εγκλειστοι κοινωνούν στους «απ' έξω» φίλους, μέσω κινητών, μέρος της καθημερινότητας. Φωτογραφία με φόντο τα κελιά, οι «συγκάτοικοι» και η «ώρα του τατουάζ». Η επικοινωνία γκρεμίζει και αυτά τα τείχη.

700 κρατούμενοι ετοιμάζονται να αποφυλακισθούν

Περί τους 700 «μικροπαραβάτες» αναμένουν να ανοίξουν οι πόρτες των φυλακών γι' αυτούς, σύμφωνα με το τελευταίο νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης, που έχει άξονα την αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων. Ωστόσο, ο εν λόγω αριθμός θα δώσει μια μικρή ανάσα στο χρόνιο, εκρηκτικό πρόβλημα του υπερπληθυσμού των φυλακών και των συνθηκών κράτησης. Συνολικά, σε 35 φυλακές που υπάρχουν στην επικράτεια, δυναμικότητας 9.753 ατόμων, συνωστίζονται σήμερα 12.703 κρατούμενοι, δηλαδή οι έγκλειστοι «υπεραριθμοι» είναι περί τις 3.000. Μάλιστα, σε 10 σωφρονιστικά καταστήματα η κατάσταση χαρακτηρίζεται ασφυκτική, με τον Κορυδαλλό να αποτελεί κορυφή του παγόβουνου. Σε κελιά 16 τετραγωνικών στοιβάζονται έως και 11 άτομα, λόγω έλλειψης χώρου. Συνολικά σε κτίριο δυναμικότητας 800 κρατουμένων, κρατούνται 2.345! Υπάρχουν κρατούμενοι που κοιμούνται στο πάτωμα, «ο ένας πάνω στον άλλο».

Για τον λόγο αυτό, πριν από περίπου ένα μήνα, ο διευθυντής κατέβασε «ρολά» στον Κορυδαλλό, αρνούμενος να δεχθεί άλλες προφυλακίσεις και μεταγωγές κρατουμένων. Το αδιαχώρητο παρατηρείται και στις φυλακές Χαλκίδας, όπου εκτίουν την ποινή τους διπλάσιοι κρατούμενοι (234 από 120) από όσους προβλέπει το οργανόγραμμα. Στην Τρίπολη κρατούνται 180 τρόφιμοι, όταν οι φυλακές μπορούν με ασφάλεια και ανθρώπινους όρους να δέχονται 65 άτομα.

We help you make wise decisions!

Specialists in International Tax Planning and Structuring, Accountancy and Audit.

Offices in Lefkosia and Lemessos Associates Worldwide.

Advisers to clients all over the World.

Audit | Tax | Advisory

Crowe Horwath

Horwath DSP Limited Member Crowe Horwath International
8 Stassinos Avenue, 1st Floor, Photiades Business Center, P.O.Box 22545, 1522 Nicosia, Cyprus, 357 22755656 Main, 357 22452055 Fax, www.crowehorwath.com.cy, mailbox@crowehorwath.com.cy

ΟΙ ΓΕΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΣΤΑΘΕΡΗ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΣ,
70 ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΡΑ, ΕΙΝΑΙ Η ΑΣΠΙΔΑ ΜΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΜΠΟΔΙΟ.
ΠΑΤΑΜΕ ΓΕΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ.

Σ.Π.Ε. Μ. ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ
μαζί για σιγουριά

www.spe-mg.eu

Κεντρικά Γραφεία
Γωνία Λεωφόρου Σπύρου Κυπριανού & Συνεργατισμού 1, 4001 Μέσα Γειτονιά
Λεμεσός

Ο ασύμμετρος πόλεμος του Διαδικτύου

Πολιτικοί, νομικοί και κινήματα πολιτών αντιδρούν στη συνθήκη ACTA για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας από την πειρατεία

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στα προϊόντα της λεγόμενης Νέας Οικονομίας –λογισμικά ηλεκτρονικών υπολογιστών, οπτικοί δίσκοι μουσικής και κινηματογραφικών ταινιών, νέα φάρμακα της βιοτεχνολογίας κ.ά.– έχουν χαρακτηριστεί το πετρέλαιο του 21ου αιώνα. Κατοχυρώνοντας τις σχετικές πατέντες, λίγες πολυεθνικές εταιρείες στο τρίγωνο Αμερική - Ευρώπη - Ιαπωνία φιλοδοξούν να ελέγξουν μακροπρόθεσμα τα στρατηγικά υψώματα μιας παγκόσμιας οικονομίας, το κέντρο βάρους της οποίας μετακινείται από την ενέργεια στην πληροφορία.

Οπως κατά τους προηγούμενους δύο αιώνες ο έλεγχος του άνθρακα, του χάλυβα και του πετρελαίου αποτέλεσε το διακύβευμα σκληρών διεθνών συγκρούσεων, έτσι στις μέρες μας ο έλεγχος της πνευματικής ιδιοκτησίας εξελίσσεται σε πεδίο ενός ασύμμετρου, ευτυχώς αναίμακτου πολέμου μεταξύ εδραιωμένων και εκκολαπτόμενων μεγάλων δυνάμεων. Τους τελευταίους μήνες, το βασικό μέτωπο εστιάζεται στη διεθνή συνθήκη για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας από την πειρατεία (ACTA), την οποία υπέγραψαν τον περασμένο Οκτώβριο στο Τόκιο εκπρόσωποι των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας και άλλων έξι κρατών. Στη συμφωνία προσχώρησε τον περασμένο μήνα και η Ευρωπαϊκή Ενωση.

Διαδήλωση κατά της ACTA, μπροστά από το κτίριο του Ευρωκοινοβουλίου στο Στρασβούργο, από μέλη των Πρασίνων.

Ανέστειλαν την επικύρωση

Προτού καν επικυρωθεί από οποιοδήποτε εθνικό Κοινοβούλιο, η ACTA πυροδοτεί μεγάλες αντιδράσεις. Ο βασικός διαπραγματευτής της Ε.Ε. Καντέρ Αρίφ παραιτήθηκε, αποκαλώντας «μασκαρίλικι» την όλη διαδικασία. Στην Πολωνία, δεκάδες βουλευτές διαμαρτυρήθηκαν φορώντας μέσα στο Κοινοβούλιο τη γνωστή μάσκα των «χακτιβιστών» (πειρατές - ακτιβιστές) που συγκροτούν τη διεθνή κοινότητα Anonymous. Διαδηλώσεις κατά της ACTA πραγματοποιήθηκαν σε δεκάδες ευρωπαϊκές πόλεις, συχνά με εντυπωσιακή συμμετοχή –μόνο στο Μόναχο κατέβηκαν στους δρόμους 20.000 πολίτες– ενώ πολλές κυβερνητικές ιστοσελίδες σταμάτησαν να λειτουργούν ύστερα από συντονισμένες επιθέσεις κυβερνοπειρατών. Υπό την πίεση των διευρυνόμενων αντιδράσεων, Γερμανία, Πολωνία, Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία και άλλες χώρες ανέστειλαν την επικύρωση της συμφωνίας.

Οι υποστηρικτές της ACTA προβάλλουν το εύλογο επιχείρημα ότι η παραβίαση της πνευματικής ιδιοκτησίας από την πειρατεία απειλεί εκατομμύρια θέσεις εργασίας στη Δύση – από τους εργαζόμενους στις εταιρείες Πληροφορικής μέχρι τους υπαλλήλους του συνοικιακού βιντεάδικου. Οπως επισημαίνει, ωστόσο, ο Καντέρ Αρίφ στη Wall Street Journal, «το πρόβλημα με την ACTA είναι ότι, σε αντίθεση με αυτό που υποδηλώνει ο τίτλος της, δεν πρόκειται απλώς για συμφωνία κατά της πειρατείας, αλλά για ένα πολύ ευρύτερο πλαίσιο», το οποίο «ανατρέπει την πολύ ευαίσθητη ισορροπία ανάμεσα στα συμφέροντα των κατόχων copyright και τις ατομικές ελευθερίες».

Εάν η ACTA επικυρωθεί, οι Αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να ψάξουν τις αποσκευές, το laptop ή το ipod οποιουδήποτε ταξιδιώτη, αναζητώντας πειρατικά προϊόντα

Εάν η νέα συνθήκη επικυρωθεί, οι αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να ψάξουν τις αποσκευές, το laptop ή το ipod οποιουδήποτε επιβάτη θέλει να ταξιδέψει στο εξωτερικό, αναζητώντας πειρατικά προϊόντα. Στη συνέχεια, είναι δυνατό να του ασκήσουν ποινική δίωξη αν διαπιστώσουν ότι έχει κατεβάσει από το Διαδίκτυο βιβλία, λογισμικό, τραγούδια ή ταινίες, χωρίς να πληρώσει για το copyright. Επιπλέον, η ACTA επισείει τη δαμόκλειο σπάθη των κυρώσεων ενώπιον των εταιρειών παροχής υπηρεσιών του Διαδικτύου, ζητώντας τους να απαγορεύσουν την πρόσβαση σε «πειρατικές» ιστοσελίδες.

Το μεγαλύτερο, τουλάχιστον από ηθική άποψη, πρόβλημα αφορά τον τομέα της υγείας, με την ποινικοποίηση της μεταφοράς γενόσημων (generics), φτηνών αντίγραφων γνωστών, πανάκριβων φαρμάκων. Ενα ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας για χώρες όπως η Ινδία, η Νότια Αφρική, αλλά και η Βραζιλία, που χρησιμοποιούν ευρέως γενόσημα για την καταπολέμηση του έιτζ. Τέλος, η συνθήκη προβλέπει ένα νέο, διεθνές όργανο πλάι στο ΔΝΤ και τον ΠΟΕ, τη Διοικούσα Επιτροπή της ACTA εν είδει διεθνούς αστυνομίας κατά της κυβερνοπειρατείας.

Τριετής μυστικότητα

Σκανδαλώδης θεωρείται από πολλούς διακεκριμένους νομικούς και η διαδικασία με την οποία εκπονήθηκε η συμφωνία. Επί τρία χρόνια, οι σχετικές διαβουλεύσεις διεξάγονταν υπό συνθήκες άκρας μυστικότητας, μακριά από οποιονδήποτε έλεγχο των εθνικών Κοινοβουλίων και της Ευρωβουλής. Ουδεμία οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών εκλήθη να συμμετάσχει, ενώ ήταν διαρκώς παρόντες οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων πολυεθνικών (Φαρμακευτικές Βιομηχανίες Αμερικής, Ενωση Κινηματογραφικών Εταιρειών, Ενωση Δισκογραφικών Εταιρειών, Google, Intel, Sony, Time Warner, Verizon κ.ά.). Μόνο όταν τα Wikileaks έβγαλαν στη φόρα προσχέδιο συμφωνίας, τον Μάιο του 2008, οι σχεδιαστές της άρχισαν να ενημερώνουν, με το σταγονόμετρο, το κοινό.

Επί της ουσίας, η ACTA επιχειρεί να θωρακίσει το νέο καταμερισμό εργασίας που προωθεί η τριάδα ΗΠΑ - Ε.Ε. - Ιαπωνία: Γεωργία και «παλιά» βιομηχανία στον Νότο, καινοτομία και υψηλή προστιθέμενη αξία στον Βορρά. Υπολογιστές που σχεδιάζονται στην Καλιφόρνια και στο Σιάτλ, αλλά κατασκευάζονται μαζικά στην Κίνα και στη Μαλαισία, υψηλή ραπτική στο Παρίσι και μαζική παραγωγή στην Τυνησία. Ωστόσο, η μάταιη προσπάθεια θωράκισης του μονοπωλίου υψηλής τεχνολογίας συγκρούεται με την πραγματική ιστορία ανάπτυξης του ίδιου του δυτικού κόσμου.

Οπως μας υπενθυμίζει ο Φλοράν Λατρίβ στη «Le Monde Diplomatique», η Ελβετία ανέπτυξε τη φαρμακευτική βιομηχανία της, αντιγράφοντας γερμανικές πατέντες τον 19ο αιώνα, ενώ η Αμερική δεν αναγνώρισε πνευματικά δικαιώματα στους Αγγλους συγγραφείς παρά μόνο το 1891. Το πιο τυπικό παράδειγμα έρχεται από την αμερικανική αυτοκινητοβιομηχανία. Μέχρι το 1911, ένα μικρό καρτέλ διέθετε «πνευματικά δικαιώματα» για την εκμετάλλευση του δίχρονου κινητήρα βενζίνης, ευρεσιτεχνίας του Τζορτζ Σέλντεν. Εκείνη τη χρονιά, ένας ανεξάρτητος παραγωγός κατάφερε να «σπάσει» στα δικαστήρια αυτό το ολιγοπώλιο και να επιβάλει ένα είδος «κοινοκτημοσύνης μεταξύ καπιταλιστών»: κάθε εταιρεία μπορούσε να κατοχυρώνει πατέντες, αλλά ήταν υποχρεωμένη να τις μοιράζεται δωρεάν με τις υπόλοιπες εταιρείες του κλάδου. Ο άνθρωπος αυτός ήταν ο Χένρι Φορντ.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Γκάι Φοκς

AFP / FRED DUFOUR

Η μάσκα των Anonymous

Κάποιοι τους χαρακτήρισαν «ντοπαρισμένους πειρατές», «μηχανή μίσους του Διαδικτύου» ή και «εσωτερικούς τρομοκράτες». Στην πραγματικότητα, οι Anonymous, που πρωτοστατούν στον διαδικτυακό ακτιβισμό κατά της λογοκρισίας ή και σε δημόσιες συγκεντρώσεις διαδηλωτών με την περίφημη «μάσκα του Γκάι Φοκς», απέχουν πολύ από το να συνιστούν οργάνωση πολιτικά στρατευμένων με ροπή προς τη φυσική βία. Χωρίς αρχηγούς, μέλη και προσδιορισμένη ταυτότητα, αυτή η χαλαρή, διαδικτυακή κοινότητα ανταποκρίνεται περισσότερο στην περιγραφή ενός περιοδικού της Βαλτιμόρης: «Οι Anonymous συγκροτούν ομάδα όπως ένα σμήνος πουλιών. Γιατί λέμε ότι συγκροτούν ομάδα; Γιατί το σμήνος ταξιδεύει προς την ίδια κατεύθυνση. Σε κάθε συγκεκριμένη στιγμή, μπορεί να προστεθούν στο σμήνος κι άλλα πουλιά, άλλα να φύγουν κι άλλα να αλλάξουν εντελώς κατεύθυνση».

Για πρώτη φορά, οι Anonymous εμφανίστηκαν στο διαδικτυακό φόρουμ 4chan το 2003. Η εμμονή στην ανωνυμία εννοούσε να υπογραμμίσει μια ελευθεριακή κουλτούρα που εξυμνεί τη δημιουργικότητα του ανώνυμου πλήθους και της οριζόντιας επικοινωνίας, απέναντι στις «κάθετες», ιεραρχικές δομές. Τον Απρίλιο του 2009 κέρδισαν διεθνή δημοσιότητα με διαδικτυακές επιθέσεις εναντίον δισκογραφικών εταιρειών που έσυραν στα δικαστήρια την ιστοσελίδα The Pirate Bay – τον κυριότερο κόμβο δωρεάν αντιγραφής μουσικής, βίντεο και λογισμικού στο Διαδίκτυο. Τον περασμένο μήνα οργάνωσαν μια από τις μεγαλύτερες, αν όχι τη μεγαλύτερη, επίθεση στον κυβερνοχώρο, προκαλώντας μπλακ άουτ στους διαδικτυακούς τόπους του FBI και του αμερικανικού υπουργείου Δικαιοσύνης, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την απόπειρα να κλείσουν μια άλλη, παρόμοια ιστοσελίδα, τη Megaupload.

Ποιος ήταν όμως αυτός ο Γκάι Φοκς, που φιγουράρει στη μάσκα των Anonymous; Πρόκειται για έναν Αγγλο καθολικό, εμπνευστή της αποτυχημένης «Συνωμοσίας της Πυρίτιδας», του 1605, που είχε στόχο τη δολοφονία του προτεστάντη βασιλιά Ιάκωβου Α΄. Ο Φοκς συνελήφθη, βασανίστηκε, καταδικάστηκε σε απαγχονισμό και διαμελισμό, αλλά κατάφερε να πηδήσει από το ικρίωμα και να βρει ακαριαίο θάνατο, αποφεύγοντας ένα φριχτό, μακρύ τέλος.

Ο βρετανικός θρόνος καθιέρωσε την 5η Νοεμβρίου ως εθνική γιορτή, γιορτάζοντας την αποτυχία των συνωμοτών. Οι πολίτες ενθαρρύνονταν να ανάβουν γιορταστικές φωτιές, όπου έκαιγαν ομοιώματα του

Τον περασμένο μήνα προκάλεσαν μπλακ άουτ στους διαδικτυακούς τόπους του FBI και του αμερικανικού υπουργείου Δικαιοσύνης

Γκάι Φοκς - αργότερα και του Πάπα. Ωστόσο, στον εικοστό αιώνα βρίσκουν τον δρόμο προς το καθαρτήριο πυρ και ομοιώματα πολιτικών σαν τη Μάργκαρετ Θάτσερ, ενώ η εικόνα του Φοκς στη συλλογική συνείδηση μεταβάλλεται. Τη δεκαετία του '80 κάνει πάταγο σειρά κόμικς του Αλαν Μουρ, που παρουσιάζει μια συμπαθητική εικόνα του συνωμότη. Εμπνευσμένη από αυτή τη σειρά ήταν η ταινία «V for Vendetta» (2005), όπου ο Γκάι Φοκς εμφανίζεται ως ήρωας δίκαιης εξέγερσης εναντίον της τυραννίας σε μια οργουελιανή Βρετανία. Αυτόν τον Γκάι Φοκς επέλεξε ως μάσκα και έμβλημά της η άτυπη «Διεθνής των κυβερνοπειρατών».

Ογκούται συνεχώς το κύμα των πανευρωπαϊκών αντιδράσεων εναντίον της διεθνούς συνθήκης ACTA, την οποία πολίτες και οργανώσεις επέκριναν ως απειλή για την ελευθερία του Διαδικτύου αλλά και για την πρόσβαση στα αντίγραφα φαρμάκων.

Η τυραννία του copyright

Ο πρώτος νόμος που καθιέρωσε το copyright θεσπίστηκε στην Αγγλία, το 1710, με στόχο να δώσει κίνητρα πνευματικής παραγωγής, προστατεύοντας τους συγγραφείς από την αυθαιρεσία των εκδοτών. Με την πάροδο του χρόνου, το copyright κατέληξε να είναι κάτι εντελώς διαφορετικό, να προστατεύει, δηλαδή, κατά βάση τις επιχειρήσεις από τον «κίνδυνο» ευρύτερης διάχυσης των πνευματικών προϊόντων, κάτι που απειλεί να συρρικνώσει τα κέρδη τους.

Το διακύβευμα είναι τεράστιο. Λίγες πολυεθνικές μονοπωλούν τα νέα φάρμακα της βιοτεχνολογίας, εξασφαλίζοντας ποσοστά κέρδους που ούτε καν ονειρεύονται οι συμβατικές βιομηχανίες – για παράδειγμα, η Pfizer καταγράφει κέρδη της τάξης του 20%. Στις ΗΠΑ, μόνο οι φαρμακευτικές βιομηχανίες έχουν διαπιστεύσει επίσημα 3.000 λομπίστες για να προωθούν τα προϊόντα τους στο Κογκρέσο και στην αρμόδια, ομοσπονδιακή αρχή FDA.

Ιδιοκτησία επ' αόριστον

Ενώ το Διαδίκτυο και τα νέα μέσα ευνοούν την ευρύτερη διάδοση της γνώσης, η βιομηχανία του θεάματος και ακροάματος αγωνίζεται απεγνωσμένα για να «περιφράξει» επ' αόριστον την πνευματική της ιδιοκτησία. Τον 18ο αιώνα το copyright είχε κατά κανόνα διάρκεια 14 ετών. Σήμερα έχει φτάσει τα 95 χρόνια στην Αμερική και τα 70 στην Ευρώπη.

Εκεί που το copyright παίζει τον πιο εμφανή, ανασχετικό ρόλο στην προαγωγή της γνώσης είναι στον τομέα των επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων. Ο ολλανδικός οίκος Elsevier χρεώνει 31,50 δολάρια για κάθε επιστημονικό άρθρο και ο γερμανικός Springer 34,95 ευρώ. Το κόστος της συνδρομής σε εξειδικευμένα επιστημονικά περιοδικά είναι απρόσιτο όχι μόνο για τον μεμονωμένο ερευνητή, αλλά ακόμη και για τις οργανωμένες βιβλιοθήκες αρκετών πανεπιστημίων. Σύμφωνα με τον Τζορτζ Μονμπιότ του Guardian, το μέσο κόστος για μια ετήσια συνδρομή σε περιοδικό Χημείας ανέρχεται σε 3.792 δολάρια – η συνδρομή για τα περιοδικά Biochimica και Biophysica ανέρχεται σε 20.930 δολάρια (το καθένα).

THE ASSOCIATED / DANIEL HULSHIZER PRESS

Λίγες πολυεθνικές μονοπωλούν τα νέα φάρμακα της βιοτεχνολογίας, εξασφαλίζοντας πολύ μεγάλα ποσοστά κέρδους.

Τα κέρδη των εν λόγω οίκων είναι εξωφρενικά –36% για την Elsevier την περυσινή χρονιά– και πολύ δύσκολο να σπάσουν, λόγω του διεθνούς καρτέλ στον κλάδο: Τρεις εκδοτικοί οίκοι (οι δύο προαναφερθέντες και η αμερικανική Wiley - Blackwell) δημοσιεύουν το 42% όλων των επιστημονικών άρθρων του πλανήτη.

Διαφυγόντα κέρδη

Ακόμη κι αν οι μεγάλες εταιρείες της «Νέας Οικονομίας» κατάφερναν να αμυνθούν αποτελεσματικά απέναντι στην πειρατεία, πράγμα τουλάχιστον αμφίβολο, θα τους ήταν αδύνατο να σταματήσουν την αιμορραγία των κερδών που προκαλεί μια άλλη, καθόλα νόμιμη αιτία: την επανάσταση του «λογισμικού ανοιχτού κώδικα» - προγραμμάτων κάθε είδους, προϊόντων συλλογικής πρωτοβουλίας, που μπορεί ελεύθερα, χωρίς οικονομική επιβάρυνση, να κατεβάσει, τροποποιήσει και χρησιμοποιήσει κανείς μέσω Διαδικτύου. Τα παραδείγματα αφθονούν: η διαδικτυακή Wikipedia έχει καταστήσει πρακτικά άχρηστες τις εμπορικές εγκυκλοπαίδειες. Το Mozilla Firefox είναι το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο πρόγραμμα πλοήγησης στο Διαδίκτυο (25% των χρηστών παγκοσμίως), ενώ Open Office και Linux ροκανίζουν τα κέρδη της Microsoft από το Office και τα Windows αντίστοιχα. Η κοινωνικοποίηση της γνώσης αρχίζει να υπονομεύει το ιδιωτικό κέρδος, όχι μόνο στη σφαίρα του λογισμικού. Ηδη, η λογική του «ανοιχτού κώδικα» εφαρμόζεται για τη δωρεάν διάδοση συνταγών φαρμάκων ή και αναψυκτικών όπως και στη σφαίρα των επιστημονικών δημοσιεύσεων.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΙ ΤΟ BBC ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ

BBC

DVD VIDEO

ΡΟΜΠΕΝ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Ο διάσημος **Ρομπέν του Λόξλεϊ** και
η συμμορία του επιστρέφουν και είναι
αποφασισμένοι να παλέψουν για την τύχη
των φτωχών και των αδικημένων.

Μια σειρά **13 επεισοδίων** μέσα από **6 DVDs**,
διάρκειας **600 λεπτών** για μικρούς
και μεγάλους μεταφέρεται στην οθόνη και
μας ταξιδεύει στην εποχή των ιπποτών.

Στο **δεύτερο DVD**, 2 επεισοδίων,
ο Ρομπέν και η ομάδα του στην
προσπάθεια τους να κλέψουν άλογα
από το Γκίσμπορν ανακαλύπτουν ένα
μωρό. Ενώ ο σκληρός Σερίφης αυτή τη
φορά βάζει σκλάβους να δουλέψουν σε
ένα επικίνδυνο ορυχείο ...

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΟ 2ο DVD ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το διπλό επιχείρημα Σαρκοζί για προεδρία

Τα «όπλα» του στον προεκλογικό αγώνα και οι δημοσκοπικές διαφορές από τον Ολάντ

Μπορεί ο Νικολά Σαρκοζί, τον οποίο έως πρότινος, όλες οι δημοσκοπήσεις έφεραν ως βέβαιο ηττημένο των γαλλικών προεδρικών εκλογών της ερχόμενης άνοιξης, να κάνει τη μεγάλη ανατροπή και να κερδίσει τον αντίπαλό του, τον υποψήφιο των Γάλλων Σοσιαλιστών, Φρανσουά Ολάντ; Ο Γάλλος πρόεδρος και υποψήφιος εκ νέου, της γαλλικής Κεντροδεξιάς, έχει λόγους να είναι ιδιαιτέρως αισιόδοξος, καθώς δημοσκοπήσεις της περασμένης εβδομάδας δείχνουν τη διαφορά μεταξύ του ιδίου και του Ολάντ να μειώνεται και μάλιστα μία εξ αυτών, η δημοσκόπηση του ινστιτούτου CSA, δίνει στον Σοσιαλιστή υποψήφιο προβάδισμα μιας μόλις μονάδας.

Οταν ο Σαρκοζί ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του προ δεκαημέρου, το

Οι περισσότεροι αναλυτές θεωρούν ως μεγαλύτερη αδυναμία την αγάπη του σε έναν φανταχτερό τρόπο ζωής

εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό δημοτικότητάς του, 30%, ανέβηκε κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες. Μέχρι τότε, ο Ολάντ είχε προβάδισμα ώς και 20 μονάδων και αναλυτές σημείωναν ότι μόνο σε περίπτωση... ξαφνικού θανάτου του Ολάντ ή σε περίπτωση πολέμου μεταξύ του Ιράν και του Ισραήλ, ο Σαρκοζί είχε πιθανότητες να ανατρέψει την τάση.

Φαίνεται, ωστόσο, ότι αρχίζει να αποδίδει η στρατηγική του Σαρκοζί να παρουσιάσει τον εαυτό του ως υποψήφιο όχι των ελίτ –κάτι που του καταμαρτυρούν οι επικριτές του και πολλοί δεξιοί ψηφοφόροι– αλλά ολόκληρου του γαλλικού λαού, καθώς και το γεγονός ότι δεν χάνει ευκαιρία να προβάλλει την εμπειρία του ως ηγέτης τη χώρας, σε μια ιδιαιτέρως κρίσιμη στιγμή, λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη.

Αν ο Σαρκοζί κατορθώσει και αλλάξει υπέρ του το ρεύμα, θα πρόκειται για μια άνευ προηγουμένου πολιτική ανατροπή στην προεκλογική ιστορία της Γαλλίας. Ωστόσο, οι δημοσκόποι και οι αναλυτές είναι ιδιαιτέρως επιφυλακτικοί, κυρίως εξαιτίας του «σεισμού» που προκάλεσε στις προεδρικές εκλογές του 2002, το πέρασμα του ακροδεξιού Ζαν Μαρί Λε Πεν, τότε ηγέτη του Εθνικού Μετώπου, στο δεύτερο γύρο των εκλογών, ο οποίος άφησε εκτός εκλογικής διαδικασίας τον Λιονέλ Ζοσπέν, υποψήφιο των Σοσιαλιστών και πρώην πρωθυπουργό της Γαλλίας.

«Ειλικρινά, θα εντυπωσιαζόμουν πολύ αν έβλεπα τον Σαρκοζί να καλύπτει τη διαφορά που τον χωρίζει από τον Ολάντ στις δημοσκοπήσεις», λέει ο Ζαν Λικ Παροντί, της Σχολής Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Παρισιού, ο οποίος έχει μελετήσει όλες τις προεδρικές εκλογές στη Γαλλία από το 1965 και εντεύθεν. «Ποτέ άλλοτε ένας νυν πρόεδρος της Γαλλίας δεν ήταν τόσο αποδυναμωμένος και με τόσους αρνητικούς παράγοντες συγκεντρωμένους εναντίον του». Και οι αρνητικοί παράγοντες είναι πράγματι πολλοί. Σύμφωνα με το ινστιτούτο δημοσκοπήσεων IFOP, το 40% των ψηφοφόρων του Εθνικού Μετώπου της Μαρίν Λε Πεν θα ψηφίσει υπέρ του Ολάντ στον δεύτερο γύρο. Επίσης, σύμφωνα πάντα με την ίδια σφυγμομέτρηση, το 60% των ψηφοφόρων του κεντρώου Φρανσουά Μπαϊρού, ο οποίος αναμένεται να λάβει 12% στον πρώτο γύρο, εκτιμάται ότι θα ψηφίσει υπέρ του Σοσιαλιστή υποψηφίου στον δεύτερο γύρο. Οι περισσότεροι, ωστόσο, αναλυτές εκτιμούν ότι η μεγαλύτερη αδυναμία του Σαρκοζί έγκειται στην προσωπικότητά του, η οποία προκαλεί πολλές αντιπάθειες εξαιτίας και του φανταχτερού τρόπου ζωής του, ιδίως στο πρώτο διάστημα της θητείας του.

Μελετητές των προεδρικών εκλογών θεωρούν πως ο Νικολά Σαρκοζί είναι δύσκολο να καλύψει τη διαφορά από τον Φρανσουά Ολάντ.

Πολιτική ήττα για τη Μαρίν Λεπέν

Η εβδομάδα που πέρασε επιφύλαξε μια πολιτική ήττα για τη Μαρίν Λεπέν, υποψήφια του ακροδεξιού Εθνικού Μετώπου, την οποία οι δημοσκοπήσεις φέρουν τρίτη με ποσοστό περί το 16% στον πρώτο γύρο των γαλλικών προεδρικών εκλογών που θα διεξαχθούν στις 22 Απριλίου. Η Λεπέν δεν έχει καταφέρει να συγκεντρώσει τις απαραίτητες υπογραφές 500 δημάρχων της Γαλλίας, οι οποίες απαιτούνται για να είναι έγκυρη η υποψηφιότητα ενός πολιτικού για τις προεδρικές εκλογές. Η ίδια έχει ισχυριστεί ότι έχει συγκεντρώσει ώς τώρα τις υπογραφές 430 δημάρχων, τονίζοντας πάντως ότι δεν μπορεί να επαναπαυθεί. Ωστόσο την περασμένη Τρίτη το Συνταγματικό Δικαστήριο της Γαλλίας απεφάνθη ότι είναι υποχρεωτική η δημοσιοποίηση των ονομάτων των δημάρχων οι οποίοι στηρίζουν συγκεκριμένο προεδρικό υποψήφιο. Η απόφαση αποτελεί πλήγμα για τη Λεπέν, η οποία είχε ζητήσει να διατηρηθεί η ανωνυμία των υποστηρικτών της στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, προκειμένου να μην εκτεθούν αυτοί σε πιέσεις. Η Λεπέν χαρακτήρισε την απόφαση του δικαστηρίου ήττα για τη Δημοκρατία. «Είναι ήττα για όλους τους δημάρχους εκατοντάδων μικρών πόλεων στη Γαλλία που περίμεναν αυτή η δικαστική απόφαση να θέσει τέλος σε ένα σύστημα που ευνοεί τα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα εις βάρος των άλλων υποψηφίων», είπε. Η Μαρίν Λεπέν πάντως βρήκε υποστήριξη στο πρόσωπο της Μπριζίτ Μπαρντό, της διάσημης Γαλλίδας σταρ του κινηματογράφου, που εξέφρασε την αγανάκτησή της για την απροθυμία των δημάρχων της Γαλλίας να στηρίξουν την ακροδεξιά υποψήφια.

Τα προβλήματα δεν σταματούν για τον Στρος-Καν

Νέα κλήτευση για την «υπόθεση Κάρλτον»

Λαβωμένος από ένα ακόμη σκάνδαλο, με αιχμή το σεξ και τις αδυναμίες του γύρω από αυτό, ο Ντομινίκ Στρος - Καν επέστρεψε στον κόσμο αφού αφέθηκε ελεύθερος από τη γαλλική αστυνομία την περασμένη Τετάρτη. Οση ανακούφιση και αν του προσέφερε η αναχώρηση από το στενό κελί του αστυνομικού τμήματος της Λίλλης, είναι απίθανο να μετριάσει τον συνεχιζόμενο «πονοκέφαλο» του άλλοτε διευθυντή του ΔΝΤ, το όνομα του οποίου είναι πλέον συνώνυμο της ασωτίας.

Τα προβλήματα για τον Στρος - Καν δεν σταματούν εδώ, καθώς κλητεύτηκε να καταθέσει εκ νέου για την «υπόθεση Κάρλτον» στις 28 Μαρτίου, ως ύποπτος για συνέργεια σε μαστροπεία και για σύσταση συμμορίας για τον σκοπό αυτόν. Επίσης κατηγορείται για διασπάθιση δημόσιου χρήματος, στο πλαίσιο της ίδιας υπόθεσης, με σκηνικό αυτή τη φορά ένα γαλλικό ξενοδοχείο, το Κάρλτον της Λίλλης, όπου δύο ντόπιοι επιχειρηματίες διοργάνωναν «βραδιές ακολασίας», σύμφωνα πάντα με το κατηγορητήριο.

Ο 62χρονος πρώην υπουργός των Γάλλων Σοσιαλιστών κρατήθηκε για 32 ώρες και έπειτα «φυγαδεύτηκε» από το αστυνομικό τμήμα συνοδεία αστυνομικών, για να αποφύγει τους δεκάδες δημοσιογράφους που τον περίμεναν. Στη διάρκεια των ανακρίσεων υποστήριξε πως στ' αλήθεια δεν γνώριζε ότι «τα κορίτσια» ήταν ιερόδουλες, αφού εκείνοι οι οποίοι του τα σύστησαν ήταν ανώτατοι αξιωματικοί της αστυνομίας...

«Για τους δύο επιχειρηματίες», όπως έγραψε η Liberation, «ο Στρος - Καν ήταν ένας φίλος, ο οποίος επρόκειτο να γίνει ο πιο ισχυρός άνδρας στη Γαλλία. Για τους αστυνομικούς οι οποίοι συμμετείχαν στα πάρτι, ο Ντομινίκ Στρος - Καν ήταν η ελπίδα να αποκτήσουν πολιτικό έρεισμα. Τα οκτώ άτομα που ανακρίθηκαν για την υπόθεση Κάρλτον αντιμετώπισαν όλα τις ίδιες ερωτήσεις: Γνώριζε ο Στρος - Καν ότι τα κορίτσια ήταν ιερόδουλες; Ηταν βίαιος; Είχε πληρώσει για τα πολλαπλά πάρτι που οργανώθηκαν στη Λίλλη, το Παρίσι και την Ουάσιγκτον; Ευχαρίστησε τους φίλους του για τα δώρα και τις υπηρεσίες τους; Και αν ναι, πώς;». Η εφημερίδα δημοσίευσε δηλώσεις τουλάχιστον δύο εκ των κοριτσιών, το ένα από τα οποία βεβαίωσε ότι ο DSK ήταν «πολύ τρυφερός», το άλλο όμως συμφώνησε πλήρως με το κατηγορητήριο: «Ναι ήταν βίαιος και είναι αδύνατο να μη γνώριζε ότι είμαι πόρνη»...

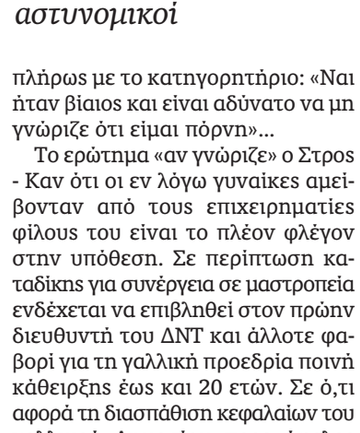
Ντομινίκ Στρος-Καν: το όνομά του πλέον είναι συνώνυμο της ασωτίας.

Στην ανάκριση υποστήριξε ότι δεν γνώριζε ότι «τα κορίτσια» ήταν ιερόδουλοι, αφού του τα σύστησαν αστυνομικοί

Το ερώτημα «αν γνώριζε» ο Στρος - Καν ότι οι εν λόγω γυναίκες αμείβονταν από τους επιχειρηματίες φίλους του είναι το πλέον φλέγον στην υπόθεση. Σε περίπτωση καταδίκης για συνέργεια σε μαστροπεία ενδέχεται να επιβληθεί στον πρώην διευθυντή του ΔΝΤ και άλλοτε φαβορί για τη γαλλική προεδρία ποινή κάθειρξης έως και 20 ετών. Σε ό,τι αφορά τη διασπάθιση κεφαλαίων του γαλλικού Δημοσίου προς όφελος των μαστροπών, η κατηγορία επιφέρει ποινή φυλάκισης πέντε ετών και πρόστιμο. Σύμφωνα με τους δικηγόρους του, πάντως, ο Στρος - Καν «δεν είχε λόγο να γνωρίζει την ταυτότητα των γυναικών». «Σε αυτά τα πάρτι δεν πηγαίνεις κανονικά ντυμένος» σημείωσε ο κ. Ανρί Λεκρέκ. «Σας προκαλώ να βρείτε τη διαφορά μεταξύ μιας γυμνής πόρνης και μιας γυμνής γυναίκας επιπέδου»...

AFP, ΑΠΕ

Εκρηξη στο Αφγανιστάν για το Κοράνι

Των **SANGAR RAHIMI**
και **ALISSA J. RUBIN**

Και μόνον η φήμη ότι το προσωπικό του ΝΑΤΟ παρέδωσε στην πυρά έναν αδιευκρίνιστο αριθμό αντιτύπων του Κορανίου -και ότι ετοιμαζόταν να κάψει πολύ περισσότερα- ήταν αρκετή για να πυροδοτήσει κύμα οργής στο Αφγανιστάν. Περίπου 2.000 άτομα συγκεντρώθηκαν αρχικά στη μεγαλύτερη αεροπορική βάση των ΗΠΑ, προκειμένου να διαδηλώσουν για μια από τις πλέον επιθετικές πράξεις στον μουσουλμανικό κόσμο. Οι βίαιες διαδηλώσεις συνεχίστηκαν και τις επόμενες ημέρες με την εξέλιξή τους να θεωρείται απρόβλεπτη. Τουλάχιστον έντεκα άτομα έχουν χάσει τη ζωή τους.

Αξιωματούχοι του ΝΑΤΟ έσπευσαν να απολογηθούν δημοσίως, συνειδητοποιώντας ότι η χώρα κινδύνευε με

Συγγνώμη από ΝΑΤΟ και ΗΠΑ προκειμένου να προλάβουν πανεθνική έκρηξη βίας

πανεθνική έκρηξη βίας, καθώς η είδηση της βεβήλωσης του Κορανίου μεταδιδόταν σταδιακά, από περιοχή σε περιοχή. «Προσφέρω την ειλικρινή μου συγγνώμη, για την προσβολή που έγινε, στον πρόεδρο του Αφγανιστάν, την κυβέρνηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Αφγανιστάν και, πρωτίστως, στον απλό λαό», δήλωσε ο στρατηγός, Τζον Αλεν, του ΝΑΤΟ, σε ανακοίνωσή του που μαγνητοσκοπήθηκε και εστάλη στην τοπική τηλεόραση και τα ραδιοφωνικά δίκτυα. Εξήγησε δε ότι η καύση των αντιγράφων του Κορανίου δεν έγινε σκοπίμως.

Μέσα σε λίγες ώρες, αφότου πληροφορήθηκε το επεισόδιο, ο στρατηγός Αλεν διέταξε έρευνα και έως το τέλος της ημέρας είχε εκδώσει εντολή προς κάθε στρατιώτη της συμμαχίας στο Αφγανιστάν να ολοκληρώσει, εντός δεκαημέρου, την εκπαίδευσή του σε ό,τι αφορά «τον σωστό χειρισμό θρησκευτικών ζητημάτων».

Σύμφωνα με μαρτυρίες, γύρω στις 10 το πρωί της Δευτέρας, ένα απορριμματοφόρο, συνοδεία στρατιωτικού οχήματος, κατευθύνθηκε στη χωματερή της αεροπορικής βάσης Μπαγκράμ, όπου εργάζονται περίπου 20 Αφγανοί. Δύο άτομα από το προσωπικό του ΝΑΤΟ, ένας άνδρας και μία γυναίκα, ξεφόρτωσαν σάκους με βιβλία, πετώντας τα στον χώρο της αποτέφρωσης.

Την Πέμπτη, ο πρόεδρος Χαμίντ Καρζάι μίλησε για «λάθος» ενός Αμερικανού αξιωματούχου, ο οποίος πήρε την απόφαση για την καύση των Κορανίων «από άγνοια», όπως είπε. Ωστόσο, μετά δέκα χρόνια πολέμου στο Αφγανιστάν, ξένοι αξιωματούχοι, όπως και Αφγανοί, ένιωσαν συγκλονισμένοι μπροστά στη διαπίστωση ότι υπάρχουν ακόμη μέλη των ξένων δυνάμεων στη χώρα, τα οποία δεν γνωρίζουν πόσο προσβλητικό είναι να βεβηλώνεις το ιερό βιβλίο των μουσουλμάνων και δεν αντιλαμβάνονται τη δυναμική της βίας σ' έναν τόπο όπου η είδηση της καύσης ενός μόνου Κορανίου -από έναν πάστορα στη Φλόριντα- είχε ωθήσει πλήθη να επιτεθούν σε γραφείο του ΟΗΕ και να σκοτώσουν 12 άτομα τον περασμένο Απρίλιο.

THE NEW YORK TIMES

Αφγανός διαδηλωτής κρατώντας το Κοράνι στις βίαιες διαδηλώσεις που ξέσπασαν μετά την καύση αντιτύπων του ιερού βιβλίου των μουσουλμάνων από μέλη των ατοϊκών δυνάμεων.

Το νέο στοίχημα του Μέρντοχ

Μια νέα σελίδα επιθυμεί να γυρίσει σήμερα ο όμιλος Ρούπερτ Μέρντοχ με την κυκλοφορία της Sun on Sunday, της κυριακάτικης έκδοσης της σκανδαλοθηρικής Sun, προσδοκώντας να ξανακερδίσει το αναγνωστικό κοινό που χάθηκε με το απρόσμενο «λουκέτο» της News of the World πριν από μερικούς μήνες.

Τότε ο μεγιστάνας των μέσων ενημέρωσης, με μία κίνηση-αστραπή, ανέστειλε την έκδοση του κυριακάτικου ταμπλόιντ, προκειμένου να ελαχιστοποιήσει κατά το δυνατόν τις συνέπειες του σκανδάλου των τηλεφωνικών υποκλοπών που είχε ως «δράστες» δημοσιογράφους του εντύπου, και ταυτόχρονα να ,ικανοποιήσει» την κοινή γνώμη που είχε εξοργιστεί μαθαίνοντας ότι στο στόχαστρο των ,δημοσιογράφων» είχαν βρεθεί και θύματα εγκληματικών πράξεων Από τότε, γνώστες του χώρου υποστήριζαν ότι ο Μέρντοχ θα έβρισκε έναν τρόπο για να ανακτήσει το έδαφος που έχασε με το κλείσιμο της News Of The World.

Παρά τα 81 του χρόνια, ο Μέρντοχ βρέθηκε στο Λονδίνο την εβδομάδα που πέρασε, προκειμένου να επιβλέψει ο ίδιος τη γένεση της νέας έκδοσης. Η σχετική ανακοίνωση έγινε, αρχικά, με εσωτερικό μνημόνιο του διευθύνοντος συμβούλου της News International, Τομ Μόκμπριτζ προς το προσωπικό της Sun, στο οποίο τόνιζε κυρίως τη δέσμευση της News Corp να τραβήξει «κόκκινη γραμμή στο παρελθόν» και «να αλλάξει τον τρόπο που δρα ως επιχείρηση». «Η δέσμευση της News Corp να επενδύσει σε μια νέα έκδοση είναι το πιο ηχηρό μήνυμα υποστήριξης στο οποίο θα μπορούσαμε να ελπίζουμε», τονίζει ο Μόκμπριτζ και καταλήγει «είμαι βέβαιος ότι καθένας μας θα αδράξει την ευκαιρία να κάνει τον «Ηλιο» (Sun) να ανατείλει ξανά αυτή την Κυριακή».

Μπορεί το σκάνδαλο των τηλεφωνικών υποκλοπών να ανήκει στο παρελθόν, αλλά η κατάσταση δεν είναι ευχάριστη για την εταιρεία, καθώς τις τελευταίες εβδομάδες εννέα νυν και πρώην δημοσιογράφοι της συνελήφθησαν από την Αστυνομία, στο πλαίσιο μιας ευρείας έρευνας για δωροδοκία αστυνομικών.

Εν αναμονή του πρώτου φύλλου της Sun on Sunday ακόμα και οι φανατικοί εχθροί του Μέρντοχ, όπως ο Guardian, «έβγαλαν το καπέλο» στον 81χρονο εκδότη που παρά την καταιγίδα των τελευταίων μηνών αποφάσισε να ξαναμπεί στη μάχη, χωρίς, όμως, αυτό να σημαίνει ότι η έκδοση της Sun On Sunday δεν γεννά ανησυχία.

Σε κύριο άρθρο του την περασμένη εβδομάδα ο Guardian επικροτεί την απόφαση του ομίλου να εκδώσει το κυριακάτικο φύλλο της ταμπλόιντ, όχι μόνο διότι αυξάνει την πολυφωνία του Τύπου και δημιουργεί θέσεις εργασίας για δημοσιογράφους σε δύσκολους καιρούς, αλλά κυρίως επειδή δίνει στη News Corp μια νέα ευκαιρία να αφήσει πίσω τις επαίσχυντες τακτικές που χρησιμοποίησε στο παρελθόν.

Την ίδια στιγμή, ωστόσο, ο αρθρογράφος κρούει τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι η έκδοση της Sun on Sunday βάζει στα χέρια του Μέρντοχ τέσσερις εφημερίδες εθνικής κυκλοφορίας και του προσδίδει κυριαρχη θέση στην εκδοτική αγορά. «Τον περασμένο Ιούλιο», καταλήγει το κύριο άρθρο της Guardian - «είδαμε δυστυχώς με απόλυτη σαφήνεια πόσο νοσηρές είναι οι συνέπειες αυτής ακριβώς της μονοκρατορίας, σε όλους τους τομείς της βρετανικής ζωής. Ακόμα και στην Αστυνομία. Σίγουρα όλοι εύχονται αυτός ο κυριακάτικος «Ηλιος» (Sun on Sunday) να λάμψει. Ταυτόχρονα όμως δεν πρέπει να αποστρέψει τη σκέψη από τα μαθήματα του παρελθόντος. Αλλά για να μάθει από αυτά θα πρέπει πρώτα να τα αντιμετωπίσει». Η επιλογή της News International να λύσει τις υποθέσεις μακριά από τις δικαστικές αίθουσες σημαίνει ότι ποτέ η αλήθεια δεν θα λάμψει υπό τον «Ηλιο», τουλάχιστον όσον αφορά το ποιος ήξερε, τι και από πότε.

Ακόμα και σήμερα οι υποθέσεις που εκκρεμούν μετά το σκάνδαλο των υποκλοπών είναι πολλές. Την περασμένη Τετάρτη έγινε γνωστό ότι η Σέρι Μπλερ, σύζυγος του πρώην πρωθυπουργού της Βρετανίας, Τόνι Μπλερ κατέθεσε αγωγή κατά του εκδοτικού ομίλου για την υποκλοπή των πχητικών μηνυμάτων από τον τηλεφωνητή της.

THE GUARDIAN , REUTERS, AFP

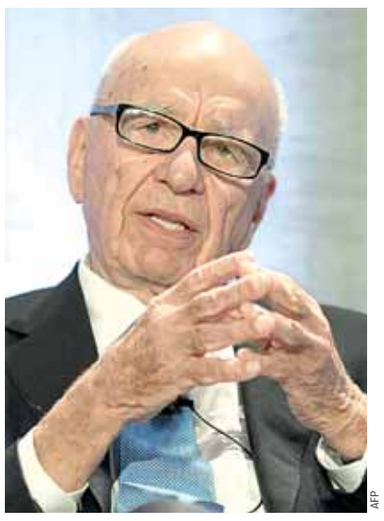
Ακόμη και οι φανατικοί εχθροί του Μέρντοχ υποκλίθηκαν στη δημιουργικότητα και την αποφασιστικότητά του.

Παρά τα 81 του χρόνια, επιβλέπει τη γένεση της κυριακάτικης Sun

Αυξάνονται και στην Κύπρο τα σπάνια νοσήματα

29η Φεβρουαρίου 2012: Μια σπάνια ημέρα για τις Σπάνιες Ασθένειες - Στην Ευρώπη περίπου 30 εκατομ. πάσχουν από σπάνιες ασθένειες

Του δρος **ΛΕΩΝΙΔΑ Α. ΦΥΛΑΚΤΟΥ**

Η 29η Φεβρουαρίου είναι η πιο σπάνια μέρα του χρόνου αφού παρουσιάζεται κάθε τέσσερα χρόνια. Αυτός είναι και ο λόγος που επιλέχτηκε η συγκεκριμένη ημερομηνία ως Παγκόσμια Ημέρα Σπάνιων Ασθενειών. Μία ασθένεια θεωρείται σπάνια όταν βρίσκεται σε λιγότερους από 1 στους 2.000. Υπολογίζεται ότι στην Ευρώπη περίπου 30 εκατομμύρια άνθρωποι πάσχουν από σπάνιες ασθένειες. Η κάθε σπάνια ασθένεια επηρεάζει μικρό ποσοστό πληθυσμού αλλά η ύπαρξη πολλών τέτοιων ασθενειών καθιστά την ομάδα με όλες τις σπάνιες ασθένειες πολύ συχνή. Υπολογίζεται ότι τέτοιες σπάνιες ασθένειες μπορεί φτάνουν τις 8.000. Σίγουρα υπάρχουν αρκετές σπάνιες ασθένειες οι οποίες ακόμη δεν έχουν εντοπιστεί. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η μεγάλη πλειονότητα των σπάνιων ασθενειών έχει γενετική προέλευση. Υπολογίζεται ότι το 80% των σπάνιων ασθενειών έχει ως αιτία παθολογικές αλλαγές πάνω στο DNA. Η σημαντικότητα του κληρονομικού υλικού DNA βρίσκεται στο ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες κωδικοποιημένες για τη δημιουργία της βιολογικής ζωής και τη λειτουργία του οργανισμού. Είναι δηλαδή για την επιστήμη της γενετικής και τη βιολογική ζωή το Α και το Ω. Για τον λόγο αυτό, λάθη που παρουσιάζονται στο κληρονομικό υλικό έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου. Η Γενετική είναι η επιστήμη η οποία μελετά την κληρονομικότητα, την ποικιλότητα, τη δομή και τη λειτουργία του γενετικού υλικού. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που πολλοί γενετιστές ασχολούνται με τις σπάνιες ασθένειες λόγω της γενετικής προέλευσης στις πλείστες από αυτές.

Πολλές σπάνιες ασθένειες προκαλούνται από αλλαγές πάνω στο κληρονομικό υλικό DNA. Πιο συγκεκριμένα, λάθη που προκαλούνται σε συγκεκριμένα γονίδια δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στην έκφραση της γενετικής πληροφορίας με αποτέλεσμα να προκαλούνται δυσλειτουργίες που στις πλείστες περιπτώσεις είναι σοβαρές και προκαλούν α-

Απαιτείται συντονισμένη εθνική στρατηγική

Η Παγκόσμια Ημέρα Σπάνιων Ασθενειών για ακόμη μία χρονιά μάς υπενθυμίζει ότι υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός συμπολιτών μας που πάσχει από ασθένειες, οι περισσότερες από τις οποίες είναι χρόνιες. Είναι εξαιρετικής σημασίας η χάραξη μιας συντονισμένης εθνικής στρατηγικής για τη συνολική αντιμετώπιση των σπάνιων ασθενειών. Μια σύμπραξη από ακαδημαϊκούς, ερευνητές και επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα των σπάνιων ασθενειών, σε συνεργασία με τα αρμόδια Τμήματα της κυβέρνησης μπορεί να αποδώσει καταλυτικά και να βοηθήσει πρωτίστως τους ασθενείς που τόσο πολύ το έχουν ανάγκη.

Ο δρ Λεωνίδας Α. Φυλακτού.

Η μεγάλη πλειονότητα των σπάνιων ασθενειών έχει γενετική προέλευση. Υπολογίζεται ότι το 80% των σπάνιων νοσημάτων έχει ως αιτία παθολογικές αλλαγές πάνω στο DNA

σθένειες. Όταν τα γενετικά λάθη βρίσκονται στα αναπαραγωγικά κύτταρα, τότε μεταφέρονται σε μετέπειτα γενιές και οι ασθένειες θεωρούνται κληρονομικές. Παραδείγματα κληρονομικών ασθενειών είναι η θαλασσαιμία και οι μυϊκές δυστροφίες.

Τα σπάνια νοσήματα στην Κύπρο δείχνουν να αυξάνονται χρόνο με τον χρόνο. Παρότι ο πληθυσμός της Κύπρου είναι πολύ μικρός υπάρχουν πολλές καταγραμμένες σπάνιες ασθένειες από τις οποίες οι πλείστες είναι γενετικές, όπως π.χ. κληρονομικοί καρκίνοι, νευρολογικές ασθένειες, μυϊκές δυστροφίες, κληρονομική απώλεια ακοής. Υπάρχουν κέντρα αναφοράς στη χώρα μας στα οποία παραπέμπονται για διερεύνηση και αντιμετώπιση τα διάφορα περιστατικά. Παραδείγματα κέντρων αναφοράς είναι το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, το Καραϊσκάκειον Ίδρυμα και εξειδικευμένες κλινικές στα δημόσια νοσοκομεία. Ο ρόλος αυτών των κέντρων στις σπάνιες ασθένειες είναι μεγάλος, αφού έχουν συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπισή τους. Είναι καιρός να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση των σπάνιων ασθενειών, τα οποία πρέπει να βασιστούν πάνω σε διάφορες πτυχές τους.

Η πρόληψη είναι ο πρώτος στόχος έτσι ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ασθενών που πάσχουν από αυτές τις ασθένειες. Οι αποτελεσματικές προσεγγίσεις για πρόληψη ασθενειών θα συμβάλουν σημαντικά στη μείωση των ασθενών και στη μείωση των κοινωνικοοικονομικών βαρών, τόσο των οικογενειών τους αλλά και της πολιτείας. Η διαφώτιση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι μέγιστης σημασίας έτσι ώστε να προληφθούν ασθένειες. Εκτός από τη διαφώτιση που λαμβάνει το κοινό μέσω των ημερίδων, των συνεδρίων και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, σημαντική ενημέρωση για τα σπάνια νοσήματα γίνεται επίσης κάθε χρόνο μέσω των εκδηλώσεων του Τέλεθον και του Ραδιομαραθωνίου. Υπάρχουν, επίσης, ήδη σε λειτουργία ορισμένα πληθυσμιακά προγράμματα έγκαιρης ανίχνευσης, όπως το πρόγραμμα για τους φορείς της θαλασσαιμίας, η ακουολογική εξέταση νεογνών και το πρόγραμμα για τον καρκίνο του μαστού.

Η συνεχής έρευνα στις σπάνιες παθήσεις είναι μέσα στα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμησή τους. Σε κάθε αναπτυγμένη χώρα ο τομέας της έρευνας βρίσκεται στην κορυφή των προτεραιοτήτων. Οι σπάνιες ασθένειες παρουσιάζουν ορισμένα κοινά στοιχεία μεταξύ τους αλλά έχουν, επίσης, και αρκετές διαφορές. Η ανάπτυξη της έρευνας για τις σπάνιες παθήσεις είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπισή τους. Η πολύπλευρη διερεύνηση των σπάνιων ασθενειών πρέπει να έχει ως στόχο την πρόληψη, την έγκαιρη διάγνωση, τη μελέτη της παθογένειας της ασθένειας και τέλος την ανακάλυψη ριζικών θεραπειών. Έχουν γίνει αρκετές έρευνες στο παρελθόν στην Κύπρο που έχουν βοηθήσει άμεσα ή έμμεσα την αντιμετώπιση των σπάνιων ασθενειών, όπως η δημιουργία διαγνωστικών εξετάσεων για την ανίχνευση και τη διάγνωση πολλών κληρονομικών παθήσεων, η εξεύρεση και δοκιμή καινούργιων φαρμακοθεραπειών και η μελέτη της παθολογίας ασθενειών, όπως οι μυϊκές δυστροφίες και οι κληρονομικοί καρκίνοι. Σημαντική είναι εξίσου, η επέκταση και αναβάθμιση των ερευνητικών προγραμμάτων στην Κύπρο ενάντια στις σπάνιες ασθένειες έτσι ώστε να γνωρίζουμε καλύτερα για τις αιτίες και τους μηχανισμούς που προκαλούν αυτές τις ασθένειες για να δημιουργηθούν κατάλληλες θεραπείες, όπως επίσης και για να ανακαλυφθούν καινούργιοι τρόποι για πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση.

Ο δρ Λεωνίδας Α. Φυλακτού είναι πρόεδρος της Εταιρείας Ανθρώπινης Γενετικής Κύπρου

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟ

Μάνος Λοΐζος

Η **Καθημερινή** τιμά τον μεγάλο συνθέτη προσφέροντας
εφτά από τους σημαντικότερους και δημοφιλέστερους
δίσκους του, από τον «Σταθμό» του 1968 έως το
«Τα τραγούδια της Χαρούλας» του 1979.

Με αγαπημένες μελωδίες σε πολυτραγουδισμένους στίχους
τών Λευτέρη Παπαδόπουλου, Τάσου Λειβαδίτη,
Δημήτρη Χριστοδούλου, Γιάννη Νεγρεπόντη, Μανώλη
Ρασούλη, Φώντα Λάδη, Κωστούλας Μητροπούλου κ.α.
Στις αυθεντικές ερμηνείες των Χαρούλας Αλεξίου,
Γιώργου Νταλάρα, Δήμητρας Γαλάνη,
Βασίλη Παπακωνσταντίνου, Γιάννη Καλατζή κ.α.

ΤΟ 1ο ΕΡΓΟ Ο «ΣΤΑΘΜΟΣ» ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Eurobank EFG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

Eurobank EFG
Private Banking
Best Private Bank in Cyprus
2010 & 2011 Euromoney Survey of Private Banking and Wealth Management

| Μεταβολές εβδομάδας | | |

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τη* **ΖΕΖΑ ΖΗΚΟΥ**

Όταν η Γερμανία επαναλαμβάνει τα μοιραία λάθη των Συμμάχων...

Οπως η Μπλανς Ντιμπουά, η εύθραυστη ηρωίδα του Τενεσί Ουίλιαμς στο «Λεωφορείον ο πόθος», η Ελλάδα εξαρτάται πλέον «από τον οίκτο των Γερμανών». Και αυτός δεν περισσεύει. Ούτε καν από τη νύφη μου την Αντρέα, που προσπαθεί να με «συνετίσει» α λα γερμανικά.

Το χρέος αντιμετωπίζεται με ανάπτυξη. Η Ευρώπη όμως επιβραδύνει και πάει για ύφεση. Διαφορετικά, υπάρχουν άλλες λύσεις. Ο πληθωρισμός, δηλαδή το να τυπώσεις χρήμα. Ή το να μην πληρώσεις. Αναδιάρθρωση χρέους σημαίνει πληρώνω λιγότερο ή αργότερα ή και τα δύο. Είναι κάτι που έχει γίνει πολλές φορές από πολλές χώρες στην Ιστορία. Αναδιάρθρωση χρέους επιτρέπεται -ας μην πούμε επιβάλλεται- στην περίπτωση της Ελλάδας, αλλά με απροσδιόριστες συνέπειες. Η εναλλακτική λύση είναι η επιμονή σε γερμανικές πολιτικές λιτότητας. Πόσο άλλο μπορούν να τις αντέξουν οι ασθενέστερες τάξεις; Ακόμη χειρότερα, η λιτότητα διαιωνίζει τον φαύλο κύκλο της ύφεσης. Εκτός αν αποφασίσουμε ότι θα ζούμε όλοι όπως μας θέλουν οι Γερμανοί. Αλλά...

Η ιστορική πραγματεία «Lords of Finance» (2009), στην οποία ο συγγραφέας Λιάκουατ Αχαμεντ περιγράφει τα γεγονότα που οδήγησαν πρώτα στο μεγάλο Κραχ και μετά στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, είναι ένα βιβλίο περί σφαλμάτων πολιτικής. Κεντρικοί τραπεζίτες και υπουργοί Οικονομικών, πρόεδροι και πρωθυπουργοί: όλοι τους είναι κλειδωμένοι μέσα στις δικές τους οικονομικές και πολιτικές ορθοδοξίες. Καθένας τους είναι βέβαιος ότι η δική του είναι η μόνη λογική πορεία δράσης. Εξαιτίας των παρωπίδων τους, έκαναν διαρκώς οικονομικές επιλογές που σχεδόν έναν αιώνα αργότερα μας φαίνονται παράλογες, όμως σ' εκείνους έμοιαζαν εντελώς λογικές.

Κλειδωμένοι στις σύγχρονες οικονομικές και πολιτικές ορθοδοξίες τους, οι Γερμανοί «εξοντώνουν» την Ελλάδα

Ισως το χειρότερο από τα πολιτικά λάθη στη διάρκεια της περιόδου μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν η επιμονή των Συμμάχων να καταβάλει η Γερμανία πολεμικές αποζημιώσεις - αποζημιώσεις που ήταν πολύ μεγαλύτερες από αυτές στις οποίες θα μπορούσε να ανταποκριθεί η ηττημένη Γερμανία. Ως νικητές, οι Σύμμαχοι αισθάνονταν ότι ήταν δίκαιο να πληρώσει η Γερμανία και δεν νοιάζονταν και πολύ για το αν οι πληρωμές αυτές θα εξόντωναν τη γερμανική οικονομία.

Πράγμα το οποίο φυσικά και συνέβη. Εως τις αρχές της δεκαετίας του 1930, η χώρα είχε ουσιαστικά χρεοκοπήσει. Και η συνεχιζόμενη αξίωση των Συμμάχων για αποζημιώσεις προκάλεσε τεράστια αγανάκτηση στον γερμανικό λαό. Δεν υπάρχουν πολλές αμφιβολίες ότι αυτός ο συνδυασμός δημόσιας οργής και οικονομικής εξαθλίωσης διευκόλυνε την άνοδο του Αδόλφου Χίτλερ.

Σήμερα, η Γερμανία είναι αυτή που μοιάζει παράλογη. Κλειδωμένοι στις σύγχρονες ορθοδοξίες τους, οι Γερμανοί πολιτικοί κοιτάζουν την Ελλάδα με κάτι σαν περιφρόνηση. Η βοήθεια προς την Ελλάδα -βοήθεια που δίνεται με οδυνηρούς όρους- πρέπει να συνοδεύεται από αυστηρά μέτρα λιτότητας, πιστεύουν οι Γερμανοί.

Αραγε, δεν μπορούν να δουν ότι η οικονομία τους ήταν ο μεγάλος ωφελημένος της οικονομικής φούσκας που έκανε την Ελλάδα -και τις άλλες περιφερειακές χώρες της Ευρωζώνης- να χρεωθεί υπερβολικά; Δεν καταλαβαίνουν ότι οι τράπεζές τους θα πρέπει να μοιραστούν την ευθύνη επειδή δάνειζαν σε χώρες που δεν θα μπορούσαν να αποπληρώσουν τα χρέη τους; Δεν αντιλαμβάνονται ότι η κατάρρευση της Ευρωζώνης -κάτι αδιανόητο πριν από έναν χρόνο και ίσως αναπόφευκτο τώρα- θα πλήξει τη Γερμανία πολύ περισσότερο απ' ό,τι την Ελλάδα; Και οι γερμανικές τράπεζες -με ανεπαρκή κεφαλαιοποίηση και παραγεμισμένες με κρατικά ομόλογα- θα αντιμετωπίσουν μια μεγάλη κρίση ρευστότητας, όταν άλλα κράτη θα υποτιμούν ή θα χρεοκοπούν. Θα πίστευε κανείς πως όλα αυτά θα ήταν προφανή για τους Γερμανούς. Ομως, δεν είναι.

ΔΗΚΤΗΣ

Master

Master of the game και πάλι ο Αβέρωφ, ο οποίος έμεινε λίγο καιρό μακριά από τη δημοσιότητα, αλλά επανήλθε δυναμικά με την ντρίπλα που έκανε στην Πραξούλα. Ο Δήκτης χάρηκε ιδιαίτερα με την αναφορά του πως το νομοσχέδιό (του) για το φυσικό αέριο και τον ρόλο των υπουργών δεν αφορά μόνο τους σημερινούς, αλλά και τους επόμενους...

Μα έτσι;

Μας άρεσε και η αντίδραση του κ. Λαμάρη, πλην ενός σχολίου του, όμως. Με το νομοσχέδιο Αβέρωφ, είπε ο κ. Λαμάρης, αφήνεται να νοηθεί πως δεν έχουμε εμπιστοσύνη στους υπουργούς και πως ίσως να υπάρχει ακόμα και διαπλοκή. Μα ποιος είπε έτσι πράγμα, κύριε Λαμάρη; Στην Κύπρο; Μα πόσο αδαής πρέπει να είναι κάποιος για να σκεφτεί τέτοιο πράμα;

Quiz I

Ποιος δεν έμαθε να μετρά τον χρόνο, αν και ενήλικας εδώ και χρόνια; Οι 30 μέρες είναι άλλο, οι 60 είναι άλλο και (αμάν) οι 120 ημέρες είναι άλλο. Έτσι για να καταλάβεις (ξέρεις ποιος είσαι και τι έκανες) 30 ημέρες είναι ένας μήνας, 60 ημέρες είναι δύο και 120 ημέρες είναι τέσσερεις. Τα μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα δεν τα καλύπτει το τσεκ μπουκ...

Quiz II

Ποιος προσπαθεί να μετατρέψει το μισό παζάρι σε κτηματομεσίτες, αλλά επιμένει πως δεν τρέχει τίποτε; Ναι, εσύ, ο ίδιος...

Ο Αντωνάκης

Ήλθε, μας είδε και μίλησε ο Αντώνης Σαμαράς. Ενώ αυτός βρισκόταν στη Λευκωσία, ανακοινώθηκε στις Βρυξέλλες η συμφωνία του Eurogroup για διάσωση της Ελλάδας. Ο Αντώνης, λοιπόν, αποφάσισε να κάνει δήλωση: «Μπλα-μπλα-μπλα η Νέα Δημοκρατία, μπλα-μπλα-μπλα εκλογές». Ένα απλό «ευχαριστούμε, Λουκά», θα ήταν αρκετό. Και πολύ, πολύ πιο πατριωτικό.

Απογοητεύτηκε

Η εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου του Χαρίλαου Σταυράκη, πήγε καλά και είχε μάλιστα πολύ «καλό» κόσμο. Φίλος της στήλης, όμως, μας εκμυστηρεύτηκε πως ο τέως υπουργός απογοητεύτηκε που ούτε και ένας από τους πρώην συνεργάτες και συνάδελφούς του, από την προ της υπουργίας του ζωή, δεν εμφανίστηκε.

Μνηστήρες

Χαμός γίνεται με τις τράπεζες. Με τα αναμενόμενα μεν, εφιαλτικά δε, αποτελέσματα να παίζουν ως πουπανωπρίτζιν στις προβλέψεις και την απομείωση των ελληνικών ομολόγων, οι τράπεζες αναζητούν εναγωνίως επενδυτές. Ενδιαφέρον υπάρχει, όπως όλοι γνωρίζουμε καλά, αλλά το θέμα είναι άλλο: Αν οι μνηστήρες κοιτάξουν κάτω από το φουστάνι της τράπεζας που θέλουν, θα τους αρέσει αυτό που θα δουν;

Επενδυτές

Μεγάλη προσοχή χρειάζεται αυτό τον καιρό από τους επενδυτές. Όλοι τρέχουν, με την κάθε φήμη και την κάθε «εξέλιξη» να ποντάρουν, είτε σε άνοδο, είτε σε πτώση των μετοχών, και ιδίως

Ήρτα πάλε...

των τραπεζικών. Για κρατάτε μικρό καλάθι, ρε παιδιά, γιατί δεν ξέρεις ποτέ τι πάει να γίνει...

Μοντέρνα

Τα ταχυδρομεία μας, μετά και τη μετά διθυράμβων ανακοίνωση των διαδικτυακών τους υπηρεσιών, εσχάτως ανακοινώνουν πως σύντομα θα είναι σε θέση να μας πωλούν και χρόνο ομιλίας στην τηλεφωνία. Καλά αυτά, δεν λέμε, μόνο που δεν καταλαβαίνουμε την περηφάνια με την οποία τα λένε. Έτσι κι αλλιώς, τους πρόλαβε η κουτσή Μαρία και όλο της το σόι...

Βολεύονται

Αν θέλουν να πάνε και λίγο μπροστά ας αρχίσουν να μας κάνουν να μη νευριάζουμε κάθε φορά που κάνουμε το λάθος να έχουμε πάρε-δώσε μαζί τους. Για παράδειγμα, να είναι ανοικτοί τις ώρες που βολεύουν τον κόσμο, όχι τις ώρες που βολεύουν τους ίδιους...

Διάδοχος;

Φωτιά πήρε για τα καλά η κούρσα της διαδοχής στην Κεντρική Τράπεζα. Όπως σας είπε ο Δήκτης την περασμένη εβδομάδα, συγκεκριμένο άτομο προωθεί μανιωδώς τον εαυτό της. Οι υπόλοιποι μνηστήρες, γνωστοί, όπως γνωστό είναι και ποιόν προωθεί ο πανίσχυρος Νεοκλής. Τώρα, αυτό που μένει να μάθουμε, είναι με ποιους όρους under-the-table εντολής θα γίνει, είτε η διαδοχή είτε η ανανέωση.

Το ρεύμα σας

Ηλεκτρολόγοι, λέει, που δεν πέρασαν τις εξετάσεις, έλαβαν άδεια λειτουργίας και εργάζονται κανονικά λες και ξέρουν τη δουλειά. Όλοι οι υπεύθυνοι σφυρίζουν αμέριμνα και μας λένε βλακείες πως όλα είναι καλά, πως κάνει ελέγχους η ΑΗΚ και πως θα γίνουν έρευνες. Δεν κατάλαβαν πόσο σοβαρό είναι αυτό το πράμα και πως σε κάποιους, τους πρέπει να πάνε φυλακή. Αν αυτά τα πράματα είναι πράγματι αποτέλεσμα «παρεξήγησης», τότε έχουν πατριωτικό καθήκον να παραιτηθούν οι αρμόδιοι. Να είναι πολλοί οι άχρηστοι, το συνηθίσαμε. Να μας λέτε και κουταμάρες, όμως, δεν έχουμε υποχρέωση να το ανεχτούμε.

Ούτε σεντ

Μια και τα είπαμε για το ρεύμα, ας θυμηθούμε και την ΑΗΚ. Τα ξεφτέρια της Κυπριακής Δημοκρατίας και του αγαπημένου της ημικρατικού οργανισμού, που γύριζαν με τις κάμερες στο Βασιλικό με τους ένστολους της Ε.Ε., τώρα τρώνε την κεραμίδα που ερχόταν εδώ και καιρό. Ο Επίτροπος Χαν τους την είπε: Η ζημιά αυτή ήταν ασφαλίσιμη γι' αυτό δεν δίνει λεφτά η Ε.Ε. για να τα φτιάξετε. Πιο απλά, είπε πως δεν θα πληρώνει η Ε.Ε. για την αμπαλατοσύνη μας.

Μεγάλο μπράβο

Με χαρά έμαθε ο Δήκτης πως το κυπριακό συγκρότημα Arrayan Path μπήκε, για τρίτη φορά, στο short list των βραβείων European Independent Album of the Year της IMPALA. Αξίζουν συγχαρητήρια, όπως και στην Pitch Black Records που δίνει ισχυρές τονωτικές ενέσεις στην καλή μουσική metal στην Κύπρο.

ΑΠΟΕΛ

Πολλοί διερωτούνται γιατί δεν παίζει καλά ο ΑΠΟΕΛ, τον τελευταίο καιρό. Όταν, κύριοι, έχεις επαναληπτικό με την ΑΕΛ εκτός έδρας, μετά και από εντός έδρας ήττα με 1-0, δεν πας την προηγούμενη ημέρα το απόγευμα να σάσεις τα μαλλούθκια σου, κύριε αριστερέ μπακ. Και δεν το λέει μόνο ως αποελίστας ο Δήκτης, αυτές οι έγνοιες για τα μαλλάκια και τις μόδες έφαγαν πολλούς Κύπριους ποδοσφαιριστές που μετά διερωτούνται γιατί τους μασάνε οι ξένοι στο γήπεδο.

Ανθρώπινος

Ανθρώπινο και ευρωπαϊκό θέλει να κάνει τον Δήμο Στροβόλου ο νέος του δήμαρχος, στον οποίο εναποθέτουν οι δημότες πολλές ελπίδες. Πάντως, αν διερωτάται από πού να αρχίσει, μπορούμε να του δώσουμε μια ιδέα: Καλό θα ήταν, όποτε βρέχει να μη βρωμάνε οι γειτονιές από τους πλημμυρισμένους οχετούς.

diktis@kathimerini.com.cy

ΤΟ RESPECT ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Πρόεδρος Χριστόφιας

Είμαστε μια σοβαρή χώρα, είπε ο Πρόεδρος κατά το πρόσφατό του ταξίδι στις Βρυξέλλες, και ως τέτοια δεν θα πέσουμε στον τριτοκοσμικό πειρασμό να χρησιμοποιήσουμε την προεδρία μας ως μοχλό για το Κυπριακό. Η στήλη άκουσε με ανακούφιση τον Πρόεδρο να κάνει αυτή τη δήλωση, με την οποία δείχνει πως η Κύπρος σκοπεύει να βγει ενδυναμωμένη και δυνατή από την προεδρία, αντί να σπαταλήσει το πολιτικό της κεφάλαιο σε αππώματα και αρχοντοχωριατισμούς. Από εμάς respect και carry on.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

2.505 είναι το σύνολο των αυτοκινήτων που καταγράφηκαν τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους, από τα οποία 1.359 ήταν καινούργια και 1.146 μεταχειρισμένα, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου. Συγκριτικά, ο αντίστοιχος αριθμός που καταγράφηκε το 2008 ανήλθε στα 5.672 αυτοκίνητα, 2.963 καινούρια και 2.709 μεταχειρισμένα.

47.610 είναι ο ακριβής αριθμός τουριστών που επισκέφθηκαν την Κύπρο τον Φεβρουάριο του 2012, εκ των οποίων οι 42.841 ήταν από την ευρωπαϊκή ήπειρο γενικά και οι 37.454 από την Ε.Ε. σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία.

52% των πολιτών της Ινδονησίας δηλώνουν «πολύ ευτυχισμένοι» το 2011 σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ που δημοσιεύει ο Economist, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους Ινδούς και τους Μεξικανούς ανέρχεται στο 43%. Λιγότερο ευτυχισμένοι φαίνεται ότι είναι οι Νοτιοκορεάτες, εκ των οποίων μόνο το 7% δηλώνει «πολύ ευτυχισμένο».

1999 είναι η χρονιά στην οποία βρίσκεται με βάση οικονομικούς όρους η Ελλάδα σύμφωνα με τον Economist, σε αντίθεση με τη Γερμανία, η οποία χρονολογείται μία δεκαετία μπροστά, δηλαδή στο 2009.

26 περίπου δολάρια σε τιμές 2011 στοιχίζουν στην Ιαπωνία τα υλικά για τηγανίτες (500 γρ. βούτυρο, 1 κιλό αλεύρι, 2 λίτρα γάλα, 20 αβγά), σε αντίθεση με την Ινδία, όπου για να φτιάξει κανείς τηγανίτες με τα ίδια υλικά χρειάζεται μόνο 6,7 περίπου δολάρια. Συγκριτικά, στην Ολλανδία με τα ίδια υλικά φτιάχνει κανείς τηγανίτες με 9,3 δολάρια περίπου, σύμφωνα με τα στοιχεία του Economist Intelligent Unit.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΧΡΥΣΑΣ ΤΣΙΩΤΗ***

Η Anti-Counterfeiting Trade Act και η Κύπρος

Εικοσι δύο κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης –ανάμεσά τους και η Ελλάδα– υπέγραψαν στα τέλη Ιανουαρίου, στο Τόκυο, τη συμφωνία κατά της πειρατείας ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreement), με τις διαπραγματεύσεις να πραγματοποιούνται χωρίς δημόσιες διαβουλεύσεις.

Ουσιαστικά το ACTA αφορά τη θέσπιση διεθνών προτύπων σε ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία και την επιβολή των πνευματικών δικαιωμάτων και την καταπολέμηση της πειρατείας. Μεταξύ άλλων, η συμφωνία προτείνει σοβαρότατες κυρώσεις –όπως απαγόρευση πρόσβασης στο διαδίκτυο, πρόστιμα ή ακόμα και φυλάκιση– για όσους επιχειρήσουν να χρησιμοποιήσουν ή να μοιραστούν αρχεία προστατευμένα με copyrights.

Η υπογραφή της συμφωνίας έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις στην Ευρώπη με χιλιάδες οργανώσεις, αλλά και απλούς πολίτες να μέμφονται την ACTA για κατάργηση της ελευθερίας της έκφρασης στο διαδίκτυο.

Ειδικότερα στην Πολωνία πλήθος κόσμου εκδήλωσε την αντίθεση του στη νέα συμφωνία με καθημερινές διαδηλώσεις σε όλη τη χώρα. Ας ληφθεί υπόψη ότι από την 1η Οκτωβρίου 2011 τη συμφωνία έχουν υπογράψει και οι ΗΠΑ, Αυστραλία, Καναδάς, Νότια Κορέα, Σιγκαπούρη, Νέα Ζηλανδία και Μαρόκο. Οι πέντε ευρωπαϊκές χώρες που δεν υπέγραψαν είναι οι Γερμανία, Ολλανδία, Εσθονία, Σλοβακία και Κύπρος.

Φυσικά για να τεθεί σε ισχύ η συμφωνία θα πρέπει να λάβει την έγκριση του Ευρωκοινοβουλίου τον προσεχή Ιούνιο.

Ποικίλες αντιδράσεις μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου έχει προκαλέσει η νομοθέτηση της ACTA, για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων.

EPA

Το κύριο πρόβλημα είναι ότι η ACTA προσδιορίζει κοινούς κανόνες ποινικής αντιμετώπισης των παραβιάσεων. Δημιουργεί δε ένα ενιαίο πλαίσιο παγκόσμιας προστασίας και εφαρμογής για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας – από τα μουσικά πνευματικά δικαιώματα μέχρι τα φάρμακα! Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων και η ομοιογενής αντιμετώπισή τους μόνο προβλήματα και ανισότητες μπορεί να δημιουργήσει.

Διαφορετικά πρέπει να ρυθμίζονται τα πνευματικά δικαιώματα των καλλιτεχνών και διαφορετικά των δημιουργών ιστοσελίδων, γιατί το Διαδίκτυο εν προκειμένω είναι μία ζωντανή και συνεχώς παλλόμενη και εμπλουτιζόμενη βάση δεδομένων, οπότε δεν μπορεί να τύχει της ίδιας προστασίας και κυρώσεων με τα πνευματικά δικαιώματα ενός τραγουδιστή ή ενός ζωγράφου.

Επίσης, στον τομέα της έννομης προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων θα πρέπει να λαμβάνονται πάντοτε σοβαρά υπόψη οι κανόνες της έννομης τάξης της κάθε χώρας.

Η περαιτέρω δημόσια διαβούλευση, καθώς και η προσαρμογή της ACTA στα ευρωπαϊκά δεδομένα, θα αποτελέσει το έναυσμα για την καλύτερη κατανόησή της, καθώς και την ορθολογιστική και ισορροπημένη εφαρμογή της, προκειμένου να προστατευθούν η Πνευματική Ιδιοκτησία στο Διαδίκτυο με τον πιο δίκαιο και ρεαλιστικό τρόπο σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο.

Είναι πολύ σημαντικό η Κύπρος –και όλες οι συμβαλλόμενες χώρες– να μην εφαρμόσουν τη διεθνή αυτή συμφωνία, τουλάχιστον όχι χωρίς περαιτέρω μελέτη και ενδελεχή ανάλυσή της.

Η ACTA συγκεκριμένα –μεταξύ άλλων– παρέχει τις πιο κάτω πρωτοφανείς δικαιοδοσίες:

Παράκαμψη ισχύοντος ποινικού δικαίου: Επιβάλλει ποινικές κυρώσεις που παρακάμπτουν τις νομοθετικές διαδικασίες και εγγυήσεις της Ε.Ε. και των κρατών-μελών τους, κάτι που καθίσταται ακόμα πιο επικίνδυνο λόγω της αοριστίας των διατυπώσεων που χρησιμοποιούνται.

Μόνιμη παράκαμψη της νομοθετικής διαδικασίας: Μια επιτροπή της ACTA θα μπορεί να μεταβάλλει τη συμφωνία και μετά την υιοθέτησή της, κάτι που ουσιαστικά την καθιστά μη εκλεγμένο νομοθέτη. Πρόκειται για παράδοση λευκής νομοθετικής επιταγής σε ένα αδιαφανές σώμα.

**Η κ. Χρύσα Τσιώτη είναι δικηγόρος*

Υποψήφιοι μνηστήρες για τη Marfin Laiki

Ο τελικός λογαριασμός του ελληνικού «κουρέματος» θα κρίνει τις επόμενες κινήσεις Τράπεζας Κύπρου και Marfin Popular Bank

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Έχετε καμβά, έχετε χρώματα, έχετε γκαλερί έτοιμη να φιλοξενήσει τα έργα σας, αλλά δεν ξέρετε τι να ζωγραφίσετε. Με τον ανωτέρω παραστατικό τρόπο περιέγραψε στέλεχος της τραπεζικής αγοράς το κλίμα αβεβαιότητας που επικρατεί στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα και συγκεκριμένα στους δύο μεγάλους πυλώνες του, την Τράπεζα Κύπρου και τη Marfin Popular Bank.

Παρά τα πολλαπλά μηνύματα αισιοδοξίας που στέλνουν οι διοικήσεις των τραπεζών, περί διαχειρίσιμης κατάστασης, η πραγματικότητα (με το πάγωμα των δανειοδοτήσεων) είναι πιο σύνθετη.

Η Marfin Popular Bank έχε κάνει βήματα για την είσοδο νέου βασικού μετόχου, χωρίς να υπάρχουν αντιρρήσεις από τη MIG

Η Τράπεζα Κύπρου –που ανακοίνωσε ζημιές 1 δισ. ευρώ, με τους αναλυτές να υπογραμμίζουν ότι διατηρεί έναν υγιή ισολογισμό– υλοποιεί ήδη ένα σχέδιο κεφαλαιακής ενίσχυσης, η Marfin Popular Bank (θα ανακοινώσει αποτελέσματα την Τετάρτη) το έχει υποβάλει, αλλά κανένα δεν έχει πάρει το πράσινο φως από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ). Το τελικό «ok» θα δοθεί αφού πρώτα αποτυπωθεί λογιστικά η επίπτωση της εφαρμογής του PSI στους ισολογισμούς των δύο τραπεζών. Πρακτικά δεν έχει κλείσει τίποτα, καθώς υπάρχουν πολλές απόψεις για το λογιστικό χειρισμό των «κουρεμένων» ομολόγων. Η ζημιά είναι άγνωστη.

Η Τράπεζα Κύπρου ανακοινώνοντας τα προκαταρκτικά αποτελέσματα του 2011 διευκρίνισε ότι ανάλογα με την επίπτωση του PSI μπορεί να υπάρξει σημαντική διαφοροποίηση στα τελικά αποτελέσματα.

Η ΕΒΑ έχει κάνει γνωστό ότι οι τράπεζες θα ενημερωθούν για την επάρκεια των σχεδίων που έχουν υποβάλει μέχρι τα μέσα Μαρτίου, ενώ νέο stress test θα πραγματοποιηθεί το 2013. Η σε βάθος αξιολόγηση των σχεδίων ανακεφαλαιοποίησης γίνεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, σε συνεργασία με την ΕΒΑ.

Η αξιολόγηση της ΕΒΑ αποτελεί το κλειδί για να προχωρήσουν κινήσεις όπως η στρατηγική τοποθέτηση νέων επενδυτών. Πιο κοντά σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο φέρεται να είναι η Marfin Popular Bank. Συγκλίνουσες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο ρωσικός τραπεζικός όμιλος VTB (στην Κύπρο δραστηριοποιείται μέσω της τοπικής RCB) έχει δείξει ενδιαφέρον (μάλιστα έχει αγοράσει και έναν αριθμό μετοχών μέσω του χρηματιστηρίου). Το ενδιαφέρον τελεί εν αναμονή της αποτίμησης της ζημιάς από το PSI, καθώς θα κρίνει πόσα κεφάλαια χρειάζεται η Marfin Popular Bank για να ενισχύσει τα κεφάλαιά της.

Ο αριθμός των σεναρίων και των εκδοχών για το πώς μπορεί να εισέλθει ένας νέος μέτοχος στη MPB και τι θα σημάνει αυτό για τις μετοχικές ισορροπίες είναι αναρίθμητος. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι ο βασικός μέτοχος της MPB, η MIG, είναι σε γνώση των επαφών και δεν έχει εκφράσει καμία αντίρρηση στην είσοδο και άλλου «παίκτη» στην τράπεζα. Μάλιστα εκφράζεται ευαρέσκεια για την κινητικότητα που δείχνει ο πρόεδρος της τράπεζας, Μιχάλης Σαρρής.

Οι επαφές αυτές, πάντως, παραμένουν σε γενικό επίπεδο, γι' αυτό και δεν έχει εκδοθεί ανακοίνωση, ενώ δεν έχει υπάρξει επίσημη ενημέρωση και της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς κρίνεται ότι δεν έχει νόημα. Επίσης η διοίκηση της MPB δεν έχει κρύψει ότι έχει γίνει δέκτης ενδιαφέροντος από το εξωτερικό, ειδικά μετά την επιβεβαίωση ύπαρξης κοιτασμάτων φυσικού αερίου.

Η αλλαγή διοικητή

Η διαχείριση της υπόθεσης της κεφαλαιακής ενίσχυσης των κυπριακών τραπεζών αποκτά και πολιτικές διαστάσεις, καθώς η εφαρμογή των σχεδίων ανακεφαλαιοποίησης (τα οποία αξιολογούν η Κεντρική Τράπεζα και η ΕΒΑ) συμπίπτει με την αλλαγή της διοίκησης στην Κεντρική Τράπεζα.

Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι ο Αθανάσιος Ορφανίδης δεν θα έχει μπροστά του μια νέα θητεία στο τιμόνι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Πληροφορίες αναφέρουν ότι το χάσμα που χαρίζει την Αγία Παρασκευή με το Λόφο του Προεδρικού Μεγάρου είναι αβυσσαλέο, ενώ οι κόντρες μεταξύ των δύο θεσμών έχουν αρχίσει εκ νέου, μάλλον εσκεμμένα.

Παράλληλα στελέχη του ΑΚΕΛ δεν κρύβουν σε κατ' ιδίαν συνομιλίες τους ότι η Κεντρική Τράπεζα έχει ευθύνες για το μέγεθος της έκθεσης του τραπεζικού τομέα στον ελληνικό κίνδυνο, με αποτέλεσμα σήμερα, όπως τονίζουν, η Κύπρος να είναι έκθετη σε παράγοντες που δεν μπορεί να ελέγξει.

Ο εκάστοτε διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας είναι ανεξάρτητος, δεν μπορεί να δεχθεί πιέσεις και υποδείξεις από την κυβέρνηση, αλλά τραπεζικές πηγές δεν αποκλείουν ο διορισμός του νέου διοικητή να συνοδευτεί με μια άτυπη δέσμευσή του να βάλει τάξη στο τραπεζικό σύστημα, μέσω ενός διαγνωστικού ελέγχου. Στο όλο σκηνικό πρέπει να προστεθούν και οι πληροφορίες ότι υποψήφιοι επενδυτές σε κυπριακές τράπεζες εκφράζουν επιφυλάξεις για την ποιότητα των δανείων που έχουν χορηγηθεί.

Επίσης, η ιδιαιτερότητα των επιπτώσεων του ελληνικού «κουρέματος» στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα είναι ότι η ζημιά μπορεί να φτάνει μέχρι και το 20% του ΑΕΠ.

Κεφάλαια και έλεγχος

Η ουσία είναι ότι και οι δύο τράπεζες πρέπει να πείσουν τόσο την αγορά, όσο και τους υφιστάμενους μετόχους ότι αποτελούν μια καλή επενδυτική ευκαιρία. Επί του παρόντος η πορεία των μετοχών την εβδομάδα που μας πέρασε δείχνει ότι υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης.

Υπενθυμίζεται ότι Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών προσδιόρισε σε 1,560 δισ. ευρώ το κεφαλαιακό έλλειμμα της Τράπεζας Κύπρου και στα 1,971 δισ. ευρώ για τη Marfin Popular. Η Τράπεζα Κύπρου υλοποιεί ήδη ένα σχέδιο κεφαλαιακή ενίσχυσης 1 δισ. ευρώ, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Μάρτιο.

Η Marfin Popular Bank ανακοινώνει αποτελέσματα την Τετάρτη. Η εκτίμηση αναλυτών (και συγκεκριμένα της Euroxx Research) είναι ότι εξαιρουμένης της ζημιάς από την απομείωση των ελληνικών ομολόγων η τράπεζα θα ανακοινώσει ζημιές περίπου 65 εκατ. ευρώ, ως αποτέλεσμα των αυξημένων προβλέψεων για επισφαλή δάνεια στην Ελλάδα. Η κερδοφορία προ προβλέψεων εκτιμάται σε 445 εκατ. ευρώ (το 2010 η MPB είχε κέρδη προ προβλέψεων ύψους 367 εκατ. ευρώ). Η National Sec. προβλέπει κέρδη προ προβλέψεων ύψους 437 εκατ. ευρώ και επιχειρεί να εκτιμήσει τη ζημιά από το PSI, προβλέποντας ζημιές 1,9 δισ. ευρώ.

Τα μεγέθη στη Marfin Popular είναι μεγάλα, γι' αυτό και κρίνεται αναγκαία η είσοδος νέων επενδυτών.

Και οι δύο τράπεζες δίνουν σημασία στην εισφορά ιδιωτικών κεφαλαίων, με παρενέργεια μια βίαιη απομόχλευση στην αγορά, για να μειωθούν οι απαιτήσεις σε νέα κεφάλαια και να είναι πιο εύκολη η είσοδος ή συμμετοχή ιδιωτών.

Βασικοί όροι PSI

ΡΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Επιπλέον απόδοση στους ομολογιούχους αν η ανάπτυξη του ΑΕΠ ξεπεράσει ένα καθορισμένο όριο

Δίκαιο νέων τίτλων: Βρετανικό

53,5%	€107 δισ.	2042
Ποσοστό Απομείωσης (κούρεμα)	Αξία ομολόγων που διαγράφονται	Ημερομηνία λήξης νέων ομολόγων

Επιτόκιο νέων ομολόγων

Για ομόλογα λήξης το:	2015	2021	Μετά το 2021
	2%	3%	4,3%

ΜΕΣΟΣΤΑΘΜΙΚΟ: 3,65%

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και ανακεφαλαιοποίησης τραπεζών

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
Μέχρι τέλος του μήνα η Τράπεζα της Ελλάδος θα δημοσιοποιήσει τις τελικές πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάθε τράπεζα

21/2 Εισάγονται οι ρήτρες συλλογικής δράσης (CACs) που θα καταστήσουν υποχρεωτικό το «κούρεμα» για όλους, εφόσον αυτό απαιτηθεί

24/2 Κατάθεση δημόσιας πρότασης για την ανταλλαγή των ομολόγων

ΜΑΡΤΙΟΣ
Οι τράπεζες πρέπει να καταθέσουν τα business plan που θα περιλαμβάνουν τρόπους για την άντληση κεφαλαίων

8/3 Τελευταία μέρα εκδήλωσης συμμετοχής των ιδιωτών επενδυτών στο PSI

9/3 Επεξεργασία των απαντήσεων των ιδιωτών για το PSI. Από αυτό θα εξαρτηθεί η ενεργοποίηση ή μη των CACs

12/3 Πραγματοποίηση της ανταλλαγής των ομολόγων

14/3 Το Eurogroup εγκρίνει το πρόγραμμα

19/3 Υπογράφεται το νέο Μνημόνιο και η νέα δανειακή σύμβαση

20/3 Λήγουν ομόλογα 14,5 δισ. ευρώ για την εξυπηρέτηση των οποίων θα πρέπει να έχει υλοποιηθεί το PSI

ΑΠΡΙΛΙΟΣ Διαβούλευση ΤτΕ - τραπεζών για τα business plan. Θα πρέπει να εγκριθούν το αργότερο μέχρι το τέλος του μήνα.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ Οι τράπεζες θα πρέπει να ολοκληρώσουν τις ενέργειες, άμεσες και έμμεσες, για την ενίσχυση της κεφαλαιακής τους βάσης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών έχει κάνει γνωστό ότι οι τράπεζες θα ενημερωθούν για την επάρκεια σχεδίων κεφαλαιακής ενίσχυσης που έχουν υποβάλει μέχρι τα μέσα Μαρτίου.

Σημείο καμπής για την κυπριακή οικονομία αποδεικνύεται η έκρηξη στο Βασιλικό. Μέχρι το πρώτο εξάμηνο η αύξηση του ΑΕΠ ήταν 1,5%.

Πώς φτάσαμε στην ύφεση

Ακόμη μεγαλύτερη συρρίκνωση, από 1,5% ώς και 2%, προβλέπουν για το 2012 οι οικονομολόγοι του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών λόγω συρρίκνωσης της ζήτησης

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι βρίσκεται η κυπριακή οικονομία, με όλα τα δεδομένα να δείχνουν ότι το 2012 θα είναι μία κακή χρονιά, αν δεν υπάρξει κάποια θεαματική αλλαγή. Μία σειρά από παράγοντες περιορίζουν το διαθέσιμο εισόδημα, με αιχμή τους αυξημένους λογαριασμούς της ΑΗΚ και το άλμα στην τιμή των υγρών καυσίμων, η κατανάλωση υποχωρεί, ενώ η έλλειψη χρηματοδότησης δεν ευνοεί νέες επενδύσεις. Όλα αυτά συρρικνώνουν το ΑΕΠ. Η πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μιλάει για συρρίκνωση 0,5%, ενώ οι εκτιμήσεις των οικονομολόγων του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου ανεβάζουν το ποσοστό σε ένα εύρος από 1,5% ώς 2%.

Η πορεία του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας προδιαγράφει επιδείνωση της κατάστασης τα επόμενα τρίμηνα

Δημοσίευση του Συμβουλίου Εμπειρογνωμόνων του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών (ΣΕΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου επισημαίνει ότι η παρούσα κατάσταση της διεθνούς οικονομίας και η αβεβαιότητα για το μέλλον της Ευρωζώνης έχουν αυξήσει δραματικά τους κίνδυνους για την κυπριακή οικονομία.

Η έκθεση κάνει λόγο για καθυστέρηση στη λήψη μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, τα οποία έχουν αλλάξει σημαντικά τα δεδομένα για το 2012: από τη μία έχουν βελτιώσει αισθητά τη δημοσιονομική κατάσταση και την εικόνα της οικονομίας διεθνώς αλλά και ανάμεσα στους απλούς πολίτες, ενώ από την άλλη, βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον, δυσχεραίνουν την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών, μειώνοντας το διαθέσιμό τους εισόδημα.

Τα μέλη του ΣΕΚΟΕ θεωρούν πως οι αρνητικοί κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι από τους θετικούς, και εκτιμούν πως η οικονομική ανάπτυξη θα επηρεαστεί αισθητά το 2012.

Η Επιτροπή

Στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σημείο καμπής για την κυπριακή οικονομία αποδεικνύεται η έκρηξη στο Βασιλικό. Έκτοτε ξεκίνησε μια αλληλουχία γεγονότων που άλλαξε τα δεδομένα και μηδένισε την καλή πορεία της οικονομίας μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2011. Συγκεκριμένα η οικονομία μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2011 είχε αυξηθεί κατά 1,5%, σε ετήσια βάση, χάρη σε μια εξαιρετικά καλή τουριστική περίοδο.

Η αρχή έγινε με την καταστροφή στη ηλεκτροπαραγωγική υποδομή της χώρας, και προστέθηκαν η επιδείνωση της κατάστασης στο εξωτερικό και η ανάγκη λήψης μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης.

Το αποτέλεσμα ήταν η εγχώρια ζήτηση, παραδοσιακά η βασική κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης στον τόπο, να συρρικνωθεί. Στην πορεία προστέθηκε η μείωση του τραπεζικού δανεισμού –ως αποτέλεσμα των διάφορων εκδοχών του PSI από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο– και η επιδείνωση της αγοράς εργασίας. Τα δύο αυτά δεδομένα αποδυνάμωσαν και άλλο την ιδιωτική κατανάλωση. Παράλληλα με τα προηγούμενα έτρεχε η αδύναμη εξωτερική ζήτηση στην αγορά κατοικίας και η αναδιάρθρωση της ισολογισμών των εταιρειών επενδύσεων, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά.

Φρένο στην επιδείνωση έβαλε η αύξηση των αφίξεων τουριστών και τουριστικών εσόδων, κατά 10% και 13% αντίστοιχα. Η αύξηση αποδίδεται στην πολιτική αστάθεια των ανταγωνιστικών προορισμών της Μεσογείου και στην αυξημένη ροή των αφίξεων από αναπτυσσόμενες αγορές, όπως τη Ρωσία.Κάπως έτσι η πρόβλεψη της Επιτροπής αναθεωρήθηκε σε 0,5% για το 2012, με βασική αιτία, για τη νέα χρονιά, τη χαμηλή εγχώρια ζήτηση.

«Η αναθεώρηση προς τα κάτω σε σχέση με την πρόβλεψη το φθινόπωρο του 2011 εξηγείται από την επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος και από την υιοθέτηση πρόσθετων μέτρων. Επιπλέον, η επιδείνωση της χρηματοοικονομικής αγορές και το σφίξιμο των πιστωτικών συνθηκών μπορεί να αυξήσει το κόστος χρηματοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα και τον περιορισμό της πρόσβασης σε αυτό».

Η Επιτροπή μιλά για αργή ανάκαμψη, από το δεύτερο εξάμηνο του 2012, ως αποτέλεσμα της βελτίωσής του στο εξωτερικό περιβάλλον, της έναρξης της τουριστικής περιόδου και την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, όταν εξασθενίσει η αβεβαιότητα.

Οι επενδύσεις σε νέες κατοικίες αναμένεται να παραμείνουν αδύναμες, ενώ ενδεχομένως να υπάρξει θετική πορεία σε επενδύσεις υποδομών, όπως το έργο ανοικοδόμησης του κατεστραμμένου σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Σε γενικές γραμμές η συμβολή του εξωτερικού τομέα (σ.σ. στην περίπτωσή μας μιλάμε για παροχή υπηρεσιών και τουρισμού) στην ανάπτυξη αναμένεται να παραμείνει θετική.

Αντίθετα, η επιβράδυνση του παγκόσμιου εμπορίου και η επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών στους κύριους εμπορικούς εταίρους της Κύπρου είναι πιθανό να επηρεάσουν τις εξαγωγές αγαθών. Η μείωση αυτή αναμένεται να αντισταθμιστεί, εν μέρει, από τις καλές επιδόσεις στον τομέα των υπηρεσιών και των επιχειρήσεων τουρισμού. Οι εισαγωγές αναμένεται να μειωθούν, εξαιτίας της χαμηλής εγχώριας ζήτησης.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί στο 2,8% 2012 από 3,5% το 2011. Επιπλέον, η επίδραση από τις αυξημένες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται, κατά την έκθεση, να απορροφηθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2012.

Σύμφωνα με την Επιτροπή οι κίνδυνοι την τρέχουσα χρονιά φαίνονται να είναι ισορροπημένοι, αλλά υπάρχουν δύο αστάθμητοι παράγοντες.

Πρώτον, η επιδείνωση των συνθηκών στην Ελλάδα, λόγω του ανοίγματος του χρηματοπιστωτικού τομέα. Θεωρείται ο πιο σημαντικός κίνδυνος.

Δεύτερον, οι αυστηρότεροι όροι δανεισμού, σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος χρηματοδότησης και το υψηλό χρέος των ιδιωτών, θα μπορούσαν να καθυστερήσουν την ανάκαμψη της κατανάλωσης και των επενδύσεων.

Η εξωτερική ζήτηση μπορεί να ενισχυθεί περισσότερο από το αναμενόμενο εάν υλοποιηθούν τα εξαγγελθέντα στρατηγικά σχέδια για την προσέλκυση περισσότερων τουριστών και ξένους επενδυτών (π.χ. σχέδια για την εισαγωγή νέων προορισμών, τουριστική ανάπτυξη, καθεστώς παροχής κινήτρων για χειμερινό τουρισμό). Οι επενδύσεις μπορούν να τονωθούν με την υλοποίηση διάφορων σχεδίων στις κατασκευές και τις υποδομές.

Η οικονομική συγκυρία

Επί του παρόντος το οικονομικό κλίμα τον Φεβρουάριο παρουσίασε οριακή επιδείνωση. Ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) μειώθηκε κατά 1,2 μονάδες σε σχέση με τον Ιανουάριο. Η επιδείνωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στη χειροτέρευση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές, εξαιτίας αρνητικότερων προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες. Το επιχειρηματικό κλίμα στη μεταποίηση και στις κατασκευές παρουσίασε επίσης επιδείνωση. Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στις κατασκευές σημείωσε τη χαμηλότερη τιμή που έχει καταγραφεί ιστορικά. Το επιχειρηματικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες παρέμεινε στα ίδια περίπου αρνητικά επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα.

Σε ήπια ύφεση οδηγείται η Ευρωζώνη

Η Ευρωζώνη, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οδηγείται σε ήπια ύφεση, εγείροντας ταυτόχρονα μείζονα ερωτήματα για τον αντίκτυπο που επιφέρουν στην ευρωπαϊκή οικονομία τα προγράμματα λιτότητας σε υπερχρεωμένες χώρες της. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, επισήμανε ότι η Ευρωζώνη ανακάμπτει εξαιρετικά βραδέως και, παρά το ότι οι αγορές είναι σταθερότερες από ό,τι πριν από λίγους μήνες, είναι δύσκολο να προβλεφθεί πότε θα τελειώσει η κρίση χρέους.

Το 2012 η οικονομία της Ευρωζώνης θα εμφανίσει ύφεση 0,3% εν αντιθέσει με τις προηγούμενες εκτιμήσεις της Επιτροπής για ανάπτυξη 0,5%, αλλά και την ήδη επιτευχθείσα ανάπτυξη του 1,4% κατά το 2011. Κατά τον αρμόδιο επίτροπο για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις, Ολι Ρεν, παρά τη στασιμότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας, υπάρχουν ενδείξεις σταθεροποίησης. «Το οικονομικό αίσθημα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, αλλά οι εντάσεις στις διεθνείς κεφαλαιαγορές αμβλύνονται» υπογράμμισε ο κ. Ρεν. «Οι προβλέψεις μας στηρίζονται στην υπόθεση ότι η αβεβαιότητα, η οποία προκλήθηκε από την κρίση χρέους, θα εξανεμιστεί σταδιακά». Η Επιτροπή προβλέπει για την Ελλάδα περαιτέρω δραστική συρρίκνωση 4,4% εφέτος, για την Ιταλία 1,3% έναντι προηγούμενης εκτίμησης του Νοεμβρίου για ανάπτυξη 0,3%, και για την Ισπανία περιστολή 1% έναντι ανάπτυξης 0,7%. Στις εκτιμήσεις του Νοεμβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε κάνει λόγο για επέκταση της οικονομίας 0,5% σε όλη την Ευρωζώνη, αλλά στην τωρινή της προσέγγιση υπάρχει μία σαφέστατη διαφορά: δεν αναμένει μόνον την Ελλάδα και την Πορτογαλία να περιπέσουν σε ύφεση, αλλά και τις οικονομίες του Βελγίου, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Κύπρου, της Ολλανδίας και της Σλοβενίας. Η συνολική κάμψη αντισταθμίζεται από τις δύο ισχυρότερες οικονομίες της Ευρωζώνης, τη γερμανική και τη γαλλική. Η μεν Γερμανία αναμένεται να αναπτυχθεί το 2012 με ρυθμούς 0,6%, ενώ κατά 0,4% θα αναπτυχθεί η Γαλλία. Επιπλέον, η Κομισιόν προβλέπει υψηλότερο πληθωρισμό από πριν, στο 2,1% για την Ευρωζώνη. Με τις εκτιμήσεις αυτές αναθερμαίνονται οι ανησυχίες για τις οικονομικές προοπτικές της Ευρώπης, καθώς καθίσταται αρκετά εμφανές ότι η χαλιναγώγηση των δημοσίων δαπανών προς χάριν των δημοσιονομικών στόχων έχει δυσμενείς επιπτώσεις, με την ανεργία να φθάνει στην Ισπανία το 23%.

Η Ελλάδα

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, η Επιτροπή προβλέπει ότι θα υπάρξουν συνθήκες αποπληθωρισμού των τιμών κατά 0,5% και σημειώνει ότι η ανεργία θα αυξηθεί περαιτέρω φέτος, λαμβάνει ως δεδομένη τη μείωση του κατώτατου μισθού κατά 22% και επισημαίνει την αναγκαιότητα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας προκειμένου να επανέλθει σε βιώσιμη τροχιά. Η εκτίμηση της Επιτροπής για ύφεση 4,3% το 2012 είναι η ίδια με αυτήν που υιοθετήθηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) για να σχεδιαστεί η ανάλυση βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι στην ίδια έκθεση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγράφει σε πίνακα ότι η ύφεση φέτος στην Ελλάδα θα ανέλθει στο 4,4%.

Σε κάθε περίπτωση, είναι σαφές ότι η ύφεση θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα και φέτος (πέρυσι έκλεισε στο 6,8%). Μάλιστα, πληροφορίες αναφέρουν ότι ήδη το οικονομικό επιτελείο εκτιμά πως η ύφεση θα ξεπεράσει το 5% το 2012, ενώ η τρόικα φέρεται να είναι πιο απαισιόδοξη, προβλέποντας ότι η συρρίκνωση του ΑΕΠ ενδέχεται να είναι μεγαλύτερη του 6% και φέτος. Για το 2012, η Κομισιόν θεωρεί ότι εκτός από την εξωτερική ζήτηση που αναμένεται να εξασθενήσει, η εσωτερική ζήτηση αναμένεται να περιοριστεί δεδομένων των μισθολογικών μειώσεων στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, θεωρεί ότι η ανεργία θα συνεχίσει να αυξάνεται και το 2012, χωρίς όμως να προχωράει σε συγκεκριμένη πρόβλεψη. Από την άλλη πλευρά, αναφέρεται ρητώς στην έκθεση ότι ο κατώτατος μισθός στον ιδιωτικό τομέα θα περιοριστεί κατά περίπου 22% και το μοναδιαίο κόστος εργασίας αναμένεται να μειωθεί κατά περίπου 15% τα επόμενα τρία χρόνια.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι παραπάνω μειώσεις θα συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και ταυτόχρονα θα βοηθήσουν στην απορρόφηση νέων και με χαμηλά προσόντα εργαζομένων. Αλλωστε, σε άλλο σημείο της έκθεσης επισημαίνει ότι η ανεργία των νέων σε ηλικία ανέρχεται περίπου στο 50% και αυτό είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Φόβοι εκφράζονται πλέον και για τα δημόσια οικονομικά

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Η γενικότερη εικόνα της οικονομίας, όπως «επισημοποιείται» τις τελευταίες ημέρες, επιβεβαιώνει τις ανησυχίες που εκφράζονται και για την πορεία των δημόσιων οικονομικών. Παρόλο που η πορεία της οικονομίας δεν θα έπρεπε να προκαλεί έκπληξη, αφού τα δεδομένα ήταν αναμενόμενα ούτως ή άλλως, οι ανησυχίες που δημιουργούνται για την πορεία των δημόσιων οικονομικών, είναι πλέον απτές.

Η ύφεση, ο πληθωρισμός και η πιστωτική συρρίκνωση θα δυσκολέψουν την επίτευξη των στόχων

Ένα πρώτο δεδομένο είναι πως η πορεία του ΑΕΠ μέσα στο 2012 δεν αναμένεται πλέον να είναι οριακά θετική, της τάξης του 0,2%, όπως εκτιμάται στις βασικές παραδοχές του προϋπολογισμού. Με αυτό το δεδομένο και μόνο, θα πρέπει να αναμένεται πως θα προκύψουν δυσκολίες στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων για το έτος. Όλες σχεδόν οι εκτιμήσεις, τόσο από Κύπριους αναλυτές, όσο και από την Κομισιόν, κάνουν λόγο για συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά περίπου 0,5% σε ετήσια βάση.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί πως, τουλάχιστον μέχρι τις αρχές του δεύτερου εξάμηνου του έτους, δεν αναμένεται να αντιστραφεί η εικόνα αυτή, γεγονός που θα ασκήσει επιπλέον πιέσεις στα δημόσια οικονομικά. Η εκτίμηση για τα έσοδα του κράτους παρουσιαζόταν ως πολύ αισιόδοξη, όπως έγραψε και παλαιότερα η «Καθημερινή», με αποτέλεσμα να δημιουργούνται, από την πρώτη στιγμή, ανησυχίες πως αυτές οι εκτιμήσεις δεν ήταν εύκολο να επαληθευτούν.

Σήμερα, με το ΑΕΠ να αναμένεται να κυμανθεί αρκετά χαμηλότερα, οι φόβοι αυτοί πλέον ενισχύονται και οι σχετικές ανησυχίες εντείνονται.

Πρέπει να σημειωθεί πως η μείωση του ΑΕΠ δημιουργεί ένα επιπλέον πρόβλημα, το οποίο εκ πρώτης όψεως μπορεί να μην είναι άμεσα ορατό. Παρόλο που η εκτίμηση για την ανάπτυξη που καταγράφεται επίσημα στον προϋπολογισμό είναι 0,2%, η παραδοχή που χρησιμοποιείται στις εκτιμήσεις για τα έσοδα και τις δαπάνες του κράτους είναι πολύ υψηλότερη, μεταξύ 1% και 1,5%.

Υπενθυμίζεται πως η τελική αναθεώρηση για την ανάπτυξη του 2012, με την οποία η εκτίμηση μειώθηκε από το «1% με 1,5%» έγινε την τελευταία στιγμή (μία ημέρα πριν δημοσιευτεί ο προϋπολογισμός) και, όπως ήταν φυσιολογικό, δεν υπήρχε χρόνος για να γίνουν εκ νέου όλοι οι υπολογισμοί για τα έσοδα και τις δαπάνες του κράτους. Έτσι, ο προϋπολογισμός του 2012 βασίζεται σε μια εκτίμηση ακόμα πιο θετική από την «επίσημη», του 0,2%.

Συνολικά, η «απόσταση» στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, μεταξύ του «1% με 1,5%» στο οποίο βασίστηκαν οι υπολογισμοί, και του -0,5% που είναι πλέον η επικρατέστερη εκτίμηση για το 2012, είναι αρκετά μεγάλη.

Τα κενά

Αυτό το δεδομένο δημιουργεί ένα σημαντικό κενό στα προβλεπόμενα έσοδα του κράτους, γεγονός που εγείρει ερωτηματικά για το πόσο ρεαλιστική θα είναι η επαλήθευση των προσδοκιών για αύξηση των εσόδων μέσα στο 2012. Την ίδια στιγμή, παρουσιάζονται και ορισμένα λάθη, όπως η διπλή μέτρηση του τέλους των 350 ευρώ που θα καταβάλουν οι εταιρείες. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, για να επαληθευτεί ο υπολογισμός, που θέλει έσοδα ύψους 98 εκατ. ευρώ από τις εταιρείες, θα πρέπει να καταβάλουν το ποσό, συνολικά 280 χιλιάδες εταιρείες στην Κύπρο.

Επίσης σημαντικό είναι το δεδομένο πως οι προσδοκίες για έσοδα από φόρους είναι, επίσης, δύσκολο να επαληθευτούν. Για παράδειγμα, τα έσοδα από την αύξηση του ΦΠΑ στα τρόφιμα και τα φάρμακα, φέτος «έπεσαν έξω» κατά 152 εκατ. ευρώ (πάνω από 8%), γεγονός που προκαλεί ανησυχία πως και για το 2012 ίσως να μην επαληθευθούν οι ελπίδες για υψηλά έσοδα από τον ΦΠΑ.

Ακόμα κι αν υπολογίσει κανείς την αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ, από τον οποίο το Υπουργείο Οικονομικών εκτιμά πως θα έχει αύξηση εσόδων ύψους 194 εκατ. ευρώ, φαίνεται πως υπάρχει ένα ακόμα κενό. Κι αυτό διότι το Υπουργείο Οικονομικών αποδίδει αυξημένα φορολογικά έσοδα της τάξης των 141 εκατ. ευρώ, στην ανάπτυξη του ΑΕΠ η οποία, στην καλύτερη περίπτωση, θα είναι μηδενική.

Αξίζει να σημειωθεί πως, στο τέλος του 2011, όταν έγινε αρκετή συζήτηση για τις προβλέψεις του προϋπολογισμού, ο οποίος «έβλεπε» αύξηση των φορολογικών εσόδων, το Υπουργείο Οικονομικών είχε σχολιάσει σε γραπτή ανακοίνωση πως η αναμενόμενη αύξηση των φορολογικών εσόδων για το 2012 αποδίδεται «στην αναμενόμενη οριακή ανάκαμψη που θα σημειωθεί στον ρυθμό ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις σε ετήσια βάση των πρόσφατων φορολογικών μέτρων» που ψήφισε η Βουλή.

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, οι άμεσοι φόροι θα αυξηθούν κατά περίπου 300 εκατ. ευρώ, και οι έμμεσοι κατά 226 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2011. Έτσι, συνολικά η αύξηση των φορολογικών εσόδων του κράτους ανέρχεται σε 525 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων στα νέα φορολογικά μέτρα που ψηφίστηκαν στα τέλη του 2011, αποδίδονται μόνο τα 191 εκατ. ευρώ.

Σημειώνεται πως η παραδοσιακή παραδοχή για τα κρατικά έσοδα, είναι πως η ελαστικότητά τους σε σχέση με την ανάπτυξη είναι περίπου 0,4. Δηλαδή αυξάνονται κατά 0,4% για κάθε ποσοστιαία αύξηση του ΑΕΠ. Στην Κύπρο, λόγω της υψηλής εξάρτησης του κράτους από έμμεσους φόρους, στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών συμφωνούν με τις εκτιμήσεις της «Καθημερινής», πως ο λόγος αυτός μπορεί να εκτιμηθεί χονδρικά κοντά στο 0,55:1. Με βάση την ελαστικότητα, δεν δικαιολογείται αισιοδοξία πως θα επαληθευθούν οι εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του έτους, ακόμα κι αν υπολογιστούν όλα τα φορολογικά μέτρα που έχουν ψηφιστεί, συν την αύξηση στον ΦΠΑ.

Επιπλέον ανησυχίες

Εκτός από τα πιο πάνω, σημαντικές ανησυχίες δημιουργούνται και για άλλες εκτιμήσεις του προϋπολογισμού. Για παράδειγμα, υπάρχουν προβλέψεις και για αύξηση των εσόδων από τα κεφαλαιουχικά κέρδη στα ακίνητα, γεγονός που για να ισχύσει, θα πρέπει να καταγραφεί ταχεία και παρατεταμένη ανάκαμψη στην αγορά ακινήτων.

Η εκτίμηση για αύξηση των εσόδων από τους εταιρικούς φόρους, επίσης δεν συνάδει με την εικόνα που επικρατεί στην αγορά, όπου καταγράφονται αυξημένες ζημιές. Πιο προφανές παράδειγμα, οι τράπεζες, αλλά σύμφωνα με τις ανακοινώσεις στο ΧΑΚ, οι ζημιές είναι αυξημένες σχεδόν σε όλους του κλάδους.

Η εικόνα αυτή –και οι φόβοι που δημιουργεί– μπορεί να ανατραπεί μόνο μέσα από τη δραματική αύξηση στις τιμές, και ιδίως στο ηλεκτρικό ρεύμα και τα καύσιμα, οι οποίες μεταφράζονται σε άμεση και ουσιαστική αύξηση των εσόδων του κράτους. Ταυτόχρονα, μη επαναλαμβανόμενα έσοδα, όπως για παράδειγμα εκείνα που θα προκύψουν από τον β΄ γύρο αδειοδότησης των τεμαχίων της ΑΟΖ, ή την αδειοδότηση καζίνο, μπορεί μεν να δώσουν μια ανάσα στα δημόσια οικονομικά, δεν μπορούν όμως να κρύψουν για πολύ το πρόβλημα. Με αυτό το δεδομένο, πρέπει να αναμένεται πως, εκτός από το 2012, και τα επόμενα χρόνια θα είναι εξαιρετικά δύσκολα για τα δημόσια ταμεία.

Ο προϋπολογισμός βασίστηκε σε ανάπτυξη 1,5%, ενώ σήμερα αναμένεται συρρίκνωση 0,5%

ΑΗΚ, Ιράν και καύσιμα καίνε την αγορά

Σε κλοιό πληθωρισμού και έλλειψης ανταγωνιστικότητας η κυπριακή οικονομία, με τις τιμές να καίνε τα νοικοκυριά

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Μετά τις αυξήσεις στις λιανικές τιμές καυσίμων, οι οποίες έφτασαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, η ανησυχία είναι πλέον πολύ έντονη στην αγορά για την πορεία που θα ακολουθήσουν οι αλυσιδωτές αυξήσεις τιμών. Η «τριπλέτα» των προβλημάτων του πληθωρισμού, έχει ως πηγή της την ίδια την ΑΗΚ, της οποίας οι όλο και αυξανόμενες τιμές, πιέζουν ασφυκτικά την οικονομία, την αύξηση στις τιμές πετρελαιοειδών, αλλά και στην αστάθεια που επικρατεί γύρω από την προσφορά πετρελαίου λόγω της αβεβαιότητας στο Ιράν. Και αυτά, τη στιγμή που ο «χλιαρός» φετινός χειμώνας στις ΗΠΑ άσκησε μειωτικές πιέσεις στις τιμές φυσικού αερίου, ενώ και η μείωση της παγκόσμιας ανάπτυξης συγκρατεί τη ζήτηση πετρελαίου.

Μας «πιέζει» το Ιράν

Η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα γύρω από τις προθέσεις και τις κινήσεις του Ιράν, το οποίο επιβάλλει ήδη περιορισμένο «αντι-εμπάργκο» σε δυτικές χώρες (Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία) ενόψει των μέτρων που ετοιμάζει η διεθνής κοινότητα, δεν πρόκειται να ξεκαθαρίσει σύντομα. Το Ιράν σήμερα κινείται προς την προληπτική επίδειξη πολεμικής ισχύος, ενώ ταυτόχρονα συνεχίζει να αναπτύσσει το πυρηνικό του πρόγραμμα, με επίκεντρο το Εσφαχάν αλλά και το Νατάνζ όπου, σύμφωνα με παρατηρητές, οι φυγόκεντροι εμπλουτισμοί ουρανίου λειτουργούν «σε φουλ ρυθμούς».

Η αστάθεια στην περιοχή –και οι συνεχιζόμενες απειλές για άσκηση βίας κατά της Τεχεράνης– είναι βέβαιο πως θα ασκήσουν ισχυρές αυξητικές πιέσεις στις τιμές πετρελαιοειδών, με επίκεντρο τα συμβόλαια forward. Αυτές οι τάσεις ήδη άρχισαν να διαφαίνονται και θα πρέπει άπαντες να αναμένουν πως οι τιμές πετρελαιοειδών θα συνεχίσουν να καταγράφουν αύξηση.

Η ΑΗΚ

Σημαντικότατο μέρος του προβλήματος είναι και οι αυξήσεις τιμών ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες «οδηγούν» τον συνολικό πληθωρισμό σε ανοδική τάση, και οι οποίες έχουν σημειώσει σημαντική αύξηση της τάξης του 30,2% σε σχέση με πέρσι. Πρέπει, μάλιστα, να αναμένεται πως οι τιμές ηλεκτρικού ρεύματος θα συνεχίσουν την ανοδική τους τάση, παρά το γεγονός ότι οι αυξήσεις στις τιμές καυσίμων δεν δικαιολογούν τέτοιες αυξήσεις: Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η ΑΗΚ στην εσωτερική της λειτουργία, οι πιέσεις που προέρχονται από το συνταξιοδοτικό του οργανισμού, αλλά και η χαμηλή ανταγωνιστικότητα που υπάρχει διαχρονικά, έχουν επιδεινώσει τις δυσκολίες που προέκυψαν μετά την τραγωδία στο Μαρί.

Έτσι, οι δυσκολίες της ΑΗΚ, η οποία χρυσοπληρώνεται για τις αδυ-

Πρέπει να αναμένεται επιπλέον αύξηση των τιμών, ιδίως στα εγχώρια προϊόντα

ναμίες της, και με την ανοχή της ΡΑΕΚ, η οποία εγκρίνει τις αυξήσεις στα τιμολόγια, θα συνεχίσουν να ασκούν πιέσεις στα νοικοκυριά, αλλά και στις επιχειρήσεις.

Η αύξηση του πληθωρισμού, με τη σειρά του, φυσιολογικά θα ασκήσει αυξητικές πιέσεις στα καταθετικά, αλλά και στα δανειστικά επιτόκια, γεγονός που θα επιδεινώσει την ήδη διαγραφόμενη ύφεση στην οικονομία. Επιπλέον, οι αποταμιεύσεις των νοικοκυριών θα δεχτούν πιέσεις και θα διαβρωθούν σημαντικά, κάτι που επίσης θα συμβεί και με τους μισθούς. Για όσους παίρνουν ΑΤΑ, ωστόσο, δεν θα πρέπει να αναμένεται πως αυτή θα αποτελέσει ουσιαστική ανακούφιση. Κι αυτό διότι στις σχετικές διαπραγματεύσεις, η εργοδοτική πλευρά «ξεγέλασε» τους εκπροσώπους των εργαζομένων. Αισθανόμενη την απόλυτη αφοσίωσή της στον θεσμό της ΑΤΑ, και το γεγονός ότι οι συντεχνίες θα δέχονταν πολλές παραχωρήσεις για να διαφυλαχτεί ως έχει ο θεσμός, η εργοδοτική πλευρά πήρε τεράστια ανταλλάγματα, έναντι του τιμαριθμικού επιδόματος.

Τιμές πετρελαίου και πληθωρισμός στην Κύπρο

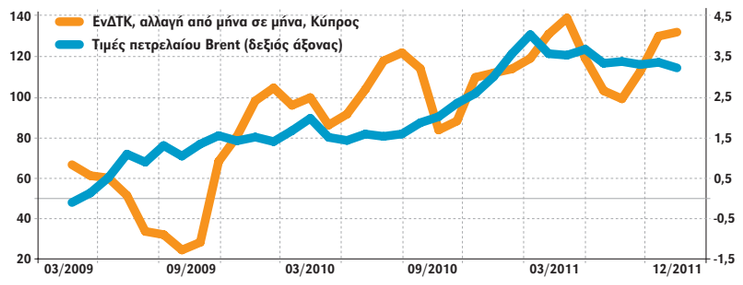

Ενεργειακή Ένταση (Κατανάλωση ενέργειας, αντιστοιχία σε kg πετρελαίου ανά 1.000 ευρώ του ΑΕΠ)

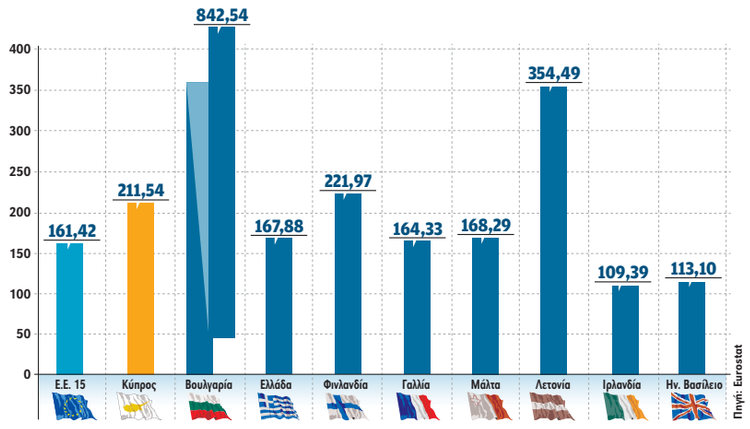

Η μείωση στα Ταμεία Προνοίας, πού ήταν γενικευμένη, το πάγωμα των προσαυξήσεων, αλλά και η μείωση των άλλων ωφελημάτων που δεν βρίσκονταν «στο τραπέζι», όπως τα επιδόματα βάρδιας κτλ., υπερκαλύπτουν το όποιο όφελος μπορεί να προκύψει από την καταβολή της ΑΤΑ.

Γι' αυτό και η όποια αύξηση στις δαπάνες των επιχειρήσεων από τον πληθωρισμό που πρέπει να αναμένεται μέσα στο 2012, δεν θα εστιαστεί τόσο στις μισθολογικές δαπάνες, αλλά σε όλες τις άλλες, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρικού ρεύματος, το οποίο έχει τεράστια διάχυση στην οικονομία. Σημειώνεται πως ενώ τα κυπριακά νοικοκυριά μέχρι πέρυσι πλήρωναν σχετικά υποφερτούς λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, οι επιχειρήσεις είχαν πολύ υψηλότερες χρεώσεις από τους ανταγωνιστές τους στο εξωτερικό. Αυτή η εικόνα έχει επιδεινωθεί σημαντικά.

Επιδείνωση στον πληθωρισμό

Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου επηρεάζουν άμεσα και την Κύπρο. Μερικώς λόγω του προσχήματος που χρησιμοποιούν η ΑΗΚ και οι εταιρείες λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών, η κάθε αύξηση στις τιμές πετρελαίου στις διεθνείς αγορές, μεταφράζεται σε απότομη αύξηση του πληθωρισμού στην Κύπρο.

Όπως είναι καλά γνωστό, ο πληθωρισμός που καταγράφει η κυπριακή οικονομία είναι πολύ ασταθής και έχει την τάση να σημειώνει απότομη άνοδο όταν οι τιμές στην αγορά έχουν αυξητική τάση, και αντίστοιχα απότομη μείωση όταν οι τάσεις είναι μειωτικές. Αυτή η υψηλή «ευαισθησία» του κυπριακού πληθωρισμού οφείλεται σε διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας, όπως η πλήρης εξάρτηση από εισαγωγές, όχι μόνο για τις ενεργειακές ανάγκες της οικονομίας, αλλά και για τα ενδιάμεσα αγαθά και τις πρώτες ύλες. Ακόμα και τομείς όπως η γεωργία, όπου «παραδοσιακά» η κάθε χώρα έχει σχετικά υψηλή αυτονομία, στην Κύπρο παρουσιάζει πολύ μεγάλη εξάρτηση στις εισαγωγές.

Ένα δεύτερο στοιχείο είναι πως πολλές επιχειρήσεις έχουν πολύ στενά περιθώρια κέρδους και προτιμούν να αυξήσουν απότομα τις τιμές τους για να διατηρήσουν την κερδοφορία τους, όταν αντιμετωπίζουν αυξήσεις στα κόστη παραγωγής. Αυτό συμβαίνει καταφανώς στην κτηνοτροφία και στην αγροτική παραγωγή γενικότερα, αλλά και σε άλλες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητες όπως στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος και στους φούρνους.

Η εξαιρετικά χαμηλή παραγωγικότητα σε αυτούς τους τομείς δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα αυτές να μετακυλύουν στους καταναλωτές περισσότερο από το 100% της αύξησης των δαπανών παραγωγής.

Ένα τρίτο, εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο, είναι πως η κυπριακή οικονομία συνεχίζει, ακόμα και σήμερα, να καταγράφει υψηλή ενεργειακή ένταση. Η Eurostat καταγράφει την ενεργειακή ένταση ως κιλά (όχι λίτρα) πετρελαίου (ή αντίστοιχο) που καταναλώνεται από την οικονομία για την παραγωγή κάθε 1.000 ευρώ του ΑΕΠ. Μετράται, δηλαδή, ο όγκος της ενέργειας που χρειάζεται η οικονομία για να δημιουργήσει προστιθέμενη αξία. Η Κύπρος, όπως φαίνεται και στο σχετικό γραφικό, εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά ενεργοβόρα.

Μάλιστα, η επίδοση της Κύπρου έχει χειροτερεύσει οριακά από το 2007 και μετά. Η Κύπρος μπορεί να συγκριθεί με άλλες οικονομίες που στηρίζονται στη βιομηχανική παραγωγή. Χαρακτηριστικά, η κυπριακή οικονομία καταναλώνει 211,54 κιλά πετρελαίου (ή αντίστοιχο) για κάθε 1.000 ευρώ του ΑΕΠ, ενώ η πολύ πιο «βιομηχανική» Πορτογαλία καταναλώνει κατά μέσο όρο 11,8% λιγότερη ενέργεια και βρίσκεται στα 186,5 κιλά πετρελαίου. Η Μάλτα, με την οποία η κυπριακή οικονομία μπορεί να συγκριθεί, καταναλώνει 168,29 κιλά πετρελαίου, όσα περίπου και η βιομηχανική Ισπανία. Μόνο οι ανατολικές χώρες, με βαριά βιομηχανία και παρωχημένες τεχνολογίες βρίσκονται πιο ψηλά από την Κύπρο, αλλά καταγράφουν ταχεία βελτίωση. Για παράδειγμα, η Τσεχία βρίσκεται στα 514,09 κιλά, έχοντας, όμως, καταγράψει βελτίωση της τάξης του 16% μέσα σε τρία χρόνια. Η Κύπρος εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στις διακυμάνσεις των διεθνών τιμών πετρελαίου και θα πρέπει να αναμένεται, βάσει των ιστορικών τάσεων, πως ο πληθωρισμός θα κλιμακωθεί μέσα στο 2012.

Η Κομισιόν, πάντως, εκφράζει αντίθετη άποψη, σημειώνοντας πως ο πληθωρισμός το 2012 θα αποκλιμακωθεί από το περσινό 3,1% σε 2,7%. Ωστόσο, η Κομισιόν δεν λαμβάνει υπόψη τις συνεχιζόμενες εντάσεις στην περιοχή του Κόλπου, από τις οποίες αναμένεται να προκύψει συνεχιζόμενη αύξηση των τιμών των καυσίμων. Αυτή η αύξηση τείνει να διαχέεται σε ολόκληρη την οικονομία. Επιπλέον, η Κομισιόν αποδίδει τις εκτιμήσεις της για αποκλιμάκωση στην προσδοκία για σταδιακή μείωση των τιμών πετρελαίων, αλλά και στις αναλύσεις που δείχνουν πως η επίδραση των τιμών πετρελαίου στον πληθωρισμό, έχει μειωθεί. Αυτές οι αναλύσεις, ωστόσο, αν και ισχύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεν φαίνεται να ισχύουν στη συγκεκριμένη περίπτωση της Κύπρου. Τέλος, η Κομισιόν εκτιμά πως η μείωση της εγχώριας ζήτησης θα συγκρατήσει τις τιμές. Αυτό ισχύει υπό κανονικές συνθήκες και προβλέπεται από τη σχετική θεωρία, αλλά η δομή του λιανικού εμπορίου στην Κύπρο οδηγεί σε μάλλον αντίθετα αποτελέσματα.

Info

Τα στοιχεία στα γραφικά προέρχονται από το Brent, τη Στατιστική Υπηρεσία και τη Eurostat. Όσον αφορά στη σύγκριση των τιμών Brent με την πορεία του πληθωρισμού στην Κύπρο, αυτές είναι ενδεικτικές, παρόλο που υπάρχει συσχέτιση (correlation) μεταξύ των δύο καμπυλών, της τάξης του 0,71. Το συμπέρασμα των δύο καμπυλών, οι οποίες έχουν διαφορετικό άξονα, είναι πως υπάρχει μια σχετικά παράλληλη πορεία και πως ο πληθωρισμός επηρεάζεται φανερά από τις τιμές πετρελαίου Brent.

SHACOLAS GROUP

ERMES DEPARTMENT STORES PLC

Ενδεικτικός Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011

	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ	
	ΜΗ ΕΛΕΓΜΕΝΑ 2011 €000's	ΕΛΕΓΜΕΝΑ 2010 €000's
Κύκλος εργασιών (σημείωση 3)	€259.584	€269.057
Μεικτά κέρδη και άλλα εισοδήματα	€90.552	€96.323
Καθαρό κέρδος Συγκροτήματος (μετά τη φορολογία)	€1.469	€8.005
Αναλογεί σε: Μετόχους της Εταιρείας	€245	€6.309
Συμφέρον μειοψηφίας	€1.224	€1.696
Βασικά και πλήρως κατανεμημένα κέρδη ανά μετοχή (σεντ)	0,14	3,6

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ο Ενδεικτικός Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων της Ermes Department Stores Plc, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, περιλαμβάνει τα αποτελέσματα:
- Των θυγατρικών εταιρειών Superhome Center (DIY) Ltd, C.W. Artopolis Ltd, Fashionlink S.A., Scandia Company Ltd, Domex Trading Co. Ltd
- Των κοινοπραξιών Ermes Department Stores Plc – Sodexo Defence Services Ltd και CTC – ARI Holdings Ltd
- Της συνδεδεμένης CTC – ARI (F&B) Ltd

2. Ο Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, δεν έχει ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές της Εταιρείας, αλλά έχει καταρτιστεί ακολουθώντας τις ίδιες λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την κατάρτιση των ετήσιων και ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων (σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Προτύπου 34), και σύμφωνα με τον περί Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις εγκυκλίους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και έχει εγκριθεί από το

3. Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €259.584.000 σε σχέση με €269.057.000 την αντίστοιχη περσινή περίοδο, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 3,5%. Η μείωση οφείλεται αφενός στη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, που επηρεάζει την αγοραστική δύναμη και την ψυχολογία των καταναλωτών και αφετέρου στο γεγονός ότι το 2011 τα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων στην τουριστική περιοχή της Λεμεσού, δυστυχώς και παρά τις εκκλήσεις της Διεύθυνσης προς τις Αρχές, μειώθηκαν σημαντικά σε σύγκριση με το 2010.

4. Τα μεικτά κέρδη και άλλα εισοδήματα ανήλθαν σε €90.552.000 σε σχέση με €96.323.000 παρουσιάζοντας μείωση 6,0%.

Μετά την αφαίρεση των λειτουργικών εξόδων, των αποσβέσεων, των χρηματοδοτικών εξόδων και της φορολογίας, το καθαρό κέρδος για το 2011 ανήλθε σε €1.469.000, σε σχέση με €8.005.000 το 2010.

Σημειώνεται ότι τα μεικτά κέρδη και κατ' επέκταση τα καθαρά κέρδη του Συγκροτήματος έχουν επηρεαστεί κατά €2.900.000, λόγω πρόβλεψης της κοινοπραξίας CTC-ARI Airports Ltd, που αφορά διαφορές που υπάρχουν με την Hermes Airports Ltd, σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ύψους του δικαιώματος χρήσης για τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, και αφορά τα έτη 2009 έως 2011.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Διεύθυνση του Συγκροτήματος, αξιολογώντας όλα τα έως τώρα δεδομένα, έχουν ήδη προβεί σε συγκεκριμένα μέτρα, με τα αποτελέσματα τους να διαφαίνονται άμεσα, και που αποσκοπούν στην ουσιαστική μείωση των λειτουργικών εξόδων, αφενός για να προστατεύσουν τα εισοδήματα και τις θέσεις εργασίας των μελών του προσωπικού και αφετέρου της κερδοφορίας και της ρευστότητας του, ώστε να παραμείνει ανταγωνιστικό και να διατηρήσει τη δυνατότητα που έχει να ανταποκρίνεται σε όλες του τις υποχρεώσεις. Με βάση συντηρητικές προβλέψεις, αναμένεται ότι το 2012 θα είναι ίσως δυσκολότερο του 2011, ενόψει όμως του ότι δεν θα υπάρχει η πρόνοια μείωσης της κερδοφορίας από τη CTC-ARI Airports Ltd, που είναι μη επαναλαμβανόμενη, τα αποτελέσματα του 2012 θα είναι καλύτερα του 2011.

6. Αντίγραφα του Ενδεικτικού Μη Ελεγμένου Συνοπτικού Ενοποιημένου Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, θα διατίθενται στο Τμήμα Μετοχών της Εταιρείας, Μέγαρο Σιακόλα, Αθαλάσσα, 3ος όροφος, τηλ. 22740000, καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.ermes.com.cy και θα δημοσιευθεί σε εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

Ermes Department Stores Plc.
Λευκωσία, 23 Φεβρουαρίου 2012.

Αλλαγή στρατηγικής φέρνει η κρίση στην αγορά

Το 65% των Κύπριων ανώτερων εκτελεστικών συμβούλων προβαίνει σε αλλαγές λόγω της ύφεσης

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Λιγότερη σιγουριά για το μέλλον, λιγότερη ακόμη και από αυτή που εκφράζουν οι Έλληνες συνάδελφοι τους, νιώθουν οι Κύπριοι manager, σύμφωνα με τη 15η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα Ανώτερων Εκτελεστικών Συμβούλων της PwC. Οι απαντήσεις που έδωσαν στην έρευνα –πρώτη φορά συμμετείχαν και Κύπριοι– καταγράφουν κλίμα ανησυχίας και αβεβαιότητας, χωρίς να λείπει το απαραίτητο στοιχείο του πραγματισμού.

Η αβεβαιότητα για τις εξελίξεις στην οικονομία, μακροπρόθεσμα, χτυπά «κόκκινο», ενώ το 65% των manager προβαίνει σε αλλαγές στρατηγικής στην επιχειρηματική του δράση, για να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Παράλληλα, βλέπουν ευκαιρίες μέσα από συνεργασίες και ένωση δυνάμεων. Το 32% δηλώνει ότι το επόμενο δωδεκάμηνο θα ολοκληρώσει διασυνοριακή συγχώνευση ή εξαγορά.

Το 45% δηλώνει «καθόλου αισιόδοξο» για την ανάπτυξης των επιχειρήσεών τους μέσα στα επόμενα 3 χρόνια, σύμφωνα με τη 15η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα Ανώτερων Εκτελεστικών Συμβούλων της PwC

Τα αποτελέσματα της έρευνας συζήτησαν σε ειδική εκδήλωση οι Σταύρος Ζένιος, καθηγητής στο Τμήμα Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κωνσταντίνος Λοϊζίδης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς (Κύπρου) και Παύλος Φωτιάδης, διευθύνων σύμβουλος της Photos Photiades Group, με συντονιστή τον Ευγένιο Ευγενίου, διευθύνοντα σύμβουλο της PwC Κύπρου.

Αυτά τα δύο δεδομένα αποτελούν το μόνο θετικό στοιχεία της έρευνας, με την έννοια ότι αποτελούν σημάδια κινητικότητας με αναπτυξιακή προοπτική. Το 55% είναι έτοιμο να προχωρήσει σε στρατηγική συμμαχία ή κοινοπρακτικό σχήμα (joint venture).

Παράλληλα το επόμενο 12μηνο θα γίνει προσπάθεια για συρρίκνωση του κόστους, όπως δήλωσε το 87%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό, παγκόσμια, είναι 50%. Η εφαρμογή ενός νέου επιχειρηματικού μοντέλου αποτελεί επιλογή για το 29% (44% στην Ευρωζώνη) και η εισαγωγή νέου προϊόντος ή υπηρεσίας στο πλαίσιο υπάρχοντος επιχειρηματικού μοντέλου για το 61% (63% στην Ευρωζώνη)

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που έδωσαν στην έρευνα της PwC, οι Κύπριοι επικεφαλής επιχειρήσεων δίνουν λιγότερη σημασία στην εισαγωγή νέων επιχειρηματικών μοντέλων και προτάσσουν τη συρρίκνωση του κόστους.

Οι Κύπριοι ανώτεροι εκτελεστικοί σύμβουλοι παρουσιάζονται απαισιόδοξοι όσον αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων τους μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Μόλις το 6% των ερωτηθέντων δήλωσαν «πολύ αισιόδοξοι» σε αντίθεση με τα παγκόσμια ποσοστά αλλά και τα ποσοστά που καταγράφηκαν στην Ευρωζώνη τα οποία αγγίζουν το 40% και 22% αντίστοιχα.

Οι Κύπριοι mamager παρουσιάζονται ακόμη πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεων τους μέσα στα επόμενα 3 χρόνια με το ποσοστό που δηλώνει «καθόλου αισιόδοξοι» να φτάνει το 45%.

Μέσα στους επόμενους 12 μήνες οι Κύπριοι ανώτεροι Εκτελεστικοί σύμβουλοι αναμένουν αλλαγές σε αρκετούς τομείς, όπως είναι η επικέντρωση στη φήμη της επιχείρησης και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, η διαχείριση κινδύνου, οι αποφάσεις που αφορούν τις επενδύσεις κεφαλαίου, η επένδυση στην τεχνολογία, η οργανωτική δομή κτλ.

Η κυρίαρχη πηγή ανησυχίας πηγάζει από τους κυβερνητικούς χειρισμούς για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών προβλημάτων (ποσοστό ανησυχίας 97%) και περιμένουν περισσότερα από το κράτος.

Ως παράγοντας ανησυχίας ακολουθεί η αβεβαιότητα στο οικονομικό περιβάλλον (95%, 76% στην Ευρωζώνη και 66% παγκόσμια).

Επίσης, ένα συντριπτικό 94% εκφράζει θεωρεί ως σημαντική απειλή το κόστος της ενέργειας, όταν στην Ευρωζώνη το αντίστοιχο ποσοστό είναι 47% και παγκόσμια 46%. Απειλές αποτελούν η αδυναμία χρηματοδότησης αναπτυξιακών σχεδίων (90%, έναντι 51% στην ευρωζώνη) και οι αλλαγές στις συνήθειες των καταναλωτών (81%)

Διαδικασία αλλαγής

Ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, οι επιχειρήσεις αναγκάζονται να προχωρήσουν με αλλαγές στις στρατηγικές τους. Το 52% των ανώτερων εκτελεστικών σύμβουλων δήλωσε ότι αναμένει αλλαγές στη στρατηγική της εταιρείας τους μέσα στους επόμενους 12 μήνες και το 13% δηλώνει ότι οι αλλαγές αυτές θα είναι θεμελιώδεις.

Μέσα στους επόμενους 12 μήνες οι Κύπριοι ανώτεροι εκτελεστικοί σύμβουλοι αναμένουν αλλαγές σε αρκετούς τομείς, όπως είναι η επικέντρωση στη φήμη της επιχείρησης και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης (87%), η διαχείριση κινδύνου (84%), οι αποφάσεις που αφορούν τις επενδύσεις κεφαλαίου (84%), η επένδυση στην τεχνολογία (77%) και η οργανωτική δομή (74%).

«Βρισκόμαστε στον τέταρτο χρόνο από την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και αυτό που κυριαρχεί διεθνώς είναι η αβεβαιότητα», επισημαίνει ο διευθύνων σύμβουλος της PwC Κύπρου, Ευγένιος Ευγενίου. «Το να πετυχαίνεις στόχους, να δημιουργείς ανάπτυξη και να προσφέρεις προστιθέμενη αξία, σε μια εποχή αστάθειας και οικονομικής αβεβαιότητας, είναι η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι επικεφαλείς των επιχειρήσεων στην Κύπρο και διεθνώς».

«Ευκαιρίες για ανάπτυξη μπορούν πάντα να υπάρξουν φτάνει να στηρίζονται και να προκαλούνται από στρατηγικές και πολιτικές που δημιουργούν ευκαιρίες. Αυτό δεν το έχουμε σήμερα στον βαθμό που θα έπρεπε», σημείωσε από την πλευρά του ο κ. Παύλος Φωτιάδης, διευθύνων σύμβουλος της Photos Photiades Group.

Info

Στο πλαίσιο της παγκόσμιας έρευνας, η PwC Κύπρου διεξήγαγε για πρώτη φορά μελέτη για τη χώρα μας, η οποία περιλαμβάνει τις απόψεις 31 ανώτερων Εκτελεστικών συμβούλων. Επιπρόσθετα, ο κ. Παύλος Φωτιάδης, διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Photos Photiades, συνείσφερε σημαντικά στα ευρήματα της έρευνας, συμμετέχοντας σε μια εις βάθος συνέντευξη και παραθέτοντας τις απόψεις του πάνω σε όλα τα ζητήματα τα οποία εξετάζει η έρευνα. Τα αποτελέσματα της 15ης Ετήσιας Παγκόσμιας Έρευνας Ανώτερων Εκτελεστικών, καθώς και αποσπάσματα της συνέντευξης του κ Παύλου Φωτιάδη είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της PwC.

Η ναυτιλία θα αρχίσει να προσπερνά τους σκοπέλους από το 2013

Του **ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑ**

Η υπερπροσφορά χωρητικότητας, ο μεγάλος αριθμός των υπό ναυπήγηση πλοίων, η υποχώρηση του μεταφορικού έργου αλλά και η σημαντική μείωση της χρηματοδότησης των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων από τις τράπεζες θα αποτελέσουν και για το 2012 ορισμένους από τους «σκοπέλους» που θα βρουν μπροστά τους οι ναυτιλιακές εταιρείες. Ωστόσο, σταδιακά από το 2013 εκτιμάται ότι ο τραπεζικός τομέας θα βρεθεί σε καλύτερη θέση οπότε και η χρηματοδότηση προς τη ναυτιλία θα αρχίσει και πάλι να αυξάνεται ευεργετικά.

Οι θέσεις αυτές παρουσιάσθηκαν, στο πλαίσιο της εκδήλωσης World Shipping Congress που διοργανώθηκε από τους Financial Times και την εταιρεία Boussias Comm unications στο ξενοδοχείο Divani Apollon Palace στο Καβούρι.

Στην παρούσα χρονική στιγμή, όπως υποστήριξε ο πρόεδρος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου κ. Σπύρος Πολέμης, η Κίνα αποτελεί βασικό «παίκτη» στον ναυτιλιακό κλάδο και στις διά θαλάσσης μεταφορές. Η «Κίνα αποτελεί "φάρο" ανάπτυξης, αλλά από μόνη της δεν επαρκεί για να καλυφθούν οι ανάγκες της παγκόσμιας ναυτιλιακής βιομηχανίας και του εμπορίου» ανέφερε ο κ. Πολέμης. Ο ίδιος πρότεινε να υπάρξει ένα μορατόριουμ, για συνεργασία γύρω από το θέμα των ναυπηγήσεων, καθώς ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα είναι ότι στα ναυπηγεία της Κίνας, της Νοτίου Κορέας και της Ιαπωνίας «χτίζεται» μεγάλος αριθμός πλοίων που σύντομα θα πέσει στη θάλασσα. «Θα πρέπει, επίσης, να σκεφτούμε ότι η Κίνα στοχεύει στο μέλλον να μεταφέρει το 50% των προϊόντων της με δικά της πλοία».

Εκτιμάται ότι ο τραπεζικός τομέας θα είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει και πάλι τις εταιρείες

Ο πρόεδρος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου πρότεινε να υπάρξει μορατόριουμ, για συνεργασία στο θέμα των ναυπηγήσεων, καθώς στην Κίνα, τη Νότιο Κορέα και την Ιαπωνία «χτίζεται» μεγάλος αριθμός πλοίων.

Ο πρόεδρος του Διεθνούς Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου αναφέρθηκε και στο μείζον θέμα της πειρατείας, τονίζοντας ότι αποτελεί μάστιγα που πρέπει να χτυπηθεί ώστε να μην πληγεί το διεθνές εμπόριο. Κατά τον ίδιο, το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στη θαλάσσια περιοχή της Σομαλίας όπου το 2009 καταγράφηκαν 117 πειρατικές επιθέσεις, με αποτέλεσμα να κρατηθούν από τους πειρατές 46 πλοία, το 2010 οι πειρατικές επιθέσεις αυξήθηκαν σε 127, ενώ κρατήθηκαν 47 πλοία και το 2001 οι πειρατικές επιθέσεις έφθασαν στις 151 και κρατήθηκαν 25 πλοία. Να σημειωθεί ότι οι οικονομικές επιπτώσεις από το φαινόμενο της πειρατείας, όπως προκύπτει από στοιχεία της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών (ΕΕΕ), κυμαίνονται από 7,5 - 14 δισ. δολάρια.

Παρά την κρίση, οι αισιόδοξες «πινελιές» για το μέλλον της ναυτιλίας δεν λείπουν. Σύμφωνα με τον επικεφαλής της εταιρείας PSMI, Petrofin Research, Τεντ Πετρόπουλο, η φετινή χρονιά αναμένεται να λειτουργήσει σταθεροποιητικά για τις ευρωπαϊκές τράπεζες.

Ο ίδιος εκτίμησε ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2012 μπορεί να υπάρξει μικρή ανάκαμψη, η οποία θα σταθεροποιηθεί το 2013-2014 με προοπτική να ανοίξουν και «στρόφιγγες» χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων των ναυτιλιακών εταιρειών. Το διεθνές ναυτιλιακό χαρτοφυλάκιο, κατά τον κ. Πετρόπουλο, ξεπερνάει τα 460 δισ. δολάρια και έχει χορηγηθεί από 40 τράπεζες εκ των οποίων το 89,6% είναι ευρωπαϊκές και το 9% προέρχονται από την Κίνα.

Επίσης, αναφέρθηκε από ομιλητές ότι πολλά Επενδυτικά Κεφάλαια προσπαθούν να καλύψουν τα κενά που έχουν αφήσει οι τράπεζες στη χρηματοδότηση των ναυτιλιακών εταιρειών. Η απόφαση να επενδύσουν στη ναυτιλία, τονίσθηκε, δείχνει ότι την εμπιστεύονται για τις επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει... ωστόσο σημείωσαν ότι «καλά θα ήταν εάν υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές να αποφεύγονται, καθώς επιζητούν το γρήγορο κέρδος και ενίοτε η συνεργασία μαζί τους είναι σαν να βάζεις "αφεντικό" στο κεφάλι σου».

ΣΥΝΤΟΜΑ

Νέο κτήριο κεντρικών γραφείων Ελληνικής Τράπεζας στη Λάρνακα

Τα εγκαίνια του νέου ιδιόκτητου κτηρίου των κεντρικών γραφείων της Ελληνικής Τράπεζας στη Λάρνακα τελέστηκαν την περασμένη Τετάρτη, από τον Αρχιεπίσκοπο Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο Β΄, παρουσία του Μητροπολίτη Κιτίου κ.κ. Χρυσόστομου και εκπροσώπων των αρχών. Το κτήριο, 5 ορόφων βρίσκεται στη γωνία Ηνωμένων Εθνών και Μυστρά (δρόμος Λεμεσού).

Σε ομιλία τους κατά τη διάρκεια των εγκαινίων, τόσο ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, δρ Ανδρέας Παναγιώτου όσο και ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας, Μάκης Κεραυνός, τόνισαν τη σημασία που δίδει η Ελληνική Τράπεζα στην εξυπηρέτηση των πελατών της, στη στρατηγική για επέκτασή της, στις στέρεες βάσεις της, στη σταθερή κερδοφορία και στη διαφάνεια στις αποφάσεις της.

Επίσης, ανέφεραν ότι το νέο ιδιόκτητο κτήριο της Ελληνικής Τράπεζας αποτελεί συνέχεια ανάλογων προσπαθειών για αναβάθμιση των κτηρίων της τράπεζας και εντάσσεται στο πλαίσιο της αντίληψης του Ομίλου για καλύτερες υπηρεσίες προς τους πελάτες.

Στον δικό του χαιρετισμό ο Δήμαρχος Λάρνακας κ. Λουρουτζιάτης ευχαρίστησε τον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας για την ανέγερση του κτηρίου που θα βοηθήσει στην περαιτέρω αναβάθμιση και οικονομική πρόοδο της περιοχής και κατ' επέκταση της πόλης της Λάρνακας.

Ο Φειδίας Πηλείδης μέλος του Δ.Σ. της Εθνικής Τράπεζας (Κύπρου)

Στην εκλογή του Φειδία Πηλείδη, ως ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. και τον διορισμό του ως προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου (Audit Committee) της Τράπεζας, προχώρησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας (Κύπρου). Ο κ. Πηλείδης αντικαθιστά τον κ. Χριστάκη Παύλου. Ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας με την επιλογή του κ. Πηλείδη ενισχύει τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, με ένα πρόσωπο με μεγάλη επιρροή στην τοπική αγορά. Ο κ. Φ. Πηλείδης, είναι ευρέως γνωστός για τη θητεία του στην PwC ως διευθύνων σύμβουλος μέχρι 31/12/2011, καθώς και για την προεδρία που άσκησε επί σειρά ετών στο CIPA, στον Κυπρορωσικό Σύνδεσμο, καθώς και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Σήμερα ο κ. Φ. Πηλείδης είναι πρόεδρος του ΚΕΒΕ, ενώ παράλληλα έχει πολυσχιδή και πολύπλευρη δράση στα οικονομικά και επιχειρηματικά δρώμενα της χώρας.

Αναγνώριση από τους ACCA για πτυχίο στο CIM

Το Cyprus Institute of Marketing (CIM) ανακοινώνει ότι το πτυχίο BA (Hons) Accounting & Finance (3 years), που προσφέρει σε Λευκωσία και Λεμεσό σε συνεργασία με το University of West London (UK) απολαμβάνει πλέον τον μέγιστο αριθμό εξαιρέσεων από τους ACCA (Association of Chartered Certified Accountants). Έως εκ τούτου το εν λόγω πρόγραμμα γίνεται το πρώτο τριετές πρόγραμμα στην Κύπρο που απολαμβάνει εξαιρέσεις για 9 από τα 14 μαθήματα τους ACCA (F1-F9).

Η αναγνώριση αυτή δίνει στους Κύπριους φοιτητές μια μοναδική ευκαιρία, τόσο για ακαδημαϊκή όσο και για επαγγελματική καταξίωση, σε μόνο 3 χρόνια και με πολύ χαμηλό κόστος. Το University of West London ιδρύθηκε ως κολέγιο το 1860 και μέχρι την 1η Μαΐου 2011 ονομαζόταν Thames Valley University. Λόγω της ραγδαίας ανάπτυξής του στο Δυτικό Λονδίνο, πρόσφατα μετονομάστηκε σε University of West London. Με πέραν των 25.000 φοιτητών κατατάσσεται στα πιο αναπτυσσόμενα και δυναμικά Πανεπιστήμια της Βρετανίας. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Times Higher Education Magazine, το UWL έχει το υψηλότερο ποσοστό εργοδότησης όσο αφορά τους απόφοιτους του, αφού 95% των αποφοίτων του εργοδοτούνται εντός 6 μηνών από την αποφοίτηση τους. Σύμφωνα με το Guardian's University guide 2010, το UWL ήταν το Πανεπιστήμιο με τη μεγαλύτερη αναβάθμιση στο Λονδίνο.

Συνεργασίας μεταξύ του ΕΒΕ Λευκωσίας και Αρχής Εκθέσεων

Σε μνημόνιο συνεργασίας προχωρεί το Επιμελητήριο Λευκωσίας (ΕΒΕΛ) με την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου, με στόχο την περαιτέρω συνεργασία. Σε πρόσφατη συνάντησή τους, οι δύο φορείς αντάλλαξαν απόψεις και συζήτησαν θέματα που αφορούν την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων. Συγκεκριμένα, συζητήθηκαν τρόποι περαιτέρω εμπλοκής του Επιμελητηρίου Λευκωσίας στην όλη προσπάθεια για μεγαλύτερη συμμετοχή εκθετών, στη διοργάνωση εξειδικευμένων εκθέσεων και στην προσπάθεια να καταστεί η Αρχή χώρος προσέλκυσης περιφερειακών εκθέσεων. Ο πρόεδρος της Αρχής κ. Κωνσταντίνου ενημέρωσε την αντιπροσωπεία του ΕΒΕΛ για τα σχέδια της Αρχής σε ό,τι αφορά την ανάπλαση και τον επανασχεδιασμό των περιπτέρων, καθώς και όλου του χώρου της Έκθεσης. Τέλος, οι δύο φορείς της Λευκωσίας συμφώνησαν όπως προχωρήσουν σε μνημόνιο συνεργασίας με στόχο την παραπέρα στήριξη των σχέσεων.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ
seitanidisi@kathimerini.com.cy

Χωρίς δάνεια το πρώτο εξάμηνο του 2012

Οι τράπεζες δεν προχωρούν σε νέες χορηγίσεις, ενώ και τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις δεν ζητούν νέα δάνεια

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Εικόνα πλήρους παράλυσης καταγράφει η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων της Κεντρικής Τράπεζας για τον Ιανουάριο του 2012. Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν τις προσδοκίες πως η οικονομία συνεχίζει να κινείται στις παρυφές της ύφεσης, με την πιστωτική επέκταση να συγκρατείται και έτσι να συγκρατεί και την οικονομική δραστηριότητα.

Σημαντικό συμπέρασμα αποτελεί το γεγονός ότι οι τράπεζες αποδίδουν σε μεγάλο βαθμό τη συγκράτηση της προσφοράς χορηγήσεων, στις συνθήκες που επικρατούν εντός του τραπεζικού συστήματος. Πρώτο, σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, ο ανταγωνισμός μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΧΠΙ) δεν καταγράφεται ως παράγοντας που να οδηγεί τις τράπεζες σε αύξηση των πιστώσεων.

Δεύτερο, κατά 50% οι τράπεζες σημειώνουν πως σημαντικό στοιχείο στη χορήγηση επιχειρηματικών δανείων είναι η «κατάσταση ρευστότητας των τραπεζών», ενώ το 40% αποδίδει τη συγκράτηση των πιστώσεων με το κόστος της κεφαλαιακής θέσης των τραπεζών.

Έτσι, επιβεβαιώνονται, ουσιαστικά, οι εκτιμήσεις που θέλουν τις πιστώσεις προς τις επιχειρήσεις να μην αυξάνονται ουσιαστικά πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του έτους, όταν αναμένεται να έχει ξεκαθαρίσει η όλη εικόνα που αφορά στην ανακεφαλαίωση των τραπεζών. Έτσι, σε σημαντικό βαθμό, προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας πως η οικονομία ασθμαίνει κάτω από το βάρος των συνεχιζόμενων προβλημάτων του τραπεζικού συστήματος.

Δεν ευθύνεται μόνο η κακή ψυχολογία, καθώς υπάρχουν και απτά προβλήματα στην οικονομική δραστηριότητα

Σημειώνεται, επίσης, πως οι αναφορές που κάνουν τα ΧΠΙ στην «κατάσταση ρευστότητας», ουσιαστικά αντανακλά τη συνεχιζόμενη απομόχλευση που παρατηρείται στο τραπεζικό σύστημα.

Αξίζει να σημειωθεί πως την ίδια στιγμή οι τράπεζες (40%) αναφέρουν πως και «ο κίνδυνος όσον αφορά στη ζητούμενη ασφάλεια», επίσης επηρεάζει τις αποφάσεις τους σχετικά με τη χορήγηση πιστώσεων. Αυτό το δεδομένο δίνει σαφή εικόνα αβεβαιότητας και ανασφάλειας στην αγορά.

Πιο αυστηροί

Εκτός από τη συγκράτηση των δανείων που παραχωρούνται στις επιχειρήσεις, αξίζει να σημειωθεί πως σε όλες τις κατηγορίες δανείων, οι τράπεζες σημειώνουν πως τα κριτήρια με τα οποία λαμβάνονται οι αποφάσεις για χορηγήσεις, έχουν καταστεί πιο αυστηρά. Αυτό το δεδομένο αντικατοπτρίζει, επίσης, την αβεβαιότητα που επικρατεί στην αγορά.

Η γενικότερη εικόνα στην οικονομία σίγουρα δικαιολογεί αυτή τη στάση από πλευράς των τραπεζών. Πρέπει να σημειωθεί πως, για αρκετό καιρό, τουλάχιστον μεταξύ του 2002 και του 2008, η πιστωτική επέκταση των τραπεζών ήταν υπερβολική, σε σημείο μάλιστα που δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί από τα θεμελιώδη στοιχεία της οικονομίας. Η φούσκα που δημιουργήθηκε με το φθηνό χρήμα και τη συνεχή επέκταση των χορηγήσεων, είχε, όπως είναι φυσιολογικό, αυξήσει και τα επίπεδα πιστωτικού ρίσκου, αφού δεν ήταν δυνατόν να συνεχίζεται μια τόσο ραγδαία πιστωτική επέκταση χωρίς να προκύπτει και ουσιαστικό πρόβλημα «δυσμενούς επιλογής». Η σημερινή εικόνα, με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια να καταγράφουν συνεχείς αυξήσεις στην αγορά, δεν οφείλεται μόνο στην οικονομική συγκυρία της κρίσης, αλλά αποτελεί, εν μέρει, και φυσιολογικό συνεπακόλουθο της απρόσεκτης και συνεχούς πιστωτικής επέκτασης των προηγούμενων ετών.

Με αυτό το δεδομένο, θα μπορούσε κανείς να σχολιάσει πως η αυστηρότερη στάση των τραπεζών στη χορήγηση δανείων στην αγορά δεν αποτελεί, από μόνο του, αρνητικό στοιχείο, αλλά διόρθωση μιας σημαντικής στρέβλωσης η οποία είχε «βασανίσει» τους ισολογισμούς των τραπεζών λόγω των λανθασμένων αποφάσεών τους, στο προηγούμενο διάστημα.

Σημειώνεται, επίσης, και ο ρόλος του ανταγωνισμού μεταξύ των ΧΠΙ, ο οποίος παρουσιαζόταν «δυναμικά» σε προηγούμενες έρευνες, αλλά οι τράπεζες δεν αναφέρουν, πλέον, τη συγκεκριμένη παράμετρο ως παράγοντα που επηρεάζει τις αποφάσεις τους για τη χορήγηση δανείων.

Ο ανταγωνισμός μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων δεν αποτελεί, πλέον, τον παράγοντα που οδηγεί τις τράπεζες σε αύξηση των πιστώσεων.

KYTE

Και τα επιτόκια

Ένα ενδιαφέρον σημείο είναι πως, μαζί με την πιο «αυστηρή» χορήγηση δανείων, τόσο σε επιχειρήσεις όσο και σε νοικοκυριά, είναι πως παρουσιάζονται φαινόμενα ταυτόχρονα. Εκτός από τον κίνδυνο όσον αφορά στη ζητούμενη ασφάλεια για τα δάνεια, η οποία αναφέρεται και πιο πάνω, προκύπτει επίσης και η αύξηση των περιθωρίων που ζητούν οι τράπεζες.

Τόσο στα στεγαστικά δάνεια, όσο και στα επιχειρηματικά, η έρευνα καταγράφει συνεχιζόμενη αύξηση των περιθωρίων που ζητούν οι τράπεζες για να γίνει η χορήγηση της πίστωσης. Ακόμα πιο ενδιαφέρον –αν και αναμενόμενο– είναι το γεγονός ότι καταγράφεται και αύξηση των περιθωρίων που ζητούν οι τράπεζες συγκεκριμένα στα «δάνεια υψηλού κινδύνου». Με δεδομένο το γεγονός ότι τα δάνεια «υψηλού κινδύνου» έχουν αυξηθεί σημαντικά το τελευταίο διάστημα, είναι σημαντικό το δεδομένο πως, μέρος της αύξησης στα επιτόκια αντικατοπτρίζει το αυξημένο πιστωτικό ρίσκο στην αγορά. Την ίδια στιγμή, όμως, και η μείωση των συνολικών χορηγήσεων, σε συνδυασμό με την αύξηση των περιθωρίων στα «συνήθη» δάνεια, δείχνει πως, με τη μείωση των δραστηριοτήτων τους οι τράπεζες αναζητούν και τρόπους για να αυξήσουν την κερδοφορία ανά πελάτη.

Μειώνεται και η ζήτηση

Πέρα από το σφίξιμο της προσφοράς, και το κλείσιμο της στρόφιγγας του δανεισμού, η έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας εντοπίζει και μείωση της ζήτησης δανείων, τόσο από νοικοκυριά, όσο και από επιχειρήσεις.

Όσον αφορά στη ζήτηση που καταγράφεται από τις επιχειρήσεις, αξιοσημείωτη είναι η μείωση του ενδιαφέροντος για πάγιες επενδύσεις, οι οποίες φαίνεται πως έχουν παγώσει για τα καλά. Με δείκτη -40%, φαίνεται πως οι επιχειρήσεις δεν προσπαθούν να επεκταθούν ή να αυξήσουν σημαντικά την οικονομική τους δραστηριότητα. Ενδεχομένως, επίσης, η μείωση στη ζήτηση για πάγιες επενδύσεις να αντικατοπτρίζει και τη μείωση για βιομηχανικές/επιχειρηματικές αναπτύξεις ακινήτων.

Την ίδια στιγμή, όμως, πολύ ενδιαφέρον είναι και το γεγονός ότι, για πρώτη φορά από το α΄ τρίμηνο του 2010, που είναι το παλαιότερο στοιχείο που εμφανίζεται στην έρευνα, οι επιχειρήσεις έχουν επίσης και μειωμένη ζήτηση (-10%) για δάνεια που σχετίζονται με την ενίσχυση των αποθεματικών τους και τα κεφάλαια κίνησης. Αυτό το δεδομένο, μετά βεβαιότητας δείχνει πως οι επιχειρήσεις βιώνουν σημαντική μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και προφανώς μειωμένους τζίρους.

Ταυτόχρονα, και η αβεβαιότητα που επικρατεί αντικατοπτρίζεται, σε κάποιο βαθμό, και στη μείωση της ζήτησης για δάνεια που σχετίζονται με συγχωνεύσεις και εξαγορές. Αντίθετα, οι πιέσεις στις οποίες υπόκεινται τα χρέη των επιχειρήσεων καταγράφονται στην αυξημένη ζήτηση για δάνεια που έχουν να κάνουν με την «αναδιάρθρωση χρέους». Παρόλο που η συγκεκριμένη κατηγορία καταγράφει σχετικά συγκρατημένη αύξηση στη ζήτηση, της τάξης του 10%, σημειώνεται πως είναι το 8ο τρίμηνο κατά το οποίο το ενδιαφέρον για δανειοδότηση για τη συγκεκριμένη κατηγορία δανείων, σημειώνει αύξηση.

Σε γενικές γραμμές, η έρευνα που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα, επιβεβαιώνει τις ανησυχίες που επικρατούν στην αγορά. Η κατάσταση που επικρατεί στις ίδιες τις τράπεζες δεν βοηθά καθόλου στην πιστωτική επέκταση, αλλά αρνητικές είναι και οι επιπτώσεις της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, δεν πρέπει να αναμένεται αύξηση των πιστώσεων, τουλάχιστον μέχρι το δεύτερο εξάμηνο του 2012, όταν ενδεχομένως να έχει ολοκληρωθεί η όλη προσπάθεια για διόρθωση των προβλημάτων κεφαλαιοποίησης των τραπεζών.

Καταρρέουν πλέον οι τιμές των ακινήτων

Νέα πτώση της τάξης του 35% στις κατοικίες με λιγοστές αγοραπωλησίες – Τρομάζει η αβεβαιότητα για τις νέες αντικειμενικές

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πολύ μεγαλύτερη της επισήμως καταγεγραμμένης είναι η πτώση των τιμών των ακινήτων, με τις προβλέψεις των κτηματομεσιτικών γραφείων και των συμβολαιογράφων να προεξοφλούν και περαιτέρω απαξίωση των περιουσιών και μεγάλη μείωση των αγοραπωλησιών. Το εύρος της πτώσης των τιμών, μόνο το τελευταίο έτος, σε περιοχές όπως τα βόρεια και νότια προάστια της Αττικής είναι της τάξης του 35%, σύμφωνα με τους κτηματομεσιτικά γραφεία «Δανός» και «BNP Paribas Real Estate», χωρίς να συνυπολογίζεται η προηγουμένη μεγάλη υποχώρηση των αξιών από την αρχή της κρίσης.

Το ανεπίσημο πάγωμα των χορηγήσεων στεγαστικών δανείων από τις τράπεζες, η καταρράκωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, η ανεργία, οι μεγάλες φορολογικές επιβαρύνσεις και η αυξημένη αβεβαιότητα για το μελλοντικό φορολογικό πλαίσιο, όπως και η ύπαρξη μεγάλου αδιάθετου αποθέματος κατοικιών των κατασκευαστών, συγκροτούν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ, που υποσκάπτει τις προοπτικές της εθνικής οικονομίας.

Εκτός ελέγχου

Αν στις παραπάνω παραμέτρους προστεθούν οι πωλήσεις ακινήτων –από δανειολήπτες που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους προς τις τράπεζες– και η επικείμενη αύξηση των αντικειμενικών τιμών, καθίσταται σαφές ότι η κατάσταση μπορεί όχι μόνον να εκτροχιάσει κάθε πρόβλεψη για τα φορολογικά έσοδα, αλλά και να υπονομεύσει τα χαρτοφυλάκια στεγαστικών δανείων των τραπεζών σε βαθμό μεγαλύτερο απ' ό,τι προεξοφλούν οι εκτιμήσεις της BlackRock, με βάση τις

Εως 40% χαμηλότερα τα ενοίκια για γραφεία – Αδειάζουν τα καταστήματα – Αντέχουν ακόμα τα εμπορικά κέντρα

οποίες θα γίνουν οι σχετικές προβλέψεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα υπόλοιπα των τραπεζικών δανείων προς τα νοικοκυριά, για αγορά κατοικίας, μειώθηκαν με ετήσιο ρυθμό 0,3% τον Δεκέμβριο του 2010 και 2,1% τον Σεπτέμβριο του 2011, ενώ είχαν αυξηθεί με ετήσιο ρυθμό 3,7% τον Δεκέμβριο του 2009 και 11,2% τον Δεκέμβριο του 2008, αναφέρει η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Το γεγονός είναι ενδεικτικό της ύφεσης στην οποία περιέρχεται η συγκεκριμένη αγορά.

«Τα σπάσιμο της ελληνικής φούσκας των ακινήτων παραμένει μια απειλή που μπορεί να επιδεινώσει δραματικά τα θεμελιώδη μεγέθη της ελληνικής οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος», υπογραμμίζει στην «Κ» στέλεχος της Διεύθυνσης Οικονομικών Μελετών της ΤτΕ. Σ' αυτό το περιβάλλον το νέο «μνημόνιο συνεννόησης στις συγκεκριμένες προϋποθέσεις οικονομικής πολιτικής», που ψηφίστηκε την προηγούμενη Κυριακή, στη σελίδα 6 αναφέρει ότι «μέχρι τον Ιούνιο του 2012 η κυβέρνηση θα αναθεωρήσει τις αντικειμενικές αξίες της ακίνητης περιουσίας για να τις ευθυγραμμίσει σε μεγαλύτερο βαθμό προς τις τιμές της αγοράς».

Ελάχιστες μεταβιβάσεις

Στην τελευταία έρευνα της ΤτΕ μεταξύ των συμβολαιογράφων για την κατάσταση και τις προσδοκίες της κτηματαγοράς διαπιστώνεται ήδη από το 2010 σαφής υποχώρηση των μεταβιβάσεων για νεόδμητα ακίνητα, ειδικότερα για ακίνητα σε ακριβές περιοχές και επιφάνειας πλέον των 100 τετραγωνικών μέτρων.

Για τις νεόδμητες κατοικίες το ποσοστό μείωσης των αγοραπωλησιών είναι της τάξης του 50% ετησίως. Για τα διαμερίσματα μικρότερης επιφάνειας η μείωση του όγκου (αριθμού) των μεταβιβάσεων ήταν το 2009 κοντά στο 40%. Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα και στις αγοραπωλησίες μεταχειρισμένων ακινήτων, οι οποίες σε σημαντικό πλέον βαθμό γίνονταν από αλλοδαπούς αγοραστές, σημειώνεται μεγάλη κάμψη.

Στο μέτωπο των μεσιτών οι μετρήσεις της ΤτΕ δείχνουν πως το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων (80%) στην «Ερευνα κτηματομεσιτικών γραφείων» αναμένει επιδείνωση των συνθηκών στην αγορά κατοικίας. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σημαντικά έναντι αντίστοιχης μείωσης των ερωτηθέντων, που αναμένουν σταθεροποίηση των συνθηκών της αγοράς κατοικίας. Με άλλα λόγια, καταγράφεται μια σαφής επιδείνωση των προσδοκιών για την κατάσταση της εγχώριας αγοράς κατοικίας.

Παράλληλα, καταγράφεται αύξηση (κατά 87%) στο ποσοστό εκείνων που αναμένουν περαιτέρω μείωση στις τιμές των ακινήτων. Το πιθανότερο είναι πως μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και επίδοξοι αγοραστές, οι οποίοι ωστόσο θα περιμένουν κι άλλο για να εντοπίσουν ακόμη μεγαλύτερες μειώσεις και κατ' επέκτασιν ευκαιρίες στην αγορά. Το φαινόμενο αυτό έχει παρατηρηθεί ξανά στο παρελθόν και μάλλον θα επαναληφθεί και σ' αυτή τη συγκυρία, ευκαιρίας δοθείσης.

Επιτόκια καταθέσεων αντί αγορών

«Οι προβλέψεις για την αγορά κατοικίας στην Αθήνα το 2012 μιλούν για νέα πτώση των τιμών εξαιτίας του χαμηλού αγοραστικού ενδιαφέροντος που προκαλούν η ευρύτερη οικονομική αβεβαιότητα, η απουσία χρηματοδοτήσεων για στεγαστικά από τις τράπεζες, η μεγάλη προσφορά, ειδικά στα βόρεια προάστια, και τα υψηλά επιτόκια», αναφέρει σε έκθεση που εκδόθηκε αυτή την εβδομάδα από το κτηματομεσιτικό γραφείο «Δανός», μέλος του διεθνούς δικτύου της BNP Paribas Real Estate. Επιπλέον, παράγοντες της αγοράς υπογραμμίζουν πως ακόμα και όσοι υποψήφιοι αγοραστές διαθέτουν ρευστότητα δεν προχωρούν σε πράξεις, καθώς τα υψηλά επιτόκια καταθέσεων καθιστούν ασύμφορη την αποδέσμευση και τοποθέτησή τους, πόσω μάλλον όταν οι συγκλίνουσες εκτιμήσεις των ειδικών προβλέπουν περαιτέρω μειώσεις των τιμών.

«Οι περιοχές που συγκεντρώνουν τον μεγαλύτερο αριθμό κατοικιών προς πώληση και ενοικίαση είναι τα βόρεια και νότια προάστια των Αθηνών, όπου οι τιμές έχουν υποχωρήσει κατά 35%. Ακόμα πιο έντονη είναι η πτωτική τάση στα σπίτια των οποίων η αξία υπερέβαινε το ένα εκατομμύριο», υπογραμμίζεται στην έκθεση. Ετσι, οι τιμές των νεόδμητων κατοικιών στην Κηφισιά έχουν υποχωρήσει σε επίπεδα μεταξύ 2.900 ευρώ ανά τετραγωνικό το ελάχιστο και 5.000 το μέγιστο από σημαντικά υψηλότερα επίπεδα. Βουλιαγμένη, Βούλα και Γλυφάδα παραμένουν οι πιο ακριβές περιοχές. Σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα έχουν περιέλθει και οι τιμές των μεταχειρισμένων κατοικιών, όπου ιδιώτες επιχειρούν να ρευστοποιήσουν περιουσίες τους για να καλύψουν ανάγκες ή να αποφύγουν την υψηλή φορολογική επιβάρυνση. Οι εξελίξεις αυτές έχουν, βέβαια, δημιουργήσει και ευκαιρίες στην αγορά ακινήτων. Ομως η διατήρηση της κτηματαγοράς υπό πίεση αναβάλλει τις τοποθετήσεις, σημειώνουν οι αναλυτές. Παράλληλα, σημαντικές μειώσεις σημειώνονται και στα μισθώματα, καθώς ενοικιαστές με ιδιοκτήτες επαναδιαπραγματεύονται με βάση τα νέα μισθολογικά και άλλα δεδομένα που έχει φέρει η κρίση.

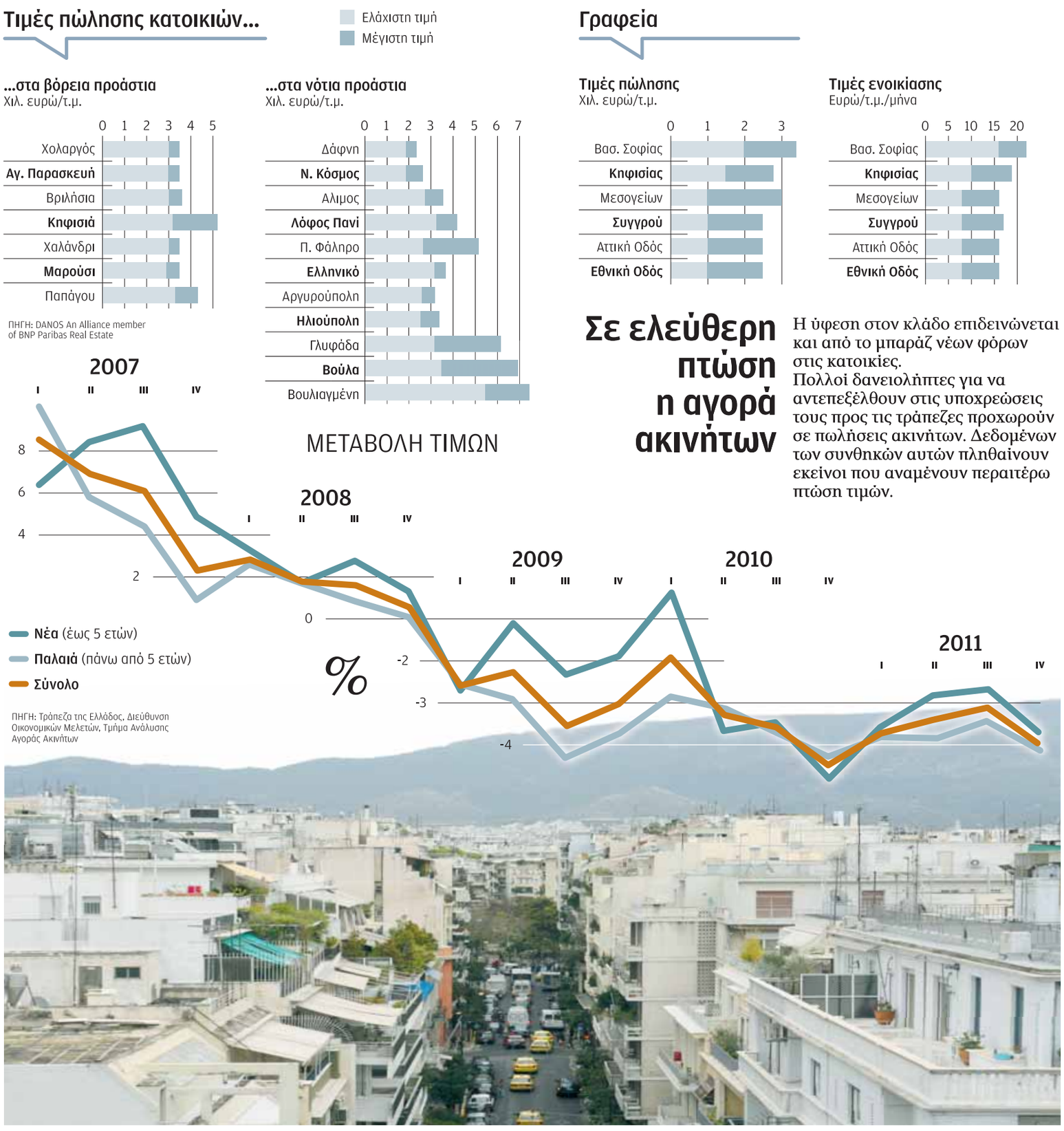

Σε ελεύθερη πτώση η αγορά ακινήτων

Η ύφεση στον κλάδο επιδεινώνεται και από το μπαράζ νέων φόρων στις κατοικίες.
Πολλοί δανειολήπτες για να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους προς τις τράπεζες προχωρούν σε πωλήσεις ακινήτων. Δεδομένων των συνθηκών αυτών πληθαίνουν εκείνοι που αναμένουν περαιτέρω πτώση τιμών.

Χαριστική βολή στο κέντρο της Αθήνας

Η κατάρρευση των τιμών πώλησης και των ενοικίων για τα ακίνητα στο κέντρο της Αθήνας ήδη πριν από τα δραματικά επεισόδια του περασμένου Σαββατοκύριακου είχε απαξιώσει σημαντικές περιουσίες στο κέντρο. Τώρα η κατάσταση αναμένεται να οδηγήσει σε νέα μεγάλη πτώση τιμών, σε βαθμό που παραμένει άγνωστος δεδομένης της πρωτόγνωρης για τη μεταπολιτευτική Ελλάδα κατάστασης. Τα μισθώματα των γραφείων έχουν, ως προϊόν των διαπραγματεύσεων που έχει φέρει η κρίση, υποχωρήσει έως και κατά 40%, από τα επίπεδα των 30 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο τον μήνα, σύμφωνα με τα στοιχεία της «Δανός». Οι αλλαγές έδρας ιδιωτικών αλλά και δημοσίων επιχειρήσεων και υπηρεσιών πιέζουν επίσης την αγορά, με τους ενοικιαστές να αναζητούν μισθώματα της τάξης των 10 ευρώ ανά τετραγωνικό. Η μετακόμιση της ΔΕΗ σε νέο κτίριο επί της Καλλιρρόης, με μίσθωμα 12 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο μηνιαίως, αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση.

Η πρακτική αυτή, σε συνδυασμό με το μακροοικονομικό και μικροοικονομικό περιβάλλον, έχουν οδηγήσει σε πτώση της τάξης του 20% - 30% για το 2011 τις τιμές πώλησης των κτιρίων γραφείων, επισημαίνουν στη «Δανός». Εκτιμάται ότι έως και 30% των διαθεσίμων προς πώληση ή ενοικίαση κτιρίων γραφείων παραμένουν αυτή την εποχή κενά. Στο μέτωπο των καταστημάτων η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη, αφού μειωμένη κατανάλωση και συνεχή επεισόδια και πορείες στο κέντρο έχουν φέρει κλείσιμο επιχειρήσεων, χαμηλότερα ενοίκια και πάγωμα του αγοραστικού ενδιαφέροντος. Υπολογίζεται ότι οι τιμές των καταστημάτων υποχώρησαν το 2011 κατά 42% στη Σόλωνος, 32% στη Σταδίου και 35% στο Μαρούσι.

Πάντως, τα μεγάλα εμπορικά κέντρα εμφανίζονται να έχουν επηρεαστεί λιγότερο από την κρίση, με τα έσοδα του Golden Hall να έχουν αυξηθεί κατά 1% και του The Mall να έχουν μειωθεί κατά 1%. Την ίδια ώρα, ενδιαφέρον προσελκύουν εμπορικά κέντρα στα Μεσόγεια, όπως το Smart Park και το McArthur Glen, ενώ προχωράει και η επένδυση της REDS στην Κάντζα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στη Θεσσαλονίκη

Στην αγορά κατοικίας της Θεσσαλονίκης σημειώθηκε υποχώρηση στις τιμές που ζητούν οι πωλητές έως και 40% το 2011.
Αν και η κατασκευαστική δραστηριότητα μέχρι πρότινος δημιούργησε υπερπροσφορά, το πάγωμά της τους τελευταίους μήνες αναμένεται να οδηγήσει σε ισορροπία την προσφορά και τη ζήτηση. Ομως αυτό δεν πρόκειται να γίνει νωρίτερα από δύο χρόνια από σήμερα, αναφέρουν χαρακτηριστικά οι κτηματομεσίτες της συμπρωτεύουσας.
Στο τμήμα των πολυτελών κατοικιών και στην ευρύτερη περιοχή των ανατολικών προαστίων της Θεσσαλονίκης οι τιμές εμφανίζονται να έχουν πέσει κατά 30%. Ακόμη μεγαλύτερες είναι οι πιέσεις σε κατοικίες άνω των 200 τετραγωνικών. Τα ενοίκια για γραφεία έχουν υποχωρήσει μεταξύ 15% και 20% το τελευταίο δωδεκάμηνο και ανάλογη πτώση σημειώνουν και οι τιμές πώλησής τους. Εν τω μεταξύ, έως και 30% των διαθέσιμων χώρων είναι κενό, σύμφωνα με εκτιμήσεις του κτηματομεσιτικού γραφείου «Δανός». Στα καταστήματα τα ενοίκια έχουν πιεστεί κατά 40% τους τελευταίους μήνες, ενώ η πληρότητα στο κέντρο και στα εμπορικά έχει βυθιστεί κατά 70%.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ Σ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ***

Οι στόχοι του νέου προγράμματος αποκρατικοποιήσεων

Το Ελληνικό Πρόγραμμα Αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας είναι το μεγαλύτερο δεσμευτικό πρόγραμμα μεταφοράς οικονομικής δραστηριότητας από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα στον κόσμο. Στην οικονομική του ουσία δεν είναι ένα πρόγραμμα πώλησης περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στο Δημόσιο, αλλά μια πρόσκληση στο ιδιωτικό κεφάλαιο να επενδύσει στο μέλλον της Ελλάδας. Το σύνολο του προγράμματος θα ανέλθει σε 50 δισ., ενώ μέχρι το 2015 θα πρέπει να έχουν εισπραχθεί 19 δισ. ευρώ. Περίπου το 50% των εσόδων θα προέλθει από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, 30% από παραχωρήσεις υποδομών και λιγότερο από 20% από πώληση μετοχών εταιρειών. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι οι πλείστες από αυτές τις εταιρείες έχουν ήδη δημόσιες παραχωρήσεις (π. χ. ύδρευση, λιμάνια, αεροδρόμιο), τότε ελάχιστες είναι οι πραγματικές πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων. Το πρόγραμμα βρίσκεται σήμερα σε μια δύσκολη φάση προετοιμασίας, γεγονός που δίνει την εντύπωση μιας αργής εξέλιξης. Οι λόγοι που λειτουργούν ανασταλτικά στη συνολική προσπάθεια είναι οι παρακάτω:

- Απαιτείται σημαντική προετοιμασία των περιουσιακών στοιχείων και ειδικά των δικαιωμάτων γης, για τα οποία δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή μία ενεργή αγορά.

- Πρέπει να λυθούν πολλά νομικά και τεχνικά προβλήματα, τα περισσότερα εκ των οποίων απαιτούν ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή ακόμη και τη δημιουργία και θέση σε λειτουργία νέων θεσμών (νέες Ανεξάρτητες Αρχές).

- Απαιτείται ευρύτατος συντονισμός για τη χάραξη στρατηγικής και πολιτικών ώστε να μεγιστοποιηθεί το αποτέλεσμα, δεδομένου ότι λόγω του μεγέθους των προσδοκώμενων άμεσων επενδύσεων αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις σε σειρά οικονομικών κλάδων.

- Κάθε διαγωνισμός πρέπει να ελέγχεται εκ των προτέρων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για θέματα ανταγωνισμού, προμηθειών και κρατικής ενίσχυσης, μετά το τέλος κάθε διαγωνιστικής διαδικασίας και πριν από την υπογραφή της, η σύμβαση πρέπει να υποβληθεί για έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

- Πρέπει να υπάρχουν επενδυτές με ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, αλλά και δυνατότητα χρηματοδότησης για τη συναλλαγή. Στο σημερινό επίπεδο αβεβαιότητας δεν παρουσιάζονται επενδυτές παρότι το στρατηγικό ενδιαφέρον είναι σημαντικό.

Η δέσμευση στην προώθηση του προγράμματος είναι απόλυτη και η συνεχής μάχη με τα προβλήματα προετοιμασίας φέρνει αποτελέσματα. Ετσι, μετά 10 χρόνια συζητήσεων, απραξίας και αντιθέσεων το Ελληνικό βρίσκεται στη διεθνή αγορά και αποτελεί αντικείμενο συζήτησης μεταξύ των επενδυτών και των χρηματοδοτών. Τα Κρατικά Λαχεία βρίσκονται επίσης στην αγορά με ισχυρό διεθνές και ελληνικό ενδιαφέρον, ενώ η αξία τους κάτω από τη διαχείριση του κράτους έβαινε συστηματικά μειούμενη. Αυτή η συστηματική κίνηση περιουσιακών στοιχείων προς την αγορά είναι απαραίτητη για να αποκτήσει το πρόγραμμα ορμή και να μπορέσει τελικά να γίνει το φωτεινό μονοπάτι για τις επενδύσεις. Η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας απαιτεί δημιουργικότητα αλλά και κατανόηση των οικονομικών δυναμικών και δυνατοτήτων. Η αναδιάταξη περιουσιακών στοιχείων για την καλύτερη λειτουργία τους, όπως τα λιμάνια, ο συσχετισμός προϋποθέσεων για τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τον χρήστη, αλλά και η προστασία του από την αυθαιρεσία του παρόχου, είναι μερικά μόνον από τα θέματα που απασχολούν το ΤΑΙΠΕΔ στην προσπάθεια προετοιμασίας των περιουσιακών στοιχείων. Και είναι κύριο μέλημά του ένα δημόσιο μονοπώλιο να μην υποκατασταθεί από ένα ανεξέλεγκτο ιδιωτικό μονοπώλιο. Η δημιουργία ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών για λιμάνια, αεροδρόμια, ύδρευση, αυτοκινητόδρομους και η ενίσχυση της Εθνικής Επιτροπής Παιγνίων είναι προϋπόθεση για την αλλαγή του ρόλου του κράτους από κακό επιχειρηματία σε ρυθμιστή των αγορών και θεματοφύλακα, απελευθερώνοντας έτσι παραγωγικούς πόρους. Οι αριθμητικοί στόχοι του προγράμματος αξιοποίησης αποτελούν ισχυρή συμφωνία με την τρόικα. Για να αποκτήσει δυναμισμό η όλη διαδικασία αξιοποίησης και να επιτυγχάνονται συστηματικά οι στόχοι, πρέπει:

- Το ΤΑΙΠΕΔ να προετοιμάζει γρήγορα και αποτελεσματικά τα περιουσιακά στοιχεία, επιλύοντας τα νομικά και άλλα προβλήματα που συναντά, ώστε να διαμορφώνει μια ελκυστική για την αγορά συναλλαγή.

- Η κυβέρνηση να δίνει έγκαιρα τις άδειες που χρειάζονται και γενικά να διευκολύνει στην επίλυση των προβλημάτων, προωθώντας τις αναγκαίες νομοθετικές πρωτοβουλίες χωρίς καθυστερήσεις.

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δίνει τη συναίνεσή της το ταχύτερο δυνατό.

- Να υπάρχουν ενδιαφερόμενοι επενδυτές με την απαραίτητη οικονομική επιφάνεια για τη συναλλαγή και ουσιαστική δέσμευση για την ολοκλήρωσή της, κάτι που στις τρέχουσες συνθήκες είναι εξαιρετικά δύσκολο.

- Το Ελεγκτικό Συνέδριο να ολοκληρώνει τον έλεγχο κάθε συναλλαγής γρήγορα, μετά τη συμφωνία, ώστε να κατατεθούν τα χρήματα στα δημόσια ταμεία. Λαμβάνοντας υπόψη ρεαλιστικά όλους αυτούς τους παράγοντες, το ΤΑΙΠΕΔ θεωρεί ότι, με επιτυχή την έκβαση της υπογραφής της νέας δανειακής σύμβασης και τη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών στην Ευρώπη, μπορούν να εισπραχθούν περί τα 2,8 δισ. το 2012 και περίπου το ίδιο το ποσό (3 δισ.) το 2013. Πέραν αυτού του χρονικού ορίζοντος δεν υπάρχει ορατότητα για να γίνουν προβλέψεις, οι οποίες μπορούν να υποστηριχθούν αναλυτικά. Παραμένει ωστόσο ο στόχος με τον οποίο έχουμε δεσμευτεί, ότι μέχρι το 2015 η χώρα θα εισπράξει 19 δισ. ευρώ από τις αποκρατικοποιήσεις και στην ελληνική πραγματική οικονομία θα έχει δρομολογηθεί πολλαπλάσιο ποσό επενδυτικών κεφαλαίων...

** Ο δρ Κώστας Σ. Μητρόπουλος είναι διευθύνων σύμβουλος του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.*

Καλύτερος δρόμος εκτός Ευρωζώνης

Ο Νούριελ Ρουμπινί επιχειρηματολογεί στην «Κ» υπέρ της επιστροφής στη δραχμή, ως τον συντομότερο δρόμο για ανάπτυξη

Συνέντευξη στον **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ο Νούριελ Ρουμπινί ο καθηγητής του πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης που προέβλεψε την πιστωτική κρίση και θεωρείται από τους οικονομολόγους με τη μεγαλύτερη επιρροή παγκοσμίως, είναι πεπεισμένος για το ποιος είναι ο καλύτερος δρόμος για την Ελλάδα: Η χώρα πρέπει να φύγει από την Ευρωζώνη προκειμένου να επιστρέψει στην ανάπτυξη και να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της. Διαφορετικά, προβλέπει άλλα πέντε χρόνια ύφεσης, που, όπως τονίζει στην συνέντευξή του στην «Κ» «κοινωνικά και πολιτικά δεν θα γίνει αποδεκτή. Κάτι θα εκραγεί, δεν θα το αποφύγετε».

–Ποια είναι η πρώτη σας εκτίμηση για τη συμφωνία που επετεύχθη στις Βρυξέλλες;

Ήταν ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Είναι σημαντικό ότι τεχνικώς δεν υπάρχει επίσημη χρεοκοπία, έστω κι αν η αναδιάρθρωση του χρέους θα γίνει υπό υποχρεωτικές συνθήκες. Επίσης, χρησιμοποιούν το εργαλείο της νομοθεσίας, ουσιαστικά υπονόησαν ότι θα πυροδοτηθούν τα CDS, άρα δεν είναι εθελοντική. Ας μην κοροϊδευόμαστε. Είναι μία υποχρεωτική αναδιάρθρωση. Είναι, επίσης, θετικό ότι εγκρίθηκε το πρόγραμμα διάσωσης, δεν θα το έλεγα όμως διάσωση, είναι ένα μακρύ πρόγραμμα…

–Νομίζετε ότι υπάρχει ενδογενές πρόβλημα στη συνταγή της τρόικας για λιτότητα ή πιστεύετε ότι ήταν η σωστή συνταγή που όμως εφαρμόσθηκε λανθασμένα;

Πιστεύω ότι η δημοσιονομική πειθαρχία και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητα, ωστόσο η αύξηση των φόρων και οι περικοπές δημοσίων δαπανών έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη βραχυπρόθεσμα, διότι οι αυξήσεις φόρων και η μείωση των δημόσιων δαπανών κάνουν χειρότερη την ύφεση και αυξάνουν το έλλειμμα. Έτσι κάνεις ένα νέο γύρο περικοπών και τελικά αυτό δημιουργεί φαύλο κύκλο. Σίγουρα λοιπόν η εισαγωγή της δημοσιονομικής πειθαρχίας πρέπει να γίνει πιο σταδιακά ώστε να περιορίσει το βάρος στα δημόσια οικονομικά.

Δεύτερον, σε οποιοδήποτε επιτυχημένο πρόγραμμα του ΔΝΤ υπήρξε, ανάλογα με τις ανάγκες, δημοσιονομική προσαρμογή, διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, χρήματα από τον επίσημο τομέα, αναδιάρθρωση δημόσιου και ιδιωτικού χρέους. Σε όλες τις περιπτώσεις όμως υπήρχε και μία ακόμη, τελική, πολιτική αλλαγή: η μεταφορά από μία σταθερή ισοτιμία σε μία ευέλικτη, διότι το νόμισμα ήταν υπερτιμημένο και υπήρχε μεγάλο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Έτσι, συνέβαινε μία μεγάλη πραγματική υποτίμηση που αποκαθιστούσε την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη, διότι βέβαια η εγχώρια ζήτηση σε μία τέτοια κατάσταση είναι αδύναμη και υποχωρεί. Υπάρχει, λοιπόν, μόνο ένας παράγοντας της ζήτησης που μπορεί να ανακτήσει την ανάπτυξη, οι καθαρές εξαγωγές ώστε να βελτιωθεί το εμπορικό ισοζύγιο. Σε καθεμιά από αυτές τις κρίσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες υπήρξε ύφεση, ήταν έντονη για 12 μήνες και τον επόμενο χρόνο υπήρξε γρήγορη ανάκαμψη. Γιατί; Διότι η εγχώρια ζήτηση ήταν αδύναμη, αλλά η εξωτερική ζήτηση αυξήθηκε πολύ χάρη σε μία πολύ μεγάλη υποτίμηση, και αυτό αποκατέστησε την ανάπτυξη, τις θέσεις εργασίας, τα εισοδήματα, την ανταγωνιστικότητα και έδωσε ελπίδα ότι υπάρχει φως στο βάθος του τούνελ. Αυτός ο μηχανισμός δεν υπάρχει σε μία νομισματική ένωση, εκτός αν αποφασίσετε να την αφήσετε και επιστρέψετε στο εθνικό σας νόμισμα. Δεν λέω ότι δεν θα είναι πολύ επώδυνο, θα υπάρξουν παράπλευρες απώλειες, δεν το υποτιμώ αυτό. Ωστόσο, η επιλογή είναι μεταξύ πέντε ετών ολοένα βαθύτερης ύφεσης που θα έρθουν μετά μία πενταετία που ήδη βρίσκεστε σε ύφεση και βραχυπρόθεσμου πόνου τον οποίο θα ακολουθήσει ανάκαμψη, δίνοντας ελπίδα στους ανθρώπους.

«Αν όμως σε δώδεκα μήνες από σήμερα ο μεγάλος κίνδυνος μιας εξόδου της Ελλάδας έχει ελεγχθεί, τότε η επιλογή μιας διαπραγμάτευσης για μία συμφωνημένη έξοδο σίγουρα θα τεθεί από χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης»

Ο καθηγητής του πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης θεωρεί την επαναφορά του εθνικού νομίσματος ως τον πιο ασφαλή τρόπο για να επανέλθει η χώρα σε αναπτυξιακούς ρυθμούς, παρά τον «βραχυπρόθεσμο πόνο», της εξόδου από το ευρώ.

–Είναι έτοιμη η Ευρωζώνη τώρα για μία έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ;

Όχι, η Ευρωζώνη δεν είναι έτοιμη τώρα, διότι η Ιταλία και η Ισπανία δεν έχουν ακόμη προστατευθεί επαρκώς. Αν όμως σε δώδεκα μήνες από σήμερα ο μεγάλος κίνδυνος μιας εξόδου της Ελλάδας έχει ελεγχθεί, τότε η επιλογή μιας διαπραγμάτευσης για μία συμφωνημένη έξοδο σίγουρα θα τεθεί από χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης. Ήδη, υπάρχουν φωνές που το συζητούν, άρα γίνεται μέρος της πολιτικής συζήτησης… Κάποτε ήταν ταμπού, αλλά υπάρχουν πολλές χώρες που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν είναι μέλη της Ευρωζώνης… Το πιο σημαντικό κατά τη γνώμη μου είναι η Ελλάδα να παραμείνει μέλος της Ε.Ε. Η συμμετοχή στην Ευρωζώνη δεν είναι απαραιτήτως κριτήριο επιτυχούς οικονομικής απόδοσης.

–Ποια είναι λοιπόν η συμβουλή σας στους Έλληνες; Κάποιοι υποστηρίζουν πως όταν η Ελλάδα επιτύχει πρωτογενές πλεόνασμα θα μπορούσε να απειλήσει με μονομερή χρεοκοπία ώστε να επιτύχει καλύτερη συμφωνία ή μία αποζημίωση για να φύγει από την Ευρωζώνη από μόνη της.

Το πιο σημαντικό κατά την άποψή μου είναι να υπάρξει διαπραγμάτευση με την τρόικα για μία έξοδο. Για την ώρα η αναδιάρθρωση του χρέους μπορεί να μην καθιστά την Ελλάδα αξιόχρεη, τουλάχιστον όμως μειώνει το βάρος της πληρωμής του χρέους βραχυπρόθεσμα στους ιδιώτες πιστωτές και μειώνει τα επιτόκια. Είναι αρκετό αυτό; Μάλλον όχι, αλλά στην επόμενη φάση αυτής της αναδιάρθρωσης μπορεί να είναι ο δημόσιος τομέας και οι επίσημοι πιστωτές που θα αναλάβουν το κόστος, κάτι που μπορεί να πάρει ένα με δύο χρόνια. Δεν πιστεύω όμως ότι αυτό θα είναι το κρίσιμο ζήτημα βραχυπρόθεσμα, αλλά το πώς θα επιστρέψει η ανάπτυξη. Διότι, αν προσπαθείτε να μειώσετε το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ και το τελευταίο, που είναι ο παρονομαστής του κλάσματος, υποχωρεί, ό,τι και να κάνετε με τον αριθμητή, αναδιάρθρωση, μείωση, και πάλι θα εκραγεί, θα εξακολουθήσετε να μην είστε αξιόχρεοι. Η σωστή λύση, λοιπόν, σε κάθε πρόβλημα χρέους πέρα από την αναδιάρθρωσή του είναι η ανάπτυξη, και γι' αυτό στην Ελλάδα πρέπει να ανακτήσετε ανταγωνιστικότητα και το εξωτερικό ισοζύγιο. Δυστυχώς, ο τρόπος γι' αυτό είναι μία πραγματική υποτίμηση που απαιτεί την επιστροφή σε ένα εθνικό νόμισμα. Μακάρι να υπήρχε άλλη επιλογή!

–Αυτό νομίζετε ότι θα γίνει τον επόμενο χρόνο;

Πιστεύω ότι μέχρι το 2013 υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να γίνει. Ο μόνος τρόπος να αποτραπεί είναι αν οι Ευρωπαίοι αποφασίσουν να δημιουργήσουν μία ένωση μεταβιβάσεων που θα μεταφέρει τεράστια ποσά στην Ελλάδα για τα επόμενα 20 χρόνια. Αλλά σκεφτείτε, αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα θα είναι σε ύφεση, οι μισθοί θα υποχωρούν για την επόμενη δεκαετία, και ο μόνος τρόπος να δωροδοκηθεί η Ελλάδα για να παραμείνει στην Ευρωζώνη θα είναι με επαρκείς μεταβιβάσεις ώστε να επιβιώνει. Αλλά ποια είναι η αξιοπρέπεια μίας χώρας που είναι σε κατάθλιψη και εισπράττει επιδόματα από τα ξαδέλφια της στην Ευρώπη για πάντα, αντί να κάνει κάτι που θα την απαλλάξει από το πρόβλημά της; Νομίζω ότι η ΕΚΤ θέλει την ιδέα μίας ένωσης μεταβιβάσεων, και ίσως κάποιοι Ευρωπαίοι, αλλά δεν είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας.

Ο Αμερικανός οικονομολόγος μίλησε στην «Κ» με αφορμή το ντιμπέιτ που διοργάνωσε η Intelligence Squared Greece με θέμα «Πρέπει η Ελλάδα να κάνει στάση πληρωμών και να βγει από το ευρώ;». Ο κ. Ρουμπινί και ο καθηγητής του SOAS, Κώστας Λαπαβίτσας, υπερασπίσθηκαν την πρόταση, ενώ εναντίον της τάχθηκε η κυρία Μιράντα Ξαφά, πρώην μέλος του Δ.Σ. του ΔΝΤ, ο Βρετανός βουλευτής και πρώην υπουργός για την Ευρώπη Ντένις ΜακΣέιν.

ΤΟΜ ΕΝΤΕΡΣ

Τριπλός... πονοκέφαλος για το αφεντικό της Airbus

Τον προβληματίζουν το κόστος αποκατάστασης των ρωγμών στα A380, η απειλή εμπορικού πολέμου με την Κίνα για τον φόρο στους ρύπους και η χρηματοδότηση των αεροπορικών

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Ο κλάδος της αεροναυπηγικής βρίσκεται και πάλι στο μάτι του κυκλώνα. Και αυτήν τη φορά όχι μόνο για τους συνήθεις λόγους, δηλαδή το υψηλό κόστος καυσίμων και τις επιπτώσεις στην επιβατική κίνηση από την οικονομική κρίση. Αυτή τη φορά, πέραν των προαναφερθέντων παραγόντων, ακόμα τρία ζητήματα απασχολούν τον Τομ Εντερς, τον διευθύνοντα σύμβουλο της ευρωπαϊκής Airbus.

Πωλήσεις

Το πρώτο έχει να κάνει με το υπολογίσιμο κόστος της αποκατάστασης των ρωγμών στα νέα αεροσκάφη της εταιρείας A380, το οποίο πάντως δεν έχει επηρεάσει τις παραγγελίες. Το δεύτερο –και ίσως το πιο σοβαρό σε βάθος χρόνου– έχει να κάνει με την ξαφνική κλιμάκωση των διμερών σχέσεων Ε.Ε. και Κίνας με αφορμή την επέκταση του «πράσινου φόρου» και στις αεροπορικές μεταφορές. Το σύστημα εμπορίας αερίων του θερμοκηπίου (ETS) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2012 και αφορά δρομολόγια από και προς την Ευρώπη για απαξάπασες τις εταιρείες, προκαλώντας την έντονη αντίδραση της Κίνας. Το τρίτο ζήτημα σχετίζεται με την αναζήτηση νέων πηγών χρηματοδότησης για την αγορά αεροσκαφών, όπως δήλωσε ο Τομ Εντερς σε συνέντευξή του σε έκθεση αεροσκαφών στη Σιγκαπούρη.

Τα καλά νέα, όμως, είναι ότι η Airbus θα πουλήσει φέτος τριάντα αεροσκάφη σούπερ τζάμπο τύπου A380 έναντι δεκαεννέα το 2011. Και αυτό θα συμβεί ανεξαρτήτως των προβλημάτων τα οποία εμφανίστηκαν στα πτερύγιά τους. Ο Τομ Εντερς διαβεβαίωσε ότι τα 69 σούπερ τζάμπο, τα οποία πετούν αυτή τη στιγμή και ανήκουν στην Qantas και την Emirates, είναι ασφαλή. Οι εν λόγω αεροπορικές, καθώς και άλλες, έχουν να επισκευάσουν –με αποκλειστική επιβάρυνση της Airbus– τις ρωγμές, οι οποίες διαπιστώθηκαν σε εσωτερικούς συνδέσμους των πτερυγίων. Η συνολική δαπάνη πιθανολογείται ότι θα ανέλθει στα 100 εκατ. ευρώ για τη μητρική της Airbus, την EADS, σύμφωνα με το περιοδικό Der Spiegel.

Η αρμόδια ευρωπαϊκή αρχή ασφάλειας πτήσεων έδωσε εντολή να εξεταστούν όλα τα A380 για πιθανές ρωγμές, εφόσον είχαν συμπληρώσει συγκεκριμένες ώρες πτήσεων. «Κάναμε λάθος και προχωρούμε στις επιδιορθώσεις πολύ γρήγορα. Θα μας κοστίσει αρκετά χρήματα, αλλά ακόμα δεν μπορούμε να αποκαλύψουμε τους ακριβείς αριθμούς», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Airbus. Ενδεχομένως, οι πληγείσες αεροπορικές εταιρείες να ζητήσουν αποζημίωση, ώστε να εκμισθώσουν αεροσκάφη για όσο διάστημα επισκευάζονται τα A380. Δεδομένης της αποτελεσματικής ανταπόκρισης της αεροναυπηγικής στις βλάβες, ο αντίκτυπος από τις «ρωγμές» θα περιοριστεί.

Ωστόσο, ο Τομ Εντερς προβληματίζεται για τον αντίκτυπο στις μελλοντικές παραγγελίες για Airbus από τις οξυμένες σινο-ευρωπαϊκές σχέσεις λόγω των ρύπων, αλλά και τις ήδη εκπεφρασμένες αντιρρήσεις ΗΠΑ, Ινδίας και Αυστραλίας. «Το σύστημα ETS ξεκίνησε ως επίλυση του περιβαλλοντικού προβλήματος και εξελίχθηκε σε πηγή πιθανού εμπορικού πολέμου», δήλωσε χαρακτηριστικά. Οι ανησυχίες του θεωρούνται βάσιμες, δεδομένου ότι η Κίνα συνιστά στρατηγική αγορά για τις δύο μεγαλύτερες αεροναυπηγικές εταιρείες του κόσμου, την Airbus και την Boeing. Συν τοις άλλοις, το Πεκίνο θα αντλήσει πόρους από τα κρατικά του ταμεία για να συνδράμει την Ευρωζώνη στην αντιμετώπιση της κρίσης χρέους.

Στρατηγική αγορά

Η κινεζική κυβέρνηση αποφασίζει κεντρικά για την αγορά αεροσκαφών. Συνήθως οι παραγγελίες της υπερβαίνουν τα 100 αεροσκάφη και συνδυάζονται με υψηλού επιπέδου πολιτικές διμερείς επαφές. Την περασμένη δεκαετία, οι εντός της Κίνας εναέριες μεταφορές επιβατών τετραπλασιάστηκαν, ενώ την επόμενη εικοσαετία θα αναπτύσσονται 7% και πλέον σε ετήσια βάση, όπως εκτιμά η Airbus. Το 2011 το Πεκίνο καθυστέρησε την τελική υπογραφή της αγοράς 10 αεροσκαφών A380 αξίας άνω των 4 δισ. δολαρίων σε ένδειξη δυσαρέσκειας για τα σχέδια της Ε.Ε. σχετικά με το σύστημα εμπορίας ρύπων και φορολόγησης αερομεταφορέων της χώρας. Κατά την άποψη ξένων κυβερνήσεων, οι Βρυξέλλες υπερέβησαν τα εσκαμμένα, υπολογίζοντας το κόστος των ρύπων όχι μόνο για τις πτήσεις στους αιθέρες της Ευρώπης αλλά και πέραν αυτής. Η IATA έχει απευθύνει έκκληση στο αρμόδιο όργανο του ΟΗΕ για τη διεθνή πολιτική αεροπορία, ώστε να συναφθεί διεθνής συμφωνία κατά των ρύπων και να αποκλιμακωθεί η ένταση μεταξύ Ε.Ε. και Πεκίνου.

Το τρίτο και τελευταίο θέμα, το οποίο απασχολεί αυτήν την περίοδο τον «κυβερνήτη» της Airbus, έχει να κάνει με τη διαθεσιμότητα κεφαλαίων για την απόκτηση αεροσκαφών από τις εταιρείες, εφόσον οι τράπεζες δεν τους χορηγούν πλέον εύκολα δάνεια, ενώ παράλληλα οι ισχύοντες διεθνώς κανόνες του εμπορίου εμποδίζουν τη χρησιμοποίηση κρατικών επιδοτήσεων. Οι παραδοσιακές πηγές σπανίζουν, ενώ αναζητούνται καινούργιες από τους αερομεταφορείς, όπως είναι η πώληση εταιρικών ομολόγων, η διεύρυνση της χρήσης κεφαλαίων από εταιρείες εκμίσθωσης αεροσκαφών και η προσέγγιση ασιατικών τραπεζών.

«Δεν αντιμετωπίζουμε γενικευμένη έλλειψη πιστώσεων, αλλά παρατηρούμε τάση αναπροσανατολισμού τους», τόνισε ο Τομ Εντερς. Οι παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης των αεροπορικών εταιρειών σπανίζουν, ενώ αναζητούνται καινούργιες, όπως είναι η πώληση εταιρικών ομολόγων, η διεύρυνση της χρήσης κεφαλαίων από εταιρείες εκμίσθωσης αεροσκαφών και η προσέγγιση ασιατικών τραπεζών.

Με το βλέμμα στη... ζώνη Ασίας-Ειρηνικού

Ανεξαρτήτως του ότι ανταγωνίζονται η μία την άλλη στην αεροναυπηγική αγορά, η ευρωπαϊκή Airbus και η αμερικανική Boeing καταλήγουν στην ίδια εκτίμηση: η περιφέρεια των χωρών νοτιοανατολικής Ασίας-Ειρηνικού προσφέρει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης και κερδών για τον κλάδο τους. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Boeing, ειδικότερα, οι διεθνείς αεροπορικές εταιρείες μέχρι το 2030 αναμένεται να χρειαστούν τουλάχιστον 33.000 νέα αεροσκάφη αξίας 4 τρισ. δολαρίων. Σε ποσοστό 60% αυτά τα νέα αεροσκάφη θα τροφοδοτήσουν την αύξηση της αγοράς, ενώ το 35% των συνολικών παγκόσμιων παραγγελιών θα προέλθει από τη ζώνη Ασίας-Ειρηνικού. Αντιστοίχως η Airbus αναφέρει πως, σύμφωνα με τα πορίσματα της δικής της έρευνας, οι αεροπορικές εταιρείες της προαναφερθείσης περιφέρειας θα παραλάβουν κατά προσέγγιση 9.370 αεροσκάφη την προσεχή εικοσαετία. Η δε ζήτηση θα κυμανθεί στα 27.800 αεροσκάφη με 100 θέσεις και άνω, αξίας με τα σημερινά δεδομένα γύρω στα 3,5 τρισ. δολάρια, συγκλίνοντας με την ανταγωνίστριά της. Αμφότερες στοχεύουν στις εκτεταμένες αγορές Ινδίας και Κίνας, ενώ οι προβλέψεις τους καλύπτουν τη δυνητική ζήτηση κυρίως για μικρού μεγέθους αεροσκάφη. «Οι δραστηριότητές μας δεν μετακινούνται προς Ανατολάς, έχουν ήδη μετατοπιστεί εκεί», δήλωσε ο Τομ Εντερς, διευθύνων σύμβουλος της Airbus. Το 2011 η Ασία κάλυψε το 50% των παραγγελιών των 1.600 αεροσκαφών της Airbus, ενώ η Boeing συνήψε τη μεγαλύτερη συμφωνία στην ιστορία της τον Νοέμβριο. Επρόκειτο για την ινδονησιακή αεροπορική εταιρεία χαμηλών ναύλων Lion Air, η οποία αποφάσισε να αγοράσει 230 Boeing αντί 22 εκατομμυρίων δολαρίων. Η αγορά της νοτιοανατολικής Ασίας έως το 2030 θα αντιστοιχεί στο 33% της επιβατικής κίνησης στους αιθέρες έναντι 28% σήμερα. Αντιθέτως, όπως εκτιμά η Airbus, στην Ευρώπη η επιβατική κίνηση θα περισταλεί στο 23% από 27%, όταν στις ΗΠΑ θα διαμορφωθεί από το σημερινό 27% στο 20%.

REUTERS, BLOOMBERG

ΑΝΑΛΥΣΗ / BLOOMBERG

Το κόστος διάσωσης είναι μικρότερο από το κόστος διάλυσης

Οι πηγέτες των πλουσιότερων χωρών της Ευρωζώνης εγείρουν ένα εμπρηστικό ερώτημα: μήπως είναι πλέον το κοινό νόμισμα αρκετά ισχυρό ώστε να δοθεί τέλος στην αγωνία των πακέτων στήριξης και να αφεθεί η Ελλάδα να φύγει; Απάντηση: Οχι. Για την ακρίβεια, η Ευρωζώνη ίσως είναι σήμερα πιο ευάλωτη από ποτέ σε μια καταστροφή της Ελλάδας.

Εως πρόσφατα εθεωρείτο απαράδεκτη η αποχώρηση της Ελλάδας από το ευρώ, καθώς κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με αμοιβαία καταστροφή. Πέρα από τις τρομερές νομικές περιπλοκές, η έξοδος μιας χώρας θα ήγειρε φόβους περαιτέρω αποχωρήσεων που θα διέλυαν το ευρώ - φόβος που θα γινόταν αυτοεκπληρούμενος καθώς η αναταραχή στις αγορές θα κυρίευε τα οικονομικά των κυβερνήσεων.

Σήμερα, αξιωματούχοι στη Γερμανία και σε άλλες βορειοευρωπαϊκές χώρες υποστηρίζουν ότι η άτακτη ελληνική χρεοκοπία και η επιστροφή στη δραχμή δεν είναι εν τέλει τόσο αδιανόητη. Την περασμένη εβδομάδα, ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, δήλωσε πως η Ευρωζώνη είναι πλέον καλύτερα προετοιμασμένη να χειριστεί πιθανές επιπτώσεις. Ο ομόλογός του στο Λουξεμβούργο, Λικ Φριντέν, συμφώνησε. Βέβαια, μπορεί όλα αυτά να είναι τέχνασμα, ώστε να ασκηθούν πιέσεις στους Ελληνες πηγέτες να αποδεχθούν σκληρότερα μέτρα λιτότητας. Ωστόσο, τέτοιες σκέψεις πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν ως κυριολεκτικές. Με τις προοπτικές της Ελλάδας να γίνονται όλο και πιο ζοφερές και τους πάντες να υποφέρουν από μνημονιακή κόπωση και πολιτικές πιέσεις στο εσωτερικό των χωρών τους, η ιδέα θα μπορούσε να κερδίσει υποστηρικτές ακόμα και αφού στεγνώσει το μελάνι στην τελευταία ανεπαρκή συμφωνία.

Στην επιφάνεια, η Ευρώπη μοιάζει πιο ανθεκτική απ' όσο μέχρι πριν από μόλις μερικούς μήνες. Η επιχειρηματική εμπιστοσύνη στη Γερμανία κινείται ανοδικά. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα καθησύχασε τις αγορές παρέχοντας στις ευρωπαϊκές τράπεζες σχεδόν 500 δισ. ευρώ σε έκτακτα τριετή δάνεια. Οι αποδόσεις των ιταλικών και ισπανικών ομολόγων έχουν υποχωρήσει, δημιουργώντας την εντύπωση ότι οι επενδυτές φοβούνται λιγότερο μια εξάπλωση των ελληνικών προβλημάτων στις χώρες αυτές.

Ομως, η βελτίωση είναι φαινομενική. Η ΕΚΤ ώθησε πτωτικά τις αποδόσεις προσφέροντας στις τράπεζες μια απλή ανταλλαγή: αγορά ευρωπαϊκών κρατικών ομολόγων με απόδοση άνω του 5% με χρήματα δανεισμένα από την κεντρική τράπεζα με επιτόκιο 1%. Η επακόλουθη ζήτηση από τις τράπεζες ώθησε ανοδικά τις τιμές των ομολόγων και βοήθησε Ισπανία και Ιταλία να εκδώσουν περισσότερο νέο χρέος. Αφήνει δε τις τράπεζες -και την ίδια την ΕΚΤ- πιο εκτεθειμένες σε ζημίες σε περίπτωση κρατικών χρεοκοπιών ή νέας αναταραχής στις αγορές. Αυτό δεν θα ήταν απαραιτήτως πρόβλημα αν η εμπιστοσύνη στις υπερχρεωμένες χώρες ανέκαμπτε. Δυστυχώς, αυτό δεν συμβαίνει.

Ολα αυτά δείχνουν πόσο εύθραυστη έχει γίνει η Ευρωζώνη. Αν επενδυτές και συνήθεις καταθέτες ήδη βλέπουν διαφορά μεταξύ ενός ευρώ σε λογαριασμό στην Ιταλία και ενός στη Γερμανία, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος η αποχώρηση της Ελλάδας από το κοινό νόμισμα να πυροδοτήσει φυγή από τις τράπεζες και «πάγωμα» των αγορών κρατικού χρέους. Η ίδια η Γερμανία είναι εκτεθειμένη σε μια ελληνική έξοδο. Οι κεντρικές τράπεζες οφείλουν σήμερα στην Bundesbank σχεδόν 500 δισ. ευρώ. Δύσκολα φανταζόμαστε πώς θα συγκέντρωνε η Γερμανία αυτά τα χρέη από όποια χώρα εγκατέλειπε το κοινό νόμισμα.

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες πρέπει να αναγνωρίσουν κάποιες δυσάρεστες αλήθειες: Ελλάδα και Πορτογαλία χρειάζονται πολύ μεγαλύτερη διαγραφή χρέους για να αποκαταστήσουν τις οικονομίες τους, οι τράπεζες πρέπει να συγκεντρώσουν εκατοντάδες δισ. ευρώ για να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη και μόνο ένα τεράστιο ταμείο εγγυήσεων -άνω των 3 τρισ. ευρώ, κατά την εκτίμησή μας- θα προστατεύσει τις φερέγγυες κυβερνήσεις από κερδοσκοπικές επιθέσεις. Η διατήρηση του ευρώ θα έχει κόστος. Που όμως είναι πολύ μικρότερο από την εναλλακτική λύση.

ΠΟΛ ΝΤΟΝΟΒΑΝ

Γιατί η ΕΚΤ πρέπει να συμμετάσχει στο haircut

Της **ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ**

Ο Πολ Ντόνοβαν, υψηλόβαθμο στέλεχος στην UBS, τονίζει ότι η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη θα επέφερε ένα ανυπολόγιστο κόστος, οδηγώντας τη χώρα σε πλήρη απομόνωση από τη διεθνή κοινότητα.

Η διάλυση της Ευρωζώνης με την αποχώρηση ενός κράτους-μέλους δεν είναι πιθανό σενάριο, καθώς καμία κυβέρνηση δεν θα κατέφευγε, με τη δική της θέληση ή κάτω από πιέσεις, σε μια τόσο καταστροφική λύση. Με την αποκρυσταλλωμένη άποψη του οικονομολόγου, ο Πολ Ντόνοβαν, υψηλόβαθμο στέλεχος στη UBS, εξήγησε στην «Κ» ότι η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη θα επέφερε ένα ανυπολόγιστο κόστος, οδηγώντας τη χώρα σε πλήρη απομόνωση από τη διεθνή κοινότητα. «Δεν μπορώ να φανταστώ μια κυβέρνηση που θα λάμβανε αυτήν την απόφαση, διότι τότε θα αφανιστεί το ήμισυ της οικονομίας, ακινητοποιώντας κάθε δραστηριότητα είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα».

Εάν σημειωθούν αρνητικοί ρυθμοί ανάπτυξης και στο τρίτο τρίμηνο του 2012, τότε η Ελλάδα θα αποτελεί ιδιάζουσα περίπτωση στην παγκόσμια οικονομική ιστορία, εξηγεί ο κ. Ντόνοβαν. «Θα είναι η μοναδική χώρα σε πενταετή ύφεση στον ανεπτυγμένο κόσμο». Αν και η Ελλάδα βρίσκεται σε κόπωση, οφείλει να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της σε ένα προβληματικό περιβάλλον όπου το Δημόσιο καλύπτει σημαντικό ποσοστό του ΑΕΠ. Την ίδια ώρα, όμως, η Ευρωζώνη θα πρέπει να αναρωτηθεί πόσα οικονομικά βάρη είναι κοινωνικώς αποδεκτά, επιδιώκοντας μια πιο ομαλή λειτουργία και συνύπαρξη των «17». Αν και κυκλοφορούν διαφορετικές απόψεις για το τι είναι χρεοκοπία, η πραγματικότητα είναι μία για έναν οικονομολόγο, δηλώνει ο κ. Ντόνοβαν. «Η καταβολή 30 σεντς για κάθε ευρώ που έχουν επενδύσει οι πιστωτές μιας χώρας και η ενεργοποίηση των ρητρών συλλογικής δράσης (CACs), για να αναγκαστούν να συμμετάσχουν όλοι σε ένα "κούρεμα" 70% του ελληνικού χρέους, συνθέτουν σενάριο εθνικής χρεοκοπίας». Μπορεί ένας πολιτικός να περιγράψει την κατάσταση διαφορετικά, αλλά ακόμη και μια ελεγχόμενη χρεοκοπία σημαίνει αθέτηση πληρωμών, συμπληρώνει ο ίδιος. «Γι' αυτόν τον λόγο μάλιστα εκτιμούμε ότι είναι πολύ πιθανό να ενεργοποιηθούν τα συμβόλαια ασφάλισης ομολόγων (CDSs)», τονίζει. Ο κίνδυνος, πάντως, να μην καταλήξουν πολιτικοί εταίροι και πιστωτές σε μια συμφωνία είναι πολύ μικρός για τον κ. Ντόνοβαν.

Ο Βρετανός οικονομολόγος μοιράζεται την ευρεία άποψη ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να συμμετάσχει στον καταμερισμό απωλειών από ένα «κούρεμα» στα ελληνικά ομόλογα. Μια πολιτικά ευνοϊκή λύση θα ήταν η ενεργοποίηση των ρητρών CACs, αφού ασφαλώς ψηφιστούν από το Κοινοβούλιο. «Διαφορετικά, θα υπάρξουν διεθνείς επιπτώσεις καθώς στην αντίληψη των ιδιωτών επενδυτών η ΕΚΤ θα στιγματιστεί ως πιστωτής υπεράνω όλων».

Ο κ. Ντόνοβαν θεωρεί ότι η έκδοση ευρωομολόγου θα ήταν ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά δεν αναμένει να ληφθούν ριζικές αποφάσεις το 2012. «Είναι ένα έτος με εκρηκτική πολιτική ατζέντα. Εχουν δρομολογηθεί εκλογές στη Γαλλία, τη Γερμανία και την Ιταλία και αναμένονται να γίνουν και στην Ελλάδα».

Η Ευρωζώνη, όμως, θα πρέπει να αναγνωρίσει ότι πέραν των οικονομικών προβλημάτων, για να δημιουργηθεί μια δημοσιονομική ένωση, υπάρχουν και πολιτικά εμπόδια που θα πρέπει να ξεπεραστούν για να εκχωρηθούν κάποιες εξουσίες από όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. «Εάν, για παράδειγμα, ακολουθείται μια νομισματική πολιτική στα μέτρα της γερμανικής οικονομίας, τότε θα πρέπει να προσφέρονται κάποια δημοσιονομικά κίνητρα στα υπόλοιπα κράτη-μέλη, όπως η Ελλάδα», καταλήγει ο κ. Ντόνοβαν.

ΑΡΘΡΟ / Του **PAUL TAYLOR, REUTERS**

Η επικίνδυνη αλληλεξάρτηση κρατών - τραπεζών

Κυβερνήσεις και τράπεζες της Ευρωζώνης στηρίζονται οι μεν στους δε για να ορθοποδήσουν, σαν τους μεθυσμένους που βγαίνουν από ένα μπαρ. Οι τράπεζες γνωρίζουν ότι πρέπει να συνέλθουν από την έκθεσή τους στα ριψοκίνδυνα κρατικά ομόλογα της Ευρωζώνης, αλλά οι κυβερνήσεις τις παροτρύνουν να προσθέσουν ακόμα μερικά δισ. ευρώ στους ισολογισμούς τους.

Οι ανώτατοι αξιωματούχοι της Ε.Ε. μπορεί να απέτρεψαν μια ολική κατάρρευση τις τελευταίες εβδομάδες, αλλά δεν έχουν ακόμη βρει τον τρόπο να απαλλαχθούν από αυτήν τη σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ των υπερχρεωμένων κρατών-μελών της Ευρωζώνης και των υπερδανεισμένων τραπεζών. «Εάν δεν τερματιστεί η εξάρτηση αυτή μεταξύ κρατών και τραπεζών, τότε, αναπόφευκτα, οι τράπεζες θα επηρεάζουν τα κράτη και το αντίστροφο», δηλώνει ο Ζαν Πιζανί-Φέρι, διευθυντής του ινστιτούτου ερευνών Bruegel, στις Βρυξέλλες.

Επί μια δεκαετία, οι ευρωπαϊκές τράπεζες συσσώρευαν κρατικά ομόλογα της Ευρωζώνης με τις ευλογίες των εθνικών εποπτικών αρχών και χωρίς να υπάρχει κάποιος διαχωρισμός μεταξύ τίτλων του γερμανικού, του ιταλικού, του αμερικανικού ή του ελληνικού Δημοσίου. Τελικά έμαθαν με τον πιο σκληρό τρόπο ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως ασφαλής επένδυση. Οταν αποκαλύφθηκε η πραγματική διάσταση του ελληνικού δημοσιονομικού ελλείμματος και χρέους, με βάση τα στοιχεία του 2009, οι αγορές ξαφνικά πανικοβλήθηκαν. Ετσι ξεκίνησε ένας φαύλος κύκλος ανοδικών αποδόσεων, υποβαθμίσεων κρατικών και τραπεζικών ομολόγων και ελλείψεων στη ρευστότητα των τραπεζών. Οι αποδυναμωμένες χώρες δεν μπορούσαν να εγγυηθούν για τις εγχώριες τράπεζες, οι οποίες άρχισαν να εξασθενούν από τη διολίσθηση της αξίας των τοποθετήσεών τους σε κρατικά ομόλογα Ευρωζώνης.

Από το 2007 ώς τα μέσα του 2011, οι ξένοι επενδυτές έχουν ρευστοποιήσει δραματικά τις θέσεις τους στις αγορές κρατικών ομολόγων των αδύναμων κρίκων της Ευρωζώνης. Ταυτόχρονα, οι εγχώριες τράπεζες έχουν αυξήσει, επίσης δραματικά, τη δική τους έκθεση. Τον τελευταίο χρόνο έχει υπάρξει μια υπόγεια φυγή καταθέσεων από τις χώρες της νότιας Ευρώπης, ιδιαίτερα από την Ελλάδα.

Στις ΗΠΑ ή την Ιαπωνία, εάν τα κρατικά ομόλογα αρχίζουν να έχουν αυξημένο βαθμό επικινδυνότητας, τότε οι επενδυτές μετακινούν τα κεφάλαιά τους σε άλλες κατηγορίες επενδύσεων, όπως είναι τα εταιρικά ομόλογα, οι μετοχές ή τα εμπορεύματα. Στη Ευρώπη, οι χρηματοοικονομικές αγορές παραμένουν διασπασμένες ακόμη και μια 12ετία μετά τη δημιουργία της νομισματικής ένωσης.

Ως εκ τούτου, τα επενδυτικά κεφάλαια μετακινούνται από τις πιο ριψοκίνδυνες αγορές κρατικών ομολόγων, σαν την Ελλάδα ή την Ιταλία, στις πιο ασφαλείς, όπως είναι η Γερμανία και η Ολλανδία. Η μοναδική λύση, υποστηρίζει το Βερολίνο, είναι να μειωθεί και εν τέλει να εκμηδενιστεί ο δημόσιος δανεισμός. Αλλά αυτό θα είναι μια μακρά, αργή διαδικασία.

Στο μεταξύ, οι «17» της Ευρωζώνης συμφώνησαν πέρυσι τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ταμείου που θα δανείζει στις κυβερνήσεις για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Αλλά αυτό δεν θεραπεύει τη σχέση αλληλεξάρτησης τραπεζών και κυβερνήσεων. Η ενοποίηση των χρεών των ευρωπαϊκών κρατών θα ήταν μια πιο σίγουρη διέξοδος από το καθοδικό σπιράλ.

Οι ΗΠΑ μπορούν να ξανακερδίσουν τη χαμένη ανταγωνιστικότητά τους

Το στοίχημα για την αμερικανική οικονομία είναι η εσωτερική ανανέωση

Του **ROBERT J. SAMUELSON**

Αρχής γενομένης από την εκτόξευση του Σπούτνικ το 1957, οι Αμερικανοί διανύουν κατά καιρούς περιόδους άγχους, αμφισβητώντας το κατά πόσον είναι ανταγωνιστικοί. Ποιος είχε φανταστεί ότι θα ήταν οι Σοβιετικοί που πρώτοι θα έθεταν έναν δορυφόρο σε τροχιά γύρω από τη γη; Ηταν τότε που οι Αμερικανοί ένιωσαν ανασφαλείς θεωρώντας ότι υπολείπονται τεχνολογίας, δεξιοτήτων διοίκησης και διαχείρισης επιχειρήσεων και γενικότερα οικονομικής ευρωστίας. Θα μπορούσαν ποτέ να ανακτήσουν τη χαμένη ανταγωνιστικότητά τους;

Τα ίδια συμβαίνουν και σήμερα. Οι φόβοι πηγάζουν από την αδυναμία της οικονομίας μας, ιδιαίτερα δε από τη συνεχιζόμενη υψηλή ανεργία λόγω της βαθιάς ύφεσης, αλλά και από την εντυπωσιακή άνοδο της Κίνας. Ηδη, το 53% των Αμερικανών κατατάσσει την Κίνα ως «πρώτη οικονομική δύναμη» παγκοσμίως, σύμφωνα με δημοσκόπηση της Gallup. Μόλις το 33% συνεχίζει να θεωρεί τις ΗΠΑ ηγέτιδα δύναμη. Κι αυτό παρά το γεγονός ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα στην Κίνα ανέρχεται μόλις στο 1/6 του αμερικανικού. Οπως και στο παρελθόν, μελέτες για την ανταγωνιστικότητα και σχετικά συνέδρια δίνουν και παίρνουν…

Τα τελευταία νέα αφορούν μία ειδική έκδοση του Harvard Business Review, με τίτλο «Επανεφευρίσκοντας την Αμερική». Οπως προειδοποιεί ο πρύτανης Νιτίν Νόρια στο εισαγωγικό σημείωμα, «Η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή, έχει πολύ βαθύτερα αίτια από την πρόσφατη οικονομική κρίση… το πρόβλημα δεν θα αποτελέσει παρελθόν όταν θα ανακάμψει η οικονομία».

Οποιοσδήποτε διαβάσει τα 16 άρθρα της έκδοσης θα δυσκολευθεί να διαφωνήσει. Ανάμεσα στα ανησυχητικά στοιχεία περιλαμβάνεται και δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε από τους καθηγητές της Διοίκησης Επιχειρήσεων, Μάικλ Πόρτερ και Τζαν Ρίβκιν. Οι τελευταίοι ρώτησαν τους πτυχιούχους της Σχολής Harvard Business School -συμπεριλαμβανομένων πολλών διευθυνόντων συμβούλων και ανωτάτων στελεχών μεγάλων εταιρειών- σχετικώς με την επιλογή τοποθεσιών επί αμερικανικού εδάφους για την ανάπτυξη της δραστηριότητάς τους. Μόλις για το 32% των περιπτώσεων οι ΗΠΑ αποτελούν επιλογή.

«Αν και οι αμερικανικές πολυεθνικές συνεχίζουν να διατηρούν το μέγιστο μέρος της δραστηριότητάς τους επί αμερικανικού εδάφους, επεκτείνονται στο εξωτερικό με ολοένα ταχύτερους ρυθμούς», γράφουν οι οικονομολόγοι Μάθιου Σλότερ και Λόρα Ντ'Αντρέα Τάισον. Ιδού τι συνέβη την περίοδο 1989 - 2009: οι πωλήσεις

REUTERS

Οι φόβοι των Αμερικανών πηγάζουν από την αδυναμία της οικονομίας τους, ιδιαίτερα δε από τη συνεχιζόμενη υψηλή ανεργία λόγω της βαθιάς ύφεσης. Το 53% των πολιτών κατατάσσει την Κίνα ως «πρώτη οικονομική δύναμη» παγκοσμίως, σύμφωνα με δημοσκόπηση. Μόλις το 33% συνεχίζει να θεωρεί τις ΗΠΑ κορυφαία δύναμη. Και αυτό παρά το γεγονός ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα στην Κίνα ανέρχεται μόλις στο 1/6 του αμερικανικού.

Ο επιχειρηματικός κόσμος, οι εργαζόμενοι και το κράτος πρέπει να αναθεωρήσουν απόψεις και πρακτικές και να προσαρμοστούν στο νέο περιβάλλον του ανταγωνισμού

αμερικανικών πολυεθνικών στο εξωτερικό αυξήθηκαν από το 24,5% στο 35%, η απασχόληση εργατικού δυναμικού στο εξωτερικό αυξήθηκε από το 21,4% στο 32,3% και η έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών που πραγματοποιείται στο εξωτερικό αυξήθηκε επίσης από το 9% στο 15,6%.

Πώς εξηγείται η μειωμένη προτίμησή τους στις ΗΠΑ; Σε κάποιο βαθμό πρόκειται για ευπρόσδεκτη εξέλιξη στο πλαίσιο ενός πλουσιότερου πλανήτη. Εάν είσαι η l-Mart, η Marriott ή η Dell, δεν μπορείς να εξυπηρετείς τους πελάτες σου στην Κίνα, στο Μεξικό ή στη Βραζιλία από τις ΗΠΑ. Χρειάζεσαι τοπικά καταστήματα, ξενοδοχεία και δίκτυα διανομής. Στο γεγονός αυτό οφείλεται μερικώς η επέκταση των αμερικανικών πολυεθνικών πέραν των συνόρων των ΗΠΑ.

Ωστόσο, στη μεταβολή αυτή αντικατοπτρίζεται επίσης η διαφορά των μισθών (αναγνωρίζεται από το 70% των ερωτηθέντων στο πλαίσιο της δημοσκόπησης των Πόρτερ-Ρίβκιν) αλλά και η αναγνώριση της καλύτερης ποιότητας των ξένων εργαζομένων (στην οποία αναφέρεται το 30% των ερωτηθέντων).

Το ποσοστό της βιομηχανικής παραγωγής που έχει μεταφερθεί στο εξωτερικό δεν είναι ξεκάθαρο. Εκτίμηση των οικονομολόγων Ρόμπερτ Λόρενς και Λόρενς Εντουαρτς αναφέρει ότι οι θέσεις απασχόλησης στον κλάδο της βιομηχανίας στις ΗΠΑ θα ήταν 2,9 εκατομμύρια περισσότερες το 2010 εάν οι ΗΠΑ δεν είχαν εμπορικό έλλειμμα βιομηχανικών προϊόντων την ίδια χρονιά. Υπάρχει όμως ένα θέμα. Αν και ο αριθμός των εν λόγω θέσεων εργασίας θα ήταν μεγαλύτερος, συν τω χρόνω θα συνέχιζαν να μειώνονται. Η βελτίωση των τεχνολογιών που έχουν εφαρμογές στη βιομηχανία συνεπάγεται μεγαλύτερη παραγωγή με λιγότερα εργατικά χέρια.

Προσαρμογή

Με τον έναν ή τον άλλον τρόπο πρέπει να προσαρμοστούμε στο νέο περιβάλλον του ανταγωνισμού. Κάποτε, τα μεγέθη των ΗΠΑ δημιουργούσαν μοναδικά οφέλη για τις αμερικανικές εταιρείες. Είχαμε μία τεράστια αγορά που επέτρεπε την επίτευξη οικονομιών κλίμακος. Σήμερα δεν μπορούμε να καυχηθούμε ότι διαθέτουμε το καλύτερο εργατικό δυναμικό. Δεν είναι όμως όλες οι τάσεις αρνητικές. Οι ΗΠΑ διαθέτουν περισσότερα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου απ' ό,τι πίστευαν οι περισσότεροι προ δεκαετίας. Η δε αμερικανική αγροτική παραγωγή έχει σημαντικότατο ρόλο να διαδραματίσει σε έναν κόσμο που «πεινάει» για ολοένα περισσότερα τρόφιμα. Οι περίοδοι άγχους που διανύσαμε στο παρελθόν σχετικά με την ανταγωνιστικότητά μας, επέφεραν συνήθως καλά αποτελέσματα. Ανάγκαζαν τον επιχειρηματικό κόσμο, τους εργαζόμενους και το κράτος να αναθεωρούν απόψεις και πρακτικές. Αυτό που έχει σημασία σήμερα είναι αν μπορούμε να ανανεωθούμε.

Γραφειοκρατία με υπέρογκο κόστος η εφαρμογή του νομοσχεδίου Ντοντ-Φρανκ

Αν και στόχος του νομοσχεδίου Ντοντ-Φρανκ ήταν η μεταρρύθμιση του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού κλάδου για την ασφαλέστερη λειτουργία των τραπεζών και της Wall Street, εν γένει, η «υλοποίησή» του καταλήγει σε λαβύρινθο. Ο Economist περιγράφει ορισμένες χαρακτηριστικές περιπτώσεις, που καταδεικνύουν ότι οι καλές προθέσεις των μελών του αμερικανικού Κογκρέσου, πιθανώς, να μην έχουν αντίκρισμα.

Δαπάνες

Τα άρθρα 404 και 406 του νομοσχεδίου, που τελικά ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 2010, καταλαμβάνουν δύο με τρεις σελίδες. Οι ομοσπονδιακές υπηρεσίες, που ανέλαβαν την προσαρμογή αυτών των άρθρων, συνέταξαν αιτήσεις έκτασης 192 σελίδων, η καθεμία. Για να τις συμπληρώσουν, την πρώτη φορά, οι εταιρείες διαχείρισης hedge funds (κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου), σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε σε διαχειριστές του κλάδου, έπρεπε να επιφορτιστούν με κόστος της τάξεως των 100.000 με 150.000 δολαρίων. Στη συνέχεια, η δαπάνη αυτή μπορεί να μειωθεί στα 40.000 δολάρια, ετησίως.

«Οι εταιρείες hedge funds δεν αξίζουν τον οίκτο κανενός», σχολιάζει ο Economist. Προσθέτει, ωστόσο, ότι ο όγκος εργασίας που απαιτείται για να εφαρμοστεί αυτό το σκέλος του νομοσχεδίου Ντοντ-Φρανκ είναι αντιπροσωπευτικό παράδειγμα των πρόσθετων αμοιβών και γραφειοκρατίας για την εξ ολοκλήρου υλοποίηση όλων των νόμων. Μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης ήταν πασιφανές πως ορισμένες πτυχές των αγορών έπρεπε να συμμορφωθούν σε ένα αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο. Σε αυτήν την κατηγορία υπάγονταν τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου ή hedge funds, αλλά και τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, όπως τα συμβόλαια ασφάλισης των επενδυτών από τον κίνδυνο χρεοκοπίας κρατών (CDS). Αυτό το εγχείρημα, όμως, φαίνεται πως γίνεται περίπλοκο.

Το πρώτο νομοσχέδιο για τις τράπεζες καταλάμβανε 29 σελίδες, το 1864. Το νομοθετικό πλαίσιο για τη δημιουργία της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ απαρτιζόταν από 323 σελίδες. Μετά το Κραχ του '29, το νομοσχέδιο Γκλας-Στίγκαλ για τη ρύθμιση και την εποπτεία των τραπεζών δεν ξεπερνούσε τις 37 σελίδες. Το νομοσχέδιο Ντοντ-Φρανκ φθάνει τις 848 σελίδες. Το πρόβλημα του νομοσχεδίου δεν είναι μόνον ο όγκος του, αλλά και το περιεχόμενο.

Για γραφειοκράτες

Μιλώντας στον Economist, ο Τζόναθαν Μάσεϊ, καθηγητής στην Σχολή Νομικής του πανεπιστημίου Γέιλ, τονίζει ότι «οι νόμοι, ιστορικά, ανοίγουν τον δρόμο στους πολίτες μιας χώρας για να χαράξουν κανόνες. Η νομοθεσία Ντοντ-Φρανκ δεν απευθύνεται σε ανθρώπους, αλλά σε γραφειοκράτες που καλούνται να δημιουργήσουν νέους κανόνες και επιπλέον γραφειοκράτες». Την ίδια ώρα, το μεγαλύτερο βάρος των αποφάσεων, με στόχο την αποφυγή της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2007-09, ανέλαβε η Επιτροπή της Βασιλείας. Με την αντικατάσταση της Βασιλείας ΙΙ από τη Βασιλεία ΙΙΙ, για παράδειγμα, ετέθησαν οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία τραπεζικών ομίλων με μεγαλύτερη κεφαλαιακή επάρκεια. Ακόμη και οι ίδιοι οι εμπνευστές του νομοσχεδίου, μάλλον, δεν είχαν την πρόθεση να δημιουργήσουν μια «λερναία ύδρα» γραφειοκρατίας.

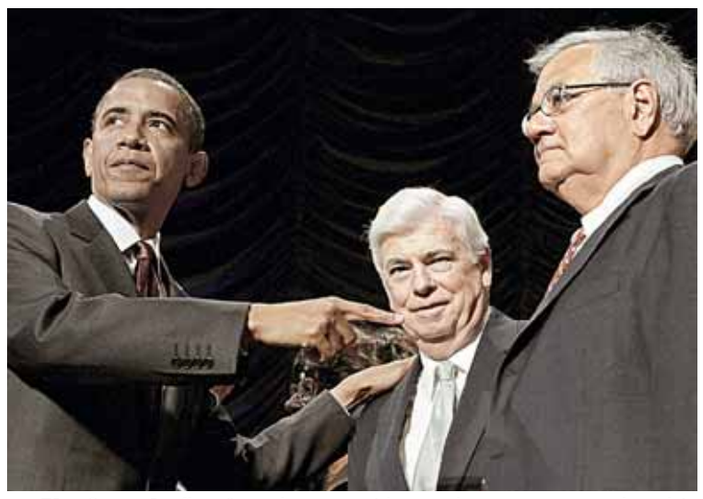

Ο Τζόναθαν Μάσεϊ, καθηγητής στη Σχολή Νομικής του Πανεπιστημίου Γέιλ, τονίζει ότι «οι νόμοι, ιστορικά, ανοίγουν τον δρόμο στους πολίτες μιας χώρας για να χαράξουν κανόνες. Η νομοθεσία των Κρίστοφερ Ντοντ και Μπάρνεϊ Φρανκ (στη φωτογραφία με τον πρόεδρο Ομπάμα) δεν απευθύνεται σε ανθρώπους, αλλά σε γραφειοκράτες που καλούνται να δημιουργήσουν νέους κανόνες και επιπλέον γραφειοκράτες».

Υπό αμφισβήτηση η ιδέα της διεθνούς εμπορικής διαιτησίας

Οταν ο πρόεδρος της Αργεντινής Κάρλος Μένεμ κατέβαλλε προσπάθειες κατά τη διάρκεια της προεδρίας του (1989-99) για την προσέλκυση ξένων εταιρειών, μια από τις αγαπημένες του τακτικές ήταν η υπογραφή διμερών επενδυτικών συμφωνιών. Το 1991, είχε υπογράψει συμφωνίες μεταξύ άλλων χωρών και με τις ΗΠΑ και τη Γαλλία. Βάσει των συγκεκριμένων συμφωνιών, η Αργεντινή παρείχε προστασία στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των ξένων επιχειρήσεων, ενώ έδινε τη δυνατότητα στις εταιρείες που είχαν παράπονα να παρουσιάσουν τα αιτήματά τους ενώπιον του Διεθνούς Κέντρου Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών (ICSID), της υπηρεσίας της Παγκόσμιας Τράπεζας. Ως αποτέλεσμα των συγκεκριμένων συμφωνιών, το επίπεδο των ξένων επενδύσεων σημείωσε απότομη άνοδο.

Το 2001, όμως, η οικονομία της Αργεντινής κατέρρευσε. Τόσο οι ξένες όσο και οι εγχώριες εταιρείες υπέστησαν τεράστιες ζημίες. Ομως, σε αντίθεση με τις εγχώριες εταιρείες, οι ξένες είχαν τη δυνατότητα να προσφύγουν στο ICSID για αποζημιώσεις. Η χώρα της Λατινικής Αμερικής δεν τα πήγε ιδιαίτερα άσχημα στο ICSID, κερδίζοντας έξι από τις δέκα υποθέσεις που έχουν επιλυθεί, με κάποιες άλλες υποθέσεις μάλιστα να αποσύρονται. Ωστόσο, ακόμα και έτσι η χώρα κλήθηκε να πληρώσει αποζημιώσεις ύψους περίπου 400 εκατ. δολαρίων. Μία από τις υποθέσεις για την οποία η Αργεντινή κατέβαλε αποζημίωση ήταν αυτή της αμερικανικής εταιρείας φυσικού αερίου CMS Energy. Βάσει της συμφωνίας, οι δασμοί θα ήταν σε δολάρια και προσαρμοσμένοι για τον αμερικανικό πληθωρισμό. Το 1999, η Αργεντινή πάγωσε τους δασμούς σε πέσο, το οποίο στη συνέχεια υποτιμήθηκε, και δεν έχει ανατιμηθεί έως τώρα. Οι υπόλοιπες υποθέσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, την εταιρεία ύδρευσης Azurix και την ασφαλιστική Continental Casualty, στις οποίες η Αργεντινή δεν έχει καταβάλει ούτε σεντ.

Η εμπειρία της Λατινικής Αμερικής δείχνει ότι ο μηχανισμός δεν καταφέρνει να καλύψει τις ζημιές επιχειρήσεων σε ακραίες καταστάσεις

Δύο εκ των μελών της λατινοαμερικανικής Αριστεράς, η Βολιβία και το Εκουαδόρ, έχουν ήδη αποχωρήσει από το ICSID. Ακόμα και οι πλούσιες χώρες αρχίζουν σιγά σιγά να αμφισβητούν την ιδέα της διεθνούς εμπορικής διαιτησίας. Το 2011, η Αυστραλία προανήγγειλε ότι δεν θα συμπεριλάβει στις μελλοντικές συμφωνίες εμπορίου της όρους διαιτησίας μεταξύ επενδυτών και κράτους. Η Αργεντινή μέχρι στιγμής δεν έχει απειλήσει με κάποια έξοδο από το ICSID, με την κυβέρνησή της να εμφανίζεται πρόθυμη να τιμήσει τις οποιεσδήποτε αξιώσεις προκύψουν. Η μόνη καθυστέρηση, σύμφωνα με την κυβέρνηση, προκύπτει από το γεγονός ότι οι εταιρείες δεν έχουν μεταφέρει τις υποθέσεις σε κάποιο δικαστήριο της χώρας. Στον αντίποδα, οι εταιρείες, οι οποίες υποστηρίζουν ότι το ICSID δημιουργήθηκε για την αποφυγή των τοπικών δικαστηρίων, δεν προτίθενται να καταβάλουν την αμοιβή της τάξης του 3% επί του συνολικού επιπέδου αξιώσεων που επιβάλλουν τα δικαστήρια της χώρας για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων. Η Azurix και η Blue Ridge Investments, η θυγατρική της Bank of America που εξαγόρασε την αξίωση της CMS Energy, προσπαθούν να ανεβάσουν τους τόνους. Οι δύο εταιρείες απηύθυναν έκκληση στον πρόεδρο Μπαράκ Ομπάμα για την ανάκληση των εμπορικών προνομίων που απολαμβάνει αυτήν τη στιγμή η Αργεντινή. Την ίδια ώρα, ασκούν πολιτικές πιέσεις προκειμένου να εμποδίσουν την πρόσβαση της Αργεντινής στα δάνεια της Παγκόσμιας Τράπεζας. Οι δύο εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να αξιώσουν περιουσιακά στοιχεία της Αργεντινής σε οποιαδήποτε χώρα του ICSID, αν και η πλειονότητα των περιουσιακών στοιχείων της Αργεντινής στο εξωτερικό έχει ήδη παραχωρηθεί στους κατόχους των χρεοκοπημένων κρατικών ομολόγων της χώρας.

Οι πολυεθνικές εταιρείες είχαν διαγράψει το Εκουαδόρ και τη Βολιβία, προτού καν εξέλθουν του ICSID. Ακόμα και χωρίς τη διαιτησία, οι πολυεθνικές αναμένεται να παραμείνουν στην Αυστραλία, η οποία διατηρεί αξιόπιστα τοπικά δικαστήρια και πλούσιους φυσικούς πόρους. Η Βραζιλία έχει αναδειχθεί ένας κορυφαίο προορισμός επενδύσεων χωρίς να έχει επικυρώσει ούτε μία επενδυτική συμφωνία. Ομως, οι μεσαίου μεγέθους χώρες με υψηλό κίνδυνο πολιτικού κινδύνου, όπως η Αργεντινή, είναι αυτές που ευνοούνται περισσότερο από τη διαιτησία. Η ίδια η χώρα που αποφάσισε να δοκιμάσει το σύστημα συγκαταλέγεται στις πιθανότερες χώρες που θα το χάσουν σε περίπτωση που καταρρεύσει.

Η ίδια η Αργεντινή, που αποφάσισε να δοκιμάσει το σύστημα, συγκαταλέγεται στις πιθανότερες χώρες που θα το χάσουν σε περίπτωση που καταρρεύσει.

Ικανότητες και συμπεριφορές των στελεχών προσδιορίζουν την επιτυχία των πωλήσεων

Προϋπόθεση η υποστήριξή τους από τους οργανισμούς με εκπαίδευση και coaching

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ**

Με χειρουργική ακρίβεια η παγκόσμια έρευνα «A survey of Sales Effectiveness» της εταιρείας Συμβούλων Achieveglobal -λειτουργεί σε περισσότερες από 40 χώρες και στην Ελλάδα- ανατέμνει καθεμιά από τις φάσεις που διέρχεται η διαδικασία των πωλήσεων, τις ενέργειες που εμπεριέχει και, σε συνδυασμό με τις δεξιότητες και τις συμπεριφορές των στελεχών πωλήσεων όπως και με τον βαθμό υποστήριξης που τους παρέχεται από τους οργανισμούς τους, καταλήγει σε διαγνωστικά συμπεράσματα που δίνουν το προφίλ της αποτελεσματικότητας των πωλήσεων. Οι ερευνητές αφού μελέτησαν έξι προοδευτικές φάσεις στη διαδικασία των πωλήσεων και τις 45 διαφορετικές ενέργειες που τις συνοδεύουν, επισημαίνουν ότι τα χαρακτηριστικά μιας επιτυχούς διαδικασίας πώλησης, τα προσδιορίζουν οι «αποφασιστικές στιγμές» που χτίζουν την εμπειρία του πελάτη (www.achieveglobal.com).

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα δήλωσαν ότι τη μεγαλύτερη επιτυχία την είχαν στη φάση για τη «δημιουργία σχέσεων και τον εντοπισμό των αναγκών του πελάτη». Ενώ ως πλέον δύσκολη φάση ανέφεραν την «ανάπτυξη νέων πελατών».

Οι ανάγκες των πελατών

Με δεδομένο πως όταν οι εμπειρίες των πελατών -όχι μόνο κατά τη διαδικασία για την πώληση αλλά και μετά από αυτήν- είναι ξεχωριστές και εξαιρετικές, γίνονται ο μονόδρομος για την επιτυχία των πωλήσεων, είναι αυτονόητο και αποτελεί προϋπόθεση για τα στελέχη των πωλήσεων να γνωρίζουν και να έχουν κατανοήσει τις ανάγκες των πελατών. Ωστε να ανταποκρίνονται σε αυτές την κάθε «αποφασιστική στιγμή» για τον πελάτη - τότε δηλαδή που ο πελάτης «χτίζει» την εντύπωσή του για τον οργανισμό. Συμπέρασμα της έρευνας είναι ότι οι ενέργειες εκείνες που οδηγούν σε επιτυχή αποτελέσματα, συνεπάγονται τόσο τη στρατηγική όσο και τις δεξιότητες εκείνες που προσθέτουν αξία στην κάθε «αποφασιστική στιγμή» του πελάτη - δηλαδή σε κάθε ευκαιρία που ο αγοραστής αξιολογεί τον οργανισμό.

Οι εμπειρίες των αγοραστών διαμορφώνονται σε θετικές, ουδέτερες και αρνητικές, ανάλογα με τις συμπεριφορές κατά τη διαδικασία της πώλησης και της εξυπηρέτησης. Οταν όμως η συμπεριφορά είναι εξαιρετική στην κάθε προσπάθεια πώλησης ή εξυπηρέτησης, τότε η θετική εμπειρία του πελάτη γίνεται μόνιμη και επηρεάζει την κάθε «αποφασιστική στιγμή» του. Μπορεί, δηλαδή, να νιώσει είτε ότι το στέλεχος των πωλήσεων δεν είναι κάτι περισσότερο από ένας πωλητής προϊόντος, είτε ότι είναι ένας φιλικός επισκέπτης, μπορεί όμως και να τον αποδεχθεί σαν έναν δικό του επιχειρηματικό σύμβουλο και να τον εμπιστεύεται. Αρα, το άθροισμα των «αποφασιστικών στιγμών» του αγοραστή συνιστά κρίσιμο παράγοντα στη λήψη των αποφάσεών του, αλλά και για τη συνολική εμπειρία του.

Συμπεράσματα παγκόσμιας έρευνας της Achieveglobal για τους επαγγελματίες πωλητές του 21ου αιώνα

Η έρευνα εντόπισε ότι ο βαθμός της επαγγελματικής επιτυχίας που δήλωσαν τα στελέχη πωλήσεων που πήραν μέρος, διαφέρει ανάλογα με το επίπεδο της εκπαίδευσης και του coaching που έχουν λάβει. Προκύπτει, δηλαδή, ότι οι οργανισμοί εκείνοι που παρέχουν στα στελέχη τους μεγαλύτερη υποστήριξη μαζί με την εκπαίδευση και το coaching, είναι αυτοί που είχαν την καλύτερη απόδοση αλλά και αυτοί που πιο συχνά και με έμφαση αναφέρουν αυτούς τους δύο παράγοντες ως τους πλέον αποφασιστικούς για την επιτυχία των πωλήσεών τους.

Ωστόσο, σημαντική επισήμανση της έρευνας είναι ότι «χωρίς ισχυρούς πυγέτες που να θέτουν τις προσδοκίες και να ευθυγραμμίζουν όλα τα συστήματα στη γενική στρατηγική, τίποτα δεν γίνεται. Εστω και αν υπάρχουν οι σωστές δεξιότητες, η επαρκής υποστήριξη εκ μέρους του οργανισμού και οι ανάγκες του πελάτη καλύπτονται ώστε οι "αποφασιστικές στιγμές" του να επηρεάζουν κατά τον καλύτερο τρόπο την εμπειρία του. Αυτό που δείχνει η έρευνά μας είναι ότι οι παράγοντες αυτοί πρέπει να λειτουργούν όλοι μαζί. Δηλαδή, οι δεξιότητες των πωλητών να συνδυάζονται τόσο με την ηγεσία όσο και με την οργανωσιακή υποστήριξη. Και αυτά είναι τα κρίσιμα στοιχεία τόσο για τη διατήρηση όσο και για την ανάπτυξη της σχέσης με τον πελάτη».

Οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι τη μεγαλύτερη επιτυχία την είχαν στη φάση για τη «δημιουργία σχέσεων και τον εντοπισμό των αναγκών του πελάτη». Ενώ ως πλέον δύσκολη φάση ανέφεραν την «ανάπτυξη νέων πελατών».

Συμφωνούν δε στη συντριπτική πλειονότητά τους ότι τα κυρίαρχα προσωπικά χαρακτηριστικά των πωλητών πρέπει να είναι, κατ' αρχήν, η ακεραιότητα, η ευθύτητα και η εντιμότητα, να συμπεριφέρονται με σεβασμό προς τους άλλους και να επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο ήθους. Συμφωνούν επίσης στο ότι η επιτυχία των οργανισμών τους οφείλεται στη διαφάνεια των αντικειμενικών στόχων τους, στη δίκαιη μεταχείριση των πωλητών τους και στο ότι οι πωλητές καλύπτουν τις λειτουργικές ανάγκες των οργανισμών τους.

Στρατηγική και εμπειρία

«Το επάγγελμα του πωλητή όπως και το περιβάλλον των πωλήσεων, γενικότερα, έχει αλλάξει δραματικά τα τελευταία χρόνια» σχολιάζει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της Achieveglobal στη χώρα μας, κ. Ιωάννης Αλατόπουλος. Οι λόγοι είναι ότι έχουν αυξηθεί οι πιέσεις του ανταγωνισμού, οι πελάτες γνωρίζουν περισσότερα και είναι πιο απαιτητικοί, η τεράστια εξάπλωση του ηλεκτρονικού εμπορίου που έχει κάνει περισσότερο διαφανή την πληροφόρηση για τα προϊόντα και τις τιμές τους, αλλά και οι εναλλακτικές λύσεις που πριν από μια δεκαετία δεν υπήρχαν, ενώ σήμερα είναι διαθέσιμες για τους πελάτες. «Προκειμένου να κάνουμε κατανοητό το πώς όλα αυτά τα γεγονότα επηρέασαν τη διαδικασία των πωλήσεων, η Achieveglobal επένδυσε σε αυτήν την έρευνα. Τα ευρήματά της καταδεικνύουν στους επαγγελματίες των πωλήσεων ότι η στρατηγική εστιάζει στη δημιουργία και στη διατήρηση της εξαιρετικής εμπειρίας στον πελάτη. Βοηθούμε έτσι τους οργανισμούς να εντοπίζουν και να αναγνωρίζουν ποια είναι τα κυρίαρχα θέματα και ποιες οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα ανώτερα στελέχη στην προσπάθεια που κάνουν ώστε να αναπτύξουν τα δίκτυα πωλήσεών τους» εξηγεί ο κ. Αλατόπουλος.

Ταυτότητα

Στην παγκόσμια ηλεκτρονική έρευνα -στην οποία συμμετείχε και η Ελλάδα- πήραν μέρος συνολικά 1.045 επαγγελματίες των πωλήσεων από βιομηχανίες διαφορετικών κλάδων και διαφορετικού μεγέθους εταιρείες. Σε ποσοστό 38,5% οι συμμετέχοντες έχουν εμπειρία στις πωλήσεις λιγότερο από 10 χρόνια, από 10 έως 20 χρόνια το 32% και το 29% έχουν πάνω από 20 χρόνια. Στην ταυτότητα της έρευνας δηλώνεται ότι «τον 21ο αιώνα, την επιτυχία των οργανισμών θα καθορίζουν οι ανθρώπινες δεξιότητες, πέρα από τις δυνατότητες που προσφέρουν οι τεχνολογίες. Είναι οι δεξιότητες αυτές που μετατρέπουν τις στρατηγικές σε επιχειρηματική επιτυχία και τις κατέχουν μόνο τα στελέχη».

xd@kathimerini.gr

ΕΡΓΑΣΙΑ & ΖΩΗ

Σίγουρο «όχημα» σε δύσκολους καιρούς η ενδοεπικοινωνία

Σε δύσκολους καιρούς, όταν οι εταιρείες αναγκάζονται να παίρνουν δύσκολες αποφάσεις και να στέλνουν σκληρά μηνύματα προς τους εργαζομένους τους, τότε, το μόνο «όχημα» που μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά ανάμεσά τους είναι το υψηλό επίπεδο της επικοινωνίας εφόσον, βέβαια, το έχουν ήδη στήσει. Τα ερευνητικά αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι επιτυχημένες εταιρείες είναι αυτές που έχουν καθιερώσει την επικοινωνία ως υψηλή προτεραιότητά τους και δεν συνηθίζουν «να μασούν τα λόγια τους», όταν κάνουν κοινωνούς τους εργαζομένους τους τόσο για τα καλά όσο και για τα κακά μαντάτα.

Προστασία

Οταν οι αποφάσεις που παίρνονται είναι δύσκολες, η ειλικρινής επικοινωνία είναι ο μόνος τρόπος για να προστατευθούν οι εργαζόμενοι που πλήττονται και να μη γίνονται αποδέκτες φημών, παραπλάνησης και λανθασμένων εκτιμήσεων. Σύμφωνα με την έρευνα «Communication ROI Study Report» της παγκόσμιας εταιρείας παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών Tower Watson (www.towerwatson.com), είναι πολλές οι εταιρείες οι οποίες στους σημερινούς καιρούς δεν εξηγούν στους εργαζομένους τους το πώς έχει αλλάξει η υπόθεση της απασχόλησης. Συνιστά μάλιστα στους εργοδότες «για να είναι επιτυχείς όταν το μέλλον είναι αβέβαιο, να εφαρμόζουν εσωτερικά προγράμματα επικοινωνίας, τα οποία να διέπονται από θάρρος, καινοτομία και πειθαρχία». Ιδιαιτέρως υπογραμμίζεται ότι οι εταιρείες θα πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερο θάρρος -δηλαδή να μην κρύβουν λόγια- σε ό,τι αφορά την επικοινωνία με τους εργαζομένους τους. Γιατί, οι εργαζόμενοι περιμένουν πάντα από την εταιρεία να τους πει τι είναι αυτό που θα πρέπει να κάνουν διαφορετικά για ένα καλό αποτέλεσμα. Προτείνεται επίσης να εκπαιδεύονται οι μάνατζερ ώστε να επικοινωνούν με διαφορετικούς τρόπους, ιδιαιτέρως σε καιρούς αβεβαιότητας.

Επιτυχημένες εταιρείες είναι αυτές που έχουν καθιερώσει την επικοινωνία ως υψηλή προτεραιότητά τους

Σύγχρονες μορφές

Επίκαιρη είναι και η επιβεβαίωση για την αξία της επικοινωνίας που μας έρχεται από την εμπειρία της εταιρείας Παπαστράτος της Philip Morris International, η οποία έχει υιοθετήσει σύγχρονες μορφές επικοινωνίας για την έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση των εργαζομένων, αφενός για τα θέματα που αφορούν το σύνολο του προσωπικού -νέα προϊόντα, επιχειρηματικά νέα, οργανωτικές αλλαγές κ.ά.- αφετέρου, τους παρέχεται πληροφόρηση, η οποία είναι προσαρμοσμένη στις επιχειρησιακές ανάγκες κάθε εργαζόμενου.

Πρόκειται για ένα μοντέλο εσωτερικής επικοινωνίας, το οποίο δημιουργεί ένα εργασιακό περιβάλλον που ενθαρρύνει τη συνεργασία, την ομαδικότητα και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών. Αναμενόμενο λοιπόν στην πλέον πρόσφατη έρευνα Ικανοποίησης Εργαζόμενων της εταιρείας το 85% των υπάλληλων να δηλώνουν ότι αισθάνονται ενεργά «δεμένοι» με την εταιρεία τους, γεγονός που «αντανακλά την καλή και αμφίδρομη επικοινωνία ανάμεσα στη διοίκηση και στους εργαζομένους».

ΧΡ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Πρόσκληση στο παγκόσμιο φεστιβάλ Επιχειρηματικότητας Νέων

Στην πόλη Λίβερπουλ της Βρετανίας θα πραγματοποιηθεί από 9 έως 16 Μαρτίου 2012 το Παγκόσμιο Φεστιβάλ Επιχειρηματικότητας με στόχο τη δικτύωση νέων επιχειρηματιών, φοιτητών, κυβερνητικών αξιωματούχων, ερευνητών, επενδυτών και όλων όσοι ενδιαφέρονται να συμμετέχουν, καθώς είναι η πρώτη φορά που το παγκόσμιο αυτό συνέδριο είναι ανοικτό σε συμμετοχές (http:// gec.unleashingideas.org). Από τη χώρα μας, η Ομοσπονδία Ελληνικών Συνδέσμων Νέων Επιχειρηματιών (www.esyne.gr) -που είναι και ο οικοδεσπότης φορέας της Παγκόσμιας Εβδομάδας Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα- συμμετέχει για τετάρτη συνεχή χρονιά στις εργασίες του παγκόσμιου αυτού συνεδρίου και καλεί όλους όσοι ενδιαφέρονται να συμμετέχουν, να στείλουν άμεσα την αίτηση συμμετοχής τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ esyne.gr (210-3313690, φαξ 210-3313691).

Η ΟΕΣΥΝΕ (Ομοσπονδία Ελληνικών Συνδέσμων Νέων Επιχειρηματιών) έχει επανειλημμένα κάνει συγκεκριμένες προτάσεις για τη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας και για την αναχαίτιση της ανεργίας που σήμερα πλήττει τη νεανική απασχόληση. Στις επιχειρήσεις έχει προτείνει να ενθαρρύνουν τα στελέχη τους να παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη στους νέους που ξεκινούν τη δική τους επιχείρηση.

Ενδιαφέρουσα ατζέντα

Με μια ενδιαφέρουσα ατζέντα και ομιλητές καινοτόμους επιχειρηματίες παγκόσμιας εμβέλειας όπως ο sir Richard Branson, το παγκόσμιο αυτό συνέδριο έχει στόχο τη στήριξη των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων που βρίσκονται σε στάδιο εκκίνησης αλλά και την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες στο συνέδριο από 123 χώρες θα σχεδιάσουν τις δράσεις για την προσεχή 5η Παγκόσμια Εβδομάδα Επιχειρηματικότητας, που θα οργανωθεί και στις 123 χώρες τον προσεχή Νοέμβριο 2012. Με ιδιαίτερη έμφαση η ΟΕΣΥΝΕ τονίζει την αξία της ενίσχυσης της ελληνικής αποστολής

Από 9 ώς 16 Μαρτίου στο Λίβερπουλ της Βρετανίας. Συμμετέχει η Ομοσπονδία Ελληνικών Συνδέσμων Νέων Επιχειρηματιών

«σε μιαν εποχή που η εξωστρέφεια της νεανικής επιχειρηματικότητας αποτελεί τη μεγαλύτερη ελπίδα για ανάκαμψη της ευρωπαϊκής αλλά και της παγκόσμιας οικονομίας». Στις πλέον πρόσφατες δραστηριότητες της ΟΕΣΥΝΕ είναι η ημερίδα στο πλαίσιο της παρουσίασης των δράσεών της κατά την οποία ο πρόεδρος του Ελληνικού Συνδέσμου Νέων Επιχειρηματιών Αθηνών, κ. Ανδρέας Στεφανίδης, ανέφερε ότι «σήμερα στην Ελλάδα χάνονται καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες επειδή δεν υπάρχει χρηματοδότηση από 50.000 έως 500.000 ευρώ. Γι' αυτό και η διάθεση κεφαλαίων υψηλού ρίσκου αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα για την άνθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας με εξωστρεφή και καινοτόμα χαρακτηριστικά στη χώρα μας».

Κατά την ημερίδα αναλύθηκε και υποστηρίχθηκε επίσης και η αξία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μεντόρων για την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας (www.businessmentors.gr). Πρόσφατα μας ενημέρωσαν επίσης και για το 1ο Διεθνές Συμπόσιο για τις Επιχειρηματικές, Οικονομικές και Χρηματοοικονομικές Εφαρμογές, που διοργανώνει στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς στις 1 και 2 Ιουνίου 2012 το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και συγκεκριμένα το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (isbefa@scienpress.com 26710-92853, 26710-92861) και στο οποίο μεταξύ των Ελλήνων ομιλητών θα είναι και ο γενικός γραμματέας της ΟΕΣΥΝΕ κ. Ανδρέας Στεφανίδης. Πρόκειται για μιαν ακόμη δράση του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, που διευρύνει τις διεθνείς συνεργασίες του στο πλαίσιο της «διεύρυνσης του ρόλου του ως δυναμικού φορέα γνώσης και ανάπτυξης».

Σαφείς προτάσεις

Η ΟΕΣΥΝΕ έχει επανειλημμένα κάνει συγκεκριμένες και σαφείς προτάσεις τόσο προς τις επιχειρήσεις, όσο και προς την κυβέρνηση και τους κοινωνικούς φορείς για τη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας και την αναχαίτιση της ανεργίας που σήμερα πλήττει τη νεανική απασχόληση. Στις επιχειρήσεις έχει προτείνει να ενθαρρύνουν τα στελέχη τους να παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη στους νέους που ξεκινούν τη δική τους επιχείρηση. Εχει υπογραμμίσει ότι η δημιουργία δικτύων μεταξύ νέων επιχειρηματιών και ανεπτυγμένων ήδη εταιρειών συνεπάγεται πολλαπλά οφέλη. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε στάδιο εκκίνησης δίνουν ώθηση στην τοπική οικονομία και αυξάνουν το μέγεθος της αγοράς της. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δώσει στην ανάγκη παροχής προγραμμάτων εργασιακής εμπειρίας, όπως και σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες με εστίαση στην αυτοαπασχόληση και στην επιχειρηματικότητα. Εχει επίσης επισημάνει ως πολύ σημαντική τη συνεισφορά των επιχειρήσεων στον σχεδιασμό των εκπαιδευτικών πολιτικών, ώστε να διασφαλίζεται ότι εκείνοι που θα τις ολοκληρώσουν, θα έχουν και τις ικανότητες και τα προσόντα που απαιτούν οι μελλοντικές θέσεις εργασίας.

ΧΡ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Γέφυρα επανένταξης οι αρχηγοί μονομελών επιχειρήσεων

Οι ανεξάρτητοι αυτοαπασχολούμενοι, αυτοί που εργάζονται ολομόναχοι και δεν διαθέτουν προσωπικό -μπορούν δηλαδή άνετα να δηλώνουν… «αρχηγοί μονομελών επιχειρήσεων»- δεν σημαίνει ότι αποτελούν αμελητέα κατηγορία της αγοράς εργασίας. Αντιθέτως μάλιστα. Σήμερα, σε καιρό οικονομικής κρίσης, η κατηγορία αυτή των αυτοαπασχολούμενων αποκτά ιδιαίτερη σημασία γιατί λειτουργεί και ως «γέφυρα» τόσο για την επανένταξη των ανέργων, όσο και για την απασχόληση ατόμων που έχουν, για κάποιο λόγο, στερηθεί της επαγγελματικής ικανότητάς τους.

Αυτά τουλάχιστον τα πιστεύουν στην Ολλανδία. Εκεί, όπου τόσο το Κοινωνικό και Οικονομικό Συμβούλιο όσο και το Συμβούλιο Υπουργών έχουν αναγνωρίσει το γεγονός ότι ο αριθμός τους σταθερά αυξάνεται και συνεργάζονται για τη θέσπιση νέων μέτρων που θα τους ξαλαφρώσουν από το βάρος των γραφειοκρατικών διαδικασιών. Και με δεδομένο ότι δεν καλύπτονται από το κρατικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, προωθούν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την κάλυψη της κοινωνικής ασφάλισής τους κατατάσσοντάς τους ως start-ups στην παροχή υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν δημιουργήσει δίκτυα. Οι προϋποθέσεις, προκειμένου να τύχει ένας αυτοαπασχολούμενος ελαφρύνσεων για το φορολογούμενο κέρδος του, είναι να έχει εργασθεί τουλάχιστον 1.225 ώρες.

Στην περίπτωση που ένας επιδοτούμενος άνεργος αποφασίσει να αυτοαπασχοληθεί δικαιούται παράτασης του επιδόματος ανεργίας, όπως και να υποβάλει αίτηση για διευκόλυνση δανειοδότησής του. Οσο για το δίκτυο κοινωνικής ασφάλισης που έχει αναπτυχθεί για τους μοναχικούς αυτοαπασχολούμενους, στην περίπτωση γυναικών που βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης, προβλέπεται ένα μηνιαίο μεικτό επίδομα 1.335 ευρώ για τουλάχιστον 16 εβδομάδες.

ΧΡ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Η Αργεντινή δεν αποτελεί καλό παράδειγμα για την Ελλάδα

Τονίζουν δύο πρώην διοικητές Κεντρικών Τραπεζών της Λατινικής Αμερικής

Των **ΜΑΡΙΟ ΜΠΛΕΧΕΡ** *και* **ΓΚΙΓΕΡΜΟ ΟΡΤΙΖ ***

Οι χειρισμοί της Ευρώπης στην κρίση χρέους υπήρξαν ολέθριοι. Οι ηγέτες της Ευρωζώνης μετέτρεψαν ένα διαχειρίσιμο οικονομικό πρόβλημα, της Ελλάδας, σε πολιτικό αίνιγμα από το οποίο διακυβεύεται η επιβίωση του ενιαίου νομίσματος. Η επιμονή να συμμετάσχει στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους ο ιδιωτικός τομέας οδήγησε σε μετάδοση της κρίσης. Τη δεκαετία του 1990 στη Λατινική Αμερική έγινε «κούρεμα» του χρέους όταν είχαν προχωρήσει σημαντικά η δημοσιονομική προσαρμογή και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Στην Ελλάδα δεν ισχύει αυτό. Παρά τις δραστηριότητες χορήγησης ρευστότητας από την ΕΚΤ και την πιθανή νέα στήριξη στην Αθήνα, η Ελλάδα θα εξακολουθήσει να αποτελεί πηγή αβεβαιότητας. Η χώρα βρίσκεται σε βαθύτατη ύφεση: το ΑΕΠ της έχει υποχωρήσει και η ανεργία αυξάνεται επί τρία συνεχή έτη.

Η χώρα έχει ξεκινήσει ένα μακρύ και δύσκολο ταξίδι, που θα είναι λιγότερο τραυματικό και περισσότερο επιτυχές εντός της Ευρωζώνης, όχι έξω από αυτήν

Πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν πως θα ήταν καλύτερα να βγει η Ελλάδα από την Ευρωζώνη. Συχνά επικαλούνται την απόφαση που έλαβε το 2002 η Αργεντινή να αποσυνδέσει το νόμισμά της από το δολάριο. Είναι αλήθεια πως μετά την υποτίμηση του πέσο και μια επώδυνη (αλλά σύντομη) περίοδο προσαρμογής, η Αργεντινή γνώρισε έξι χρόνια ταχείας ανάπτυξης. Η περίπτωσή της, όμως, υπήρξε μοναδική. Οι υψηλές τιμές των εξαγωγών της οδήγησαν σε πλεονάσματα και η συνετή δημοσιονομική διαχείριση διασφάλισε εσωτερική ισορροπία. Η Ελλάδα δεν μπορεί να προσβλέπει σε ευνοϊκές εξωτερικές συνθήκες ενώ βρίσκεται ήδη σε ύφεση.

Η Αργεντινή δεν μπορούσε παρά να αποσυνδέσει το νόμισμά της εφ' όσον η σύνδεσή του με το δολάριο ήταν μια μονομερής επιλογή που δεν συνοδευόταν από τη στήριξη εταίρων ή από θεσμικά δίχτυα ασφαλείας. Η Ελλάδα συμμετέχει σ' έναν πολυμερώς συμφωνηθέντα σχηματισμό, ικανό να της προσφέρει τη χρηματοδότηση που χρειάζεται για να διευκολύνει την προσαρμογή. Στην Αργεντινή, μόλις διεφάνη πιθανότητα υποτίμησης του νομίσματος, άρχισαν οι μαζικές αναλήψεις των καταθέσεων. Για να αποτραπεί η κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η κυβέρνηση επέβαλε περιορισμούς στις αναλήψεις, το γνωστό ως corralito. Αμέσως κατέρρευσε το ΑΕΠ εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας και πιστώσεων και ακολούθησαν κοινωνικές ταραχές, χάος και τελικά πτώση της κυβέρνησης. Κάτι αντίστοιχο στην Ελλάδα θα είχε πολύ πιο καταστρεπτικές συνέπειες, δεδομένου ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ευρώπης έχει ενοποιηθεί.

Η έξοδος από το ευρώ θα υπαγορεύσει μετατροπή του ενεργητικού και των υποχρεώσεων των τραπεζών στο νέο νόμισμα όπως και όλων των συμβολαίων, τιμών και μισθών. Η μετατροπή δανείων και καταθέσεων σε δραχμές θα ωφελήσει όσους χρωστούν στις τράπεζες και θα βλάψει τους καταθέτες, προκαλώντας νέες κοινωνικές ταραχές. Μετά την υποτίμηση του πέσο, οι επιχειρήσεις της Αργεντινής διαπραγματεύονταν επί χρόνια με τους ξένους πιστωτές τους και πολλές δεν απέφυγαν την πτώχευση. Η κατάσταση των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να είναι χειρότερη γιατί στην Ελλάδα θα χρειαστεί να μετατραπούν όλα τα συμβόλαια.

Εξάλλου, η επαναφορά ενός νομίσματος που έχει καταργηθεί είναι πιο δύσκολη. Θα είναι πολύ δύσκολο να οικοδομηθεί εμπιστοσύνη στη δραχμή εν μέσω κρίσης και σχεδόν αδύνατον να πεισθούν οι επενδυτές να τοποθετηθούν σε ένα νόμισμα που είχε καταργηθεί και επανήλθε. Παραμένει, όμως, το ερώτημα: πώς μπορεί να ανακτήσει η Ελλάδα την ανταγωνιστικότητά της χωρίς υποτίμηση; Εκείνο που χρειάζεται δεν είναι μια έξοδος από το ευρώ αλλά ένα πλαίσιο προσαρμοσμένο στις συνθήκες της Ευρωζώνης και της Ελλάδας. Ένα πλαίσιο που να αναγνωρίζει πως η διαδικασία της προσαρμογής θα παραταθεί σε έναν χρονικό ορίζοντα περίπου 10 ετών. Η ανταγωνιστικότητα θα αναβαθμιστεί ως αποτέλεσμα της προσαρμογής και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και όχι ως προϋπόθεση για τη χορήγηση βοήθειας. Το πρόγραμμα πρέπει να προβλέπει πως η Ελλάδα θα παραμείνει αποκλεισμένη από τις αγορές και ότι θα χρειαστεί μεγάλη και μακροπρόθεσμη στήριξη. Αυτού του είδους το πρόγραμμα μπορεί να σχεδιασθεί και να εφαρμοσθεί καλύτερα εντός της Ευρωζώνης. Το ΔΝΤ δεν διαθέτει τους κατάλληλους μηχανισμούς για μακροχρόνιες δεσμεύσεις. Η Ελλάδα έχει ξεκινήσει ένα μακρύ και δύσκολο ταξίδι που θα είναι λιγότερο τραυματικό και περισσότερο επιτυχές εντός της Ευρωζώνης, όχι έξω από αυτήν.

* Πρώην διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών Αργεντινής και Μεξικού, αντιστοίχως

THE ASSOCIATED PRESS

Πελάτες περιμένουν σε ανταλλακτήριο συναλλάγματος στο Μπουένος Αϊρες. Οταν το 2002 η Αργεντινή έλαβε την απόφαση να αποσυνδέσει το νόμισμά της από το δολάριο, η υποτίμηση του πέσο έφερε μια επώδυνη (αλλά σύντομη) περίοδο προσαρμογής, πρωτού γνωρίσει έξι χρόνια ταχείας ανάπτυξης.

Πολλές πιθανότητες να ακολουθήσει η Πορτογαλία

Στο προσκήνιο έχουν εμφανιστεί οι ανησυχίες πως το ενδεχόμενο εξόδου της Ελλάδας από την Ευρωζώνη μπορεί «να ανοίξει την πόρτα» και για άλλες χώρες, οδηγώντας τελικά στη διάλυση της νομισματικής ένωσης. Σε ανάλυση με βάση τα Credit Default Swaps, ο διευθυντής της Fathom Financial Consulting στο Λονδίνο, Ντάνι Γκαμπάι, υπολόγισε ότι σε περίπτωση ελληνικής χρεοκοπίας η Πορτογαλία έχει περισσότερο από 60% πιθανότητες να γίνει η επόμενη χώρα που θα χρεοκοπήσει. Αν συμβεί κάτι τέτοιο, εκτιμά ο κ. Γκαμπάι, τότε αυξάνονται αυτομάτως και οι πιθανότητες η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία και ενδεχομένως ακόμα και η Γαλλία να καταρρεύσουν σαν ντόμινο. Ο κ. Γκαμπάι εκτιμά ότι ένα κύμα χρεοκοπιών θα μπορούσε να διαλύσει την εμπιστοσύνης της αγοράς και να οδηγήσει σε μια υποτίμηση του ευρώ έως και 30%, ένα σενάριο με ιδιαίτερα καταστροφικές επιπτώσεις.

«Το να επιτρέψεις μια έξοδο της Ελλάδας ή ακόμα χειρότερα να την αναγκάσεις να εξέλθει δεν πρόκειται να λύσει τίποτα», σημειώνει ο κ. Γκαμπάι. «Πρόκειται ουσιαστικά για την ίδια στρατηγική που είχε ακολουθηθεί στην περίπτωση της Lehman Brothers. Εχουμε να κάνουμε με ένα συστημικό πρόβλημα που δεν περιορίζεται απλώς σε μία ή μερικές χώρες», συμπληρώνει. «Η μετάδοση των επιπτώσεων που θα προκύψουν από μια κατάρρευση του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος προς το παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα θα είναι ταχύτατη και καταστροφική», προειδοποιεί.

Η Ιταλία ελπίζει τώρα στην ανοχή Βερολίνου και ΕΚΤ

Του **JAMES SAFT**

Η Ιταλία θα χρειασθεί κάτι περισσότερο, σε θέματα τύχης, ανάπτυξης και συνοχής, από ό,τι ενδέχεται να παράσχει η κυβέρνηση τεχνοκρατών του πρωθυπουργού Μάριο Μόντι. Ο Ευρωπαίος πρώην επίτροπος έχει αποδειχθεί πολύ πιο αξιόπιστος από τον προκάτοχό του Σίλβιο Μπερλουσκόνι, που μας ωθεί ακόμα και να σκεφτούμε ότι η Ιταλία, η οποία απολαμβάνει πλέον τη στήριξη της ΕΚΤ αλλά και των αγορών, ενδεχομένως να έχει περάσει τα χειρότερα. Η αλήθεια είναι ότι η πρόοδος που έχει πραγματοποιήσει κατά τους τελευταίους μήνες είναι εντυπωσιακή.

Ομως η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μεγάλης κλίμακας κινδύνους και αβεβαιότητα. Η Ιταλία διανύει μόλις τα πρώτα στάδια μιας ύφεσης που θα μπορούσε να διαρκέσει πολλά χρόνια, ενώ είναι όμηρος των εξωγενών κραδασμών από τα άλλα αδύναμα μέλη της Ευρωζώνης. Εκτός αυτού, δεν υπάρχει εγγύηση ότι η πολιτική συναίνεση υπέρ της μεταρρύθμισης θα επιβιώσει των επιπτώσεων της λιτότητας.

Η Ιταλία βρίσκεται σε βαθιά τρύπα. Ο δανεισμός της αντιστοιχεί στο 120% του ΑΕΠ, αρκετά υψηλότερα από το 90% που έχει θεωρηθεί από ιστορικής άποψης ως σημείο καμπής. Ο κ. Μόντι κατάφερε να θέσει σε εφαρμογή τον Δεκέμβριο μέτρα περικοπών δαπανών και αυξήσεων φόρων ύψους 20 δισ. ευρώ, μια κίνηση που είναι αρκετά πιθανό να επηρεάστηκε από την απόφαση της ΕΚΤ να προσφέρει φθηνή χρηματοδότηση στις τράπεζες με σκοπό την αγορά κρατικών ομολόγων. Οι συγκεκριμένες περικοπές, ωστόσο, θα γίνουν σε μια οικονομία την οποία το ΔΝΤ αναμένει να συρρικνωθεί κατά 2,2% φέτος.

Η οικονομία της γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστική τους τελευταίους μήνες, όμως αυτό που χρειάζεται είναι κάποια καλά χρόνια

Ο Ρίτσαρντ Μπάτι, ο αναλυτής της Standard Life στο Εδιμβούργο, εκτιμά ότι η σταθεροποίηση του ιταλικού χρέους προϋποθέτει από τώρα έως το τέλος του 2015 έναν ρυθμό ανάπτυξης 5%, καθώς και απόδοση της τάξης του 3,6% στο δεκαετές της ομόλογο. Αυτή τη στιγμή, η Ιταλία πληρώνει επιτόκιο 5,6% στα δεκαετή ομόλογά της, ενώ η ανάπτυξή της υπολογίζεται μόλις στο 2,5%.

Είναι βέβαιο ότι η χώρα θα αισθανθεί δημοσιονομικό σοκ σε περίπτωση που φέρει εις πέρας τα απαραίτητα μέτρα, όχι απλώς για τη σταθεροποίηση των χρεών της αλλά και για να διατηρήσει τη Γερμανία και την ΕΚΤ στο πλευρό της. Πρόκειται για τεράστιες περικοπές της τάξης του 4% του ΑΕΠ για το τρέχον και το επόμενο έτος. Ο οικονομολόγος της Societe Generale, Βλαντιμίρ Πιλόνκα, θεωρεί ότι το συγκεκριμένο γεγονός, σε συνάρτηση με ένα σοκ αβεβαιότητας αλλά και ένα πιστωτικό σοκ, θα μπορούσε να μεγεθύνει τις επιπτώσεις στην ανάπτυξη. «Η σύμπτωση και η ισχύς των συγκεκριμένων σοκ θα οδηγήσουν σε μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση στην Ιταλία, που θα διαρκέσει για το μεγαλύτερο μέρος της δεκαετίας», αναφέρει σε σημείωμα προς τους πελάτες του ο κ. Πιλόνκα.

Οι δανειστές στην Ιταλία έχουν ήδη αρχίσει και προχωρούν στην αυστηροποίηση των προδιαγραφών για τις επιχειρήσεις και τους ιδιοκτήτες κατοικιών, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ιταλίας και της ΕΚΤ. Δεν είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι μια διετής ύφεση, μαζί με τις περικοπές των μισθών που απαιτούνται για να καταστούν βιώσιμες οι ιταλικές εξαγωγές, θα μεταφραστεί σε απώλειες δανείων, που με τη σειρά τους θα εντείνουν τις πιέσεις προς τις τράπεζες και θα τις καταστήσουν ακόμα πιο προσεκτικές όσον αφορά τη διατήρηση των πόρων τους.

Ο κ. Πιλόνκα υποστηρίζει ότι το υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας στις προοπτικές της Ιταλίας απλώς πολλαπλασιάζει τις πιθανές ζημιές. Αντιμέτωπα με ένα σχεδόν παράλογο εύρος πιθανών αποτελεσμάτων, τα ιταλικά νοικοκυριά θα αναβάλουν τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Αυτό είναι μεν λογικό από ατομική άποψη, αλλά καταστροφικό σε συλλογικό επίπεδο. Η καλύτερη ελπίδα για την Ιταλία είναι μια πολιτική μέτρων στήριξης και ειδικής ανοχής από τη Φρανκφούρτη και το Βερολίνο, καθώς η χώρα θα καθίσταται σταδιακά όλο και πιο ανταγωνιστική. Η Ιταλία είχε μεν κάποιους καλούς μήνες, ωστόσο αυτό που χρειάζεται είναι κάποια καλά χρόνια.

REUTERS

Κίνδυνος ύφεσης στην Ευρωζώνη μετά τη συρρίκνωση υπηρεσιών - μεταποίησης

Τον Φεβρουάριο στην Ευρωζώνη σημειώθηκε συρρίκνωση των υπηρεσιών και της μεταποίησης, εν συγκρίσει με τον Ιανουάριο, αλλά και ελάττωση βιομηχανικών παραγγελιών τον Δεκέμβριο, υποδηλώνοντας πως υπάρχει ο κίνδυνος ολίσθησης σε ύφεση και εξανεμίζοντας ένα κύμα αισιοδοξίας μετά τη συμφωνία για το νέο πακέτο σωτηρίας της Ελλάδας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας μεταξύ των διευθυντών προμηθειών σε ευρωπαϊκές εταιρείες, η δραστηριότητα στον κλάδο της μεταποίησης και των υπηρεσιών εμφάνισε απροσδόκητη κάμψη στις ισχυρότερες οικονομίες της Ευρωζώνης, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Ειδικότερα, ο δείκτης Markit Eurozone Composite Flash PMI, ο οποίος θεωρείται βαρόμετρο της συνολικής οικονομικής ανάπτυξης, υποχώρησε στις 49,7 μονάδες τον Φεβρουάριο από τις 50,4 τον Ιανουάριο. Οι αναλυτές είχαν προβλέψει άνοδο του δείκτη στις 50,6 μονάδες. Αντίστοιχα στην Κίνα, η οποία ως μεγαλύτερη αγορά υποδοχής των προϊόντων της θεωρεί την ευρωπαϊκή, ο δείκτης PMI έδειξε τη χειρότερη πτώση εξαγωγών το τελευταίο 8μηνο.

Πέραν τούτου, στη Γερμανία και τη Γαλλία υπήρξε μία τρόπον τινά αντιστάθμιση της πτώσης των υπόλοιπων χωρών στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες, αλλά με δυσκολία. Πάντως, το χάσμα της απόδοσής τους με τις περιφερειακές ευρωπαϊκές χώρες διευρύνεται. Η οικονομία της Ευρωζώνης περιστάλη 0,3% το τελευταίο τρίμηνο του 2011, οπότε εάν και το πρώτο τρίμηνο τρέχοντος υπάρξει ανάλογη επίδοση, τότε τεχνικά θα υφίσταται λόγος να μιλήσει κανείς για ύφεση. «Η οικονομία παραμένει σε σταθερά χαμηλές ταχύτητες κι αυτό δεν δείχνει τόσο μία σοβαρή επιβράδυνση όσο μία στασιμότητα», επισημαίνει ο Πίτερ Ντίξον της Commerzbank. Βάσει των στοιχείων της Eurostat για τις βιομηχανικές παραγγελίες, αυτές στην Ευρωζώνη τον Δεκέμβριο μειώθηκαν 1,7% εν συγκρίσει με τον αντίστοιχο μήνα του 2010, ενώ η ζήτηση για βιομηχανικά προϊόντα στη Γαλλία ελαττώθηκε 5,2%. Παρά ταύτα, σε μηνιαία βάση οι βιομηχανικές παραγγελίες τον Δεκέμβριο αυξήθηκαν 1,9% εν συγκρίσει με τον Νοέμβριο, ενώ οι αναλυτές είχαν προβλέψει μια άνοδο της τάξεως του 0,7%.

Μείωση των βιομηχανικών παραγγελιών – Δυσοίωνες οι προοπτικές για καταναλωτικές δαπάνες

Εξαιρώντας τις ευμετάβλητες παραγγελίες αεροσκαφών, τρένων και άλλου βαρέος εξοπλισμού μεταφορών, οι νέες βιομηχανικές παραγγελίες τον Δεκέμβριο αυξήθηκαν κατά 2,5% εν συγκρίσει με τον Νοέμβριο. Θετικά για την τόνωση της ζήτησης στον συγκεκριμένο κλάδο λειτούργησε η Ιταλία, όπου οι νέες βιομηχανικές παραγγελίες εκτινάχθηκαν κατά 8%, όταν στη Γαλλία υποχώρησαν 0,7% και 1,2% στην Ισπανία. Το 2011 η επιχειρηματική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη είχε εξασθενήσει εξαιτίας της δημοσιονομικής κρίσης, αλλά σήμερα οι επενδυτές, οι εταιρείες και τα νοικοκυριά έχουν ανακτήσει ώς ένα βαθμό την αισιοδοξία τους και προσβλέπουν σε διευθέτηση του προβλήματος. Παρά το ενδεχόμενο να περιπέσει σε ύφεση η Ευρωζώνη μέσα στο 2012, αρκετοί οικονομολόγοι πιστεύουν πως τα χειρότερα πέρασαν και ότι το δεύτερο εξάμηνο του έτους η οικονομική δραστηριότητα θα βελτιωθεί. Υπέρ του επιχειρήματος αυτού λειτουργεί το ότι οι νέες παραγγελίες εργαλειομηχανικού εξοπλισμού για την παραγωγή άλλων προϊόντων αυξήθηκαν τον Δεκέμβριο σε ποσοστό 4,2% έναντι του Νοεμβρίου.

Πάντως, δεν είναι λίγοι όσοι συστήνουν αυτοσυγκράτηση, δεδομένου ότι «όσο κι αν ο παράγοντας της Γερμανίας και της Γαλλίας αντισταθμίζει τις απώλειες στην υπόλοιπη Ευρωζώνη, η συνεχιζόμενη εφαρμογή μέτρων λιτότητας σε χώρες όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική επίδοση του 2013», επισημαίνει ο Γιενς Κράμερ, οικονομολόγος της NordLB. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ευρωζώνη βελτιώθηκε για δεύτερο συνεχή μήνα τον Φεβρουάριο, ενώ ο δείκτης κλίματος ενισχύθηκε από τις -20,7 μονάδες στις -20,2 μονάδες. «Εντούτοις, οι προοπτικές για τις καταναλωτικές δαπάνες στην Ευρωζώνη κάθε άλλο παρά θετικές είναι, τουλάχιστον σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Είναι πολύ πιθανό να υπάρξει συρρίκνωση το πρώτο τρίμηνο του 2012», τόνισε ο Χάουαρντ Αρτσερ της IHS Global Insight.

REUTERS, BLOOMBERG

Η Ιρλανδία προσδοκά ότι θα επιβιβαστεί στο τρένο της ανάπτυξης το τρέχον έτος

Των **CARMEL CRIMMINS** *και* **NATALIE HARRISON**

Πριν από τρία χρόνια, όταν οι τράπεζες της Ιρλανδίας άρχισαν να καταρρέουν, ένα κακό ανέκδοτο κυκλοφορούσε στους δρόμους του Δουβλίνου: «Ποια είναι η διαφορά μεταξύ Ιρλανδίας και Ισλανδίας; Ενα γράμμα και έξι μήνες». Σήμερα οι συγκρίσεις επανέρχονται και είναι ευνοϊκές. Η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του προγράμματος βοήθειας του ΔΝΤ και της Ε. Ε. χωρίς κοινωνική ή πολιτική αναταραχή και ο εξαγωγικός χαρακτήρας της οικονομίας της την βοήθησαν να αποφύγει τις πρόσφατες υποβαθμίσεις από τους οίκους S&P και Fitch, αλλά και να αποστασιοποιηθεί από την Ελλάδα και την Πορτογαλία, οι οποίες επίσης λαμβάνουν βοήθεια. Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων της Ιρλανδίας ανέκαμψαν στο 7% από περίπου 14% τον Ιούλιο, αλλά ο δρόμος δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα.

Οι προοπτικές της Ιρλανδίας για ανάπτυξη πρέπει να βελτιωθούν, ώστε να πειστούν οι επενδυτές ότι το δημόσιο χρέος της στο 119% του ΑΕΠ σήμερα δεν θα επιδεινωθεί. Ανάμεσα στους αδύναμους κρίκους της Ευρωζώνης, η Ιρλανδία είναι η μόνη με προσδοκίες ανάπτυξης εφέτος, αλλά οι προοπτικές εκτραχύνονται λόγω της μειωμένης παγκόσμιας ζήτησης.

Αντίθετα με ό, τι συνέβη με την Ισλανδία, της οποίας η υποτίμηση στην κορώνα την βοήθησε να επανακάμψει, το ευρώ δεν δίνει την ίδια δυνατότητα στην Ιρλανδία. Κατά την υπηρεσία διαχείρισης χρέους της χώρας, NTMA, η χώρα χρειάζεται να επιστρέψει στις αγορές μεσοπρόθεσμου δανεισμού των 5ετών και πιθανώς των 10ετών ομολόγων, το αργότερο έως το δεύτερο τρίμηνο του 2013. Οι περισσότεροι αναλυτές αναμένουν την NTMA να αρχίσει φέτος την έκδοση ομολόγων για να βελτιώσει το προφίλ της.

Οι επενδυτές χρειάζονται από πλευράς τους τη διαβεβαίωση πως οι ιρλανδικές τράπεζες δεν θα τους αναστατώσουν και πάλι με επιπλέον ανακεφαλαιοποίηση και πως η οικονομία έχει σταθεροποιηθεί. «Είναι αναγκαία δύο πράγματα, να παύσει η συρρίκνωση της ιρλανδικής οικονομίας και η πτώση στις τιμές ακινήτων», τονίζει ο Παντράικ Γκάρβι της ING. Προβλέπεται πως φέτος η αγορά επαγγελματικής στέγης ίσως σταθεροποιηθεί, αλλά η αγορά στέγης θα συνεχίσει την κάμψη της εξαιτίας της ελλιποΰς χρηματοδότησης και της μειωμένης καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Το Reuters προβλέπει μείωση 10% στις τιμές τους. Παρά ταύτα η ιρλανδική κυβέρνηση είναι πεπεισμένη ότι οι τράπεζες της χώρας έχουν επαρκή διαθέσιμα για να αντιμετωπίσουν πιθανά προβλήματα. Ακόμα κι αν επιστρέψει η χώρα στις αγορές στα τέλη του 2012, δεν θα μπορεί μετά το 2013 να βασίζεται μόνον σε αυτές και πιθανώς να χρειαστεί επιπλέον πόρους από την Ευρώπη.

REUTERS

Η επίτευξη των στόχων του προγράμματος βοήθειας του ΔΝΤ και της Ε.Ε. και ο εξαγωγικός χαρακτήρας της οικονομίας βοήθησαν τη χώρα να ανακάμψει. Ομως για τη σταθεροποίηση είναι αναγκαίο να παύσει η συρρίκνωση της οικονομίας και η πτώση στις τιμές ακινήτων.

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 24/2	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,175	0,175	0,000	0,00%	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	31,98
0,170	0,170	0,000	0,00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	6,22
0,051	0,051	0,000	0,00%	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	12,81
0,600	0,600	0,000	0,00%	A. ZORBAS & SONS PUBLIC LTD	9,18
0,011	0,011	0,000	0,00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	1,75
0,024	0,024	0,000	0,00%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	1,40
0,110	0,110	0,000	0,00%	AD Shopping Galleries Plc	14,18
1,620	1,620	0,000	0,00%	"AGROS DEVELOPMENT COMPANY ""PROODOS"" PUBLIC LTD"	5,82
0,014	0,014	0,000	0,00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	1,14
0,164	0,163	0,001	0,61%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	16,21
0,001	0,001	0,000	0,00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (WARRANTS 2001/2015)	0,02
100,000	100,000	0,000	0,00%	Alpha Bank Ltd - Bonds 2013/2018	100,00
0,090	0,090	0,000	0,00%	AMATHUS PUBLIC LTD	7,92
100,000	100,000	0,000	0,00%	AMATHUS PUBLIC LTD (GUARANTEED BONDS 2010-2015)	0,88
0,093	0,099	-0,006	-6,06%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	5,26
0,049	0,049	0,000	0,00%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	4,90
0,750	0,702	0,048	6,84%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	29,33
0,001	0,002	-0,001	-50,00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD	0,15
0,157	0,150	0,007	4,67%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	2,01
0,545	0,666	-0,121	-18,17%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	490,03
0,009	0,009	0,000	0,00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Capital Securities 12/2007	20,40
0,740	0,740	0,000	0,00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Bonds 2013/2018	20,19
0,700	0,750	-0,050	-6,67%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Capital Securities	51,17
0,674	0,724	-0,050	-6,96%	Bank of Cyprus Public Company Ltd (Convertible Enhanced Capital Sec)	552,68
1,000	1,000	0,000	0,00%	Bank of Cyprus Public Company Ltd (Convertible Enhanced Capital Sec)	95,00
0,230	0,230	0,000	0,00%	BLUE ISLAND PLC	3,55
0,010	0,010	0,000	0,00%	BONDS 2004-2011 A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	2,48
0,053	0,051	0,002	3,92%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	7,51
0,041	0,040	0,001	2,50%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	8,56
0,265	0,265	0,000	0,00%	CCC HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	11,66
0,040	0,040	0,000	0,00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0,20
0,060	0,060	0,000	0,00%	CHARILAOS APOSTOLIDES PUBLIC LTD	3,00
0,022	0,022	0,000	0,00%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD	0,22
0,050	0,048	0,002	4,17%	CLARIDGE PUBLIC LTD	5,41
0,008	0,007	0,001	14,29%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	2,31
0,095	0,095	0,000	0,00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	15,27
0,110	0,110	0,000	0,00%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	1,98
0,315	0,315	0,000	0,00%	CYPRINT PLC	1,62
0,056	0,064	-0,008	-12,50%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	21,90
3,200	3,200	0,000	0,00%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	9,79
0,381	0,348	0,033	9,48%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	35,53
0,136	0,156	-0,020	-12,82%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	5,38
0,140	0,140	0,000	0,00%	CYVENTURE CAPITAL PUBLIC COMPANY LTD	2,10
0,050	0,050	0,000	0,00%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0,39
0,010	0,010	0,000	0,00%	D.H. CYPROTELS PLC	1,63
0,209	0,209	0,000	0,00%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	41,80
0,093	0,093	0,000	0,00%	Dimco Plc	7,53
0,060	0,060	0,000	0,00%	DISPLAY ART PLC	0,81
0,009	0,008	0,001	12,50%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	2,54
0,650	0,650	0,000	0,00%	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	16,25
0,021	0,021	0,000	0,00%	EFREMICO HOLDINGS PUBLIC LTD	0,24
0,365	0,360	0,005	1,39%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	5,84
0,019	0,018	0,001	5,56%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	8,51
0,860	0,860	0,000	0,00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	41,15

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 24/2	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,166	0,152	0,014	9,21%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	29,05
0,030	0,030	0,000	0,00%	EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	0,94
0,025	0,025	0,000	0,00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	1,23
0,059	0,059	0,000	0,00%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS PUBLIC COMPANY LTD	0,40
0,179	0,179	0,000	0,00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	6,94
0,104	0,104	0,000	0,00%	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	1,46
0,334	0,344	-0,010	-2,91%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	102,87
100,000	100,000	0,000	0,00%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD – Bonds 2019	90,00
0,010	0,010	0,000	0,00%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL SECURITIES	17,19
0,680	0,670	0,010	1,49%	HELLENIC BANK (Non cumulative convertible Capital Securities)	96,14
0,007	0,007	0,000	0,00%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD BONDS 2016	44,48
0,096	0,096	0,000	0,00%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	5,43
0,043	0,043	0,000	0,00%	ISXIS INVESTMENT PUBLIC LTD	0,47
0,080	0,080	0,000	0,00%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	5,00
0,118	0,118	0,000	0,00%	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	11,80
0,920	0,840	0,080	9,52%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	12,34
96,500	96,500	0,000	0,00%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEV. PUBLIC LTD –Guaranteed Bonds	0,97
0,159	0,159	0,000	0,00%	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	6,75
0,100	0,100	0,000	0,00%	KANIKA HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	6,03
0,016	0,017	-0,001	-5,88%	KARAOLIS GROUP PUBLIC LTD	0,36
0,139	0,139	0,000	0,00%	KARKOTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	1,22
0,210	0,250	-0,040	-16,00%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,42
0,715	0,640	0,075	11,72%	KEO PLC	22,15
0,018	0,018	0,000	0,00%	KNOSSOS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,39
0,650	0,650	0,000	0,00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	13,26
0,230	0,230	0,000	0,00%	L.P. TRANSBETON PUBLIC LTD	1,97
0,157	0,174	-0,017	-9,77%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	8,12
0,065	0,072	-0,007	-9,72%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	6,61
0,042	0,041	0,001	2,44%	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	3,81
0,008	0,009	-0,001	-11,11%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	1,52
0,289	0,298	-0,009	-3,02%	LOGICOM PUBLIC LTD	21,41
0,089	0,089	0,000	0,00%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	3,12
0,065	0,065	0,000	0,00%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	3,12
0,034	0,034	0,000	0,00%	LOUIS PLC	15,66
0,170	0,171	-0,001	-0,58%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	7,35
0,063	0,063	0,000	0,00%	MARFIN CLR PUBLIC CO LTD	18,00
0,264	0,372	-0,108	-29,03%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	425,33
53,000	60,000	-7,000	-11,67%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD - CAPITAL SECURITIES	10,60
58,000	63,000	-5,000	-7,94%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD – Capital Securities	14,05
83,000	83,000	0,000	0,00%	MARFIN POPULAR BANK – Non-cumulative Capital Securities 2010	24,53
0,033	0,033	0,000	0,00%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,59
0,630	0,630	0,000	0,00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	5,17
0,010	0,010	0,000	0,00%	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0,15
0,231	0,234	-0,003	-1,28%	NEMESIS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	11,32
0,018	0,018	0,000	0,00%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	5,34
0,009	0,011	-0,002	-18,18%	OPTIONS CASSOULIDES PLC	0,42
0,112	0,115	-0,003	-2,61%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	9,07
0,092	0,105	-0,013	-12,38%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	39,05
0,545	0,555	-0,010	-1,80%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	47,69
0,098	0,098	0,000	0,00%	PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	4,41
0,479	0,479	0,000	0,00%	PHILOKTIMATIKI PUBLIC LTD	2,30
0,068	0,068	0,000	0,00%	PIERIDES HOLDINGS PLC	1,50
0,080	0,080	0,000	0,00%	PIPIS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	0,77
0,054	0,054	0,000	0,00%	Primetel Plc	20,65

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 24/2	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
101,230	101,230	0,000	0,00%	PRIMETEL PLC – Bonds 2009/2014	0,05
0,000	0,000	0,000	0..00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)	0,00
0,010	0,010	0,000	0,00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,20
0,002	0,002	0,000	0,00%	RENOS HATZIOANNOU FARM PUBLIC COMPANY LTD	0,55
0,090	0,090	0,000	0,00%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	4,87
0,080	0,080	0,000	0,00%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	2,64
0,005	0,005	0,000	0,00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,35
0,081	0,099	-0,018	-18,18%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	2,96
0,004	0,006	-0,002	-33,33%	SEA STAR CAPITAL PLC	2,52
0,090	0,095	-0,005	-5,26%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	5,99
0,230	0,230	0,000	0,00%	STADEMOS HOTELS PLC	7,48
0,010	0,010	0,000	0,00%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0,39
0,010	0,010	0,000	0,00%	SUPHIRE HOLDINGS PUBLIC LTD	1,24
0,000	0,000	0,000	0,00%	TELIA AQUA MARINE PUBLIC LTD	0,00
0,163	0,179	-0,016	-8,94%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	22,43
0,260	0,260	0,000	0,00%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	3,18
0,013	0,010	0,003	30,00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,27
2,000	2,000	0,000	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5,46
0,800	0,800	0,000	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2,18
0,600	0,600	0,000	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0,82
0,020	0,020	0,000	0,00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0,20
0,229	0,250	-0,021	-8,40%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	3,08
0,010	0,010	0,000	0,00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (Warrants 2010/2012)	0,02
0,550	0,550	0,000	0,00%	USB Bank Plc	25,03
1,000	1,000	0,000	0,00%	USB BANK PLC (BONDS 2009/ 2019)	8,00
0,990	0,990	0,000	0,00%	USB BANK PLC (CONVERTIBLE BONDS 2010/ 2020)	1,20
0,360	0,360	0,000	0,00%	VASSILICO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	25,90
1,000	1,000	0,000	0,00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75,00
0,010	0,010	0,000	0,00%	WARRANTS 2005/2012 EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	0,01
6,410	6,410	0,000	0,00%	Woodland Designs PLC	83,33
0,320	0,300	0,020	6,67%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	36,68
0,010	0,010	0,000	0,00%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	0,36

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Άνοδος		Πτώση	
30,00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	-50,00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD
14,29%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	-33,33%	SEA STAR CAPITAL PLC
12,50%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS	-29,03%	MARFIN POPULAR BANK LTD
11,72%	KEO PLC	-18,18%	OPTIONS CASSOULIDES PLC
9,52%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS LTD	-18,18%	SALAMIS TOURS PUBLIC LTD

cdb GlobalCapital
Global Capital Securities and Financial Services Limited
Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτήριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339332, www.globalcapital.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 24/2	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ					
0,280	0,400	-0,120	-30,00%	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	490,27
1,300	1,370	-0,070	-5,11%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	92,84
0,850	0,915	-0,065	-7,10%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	9,50
0,302	0,253	0,049	19,37%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ)	3,93
0,308	0,325	-0,017	-5,23%	ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	5,30
0,298	0,315	-0,017	-5,40%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	6,56
0,140	0,130	0,010	7,69%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	3,76
0,109	0,112	-0,003	-2,68%	ΑΝΕΚ (ΚΟ)	20,21
1,670	1,670	0,000	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ '90)	0,52
0,500	0,500	0,000	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ '96)	1,48
1,510	1,530	-0,020	-1,31%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	23,10
0,350	0,360	-0,010	-2,78%	ΒΑΛΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	7,04
0,304	0,319	-0,015	-4,70%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	5,72
0,402	0,387	0,015	3,88%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	9,64
0,178	0,183	-0,005	-2,73%	ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	3,13
3,340	3,510	-0,170	-4,84%	ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	666,24
0,599	0,599	0,000	0,00%	ΒΙΣ (ΚΟ)	2,98
1,310	1,250	0,060	4,80%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	8,29
0,392	0,476	-0,084	-17,65%	ΒΩΒΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ (ΚΟ)	13,30
0,100	0,098	0,002	2,04%	Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (ΚΟ)	6,52
0,580	0,560	0,020	3,57%	ΓΑΛΑΞΙΔΙ (ΚΟ)	8,16
1,050	1,080	-0,030	-2,78%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	90,18
0,332	0,350	-0,018	-5,14%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	7,99
0,198	0,198	0,000	0,00%	ΓΙΟΥΡΟΜΠΡΟΚΕΡΣ (ΚΟ)	1,19
5,480	5,190	0,290	5,59%	ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ)	82,20
3,510	3,910	-0,400	-10,23%	ΔΕΗ (ΚΟ)	814,32
1,090	1,160	-0,070	-6,03%	ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	32,87
0,415	0,410	0,005	1,22%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	6,59
0,300	0,353	-0,053	-15,01%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	10,42
0,350	0,428	-0,078	-18,22%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	4,79
2,400	2,940	-0,540	-18,37%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.294,62
0,295	0,290	0,005	1,72%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	8,22
0,400	0,429	-0,029	-6,76%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	4,50
0,913	0,964	-0,051	-5,29%	ΕΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ (ΚΑ)	33,55
0,600	0,648	-0,048	-7,41%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	11,19
1,140	1,310	-0,170	-12,98%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ)	141,47
0,742	0,726	0,016	2,20%	ΕΛΒΕ (ΚΟ)	9,82
0,293	0,335	-0,042	-12,54%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	9,36
0,612	0,679	-0,067	-9,87%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	14,58
1,210	1,340	-0,130	-9,70%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	214,17
14,030	14,490	-0,460	-3,17%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	278,70
1,530	1,680	-0,150	-8,93%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ (ΚΟ)	41,66
5,700	6,000	-0,300	-5,00%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1.742,12
3,130	3,340	-0,210	-6,29%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	204,60
0,558	0,577	-0,019	-3,29%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	14,92
1,760	1,680	0,080	4,76%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	26,66
0,569	0,579	-0,010	-1,73%	ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ (ΚΟ)	29,63
0,246	0,299	-0,053	-17,73%	ΕΤΕΜ (ΚΑ)	7,38
3,800	3,900	-0,100	-2,56%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	137,94
3,810	3,850	-0,040	-1,04%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	405,77
0,400	0,440	-0,040	-9,09%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	11,00
2,680	2,570	0,110	4,28%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	19,69
4,790	5,290	-0,500	-9,45%	ΖΑΜΠΑ (ΚΑ)	4,80
0,700	0,769	-0,069	-8,97%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	37,21
0,277	0,305	-0,028	-9,18%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	24,03
0,675	0,690	-0,015	-2,17%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	19,29
0,258	0,255	0,003	1,18%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	2,32
0,480	0,503	-0,023	-4,57%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	3,98
0,190	0,187	0,003	1,60%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	6,49
0,376	0,330	0,046	13,94%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	0,97
0,398	0,392	0,006	1,53%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	4,47
0,678	0,769	-0,091	-11,83%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	107,78
7,950	8,510	-0,560	-6,58%	ΚΑΕ (ΚΟ)	532,24
0,885	0,990	-0,105	-10,61%	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΚΟ)	15,05
1,500	1,540	-0,040	-2,60%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ)	11,25
0,603	0,620	-0,017	-2,74%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	5,87
1,910	1,940	-0,030	-1,55%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ)	28,04
3,820	3,910	-0,090	-2,30%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	12,61
0,785	0,950	-0,165	-17,37%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	5,26
0,348	0,380	-0,032	-8,42%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	14,00
0,387	0,387	0,000	0,00%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΑ)	4,45
0,306	0,410	-0,104	-25,37%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	6,49
3,790	3,600	0,190	5,28%	ΚΟΡΡΕΣ (ΚΟ)	50,98
0,329	0,360	-0,031	-8,61%	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ)	2,34
0,545	0,690	-0,145	-21,01%	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ (ΚΟ)	16,07
0,700	0,686	0,014	2,04%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	23,15
0,209	0,197	0,012	6,09%	ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	3,30
0,563	0,669	-0,106	-15,84%	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	953,40
0,480	0,490	-0,010	-2,04%	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Η.- F.H.L. (ΚΟ)	11,24
0,395	0,449	-0,054	-12,03%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	3,00
0,530	0,530	0,000	0,00%	ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	3,15
0,385	0,380	0,005	1,32%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΚΑ)	3,20
0,879	0,879	0,000	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ)	1,90
0,230	0,230	0,000	0,00%	ΛΙΒΑΝΗΣ (ΚΟ)	1,78
1,390	1,350	0,040	2,96%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	21,16
0,379	0,440	-0,061	-13,86%	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	3,72
5,810	6,200	-0,390	-6,29%	ΜΕΤΚΑ (ΚΟ)	301,83
0,334	0,329	0,005	1,52%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,84
5,530	5,870	-0,340	-5,79%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	612,63
0,245	0,210	0,035	16,67%	ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΑ)	7,89
0,830	0,900	-0,070	-7,78%	ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ)	3,81
0,480	0,462	0,018	3,90%	ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ (ΚΟ)	7,60
2,820	3,180	-0,360	-11,32%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	329,70
1,130	1,130	0,000	0,00%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ)	7,16
0,284	0,278	0,006	2,16%	ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	6,80
0,520	0,498	0,022	4,42%	ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	33,10
0,225	0,290	-0,065	-22,41%	ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ (ΚΟ)	3,49
11,830	11,970	-0,140	-1,17%	ΟΛΘ (ΚΟ)	119,25
11,640	11,730	-0,090	-0,77%	ΟΛΠ (ΚΟ)	291,00
6,770	6,800	-0,030	-0,44%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.159,63
2,400	2,710	-0,310	-11,44%	Ο

Και... τράπεζες στη μάχη για το iPad

Δικαστικές περιπέτειες για την Apple στην Κίνα για τη διασφάλιση της εμπορικής ονομασίας

Η νομική μάχη της Apple για τη χρήση της εμπορικής ονομασίας «iPad» στην Κίνα αναμένεται σκληρή, καθώς η εταιρεία κατασκευής οθονών για υπολογιστές, Proview International Holdings, που διεκδικούσε το σήμα, έχει σύμφωνα με τους New York Times την υποστήριξη της κινεζικής τράπεζας Bank of China. Η Apple κατέθεσε προσφυγή έναντι της απόφασης που είχε λάβει δικαστήριο της Κίνας την προηγούμενη εβδομάδα, βάσει της οποίας απαγορευόταν η πώληση iPad στην πόλη Χουίζχου, στο νότιο κομμάτι της Κίνας. Το δικαστήριο είχε αποφασίσει ότι τα δικαιώματα για τη χρήση της εμπορικής ονομασίας iPad ανήκουν πλέον σε μονάδα της Proview International Holdings στην πόλη Σέντσεν. Όταν η Apple είχε αποκτήσει τα συγκεκριμένα δικαιώματα, το 2009, η θυγατρική της Proview στην πόλη Σέντσεν είχε περάσει λόγω χρεοκοπίας στον έλεγχο των τραπεζών Bank of China και China Minsheng Corp.

Βάσει της απόφασης απαγορευόταν η πώληση iPad στην πόλη Χουίζχου

Σε περίπτωση που το δικαστήριο απορρίψει την προσφυγή της Apple, που θα εκδικαστεί στις 29 Φεβρουαρίου, τότε η αμερικανική εταιρεία θα τεθεί αντιμέτωπη με ένα μεγάλο αριθμό αγωγών, καθώς και μία απαγόρευση πωλήσεων iPad στο σύνολο της Κίνας, η οποία αποτελεί και τη μεγαλύτερη αγορά της εταιρείας εκτός των ΗΠΑ. Η προσφυγή της Apple αμφισβητεί αν η μονάδα της Proview στην Ταϊβάν, στην οποία η Apple είχε καταβάλει το ποσό των 55.000 δολαρίων για τη χρήση της εμπορικής ονομασίας iPad, είχε το δικαίωμα να πωλήσει τα δικαιώματα ή αν η συγκεκριμένη απόφαση αφορούσε μόνο τη μονάδα της εταιρείας στην πόλη Σέντσεν. «Αυτή τη στιγμή, το πολυτιμότερο περιουσιακό στοιχείο της Proview Group είναι η εμπορική ονομασία iPad στην Κίνα» σημειώνει ο δικηγόρος της Mayer Brown στο Χονγκ Κονγκ, Γιουτζίν Λόου. Σημειώνεται ότι η θυγατρική της Proview στη Σέντσεν είχε αγοράσει τα δικαιώματα για την εμπορική χρήση του ονόματος iPad στην Κίνα, το 2001.

Η εταιρεία χρησιμοποίησε τα συγκεκριμένα δικαιώματα για μία οθόνη υπολογιστή αφής που ονομαζόταν Internet Personal Access Device, ή... iPad. Πάντως, χθες, δικαστήριο απέρριψε το αίτημα της μονάδας της Proview International Holdings στην πόλη Σέντσεν που ζητούσε την απαγόρευση των πωλήσεων των iPad της Apple στη Σαγκάη.

Οταν η Apple είχε αποκτήσει τα συγκεκριμένα δικαιώματα, το 2009, η θυγατρική της Proview στην πόλη Σέντσεν είχε περάσει λόγω χρεοκοπίας στον έλεγχο των τραπεζών Bank of China και China Minsheng Corp.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Πρ/νο
3M COMPANY	87.92	87.76
ALCOA INC	10.39	10.38
ALLEGHENY TECH	44.04	43.78
ALTRIA GROUP	29.74	29.65
AMAZON COM	178.14	180.58
AMER ELEC PWR	38.00	39.84
AMER EXPRESS C	52.68	52.79
AMER INTL GROU	27.87	27.67
AMGEN	67.27	66.79
APPLE INC	511.52	513.04
AVON PRODUCTS	19.16	19.16
BAKER HUGHES I	51.93	52.36
BANK OF AMERIC	8.02	7.95
BAXTER INTL IN	56.65	56.64
BOEING CO	75.91	76.06
BRISTOL MYERS	32.37	32.23
CAMPBELL SOUP	33.48	33.11
CATERPILLAR IN	115.76	115.81
CIGNA CORP	44.76	45.14
CISCO SYSTEMS	20.14	20.12
CITIGROUP	32.85	32.36
CERVECERIAS	71.19	70.14
COCA-COLA CO	69.13	69.25
COLGATE PALMOL	93.70	93.14
COMPUTER SCIEN	32.15	31.89
DANAOS CORP	4.17	4.11
DIANA SHIPPING	9.17	9.13
DOW CHEMICAL C	33.95	33.67
DRYSHIPS	3.68	3.44
DU PONT CO	51.45	51.28
EMC CORP	27.21	27.07
ENTERGY CP	67.27	67.49
EXCEL MARITIME	1.95	1.86
EXELON CORP	38.93	39.18
EXXON MOBIL	86.88	86.92
FEDEX CORP	92.14	90.75
FORD MOTOR CO	12.33	12.28
FREESEAS	1.28	1.27
GENERAL DYNAMI	70.52	70.40
GENERAL ELEC C	19.31	19.39
H J HEINZ CO	53.83	53.63
HALLIBURTON CO	38.10	38.24
HARTFORD FINL	20.59	20.11
HEWLETT-PACKAR	27.35	28.94
HOME DEPOT INC	47.10	46.57
HONEYWELL INTL	58.74	59.51
INTEL CORP	26.60	26.73
INTL BUS MACHI	197.85	193.87
INTL PAPER CO	33.17	33.10
JOHNSON JOHNSO	64.98	65.00
JPMORGAN CHASE	38.12	38.07
LAZARD	30.33	30.00
LIMITED BRANDS	45.78	45.48
MCDONALD'S COR	100.50	100.66
MERCK & CO	38.45	38.22
MICROSOFT CP	31.38	31.27
MORGAN STANLEY	18.88	18.73
NORFOLK SOUTHE	68.79	68.45
ORACLE CORP	28.64	28.55
PEPSICO INC	62.95	63.10
PFIZER INC	21.06	21.36
PROCTER & GAMB	65.99	64.44
RADIOSHACK	7.22	7.15
RAYTHEON CO	50.39	50.41
ROCKWELL AUTOM	81.36	82.20
SARA LEE CORP	20.30	20.18
SCHLUMBERGER L	78.91	80.00
SOUTHERN	44.22	44.18
STEALTHGAS	4.59	4.64
THE AES CORP	13.76	13.82
TSAKOS ENERGY	6.40	6.37
TYCO INTL	51.62	51.42
UNISYS CORP	19.11	19.15
UNITED TECH CP	83.20	83.95
US BANCORP	29.03	28.81
VERIZON COMMS	37.91	38.21
WAL-MART STORE	58.61	58.60
WALT DISNEY CO	41.45	41.27
WELLS FARGO &	30.57	30.59

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
3I GROUP	194.65	194.20
ADMIRAL GROUP	1054.60	1035.00
AGGREKO	2205.55	2162.00
ANGLO AMERICAN	2699.59	2709.00
ANTOFAGASTA	1348.13	1319.00
ARM HOLDINGS	579.02	578.50
ASSOC.BR.FOODS	1227.05	1222.00
ASTRAZENECA	2858.35	2838.00
AVIVA	375.11	372.10
B SKY B	688.53	688.50
BAE SYSTEMS	324.78	324.90
BARCLAYS	242.54	239.20
BG GROUP	1514.00	1508.00
BHP BILLITON	2081.61	2087.00
BP	495.12	496.95
BR LAND CO	472.37	472.00
BRIT AM TOBACC	3082.28	3133.00
BRITISH AIRWAY	276.46	282.50
BT GROUP	215.66	215.00
BURBERRY GRP	1435.14	1427.00
BUNZL	922.97	915.00
CAIRN ENERGY	353.85	347.30
CAPITA PLC	717.85	688.50
CARNIVAL	1897.47	1903.00
CENTRICA	295.63	293.50
COMPASS GROUP	631.56	632.00
DAILY MAIL TST	426.57	428.00
DIAGEO	1499.15	1500.50
DOLPHIN CAP IN	20.86	20.88
ENTERPRISE INN	51.50	50.00
GLAXOSMITHKLIN	1414.56	1409.00
HAMMERSON	391.12	388.40
HAYS	87.89	87.40
HSBC HOLDINGS	578.40	575.60
IMPERIAL TOBAC	2471.09	2477.00
INTERCONT HOTE	1412.58	1420.00
INTL POWER	339.80	338.50
ITV	77.26	78.85
JOHNSON MATTHE	2336.78	2319.00
KAZAKHMYS	1159.55	1147.00
KINGFISHER	278.73	276.80
LAND SECS GROU	673.51	672.50
LEGAL & GENERA	121.60	120.50
LLOYDS BNK GRP	36.27	35.42
MAN GROUP	129.51	131.70
MARKS & SP.	350.74	349.10
MORRISON SUPMK	289.19	295.30
NATIONAL GRID	645.26	646.00
NEXT	2753.11	2728.00
OLD MUTUAL	160.14	156.80
PARTYGAMING	193.40	191.50
PEARSON	1225.77	1217.00
PORVAIR	111.50	111.50
PRUDENTIAL	721.86	711.50
RECKIT BNCSR G	3504.00	3500.00
REED ELSEVIER	551.02	549.00
RENTOKIL INITI	81.06	79.20
REXAM PLC	417.32	413.00
RIO TINTO	3707.28	3662.50
ROLLS ROYCE PL	801.33	801.50
RSA INSRANCE G	110.58	112.50
ROYAL BANK SCO	28.24	27.33
ROYAL DTCH SHL	2328.50	2309.00
SABMILLER	2567.64	2552.00
SAGE GROUP	308.64	306.00
SAINSBURY(J)	300.11	304.90
SCHRODERS	1583.08	1579.00
SCHRODERS NV	1268.47	1263.00
SSE PLC	1291.10	1297.00
SEVERN TRENT	1533.06	1531.00
SHIRE	2243.92	2248.00
SMITH&NEPHEW	624.16	629.00
SMITHS GROUP	1071.27	1066.00
STANDRD CHART	1626.06	1629.00
TATE & LYLE	699.82	695.50
TESCO	312.80	315.40
UNILEVER	2084.59	2089.00
UNITED UTIL GR	605.06	599.00
UBM	598.67	590.50
VODAFONE GROUP	173.48	173.90
WHITBREAD	1687.17	1704.00
WILLIAM HILL	233.57	235.70
WOLSELEY	2407.78	2415.00
WPP PLC	802.53	802.00
XSTRATA	1212.51	1215.00
YELL GROUP	4.49	4.41

Zurich /Zupixn

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABB LTD N 18.80	18.90	
ADECCO N 45.71	46.19	
BALOISE HLD N	70.85	72.05
CLARIANT N	12.75	12.92
CS GROUP AG	24.51	24.84
GIVAUDAN N	874.50	878.50
HOLCIM N	58.50	58.70
INTERSHOP I	322.00	328.00
JULIUS BAER N	36.41	36.26
LONZA GRP AG N	49.49	50.05
NESTLE SA	55.55	55.55
NOVARTIS N	52.15	52.20
RICHEMONT I	55.20	54.90
ROCHE HOLDING	160.40	159.20
SGS N 1705.00	1692.00	
SWATCH GROUP I	408.50	409.30
SWISS LIFE HLD	99.80	100.00
SWISSCOM N	361.30	361.90
SYNGENTA N	300.40	299.80
SYNTHES	157.30	157.10
UBS AG N 12.78	12.75	
ZURICH FINN	223.80	223.60

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ADIDAS N	46.81	47.22
ALLIANZ SE	89.80	89.30
BASF SE	44.61	44.84
BAY MOT WERKE	69.68	70.83
BAYER N AG	56.02	56.26
BEIERSDORF	47.69	48.20
COMMERZBANK	1.93	1.92
DAIMLER AG N	46.93	47.85
DEUTSCHE BANK	33.35	33.05
DEUTSCHE POST	13.10	13.36
DT BOERSE N	50.26	49.40
DT TELEKOM N	8.74	9.00
DT LUFTHANSA A	10.36	10.60
E.ON AG NA	16.68	16.83
FRESENIUS MEDI	53.02	53.41
HENKEL AG&CO V	48.99	48.80
HEIDELBERGCEME	39.02	39.50
INFINEON TECH	7.55	7.57
LINDE	125.37	125.30
MAN SE	85.23	84.85
METRO AG	29.37	29.48
MLP	5.69	5.61
MUENCH. RUECK	108.73	107.87
RWE AG	32.59	32.89
SAP AG	49.71	49.26
SIEMENS N	74.69	74.65
THYSSEN KRUPP	20.28	20.61
TUI N	5.97	6.04
VOLKSWAGEN AG	125.12	128.13

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AEGON	3.89	3.93
AHOLD KON	10.72	10.91
AKZO NOBEL	43.08	43.30
AIR FRANCE - K	4.52	4.57
ARCELORMITTAL	15.99	16.19
ASML HOLDING	34.70	34.74
BAM GROEP KON	3.40	3.44
BOSKALIS WESTM	27.97	28.07
CORIO	35.30	35.56
FUGRO	53.44	53.63
HEINEKEN	39.50	39.76
ING GROEP	6.67	6.62
KONINKLIJKE DS	41.99	41.90
KPN KON	7.85	7.98
PHILIPS KON	15.85	15.78
R.DUTCH SHELL	27.56	27.43
RANDSTAD	27.80	27.59
REED ELSEVIER	9.28	9.25
SBM OFFSHORE	13.27	13.39
TOMTOM N.V.	4.30	4.51
UNIBAIL RODAMC	145.30	143.05
UNILEVER CERT	25.56	25.62
WERELDHAVE	55.21	55.70
WOLTERS KLUWER	14.05	14.18

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
A2A SPA	0.75	0.76
ATLANTIA	12.69	12.65
AZIMUT HLDG	6.75	6.91
BANCO POPOLARE	1.41	1.48
CIR-COMP	1.25	1.26
ENEL	3.03	3.04
EXOR	18.76	18.98
ENI	17.43	17.50
FINMECCANICA	4.17	4.14
GENERALI ASS	12.31	12.40
GEOX	2.69	2.73
IMPREGILO	2.51	2.53
INTESA SANPAOL	1.45	1.47
LUXOTTICA	25.74	25.48
MEDIASET	2.31	2.39
MEDIOBANCA	4.99	4.99
MEDIOLANUM	3.32	3.33
PIRELLI & C	7.91	7.93
PARMALAT	1.69	1.70
RCS MEDIAGROUP	0.69	0.70
PRYSMIAN	13.00	13.15
SNAM	3.61	3.60
STMICROELEC.N.	5.41	5.54
TELECOM ITALIA	0.81	0.81
TENARIS	15.47	15.69
TERNA	2.78	2.79
UNICREDIT	3.81	4.06

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AJINOMOTO	944	950
ASAHI GROUP HL	1780	1814
ASAHI KASEI	512	508
ASTELLAS PHARM	3270	3265
BANK OF YOKOHA	387	386
BRIDGESTONE CO	1901	1891
CANON INC	3610	3585
CASIO COMPUTER	560	545
CITIZEN HOLDIN	494	485
CLARION	176	173
CREDIT SAISON	1501	1510
DAIWA SEC GROU	335	322
FUJI HEAVY IND	617	602
FUJIFILM HOLDI	2017	2007
FUJITSU LTD	432	419
HINO MOTORS	569	560
HITACHI	458	459
HONDA MOTOR	3010	2996
IHI	205	205
ISUZU MOTORS	439	443
JPN STEEL WORK	605	604
KAWASAKI HVY I	250	249
KEIO	581	580
KOBE STEEL	141	141
KONICA MINOLTA	672	667
JTEKT	916	902
MITSUB UFJ FG	409	411
MITSUBISHI COR	1984	1998
MITSUBISHI ELE	723	727
MITSUBISHI MOT	100	99
NEC CORPORATIO	160	157
NIKON CORP	2159	2158
NIPPON EXPRESS	318	318
NISSAN MOTOR C	827	814
NOMURA HOLDING	376	361
NTT	3760	3800
OBAYASHI CORP	357	354
ODAKYU ELEC RA	772	771
OSAKA GAS	310	314
PIONEER	406	402
RICOH CO LTD	695	680
SANYO ELECTRIC	0	116
SECOM	3805	3805
SEVEN & I HLDG	2264	2256
SHARP CORP	564	549
SHIMIZU CORP	332	331
SHISEIDO	1380	1382
SONY CORP	1690	1682
SUMITOMO CORP	1186	1183
SUZUKI MOTOR	1960	1940
TAISEI CORP	214	211
TDK CORPORATIO	4145	4130
TOBU RAILWAY	406	398
TOKYO DOME COR	218	212
TOKYO ELEC PWR	250	251
TOKYO ELECTRON	4415	4350
TOKYO GAS	366	365
TOPY INDS LTD	235	235
TORAY INDUSTRI	587	573
TOSHIBA CORP	343	341
TOYOBO	118	116
TOYOTA MOTOR C	3370	3380
YAMAHA CORP	767	760
YAMATO HOLDING	1292	1286

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ACCOR	26.11	26.84
AIR LIQUIDE	97.99	97.47
ALSTOM	31.05	30.62
AXA	12.15	12.27
BNP PARIBAS	36.30	36.40
BOUYGUES	24.46	25.10
CAP GEMINI	32.43	32.65
CARREFOUR	17.83	17.93
CASINO GUICHAR	71.90	72.65
CREDIT AGRICOL	4.81	5.01
DANONE	50.70	50.11
DASSAULT SYSTE	62.77	61.94
EADS	27.30	27.17
EDF	18.56	18.84
ESSILOR INTERN	59.68	58.13
FRANCE TELECOM	11.61	11.67
L OREAL	85.85	85.06
L.V.M.H.	127.50	126.10
LAFARGE	34.63	34.85
LAGARDERE S.C.	21.83	22.02
MICHELIN	52.95	53.86
PERNOD RICARD	77.50	75.66
PEUGEOT	15.70	16.13
PPR	124.85	121.90
PUBLICIS GROUP	40.95	40.98
RENAULT	39.29	40.24
SAINT-GOBAIN	35.70	36.12
SANOFI	56.45	56.11
SCHNEIDER ELEC	50.49	50.70
SOCIETE GENERA	23.00	23.23
SODEXO	57.56	57.37
STMICROELECTRO	5.41	5.52
TF1	8.97	9.13
THALES	27.28	27.46
TOTAL	41.81	41.85
VEOLIA ENVIRON	8.93	9.09

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABERTIS	12.74	12.90
ACCIONA SA	60.32	61.53
ACERINOX	10.70	10.85
ADOLFO DOMINGU	4.60	4.60
AGUAS BARNA A	0.00	19.77
AMPER	1.92	1.92
ANTENA 3 DE TV	4.61	4.81
BANESTO	3.96	3.96
BBVA	6.77	6.89
BCO DE SABADEL	2.41	2.48
BEFESA	0.00	23.22
BK PASTOR	3.33	3.60
BK POPULAR	3.04	3.10
BODEGAS RIOJAN	4.65	4.91
CAMPOFRIO FOOD	6.93	7.05
CAT OCCIDENTE	13.10	12.97
CIE AUTOMOTIVE	5.49	5.45
CONS AUX FERR	403.00	410.00
DINAMIA CAP PR	4.21	4.37
DURO FELGUERA	5.06	5.14
EADS	27.24	27.20
ELECNOR	9.43	9.44
ENAGAS	14.78	14.74
ENDESA	15.47	15.82
ERCROS	0.69	0.68
FUNESPANA	6.96	6.96
GAMESA	2.68	3.06
GAS NATURAL	12.64	12.94
IBERPAPEL	13.39	13.15
INDO INTL	0.60	0.60
INMOB COLONIAL	1.88	1.90
JAZZTEL	4.35	4.45
MAPFRE	2.51	2.53
METROVACESA	0.84	0.84
MIQUEL Y COSTA	18.99	19.38
NATRA	0.96	0.97
NH HOTELES	2.47	2.60
PAP Y CART EUR	2.91	3.02
PESCANOVA	25.81	25.98
PRISA	0.74	0.80
RED ELECTR COR	36.00	36.08
SACYR-VALLE	3.10	3.41
BANCO SANTANDE	6.29	6.37
SEDA BARCELONA	0.05	0.04
SOTOGRANDE	2.60	2.60
TELEFONICA	12.88	13.06
TUBACEX	2.10	2.09
TUBOS REUNIDOS	1.68	1.69
UNIPAPEL	11.70	11.84
URBAS	0.02	0.02
VIDRALA	18.36	18.09
VINICOLA DEL N	15.05	15.05
ZARDOYA OTIS	10.19	10.22
ZELTIA	1.86	1.92

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης εμπορευμάτων Reuters

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Σιτάρι (14), Βαμβάκι (13), Καφές (11), Μαλλί (11), Χαλκός (9), Ζάχαρη (7), Καουτσούκ (7), Αραβόσιτος (5), Ρύζι (4), Σόγια (3), Κρέας Βοδ. (3), Κακάο (3), Κασσίτερος (2), Φιστικέλαιο (2), Καρύδα ψίχα (2), Ψευδάργυρος (2), Μόλυβδος (1).

Brent DTD (Λονδίνο)

Σε δολάρια/βαρέλι

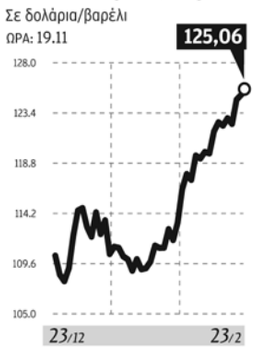

Χρυσός (Λονδίνο)

Τιμή spot

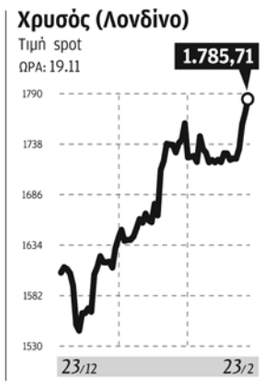

Ζάχαρη/ Sugar

Λονδίνο 23/2/2012 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	0,00	640,40
Μάιος '12	656,00	649,30

Ν. Υόρκη 23/2/2012 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	25,81	25,76
Μάιος '12	24,77	24,71

Καφές/Coffee

Λονδίνο 23/2/2012 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	2.026	1.948
Μάιος '12	2.010	1.950

Ν. Υόρκη 23/2/2012 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Φεβρουάριος '12	0,00	132,14
Μάρτιος '12	0,00	136,06

Σιτάρι/Wheat

Σικάγο 23/2/2012 (σε σεντς/μπούσελ) (70ld)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	641	645
Μάιος '12	640	646

Λονδίνο 23/2/2012 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	165,05	164,75
Μάιος '12	166,50	166,50

Καλαμπόκι/ Corn

Σικάγο 23/2/2012 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	640	668
Μάιος '12	643	641

Βρώμη/Oats

Σικάγο 23/2/2012 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	320	319
Μάιος '12	312	312

Σόγια/Soybeans

Σικάγο 23/2/2012 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	622	622
Ιούνιος '12	619	618

Χυμός πορτοκαλιού /Orange juice

Νέα Υόρκη 23/2/2012 (σε σεντς/lb)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	181,60	182,30
Μάιος '12	178,45	178,80

Οι αναφερόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

Βαμβάκι/Cotton

Ν. Υόρκη 23/2/2012 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	87,75	88,57
Απρίλιος '12	89,28	90,53

Κακάο/Cocoa

Λονδίνο 23/2/2012 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	1.511	1.571
Μάιος '12	1.519	1.578

Ν. Υόρκη 23/2/2012 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	2.360	2.452
Μάιος '12	2.339	2.446

Μαλλί/Wool

Αυστραλία 23/2/2012 (σε σεντς το kg)

	κλειο.	Προηγ.
Σίδνεϊ	-	-
Μελβούρνη	-	-

Μπράντφορντ 23/2/2012 (σε πένες το kg)

Βαμβάκι/Cotton

Κίνα 23/2/2012 (σε lots)

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος '12	20.560,00	20.550,00
Μάιος '12	20.980,00	20.990,00

Πετρέλαιο/Oil

Λονδίνο 23/2/2012 (σε δολ./βαρέλι, FOB)

15.00 GMT

	Πριν το κλειο.	Προηγ.
BRENT	125,06	124,61
Μάρτιος '12	0,00	118,16

Νέα Υόρκη 23/2/2012
(σε δολ./βαρέλι, FOB), 15.00 GMT

LIGHT CRUDE, 2012	Πριν το κλειο.	Προηγ.
Μάρτιος 2012	105,84	105,84
Απρίλιος 2012	106,32	106,28
Μάιος 2012	106,71	106,78
Ιούνιος 2012	107,21	107,27
Ιούλιος 2012	107,36	107,58
Αύγουστος 2012	107,63	107,62
Σεπτέμβριος 2012	107,58	107,55

ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
BULLION MARKETS

Χρυσός/Gold (σε δολάρια ανά ουγγιά)		**Πλατίνα/Platinum** (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	1.784,20	SPOT	1.718,74
Προηγούμενο	1.775,79	Προηγούμενο	1.719,99
Αργυρος/Silver (σε σεντς ανά ουγγιά)		**Παλλάδιο/Palladium** (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	3.519,00	SPOT	714,97
Προηγούμενο	3.427,00	Προηγούμενο	718,88

ΒΑΣΙΚΑ/LONDON METAL EXCHANGE
(σε δολάρια ο τόνος)

Χαλκός/Copper		**Αλουμίνιο/Aluminium**	
Μετρητοίς	8.407,00	Μετρητοίς	2.228,50
3 Μηνών	8.406,00	3 Μηνών	2.272,00
Μόλυβδος/Lead		**Νικέλιο/Nikel**	
Μετρητοίς	2.113,50	Μετρητοίς	19.975,00
3 Μηνών	2.144,00	3 Μηνών	2.019,00
Ψευδάργυρος/Zinc		**Κασσίτερος/Tin**	
Μετρητοίς	2.036,00	Μετρητοίς	24.030,00
3 Μηνών	2.059,00	3 Μηνών	2.410,00

STRATEGIC METALS
(Τιμή BID σε δισ. δολ. ΗΠΑ αποθηκευμένα στο Ρότερνταμ)

Antimony (99,6%) a tonne	12.000
Arsenic a LB	0,75
Bismuth a LB	10,20
Cadmium (99,99%) a LB	0,90
Chrome Fe HC a LB	1,10
Cobalt (99,8%) a LB	15,75
Indium a kilo	530
Iridium a troy ounce	1.085
Magnesium (99,9%) a tonne	3.100
Maganese Elect (99,7%) a tonne	2.800
Molyb Fe 65 Western	37,00
Molyb Mo 3 Western	13,90
Rhodium a troy ounce	1.425
Ruthenium a troy ounce	110
Selenium a LB	63
Silicon metal lumps a tonne	2.250
Tantalite a LB	110
Titanium (8,00%) a kilo	12
Vanadium Fe 80 (T2)	24
Vanadium Pentox	6,70

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΣΥΝΑΛΛΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

Αλλάζουν οι ισορροπίες στην αγορά

Οι παράμετροι της αγοράς έχουν αλλάξει, αλλά οι περισσότεροι αρνούνται να το κατανοήσουν, τονίζει ο εκτιμητής Παύλος Λοΐζου

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Μεταξύ «φόβου» και «πανικού», λίγο πριν επέλθει «κατάθλιψη» βρίσκεται η κυπριακή αγορά ακινήτων. Το κακό νέο είναι ότι έχουν αλλάξει σημαντικά οι συνθήκες της αγοράς, το καλό νέο είναι ότι η «κατάθλιψη» σηματοδοτεί τον «πάτο του βαρελιού» και η αγορά στη συνέχεια επανακάμπτει. Στον πάτο βρίσκεται ένα εξαιρετικό σημείο επενδυτικών ευκαιριών στην αγορά ακινήτων, με χαμηλό ρίσκο. Οι τιμές πιάνουν ιστορικά χαμηλά και οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προβούν σε εξαιρετικές αγορές.

Τα παραπάνω στοιχεία περιέχονται σε Ανασκόπηση της Κυπριακής Κτηματαγοράς που ετοίμασε ο εκτιμητής και διευθύνων σύμβουλος της Leaf Research, Παύλος Λοΐζου.

«Οι "καλές μέρες" έχουν περάσει… και είμαστε πιθανώς (κοντά) στο χειρότερο σημείο… αλλά τα πράγματα δεν θα επανέλθουν εκεί που ήταν», παρατηρεί. «Οι παράμετροι της αγοράς έχουν αλλάξει, αλλά οι περισσότεροι αρνούνται να το κατανοήσουν», προσθέτει.

Οι εκτιμήσεις στηρίζονται σε μια σειρά από δεδομένα που δείχνουν ότι υπήρξε υπερβολική μεγέθυνση της αγοράς, την οποία δεν μπορεί να επαναλάβει, στο εξής, η αγορά.

Ανασταλτικά στην επανάληψη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης δημιουργεί και η αδυναμία των νοικοκυριών να καλύψουν το κόστος των ακινήτων. Το διάστημα 1998 – 2002 η αναλογία κόστους ακινήτου και μισθού ήταν στο 7%, το διάστημα 2003 – 2007 αυξήθηκε στο 8,3% και την τριετία 2006 – 2008 στο 10,9%. Την περίοδο 1998 – 2008 ο διάμεσος (Είναι η τιμή που διαιρεί την κατανομή των τιμών της σε δύο ίσα μέρη, όταν οι τιμές τοποθετηθούν σε αύξουσα σειρά) των μισθών ήταν 52%, το κατασκευαστικό κόστος αυξήθηκε κατά 54% και η αξία της γης κατά 574%.

Παράλληλα με τις τιμές αυξήθηκε και η δανειακή επιβάρυνση. Συγκεκριμένα, από το 2006 το χρέος των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 87,5%. Τα καταναλωτικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 31% και τα στεγαστικά κατά 197%. Από τον Ιανουάριο του 2010 τα στεγαστικά δάνεια αυξήθηκαν με πολύ μικρότερο βαθμό, κατά 17%, ή 1,818 δισ. ευρώ.

Το υψηλό ποσοστό του χρέους, σε συνδυασμό με την αύξηση των επιτοκίων, δημιουργούν επιπρόσθετο βάρος στα νοικοκυριά, καθιστώντας πιο δύσκολη την απόκτηση μιας ιδιόκτητης κατοικίας.

Παράλληλα επισημαίνει ότι οι τιμές σε περιοχές δεύτερης επιλογής και η τιμή της γης είναι πιθανό να μειωθούν περαιτέρω και θα αργήσουν να ανακάμψουν.

Ανασταλτικός παράγοντας στην ανάπτυξη του κλάδου είναι τα υψηλά επίπεδα των τιμών.

Η κυπριακή αγορά ακινήτων μπορεί να ανακάμψει, αλλά δεν θα επαναλάβει τις επιδόσεις της περιόδου 2006-2008

Οι συναλλαγές

Η Leaf Research τονίζει ότι στην κτηματαγορά η κρίση είναι εμφανής και γίνονται περί τις 600 συναλλαγές ανά μήνα. Τα στοιχεία της εταιρείας δείχνουν ότι οι ντόπιοι αγοραστές εκμεταλλεύονται κάποιες «ειδικές περιπτώσεις» για να αποκτήσουν ακίνητα σε κεντρικές περιοχές ή για άμεση χρήση, αλλά δεν προβαίνουν σε μακροχρόνια επένδυση και ειδικά στην απόκτηση γης στην επαρχία.

«Όσο οι ξένοι αγοραστές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα στις δικές τους οικονομίες, η τοπική οικονομία και η αγορά ακινήτων θα συνεχίσουν να υποφέρουν. Ακόμα και όταν, και εάν, τα πράγματα σταθεροποιηθούν δεν θα επιστρέψουν στον ίδιο όγκο» προβλέπει ο κ. Λοΐζου και διαπιστώνει ότι η μορφή των συναλλαγών έχει αλλάξει.

Παρατηρείται:

-Μεγαλύτερη μείωση στον αριθμό των συναλλαγών που αφορούν γη (οικόπεδα και χωράφια).

-Μείωση στις τιμές των ακινήτων που συναλλάσσονται, με μεγαλύτερη μείωση στις τιμές συναλλαγής χωραφιών.

-Στροφή σε ακίνητα εντός του κέντρου πόλεων.

-Η μείωση στη διάμεση τιμή των κατοικιών δεν είναι τόσο μεγάλη όσο η μείωση σε άλλες κατηγορίες ακινήτων και η μείωση είναι μικρότερη στις τιμές των σπιτιών παρά των διαμερισμάτων.

-Παρά τις μειώσεις, με εξαίρεση τα χωράφια, οι διάμεσες τιμές στους άλλους τύπους ακινήτων παραμένουν σε πιο ψηλά επίπεδα από το 2006.

Η Λεμεσός

Η Λεμεσός χαρακτηρίζεται ως μοναδική σε ό,τι αφορά τη δυναμική της και γι' αυτό για τον κ. Λοΐζου είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για το μέλλον. Σε σύγκριση με τον μέσο όρο, η μείωση των τιμών των διαμερισμάτων και των καταστημάτων είναι χαμηλότερη και των σπιτιών υψηλότερη, ενώ υπάρχει αλλαγή στη ζήτηση για ακίνητα μακριά από δευτερεύοντες περιοχές, καλής ποιότητας, με τίτλο. Η δαπάνη στη Λεμεσό κυμαίνεται από 200.000 ώς 400.000 ευρώ.

Προβλέψεις τιμών

Τύπος ακινήτου	Μεταβολή
Οικιστικά οικόπεδα	⬇ 17%-22%
Οικιστικά χωράφια	⬇ 22%-27%
Εμπορικά οικόπεδα	⬇ 12%-17%
Γραφεία	⬇ 10%-15% (κατ. Α) ⬇ 20%-25% (κατ. Β/Γ)
Διαμερίσματα	⬇ 10% κέντρο ⬇ 15% δευτερεύοντες περιοχές ⬇ 15% τουριστικές περιοχές
Καταστήματα	⬇ 10% κέντρο (και ελάχιστος αέρας) ⬇ 20% δευτερεύοντες περιοχές ⬇ 20% τουριστικές περιοχές
Χωράφια	⬇ 25%-35% (σε κάποια περισσότερο)

Πηγή: Αντώνης Λοΐζου και Συνεργάτες

Πιέσεις προς τις τράπεζες

Σε αυτήν την κατάσταση έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η ομολογία του κ. Λοΐζου ότι υπάρχει έμμεση πίεση στους εκτιμητές να μη μειώνουν τις τιμές - αξίες των ακινήτων τους. «Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα βρεθούν κάτω από επιπρόσθετη πίεση λόγω των μη-εξυπηρετούμενων δανείων, και θα πρέπει να βρεθούν πιο ευφάνταστοι τρόποι για να πάρουν πίσω τα λεφτά τους», σημειώνει ο επικεφαλής της Leaf Research.
Τέλος, προβλέπει περαιτέρω πιέσεις στην οικονομία λόγω των αλλαγών στον δημόσιο τομέα.

Περιορισμένες οι προοπτικές ανάκαμψης για το 2012

Η οικονομική κρίση έχει αφήσει τον κλάδο των ακινήτων σε κατάσταση στασιμότητας. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει η έκθεση «Emerging Trends in Real Estate Europe 2012», που καταγράφει τις ετήσιες προβλέψεις για τον κλάδο και δημοσιεύεται από την PwC και το Urban Land Institute (ULI).

Οι δημοφιλέστερες αγορές επιλέγονται κατά κύριο λόγο στη βάση των δυνατοτήτων που προσφέρουν ως ασφαλείς επενδυτικοί προορισμοί παρά με κριτήριο την ισχυρή ανάπτυξη, ενώ οι εξειδικευμένες επενδύσεις κερδίζουν έδαφος ως εναλλακτικές επιλογές, έναντι της παραδοσιακής ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η έκθεση διαπιστώνει ότι οι προοπτικές για ανάκαμψη τη φετινή χρονιά θα εξαρτηθούν από τον αντίκτυπο των πρόσφατων ρυθμιστικών μέτρων, την προθυμία των τραπεζών να χορηγήσουν δάνεια αλλά και από το κατά πόσον μια ακόμη κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού κλάδου, σε συνέχεια των προβλημάτων δημόσιου χρέους, θα πυροδοτήσει τελικά μια ευρείας κλίμακας αποδέσμευση περιουσιακών στοιχείων από τις τράπεζες προς τους επενδυτές.

Περισσότερα τα αρνητικά

Το 2012 σηματοδοτεί την απαρχή μιας εποχής η οποία τα πρώτα χρόνια θα χαρακτηρίζεται από περισσότερα αρνητικά παρά θετικά στοιχεία, διαπιστώνει η σχετική έκθεση η οποία περιλαμβάνει συνεντεύξεις και έρευνες με τη συμμετοχή πάνω από 600 κορυφαίων επαγγελματιών του κλάδου εμπορικών ακινήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Στις εναλλακτικές επενδυτικές ευκαιρίες για το 2012 ξεχωρίζει η δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου.

Η έκθεση προβλέπει ότι φέτος η χρηματοδότηση ακινήτων θα επηρεαστεί αρνητικά από τα μέτρα που λαμβάνουν οι τράπεζες για να αντιμετωπίσουν τις ρυθμιστικές και μακροοικονομικές πιέσεις. Η απομόχλευση δεν θα αποδεσμεύσει κεφάλαια για νέο δανεισμό στον κλάδο. Το χρέος αναμένεται πιο βραχυπρόθεσμο και ακριβό, ενώ επιτακτική θα είναι η ανάγκη για εξεύρεση εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης.

«Λειτουργούμε σε ένα περιβάλλον το οποίο δύσκολα μπορεί να ταυτιστεί με ένα δεδομένο μοντέλο», τονίζει ο ανώτερος εκτελεστικός σύμβουλος του ULI Europe, Joe Montgomery.

«Η αβεβαιότητα γύρω από τα επίπεδα έκθεσης των τραπεζών στην κρίση του δημόσιου χρέους, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα για τις ρυθμιστικές αλλαγές που έχουν ως εκ τούτου εισαχθεί, έχει οδηγήσει σημαντικά τμήματα των κεφαλαιαγορών σε μια κατάσταση σχεδόν παράλυσης», προσθέτει.

«Η διαθεσιμότητα δανεισμού θα αποτελεί το κυρίαρχο θέμα του 2012», παρατηρεί ο συνέταιρος στον κλάδο ακινήτων της PwC και συντάκτης της έκθεσης, John Forbes.

«Μόλις 6% των δανειστών πιστεύει ότι η διαθεσιμότητα δανεισμού θα είναι η ίδια με την αντίστοιχη του 2011, ενώ το 42% θεωρεί ότι θα μειωθεί, και το 52% ότι θα είναι κατά πολύ λιγότερη. Το γεγονός αυτό θα αποτελέσει για πολλούς μια τεράστια πρόκληση, ενώ θα δημιουργήσει παράλληλα ευκαιρίες, ιδιαίτερα για τους επενδυτές ιδιωτικού κεφαλαίου που εξαρτώνται λιγότερο από το δανεισμό, και για εκείνους που θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες από την απομόχλευση των τραπεζών, καθώς και για νέους παροχείς δανεισμού που θέλουν να διεισδύσουν στην αγορά».

Πού να επενδύσετε

Σύμφωνα με την έκθεση Emerging Trends, το 2012 θα είναι η χρονιά της αναζήτησης νέων ευκαιριών, τόσο σε μακροπρόθεσμες όσο και σε βραχυπρόθεσμες παρεπόμενες επενδύσεις.

Οι εισηγήσεις για μακροπρόθεσμες επενδύσεις περιλαμβάνουν:

-Ηλιακά και αιολικά πάρκα, τα οποία χαρακτηρίζονται από τους ως επιχειρηματικές δραστηριότητες με προοπτικές ανάπτυξης.

-Εγκαταστάσεις αποθήκευσης αερίου.

-Κέντρα φροντίδας υγείας, νοσοκομεία και κέντρα φύλαξης δεδομένων, που προσφέρουν σταθερή ροή εισοδήματος.

Οι εισηγήσεις για βραχυπρόθεσμες παρεπόμενες επενδυτικές στρατηγικές περιλαμβάνουν:

-κτήρια που χρήζουν ανακαίνισης στις περιφέρειες δημοφιλών συνοικιών σε μεγάλες πόλεις,

-φθηνά ξενοδοχεία, ιδιαίτερα στις περιοχές Waterloo, Paddington, King's Cross ή Bishopgate στο Λονδίνο (οι συμμετέχοντες στην έρευνα εισηγήθηκαν την αγορά δευτερεύοντος γραφειακού χώρου και τη μετατροπή του σε χώρους διαμονής),

-χρηματοδότηση για εργολάβους που δραστηριοποιούνται στην ανέγερση κατοικιών, και

-οικίες στο Λονδίνο οι οποίες θα μπορούσαν να πωληθούν στη συνέχεια σε εύπορους Έλληνες και Ιταλούς που αναζητούν σπίτι σε μια χώρα της οποίας η οικονομία παραμένει, παρά την ύφεση, πιο σταθερή από τη δική τους.

Η έκθεση προβλέπει ότι φέτος οι επενδυτές θα συνεχίσουν να αποφεύγουν τη στρατηγική επικέντρωση σε χώρες, πόλεις ή τομείς στο σύνολό τους, επιλέγοντας συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία και αξιολογώντας την κάθε επένδυση σε ξεχωριστή βάση.

Σύμφωνα με την έκθεση, «δεν υπάρχουν σήμερα τοποθεσίες όπου οι επενδύσεις να κρίνονται ως επιβεβλημένες».

Συμμετέχοντες από την Ιρλανδία, (οι οποίοι θεωρούν ότι η οικονομία τους έχει ξεπεράσει τα χειρότερα) και την Τουρκία ήταν αυτοί που εξέφρασαν τη μεγαλύτερη αισιοδοξία και εμπιστοσύνη στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού κλάδου και την κερδοφορία κατά τους επόμενους μήνες. Τα μικρότερα ποσοστά αισιοδοξίας εξέφρασαν οι συμμετέχοντες από τη Δημοκρατία της Τσεχίας, τη Γαλλία και την Πορτογαλία.

Επί τάπητος η μεταφορά συντελεστή δόμησης

Πρόταση - προσθήκη για μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων και από τα Κατεχόμενα, κατέθεσαν βουλευτές στην Επιτροπή Εσωτερικών κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου της κυβέρνησης για τη μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων από μια ακίνητη ιδιοκτησία σε άλλη.

Ειδικότερα, ομάδα βουλευτών από όλα τα κόμματα –πλην του ΑΚΕΛ– κατέθεσε πρόταση για προσθήκη στο νομοσχέδιο, προνοιών για μεταφορά μέρους (12% με ανώτερο ύψος τις 600.000 ευρώ) της αξίας κατεχόμενης περιουσίας για απόκτηση αναπτυξιακών δικαιωμάτων στις ελεύθερες περιοχές. Σύμφωνα με την πρόταση η μεταφορά μέρους της αξίας θα μετατρέπεται σε συντελεστή δόμησης για ιδία χρήση ή για πώλησή του μέσω ενός οργανισμού ο οποίος δημιουργείται στο νομοσχέδιο που κατέθεσε η κυβέρνηση.

Το νομοσχέδιο της κυβέρνησης αφορά τη μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων από περιοχές που χάνουν την αξία τους λόγω δημιουργίας έργων κοινής ωφελείας, αρχαιολογικών χώρων, προστασία της φύσης κ.ά. σε άλλες περιοχές οι οποίες θα καθοριστούν από το Υπουργείο Εσωτερικών, με δικαίωμα ιδίας χρήσης η πώλησης του συντελεστή.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής, βουλευτής του ΑΚΕΛ Γιάννος Λαμάρης, ανέφερε ότι το νομοσχέδιο προσφέρει ακόμα ένα εργαλείο στα χέρια της κυβέρνησης για να στηρίξει και να αποζημιώσει αυτούς που χάνουν μέρος ή και όλη την περιουσία τους από έργα κοινής ωφέλειας, δημιουργία αρχαιολογικών χώρων, ή και χώρων ειδικής προστασίας όπως τα παραδείγματα της περιοχής του Ακάμα και της Αμαθούντας. Ξεκαθάρισε παράλληλα ότι δεν υπάρχουν σε όλες τις περιπτώσεις αναπτυξιακά δικαιώματα, απαντώντας σε ανησυχίες ότι θα μπορεί να μεταφερθεί μεγάλο ποσοστό συντελεστή από περιοχές του Ακάμα στις πόλεις. Πρόσθεσε ότι ο συντελεστής θα μπορεί να μεταφερθεί μόνο σε περιοχές υποδοχής οι οποίες θα καθοριστούν μετά από μελέτη από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Ο βουλευτής του ΔΗΣΥ Ιωνάς Νικολάου είπε ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο το οποίο μπορεί να εξυπηρετήσει αναπτυξιακά την αγορά και ότι είναι δυνατόν να διευκολυνθεί η ανάπτυξη και ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή και είναι δυνατό να βοηθήσει να μειωθούν οι αξίες υποστατικών, κυρίως σε μεγάλες αναπτύξεις και να διευκολύνει τους πολίτες που επηρεάζονται από την απώλεια αξίας των ακινήτων τους.

Πρόσωπα ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Μείωση μεταβιβάσεων 14,4% τον Δεκέμβριο στην Ισπανία

Πτώση της τάξεως του 14,4% σημείωσαν οι μεταβιβάσεις ακινήτων στην Ισπανία κατά τη διάρκεια του Δεκεμβρίου του 2011, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Σε μηνιαία βάση, δηλαδή σε σχέση με τον Νοέμβριο, η πτώση στην ισπανική αγορά διαμορφώθηκε στο 14,5%. Στο σύνολο του 2011, οι μεταβιβάσεις ακινήτων περιορίστηκαν κατά 10,1%, έναντι του 2010 σε περίπου 1,65 εκατ., καθώς η «χρυσή» εποχή του ισπανικού real estate έχει πλέον παρέλθει, μάλλον ανεπιστρεπτί. Πάντως, οι αγοραπωλησίες δύσκολα θα ανακάμψουν φέτος, δεδομένων της κρίσιμης οικονομικής κατάστασης στην χώρα (κατά το πρώτο τρίμηνο, μάλιστα, αναμένεται να επανέλθει η ύφεση στην Ισπανία) και της υψηλότατης ανεργίας, που ξεπερνά το 20%.

Η Γαλλική Ριβιέρα παραμένει ελκυστική

Μπορεί να είναι απλησίαστες για τους «κοινούς θνητούς», ωστόσο οι πολυτελείς εξοχικές κατοικίες της Γαλλικής Ριβιέρας ανέκαθεν συγκαταλέγονταν μεταξύ των δημοφιλέστερων προορισμών για τους έχοντες. Πλέον, οι τελευταίοι μπορούν να εκμεταλλευτούν και την προσωρινή κάμψη των τιμών, καθώς, όπως προκύπτει από τον δείκτη της EstateNetFrance, η μέση τιμή για ένα τέτοιο ακίνητο πολυτελείας στη νότια Γαλλία υποχώρησε τον Ιανουάριο κάτω από τα 2 εκατ. ευρώ (1,92 εκατ. ευρώ), κάτι που συμβαίνει για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια. Αιτία ήταν η μεγάλη αύξηση των προσφερόμενων προς πώληση ακινήτων. Συγκεκριμένα, η προσφορά ενισχύθηκε κατά 16% έναντι του Δεκεμβρίου του 2011 και κατά 12% έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2011.

Pokka Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

Pokka Coffee

ΑΠΟΕΛ

Κόπωση, ο ανίκητος αντίπαλος

Υπάρχει παραδοχή πως η ομάδα είναι πολύ καταπονημένη αλλά και ότι τα περιθώρια βελτίωσης έως το τέλος της σεζόν είναι εξαιρετικά περιορισμένα. Τα αίτια της μεγάλης επιβάρυνσης αλλά και ο καθοριστικός ρόλος της πεσμένης ψυχολογίας. **Σελ. 4**

ΟΜΟΝΟΙΑ

Ο άνεργος Φρέντι, το πάθος και η έκρηξη

Από τον Μουρίνιο στον Πάμπο Χριστοδούλου και απ' εκεί στον Λάρκου, τον πρώτο που τόλμησε να τον βάλει στην κορυφή της επίθεσης. Κλασικός παίκτης ψυχολογίας, έχει σκοράρει 12 από τα 14 του γκολ στο ΓΣΠ. **Σελ. 5**

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Το πρώτο σοβαρό βήμα προς την F1

Ο Ευτύχιος Έλληνας ξεκίνησε δυναμικά τη φετινή αγωνιστική καμπάνια στο GP3, που μπορεί να ανοίξει στην Κύπρο πολύ σημαντικές πόρτες. Στο πρώτο δοκιμαστικό της χρονιάς, στο Εστορίλ, ξεπέρασε τις προσδοκίες της ομάδας, Marussia Manor. **Σελ. 8**

«Το καλοκαίρι θα δούμε αν θα μείνω στην Ανόρθωση»

Με συνέντευξη στην «Κ» ο Ζαουάντ Ζαϊρί αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο παραμονής του

Συνέντευξη στον **ΣΙΜΟ ΠΑΦΙΤΗ**

Από τους λίγους ζογκλέρ που πέρασαν από τα κυπριακά γήπεδα και από τους ποδοσφαιριστές που κουβαλούν μια αξιοζήλευτη καριέρα. Είτε μείνει στην Ανόρθωση για έξι μήνες, είτε για πέντε χρόνια, η ουσία είναι μία: πρέπει οι φίλοι της «Κυρίας» να τον απολαύσουν όσο τον έχουν κοντά τους. Για τον ίδιο άλλωστε, το ποδόσφαιρο είναι μια απόλαυση. Λιτός, προσιτός αλλά κυρίως άνετος ο Ζαουάντ Ζαϊρί μίλησε στην «Κ» για το μέλλον του στην Ανόρθωση, τη ζωή στην Κύπρο, τα όσα πέρασε στην Ελλάδα και την παραλίγο μεταγραφή του στη Λυών.

–Ζαουάντ, είσαι ήδη ένα μήνα στην Κύπρο. Πώς αισθάνεσαι;

Πολύ καλά. Η ζωή εδώ είναι όπως και στην Ελλάδα. Δεν είχα κανένα πρόβλημα να εγκλιματιστώ στις συνθήκες της καθημερινότητας.

«Σίγουρα μπορώ να παίξω ακόμα καλύτερα. Χρειάζομαι λίγο χρόνο, δεν είμαι έτοιμος 100%» παραδέχεται ο 30χρονος Μαροκινός

–Το επίπεδο του κυπριακού ποδοσφαίρου πώς το βλέπεις;

Έχω εντυπωσιαστεί πάρα πολύ, ειλικρινά. Το επίπεδο του ποδοσφαίρου στην Κύπρο είναι πάρα πολύ υψηλό. Υπάρχουν πολύ καλοί ποδοσφαιριστές, προπονητές που δουλεύουν σκληρά, ωραία γήπεδα και ο κόσμος διψά για μπάλα.

–Τι περίμενες να βρεις; Πιο χαμηλό επίπεδο ποδοσφαίρου;

Δεν ήξερα και πολλά για το κυπριακό ποδόσφαιρο. Γνώριζα μερικές ομάδες, όμως δεν είχα ολοκληρωμένη άποψη για το πρωτάθλημα εδώ. Όλα πάντως είναι πολύ καλά. Πολλές ομάδες στην Κύπρο νομίζω είναι καλύτερες από την Ελλάδα και πολύ πιο οργανωμένες, με καλύτερες συνθήκες εργασίας (σ.σ. εννοεί το προπονητικό κέντρο).

–Πόσο δύσκολη ήταν η απόφαση να έρθεις στην Ανόρθωση;

Δεν ήταν καθόλου δύσκολη η απόφαση μου. Ήξερα ότι η Ανόρθωση είναι καλή ομάδα. Την είδα στο Τσάμπιονς Λιγκ και στον αγώνα με τον Ολυμπιακό. Ήλθα στην Ανόρθωση για να πάρω πράγματα και να δώσω, γιατί τους τελευταίους έξι μήνες δεν ήμουν στα καλύτερα μου. Άλλωστε σας είπα και πριν, εδώ είναι ίσως καλύτερα από την Ελλάδα.

–Τι κλίμα συνάντησες στην ομάδα;

Όλα είναι πολύ καλά στην ομάδα. Υπάρχει πειθαρχεία, όρεξη για δουλειά και αγάπη για την ομάδα. Αυτό το ζεις, ειδικά στο ντέρμπι. Με τον ΑΠΟΕΛ είδα πόσο πολύ το χάρηκαν όλοι. Ποδοσφαιριστές, κόσμος, διοίκηση ήταν ξεχωριστό.

–Αγωνιστικά; Η δυναμική της ομάδας;

Η Ανόρθωση είναι πολύ καλή ομάδα. Υπάρχουν αρκετοί καλοί ποδοσφαιριστές στο ρόστερ, πραγματικά. Το γήπεδο της ομάδας είναι ωραίο, ο κόσμος της ομάδας είναι υπέροχος. Δεν έχω κανένα πρόβλημα, όλα κυλούν μια χαρά.

–Ποιος από τους συμπαίκτες σου σε εντυπωσίασε;

Ο Ρικάρντο (σ.σ. Λαμπόρδε). Τον είδα μόνο στο παιχνίδι με την Άρη, πέραν των προπονήσεων και πραγματικά είναι φοβερός ποδοσφαιριστής. Αν δουλέψει σκληρά έχει όλα τα φόντα για να κάνει μεγάλη καριέρα. Σίγουρα όμως υπάρχουν πολλοί καλοί ποδοσφαιριστές στην ομάδα.

«Να μπούμε πλέι οφ με ελπίδες»

–Η Ανόρθωση μπορεί να πάρει το πρωτάθλημα; Βρίσκεται έξι βαθμούς πίσω από την κορυφή…

Αυτό που πρέπει να κάνουμε εμείς είναι να βλέπουμε παιχνίδι με παιχνίδι. Σίγουρα η διαφορά των έξι βαθμών δεν είναι μικρή και ξέρουμε ότι έχουμε να κάνουμε με τρεις καλές και δυνατές ομάδες όπως η ΑΕΛ, η Ομόνοια και ο ΑΠΟΕΛ, αλλά δεν πρέπει να σταματήσουμε. Δείξαμε τις δυνατότητες μας στο ντέρμπι με τον ΑΠΟΕΛ και πρέπει να συνεχίσουμε στο ίδιο επίπεδο, να αντιμετωπίζουμε σοβαρά το κάθε παιχνίδι και να πάμε στα πλέι οφ με όσες περισσότερες ελπίδες μπορούμε.

–Για τη δική σου απόδοση;

Σίγουρα μπορώ να παίξω ακόμα καλύτερα. Χρειάζομαι λίγο χρόνο, δεν είμαι έτοιμος 100%. Όταν ήλθα εδώ είχα πρόβλημα, γιατί δεν είχα πολλά παιχνίδια στα πόδια μου. Σιγά-σιγά όμως θα ανεβαίνω. Στο παιχνίδι με τον ΑΠΟΕΛ ένιωσα πολύ καλύτερα και αν σταθεροποιήσω την απόδοσή μου σε εκείνο το σημείο νομίζω θα είναι καλά.

–Το συμβόλαιο που υπέγραψες με την Ανόρθωση πότε λήγει;

Η συμφωνία μου με την Ανόρθωση ήταν για έξι μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος της περιόδου.

–Το καλοκαίρι θα φύγεις από την ομάδα;

(γέλιο αμηχανίας και παύση λίγων δευτερολέπτων). Δεν το ξέρω αυτό. Το καλοκαίρι θα δούμε.

–Θέλεις να μείνεις;

Γιατί όχι; Όμως είναι νωρίς ακόμα να μιλάμε γι' αυτό. Μόλις ήλθα στην ομάδα. Θέλω πρώτα να αγωνιστώ, να βοηθήσω την Ανόρθωση, δίνοντας τον καλύτερό μου εαυτό. Έχουμε στόχους για φέτος και το πρωτάθλημα και το κύπελλο και πρέπει να είμαι συγκεντρωμένοι.

«Η ζωή εδώ είναι όπως και στην Ελλάδα. Δεν είχα κανένα πρόβλημα να εγκλιματιστώ» λέει ο Ζαουάντ Ζαϊρί στην «Κ», στην πρώτη μεγάλη συνέντευξη μετά που πάτησε το πόδι του στην Κύπρο, πριν από ένα μήνα.

SAVVIDES PHOTO

Παραλίγο «Λιονέ»

Στα μέσα της περασμένης δεκαετίας ο Ζαϊρί θεωρείτο ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα στη Γαλλία, όμως ένας τραυματισμός του στέρησε τη μεταγραφή στη Λυών. Αντ' αυτού, το 2007 βρέθηκε στον Αστέρα Τρίπολης.

Ο Ζαϊρί ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία από τη Γκινιόν το 2000 ενώ στα μέσα της περασμένης δεκαετίας, φορώντας τη φανέλα της Σοσό, θεωρείτο ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα στη Γαλλία, προκαλώντας το ενδιαφέρον της Λυών, που έκτιζε τότε τη δική της αυτοκρατορία, με συνεχόμενα πρωταθλήματα.

–Η επιστροφή στη Γαλλία είναι στο μυαλό σου;

Θα το ήθελα, ναι. Το Σαμπιονά είναι εξαιρετικό πρωτάθλημα. Άλλωστε εκεί μεγάλωσα και θα ήθελα στο μέλλον να επιστρέψω εκεί.

–Η Σοσό, ήταν η ομάδα που σε εκτόξευσε ποδοσφαιρικά;

Έκανα πολύ καλές χρονιές με τη Σοσό. Παίξαμε και στην Ευρώπη, στο Κύπελλο ΟΥΕΦΑ και απέναντι στον Ολυμπιακό είχα αρκετά καλή απόδοση. Ήταν όντως η ομάδα που έκανα τα περισσότερα πράγματα.

–Και βρέθηκες κοντά σε μεταγραφή στη Λυών. Γιατί δεν έγινε;

Εκεί ήμουν άτυχος πολύ. Τελείωσε η χρονιά και θα άρχιζε Κόπα Άφρικα. Προτού αρχίσει, μου τηλεφώνησε ο τότε τεχνικός της Λυών, Ζεράρ Ουγιέ και μου είπε ότι με θέλει στην ομάδα. Ήταν όλα συμφωνημένα, όμως στο Κόπα Άφρικα τραυματίστηκα και έπρεπε να μείνω εκτός δράσης για μερικούς μήνες, έτσι δεν έγινε η μεταγραφή στη Λυών.

«Δεν ταίριαζα με τον Αγγελο Αναστασιάδη»

«Μου έκανε εντύπωση ο Λαμπόρδε. Αν δουλέψει σκληρά μπορεί να κάνει μεγάλη καριέρα», δηλώνει ο Ζαϊρί.

Στην Ελλάδα βρέθηκε το 2007. Αν και τον είχε σταμπάρει ο Ολυμπιακός, από τα ματς με τη Σοσό για το Κύπελλο ΟΥΕΦΑ, εντούτοις τον πήρε ο Αστέρας Τρίπολης. Δύο χρόνια αργότερα φόρεσε την ερυθρόλευκη φανέλα, την οποία αποχωρίστηκε το περασμένο καλοκαίρι, για να καταλήξει στον ΠΑΣ Γιάννενα. Και τότε είχε προταθεί σε κυπριακές ομάδες αλλά ήταν πανάκριβος.

«Δεν είχα πρόβλημα με τον κ. Αναστασιάδη, απώς χρησιμοποιεί πρακτικές που δεν με βρίσκουν σύμφωνο»

–Γυρνάμε στην Ελλάδα. Αλήθεια, γιατί έφυγες από τον Ολυμπιακό το καλοκαίρι; Δεν σε ήθελαν;

Εντάξει, στον Ολυμπιακό είχα μια πολύ όμορφη χρονιά. Στην αρχή μιλήσαμε για να μείνω στην ομάδα, μετά δεν ξέρω τι έγινε, άλλαξαν γνώμη. Προτιμώ να μην πω περισσότερα όμως.

Ξεχωρίζει ως το καλύτερο του παιχνίδι στην Ελλάδα κάποιο Ολυμπιακός - Παναθηναϊκός (2-0). Δεν σκόραρε αλλά είχε εξαιρετική απόδοση.

–Οι εμπειρίες σου από τον Ολυμπιακό;

Είναι ένα σπουδαίο κλαμπ. Πανηγύρισα πρωτάθλημα με τον Ολυμπιακό, έπαιξα στην Ευρώπη. Σίγουρα το να αγωνίζεσαι σε μια ομάδα τέτοιου υψηλού επιπέδου είναι συγκλονιστικό.

–Οι έξι μήνες που πέρασες στα Γιάννενα; Ήταν πισωγύρισμα για εσένα;

Δεν θα το έλεγα. Κοίτα, είναι ποδόσφαιρο, ποτέ δεν ξέρεις τι θα βρεις κάπου. Όταν υπέγραψα στον ΠΑΣ Γιάννενα το περασμένο καλοκαίρι, σίγουρα περίμενα κάτι καλύτερο. Ήταν όμως και αυτή μια εμπειρία, δεν την ξεγράφω.

–Αληθεύει ότι είχες πρόβλημα με τον κ. Αναστασιάδη;

Πρόβλημα δεν είχα, απλώς διαφωνούσαμε σε κάποια πράματα που αφορούν το ποδόσφαιρο. Ο κ. Αναστασιάδης χρησιμοποιεί πρακτικές που δεν με βρίσκουν σύμφωνο. Εντάξει, συμβαίνουν αυτά. Δεν βλέπουν όλοι με τον ίδιο τρόπο το ποδόσφαιρο. Απλώς δεν ταιριάζαμε.

–Το καλύτερο σου παιχνίδι στην Ελλάδα ποιο ήταν;

Ένα ντέρμπι Ολυμπιακού - Παναθηναϊκού στο «Γ. Καραϊσκάκης» που νικήσαμε 2-0, με δύο γκολ του Μήτρογλου. Δεν σκόραρα, έκανα όμως πολύ καλό παιχνίδι. Επίσης, όταν ήμουν στον Αστέρα Τρίπολης και αποκλείσαμε τον Ολυμπιακό από το κύπελλο.

–Μετά από εκείνο το παιχνίδι γράφτηκε στην Ελλάδα ότι σε πήρε ο Σωκράτης Κόκκαλης και συμφωνήσατε να μετακομίσεις στον Ολυμπιακό…

(γέλια) Όχι δεν ήταν έτσι τα πράγματα. Μίλησαν από τον Ολυμπιακό με τον μάνατζερ μου, αργότερα όμως. Ο πρόεδρος του Ολυμπιακού με είδε στα αποδυτήρια μετά το παιχνίδι και με κτύπησε χαϊδευτικά στην πλάτη. Αυτό ήταν όλο.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

«Έδωσε» Σταύρου ο Κάκος

Ο Σταύρος Σταύρου, υπάλληλος της ΚΟΠ και συνοδός διαιτητών, είναι ο άνθρωπος που φέρεται να είπε σε παράγοντα της Ανόρθωσης «μην ανησυχείς για απόψε (σ.σ. υπονοώντας τη διαιτησία)», όπως κατήγγειλε στον Κώστα Κουτσοκούμνη ο Σάββας Κάκος. Ο κ. Σταύρου φέρεται να καθησύχαζε τον παράγοντα της Ανόρθωσης για τη διαιτησία του Χρίστου Νικολαΐδη, πριν από το πρόσφατο παιχνίδι με τον Άρη.

Διάτρητο το αεροδρόμιο

Όμορφη η εικόνα με τους πυρσούς των «πορτοκαλί» στο Λυών-ΑΠΟΕΛ, αλλά ποιος θα πληρώσει τις δεκάδες χιλιάδες ευρώ του προστίμου; Σίγουρα όχι οι οπαδοί. Το σοβαρότερο είναι πως οι φωτοβολίδες μεταφέρονται από την Κύπρο, σε αποσκευές. Αν έστω και μία αναφλεγεί, θα μιλάμε για αεροπορική τραγωδία – έχει συμβεί στο παρελθόν σε πτήση της Alitalia που σώθηκε με αναγκαστική προσγείωση. Πόσο διάτρητα είναι τα μέτρα ασφάλειας του αεροδρομίου Λάρνακας; Πάντως ο ΑΠΟΕΛ ζήτησε (και πήρε) τα ονόματα αυτών που πέρασαν τους πυρσούς στο «Ζερλάν».

Πρόβλημα πυρασφάλειας

Πρόβλημα πυρασφάλειας του άνω διαζώματος της δυτικής εξέδρας του ΓΣΠ διαπιστώνει η Πυροσβεστική. Είχε δώσει εντολή να τοποθετηθούν επιπλέον «τυλιχτήρες», κάτι που δεν έχει γίνει, παρότι παρήλθε η προθεσμία. Με τα σημερινά δεδομένα, κατά την Πυροσβεστική, μέρος του άνω διαζώματος δεν πληροί τους κανόνες πυρασφάλειας που προβλέπει ο νόμος και δεν θα έπρεπε να φιλοξενεί φιλάθλους.

Το τυχερό Ralph Lauren

Έχει αφήσει εποχή το τυχερό λευκό πουκάμισο Burberry του Ιβάν Γιοβάνοβιτς, όμως το καρό (άσπρο-μαύρο) Ralph Lauren του Πάμπου Χριστοδούλου αποδεικνύεται πιο ισχυρό. Ο Πάμπος έχει φορέσει το ίδιο πουκάμισο και στα τέσσερα φετινά ματς με τον ΑΠΟΕΛ – στα τρία τελευταία φόραγε από πάνω το ίδιο μαύρο πουλόβερ Armani Jeans. Υπάρχει προπονητής που δεν έχει γούρια;

Οι Σέρβοι στη... γωνία

Κατεβαίνει η Εθνική Σερβίας για φιλικά στην Κύπρο (28-29/02) και όσο οι «πλάβι» είναι με υπηρεσιακό προπονητή, τόσο θα φουντώνουν τα σενάρια που τους θέλουν να πολιορκούν τον Ιβάν Γιοβάνοβιτς – είπε ότι θα τον ενδιέφερε, μια μέρα, η προοπτική της Εθνικής. Πάντως ό,τι είναι να γίνει, θα γίνει τις επόμενες εβδομάδες.

SAVVIDES PHOTO

- «Έκανα τόσους πολέμους, αλλά το άγχος που είχα πριν από τον τελικό κυπέλλου δεν το έχω ξαναπεράσει», είπε ο πρόεδρος της ΕΝΑΔ, στρατηγός Χαράλαμπος Λόττας. Οι πόλεμοι εξαρτώνταν από αυτόν, ενώ στο μπάσκετ είναι απλώς θεατής. Ιδού η εξήγηση!

ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΛΗΨΗ

- **Το δίπλωμα** προπονητικής «UEFA A» θα παραλάβει σύντομα ο δημοσιογράφος - υπεύθυνος στο αθλητικό τμήμα της LTV, Κώστας Τρουλλουρής, που πέρα από τη δημοσιογραφία ασχολείται και με τη σχολή ποδοσφαίρου της Άρσεναλ στην Κύπρο.
- **Χαμηλή** πτήση για το Μίλαν-Άρσεναλ, παρότι πρόκειται για δύο δημοφιλείς ομάδες στην Κύπρο. Περιορίστηκε στην 23η θέση με 64.570 τηλεθεατές, ενώ το β΄ ημίχρονο δεν μπήκε καν στο Top25, καθώς οι «ροσονέρι» είχαν «καθαρίσει» το ματς από το πρώτο μέρος.
- **Εσχάτως** η ηγεσία της PrimeTel παραδέχτηκε σε πηγαδάκι πως «μόνο το ποδόσφαιρο μάς φέρνει συνδρομητές». Για να δούμε αν θα ξεφύγουν από την εγχώρια μπάλα και θα δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο, ποιοτικό αθλητικό πακέτο.

Εντελώς αψυχολόγητοι

Η τοξοβολία μπορεί να είναι άθλημα ψυχολογίας, όμως η ηγεσία της δείχνει εντελώς αψυχολόγητη. Την Τετάρτη είχαν ετήσιες βραβεύσεις. Φώναξαν στο βήμα και έδωσαν διπλώματα μέχρι και την κατηγορία των κορασίδων, και μετά, για τις ηλικίες 8 έως 11 χρόνων, έδωσαν διπλώματα στο τέλος της βραδιάς. Τα παιδάκια, κάποια από τα οποία έφτασαν από την Πάφο, έβαλαν τα κλάματα που δεν άκουσαν τ' όνομά τους. Για μια εκδήλωση που διήρκεσε μιάμιση ώρα, δεν ήταν τίποτα να κρατήσει άλλα 15 λεπτά. Στους μικρούς όμως κόστισε το ότι δεν ανέβηκαν στο βήμα – κάποιοι λένε δεν θα ξαναρίξουν τόξο. Το κίνητρο, κύριοι, είναι μεγάλη υπόθεση, στον αθλητισμό και όχι μόνο.

Η κρίση ζυγώνει

Τα χρέη 49 εκατ. στερλινών βάζουν σε καθεστώς οικονομικής διαχείρισης τους Ρέιντζερς, που προσπαθούν να σωθούν. Ο Παναθηναϊκός έχει τιμωρηθεί με αποκλεισμό ενός έτους από τα ευρωπαϊκά κύπελλα, με αναστολή μέχρι τις 31 Μαρτίου. Η κρίση ζυγώνει επικίνδυνα και μεγάλα ονόματα του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου δυσκολεύονται να επιβιώσουν. Δεν θέλει και πολύ να πάρει η... μπάλα και καμιά κυπριακή ομάδα.

Δεν τα έβαψε και μαύρα

Στο κλαμπ «Μiou» στη Λευκωσία διασκέδασε μετά τη νίκη επί του Ολυμπιακού ο Γιώργος Εφραίμ, ώρες μετά που είχε δεχτεί κάρτα, η οποία του στέρησε τη συμμετοχή στο παιχνίδι με τον Απόλλωνα. Ο Εφραίμ ήταν μαζί με τον πιτσιρικά συμπαίκτη του, Χάρη Κυριάκου.

Χαλαρός ο Γκαγκαλούδης

Δεν πρόλαβε να πατήσει το πόδι του στην Κύπρο και έψαχνε τις καλύτερες καφετέριες ο Γιάννης Γκαγκαλούδης. Είδε σύντομα τις διπλές, εξαντλητικές προπονήσεις που κάνει ο Ίγκορ Μίγκλινιεκς και προσγειώθηκε στη σκληρή πραγματικότητα. Πάντως στον πρώτο του αγώνα έκανε... όργια.

«Θα με διώξουν αν δεν περάσω τη Λυών»

Ως έλλειψη σεβασμού και αναγνώρισης των θριάμβων του ΑΠΟΕΛ αντιλαμβάνεται ο Ιβάν Γιοβάνοβιτς την κριτική που ασκείται για την αρνητική εικόνα της ομάδας του. Χαριτολογώντας, ο Σερβοέλληνας έλεγε πρόσφατα πως «θα με διώξουν αν δεν περάσω τη Λυών», εξωτερικεύοντας την αχαριστία που (δείχνει ότι) αισθάνεται.

Μεγάλη χαζομάρα

Ξεπέρασε τα όρια παράγοντας του καλαθοσφαιρικού ΑΠΟΕΛ, που είναι και υψηλόβαθμος, τρομάρα του. Στον αγώνα με την ΕΝΑΔ, ενώ καθόταν στην κερκίδα, χωρίς καμία αφορμή, έριξε στο παρκέ καφέ από το πλαστικό του ποτηράκι. Ευτυχώς οι διαιτητές τον είδαν και διέκοψαν το παιχνίδι για να καθαριστεί το παρκέ. Το χειρότερο είναι πως οι δικοί του, που κάθονταν δίπλα του, δεν του έκαναν παρατηρήσεις. Με τις αντιαθλητικές συμπεριφορές του, ο εν λόγω παράγοντας έχει προκαλέσει πολλές φορές απορία για τα κίνητρα που τον ωθούν να ασχολείται με τον αθλητισμό.

Με συνταγή... Ομόνοιας

Η Ομόνοια των δύο πρωταθλημάτων (2001, 2003) αναβιώνει στη Λάρνακα, καθώς ο Νίκος Λίλλης έχει στελεχώσει την Αλκή με τους Καϊάφα, Μιχάιλοβιτς, Ιωακείμ και Ράουφμαν. Αυτό θα πει αναγνώριση και τιμή του ένδοξου παρελθόντος αλλά και εμπιστοσύνη στη συνταγή της επιτυχίας.

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Κύπελλο Coca Cola με μπλουζάκια Marfin

Τον τελευταίο μήνα, σε κάποια ματς κυπέλλου, στο αριστερό μανίκι των παικτών, ένα αυτοκόλλητο της Coca Cola κάλυπτε το έμβλημα της Marfin Laiki. Όχι όλων των ομάδων αλλά του ΑΠΟΕΛ, της Ομόνοιας και της Ανόρθωσης. Και όχι και στα δύο ματς τους. «Όπου σε βρω, όπου με βρεις», που λέμε στην Κύπρο. Το αστείο είναι που κάποιες φορές το αυτοκόλλητο ξεκολλούσε και φαινόταν το σήμα της τράπεζας.

Το γιατί στο Κύπελλο Coca Cola παίκτες διαφήμιζαν τζάμπα τη Marfin Laiki, που χορηγεί μόνο το πρωτάθλημα, είναι κάτι που πρωτίστως η Coca Cola θα πρέπει να εξηγήσει. Προφανώς η εταιρεία δεν παίρνει ή δεν έπαιρνε στα σοβαρά τη χορηγία του κυπέλλου.

Το διαπιστώσαμε πέρσι όταν αναζητούσαμε ιστορικά στοιχεία για τον θεσμό, όπως π.χ. λεπτομέρειες για το τρόπαιο ή την πρώτη χρονιά που εισήχθησαν οι τσίρλιντερς, αλλά δεν μπορούσαν να μας τα δώσουν. Άλλωστε, ο τελικός κυπέλλου είναι κάθε χρόνο ένα από τα πιο πρόχειρα οργανωμένα αθλητικά event του τόπου – κάτι για το οποίο ευθύνονται και ο χορηγός και η ΚΟΠ.

Ο τρόπος με τον οποίο η Coca Cola διαχειρίζεται τη χορηγία της στο ποδόσφαιρο είναι ενδεικτικός του ερασιτεχνισμού με τον οποίο αντιμετωπίζεται η αθλητική χορηγία/μάρκετινγκ στην Κύπρο. Την ώρα που η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ πουλάει στην DHL για 44,3 εκατ. ευρώ ετησίως τη φανέλα προπόνησης-προθέρμανσης, ο ΑΠΟΕΛ εμφανίστηκε στα μισά ματς του Τσάμπιονς Λιγκ με φόρμες που κάλυπταν το λογότυπο της χορηγού εταιρείας την ώρα της ανάκρουσης του ύμνου, χωρίς κάποιος να σκεφτεί πως έπρεπε να το τυπώσουν πάνω στη φόρμα.

Όταν η ουκρανική Privat Bank χρησιμοποιεί τον Αντρέι Σεφτσένκο και την Ντιάμο Κιέβου για να διαφημίζει τις υπηρεσίες της μέσα στο αεροδρόμιο Λάρνακας, η ΜΤΝ προβάλλει οτιδήποτε άλλο εκτός από τον ΑΠΟΕΛ. Κι όμως, η δυναμική και η επιρροή του αθλητισμού στην Κύπρο δεν είναι μικρότερη απ' ό,τι στο εξωτερικό.

Πρόσφατα κάποιοι σκαρφίστηκαν στο πάρτι γενεθλίων ενός μικρού σωματείου να στήσουν τραπεζάκι και να ζητάνε εισφορές, κοινώς να ζητιανέψουν. Θα μπορούσαν να έπαιρναν περισσότερα χρήματα αν ετοίμαζαν μια σειρά από αναμνηστικά (κασκόλ, μετάλλια, κρασιά) και τα πουλούσαν.

Τα παραδείγματα αμέτρητα, η ουσία μία: όπως έχουμε επαγγελματίες αθλητές, πρέπει και επαγγελματίες του αθλητισμού να ασχολούνται και τις παρεμφερείς δραστηριότητες.

papadakism@kathimerini.com.cy

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Κακή... αρχή για τον τελικό

Με τους χειρότερους οιωνούς ξεκινάει και φέτος η προετοιμασία για τον τελικό του κυπέλλου Ελλάδος στο μπάσκετ, ανάμεσα στον Παναθηναϊκό και τον Ολυμπιακό. Ενα από τα ποιοτικότερα και σημαντικότερα παιχνίδια στην Ευρώπη, εξελίσσεται σε φαρσοκωμωδία πριν καν αρχίσει, με τις ευθύνες να βαραίνουν όλες τις πλευρές. Λίγο ή πολύ, όλοι είναι συνυπεύθυνοι για το επίπεδο των συζητήσεων πριν από το τζάμπολ. Αλήθεια, πώς έχουν την απαίτηση από τους οπαδούς να είναι κόσμιοι; Λίγες είναι οι... αθλητικές απολαύσεις που μας έχουν απομείνει και αυτές μας τις στερούν και, μάλιστα, με τον χειρότερο τρόπο. Δεν αργεί η εποχή που αυτά τα παιχνίδια θα είναι απλώς μια ανάμνηση. Αλλωστε, όταν χάσεις κάτι, τότε το εκτιμάς...

Ετοιμάζουν το έδαφος

Προτεραιότητα της διοίκησης της ΠΑΕ Ολυμπιακός αποτελεί η τόνωση του ελληνικού στοιχείου της επαγγελματικής ομάδας. Θεωρείται, λοιπόν, δεδομένο πως το καλοκαίρι θα ενταχθούν Ελληνόπουλα στο ρόστερ των «Πειραιωτών». Τα πρώτα τρία ονόματα τα γνωρίζουμε ήδη. Πρόκειται για τον αμυντικό του Πανιωνίου, Δημήτρη Σιόβα, τον μέσο του Ατρόμητου, Ανδρέα Τάτο και τον συμπαίκτη του στην ομάδα του Περιστερίου, Κώστα Μήτρογλου. Βεβαίως, οι δύο τελευταίοι αποτελούν περιουσιακά στοιχεία του Ολυμπιακού. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, άπαντες θα φορούν τα «ερυθρόλευκα», τουλάχιστον στην περίοδο της καλοκαιρινής προετοιμασίας.

ACTION IMAGES

Ποια τρομοκρατική ενέργεια στον φούρνο του διαιτητή και υπερβολές... Μερικά παξιμάδια ήθελαν να φτιάξουν τα παιδιά...

Κατάδικος παράγων!

Πώς η διοίκηση ενός ιστορικού σωματείου των νοτίων προαστίων, που έχει αναδείξει μεγάλους αθλητές -ώς και 8ο σε Ολυμπιακούς Αγώνες- ανέχεται να έχει μέλος της, άνθρωπο που έχει καταδικαστεί για υπεξαίρεση, ακάλυπτες επιταγές, κλοπή ρεύματος από τη ΔΕΗ κ.ά., κατά παράβαση του αθλητικού νόμου; Θα δεχθούμε πως δεν το γνώριζε. Από τη στιγμή που το πληροφορήθηκε, γιατί δεν τον απομάκρυνε; Αν χρειασθεί, θα επανέλθουμε. Ελπίζουμε να μη χρειασθεί.

Ντέμης... Αλέφαντος

Τελικά αυτό το αμάνικο μπουφάν, που συνοδεύεται με ένα κοντομάνικο t-shirt από μέσα έχει γίνει το σήμα κατατεθέν του Ντέμη Νικολαΐδη. Το φοράει σε όλες τις επαφές που κάνει με αντικείμενο την ΑΕΚ και ας είναι καταχείμωνο. Την ίδια στυλιστική έμπνευση είχε και την περασμένη Τετάρτη, όταν συναντήθηκε με άτομα της Original στο δωματιάκι. Μάλιστα μια παρέα που τον έβλεπε να περνάει απέναντι την Αλεξάνδρας μέσα στο κρύο και το ψιλόβροχο, σχολίασε: «Καλώς τον Αλέφαντο!».

ΒΟΛΕΣ

Του **Ν.Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Ανάμεικτες εντυπώσεις

Ανάμεικτα συναισθήματα μας γέμισε το πανελλήνιο του κλειστού στίβου. Από τη μια, ικανοποίηση, διότι αποδείχθηκε ότι ο στίβος αντέχει, τουλάχιστον στη «βιτρίνα» του. Πολλές ήταν οι επιδόσεις διεθνούς επιπέδου που σημειώθηκαν. Σε σημείο, που να ευελπιστούμε ότι θα έχουμε επιτυχίες στο επικείμενο παγκόσμιο πρωτάθλημα, που θα διεξαχθεί στην Κωνσταντινούπολη από τις 9 έως τις 11 Μαρτίου. Μη περιμένετε, φυσικά, τα μεγαλεία του πρόσφατου παρελθόντος με τα πολλά μετάλλια. Η εποχή εκείνη πέρασε ανεπιστρεπτί. Ηταν διαφορετικές, άλλωστε, οι συνθήκες με τις οποίες γινόταν τότε ο πρωταθλητισμός στην Ελλάδα... Σχεδόν σε όλα τ' αθλήματα.

Από την άλλη, υπάρχει θλίψη και απογοήτευση. Για δύο λόγους. Αφενός μεν, διότι σε κάποια αγωνίσματα η συμμετοχή ήταν απελπιστικά μικρή και χαμηλού επιπέδου. Φυσικά γνωρίζουμε ότι πολλοί καλοί αθλητές απουσίασαν. Για διάφορους λόγους. Ομως, ασχέτως αυτού, ο στίβος στη βάση του φθίνει. Το αποδεικνύουν πολλές παράμετροι. Από τα σωματεία που κατορθώνουν ν' αξιολογηθούν ετησίως έως τις εγγραφές νέων αθλητών και τις επιδόσεις, με τις οποίες «κλείνουν» οι 50άδες του ΣΕΓΑΣ (οι 50 καλύτεροι αθλητές ανά αγώνισμα, όπου υπάρχουν τουλάχιστον τόσοι...). Αφετέρου δε, διότι τις επιδόσεις αυτές τις απόλαυσαν διά ζώσης ελάχιστοι φίλαθλοι. Είναι ζήτημα αν στις κερκίδες του σταδίου «Ειρήνης και Φιλίας» βρέθηκαν αθροιστικά, και τις δύο ημέρες των αγώνων, 1.000 άνθρωποι. Και οι περισσότεροι ήταν εκεί και τη μια μέρα και την άλλη. Τούτο σημαίνει ότι το πρωτάθλημα συνολικά παρακολούθησαν περί τους 500 - 600 ανθρώπους.

Πού οι παλιές εποχές. Και δεν μιλάμε για τις προπολεμικές δεκαετίες και γι' αυτές του '50, του '60 και του '70, όταν το Παναθηναϊκό στάδιο και το τότε «Γ. Καραϊσκάκης» κατακλύζονταν από θεατές. Ούτε καν για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του «Ειρήνης και Φιλίας», από το 1985 και μετά. Αναφερόμαστε στη δεκαετία του '90, όταν το πανελλήνιο πρωτάθλημα κλειστού στίβου συγκέντρωνε καθημερινά τουλάχιστον 2-3.000 φιλάθλους.

Κάτι πρέπει να γίνει, λοιπόν, για την προβολή του αθλήματος. Ο στίβος έχει πολλούς φίλους, αλλά λίγους οπαδούς. Οι φίλοι του προτιμούν να κάθονται να βλέπουν τους αγώνες τηλεοπτικά. Ομως, υπάρχει και κάτι ακόμη: Αρκετοί γνωστοί μου, παλαιοί αθλητές, δεν γνώριζαν ότι διεξάγονταν οι αγώνες. Και η ευθύνη είναι και δική μας (του Τύπου) και του ΣΕΓΑΣ.

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΚΥΠΡΟΣ – Α΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

15:00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΧΝΑΣ – ΕΝΩΣΗ	LTV 1
17:00	ΕΡΜΗΣ – ΑΝΟΡΘΩΣΗ	LTV Sports 1
18:00	ΑΠΟΕΛ – ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ	LTV 1

ΚΥΠΡΟΣ – Β΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

14:45	ΔΟΞΑ – ΑΚΡΙΤΑΣ	CytaVision 1

ΕΛΛΑΔΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚ

19:30	ΑΕΚ – ΟΦΗ	NovaSports 1

ΑΓΓΛΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ

15:30	ΑΡΣΕΝΑΛ – ΤΟΤΕΝΑΜ	LTV
15:30	ΝΟΡΙΤΣ – ΜΑΝ. ΓΙΟΥΝΑΙΤΕΝΤ	
17:00	ΣΤΟΟΥΚ – ΣΟΥΟΝΣΙ	

ΑΓΓΛΙΑ – ΤΕΛΙΚΟΣ ΛΙΓΚ ΚΑΠ

18:00	ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ - ΚΑΡΝΤΙΦ	CytaVision 1

ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ

13:00	ΒΙΓΙΑΡΕΑΛ – ΑΘΛΕΤΙΚ ΜΠΙΛΜΠΑΟ	
17:00	ΡΑΓΙΟ ΒΑΓΙΕΚΑΝΟ – ΡΕΑΛ ΜΑΔΡΙΤΗΣ	
19:00	ΟΣΑΣΟΥΝΑ – ΓΡΑΝΑΔΑ	
19:00	ΣΟΣΙΕΔΑΔ – ΜΑΓΙΟΡΚΑ	
19:00	ΒΑΛΕΝΘΙΑ - ΣΕΒΙΛΛΗ	
22:30	ΑΤΛΕΤΙΚΟ ΜΑΔΡΙΤΗΣ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ	LTV 1

ΙΤΑΛΙΑ – ΣΕΡΙΕ Α

16:00	ΚΑΤΑΝΙΑ – ΝΟΒΑΡΑ	CytaVision 3
16:00	ΑΤΑΛΑΝΤΑ – ΡΟΜΑ	CytaVision 2
16:00	ΣΙΕΝΑ – ΠΑΛΕΡΜΟ	CytaVision 5
16:00	ΚΙΕΒΟ – ΤΣΕΖΕΝΑ	
16:00	ΚΑΛΙΑΡΙ - ΛΕΤΣΕ	
21:45	ΝΑΠΟΛΙ – ΙΝΤΕΡ	CytaVision 1
21:45	ΜΠΟΛΟΝΙΑ – ΟΥΝΤΙΝΕΖΕ	CytaVision 4
21:45	ΛΑΤΣΙΟ – ΦΙΟΡΕΝΤΙΝΑ	CytaVision 5

ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΜΠΟΥΝΤΣΕΣΛΙΓΚΑ

16:30	ΜΠΑΓΕΡΝ – ΣΑΛΚΕ	LTV Sports 2
18:30	ΝΤΟΡΤΜΟΥΝΤ – ΑΝΟΒΕΡΟ	LTV Sports 2

ΓΑΛΛΙΑ – ΣΑΜΠΙΟΝΑ

18:00	ΜΠΡΕΣΤ – ΜΑΡΣΕΙΓ	
18:00	ΤΟΥΛΟΥΖ – ΣΟΣΟ	
22:00	ΡΕΝ – ΛΙΛ	NovaSports 1

ΣΚΟΤΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ

14:45	ΙΝΒΕΡΝΕΣ – ΡΕΙΝΤΖΕΡΣ	

ΒΕΛΓΙΟ – ΤΖΟΥΠΙΤΕΡ

19:00	ΚΛΑΜΠ ΜΠΡΙΖ – ΓΚΕΝΚ	
21:30	ΛΙΡΣ – ΑΝΤΕΡΛΕΧΤ	

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ – ΚΛΑΟΥΣΟΥΡΑ

22:00	ΡΑΣΙΝΓΚ ΚΛΑΜΠ – ΜΠΑΝΦΙΛΝΤ	NovaSports 2
00:10	ΜΠΟΚΑ ΤΖΟΥΝΙΟΡΣ – ΝΙΟΥΕΛΣ	NovaSports 2

ΜΠΑΣΚΕΤ – ΙΣΠΑΝΙΑ

13:30	ΡΕΑΛ ΜΑΔΡΙΤΗΣ – ΓΚΡΑΝ ΚΑΝΑΡΙΑ	CytaVision 4

ΤΡΙΤΗ 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΔΙΕΘΝΗ ΦΙΛΙΚΑ

15:45	ΣΕΡΒΙΑ – ΑΡΜΕΝΙΑ	CytaVision 1
21:00	ΒΟΣΝΙΑ – ΒΡΑΖΙΛΙΑ	

ΤΕΤΑΡΤΗ 29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΔΙΕΘΝΗ ΦΙΛΙΚΑ

15:45	ΚΥΠΡΟΣ – ΣΕΡΒΙΑ	CytaVision 1
16:00	ΙΣΡΑΗΛ – ΟΥΚΡΑΝΙΑ	
16:00	ΛΕΤΟΝΙΑ – ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	
17:00	ΓΕΩΡΓΙΑ – ΑΛΒΑΝΙΑ	
17:00	ΜΟΛΔΑΒΙΑ – ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	
18:45	ΚΑΝΑΔΑΣ – ΑΡΜΕΝΙΑ	CytaVision 1
19:00	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ – ΙΣΛΑΝΔΙΑ	CytaVision 4
19:00	ΟΥΓΓΑΡΙΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	
20:00	ΒΕΛΓΙΟ – ΕΛΛΑΔΑ	CytaVision 1
20:30	ΤΟΥΡΚΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	
20:45	ΔΑΝΙΑ - ΡΩΣΙΑ	
21:30	ΑΥΣΤΡΙΑ – ΦΙΛΑΝΔΙΑ	CytaVision 4
21:30	ΚΡΟΑΤΙΑ – ΣΟΥΗΔΙΑ	
21:30	ΙΤΑΛΙΑ – ΗΠΑ	
21:30	ΡΟΥΜΑΝΙΑ – ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ	
21:30	ΕΛΒΕΤΙΑ – ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	
21:45	ΙΡΛΑΝΔΙΑ – ΤΣΕΧΙΑ	CytaVision 3
21:45	ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΓΑΛΛΙΑ	CytaVision 5
21:45	Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ – ΝΟΡΒΗΓΙΑ	
21:45	ΣΛΟΒΕΝΙΑ – ΣΚΟΤΙΑ	
21:45	ΠΟΛΩΝΙΑ - ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	
22:00	ΑΓΓΛΙΑ – ΟΛΛΑΝΔΙΑ	LTV 1
22:00	ΙΣΠΑΝΙΑ – ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	

ΜΠΑΣΚΕΤ – ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ

21:00	ΟΥΝΙΞ ΚΑΖΑΝ – ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ	

ΠΕΜΠΤΗ, 1 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΜΠΑΣΚΕΤ – ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ

21:00	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΓΑΛΑΤΑΣΑΡΑΪ	

Οι ευρωπαϊκές εκδρομές των οπαδών του ΑΠΟΕΛ

- Στις χιλιομετρικές αποστάσεις υπολογίζεται και το ταξίδι της επιστροφής
- Οι τιμές είναι με διανυκτέρευση για δύο βράδια, σε δίκλινο δωμάτιο

14/2/2012
ΛΥΩΝ – ΑΠΟΕΛ
Λυών
Γαλλία

Έντεκα τσάρτερ και χιλιάδες μεμονωμένοι ταξιδιώτες από Κύπρο, Ελλάδα, Αγγλία, ΗΠΑ, Νότιο Αφρική, ακόμα και από Αυστραλία. Η μεγαλύτερη εκδρομή στην ιστορία του κυπριακού ποδοσφαίρου, που θα μείνει αξέχαστη στους κατοίκους της Λυών, οι οποίοι δεν έχουν ξαναδεί τέτοια μετακίνηση φιλάθλων ούτε από τη γειτονική Σεντ Ετιέν ή τη Μασσαλία, πόσο μάλλον σε ευρωπαϊκό παιχνίδι.

5.396 χλμ.
735 ευρώ

19/10/2011
ΠΟΡΤΟ – ΑΠΟΕΛ
Πόρτο
Πορτογαλία

Στις ακτές του Ατλαντικού, στην άλλη άκρη της Ευρώπης, μετά από πεντέμισι ώρες πτήσης, οι «πορτοκαλί» αψηφούν τον... δράκο και στήνουν μέχρι και ψηφιδωτό στη... φωλιά του. Τέσσερα τσάρτερ από Κύπρο, πάνω από 500 οπαδοί μεμονωμένα –τα αεροδρόμια Αθήνας και Μαδρίτης δεν προλάβαιναν να εξυπηρετούν κόσμο του ΑΠΟΕΛ–, ακόμα περισσότεροι από Μεγάλη Βρετανία.

7.448 χλμ.
685 ευρώ/ **499** ευρώ*

* ένα βράδυ

3/8/2011
ΣΛΟΒΑΝ – ΑΠΟΕΛ
Μπρατισλάβα
Σλοβακία

Τρεις πτήσεις τσάρτερ προσγειώνονται στο αεροδρόμιο της Μπρατισλάβας. Η μία λίγο πριν τη σέντρα φέρνει τους οργανωμένους, που προκαλούν πανικό στα σοκάκια του ιστορικού κέντρου μιας πανέμορφης πόλης, την οποία διασχίζει ο Δούναβης. Παρότι το γήπεδο «Πασιένκι» ήταν γεμάτο, εντούτοις οι «πορτοκαλί» κέρδισαν τη μάχη.

4.006 χλμ.
595 ευρώ

23/11/2011
ΖΕΝΙΤ – ΑΠΟΕΛ
Αγία Πετρούπολη
Ρωσία

Πρώτη φορά μετά το «Στάμφορντ Μπριτζ» ο ΑΠΟΕΛ αντιμετωπίζει πρόβλημα με τα εισιτήρια, καθώς η ζήτηση ξεπερνάει τα 1.200 κομμάτια που δικαιούται. Εξασφαλίζονται κάποιες εκατοντάδες ακόμα και οι «πορτοκαλί» κάνουν κατάληψη στην πανέμορφη Αγ. Πετρούπολη, ζεστάινοντας το παγωμένο και απαρχαιωμένο «Πετρόφσκι». Κόσμος φτάνει με τσάρτερ αλλά και από Μόσχα, Φρανκφούρτη, Πράγα, ακόμα και από Ρίγα (Λετονία), μέχρι και λίγες ώρες πριν από το παιχνίδι.

5.572 χλμ.
650 ευρώ

13/7/2011
ΣΚΕΝΤΕΡΜΠΕΟΥ – ΑΠΟΕΛ
Κορυτσά
Αλβανία

Το ταξίδι ξεκινάει από την αφιλόξενη Αλβανία και την τριτοκοσμική Κορυτσά. Οι 150 φίλοι των γαλαζοκιτρίνων πετάνε μέχρι Θεσσαλονίκη, όπου κάνουν ολιγοήμερες διακοπές, και περνάνε τα ελληνοαλβανικά σύνορα αυθημερόν. Στην Κορυτσά, που απέχει πέντε ώρες από τη συμπρωτεύουσα, τους υποδέχονται με πέτρες και μπουκάλια.

2.764 χλμ.
305 ευρώ

17/8/2011
ΒΙΣΛΑ – ΑΠΟΕΛ
Κρακοβία
Πολωνία

Η σιγουριά της συμμετοχής σε ευρωπαϊκό όμιλο και η προοπτική άλλων τριών ταξιδιών κράτησε αρκετό κόσμο στην Κύπρο, όμως τρία τσάρτερ πέταξαν για Κρακοβία. Το «Χενρίκα Ρεϊμάνα» θύμιζε... «Παρτιζάνα» και οι Πολωνοί κέρδισαν μια θέση στις καρδιές των ανθρώπων του ΑΠΟΕΛ για τη θέρμη με την οποία στήριζαν την ομάδα τους. Ήταν η μόνη κερκίδα που έκανε τους «πορτοκαλί» να μην ακούγονται.

4.036 χλμ.
630 ευρώ

28/9/2011
ΣΑΧΤΑΡ – ΑΠΟΕΛ
Ντόνετσκ
Ουκρανία

Λίγοι μένουν στο Ντόνετσκ που δεν έχει ξενοδοχεία, άλλοι στη Μαριούπολη και οι πιο πολλοί στο μακρινό Χάρκοβο, τρεις-τέσσερεις ώρες μακριά (με το ποϋλμαν). Τρία τσάρτερ έφτασαν την παραμονή του αγώνα και το τέταρτο τσάρτερ προσγειώθηκε στο Ντόνετσκ λίγο πριν από τη σέντρα, μεταφέροντας οπαδούς και τον πρόεδρο, που λόγω ιωσης δεν είχε ακολουθήσει την αποστολή. Οι Ουκρανοί καταταλαιπώρησαν στον δρόμο όσους μετέβησαν οδικώς από Μαριούπολη και Χάρκοβο, για να μην αφιχθούν νωρίτερα και να προκαλέσουν πανζουρλισμό στο Ντόνετσκ.

3.878 χλμ.
450 ευρώ*

* ένα βράδυ

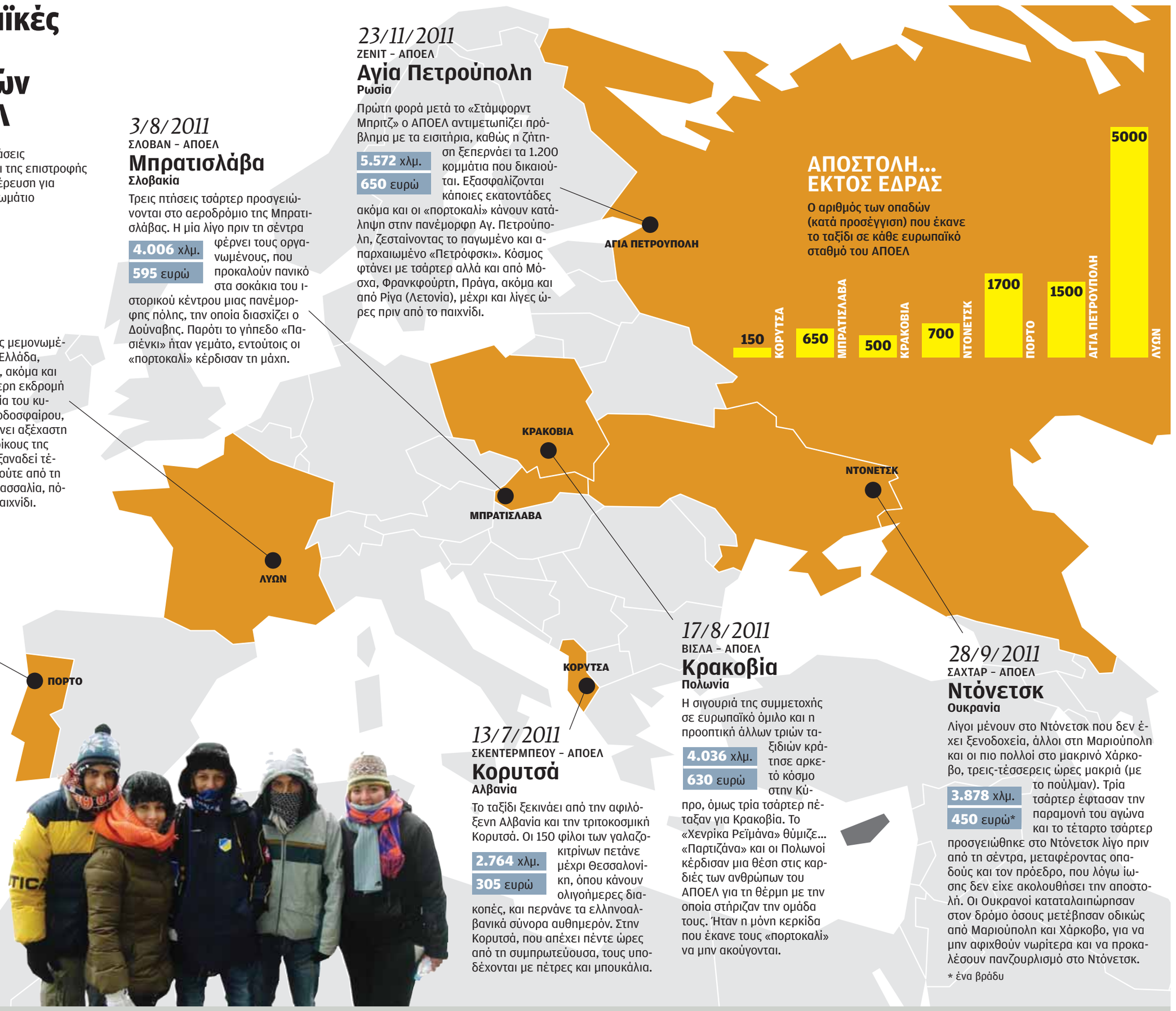

Διένυσαν 33.100 χλμ. για την ομάδα

Οι οπαδοί του ΑΠΟΕΛ έκαναν την Ευρώπη να διερωτάται: πόσους κατοίκους έχει η Κύπρος;

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Υπάρχει άνθρωπος που θα ταξίδευε από την Αυστραλία στη Γαλλία για να δει έναν ποδοσφαιρικό αγώνα; Ναι, υπάρχει και είναι οπαδός του ΑΠΟΕΛ. Όπως και ένας άλλος που ταξίδεψε από τη Νότιο Αφρική στη Λυών και μερικοί ακόμα, μετρημένοι ίσως στα δάκτυλα του ενός χεριού, που πέταξαν από τις ΗΠΑ.

Ορισμένοι βρέθηκαν στο Μιλάνο και πήγαν οδικώς μέχρι τη Λυών, έξι – επτά ώρες απόσταση, κάποιοι τον περασμένο Οκτώβριο πέταξαν από τη Λάρνακα στην Αθήνα, απ' εκεί στη Μαδρίτη και κατόπιν πήραν αεροπλάνο για Πόρτο, στη δεύτερη μεγαλύτερη φετινή εκ-

Πάνω από δέκα χιλιάδες Κύπριοι φίλαθλοι είδαν τους φετινούς ευρωπαϊκούς εκτός έδρας αγώνες του ΑΠΟΕΛ

στρατεία των φίλων του ΑΠΟΕΛ, τρίτη πιο μεγάλη στα χρονικά του συλλόγου, καθώς υπάρχει και το «Στάμφορντ Μπριτζ» τον Δεκέμβριο του 2009, στις εξέδρες του οποίου βρέθηκαν πάνω από 5.000 Κύπριοι (περίπου οι μισοί ήταν κάτοικοι Αγγλίας).

«Κι αν έψαξα παντού, ολόκληρη τη γη» τραγουδούν οι φίλοι του ΑΠΟΕΛ με μια δόση υπερβολής, όμως την Ευρώπη την έχουν γυρίσει σχεδόν ολόκληρη, από τη Ρωσία μέχρι την Πορτογαλία. Από το Ντόνετσκ μέχρι την Αγία Πετρούπολη στις όχθες της Βαλτικής, από τις ακτές του Ατλαντικό και το Πόρτο ως την Κορυτσά, οι «πορτοκαλί» δεν άφησαν πουθενά ασυνόδευτη την ομάδα, προκαλώντας έκπληξη στους ξένους παρόμοια με αυτήν που προκάλεσε η ομάδα του Γιοβάνοβιτς με τις επιδόσεις της στο γήπεδο.

Έγινε μόδα

Όταν πριν από μερικά χρόνια ο ΑΠΟΕΛ αδυνατούσε να γεμίσει ακόμα και τις 100 – 120 θέσεις που περίσσευαν στο τσάρτερ της ομάδας, φέτος δυο φορές οι γαλαζοκίτρινοι δεν μπορούσαν να ικανοποιήσουν τη ζήτηση για τα εισιτήρια των εκτός έδρας αγώνων τους. Οι εκδρομές έγιναν μόδα και παρότι δεν αγωνίστηκαν σε καμιά μεγάλη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα φέτος, εντούτοις γέμισαν τα αεροπλάνα.

Εκτιμάται ότι πάνω από δέκα χιλιάδες οπαδοί του ΑΠΟΕΛ είδαν από το γήπεδο τα επτά φετινά ευρωπαϊκά παιχνίδια της ομάδας, ταξιδεύοντας κατά κύριο λόγο με αεροπλάνο, αλλά και οδικώς: από τη Θεσσαλονίκη στην Κορυτσά για την ευρωπαϊκή πρεμιέρα τον Ιούλιο, αλλά και από το Χάρκοβο και τη Μαριούπολη μέχρι το Ντόνετσκ τον Σεπτέμβριο, καθώς στην πόλη όπου εδρεύει η Σαχτάρ δεν υπήρχαν αρκετές κλίνες για να τους φιλοξενήσουν. Μολονότι στο Ντόνετσκ πήγαν μόλις 700 οπαδοί, εντούτοις οι Ουκρανοί είχαν να λένε πως καμιά ευρωπαϊκή ομάδα, ούτε καν η Μπαρτσελόνα που πήγε εκεί για αγώνα των προημιτελικών, δεν είχε πάει τόσο κόσμο στην «Donbass Arena».

Πέρα από την υποστήριξη των ώρα του αγώνα, το σημαντικότερο όφελος από την ογκώδη παρουσία των φιλάθλων του ΑΠΟΕΛ στα εκτός έδρας παιχνίδια ήταν ότι καταδείκνυε σε κάθε πόλη που επισκεπτόταν η ομάδα, πως οι γαλαζοκίτρινοι μπορεί να είναι μικρή δύναμη του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου, ωστόσο, αποτελούν σημαντικό κλαμπ για την Κύπρο. Είναι πραγματικότητα πως όσο μικρή ομάδα κι αν είναι κάποια, όταν συνοδεύεται από μάζα φιλάθλων, δεν την υποτιμάς εύκολα.

Το πανό που υψώθηκε στο «Ζερλάν» δείχνει τα μέρη της Ευρώπης που έχουν επισκεφθεί οι «πορτοκαλί» τα τελευταία χρόνια.

Στον Μπουκούζ τους πήγε ο Ολάς

Η Λυών είναι γαστρονομική πρωτεύουσα της Γαλλίας και ο κυριότερος λόγος που μαζεύει τουρίστες είναι η λυωνέζικη κουζίνα, που δεν μοιάζει πολύ με τη γαλλική, καθώς είναι επηρεασμένη τόσο από τις γεύσεις των Άλπεων όσο και από τη μεσογειακή. Οι σεφ στη Λυών θεωρούνται σταρ, έχουν δικά τους εστιατόρια και φιλοξενούνται σε εξώφυλλα περιοδικών. Στη Λυών εδρεύει ο 86χρονος Πολ Μποκούζ, ένας από τους πιο διάσημους σεφ στον κόσμο, που ετοίμασε το μενού για την πρώτη πτήση του concorde το 1969. Έχει κάποιες brasseries στο κέντρο και ένα εστιατόριο εκτός πόλης, που απέσπασε τρία αστέρια Michelin. Εκεί ο Ζαν – Μισέλ Ολάς δεξιώθηκε την ηγεσία του ΑΠΟΕΛ την παραμονή του αγώνα, σερβίροντας αστακό, ακριβή σαμπάνια, κοτόπουλο φρικασέ και εκλεκτά τυριά.

Οταν η Λυών βάφτηκε πορτοκαλί

«Πρώτη φορά έρχονται στο γήπεδο μας τόσοι φιλοξενούμενοι, όχι μόνο σε διεθνή αγώνα αλλά και σε εγχώριο» έλεγε η υπεύθυνη ασφάλειας του «Ζερλάν» βλέποντας 5.000 οπαδούς του ΑΠΟΕΛ να παίρνουν θέση στην έδρα της Λυών. Πολλοί είχαν την απορία «πόσο πληθυσμό έχει η Κύπρος;» και όταν μάθαιναν αναρωτιόντουσαν «πόσοι θα ερχόσασταν αν είχατε πέντε εκατ. κατοίκους». Οι «Λιονέ» δεν θα ξεχάσουν ποτέ τους φίλους του ΑΠΟΕΛ όχι μόνο διότι έκαναν κατάληψη στην τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Γαλλίας (1,2 εκατ. κάτοικοι) αλλά και για τις συνήθειές τους. Πρώτα απ' όλα τη μανία κατανάλωσης. Για την πλειοψηφία σημείο συνάντησης δεν ήταν η πλατεία Bellecour στο κέντρο της πόλης αλλά το αχανές shopping mall στο Part Dieu, ένα από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη – είναι αμφίβολο αν κάποιοι κατάφεραν να το γυρίσουν σε τρεις μέρες. Οι ταξιτζήδες, φτηνοί, στα επίπεδα της Αθήνας περίπου, έκαναν χρυσές δουλειές. Τα εστιατόρια και οι καφετέριες στο κέντρο γεμάτα Κύπριους – κάποιοι δεν ικανοποιήθηκαν από την ιδιαίτερη λυωνέζικη κουζίνα, άλλα πήγαν για γαλλική και έφαγαν ωμά. Την ημέρα του αγώνα στο γραφείο τουρισμού σηκώθηκε πανό που καλωσόριζε τον κόσμο του ΑΠΟΕΛ. Η πόλη γνώρισε το καλύτερο τριήμερο της ιστορίας της.

Άνοιξαν τον κερματοδέκτη

Το πιο χαρακτηριστικό σκηνικό έγινε στο αεροδρόμιο, όταν σε διάστημα τριών ωρών έφευγαν οκτώ τσάρτερ –κοντά 1.500 άτομα– για Λάρνακα. Οι σκολάτες από τα καταστήματα και τα σάντουιτς από την καφετέρια είχαν εξαντληθεί, ενώ υπάλληλος άνοιξε τον κερματοδέκτη (έβγαζε σνακ και αναψυκτικά) για να τον ανεφοδιάσει και –καθώς δεν είχαν όλοι κέρματα– δεν τον έκλεισε ποτέ, πουλώντας χέρι-χέρι την πραμάτεια.

Η απόβαση ξεκίνησε από την Παρασκευή, πέντε μέρες πριν από τον αγώνα, όταν έφτασαν οι πρώτοι μεμονωμένοι από Μεγάλη Βρετανία αλλά και Κύπρο. Το Σάββατο αφίχθη το πρώτο τσάρτερ, την Κυριακή άλλα δύο σε μία πόλη που προσπαθούσε να βγει από την κατάψυξη, όπου είχε βυθιστεί τις προηγούμενες μέρες (το θερμόμετρο ανέβηκε πάνω από το μηδέν μόνο τη μέρα του αγώνα), γνωρίζοντας τις πιο κρύες μέρες του φετινού χειμώνα. Τη Δευτέρα η Λυών μιλούσε ελληνικά, συνολικά έντεκα ναυλωμένες πτήσεις είχαν αποβιβάσει τον μεγαλύτερο όγκο των φιλάθλων του ΑΠΟΕΛ που «κατέλαβαν» όλα τα ξενοδοχεία σε ακτίνα 10-15 λεπτών από το κέντρο. Από την Αγγλία έφτασαν δύο ποϋλμαν με τους «Bulldog» και εκατοντάδες άλλοι με πτήσεις της easy jet που επιχειρεί στο αεροδρόμιο της Λυών.

Άφθονη ζιβανία

Τη μέρα του αγώνα η πόλη έχει βαφτεί πορτοκαλί, η πλατεία Bellecour μέθυσε από τις μπίρες αλλά και τη ζιβανία που έρεε άφθονη. Το πρώτο σοκ οι Γάλλοι το έπαθαν την παραμονή του αγώνα, όταν στο προπονητικό κέντρο της Λυών βρέθηκαν σχεδόν χίλιοι «πορτοκαλί» για την προπόνηση, με τον Γιοβάνοβιτς να τους αφήνει εκεί σε όλη τη διάρκειά της, όχι στο πρώτο 15λεπτο όπως ορίζει ο κανονισμός. Οι Γάλλοι αστυνομικοί ήταν ιδιαίτερα ευγενικοί με τον κόσμο, διέκοψαν την κυκλοφορία στην πλατεία (προκαλώντας συνωστισμό στο κέντρο) αντί να διαλύσουν το πλήθος, προχώρησαν σε δύο συλλήψεις –ένας πέταξε μπουκάλι σε περιπολικό και άλλος κατείχε φωτοβολίδες– αφήνοντας τον έναν να δει το παιχνίδι. Τα γαλλικά ΜΜΕ έσπευσαν στην Bellecour να κινηματογραφήσουν τα συνθήματα, ένας κάμεραμαν αναγκάστηκε να… κάτσει για να τηρηθεί η… τάξη πριν από το «για σένα έχω χάσει το μυαλό». Περαστικοί χάζευαν, στέκονταν και τράβαγαν βίντεο με τα κινητά τους, άλλοι γίνονταν ένα με τους «τρελούς», η Λυών νέζικη «Les Progres» φιλοξένησε ολοσέλιδο αφιέρωμα στον κόσμο την επόμενη του ματς.

Ήταν... παντού

Στις εισόδους του «Ζερλάν» ο έλεγχος ήταν αυστηρός, αλλά είχε κενά και φάνηκε από το ότι οι οπαδοί του ΑΠΟΕΛ ήταν υπεράριθμοι στις 2.200 θέσεις που τους αναλογούσαν, καθώς όχι μόνο δεν ξεχώριζαν τα σκαλοπάτια, αλλά από μια στιγμή κι έπειτα δεν υπήρχε χώρος ούτε για να σταθούν. Τουλάχιστον 2.500 ήταν εκεί, άλλοι χίλιοι από την άλλη πλευρά της νεκρής ζώνης που ουσιαστικά χώριζε τον κόσμο του ΑΠΟΕΛ – δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί γιατί, όπως είπαν οι Γάλλοι, δεν είχε εξόδους κινδύνου –, 500 ήταν πλάι στον πυρήνα στην ανατολική και άλλοι 1.000 διάσπαρτοι αλλά και σε ομάδες από 30 έως 200 άτομα, στη δυτική και την ανατολική εξέδρα. Δεδομένο είναι πως αυτή η γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου θα μείνει αξέχαστη, τόσο στους οπαδούς του ΑΠΟΕΛ όσο και στους Γάλλους, που έζησαν μια εκστρατεία η οποία δύσκολα θα επαναληφθεί. Λίγοι είδαν και δεύτερο αγώνα Τσάμπιονς Λιγκ καθώς επέστρεψαν μέσω Μιλάνου, όπου την Τετάρτη παρακολούθησαν Μίλαν – Άρσεναλ.

Προετοιμάζοντας την επόμενη γενιά

Δέκα ταλαντούχοι ποδοσφαιριστές, με μεγαλύτερο τον 24χρονο Βουό, θέτουν τις βάσεις για την ΑΕΛ του μέλλοντος

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Οι «μεγάλοι» έχουν με την απόδοσή τους εκπλήξει το φίλαθλο κοινό προχωρώντας τη φετινή χρονιά από επιτυχία σε επιτυχία. Οι «μικροί», που εργάζονται μαζί στο βοηθητικό, προς το παρόν τούς καμαρώνουν αφομοιώνοντας τον επαγγελματισμό και κάποια αγωνιστικά χαρακτηριστικά τους. Μερικοί δε, όπως οι Βουό και Μοντέιρο και κατά δεύτερο λόγο ο Κάμπι, πρωταγωνιστούν στην εκπληκτική φετινή πορεία της ομάδας.

Ο Πάμπος Χριστοδούλου και ο Ρούι Ζούνιορ ξεκίνησαν από την πρώτη κιόλας μέρα που πάτησαν το πόδι τους στο βοηθητικό να θέτουν τις βάσεις για την ΑΕΛ των επόμενων χρόνων. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι τους τελευταίους δύο μήνες έχουν προπονηθεί με την πρώτη ομάδα όλα τα μέλη της εφηβικής ομάδας και κάποιοι από τους 17άρηδες, ενώ ο υπεύθυνος ακαδημιών Ραϊμόντ Ατεφέλντ βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τον τεχνικό διευθυντή, ανταλλάζοντας πληροφορίες. Πέραν τούτου, μια δεκάδα παικτών, ο μεγαλύτερος των οποίων βρίσκεται μόλις στα 24 του χρόνια (Πατρίκ Βουό), εργάζεται καθημερινά στο βοηθητικό γήπεδο του Τσιρείου, αποτελώντας μέλη της επαγγελματικής ομάδας.

Ο ερχομός τον χειμώνα των Ντιαλό Κάμπι και Ούγκο Σόουζα, που είναι εν ενεργεία μέλη της Εθνικής Ελπίδων της Πορτογαλίας, αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς την τοποθέτηση των βάσεων για να δημιουργηθεί ο κορμός με τον οποίο θα πορευτεί η ομάδα τα επόμενα χρόνια. Πέραν των δύο νεαρών Πορτογάλων και του Πατρίκ Βουό, υπάρχουν άλλες επτά μονάδες που αναμένεται –υπό τις κατάλληλες συνθήκες– να δημιουργήσουν την ΑΕΛ των επόμενων δέκα χρόνων. Την κατηγορία αυτή απαρτίζουν κυρίως οι νεαροί Κύπριοι που μεγάλωσαν ποδοσφαιρικά στις ακαδημίες της ΑΕΛ και στο εγγύς μέλλον, με την ευχή όλων, θα πρωταγωνιστούν στα κυπριακά γήπεδα.

SAVVIDES PHOTO

Ο 23χρονος Ζορζ Μοντέιρο αποτελεί μια επένδυση για το μέλλον, αξίας 100.000 ευρώ.

Μια δεκάδα ελπίδες

Παίκτης	Καταγωγή	Θέση	Ημ/νία γέννησης
1. Πατρίκ Βουό	Ακτή Ελεφαντοστού	Ε	25 Ιουν. 1987
2. Ζορζ Μοντέιρο	**Πορτογαλία**	**Μ**	**15 Αυγ. 1988**
3. Παντελής Πίτσιλλος	Κύπρος	Α	31 Αυγ. 1989
4. Άγγελος Περικλέους	**Κύπρος**	**Μ**	**5 Ιαν. 1990**
5. Ούγκο Σόουζα	Πορτογαλία	Α	4 Αυγ. 1992
6. Αλιού Ντιαλό Κάμπι	**Πορτογαλία**	**Μ**	**5 Φεβρ. 1992**
7. Νικόλας Θεοδώρου	Κύπρος	Ε	22 Μαρ. 1993
8. Ανδρέας Κυριάκου	**Κύπρος**	**Α**	**5 Φεβρ. 1994**
9. Κρίστης Ανδρέου	Κύπρος	Ε	12 Αυγ. 1994
10. Ευάγγελος Γεωργίου	**Κύπρος**	**Τ**	**1η Ιαν. 1995**

ΠΑΤΡΙΚ ΒΟΥΟ
Το αστέρι

Εάν η ομάδα των πιτσιρικάδων αγωνιζόταν στο πρωτάθλημα, θα ήταν το μεγάλο της αστέρι. Ο 24χρονος Ιβοριανός είναι μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις της φετινής λίγκας, αγωνιζόμενος στην κορυφή της επίθεσης των Λεμεσιανών. Πρώην φορ της Ακαντέμικα, αναμένεται σύντομα να ανανεώσει το συμβόλαιό του, καθώς η διοίκηση επιθυμεί να τον κρατήσει για πολλά χρόνια στη Λεμεσό. Τις επόμενες ημέρες φτάνει στη Λεμεσό ο ατζέντης του για να πέσουν οι υπογραφές σε νέο συμβόλαιο με αυξημένες απολαβές, καθώς σήμερα είναι από τους πιο χαμηλά αμειβόμενους στο ρόστερ, αφού το ετήσιο εισόδημά του είναι κάτω από τις 40.000 ευρώ.

ΖΟΡΖ ΜΟΝΤΕΪΡΟ
Ο υποσχόμενος

Έχει πλέον καθιερωθεί ως το βασικό δεξί χαφ της ομάδας. Ο 23χρονος Πορτογάλος, που για να έρθει στη Λεμεσό δαπανήθηκαν 100.000 ευρώ, με βάση τις προσδοκίες των υπευθύνων αναμένεται να αποτελέσει το μεγάλο αστέρι της ΑΕΛ στα επόμενα χρόνια. Ήδη η διοίκηση φρόντισε να τον κρατήσει στην ομάδα δεσμεύοντας τον με δύο χρόνια κλειστό συμβόλαιο (λήγει το 2013).

ΚΑΜΠΙ - ΣΟΟΥΖΑ
Δίδυμο διεθνών Πορτογάλων

Οι διασυνδέσεις του τεχνικού διευθυντή Ρούι Ζούνιορ φτάνουν μέχρι το Λονδίνο και τις ακαδημίες της Τσέλσι. Η ενσωμάτωση στο ρόστερ του 19χρονου Ντιαλό Κάμπι, κατά τη χειμερινή μεταγραφική περίοδο, αποτέλεσε μεγάλη έκπληξη, νοουμένου ότι ο παίκτης εξακολουθεί να ανήκει στο έμψυχο υλικό της ομάδας του Ρόμαν Αμπράμοβιτς. Προς το παρόν, οι κίτρινοι της Λεμεσού έχουν καταφέρει να συνάψουν συμβόλαιο μέχρι και το τέλος της σεζόν, οπότε και θα συζητήσουν με τους Λονδρέζους το ενδεχόμενο παραμονής του στη Λεμεσό. Η παραμονή του πολυσύνθετου μέσου στην ομάδα θα εξαρτηθεί κυρίως από τον ίδιο, αφού αν επιθυμεί να συνεχίσει τη συνεργασία του με τους Λεμεσιανούς, τότε θα γίνουν προσπάθειες για να βρεθεί η φόρμουλα ούτως ώστε να υπογράψει μακρόχρονο συμβόλαιο.

Πέραν του Πορτογάλου (με καταγωγή από τη Γουινέα-Μπισσάου), τον φετινό χειμώνα αποκτήθηκε ο επίσης 19χρονος Ούγκο Σόουζα. Ο νεαρός, που είναι συμπαίκτης του Κάμπι στην Ελπίδων της Πορτογαλίας, αγωνίζεται ως στόπερ και δεν αποκλείεται σύντομα να κάνει ντεμπούτο με την κίτρινη φανέλα, αναπληρώνοντας το κενό που θα δημιουργηθεί με τις απουσίες είτε του Ντόσα είτε του Έντβιν Ουόν. Η ΑΕΛ έχει αποκτήσει τα δικαιώματα του Σόουζα από την Πόρτο μέχρι το καλοκαίρι του 2013, έχοντας ταυτόχρονα την επιλογή ανανέωσης της συνεργασίας.

ΠΙΤΣΙΛΛΟΣ - ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ
Μεγάλοι... μικροί

Αμφότεροι εδώ και χρόνια ψάχνουν την ευκαιρία που θα τους καθιερώσει στην ανδρική ομάδα. Ο μεν Παντελής Πίτσιλλος αποτελεί συχνά μεταγραφικό στόχων άλλων ομάδων, ο δε Άγγελος Περικλέους έχει εδώ και χρόνια αποκτήσει… Όσκαρ ατυχίας, αφού υπέστη δύο φορές ρήξη χιαστών. Και οι δύο συχνά-πυκνά παρακολουθούν τα παιχνίδια της πρώτης ομάδας από τον πάγκο, περιμένοντας τη στιγμή που θα εισέλθουν στον αγωνιστικό χώρο. Ο 23χρονος Πίτσιλλος, που έκανε φοβερές εμφανίσεις αγωνιζόμενος (σε θέση αμυντικού χαφ) ως δανεικός με τη φανέλα του Άρη, υπολογίζεται από τον Πάμπο Χριστοδούλου για τη θέση του αριστερού μπακ. Καθαρόαιμος ανασταλτικός μέσος, ο 21χρονος Περικλέους πέρασε με επιτυχία ως δανεικός από τον Ατρόμητο και θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα που ανέδειξε η ΑΕΛ τα τελευταία χρόνια.

Η γενιά του '94...

Δύο επιθετικοί, ένας κεντρικός αμυντικός και ένας τερματοφύλακας συμπληρώνουν τη δεκάδα της «νουβέλ βαγκ» των κιτρίνων. Ο πιο διάσημος εξ αυτών είναι ο Κρίστης Ανδρέου, που αποτελεί μια από τις επιλογές του Πάμπου Χριστοδούλου στον χώρο της επίθεσης. Ο 17χρονος φορ, που το καλοκαίρι πέρασε από δοκιμαστικά στην Πάρμα, έχει όλες τις προδιαγραφές για μεγάλη καριέρα, ενώ έχει ήδη συμμετάσχει σε έναν αγώνα πρωταθλήματος και έναν κυπέλλου.
Ένα ακόμη μεγάλο ταλέντο που βρίσκεται στις τάξεις της ΑΕΛ είναι ο 18χρονος Νικόλας Θεοδώρου. Παρτενέρ του Κρίστη στην επίθεση της εφηβικής ομάδας, ταλαιπωρήθηκε τελευταία από έναν σοβαρό τραυματισμό που τον άφησε μακριά από την προετοιμασία της ανδρικής ομάδας το περασμένο καλοκαίρι. Μέλος της ομάδας, που γεμίζει με ελπίδα το μέλλον των Λεμεσιανών, είναι και ο 17χρονος Ανδρέας Κυριάκου, που αποτελεί βασικό στέλεχος των «μικρών» Εθνικών αγωνιζόμενος στο κέντρο της άμυνας. Τη δεκάδα των «χρυσών» παιδιών ολοκληρώνει ο Ευάγγελος Γεωργίου, γεννημένος το 1995. Ο ύψους 1,87 μ. πορτιέρο, που έχει την ευκαιρία να εργάζεται με τους Ντεγκρά και Χίντι στις προπονήσεις, είναι ο άνθρωπος που τα επόμενα χρόνια θα κληθεί να υπερασπιστεί την εστία της ΑΕΛ, της ομάδας που τον μεγαλώνει ποδοσφαιρικά.

Κόπωση, ο ανίκητος αντίπαλος του ΑΠΟΕΛ

Υπάρχει παραδοχή πως η ομάδα είναι πολύ καταπονημένη και τα περιθώρια βελτίωσης έως το τέλος της σεζόν είναι εξαιρετικά περιορισμένα

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Η δημόσια παραδοχή του προπονητή για «ομάδα που υποφέρει», οι off the record τοποθετήσεις, όσα λέγονται σε πηγαδάκια αλλά και οι πληροφορίες που βγαίνουν από τον Αρχάγγελο αποτελούν κομμάτια που αν συναρμολογηθούν δημιουργούν το παζλ το οποίο εξηγεί την αγωνιστική εικόνα που παρουσιάζει σήμερα ο ΑΠΟΕΛ. Μια ομάδα κουρασμένη, καταπονημένη από τις εντάσεις των εννιά αγώνων στο Τσάμπιονς Λιγκ (δυο πλέι οφ, έξι ομίλων, ένας νοκ άουτ), από την οποία δεν λείπουν τόσο οι αντοχές όσο η σπιρτάδα. Δεν είναι μόνο το σύστημα που κάνει την ομάδα προβλέψιμη, αλλά τα βαριά πόδια και η έλλειψη φρεσκάδας που επιτρέπουν στον ταμπουρωμένο αντίπαλο να την μπλοκάρει. Πέραν όλων των άλλων είναι και η ψυχολογία παικτών, προπονητή και φιλάθλων που έχει πιάσει πάτο και, όπως λένε και κάποιοι (όχι και τόσο) παλιοί παίκτες «η ψυχολογία στον ΑΠΟΕΛ κερδίζει και χάνει πρωταθλήματα».

Η εικόνα του Πίντο που μοιάζει μόλις να έχει τερματίσει τον μαραθώνιο, είναι ενδεικτική της τωρινής κατάστασης του ρόστερ.

Η ανθρώπινη αφοσίωση στο Τσάμπιονς Λιγκ

Με όποιον ποδοσφαιριστή του ΑΠΟΕΛ κι αν μιλήσεις θα σου πει πως είναι παράξενο το συναίσθημα να παίζεις στα «σαλόνια» του Τσάμπιονς Λιγκ την Τετάρτη και την Κυριακή να αγωνίζεται στα «αλώνια» του κυπριακού πρωταθλήματος. Η προσαρμογή είναι εξαιρετική δύσκολη και αυτό κόστισε βαθμούς στον ΑΠΟΕΛ την εποχή που είχε δυνάμεις αλλά δεν μετουσίωνε την υπεροχή του στο μάξιμουμ των βαθμών. Η δυσκολία προσαρμογής είναι ανθρώπινη και τη βιώνουν όλοι όσοι έχουν επαφή με το Τσάμπιονς Λιγκ, ακόμα και οι... δημοσιογράφοι δυσκολευόμαστε να προσαρμοστούμε στο γραφείο τις επόμενες μέρες, έπειτα από ένα ευρωπαϊκό αγώνα. Ένας παίκτης της Ρεάλ είναι κάθε χρόνο στο Τσάμπιονς Λιγκ, κάποιος του ΑΠΟΕΛ βιώνει πρωτόγνωρα συναισθήματα και ίσως ξεφεύγει, παρασύρεται στην προσπάθεια να ρουφήξει κάθε στιγμή. Για πολλούς το Τσάμπιονς Λιγκ αποτέλεσε ευκαιρία να αποδείξουν στη διεθνή σκηνή πως δεν έχουν ξοφλήσει ακόμα, για άλλους η τελευταία ευκαιρία για ένα καλό συμβόλαιο που θα εξασφάλιζε το μέλλον τους. Μέσα στον επαγγελματικό αθλητισμό είναι και αυτά.

Δύσκολη ανάκαμψη

Όπως οι ίδιοι οι άνθρωποί της παραδέχονται, τα περιθώρια βελτίωσης μέσα στους επόμενους δυο, καθοριστικούς μήνες είναι περιορισμένα και προκύπτει πως θα είναι επιτυχία αν μόνο και μόνο ο ΑΠΟΕΛ καταφέρει να διεκδικήσει το πρωτάθλημα έως το τέλος, κάτι που θα συνεπάγεται την εξασφάλιση ενός εισιτηρίου για το Γιουρόπα Λιγκ, κάτι που είναι ο αντικειμενικός στόχος, όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα. Ακόμα και στη ρεβάνς με τη Λυών είναι αμφίβολο αν οι γαλαζοκίτρινοι μπορούν να πιάσουν την απόδοση που είχαν στα παιχνίδια των Ομίλων.

Καταπόνηση

Κάθε ένας από τους εννιά αγώνες Τσάμπιονς Λιγκ ισούται με δύο – τρία ματς του εγχώριου πρωταθλήματος, ενώ στα οκτώ από τα εννιά παιχνίδια ο ΑΠΟΕΛ αναγκάστηκε να τρέξει περισσότερα χιλιόμετρα από τον αντίπαλό προκειμένου να καλύψει το ποιοτικό μειονέκτημά του. Την κατάσταση επιβαρύνει το ότι οι ποδοσφαιριστές δεν αγωνίζονται κάθε εβδομάδα σε αυτές τις εντάσεις, όπως συμβαίνει με τους ξένους συναδέλφους τους. Επί παραδείγματι, τουλάχιστον οι μισές ομάδες της ρώσικης λίγκας είναι σε υψηλότερο επίπεδο από τον πρωταθλητή Κύπρου, οπότε είτε με τον ΑΠΟΕΛ αγωνιζόταν η Ζενίτ είτε με τη Ρούμπιν Καζάν, ήταν το ίδιο πράγμα. Για τη Λυών, τα πιο πολλά παιχνίδια του Σαμπιονά είναι λιγότερο απαιτητικά από αυτά με την κυπριακή ομάδα.

Οι παίκτες του Γιοβάνοβιτς πρώτη ή δεύτερη φορά στην καριέρα τους δούλευαν σε αυτές τις εντάσεις, αν και ορισμένοι έχουν 30αρίσει. Οι οργανισμοί, τα σώματά τους, ήταν αμάθητα. Αυτό μεγέθυνε τον χρόνο που χρειάζονται για επαναφορά. Ανασταλτικό παράγοντα στην επαναφορά παίζει και η ηλικία, καθώς ο ΑΠΟΕΛ είναι η δεύτερη πιο γερασμένη ομάδα στην Ευρώπη, μετά τη Μίλαν. Όμως οι παίκτες των «ροσονέρι» παίζουν συνεχώς σε αυτές τις συνθήκες, άρα είναι εξοικειωμένοι. Αν το σώμα ενός 22χρονου θέλει δύο μέρες να επανέλθει από ένα δύσκολο παιχνίδι, ο 32άρης θέλει πέντε μέρες. Το περασμένο καλοκαίρι στον ΑΠΟΕΛ έλεγαν πως διδάχθηκαν από την προηγούμενη ευρωπαϊκή περιοδεία και ότι φέτος τα πράγματα θα ήταν καλύτερα. Κι όντως, υπήρξε πρόοδος όπως π.χ. στο θέμα των τραυματισμών που δεν ταλαιπωρούν πλέον την ομάδα. Όμως οι γαλαζοκίτρινοι έφτασαν ακόμα πιο μακριά και έζησαν νέες, πρωτόγνωρες (για όλους στον Αρχάγγελο) καταστάσεις.

Διαχείριση ρόστερ

Το φάρμακο στο πρόβλημα του ΑΠΟΕΛ είναι ένα μεγαλύτερο αλλά και πιο ανθεκτικό ρόστερ, δηλαδή περισσότεροι και νεαρότεροι παίκτες, μαθημένοι στις υψηλές εντάσεις. Διότι μπορεί ένας παίκτης της Λυών να παίζει Τετάρτη – Κυριακή χωρίς πρόβλημα, άρα 22-23 ποδοσφαιριστές να αρκούν στον Ρεμί Γκαρντ, όμως από τη στιγμή που αυτοί του ΑΠΟΕΛ θέλουν μεγαλύτερο χρόνο επαναφοράς, θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερο ρόστερ και ευρύτερο ροτέισον. Επομένως, θα έπρεπε να ανέβει κι άλλο το μπάτζετ, το οποίο –θυμίζουμε– αυξήθηκε κατά ένα εκατ. ευρώ μετά την πρόκριση στους Ομίλους. Μη λησμονούμε πως το καλοκαίρι ο ΑΠΟΕΛ σχεδιάστηκε στη βάση της συμμετοχής στο Γιουρόπα Λιγκ, οπότε δεν μπορούσε να ανοιχτεί οικονομικά.

Έγιναν και λάθη

Το ρόστερ αξιοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό. Με εξαίρεση τους Κισσα, Πάνο Κωνσταντίνου, Ηλία και Σατσιά, οι υπόλοιποι έχουν σχεδόν μοιραστεί τον χρόνο συμμετοχής, αν εξαιρέσουμε τους Πίντο και Μοράις που είναι βαρυφορτωμένοι. Θα μπορούσε να αποφευχθεί η συμμετοχή πρωτοκλασάτων σε παιχνίδια με υποδεέστερους αντιπάλους, με αποκορύφωμα τον αγώνα με τον Ακρίτα όπου ξεκίνησαν οι Μοράις, Πίντο, Τρισκόφσκι, Μαρσίνιο και Μαντούκα. Όμως ο ΑΠΟΕΛ δεν κατάφερνε να κερδίσει ματς με μικρές ομάδες χωρίς τα αστέρια του. Αυτό ήταν το μειονέκτημά του. Αν η κατάσταση της ομάδας είναι τόσο δύσκολη όσο περιγράφεται, ίσως το μεγαλύτερο λάθος να ήταν η συρρίκνωση (κατά ένα μέλος) του ρόστερ στη μεταγραφική περίοδο του χειμώνα, αλλά και η αντικατάσταση του 24χρονου Μπελαΐντ με τον 34χρονο Σόουζα, κάτι που εκτόξευσε τον μέσο όρο ηλικίας – πάντως ο Πορτογάλος είναι πολύ καλύτερος στο γήπεδο. Εκεί που (όπως αποδεικνύεται) ο ΑΠΟΕΛ χρειαζόταν ποσοτική ενίσχυση, αποδυναμώθηκε.

Οι λόγοι που υποφέρουν οι γαλαζοκίτρινοι

Επτά στοιχεία που μπορούν να εξηγήσουν την κατάσταση των ποδοσφαιριστών.

1 Επιβάρυνση
Κάθε αγώνας Τσάμπιονς Λιγκ αντιστοιχεί σε δύο – τρεις του εγχώριου πρωταθλήματος.

2 Ποιοτικό μειονέκτημα
Στο Τσάμπιονς Λιγκ οι παίκτες του Γιοβάνοβιτς τρέχουν πιο πολύ από τους αντιπάλους, προκειμένου να καλύψουν το ποιοτικό μειονέκτημά τους.

3 Επίπεδο πρωταθλήματος
Τεράστια η διαφορά στις απαιτήσεις ενός αγώνα του εγχώριου πρωταθλήματος και ενός Τσάμπιονς Λιγκ. Οι μεταπτώσεις δεν βοηθούν.

4 Ασυνήθιστοι
Για τους περισσότερους του ρόστερ οι φετινές εντάσεις είναι πρωτοφανείς. Όταν το σώμα είναι ασυνήθιστο, είναι δυσκολότερο να προσαρμοστεί.

5 Ψηλός μ.ό. ηλικίας
Διαφορετικός είναι ο χρόνος επαναφοράς που θέλει το σώμα ενός 32χρονου από αυτό ενός ποδοσφαιριστή κατά δέκα χρόνια μικρότερου.

6 Αποδυνάμωση ρόστερ
Τον χειμώνα αντί να μπολιαστεί το ρόστερ με νέο αίμα, συρρικνώθηκε κατά ένα μέλος και ανέβηκε ο μέσος όρος ηλικίας.

7 Περιορισμένο ροτέισον
Θα μπορούσε να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση παικτών όπως των Πίντο και Μοράις σε ματς σαν κι αυτό με τον Ακρίτα. Σατσιάς – Ηλία θα μπορούσαν να έπαιζαν περισσότερο.

Ο άνεργος Φρέντι, το πάθος και η έκρηξη

Από τον Μουρίνιο στον Πάμπο και μετά στον Λάρκου, τον πρώτο που τον έβαλε στην κορυφή

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ**

Ήλθε στην Κύπρο το 2007 για να δοκιμαστεί από τον Πάμπο Χριστοδούλου, που τότε ήταν προπονητής στη Δόξα Κατωκοπιάς. Φιλοξενούμενος στο σπίτι του μάνατζέρ του, Κώστα Χριστοδούλου, περνούσε από το μικροσκόπιο του Κύπριου τεχνικού, ο οποίος τελικά άναψε το πράσινο φως για την απόκτησή του, υπό το καθεστώς του άνεργου, αφού το πρωτάθλημα είχε ήδη ξεκινήσει. Ο λόγος για τον Φρεντερίκο Κάστρο Ρόκε ντο Σάντος ή απλώς Φρέντι, όπως έχει γίνει ευρέως γνωστός από τη θητεία του στην Κύπρο. Ο Αγκολέζος επιθετικός μετρά, ήδη, 5½ χρόνια παρουσίας στο νησί μας και η ανέλιξή του αποτελεί σημείο αναφοράς. Με το πάθος που δείχνει στο γήπεδο, γίνεται άμεσα το αγαπημένο παιδί της κερκίδας, σε όποια ομάδα και αν αγωνίστηκε – Δόξα, Ένωση, ΑΕΛ. Με την Ομόνοια, στο ντεμπούτο του κόντρα στη Σάλτσμπουργκ «ανάγκασε» τους πράσινους φιλάθλους να κάνουν, το όνομά του, σύνθημα στα χείλη τους, στα πρώτα 35 λεπτά.

«I am the number one»

Αυτό το απαράμιλλο πάθος δεν το επιδεικνύει και εκτός του γηπέδου. Στον αγωνιστικό χώρο, όμως βγάζει αυτή την «τρέλα», επειδή του αρέσει αφάνταστα το ποδόσφαιρο. Παθιάζεται να δίνει τα πάντα για να είναι ο πρώτος. Αυτό δείχνει και το χτύπημα στο στήθος του, όταν πετυχαίνει κάποιο γκολ. Είναι σαν να θέλει να δηλώσει «I am the number one». «Δεν είναι τόσο παθιασμένος εκτός γηπέδου, αλλά είναι πολύ πλακατζής. Είναι "χρυσό" παιδί ο Φρέντι» δήλωσε στην «Κ» άνθρωπος από το κοντινό του περιβάλλον.

Η καριέρα του

Από την πορτογαλική Εστορίλ έκανε τα πρώτα του ποδοσφαιρικά βήματα. Εκεί δημιούργησε και το πρώτο ρεκόρ –13 γκολ– το οποίο ξεπέρασε μόλις πρόσφατα. Από εκεί, ο Ζοσέ Μουρίνιο, που ήταν ακόμα στο ξεκίνημα της καριέρας του, τον πήρε στη Λεϊρία, όπου έμεινε μέχρι το 2005. Μετά από σύντομα περάσματα από Μορεϊρένσε, Αλ Χαραφά, Ντεσπορτίβο Άβες και Νεγκέρι Σεμπιλάν, ο μάνατζέρ του, μετά από συστάσεις φίλων του, τον έφερε στην Κύπρο το 2007. Η συνέχεια είναι γνωστή. Βήμα-βήμα έφτασε μέχρι το «Ηλίας Πούλλος», φορώντας την πράσινη φανέλα, με την οποία κάνει την καλύτερη σεζόν της καριέρας του.

Επιθετικός κορυφής

Όταν στα μέσα του Αυγούστου η Ομόνοια κατέληγε στην απόκτηση του Φρέντι, πολλοί δεν περίμεναν να έχει αυτά τα αποτελέσματα, αφού οι πράσινοι ζητούσαν ένα παίκτη που θα… γέμιζε την περιοχή. Ο μόνος που τον πίστευε τόσο πολύ ήταν ο «Καραβίδας» λέγοντας από την πρώτη μέρα πως «όχι μόνο θα βοηθήσει, αλλά θα κάνει τη διαφορά». Ο Αγκολέζος, όμως ποτέ του δεν είχε αγωνιστεί στην κορυφή, καθώς επιλεγόταν ως πλάγιος επιθετικός στις άλλες ομάδες όπου θήτευσε. Λίγους μήνες μετά «αναγκάζει» όλους στο πράσινο στρατόπεδο να σταυροκοπιούνται να είναι γερός, ώστε να συνεχίσει να ρίχνει «κατά ριπάς» στις αντίπαλες εστίες. Ο Φρέντι έχει σημειώσει, μέχρι στιγμής, 14 τέρματα, δημιούργησε νέο ρεκόρ καριέρας και έχει την προοπτική να το επεκτείνει. Πάντως, ο ίδιος έθεσε σαν στόχο τα 20 τέρματα στη φετινή σεζόν.

Παίκτης... έδρας

Φτιάχνεται στο ΓΣΠ, όπως δείχνουν τα στατιστικά του, καθώς πέτυχε τα 12 από τα 14 τέρματα στην έδρα των πρασίνων. Μόνο με Ανόρθωση στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» και με Ερμή στο «Αμμόχωστος» μπόρεσε να βρει δίχτυα σε εκτός έδρας παιχνίδι. Ο Αγκολέζος επιθετικός δείχνει, με κάθε ευκαιρία, ότι έχει στο αίμα του το γκολ. Όταν βρεθεί κοντά στη μικρή περιοχή, δύσκολα τη γλιτώνει ο αντίπαλος τερματοφύλακας. Είτε με το κεφάλι είτε με ένα εκ των δύο ποδιών του θα βρει τον τρόπο να στείλει την μπάλα στο πλεχτό.

Οι «τροφοδότες» του

Τα περισσότερα «σερβιρίσματα» στον Αγκολέζο έκανε ο Γιώργος Εφραίμ, ο οποίος σε τρεις περιπτώσεις (δύο με Απόλλωνα και μία με Σαλαμίνα) έβγαλε μπαλιά ακριβείας στο κεφάλι του Φρέντι. Ο διεθνής παίκτης έδωσε και την πάσα στο γκολ του Αγκολέζου στο ματς με τη Σάλτσμπουργκ. Τρεις έδωσε και ο Κωνσταντίνος Μακρίδης (Ανόρθωση, Σαλαμίνα, ΑΕΛ). Από μία «τροφοδοσία» στον Αγκολέζο έκαναν οι Αβραάμ (Αλκή), Αλωνεύτης (Ερμής), Χριστοφή (ΑΕΚ) και Αγουιάρ (Ολυμπιακός). Με τον Άρη ο Αβραάμ έκανε σουτ και αφού απεκρούσθηκε από τον Ενζεμά κατέληξε στον Φρέντι. Τα άλλα τρία γκολ, που υπολείπονται, επιτεύχθηκαν από την άσπρη βούλα και σημειώθηκαν κόντρα στον Ερμή και την Αναγέννηση (2).

Πότε σκοράρει;

Όπως δείχνουν οι αριθμοί, ο Φρέντι δεν σκοράρει στο πρώτο τέταρτο του αγώνα, ενώ τα πιο παραγωγικά 15 λεπτά είναι το από 61 μέχρι το 75, διάστημα στο οποίο βρήκε δίχτυα σε επτά περιπτώσεις. Τρία –και άλλο ένα με τη Σάλτσμπουργκ– πέτυχε στο τελευταίο τέταρτο του πρώτου ημιχρόνου.

ΠΟΤΕ ΣΚΟΡΑΡΕΙ

0-15	16-30	31-45	46-60	61-75	76-90
0	1	4	1	7	2

ΟΛΑ ΤΑ ΓΚΟΛ ΤΟΥ

1. Ομόνοια-Σάλτσμπουργκ
2. Ομόνοια-Αλκή
3. Ανόρθωση-Ομόνοια
4. Ομόνοια-Ερμής
5. Ομόνοια-ΑΕΚ
6. Ομόνοια-ΑΕΛ
7. Ομόνοια-Απόλλων
8. Ομόνοια-Απόλλων
9. Ομόνοια-Νέα Σαλαμίνα
10. Ομόνοια-Νέα Σαλαμίνα
11. Ομόνοια-Άρης
12. Ερμής-Ομόνοια
13. Ομόνοια-Δερύνεια
14. Ομόνοια-Δερύνεια
15. Ομόνοια-Ολυμπιακός

- **Όταν ήλθε** πρώτη φορά στην Κύπρο φιλοξενήθηκε στο σπίτι του ατζέντη του, Κώστα Χριστοδούλου, μέχρι να τον δοκιμάσει ο Πάμπος Χριστοδούλου και να τον πάρει στη Δόξα ως άνεργο.
- **Είναι παίκτης** ψυχολογίας, εξ ου και οι φοβερές επιδόσεις του στα εντός έδρας παιχνίδια, όπου έχει σκοράρει 12 από τα 14 γκολ.
- **Στην Ένωση** δεν προσαρμόστηκε ποτέ και οι Παραλιμνίτες έχουν να λένε πολλά για την εξωγηπεδική του ζωή.
- **Είναι πεντέμισι** χρόνια στην Κύπρο, αλλά πρώτη φορά φέτος παίζει στην κορυφή της επίθεσης.

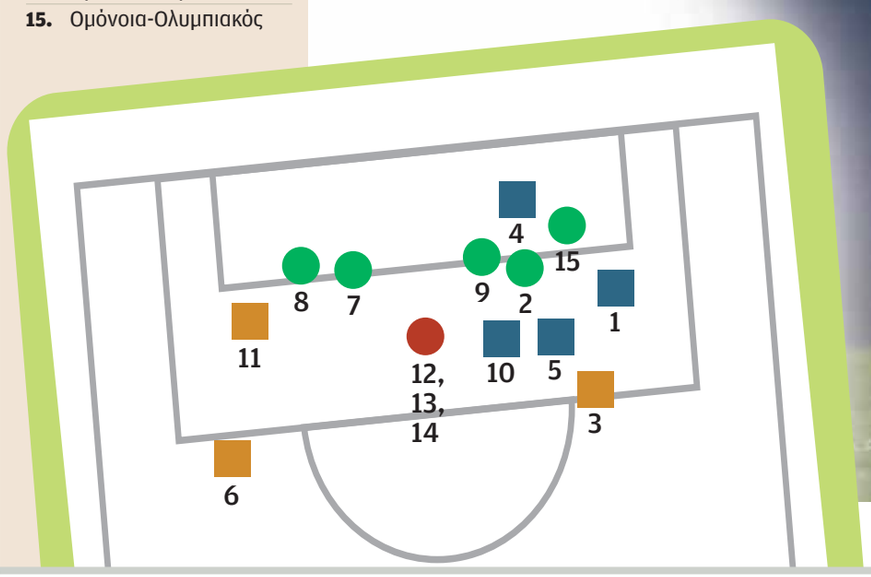

Το απαράμιλλο πάθος που έχει στο γήπεδο, δεν το βγάζει και στην προσωπική του ζωή, καθώς χαρακτηρίζεται «χρυσό» παιδί

Αλλάζει τη μισή ομάδα το καλοκαίρι ο Απόλλωνας

Εννιά παίκτες δεσμεύονται και για του χρόνου, δύο- τρεις θα ανανεώσουν τα συμβόλαιά τους

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Πέραν των διοικητικών αλλαγών που αναμένεται να προκύψουν με το πέρας της τρέχουσας σεζόν, διαφοροποιήσεις και μάλιστα σημαντικές θα επέλθουν και όσον αφορά στο έμψυχο υλικό του Απόλλωνα. Τα συμβόλαια των περισσοτέρων παικτών ολοκληρώνονται το ερχόμενο καλοκαίρι και η ομάδα ανθρώπων που θα αναλάβει τις τύχες του ποδοσφαιρικού τμήματος θα έχει μπόλικη δουλειά για να ολοκληρώσει την τελική μορφή του ρόστερ. Η «Κ» μέσα από τα δεδομένα που έχει μπροστά της προσπαθεί να προδιαγράψει την εικόνα που θα δημιουργηθεί ως προς το ποιοι παίκτες θα μείνουν ή θα αποχωρήσουν από το Κολόσσι.

Υπάρχει ο κορμός

Ένα γκρουπ οκτώ παικτών έχουν εξασφαλίσει –τουλάχιστον βάσει συμβολαίου– την εργασία τους για την επόμενη σεζόν. Οι τρεις ποδοσφαιριστές που αποκτήθηκαν τον χειμώνα (με πρωτοβουλία της διοίκησης), δηλαδή Σάλες, Μπενζουκάν και Ζε Βιτόρ, έχουν ένα ακόμη χρόνο συμβόλαιο με τους Λεμεσιανούς. Άλλωστε η συμφωνία με τους τρεις προαναφερθέντες ολοκληρώθηκε, νοουμένου ότι θα αποτελούσαν τα μέλη του βασικού κορμού στον οποία θα βασιζόταν η ομάδα την επόμενη ποδοσφαιρική σεζόν.

Στην κατηγορία των παικτών που εκτός απρόοπτου θα μείνουν και τη σεζόν 2012-13 βρίσκεται και ο αρχηγός της ομάδας Γιώργος Μερκής. Η περιπτωσή του αναμένεται να απασχολήσει τους ανθρώπους που θα διαχειρίζονται τις τύχες του ποδοσφαιρικού τμήματος την επόμενη σεζόν, με απώτερο σκοπό να τον κρατήσουν στη Λεμεσό. Είναι δεδομένο ότι ο Κύπριος αμυντικός θα μπει στο στόχαστρο ομάδων από το νησί και ως εκ τούτου η παραμονή του θα αποτελέσει μεγάλο στοίχημα για όποιον βρεθεί στη διοίκηση την επόμενη χρονιά.

Συμβόλαιο μέχρι το τέλος της επόμενης σεζόν έχουν και τρεις παίκτες που ήλθαν στην ομάδα μετά από εισήγηση του Ντιντιέ Ολέ - Νικόλ. Ο λόγος για τους Ρασίντ Χαμντανί, Ουσμάν Σισοκό και Στεφάν Νορό. Η γαλλική τριάδα έχει αφήσει πολύ καλές εντυπώσεις και έδειξαν ο καθένας ξεχωριστά ότι έχουν την ποιότητα να αγωνίζονται με τον «Θεό» στο στήθος. Ιδιαίτερα ο Χαμντανί είναι ό,τι καλύτερο έχει προκύψει στη φετινή σεζόν από τους παίκτες που ήρθαν το περασμένο καλοκαίρι, ενώ Σειρήνες από το εξωτερικό ξεκίνησαν ήδη να ηχούν στα αφτιά του. Καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ο Απόλλωνας, οι ιθύνοντες θα φροντίσουν ούτως ώστε να… κλειδώσουν τον Γαλλομαροκινό στη Λεμεσό.

Δύο μέχρι το 2014

Οι μοναδικοί από τους παίκτες που έχουν εξασφαλίσει την επαγγελματική τους καριέρα για τα επόμενα δύο χρόνια είναι οι Μουσταφά Μπανγκούρα και Αντρέας Σταύρου. Λίγο η πίεση από τον κόσμο, λίγο ο φόβος ο Απόλλωνας να χάσει ένα ακόμη δικό του παιδί, ανάγκασαν τη διοίκηση Αριστοδήμου να κάνει τις απαραίτητες κινήσεις ούτως ώστε ο 24χρονος χαφ να παραμείνει στην ομάδα που τον ανέδειξε. Μετά από μακρόχρονες συζητήσεις και σκληρές διαπραγματεύσεις, η διοίκηση ήλθε σε συμφωνία με τον Λεμεσιανό ακραίο που προνοεί την παραμονή του στο Κολόσσι μέχρι το 2014. Με τον Μπανγκούρα ο Απόλλωνας διατηρεί μονομερές δικαίωμα ανανέωσης μέχρι το 2014, καθώς το συμβόλαιο που υπογράφηκε το 2010 ήταν για 2+2 χρόνια.

Ο Απόλλωνας διατηρεί μονομερές δικαίωμα ανανέωσης του συμβολαίου τού Μπανγκούρα μέχρι το 2014

Τέσσερα ερωτηματικά

Ηχηρά ονόματα περιλαμβάνονται στην κατηγορία των δέκα παικτών τα συμβόλαια των οποίων λήγουν το ερχόμενο καλοκαίρι. Περιπτώσεις όπως των Λόπες, Οσενί, Θεοφίλου και Σβαλόφσκι αναμένεται να κυριαρχήσουν στο ρεπορτάζ των μπλε της Λεμεσού στο άμεσο μέλλον, εάν και εφόσον οι διαχειριστές για τον προγραμματισμό της επόμενης σεζόν κρίνουν ότι η παραμονή τους είναι επιβεβλημένη. Πάντως, οι συζητήσεις για την ανανέωση της συνεργασίας με τον Αντόνιο Λόπες δεν έχουν –προς το παρόν– αίσια κατάληξη αφού οι δύο μεριές διαφωνούν για το οικονομικό σκέλος πιθανής συνεργασίας. Πληροφορίες πάντως αναφέρουν ότι η μεριά του Απόλλωνα έχει προτείνει διετές κλειστό συμβόλαιο στον Πορτογάλο δεξιό μπακ, ωστόσο οι οικονομικές απολαβές φαίνεται να μην τον βρίσκουν σύμφωνο. Το όλο θέμα θα συνεχίσει να απασχολεί τους διοικούντες, αφού στον Απόλλωνα εκτιμούν τόσο την προσφορά του τα τρία τελευταία χρόνια όσο και τον καλό χαρακτήρα και επαγγελματισμό που τον χαρακτηρίζουν.

Λίγο πιο θετικές είναι οι ενδείξεις στην περίπτωση του Έντι Οσενί. Ο Νιγηριανός έχει ήδη γίνει αποδέκτης της πρότασης των διοικούντων, με τις πρώτες αντιδράσεις να κρίνονται θετικές. Ο 24χρονος μεσοαμυντικός, που εργάζεται στον Απόλλωνα από τα 20 του χρόνια, θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα συνεχίσει στην ομάδα, κάτι ωστόσο που θα κριθεί το επόμενο χρονικό διάστημα οπότε και θα ξεκινήσουν εκ νέου οι διαπραγματεύσεις. Ερωτηματικό παραμένει το τι μέλλει γενέσθαι με τους Σβαλόφσκι και Θεοφίλου. Αμφότεροι έχουν σχεδόν ξοδέψει την ποδοσφαιρική τους καριέρα αγωνιζόμενοι μπροστά στη δυτική προσφέροντας τα μέγιστα στο σωματείο. Η περίπτωσή τους περιλαμβάνει έντονα το συναισθηματικό στοιχείο και τα πάντα θα κριθούν από τον τρόπο προσέγγισης των διοικούντων στο όλο θέμα.

SAVVIDES PHOTO

Η παραμονή του Γιώργου Μερκή θα είναι το μεγάλο στοίχημα για τους νέους υπεύθυνους του ποδοσφαιρικού τμήματος, ο οποίος αν και έχει συμβόλαιο έως το 2013, εντούτοις βρίσκεται στο στόχαστρο άλλων ομάδων της Κύπρου.

Τους παίρνει η σκούπα

Από ‘κει και πέρα, εξαιρετικά μειωμένες είναι οι πιθανότητες να παραμείνουν στην ομάδα οι Κόλαρ και Ματούσοβιτς. Η τύχη των Τσέχων θα κριθεί από τις αποφάσεις του προπονητή και των ιθυνόντων και κατά πόσο τα αγωνιστικά τους στοιχεία ταιριάζουν στη νέα φιλοσοφία που θα επικρατήσει στον Απόλλωνα την επόμενη σεζόν. Σε αντίθεση με τους δύο προαναφερθέντες, η παραμονή των Ζοάο Πάουλο και Κιρόφσκι θα θεωρηθεί σούπερ έκπληξη με δεδομένη την αγωνιστική ανεπάρκεια που επέδειξαν φέτος. Οι δύο επιθετικοί δεν έχουν πείσει ούτε στο ελάχιστο για την ικανότητά τους και θεωρείται σχεδόν σίγουρο ότι θα κουνήσουν μαντήλι. Αβέβαιο κρίνεται και το μέλλον του Τζιανφράνκο Λαμπάρθε, ο οποίος είναι προσωπική επιλογή του Παύλου Αριστοδήμου. Η συνέχεια της συνεργασίας με τον Περουβιανό επιθετικό θα κριθεί από την απόδοση και τα στοιχεία που θα δείξει με το πέρας της σεζόν, με τις πιθανότητες να αποχωρήσει να είναι περισσότερες.

Πότε λήγουν τα συμβόλαια

2012
Σβαλόφσκι, Θεοφίλου, Λόπες, Νεβά, Οσενί, Κιρόφσκι, Ζοάο Πάουλο, Ματούσοβιτς, Λαμπάρθε, Κόλαρ

2013
Μπενζουκάν, Σάλες, Ζε Βιτόρ, Μερκής, Χαμντανί, Σισοκό, Νορό

2014
Μπανγκούρα, Σταύρου

Θέατρο του παραλόγου με φόντο το στοίχημα

Ο Κουτσοκούμνης παραδέχεται ότι «παιχνίδια είναι μάλλον στημένα», η αστυνομία δεν αναλαμβάνει ευθύνες

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Ενώπιον μιας πρωτοφανούς απροθυμίας ανάληψης ευθυνών αλλά και αδιαφορίας για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της χειραγώγησης αποτελεσμάτων ποδοσφαιρικών αγώνων βρίσκεται η κοινή γνώμη. Οι φίλαθλοι παρακολουθούν την αστυνομία να βλέπει ως θεατής (όπως πάντα, σχεδόν), την ΚΟΠ να προχωράει στην παγκόσμια πρωτοτυπία της αναβολής αγώνων λόγω έντονης στοιχηματικής δραστηριότητας και τους προέδρους των εμπλεκομένων ομάδων να ποιούν τη νήσσα. Την ώρα που ο Κώστας Κουτσοκούμνης λέει (για το Άρης – Εθνικός) ότι, «οι πιθανότητες να έχει στηθεί είναι περισσότερες από το να μην έχει στηθεί», ο Κίκης Φιλίππου προκαλεί με θράσος τους δημοσιογράφους να βρουν τους ενόχους, αδιαφορώντας για το ότι αν ευσταθούν τα λόγια του προέδρου της Ομοσπονδίας, τότε πιθανόν οι ένοχοι να βρίσκονται στους κόλπους της ομάδας του.

Η ΚΟΠ δεν θέλει να συγκρουστεί με τις ομάδες, έτσι αναβάλλει τους αγώνες για να μην αναγκαστεί να ρίξει καμπάνες, αν έλθει κόκκινος φάκελος

Απάθεια της αστυνομίας

Την ίδια στιγμή, παρά τις δημόσιες τοποθετήσεις-καταγγελίες, η αστυνομία (λέει ότι) περιμένει επίσημες, γραπτές καταθέσεις για να δράσει. Είναι πλέον φαεινότερο πως οι διωκτικές αρχές δεν θέλουν, προφανώς διότι δεν μπορούν να εξιχνιάσουν την υπόθεση ή και γιατί δεν έχουν τη διάθεση να μπλέξουν με τη μπάλα – λες και είναι στη διακριτική τους ευχέρεια ποια εγκλήματα θα διερευνούν και ποια όχι. Σε όλες τις χώρες, ακόμα και στην Τουρκία και στην Ασία, υπήρξαν καταδίκες για εμπλοκή στα στημένα, όμως η κυπριακή αστυνομία, αν και είχε ενώπιον της εννιά φακέλους ύποπτων αγώνων, αλλά και τη συνδρομή της ΟΥΕΦΑ (όπως ζήτησε) από το περασμένο καλοκαίρι, εντούτοις, δεν κατάφερε να στοιχειοθετήσει ούτε μία υπόθεση. Αυτό τον λόγο επικαλείται η ΚΟΠ για την αναβολή των αγώνων, λέγοντας πως, «είναι το μόνο που μπορούμε να κάνουμε, καθώς ούτε κατάληξη έχουν οι αστυνομικές έρευνες, ούτε ενημερωνόμαστε για την πρόοδό τους». Μια μέρα η αστυνομία πρέπει να λογοδοτήσει γι’ αυτή της την ολιγωρία.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και η αστυνομία παρακολουθούν με παροιμιώδη απάθεια και αδιαφορία την ΚΟΠ να λέει ότι «αγώνας πιθανότατα να έχουν στηθεί».

Η απροθυμία της ΚΟΠ

Η ΚΟΠ είναι απρόθυμη να συγκρουστεί με τα συμφέροντά και να τιμωρήσει ομάδες έτσι επιλέγει τη μεσοβέζικη λύση της αναβολής (σε παγκόσμια πρωτοτυπία), στέλνοντας αναίμακτα τα μηνύματα στα σωματεία. Αν πραγματικά η Ομοσπονδία ήθελε να ρίξει καμπάνες, τότε θα έδινε αναδρομική ισχύ στον Κανονισμό που προνοεί βαρύτατες ποινές για τις εμπλεκόμενες ομάδες σε περίπτωση που αγώνας μπει σε κόκκινο φάκελο. Αν είχε αναδρομική ισχύ, τότε Ολυμπιακός και Δόξα θα είχαν σοβαρές κυρώσεις για το μεταξύ τους ματς κυπέλλου. Αν πάλι η ΚΟΠ ήθελε ειλικρινά να τιμωρηθούν οι ένοχοι, θα άφηνε τα παιχνίδια να διεξαχθούν, να έλθει ο κόκκινος φάκελος και να πέσουν καμπάνες. Όμως δεν το κάνει. Κάπου εδώ μπαίνει στο παιχνίδι και το στοιχηματικό ανταλλακτήριο που φημολογείται ότι από του χρόνου θα δίνει ένα εκατ. ευρώ ετησίως για να χορηγεί το πρωτάθλημα. Μήπως οι αναβολές βολεύουν την εταιρεία, ώστε να προστατεύσει τους πελάτες της και να μη χάσουν χρήματα σε προσυνεννοημένα παιχνίδια;

Το στοίχημα στον αγώνα Ένωση – Ερμής, ο οποίος διεξήχθη, ήταν ακόμα μεγαλύτερο και πιο μονόπλευρο από του ματς που αναβλήθηκε

Αλλοπρόσαλλες αποφάσεις

Το παιχνίδι Ένωση – Ερμής στις 21 Ιανουαρίου αναβλήθηκε διότι όλο το στοίχημα, δηλαδή ένα ποσό της τάξης των 80.000 ευρώ, παίχτηκε υπέρ της νίκης της ομάδας του Παραλιμνίου – ήταν το λογικό φαβορί. Προερχόταν από ανεπιτυχή αποτελέσματα, έκανε ντεμπούτο ο νέος της προπονητής και καιγόταν για βαθμούς, απέναντι στην ουραγό και αποδυναμωμένη ομάδα. Ό,τι πιο λογικό να παιχτεί, από τη στιγμή που άφηνε και καλά λεφτά. Τα ματς έγινε την περασμένη Τετάρτη. Παίχτηκαν 140.000 ευρώ, εκ των οποίων το 99% ποντάρίστηκε υπέρ της νίκης των «βυσσινί». Το παιχνίδι διεξήχθη κανονικά. Υπάρχει και ο unfair της υπόθεσης. Κάποιες ομάδες έπαιξαν με τον Ερμή τον Ιανουάριο, όταν ήταν εντός στόχων, έτσι έχασαν βαθμούς, ενώ η Ένωση αγωνίστηκε με μια αδιάφορη ομάδα, τέλη Φεβρουαρίου. Το Άρης – Εθνικός έχει μια λογική να αναβληθεί, καθώς ενώ επρόκειτο για ένα θεωρητικά ανοικτό ματς, όπου όλο το στοίχημα –πάνω από 200.000 ευρώ– πήγε υπέρ της νίκης των Αχνιωτών, που είχαν προβάδισμα 2-0 από τον πρώτο αγώνα. Το δεδομένο είναι πως η ΚΟΠ εμφανίζεται πολύ ευαίσθητη πλέον, σε αντίθεση με το παρελθόν όπου σημειώνονταν πολύ πιο παράξενα στοιχήματα και αποτελέσματα αλλά… ούτε γάτα, ούτε ζημιά.

Ο Λαμπόρδε δίνει την επιταγή στον πρόεδρο της ΟΠΑΚ, Δημήτρη Λαμπριανίδη.

Σάρωσε η Ανόρθωση στο έπαθλο Carlsberg

Για την 3η αγωνιστική του μηνός Φεβρουαρίου ψήφο διάκρισης για το Έπαθλο Ήθους, Τέχνης και Αρετής Carlsberg πήραν οι Ζαΐρι και Ρονκάτο της Ανόρθωσης, Φρέντι της Ομόνοιας και Λαμπρόπουλος της Νέας Σαλαμίνας. Στο έπαθλο ψηφίζουν 23 αθλητικοί συντάκτες. Ποδοσφαιριστής που θα πάρει μια κόκκινη κάρτα η δύο κίτρινες στη διάρκεια του μήνα θέτει τον εαυτό του εκτός συναγωνισμού. Στόχος του Επάθλου, που φέτος συμπληρώνει 41 χρόνια ζωής και προσφοράς, είναι να καλλιεργήσει ανάμεσα στους ποδοσφαιριστές την άμιλλα στον στίβο του ήθους, τέχνης και αρετής και να συμβάλει στην εμπέδωση του τίμιου παιχνιδιού στους αγωνιστικούς χώρους.

Για τον μήνα Ιανουάριο καλύτερος ποδοσφαιριστής του Επάθλου Ήθους, Τέχνης και Αρετής Carlsberg αναδείχθηκε από τους αθλητικούς συντάκτες ο Ρικάρντο Λαμπόρδε της Ανόρθωσης, ο οποίος με τη σύμφωνη γνώμη του σωματείου του, επέλεξε την Οργάνωση Παραπληγικών Κύπρου για να συνεισφέρει η Carlsberg το χρηματικό ποσό των 1.000 ευρώ. Στη φωτογραφία ο νεαρός Κολομβιανός παραδίδει τη σχετική επιταγή στον πρόεδρο της ΟΠΑΚ, Δημήτρη Λαμπριανίδη, παρουσία του διευθυντή Δημοσίων Σχέσεων της Carlsberg. Ανδρέα Σμυρίλλη και της κοινωνικής λειτουργού της Οργάνωσης, Παναγιώτας Παναγιώτου.

Οι χαμένες ισορροπίες του Αρη

Η κατάκτηση ενός τίτλου δεν έχει έρθει εδώ και 42 χρόνια, αφού οι «κίτρινοι» μοιάζουν εγκλωβισμένοι από τη διοικητική αστάθεια

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΥΡΙΔΗ**

Η νοσταλγία της διοικητικής ικανότητας του Νίκου Καμπάνη μέχρι και σήμερα καταδεικνύει ότι ελάχιστες ήταν οι περιπτώσεις διοικήσεων του ποδοσφαιρικού Αρη, ειδικά από τότε που το πρωτάθλημα έγινε επαγγελματικό, που συνδύασαν αξιοπιστία, αποτέλεσμα και έγιναν «ένα» με τον κόσμο. Ο Αρης μπήκε στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο με πρόεδρο τον Μενέλαο Χατζηγεωργίου, διεκδίκησε σε μπαράζ το πρώτο επαγγελματικό πρωτάθλημα, από τον Ολυμπιακό, αλλά το έχασε και έκτοτε παλεύει να βρει ισορροπία και σταθερότητα.

Τα «πέτρινα χρόνια» και η αστοχία εξόδου στην Ευρώπη για 13 χρόνια στοχοποίησαν αρνητικά όλες τις διοικήσεις της εποχής εκείνης. Η χρονιά που ο Αρης επέστρεψε στην Ευρώπη (1993-94) με πρόεδρο τον Νίκο Τσαρούχα, αποδείχτηκε πως ήταν μια... καλή παρένθεση. Ακολούθησε η εποχή Γράντα, στην οποία δημιουργήθηκε μεγάλη κόντρα μεταξύ του μεγαλομετόχου και των οργανωμένων οπαδών, ειδικά την τελευταία χρονιά (1996-97) του συγκεκριμένου παράγοντα στον προεδρικό θώκο, όταν ο Αρης υποβιβάστηκε για πρώτη φορά στην ιστορία του.

Η χρονιά της Β΄ Εθνικής ήταν η «προετοιμασία» για την εποχή Κοντομηνά, ο οποίος ανέλαβε τον Αρη στην επιστροφή του στην Α΄ Εθνική με πρόεδρο τον Λάκη Ιωαννίδη. Ομως, παρότι το χρήμα... έρρεε άφθονο, δεν χρησιμοποιήθηκε σωστά. Η έξοδος του Κοντομηνά από τον Αρη έγινε με... καταστροφικές συνέπειες, γιατί η διάδοχη κατάσταση που επέλεξε ήταν ο Γιάννης Ζαχουδάκης, Ελληνοαμερικανός αγνώστων λοιπών στοιχείων τότε, που δεν είχε καμία σχέση με τον Αρη και τελικώς έφυγε μέσα από δικαστικές διαμάχες και τεράστιο αγωνιστικό τέλμα. Η νέα εποχή σε διοικητικό επίπεδο έχει τη σφραγίδα των οπαδών, γιατί σε διοίκηση πρωτοδικείου, ορίζονται από τον Ερασιτέχνη Αρη άνθρωποι που δεν ήταν παράγοντες, αλλά έγιναν στην πορεία γιατί δεν υπήρχε άλλη λύση. Το δίδυμο Ματθαίου - Σκόρδα (2003) αρχικά και μετέπειτα ο Σκόρδας μόνος του βάζουν τον Αρη σε μια άλλη λογική από τα περασμένα χρόνια, όπου μεγαλομέτοχος ουσιαστικά είναι ο ίδιος ο κόσμος...

Η ΠΑΕ υπάγεται στο άρθρο 44 το 2004 και δύο χρόνια αργότερα δημιουργείται η Λέσχη Φίλων Αρη. Η ομάδα απαλλάχθηκε από χρέη ύψους 16 εκατομμυρίων ευρώ (πλήρωσε ένα πολύ μικρότερο ποσό βάσει νόμου) και η διοίκηση της ομάδας πέρασε στα χέρια του κόσμου, αφού μέσω εκλογών ανά διετία προκύπτει το διοικητικό συμβούλιο της ΠΑΕ. Ομως, αυτό το πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα μοντέλο διοίκησης και λόγω της οικονομικής κρίσης (αφού στηρίζεται επί της ουσίας στον οβολό του κάθε φιλάθλου) αλλά και λόγω της φθοράς του χρόνου καλείται να αποδείξει πλέον τις «αντοχές» του.

Το σημερινό Δ.Σ. της ΠΑΕ με πρόεδρο τον Θανάση Αθανασιάδη έχει πολλά προβλήματα, που πηγάζουν πρωτίστως από την οικονομική κρίση, παλιότερες υποχρεώσεις, τη δραματική μείωση των εσόδων, είτε από χορηγίες (π.χ. ΟΠΑΠ) είτε από εισιτήρια, αλλά και ορισμένες επιλογές στο αγωνιστικό που αποδείχτηκαν λανθασμένες.

Αυτές τις μέρες υπάρχουν επαφές στο εξωτερικό με εταιρείες που είτε θέλουν να επενδύσουν είτε θέλουν να αναλάβουν το μάνατζμεντ της ΠΑΕ, κάτι για το οποίο θα αποφανθεί η Λέσχη Φίλων Αρη μέσα από την (έκτακτη) γενική συνέλευση, στις 22 του μήνα.

Οι επτά «πληγές»

Ενα απωθημένο και επτά... πληγές σκιαγραφούν την πορεία του Αρη στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο. Η απώλεια τίτλου είναι το απωθημένο. Το μπαράζ του Βόλου για το πρωτάθλημα (1980), οι τέσσερις χαμένοι τελικοί κυπέλλου μέσα σε επτά χρόνια (2003, 2005, 2008, 2010) και οι δύο υποβιβασμοί στη Β΄ Εθνική είναι οι «πληγές» στη σύγχρονη ιστορία του Αρη που τον έχουν σημαδέψει. Η κατάκτηση ενός τίτλου είναι το μεγάλο απωθημένο για τον κάθε Αρειανό φίλαθλο ή οπαδό και ίσως αυτό είναι και το μεγάλο «ψυχολογικό» εμπόδιο για όλες τις ομάδες του Αρη που έφτασαν στη βρύση, αλλά δεν ήπιαν νερό. Η κατάκτηση ενός τίτλου δεν έχει έρθει εδώ και 42 χρόνια, από το 1970, όταν και οι κίτρινοι κέρδισαν τον ΠΑΟΚ 1-0 και στέφθηκαν κυπελλούχοι Ελλάδας.

Στη σύγχρονη ιστορία του, από καταβολής επαγγελματικού πρωταθλήματος, ο Αρης είχε πέντε ευκαιρίες για να δώσει χαρά στον κόσμο του και να προσθέσει λάμψη στην τροπαιοθήκη του.

Το μπαράζ πρωταθλήματος στον Βόλο το 1980 χάθηκε και μαζί έσβησε μια εξαιρετική ομάδα που έγραψε μερικές από τις πιο χρυσές σελίδες στην ιστορία του συλλόγου, ιδίως εκτός συνόρων, με τις επικές προκρίσεις επί της Μπενφίκα και της Περούτζια!

Ακολούθησαν 13 χρόνια τα οποία ουδείς θέλει να θυμάται... Η ομάδα από το 1981 επέστρεψε σε ευρωπαϊκή διοργάνωση το 1994! Ηταν τότε που η ομάδα με τους Ιβάν, Λόντσαρ, Μιλόγεβιτς κοντράρισε ώς το τέλος την ΑΕΚ του Ντούσαν Μπάγεβιτς, αλλά τελικά πήρε την 4η θέση.

Ο πρώτος υποβιβασμός (1997) και ο τρόπος με τον οποίο οδηγήθηκε ο Αρης στη Β΄ Εθνική (με τα... χαμένα δελτία στο ματς Αθηναϊκός - Αρης) δημιούργησαν βαθιά πληγή και έφεραν και διοικητικές εξελίξεις με το τέλος εποχής του Λάμπρου Γράντα.

Ο Αρης αντέδρασε άμεσα, επέστρεψε στην Α΄ Εθνική την επόμενη χρονιά (1998) με ιδιοκτήτη τον Δημήτρη Κοντομηνά. Οσοι περίμεναν «χρυσές σελίδες» διαψεύστηκαν πανηγυρικά. Τα χρήματα που δαπανήθηκαν ήταν «τρελά» για την εποχή (η μεταγραφή του Μάριου Αγαθοκλέους λέγεται ότι κόστισε 600 εκατ. δραχμές!), όμως οι επιλογές σε πρόσωπα και στρατηγικές ήταν ακόμα πιο... τρελές και έτσι αποτέλεσμα δεν ήρθε.

Την πρώτη δεκαετία της νέας χιλιετίας ο Αρης είχε τέσσερις ευκαιρίες για τίτλο, τις οποίες χωρίζει χρονικά μια δεύτερη «πληγή», ένας δεύτερος υποβιβασμός (2005). Σε επτά χρόνια οι κίτρινοι παίζουν σε τέσσερις τελικούς κυπέλλου, τους χάνουν και τους τέσσερις και σκορπούν την απογοήτευση σε έναν κόσμο που πιστά τους ακολουθεί. Ουδείς μπορεί να ξεχάσει την κάθοδο σχεδόν 30.000 οπαδών του Αρη στον τελικό του ΟΑΚΑ με τον Παναθηναϊκό δύο χρόνια πριν, τότε που οι κίτρινοι είχαν στον πάγκο τους ίσως τον κορυφαίο προπονητή που κάθισε σε πάγκο ελληνικής ομάδας, τον Εκτορ Ραούλ Κούπερ! Κι όμως, ούτε ο Κούπερ μπόρεσε να δώσει στον Αρη αυτό το... κάτι παραπάνω, τον τίτλο που τόσο πολύ όλοι ζητούν.

Η ομάδα από το 2006, κατάφερε να παίξει τις περισσότερες χρονιές και όμορφο ποδόσφαιρο και να έχει διακρίσεις στην Ευρώπη. Πρόκριση επί της Σαραγόσα με τον Μπάγεβιτς στον πάγκο το 2007, πρόκριση στους «32» του Γιουρόπα Λιγκ με Κούπερ σε αριθμούς

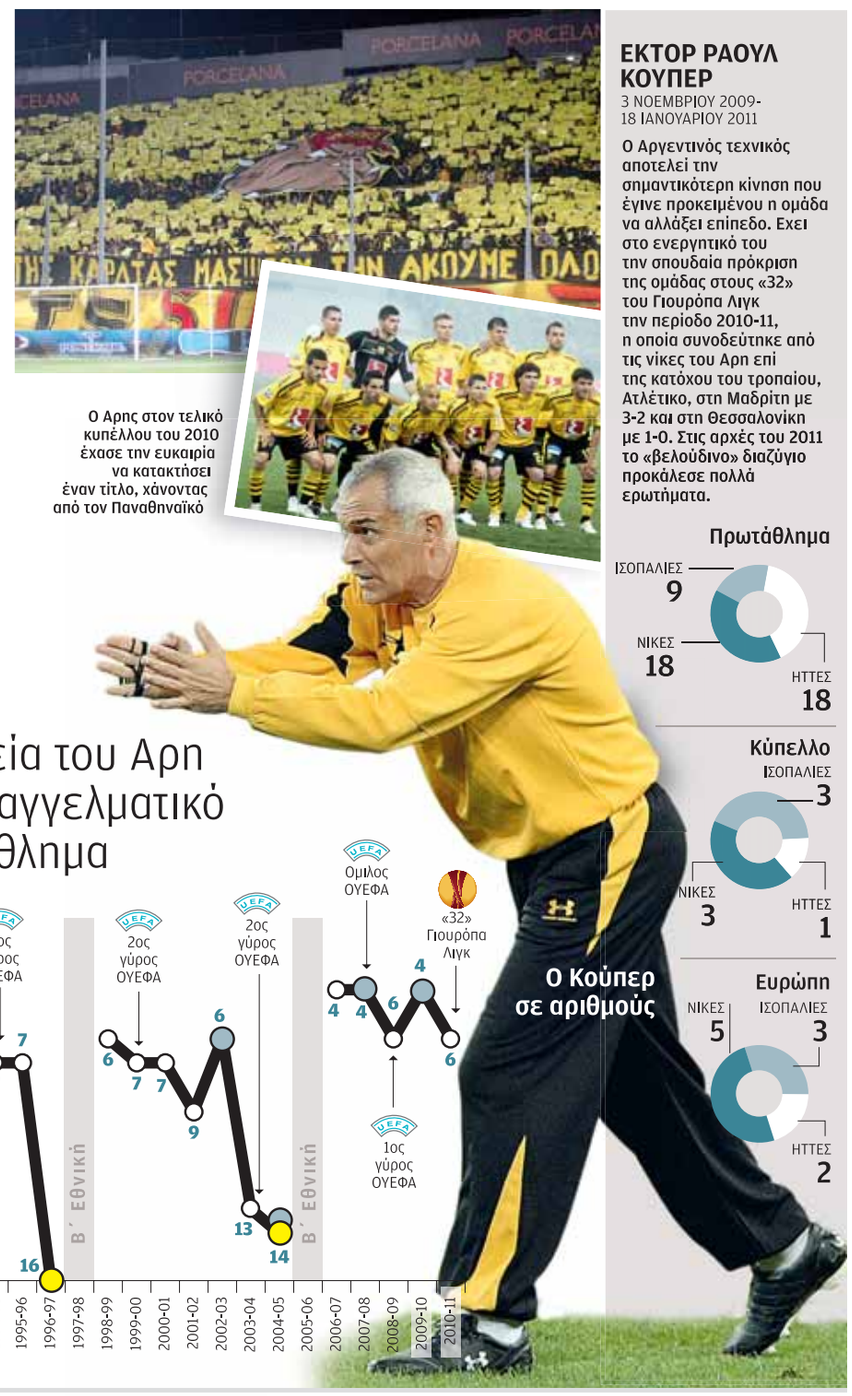

Πρόεδροι από το 1979 έως σήμερα

1979-80	Μενέλαος Χατζηγεωργίου
1980-81	Τάσος Μανωλόπουλος, Χρήστος Κάλλεν
1981-84	Λάκης Ιωαννίδης
1984-85	Κυριάκος Μαραβέλιας
1985-86	Δήμος Δασυγένης
1986-87	Βασίλης Τζανεράκης, Λάκης Ιωαννίδης
1987-88	Λάκης Ιωαννίδης
1988-90	Δήμος Δασυγένης
1990-91	Σεραφείμ Δεδέογλου, Τέλης Πολιτάκης
1991-92	Δημήτρης Ηλιάδης
1992-93	Λάκης Ιωαννίδης
1993-94	Νίκος Τσαρούχας
1994-96	Λάμπρος Γράντας
1996-97	Λάμπρος Γράντας, Παναγιώτης Σπύρου, Τέλης Πολιτάκης, Γιώργος Μπουντοβίνος
1997-00	Λάκης Ιωαννίδης
2000-01	Παναγιώτης Σπύρου, Κυριάκος Μαραβέλιας
2001-02	Γιάννης Ζαχουδάνης, Αλκέτας Παναγούλιας
2002-03	Νίκος Τσαρούχας – Σωτήρης Καραμπέρης
2003-04	Νικήτας Ματθαίου (Πρωτοδικείο)
2004-05	Νικήτας Ματθαίου, Λάμπρος Σκόρδας
2005-09	Λάμπρος Σκόρδας
2009-11	Θανάσης Αθανασιάδης

Η πορεία του Αρη στο επαγγελματικό πρωτάθλημα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι«μοιραίες» επιλογές του Ηρακλή

Πώς μια «υγιής» ΠΑΕ μετατράπηκε σε παράδειγμα προς αποφυγή

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΥΡΙΔΗ**

Ο Ηρακλής διοικητικά χωρίζεται - στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο σε δύο εποχές. Η πρώτη είναι από το 1983 έως και τον Φεβρουάριο του 2000, όταν στον προεδρικό θώκο βρισκόταν ο Πέτρος Θεοδωρίδης. Από τότε μέχρι σήμερα έχουν αλλάξει οκτώ πρόεδροι στην ΠΑΕ, δείγμα της διοικητικής αστάθειας, συνέπεια της οποίας ήταν ο υποβιβασμός στην Δ΄ Εθνική. Ο Θεοδωρίδης ανέλαβε πρόεδρος το 1983. Στο πέρασμα των ετών αποδεικνύεται ότι σε κάποια πράγματα ήταν πετυχημένος σε κάποια άλλα όχι. Επί Θεοδωρίδη ποτέ δεν υπήρχαν οικονομικά προβλήματα στην ΠΑΕ η οποία ήταν υγιής εταιρεία, χωρίς «ανοίγματα» και χρέη. Η κόντρα του με τους οπαδούς ξεκίνησε με τις πωλήσεις των σπουδαίων παικτών (Κωφίδης, Κωστής, Ανατολάκης), γιατί θεωρήθηκε ότι ο Ηρακλής δεν θα μπορούσε ποτέ να πετύχει κάτι σπουδαίο χωρίς να έχει δυνατό κορμό. Οι οπαδοί εν μέρει δικαιώθηκαν, γιατί αγωνιστικά ο Ηρακλής όντως είχε απλώς εκλάμψεις καλής απόδοσης. Διοικητικά και οικονομικά, όμως, ήταν ένα συμμαζεμένο τμήμα.

Το 2001 ο Μιχάλης Κωνσταντίνου πωλήθηκε στον Παναθηναϊκό έναντι τριών δισ. δραχμών. Τα χρήματα αυτά δεν αξιοποιήθηκαν ποτέ σωστά για το καλό της ομάδας.

Τον Φεβρουάριο του 2000 ο Θεοδωρίδης μεταβιβάζει τις μετοχές του στον Ευάγγελο Μυτιληναίο, έναν από τους πιο δυνατούς επιχειρηματίες της Ελλάδας. Η νέα εποχή συνδυάστηκε με άφθονο χρήμα, όμως μόλις ο Μυτιληναίος διαπίστωσε ότι οι μεταγραφές του δεν έπιασαν τόπο, άρχισε να κλείνει την κάνουλα. Η αφορμή που τον οδήγησε στην έξοδό του από τον Ηρακλή και το ελληνικό ποδόσφαιρο δόθηκε το 2003 μετά από ένα παιχνίδι με τον ΟΦΗ όπου οι «κυανόλευκοι» είχαν πολύ άσχημη διαιτησία.

Η διάδοχη κατάσταση δεν ήταν ομαλή και ουσιαστικά από τότε, το 2003, μέχρι και φέτος ο Ηρακλής βρισκόταν σε μια διαρκή πάλη. Ο Γιώργος Σπανουδάκης ανέλαβε το πόστο του προέδρου διαδεχόμενος τον προσωπικό του φίλο, λίγο αργότερα έγινε και μεγαλομέτοχος, αλλά έκανε σωρεία διοικητικών λαθών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν χρέη. Ούτε ο Γιώργος Χούλης ούτε ο Νίκος Σταματιάδης ήταν πρόεδροι που είχαν έργο –άλλωστε ούτε χρόνο είχαν στη διοίκηση– και ουσιαστικά ο Ηρακλής γυρνάει σελίδα το 2007 με τη μεταβίβαση των μετοχών από τον Σπανουδάκη στον Αντώνη Ρέμο.

Για περίπου 1,5 χρόνο η διοίκηση Ρέμου προσπάθησε να συμμαζέψει την κατάσταση, πλήρωσε χρέη παλιότερων διοικήσεων, όμως και αυτή η προσπάθεια απέτυχε. Η ομάδα πάλευε για την παραμονή της και αυτό έφερε γκρίνια. Ο Ρέμος στο τέλος της θητείας του είχε... παρατήσει την ομάδα και όταν το 2010 ανακοίνωσε την αποχώρησή του, η διάδοχη λύση ήρθε μέσα από τους οπαδούς με την παρουσία του Γιάννη Τάκη στην προεδρία. Τίποτα δεν άλλαξε. Η χρονιά ήταν η χειρότερη σε διοικητικό επίπεδο, γιατί υπήρχαν οι ανοικτές πληγές του παρελθόντος και οι αποφάσεις της ΕΠΟ έκαναν τον Ηρακλή «εξιλαστήριο θύμα» σε ένα «βρώμικο» ποδοσφαιρικό περιβάλλον.

Ο Ηρακλής υποχρεώθηκε να παίξει στη Δ΄ Εθνική και πριν από δύο μήνες περίπου μπήκε σε μια νέα εποχή μετά τη συγχώνευσή του με την Α.Ε. Ποντίων Κατερίνης. Πρόεδρος της διοίκησης του ΑΕΠ Ηρακλής είναι ο Θόδωρος Παπαδόπουλος, η ομάδα είναι πλέον απαλλαγμένη από χρέη και ξεκινάει μια καινούργια προσπάθεια για να επανέλθει υγιής στον ποδοσφαιρικό χάρτη.

Βασίλης Χατζηπαναγής

Η πορεία του Ηρακλή

Οι εποχές που το Καυταντζόγλειο γέμιζε με κόσμο που λαχταρούσε να δει τον σπουδαίο «Βάσια» έχουν περάσει ανεπιστρεπτί. Ο Βασίλης Χατζηπαναγής είναι ο κορυφαίος ποδοσφαιριστής που έχει φορέσει τη φανέλα του Ηρακλή και ένας εκ των κορυφαίων στην ιστορία του ελληνικού ποδοσφαίρου. Σε 281 εμφανίσεις με τον «Γηραιό» σκόραρε 62 φορές, ενώ... αμέτρητες ήταν οι ντρίμπλες του με τις οποίες ταλαιπωρούσε τους αντιπάλους του. Η εποχή του Χατζηπαναγή, πλέον, αποτελεί περασμένα μεγαλεία για μία από τις ιστορικότερες ομάδες της Ελλάδος.

Η ομάδα της περιόδου 2010-11 κουβαλά ένα «βαρύ» φορτίο. Οι παίκτες δεν ευθύνονται για τον υποβιβασμό, αφού αυτός επήλθε από εξωαγωνιστικούς και κυρίως οικονομικούς λόγους. Μία ομάδα με αρκετή ποιότητα και ταλέντο πλήρωσε τα λάθη άλλων...

Πρόεδροι από το 1983 έως σήμερα

1983-99	Πέτρος Θεοδωρίδης
1999-00	Πέτρος Θεοδωρίδης, Ευάγγελος Μυτιληναίος
2000-02	Ευάγγελος Μυτιληναίος
2002-03	Ευάγγελος Μυτιληναίος, Γιώργος Σπανουδάκης
2003-04	Γιώργος Σπανουδάκης
2004-05	Γιώργος Σπανουδάκης, Γιώργος Στοφορόπουλος, Γιώργος Χούλης
2005-06	Νίκος Σταματιάδης, Γιώργος Σπανουδάκης
2007-10	Αντώνης Ρέμος
2010-11	Γιάννης Τάκης
2011-12	Θόδωρος Παπαδόπουλος

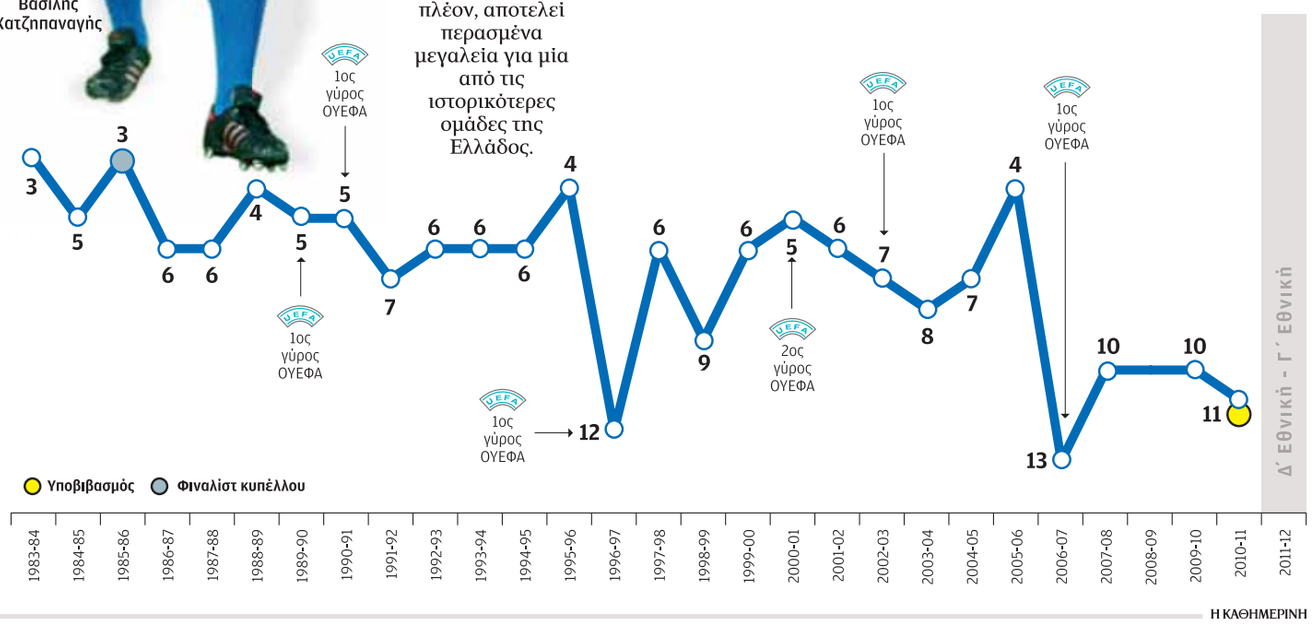

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ελεύθερη πτώση

Η ομάδα που στη δεκαετία του '80 έπαιξε εξαιρετικό ποδόσφαιρο και προσέλκυε φιλάθλους ανεξαρτήτως οπαδικών προτιμήσεων, βρέθηκε να παίζει στη Δ΄ Εθνική και μετά τη συγχώνευσή της με την Α.Ε. Ποντίων Κατερίνης στη Γ΄ Εθνική!

Η τετράδα Κωφίδη, Χατζηπαναγή, Καραΐσκου και Παπαϊωάννου στις αρχές της δεκαετίας του '80 ήταν ίσως η καλύτερη στην Ελλάδα. Ο Ηρακλής έπαιζε ολοκληρωτικό ποδόσφαιρο, ο Χατζηπαναγής ήταν... ατραξιόν και όπως ισχυρίζονται οι παλιότεροι, αν εκείνη η ομάδα είχε έναν ικανό σέντερ φορ, θα διεκδικούσε με μεγαλύτερες αξιώσεις έναν τίτλο! Κατάφερε να βγει τρίτη στο ελληνικό πρωτάθλημα, αλλά δεν έπαιξε ποτέ σε ευρωπαϊκή διοργάνωση. Δύο συνεχόμενες χρονιές κέρδισε την έξοδό της σε ευρωπαϊκή διοργάνωση, επί Αγκνε Σίμονσον. Τη διετία 1988-90 ο Ηρακλής ήταν και πάλι εξαιρετικός και απτύητος για χρόνια μέσα στο Καυταντζόγλειο, είχε όμως χάσει έναν χρόνο πριν την ευκαιρία για έναν τίτλο, αφού ηττήθηκε στον τελικό του '87 από τον ΟΦΗ.

Τη δεκαετία του '90 έρχονται τα... πέτρινα χρόνια. Η ομάδα παρότι ήταν σταθερά μέσα στην πρώτη επτάδα, δεν μπόρεσε να πετύχει κάτι αξιοσημείωτο. Το γήπεδο ήταν άδειο, ο Ηρακλής δεν έπειθε αγωνιστικά, αλλά τουλάχιστον διατηρούσε την οικονομική του υγεία... Η έλευση του Ευάγγελου Μυτιληναίου έδωσε όραμα στον κόσμο, έφερε παίκτες υψηλού επιπέδου, αλλά δεν συνδυάστηκε με αποτελέσματα. Μέσα σε κάτι λιγότερο από τρία χρόνια, αποφάσισε να αφήσει τον Ηρακλή, αφού είχε πουλήσει στον Παναθηναϊκό τον Μιχάλη Κωνσταντίνου με ποσό που άγγιζε τα τρία δισεκατομμύρια δραχμές(!) και μετά το κλείσιμο αυτού του κεφαλαίου, άρχισε το... μαρτύριο. Ο Ηρακλής έκανε μια... αναλαμπή την περίοδο 2005-06 όταν με προπονητή τον Σάββα Κωφίδη πήρε την 4η θέση , αλλά πέραν τούτου ουδέν.

Το πρώτο σοβαρό βήμα του Ελληνα προς την F1

Ο Κύπριος άσος του βολάν ξεκίνησε δυναμικά τη φετινή αγωνιστική του καμπάνια στο GP3

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΟΚΚΑ**

Ο Ευτύχιος Έλληνας, ο 20χρονος Κύπριος οδηγός-φαινόμενο που υπέγραψε τις προάλλες μακρόχρονη συμφωνία με την ομάδα Formula 1 της Marussia, απέδειξε την περασμένη Τετάρτη, στο πρώτο χειμερινό δοκιμαστικό του πρωταθλήματος GP3 –όπου θα την εκπροσωπήσει φέτος–, ότι όντως προορίζεται για πολύ μεγάλα πράγματα.

Η αφρόκρεμα των οδηγών του GP3 συναντήθηκε στην πίστα του Estoril στην Πορτογαλία και ο Έλληνας, που κατέφθασε εκεί με τη λεγόμενη Marussia Manor, ομάδα που δεν έχει κατακτήσει ποτέ τον τίτλο, κατάφερε τη δεύτερη μέρα του διήμερου τεστ, σε μια πίστα την οποία δεν είχε αντικρίσει ποτέ προηγουμένως, να γράψει τον ταχύτερο χρόνο.

Η τελευταία επιτυχία του Έλληνα στο GP3 αποτελεί το πρώτο σοβαρό του βήμα για να πραγματοποιήσει μια μέρα το όνειρο να αγωνιστεί στην F1

Η «ουρανοκατέβατη» αυτή απόδοσή του είδε τον Τio, όπως είναι ήδη γνωστός στον διεθνή χώρο, να επισκιάζει περίτρανες ομάδες του θεσμού (όπως η MW Arden που ανήκει στους Christian Horner και Mark Webber της Red Bull Racing), μαζί και τους χαρισματικούς οδηγούς τους, που ήδη διεκδικούν μια θέση σε ένα από τα πιλοτήρια της Formula 1.

Συγκεκριμένα, ο Έλληνας νίκησε στο Estoril ονόματα όπως οι Antonio Felix da Costa (Πορτογάλος αστέρας του GP3 που γνωρίζει την πίστα της χώρας του σαν την παλάμη του), Mitch Evans (προστατευόμενος του Mark Webber) και Alex Brundle (γιος πρώην πιλότου της F1), που όλοι διαθέτουν γερές διασυνδέσεις. Και όλα αυτά στην πίστα όπου ο θρυλικός Ayrton Senna κέρδισε το πρώτο του Grand Prix, το 1985 με τη Lotus.

Εισιτήριο για τη Formula 1

Μπορεί ο χαρισματικός Κύπριος να έκλεψε τις εντυπώσεις με την είσοδό του στο πρωτάθλημα της Formula Ford στη Βρετανία πριν από δύο χρόνια, συνεχίζοντας πέρσι να ξαφνιάζει τους «ντόπιους» παρατηρητές με την εντυπωσιακή του εκστρατεία για τον τίτλο της Formula Renault 2.0, η τελευταία του ωστόσο επιτυχία στον διεθνή χώρο του GP3 αποτελεί το πρώτο σοβαρό του βήμα για να πραγματοποιήσει το μεγάλο –απίστευτο αλλά όλο και πιο αληθινό– όνειρο της Κύπρου να φτάσει μια μέρα στο κατώφλι της Formula 1.

Οι αγώνες του πρωταθλήματος GP3, επίσημου θεσμού της FIA ο οποίος καθιερώθηκε το 2010 ως το πρώτο από τα τρία «σκαλοπάτια» που οδηγούν στο παγκόσμιο πρωτάθλημα της F1 (μέσω του GP2), διεξάγονται τα ίδια σαββατοκύριακα και στις ίδιες –ευρωπαϊκές– πίστες όπου βγάζουν το ψωμί τους οι κύριοι Alonso, Hamilton και Vettel, και αυτό σημαίνει ότι όλα τα σημαντικά βλέμματα του πλανήτη θα είναι και φέτος στραμμένα σε νεαρά ταλέντα όπως ο Έλληνας, που φιλοδοξούν να βρεθούν στη θέση τους.

Ο Ευτύχιος Έλληνας ξεπέρασε τις προσδοκίες της ομάδας του, Marussia Manor, ξαφνιάζοντας τους αντιπάλους του μετά το πρώτο δοκιμαστικό του GP3 στην Πορτογαλία.

ALASTAIR STALEY/GP3

DANIEL KALISZ/GP3

Μαζί με τον μηχανολόγο του, Marcus Dudley, που εργάστηκε στη Formula 1, ο Έλληνας έχει θέσει υψηλούς στόχους για φέτος.

Ας μη χάσουμε κι αυτό το τρένο

Ο ίδιος ο Damon Hill, παγκόσμιος πρωταθλητής του 1996, του οποίου ο γιος (Joshua) αγωνιζόταν μαζί με τον Ευτύχιο στη Formula Renault πέρσι, είπε στον συμπατριώτη μας, στην τελετή βράβευσης μετά τη λήξη του πρωταθλήματος, ότι είναι προικισμένος με σπάνιο χάρισμα και ότι μια μέρα θα φτάσει πολύ ψηλά. Λόγια που αντανακλούν τις απόψεις του Rob Wilson, του σπουδαιότερου εκπαιδευτή οδηγών στον κόσμο, σύμφωνα με το περιοδικό F1 Racing, που παρομοίασε προ πολλού τον Ευτύχιο με τον… Kimi Raikkonen!

Με το χέρι στην καρδιά, θα έλεγα προσωπικά ότι ο Ευτύχιος αποτελεί επένδυση για τη χώρα μας, μαζί και τη μοναδική ευκαιρία για να εκπροσωπηθεί μια μέρα η Κύπρος στο συναρπαστικότερο άθλημα στον κόσμο, που επιβραβεύει πάντα τους εμπλεκόμενους –οικονομικά αλλά και από πλευράς προβολής του τόπου– όσο καμιά άλλη ίσως δραστηριότητα στην υφήλιο.

Η ομάδα Formula 1 της Marussia υποσχέθηκε ήδη στον Έλληνα πως εάν καταφέρει να κερδίσει φέτος τους δύο ομόσταβλούς του, τον Ρώσο Dmitry Suranovich και τον Βραζιλιάνο Fabiano Machado (που έγραψαν τον 11ο και τον 23ο μόλις ταχύτερο χρόνο στο δοκιμαστικό του Estoril), θα του δώσει την ευκαιρία να πιλοτάρει ένα μονοθέσιο της F1.

Θα πρέπει να ειπωθεί ότι ο Ευτύχιος κατάφερε να περπατήσει μόνος μέχρις εδώ, πάντα με το χαμόγελο στα χείλη και την «αστραπή» που του χάρισαν οι θεοί στο χέρι, μακριά απ' όσους τον αγνόησαν και πολύ πιο ψηλά απ' όσους του έσκαψαν κάποτε τον λάκκο. Του χρόνου, το πιθανότερο είναι ότι δεν θα χρειάζεται πια την οικονομική στήριξη που του αρνιέται σήμερα η Κύπρος.

Σαν έρθει το 2013, οι πολυεθνικές εταιρείες-κολοσσοί θα του εξασφαλίσουν μια θέση στο GP2 και –παρ' όλο που είναι μεγάλη κουβέντα– πιστεύω ότι ο Ευτύχιος Έλληνας θα φτάσει με την αξία του μια μέρα στη Formula 1. Ελπίζω μόνο τότε, που όλοι θα δακρύσουμε σαν αντικρίσουμε την κυπριακή σημαία να κυματίζει στις θρυλικές αρένες της ταχύτητας του κόσμου, να μην είναι αργά για τις συνειδήσεις μας.

Η διαιτησία στο μπάσκετ, μπορεί να μην έχει ταλαιπωρηθεί όσο η αντίστοιχη του ποδοσφαίρου, ωστόσο, καλείται κι αυτή να βγει αλώβητη από τη λανθασμένη νοοτροπία φιλάθλων και παραγόντων.

«Εύκολα θύματα οι διαιτητές»

Ο Κώστας Ρήγας μιλά στην «Κ» για την ελληνική διαιτησία

Των **Γ. ΒΑΛΑΒΑΝΗ, ΣΤ. ΔΗΜΟΛΑ**

Η κουβέντα γύρω από τη διαιτησία είναι ένα από τα αγαπημένα... χόμπι των Ελλήνων φιλάθλων και παραγόντων. Τον άτυπο τίτλο του «πρωταθλητή» κατέχει το ποδόσφαιρο, στο οποίο κάθε βδομάδα γίνονται αναλύσεις επί αναλύσεων για τις αμφισβητούμενες φάσεις. Το μπάσκετ δείχνει να ξεφεύγει από αυτή την παγίδα, αν και αρκετές φορές οι διαιτητές έχουν γίνει το επίκεντρο της προσοχής. Οι μεγάλοι αγώνες ανάμεσα σε Παναθηναϊκό και Ολυμπιακό πλησιάζουν και, σίγουρα, οι άνδρες με τα γκρι θα λάβουν κι αυτοί ένα κομμάτι από την πίτα της δημοσιότητας. Ενας από τους πλέον κατάλληλους ανθρώπους για να μας μιλήσει για την ελληνική διαιτησία στο μπάσκετ είναι ο Κώστας Ρήγας, νυν υπεύθυνος διαιτησίας της Ευρωλίγκας και πρώην κορυφαία «σφυρίχτρα» στα ελληνικά και ευρωπαϊκά παρκέ.

– Ποιο είναι το επίπεδο της ελληνικής διαιτησίας;

– Θεωρώ ότι υπήρξε μια περίοδος μη ανάπτυξης. Η απρονοησία στην οργάνωση είχε ως αποτέλεσμα να μην αναπληρωθούν, τα τελευταία δύο χρόνια, ισάξια οι διαιτητές του παρελθόντος. Υπάρχει ένα κενό, λόγω έλλειψης οργανωμένου σχεδίου. Οι διαιτητές που έχουν ξεχωρίσει, το έχουν καταφέρει χάρη στο ταλέντο και τις ικανότητές τους.

– Υπάρχει περίπτωση να... μοιάσει στο ποδόσφαιρο;

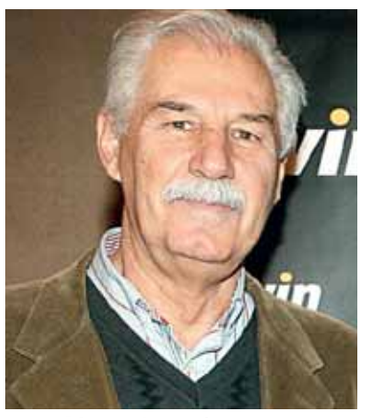

Ο υπεύθυνος διαιτησίας της Ευρωλίγκας, Κώστας Ρήγας.

– Οχι. Αν και το μπάσκετ, μαζί με το πόλο, είναι τα πιο δύσκολα αθλήματα για τους διαιτητές. Το μπάσκετ, ευτυχώς, δεν παρουσιάζει τα συμπτώματα του ποδοσφαίρου. Αυτό αποδεικνύει ότι το επίπεδο είναι αρκετά υψηλό.

– Θα σταματήσει ποτέ ο πτημένος να κατηγορεί τους διαιτητές; Πλησιάζουν μεγάλα παιχνίδια ανάμεσα σε Παναθηναϊκό και Ολυμπιακό...

– Δυστυχώς όχι. Είναι τα εύκολα θύματα. Θα ήθελα, όμως, να πω κάτι στις μεγάλες ομάδες. Παλαιότερα ο Παναθηναϊκός κατηγορούσε τον Ολυμπιακό για διαιτητική εύνοια και τώρα γίνεται το αντίθετο. Οταν ρίχνεις τόσα λεφτά σε μια ομάδα, πρέπει να τη «χτίζεις» σε γερές βάσεις και με υγιείς συνθήκες. Μόνο έτσι μπορεί να αναπτυχθεί η επένδυσή τους. Δεν πρέπει να επιζητάς να κερδίσεις τις εντυπώσεις για μία... μέρα. Δεν μπορεί ο Χριστοδούλου, ο Γκόντας, ο Πηλοΐδης, ο Κορομηλάς να σφυρίζουν στις κορυφαίες διοργανώσεις ανά τον κόσμο και να παίρνουν τις καλύτερες κριτικές και εδώ να φθείρονται με τέτοιον τρόπο. Βέβαια, αυτό δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο. Συμβαίνουν και αλλού...

– Στην Ευρωλίγκα υπάρχουν περιπτώσεις ομάδων, όπως στην Ελλάδα, που ζητούν εξαιρέσεις των διαιτητών;

– Οχι δεν μου το έχει ζητήσει κανείς. Δεν θα μου φαινόταν παράλογο αν μία ομάδα ζητούσε εξαίρεση κάποιου διαιτητή για διάφορους λόγους. Ωστόσο, δεν μου έχει ζητηθεί.

– Είστε υπέρ ή κατά της τεχνολογίας;

– Είμαι κάθετα αντίθετος στη χρήση της τεχνολογίας, όταν αυτή αντικαθιστά την κρίση του διαιτητή. Η χρήση του «instant replay» είναι απαραίτητη και χρήσιμη. Λέω όμως όχι όταν πρόκειται για ένα αμφισβητούμενο φάουλ, για το αν η μπάλα ήταν στην κάθοδο ή την άνοδο σε ένα κόψιμο, ή αν ήταν βήματα ή όχι. Εκεί υπάρχει η κρίση του διαιτητή.

– Υπάρχει σύγκριση των Ελλήνων με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους διαιτητές;

– Η σύγκριση με τους διαιτητές στην Ευρώπη είναι αναπόφευκτη. Εχουμε σοβαρά στελέχη, αλλά λείπει η οργάνωση. Πάντα η Ελλάδα «έβγαζε» καλούς διαιτητές και συνεχίζει να το κάνει.

Ο σκοτεινός κόσμος της μπάλας

Η υπεύθυνη διεθνών σχέσεων του ΠΣΑΠ και μέλος του Δ.Σ. της FIFPro, μιλά στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΘΑΝΟ ΜΠΛΟΥΝΑ**

Τη Δευτέρα 13 Φεβρουαρίου ο πρόεδρος του ΠΣΑΠ, Στ. Γιαννακόπουλος, επισκέφθηκε τον υπουργό Πολιτισμού, Π. Γερουλάνο και του παρέδωσε τη «μαύρη βίβλο».

Ετσι ονομάστηκε, λόγω των αποτελεσμάτων, η έρευνα που διενεργήθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο και Οκτώβριο σε χώρες της ανατολικής Ευρώπης και στην οποία συμμετείχαν 3.357 ποδοσφαιριστές ανάμεσά τους 505 από την Ελλάδα.

Μετά τη συνάντηση, ο κ. Γιαννακόπουλος δήλωσε βάσει των αποτε-

«Δώσαμε ερωτηματολόγια σε παίκτες και παρότι ήταν ανώνυμη η συμμετοχή, φοβόντουσαν να απαντήσουν»

λεσμάτων της έρευνας, ότι το ελληνικό ποδόσφαιρο είναι το πιο διεφθαρμένο στην Ευρώπη.

Πράγματι, μετέχοντας στην ίδια έρευνα με χώρες που θεωρητικά έχουν λιγότερο ανεπτυγμένο το ποδόσφαιρο, το ελληνικό βρίσκεται στην πρώτη θέση πολλών αρνητικών κατηγοριών.

Είναι στη δεύτερη θέση, πίσω από το Μαυροβούνιο, στην κατηγορία των πληρωμών με καθυστέρηση.

Είναι στη δεύτερη θέση, πίσω από το Καζαχστάν, στην κατηγορία των ποδοσφαιριστών που αναγκάζονται να προπονούνται μόνοι τους.

Είναι στην πρώτη θέση στην κατηγορία της βίας προς τους ποδοσφαιριστές.

Είναι στην τρίτη θέση, πίσω από τη Ρωσία και το Καζαχστάν, στο θέμα των στημένων αγώνων.

Η Μαρία Τσιγώνη, υπεύθυνη διεθνών σχέσεων του ΠΣΑΠ και μέλος του Δ. Σ. της FIFPro -της πανευρωπαϊκής ένωσης ποδοσφαιριστών- μιλά στην «Κ» για τη «μαύρη βίβλο» του ποδοσφαίρου και το κλίμα φόβου που επικρατεί ανάμεσα σε παίκτες που φαίνεται να γνωρίζουν πρόσωπα και καταστάσεις...

– Ποιοι ποδοσφαιριστές συμμετείχαν στην έρευνα; Υπήρχε δισταγμός εκ μέρους τους;

– Η πλειονότητα των ποδοσφαιριστών που απάντησε στα ερωτηματολόγια ανήκουν σε ομάδες της Super League, λιγότεροι σε ομάδες της Football League και ακόμα λιγότεροι συμμετέχουν από τη Football League 2. Πήγα η ίδια μαζί με τον κ. Πούλιο, γενικό γραμματέα του ΠΣΑΠ, στ' αποδυτήρια και δίναμε τα ερωτηματολόγια στα οποία απαντούσαν ανώνυμα και χωρίς να αναφέρονται οι ομάδες.

Στην αρχή οι παίκτες φοβόντουσαν, αλλά όταν τους εξηγήσαμε ότι υπάρχει ανωνυμία χαλάρωναν και συμμετείχαν. Κάποιοι φοβόντουσαν να απαντήσουν ακόμα και ανώνυμα και αυτό είναι φυσιολογικό γιατί όταν ζει κάποιος άσχημα, υπάρχει ψυχολογική πίεση και φόβος.

Ανάμεσα στις ομάδες συμμετείχαν παίκτες από Παναθηναϊκό, Ολυμπιακό και ΑΕΚ.

«Σιγή ιχθύος»

– Πώς εξηγείτε ότι οι φορείς του ποδοσφαίρου δεν έχουν αντιδράσει επισήμως στα αποτελέσματα της έρευνας;

– Θα έπρεπε να υπάρχει μια αντίδραση. Για να μη σχολιάζεται, σημαίνει ότι αληθεύει. Η ΕΠΟ δεν έχει πει τίποτα απολύτως. Κρατά σιγήν ιχθύος.

– Πώς θα αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της έρευνας;

– Θα γίνουν συναντήσεις FIFPro και UEFA, έχει ήδη ενημερωθεί και η FIFA. Η UEFA μπορεί να πιέσει την ομοσπονδία και να ζητήσει να διορθωθούν τα κακώς κείμενα. Αυτό που συμπεραίνω είναι ότι το σύστημα αδειοδότησης δεν λειτουργεί! Η έρευνα αφορούσε τη σεζόν 2010-2011 και ποσοστό 67% δεν είχε πληρωθεί στην ώρα του. Πρέπει να βρεθεί άλλος τρόπος για την αδειοδότηση. Να είναι και εκπρόσωπος των παικτών μέσα στις επιτροπές και μετά να φέρουμε όλοι μαζί την ευθύνη.

Μετέχοντας στην ίδια έρευνα με χώρες που θεωρητικά έχουν λιγότερο ανεπτυγμένο το ποδόσφαιρο, το ελληνικό βρίσκεται στην πρώτη θέση πολλών αρνητικών κατηγοριών, ενώ ο πρόεδρος του ΠΣΑΠ, Στ. Γιαννακόπουλος, δήλωσε βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνας ότι το ελληνικό ποδόσφαιρο είναι το πιο διεφθαρμένο στην Ευρώπη.

«Δεν υπάρχει προστασία του ποδοσφαιριστή»

Σημαντικά στοιχεία για τα «καυτά» θέματα βίας, διαφθοράς και καθυστέρησης πληρωμών στο ελληνικό ποδόσφαιρο παραθέτει η κ. Τσιγώνη.

– Πώς λειτουργεί το σύστημα που επηρεάζει ποδοσφαιριστές;

– Οταν ο παίκτης είναι απλήρωτος, θα δεχθεί πιέσεις. Η Γιουροπόλ σε συνέδριο που έγινε στο Ισραήλ για τα στημένα παιχνίδια είχε πει ότι στη Γερμανία είχαν ξεκινήσει έρευνες για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος από οίκους ανοχής και από εκεί οδηγήθηκαν στα στημένα παιχνίδια. Πρόκειται για υπόκοσμο με πολλά λεφτά. Αν ο παίκτης αρνηθεί να συνεργαστεί, δέχεται απειλές ότι θα του σπάσουν τα πόδια και άλλα τέτοια.

– Υπάρχει στην Ελλάδα προστασία ώστε να προχωρήσει ο ποδοσφαιριστής σε καταγγελία;

– Δεν υπάρχει προστασία του ποδοσφαιριστή. Εάν βγει και πει ότι συμμετείχε σε στημένο αγώνα θα τιμωρηθεί πρώτα αυτός. Μόνο ανώνυμα μπορεί να γίνει καταγγελία, γι' αυτό η UEFA έχει δημιουργήσει γραμμή καταγγελιών. Εμείς στον ΠΣΑΠ έχουμε «κόκκινη γραμμή καταγγελιών» που συνδέεται με τη FIFPro και από εκεί πηγαίνει στην UEFA.

– Σας περιέγραψαν Ελληνες ποδοσφαιριστές τις εμπειρίες τους με τα στημένα παιχνίδια;

– Υπήρξαν περιπτώσεις ποδοσφαιριστών που ήθελαν να δώσουν περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτά που υφίστανται. Τελικά, μίλησε μόνο ένας και είπε ότι τον πλησίασαν από τη διοίκηση για να στήσει αγώνα, αλλά δεν το δέχτηκε. Και επειδή δεν το δέχτηκε, η διοίκηση του έκανε τη ζωή «κατάμαυρη». Από όσους μας είπαν για περιπτώσεις στημένων αγώνων, κανείς δεν δέχτηκε ότι συμμετείχε.

Μας είπαν ότι γνώριζαν κάποιες ομάδες που συμμετείχαν στα στημένα. Είναι ομάδες που είχαν ακουστεί αρκετά το περασμένο καλοκαίρι. Ο ανενεργός ποδοσφαιριστής μιλά πιο εύκολα. Ο ενεργός δύσκολα θα μιλήσει επωνύμως, γιατί φοβάται τις συνέπειες.

– Αφού οι ποδοσφαιριστές δεν πληρώνονται στην ώρα τους πώς οι ομάδες ξεπερνούν τους ελέγχους;

– Η ΑΕΚ ενδέχεται να αντιμετωπίσει πρόβλημα με τον έλεγχο της UEFA. Εδώ τι γίνεται; Ζητούν από τους ποδοσφαιριστές να υπογράψουν χαρτιά ότι έχουν πληρωθεί. Αν δεν υπογράψουν, δε θα τους βάλουν να παίξουν. Πέρυσι μου είχε τύχει αλλοδαπός παίκτης που του είχαν δώσει ένα χαρτί να υπογράψει ότι έχει πληρωθεί, ενώ δεν είχε. Οταν με ρώτησε, του είπα να μην το υπογράψει. Μετά με πήραν από την ομάδα και μου είπαν ότι κάνω κακό στον ποδοσφαιριστή. Τον κράταγαν στο γραφείο μέχρι να υπογράψει.

«Εάν βγει παίκτης και πει ότι συμμετείχε σε στημένο αγώνα θα τιμωρηθεί πρώτα αυτός» τονίζει η κ. Τσιγώνη.

– Ποιο είναι το χειρότερο που μπορεί να συμβεί σ' έναν ποδοσφαιριστή;

– Το χειρότερο είναι ότι υπάρχουν παίκτες που δεν πληρώνονται και προπονούνται μόνοι τους. Είτε επειδή η ΠΑΕ θέλει να κάνει λύση του συμβολαίου ή μείωση αποδοχών ή νέο συμβόλαιο. Η νοοτροπία του προέδρου-αφέντη πρέπει να αλλάξει. Οταν πριν από μερικές μέρες στις Βρυξέλλες, προβλήθηκε το βίντεο της Μαύρης Βίβλου με τα επεισόδια στα ελληνικά γήπεδα που ήταν τα περισσότερα και τα μεγαλύτερα από κάθε άλλη χώρα, πολλοί παρευρισκόμενοι με γνώριζαν, γύρισαν και με κοίταξαν. Ντράπηκα, πραγματικά...

Ο Ούγγρος «δάσκαλος» του πόλο στην Ελλάδα

Ο Πέτερ Ρούσοραν πρόσφερε πολλά στην ανάπτυξη του αθλήματος

Του **Ν. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Πόσοι άνθρωποι συνέβαλαν στην πρόοδο ενός αθλήματος μιας χώρας και τ' όνομά τους είναι σχεδόν άγνωστο στον αθλητικό κόσμο αυτή της χώρας; Στην Ελλάδα της άκρατης «ποδοσφαιροποίησης», αρκετοί. Στα «ψιλά» του Τύπου πέρασε η είδηση του θανάτου, στις 14 του μηνός, του Πέτερ Ρούσοραν, που απεβίωσε στα 72 του χρόνια, χτυπημένος από καρκίνο. Και, φυσικά, ήταν ανύπαρκτη για τα ηλεκτρονικά μέσα. Κι όμως, ο Ούγγρος προπονητής ήταν από τους ανθρώπους, που βοήθησαν σημαντικά στην ανάπτυξη της ελληνικής υδατοσφαίρισης.

Το πέρασμά του από τον πάγκο τού, πάλαι ποτέ, αυτοκράτορα του ελληνικού πόλο, του Εθνικού, έμεινε χαραγμένο στη μνήμη των ανθρώπων του αθλήματος. Αλλωστε, υπό την προπονητική καθοδήγησή του, ο Εθνικός κατέκτησε, το 1988, τον 36ο τίτλο του στο πρωτάθλημα, από τους 38 που έχει.

Ο Πέτερ Ρούσοραν ήλθε για πρώτη φορά για να εργαστεί στην Ελλάδα, το 1981 και η έλευσή του προκάλεσε αίσθηση στον κόσμο του διεθνούς πόλο. Μόλις ελάχιστους μήνες πριν ήταν προπονητής της σπουδαίας, Βάσας Βουδαπέστης, με την οποία κατέκτησε το κύπελλο Πρωταθλητριών Ευρώπης το 1980. Αλλά και ως παίκτης κάθε άλλο παρά τυχαίος ήταν. Είχε κατακτήσει με την εθνική Ουγγαρίας, το χρυσό Ολυμπιακό μετάλλιο το 1964 στο Τόκιο, ενώ στη Ρώμη, τέσσερα χρόνια νωρίτερα, είχε πάρει το χάλκινο. Οταν ήλθε για πρώτη φορά στον Εθνικό, το 1981 (συνολικά είχε τρεις θητείες, αν και η τρίτη δεν ολοκληρώθηκε), τόλμησε να προβεί σε ανανέωση και να προωθήσει νεαρούς παίκτες. Θυμάται σχετικά ο παλαιός διεθνής φουνταριστός, Αντώνης Αρώνης, ο «πύργος» (ύψος 2,01μ.), κάποτε, της ελληνικής υδατοσφαίρισης:

«Ο Ρούσοραν ήταν αυτός που "ξήλωσε" την παλιά ομάδα, που είχε πάρει τόσους τίτλους, και προώθησε νεότερους παίκτες. Τον Σιταρένιο, τον Γα-

«Αφησε έργο. Μας έκανε πρωτότυπες και εξοντωτικές ασκήσεις», αναφέρει ο παλαιός διεθνής, Αντώνης Αρώνης.

ρύφαλλο, τον Βώσσο, εμένα κι άλλους. Τότε παραμέρισε τον Κούλη Ιωσηφίδη, τον Κουγεβετόπουλο, τον Θ. Καραλόγο κ.ά.».

Ο κ. Αρώνης υπογραμμίζει, ότι ο Ούγγρος προπονητής, πρόσφερε πολλά στο ελληνικό πόλο.

«Αφησε έργο. Ηταν πολύ καλός στην προπόνηση. Εδινε μεγάλη σημασία στις ασκήσεις. Μας έκανε πρωτότυπες και εξοντωτικές ασκήσεις. Η προπόνησή του ήταν, φυσικά, στο ουγγρικό στυλ, που δίνει λιγότερη σημασία στο κολύμπι, από ό,τι, ας πούμε, το ιταλικό. Αυτό δεν σημαίνει, βεβαίως, πως δεν κολυμπούσαμε».

Ηταν κι ευχάριστος άνθρωπος και καλός χαρακτήρας. «Καθόλου αυταρχικός, σε αντίθεση με τον Ιταλό, τον Ρεπέτο, που κι αυτός, πάντως, ήταν εξαιρετικός προπονητής», λέει ο κ. Αρώνης.

Τι θυμάται περισσότερο από εξωαγωνιστικά περιστατικά με τον Ρούσοραν; «Οταν ήλθε για πρώτη φορά στον Εθνικό, έβαλε τερματοφύλακα τον Γιάννη τον Βώσσο, που ήταν πολύ καλός, αλλά όχι και τόσο συνεπής στις προπονήσεις. Πότε δεν ερχόταν, πότε αργούσε. Οπότε ο Ρούσοραν έβγαινε κάθε φορά στον δρόμο για να δει αν ερχόταν ο Βώσσος».

Ο Ρούσοραν, αφού πήρε το πρωτάθλημα του 1982, έφυγε για ν' αναλάβει το 1983 την περίφημη εθνική Ουγγαρίας, που, αν και περνούσε μια κρίση τότε, κατόρθωσε να την οδηγήσει στη 2η θέση του Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος του ίδιου έτους. Και για το παγκόσμιο ανδρικό πόλο, το ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ισοδυναμεί σχεδόν με παγκόσμιο. Εμεινε στην εθνική ως το 1985. Τον ίδιο χρόνο κατέκτησε με τη Βάσας ξανά το κύπελλο Πρωταθλητριών και το επόμενο έτος το κύπελλο Κυπελλούχων. Μετά επέστρεψε στον Εθνικό και τον οδήγησε στο νταμπλ το 1988.

Η ξεχωριστή παρουσία του στον Εθνικό

Ο Πέτερ Ρούσοραν άφησε το στίγμα του και στο ελληνικό πόλο. Οχι μόνο γιατί με τον Εθνικό πήρε το νταμπλ την περίοδο 1987-88, αλλά διότι ήταν και ξεχωριστός άνθρωπος. Λέει ο παλαιός διεθνής πολίστας, Γιάννης Γαρύφαλλος, που αγωνίστηκε και υπό τις οδηγίες του Ρούσοραν:

«Ηταν από τους πιο αγαπητούς, στους παίκτες, προπονητές που πέρασαν από το ελληνικό πόλο. Ηταν φίλος με τους αθλητές. Τον είχαμε αγαπήσει. Και ήταν συμπαθής και στους αντιπάλους του. Κι εκείνος αγαπούσε και τον Εθνικό και την Ελλάδα».

Φυσικά, και ως προπονητής που προερχόταν από την κορυφαία δύναμη της παγκόσμιας υδατοσφαίρισης, την Ουγγαρία, ήταν ξεχωριστός.

«Η προπόνησή του ήταν δυναμική. Εριχνε βάρος στη δύναμη, κατά το ουγγρικό σύστημα. Εδινε, όμως, σημασία και στην κολύμβηση. Μας είχε μάθει και διάφορα πρωτοποριακά συστήματα στην επίθεση με τον παίκτη παραπάνω και στην άμυνα με τον λιγότερο. Η παρουσία του ωφέλησε το ελληνικό πόλο» τονίζει ο κ. Γαρύφαλλος.

Θυμάται κάτι ιδιαίτερο από τις αντιδράσεις του Ρούσοραν στον πάγκο κατά τη διάρκεια των αγώνων;

«Βεβαίως. Είχε τόση αγωνία για το παιχνίδι και το αποτέλεσμα, ώστε, πολλές φορές, στα πέναλτι έκλεινε τα μάτια, σα να μην ήθελε να δει την έκβαση», λέει. Ο Γιάννης Γαρύφαλλος ξαναβρέθηκε με τον Ρούσοραν, όταν ήταν μέλος του Δ.Σ. του Εθνικού αρκετά χρόνια αργότερα. Ο Ούγγρος προπονητής ήλθε να εργαστεί ξανά, αλλά έφυγε μεσούσης της περιόδου λόγω προβλημάτων υγείας της συζύγου του.

«Η υγρή ατμόσφαιρα με συνόδεψε στη ζωή μου»

Ο Πέτερ Ρούσοραν έζησε τα τελευταία χρόνια του σ' ένα μικρό χωριό 300-400 κατοίκων κοντά στη λίμνη Μπάλατον, το Πάλοζνακ, μαζί με τις αναμνήσεις του. Στην κορυφή τους βρισκόταν, φυσικά, το Ολυμπιακό τουρνουά του 1964, όπου η εθνική Ουγγαρίας, βασικό στέλεχος της οποίας ήταν, κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο. Η επιτυχία αυτή ήλθε τέσσερα χρόνια μετά, έπειτα από μια... αποτυχία. Την κατάληψη της 3ης θέσης στους Ολυμπιακούς του 1960. Οι Ούγγροι πήγαν στη Ρώμη έχοντας κατακτήσει το χρυσό μετάλλιο και το 1952 και το 1956 και ήταν ξανά φαβορί. Αλλά έμειναν πίσω από την Ιταλία και τη Σοβιετική Ενωση. Ο Ρούσοραν, σε συνέντευξη που έδωσε τον Απρίλιο του 2011, είχε εκφράσει την απογοήτευσή του για την έκβαση των αγώνων. «Είχαμε πραγματικά καλή ομάδα, αλλά δεν μπορούσαμε ν' αναπτυχθούμε όπως θέλαμε» είχε πει.

Η πισίνα ήταν σχεδόν όλη η ζωή του. Είχε αρχίσει τη σταδιοδρομία του, όπως συνηθιζόταν, ως κολυμβητής και μετά πέρασε στο εθνικό άθλημα των Μαγυάρων. «Στην πισίνα γνώρισα από τα παιδικά μου χρόνια αμέτρητες εμπειρίες. Η υγρή ατμόσφαιρα με συνοδεύει μέχρι σήμερα», είχε επισημάνει στον Ούγγρο δημοσιογράφο.

Ο Αντώνης Αρώνης και ο Γιάννης Γαρύφαλλος, σκιαγραφώντας τον, υπογράμμισαν πόσο καλός άνθρωπος ήταν. Ο ίδιος ήταν υπερήφανος, περισσότερο από τις αθλητικές του διακρίσεις, για το γεγονός, ότι στα κολυμβητήρια έλεγαν «είναι Ανθρωπος».

«Προσπάθησα να μάθω τους αθλητές να προετοιμαστούν για να σταθούν με επιτυχία στη ζωή μετά την αθλητική τους σταδιοδρομία. Νομίζω, ότι το έκανα με επιτυχία», τόνισε.

Η Ρώμη έμαθε από το λάθος της Αθήνας

Δεν πήρε το ρίσκο της ανάληψης Ολυμπιακών εν μέσω κρίσης η Ιταλία

Η Ρώμη απέσυρε την υποψηφιότητά της για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2020 την προπερασμένη Τρίτη, όταν ο πρωθυπουργός Μάριο Μόντι δήλωσε ότι η ιταλική κυβέρνηση δεν θα προσφέρει οικονομική στήριξη για την κόστους 12,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων διοργάνωση εν καιρώ οικονομικής κρίσεως.

Ο κ. Μόντι ανακοίνωσε, κατόπιν υπουργικού συμβουλίου στη Ρώμη, πως θα επρόκειτο για ανεύθυνη χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων να χρηματοδοτηθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες με την εγγύηση ότι η κυβέρνηση θα καλύψει κάθε έλλειμμα που θα προκύψει.

«Δεν θεωρούμε ότι θα ήταν κατάλληλο να δεσμεύσουμε την Ιταλία με μια τέτοιου είδους εγγύηση, η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τα χρήματα των φορολογουμένων», δήλωσε ο Ιταλός πρωθυπουργός, Μάριο Μόντι

«Φτάσαμε σε αυτή την ομόφωνη απόφαση, ότι η κυβέρνηση δεν ήταν σε θέση να πάρει την ευθύνη για μια τέτοια εγγύηση, δεδομένης της σημερινής κατάστασης της Ιταλίας», δήλωσε ο κ. Μόντι.

«Μελετήσαμε τα σχέδια με μεγάλη προσοχή. Η Ιταλία μπορεί και πρέπει να έχει φιλόδοξους στόχους. Η κυβέρνησή μας εστιάζει την προσοχή της και στην ανάπτυξη, όχι μόνο στην αυστηρή λιτότητα, αλλά τη στιγμή αυτή δεν θεωρούμε ότι θα ήταν κατάλληλο να δεσμεύσουμε την Ιταλία με μια τέτοιου είδους εγγύηση, η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τα χρήματα των φορολογουμένων», δήλωσε ο Ιταλός πρωθυπουργός.

Η απόφαση ήρθε μία ημέρα πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την επίσημη υποβολή των υποψηφιοτήτων στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Η ΔΟΕ ζητεί από τις υποψήφιες πόλεις οικονομικές εγγυήσεις των κυβερνήσεών τους.

Η αποχώρηση της Ρώμης αφήνει πλέον πέντε υποψηφιότητες στη διεκδίκηση των Αγώνων του 2020: αυτές της Μαδρίτης, του Τόκιο, της Κωνσταντινούπολης, της Ντόχα και του Μπακού. Η ΔΟΕ πρόκειται να επιλέξει τη διοργανώτρια πόλη το 2013.

Ηταν τα οικονομικά προβλήματα της Ιταλίας που έθεσαν τέλος στις ελπίδες της μεσογειακής χώρας για να αναλάβει τη δεύτερη διοργάνωση θερινών Ολυμπιακών Αγώνων μετά το 1960, πάλι στη Ρώμη.

Η κυβέρνηση της Ιταλίας προσπαθεί να διαβεβαιώσει τις χρηματαγορές για τη σοβαρότητα των προθέσεών της σχετικά με την περικοπή των δημοσίων δαπανών και την αναζωογόνηση της προβληματικής οικονομίας της χώρας με την ψήφιση μιας σειράς μέτρων λιτότητας και ανάπτυξης. Προς το παρόν, οι προσπάθειες δείχνουν να αποδίδουν καρπούς καθώς το κόστος δανεισμού της Ιταλίας σημειώνει πτώση τις τελευταίες εβδομάδες.

Ο κ. Μόντι τοποθετήθηκε στην πρωθυπουργία προς το τέλος της περασμένης χρονιάς μετά την παραίτηση του Σίλβιο Μπερλουσκόνι, ο οποίος κλυδωνιζόταν από σεξουαλικά σκάνδαλα και απώλεια εμπιστοσύνης κι έτσι αδυνατούσε να προωθήσει τις αναγκαίες δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις.

Με την απόσυρση της υποψηφιότητας της Ρώμης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ο κ. Μόντι εκτιμάται πως έδωσε ένα σημαντικό μήνυμα στις αγορές ότι η Ιταλία δεν αστειεύεται αναφορικά με την υπόσχεσή της να μειώσει το χρέος της.

Από την άλλη πλευρά, ο Τζάνι Πετρούτσι, πρόεδρος της ιταλικής ολυμπιακής επιτροπής (CONI), κατανοεί την ανάγκη για περικοπές, αλλά ήλπιζε ότι θα υπήρχε δυνατότητα και για τη διοργάνωση των Αγώνων.

«Ο κ. Μόντι μάς είπε όχι, είναι πολύ θλιβερό,» δήλωσε ο κ. Πετρούτσι. «Πρόκειται για ένα όνειρο που χάθηκε μετά δύο χρόνια σκληρής δουλειάς· η υποψηφιότητά μας ήταν σοβαρή. Εδώ χρειαζόμαστε περικοπές αλλά και επενδύσεις, και οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν μελλοντική επένδυση».

Η υποψηφιότητα για το 2020 εθεωρείτο η καλύτερη ευκαιρία της Ιταλίας για να διοργανώσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αφού τυχόν αναβολή για το 2024 θα την έθετε απέναντι σε πιθανές υποψηφιότητες από τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γαλλία και τη Νότια Αφρική. «Ξοδέψαμε ώρες συζητώντας, αλλά ο κ. Μόντι ήταν αμετακίνητος στο ζήτημα των λογαριασμών της διοργάνωσης που συνδέονται με τη γενική οικονομική κατάσταση», δήλωσε ο πρόεδρος της επιτροπής υποψηφιότητας και αντιπρόεδρος της ΔΟΕ, Μάριο Πεσκάντε. «Πρέπει να το πάρουμε απόφαση, ότι τουλάχιστον για τα επόμενα δέκα χρόνια δεν θα μιλάμε πλέον για διοργάνωση των Αγώνων στην Ιταλία».

ASSOCIATED PRESS

THE ASSOCIATED PRESS

Δύο Ιταλίδες έχουν βγάλει βόλτα τα μικρά παιδιά τους, πλάι στα αγάλματα του σταδίου Μαρμπλς κοντά στο Ολυμπιακό Στάδιο της Ρώμης. Η ιταλική κυβέρνηση θυσίασε τη λάμψη της πιθανής ανάληψης της διοργάνωσης του 2020, για να μη βυθιστούν οι πολίτες της στα χρέη και στην απόγνωση.

Πιο τολμηρή για το 2020 η Ισπανία

Η Μαδρίτη και το Μπακού υπέβαλαν την προπερασμένη Τρίτη στη ΔΟΕ τους φακέλους των υποψηφιοτήτων τους, μία ημέρα μετά την υποβολή από το Τόκιο και την Ντόχα. Η Κωνσταντινούπολη κατέθεσε την υποψηφιότητά της την Τετάρτη.

Παρά τη δύσκολη οικονομική κατάσταση και στην Ισπανία, η Μαδρίτη είναι υποψήφια για τρίτη συνεχόμενη φορά. «Πρόκειται για μια δύσκολη στιγμή για την Ισπανία, λόγω της οικονομίας», παραδέχθηκε την Τρίτη ο επικεφαλής της υποψηφιότητας της Μαδρίτης, Αλεχάνδρο Μπλάνκο. «Ωστόσο, σε αυτές τις στιγμές κρίσης, υπάρχουν δύο λύσεις: είτε να κρυφτούμε είτε να πούμε "ήρθα εδώ να παρουσιάσω την υποψηφιότητα, διότι πιστεύω ότι είναι κάτι καλό για την πόλη και για τη χώρα και διότι μπορούμε να προσφέρουμε Αγώνες που θα συγκαταλέγονται ανάμεσα στους καλύτερους στην ιστορία"».

Πίσω στην Ιταλία, εξήντα σπουδαίοι αθλητές της χώρας, μεταξύ των οποίων ο αστέρας του ποδοσφαίρου Φραντσέσκο Τότι, ο ολυμπιονίκης του κανό Αντόνιο Ρόσι και η σκιέρ Ντεμπόρα Κομπανιόνι, είχαν βάλει την υπογραφή τους σε έκκληση προς τον κ. Μόντι για να στηρίξει την υποψηφιότητα.

Παρά ταύτα, ο πρώην παγκόσμιος ρέκορντμαν των 200 μέτρων Πιέτρο Μενέα επικρότησε την απόφαση της κυβέρνησης. «Δεν χάνονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Μπορούμε να θέσουμε ξανά υποψηφιότητας σε μερικά χρόνια», δήλωσε.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 2012

Αποκλίσεις στον προϋπολογισμό των Αγώνων

-22
ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ

Επιπλέον ένα εκατομμύριο εισιτήρια, τα τελευταία διαθέσιμα, θα βγουν προς πώληση τον Απρίλιο, μέσω της ιστοσελίδας των Αγώνων. Από αυτά, οι 40.000 θα αφορούν σε αγωνίσματα του στίβου. Τις πρώτες 24 ώρες δικαίωμα αίτησης θα έχουν όσοι από λάθος είχαν ειδοποιηθεί πως πήραν εισιτήριο στην πρώτη κατανομή. Για τη βραδιά του τελικού των 100 μ. υπήρχαν ένα εκατ. αιτήσεις, 62 φορές περισσότερες από όσα εισιτήρια έχουν εκδοθεί. Για το ποδοσφαιρικό τουρνουά είναι απούλητα 1,5 εκατ. εισιτήρια.

Σε εξαιρετική κατάσταση δείχνει να βρίσκεται η Γελένα Ισινμπάγεβα. Την Πέμπτη στη Στοκχόλμη πέτυχε νέο παγκόσμιο ρεκόρ κλειστού στίβου στο επί κοντώ, με άλμα στα 5,01 μ. Το προηγούμενο το είχε με επίδοση 5 μ. από το 2009. Μάλιστα, η Ρωσίδα μπήκε στον αγώνα από το 4,72 μ. που ήταν η καλύτερη επίδοση της δεύτερης, δηλαδή ξεκίνησε όταν οι άλλες τελείωναν.

Αφιερωμένη στο βρετανικό τραγούδι θα είναι η τελετή λήξης των Αγώνων. Τα βρετανικά ΜΜΕ πιστεύουν ότι θα εμφανιστεί η Αντέλ, μαζί με ορισμένα από τα μεγαλύτερα ονόματα της μουσικής, ενώ θα συμμετέχουν συνολικά 4.100 άτομα.

Το παιδί-θαύμα του βρετανικού αθλητισμού, ο 17χρονος αθλητής των καταδύσεων Τομ Ντάλεϊ, δηλώνει έτοιμος να αντέξει την πίεση των Αγώνων, παρότι παραδέχεται πως στην Ολυμπιάδα του Ρίο θα είναι στην καλύτερη ηλικία για το άθλημά του.

Τριγμούς στην οργανωτική επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου, καθώς και ανασφάλεια στη βρετανική κοινή γνώμη, προκαλούν τόσο οι αποκλίσεις στον αρχικό προϋπολογισμό της κορυφαίας αθλητικής διοργάνωσης του πλανήτη, όσο και οι σπατάλες που έρχονται στο «φως».

Η κοινωνία της χώρας έχει συνηθίσει να υπάρχει διαφάνεια στα κρατικά κονδύλια, κάτι που αυτήν τη φορά δεν φαίνεται να τηρείται, όπως στο παρελθόν. Από τον «κουμπαρά» της διοργάνωσης γίνονται συνεχείς αναλήψεις χρημάτων την τελευταία περίοδο, γεγονός που δημιουργεί προβληματισμό. Οι φορολογούμενοι υπολογίζεται πως σε ημερήσια βάση επιβαρύνονται με 280.000 ευρώ για χρήματα που πηγαίνουν στην κατασκευή των σταδίων, στην περιφρούρηση και στα μέτρα πρόληψης των Αγώνων, με τιμές υψηλότερες από τις αρχικές. Βάσει της πρώτης εκτίμησης των διοργανωτών, τα μέτρα ασφαλείας απαιτούσαν περί τα 10.000 άτομα. Στις 7 Δεκεμβρίου του 2011, ο αρχικός αριθμός υπερδιπλασιάστηκε φτάνοντας τις 24.000, με το ποσό που απαιτείται γι' αυτή την αλλαγή να ανέρχεται τελικώς στα 320 εκατ. ευρώ. Τα μέτρα ασφαλείας θα είναι ιδιαιτέρως αυστηρά. Κάμερες θα εποπτεύουν περισσότερους από 100 χώρους, τόσο στα στάδια όσο και στην πόλη, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή των Αγώνων.

Ακόμα, ενώ οι τελετές έναρξης και λήξης είχαν αρχικό κόστος 47 εκατ. ευρώ, το ποσό έχει ήδη διπλασιαστεί. Ο δημοσιογράφος της Daily Mail, Ρόμπερτ Χάρντμαν, διερωτάται για ποιο λόγο υπήρξε τόσο λανθασμένη εκτίμηση σε σχέση με τα χρήματα που απαιτήθηκαν και κυρίως σε ποιο κομμάτι των τελετών θα χρειαστούν. Ο υπουργός των Ολυμπιακών Αγώνων, Χιου Ρόμπερτσον, απάντησε πως τα χρήματα θα βοηθήσουν ιδιαίτερα τη Βρετανία διαφημίζοντάς την. Οσον αφορά τα στάδια, υπάρχουν περιπτώσεις που και εδώ το ποσό υπερέβη τον αρχικό προϋπολογισμό. Το κολυμβητήριο, για παράδειγμα, είχε αρχικό εκτιμώμενο κόστος τα 78 εκατ. ευρώ, ποσό όμως που αυξήθηκε κατά πολύ, μια και μόνο το στέγαστρο προσέγγισε τα 110 εκατ. ευρώ. Παρά τις έντονες επικρίσεις –κυρίως από δημοσιογράφους– η οργανωτική επιτροπή θεωρεί ότι μέχρι και τώρα δεν έχει υπερβεί την αρχική οικονομική εκτίμηση. Ωστόσο, παρατηρώντας εξαρχής τα ποσά που αναφέρονταν από «επίσημα χείλη», οι διαφορές που παρουσιάζονται είναι μεγάλες. Οταν η υποψηφιότητα του Λονδίνου υπερίσχυσε εκείνης του Παρισιού το 2005, ο τότε δήμαρχος του Λονδίνου, Κεν Λίβινγκστον, ανέφερε πως οι Αγώνες θα κοστίσουν περίπου 3 δισεκατομμύρια ευρώ, καθώς η πόλη διέθετε αρκετές υποδομές. Παρ' όλα αυτά, μέσα σε δύο χρόνια (2007) το επίσημο κόστος ανήλθε στα 11 δισ. ευρώ, με τους οργανωτές να διαβεβαιώνουν πως είναι τελεσίδικο. Διαφορετική από την άποψη που εκφράζουν νυν αξιωματούχοι δείχνουν να έχουν οι πρώην. Ο Τζακ Λέμλεϊ (πρώην πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής την περίοδο 2005-2006) παραιτήθηκε από τη θέση του, διότι εκτίμησε ότι ο αρχικός προϋπολογισμός θα εκτινάχθει σε δυσθεώρητα ύψη, προσεγγίζοντας ακόμα και τα 23 δισ. ευρώ, μια εκτίμηση, όμως, μάλλον υπερβολική. Η επίσημη θέση της οργανωτικής επιτροπής μέσω του αρμόδιου υπουργού αναφέρει πως ο λόγος του υψηλότερου κόστους έγκειται στο γεγονός πως η Βρετανία αποτελεί πιθανό στόχο τρομοκρατικών ενεργειών, λόγω του τεταμένου κλίματος στον διεθνή χώρο, προσθέτοντας: «Δεν μπορούσαμε να κάνουμε ακριβή πρόβλεψη των χρημάτων που θα δαπανηθούν, καθώς οι μελέτες σε σχέση με τα μέτρα ασφαλείας πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένες με τα σχέδια των χώρων όπου θα διεξαχθούν οι Αγώνες. Ολα γίνονται για την ασφάλεια των θεατών, των πολιτών και των αποστολών».

Μ. Τ.

Το Λονδίνο επιταχύνει τους ρυθμούς για τα ολυμπιακά έργα, όμως οι οικονομικές αστοχίες έχουν δημιουργήσει κακό κλίμα.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

Οριστικοποιήθηκε η Εθνική Γυναικών

Μπορεί τον προσεχή Απρίλιο η προσοχή να πέφτει στην αναμέτρηση της Εθνικής Ανδρών με αντίπαλο την Ουκρανία για το Ντέιβις Καπ, όμως ακόμη ένα σημαντικό γεγονός επίκειται για τα Εθνικά μας συγκροτήματα. Αυτό δεν είναι άλλο από την επανεμφάνιση της Γυναικείας Εθνικής της Κύπρου, στη διοργάνωση του Fed Cup.

Επτά χρόνια μετά, η Κύπρος κάνει την επανεμφάνισή της στο Παγκόσμιο Κύπελλο Γυναικών, όπου η Εθνική μας μετράει μόλις μία νίκη σε τριάντα αναμετρήσεις.

Την περασμένη Τετάρτη συνεδρίασε η τεχνική επιτροπή της Ομοσπονδίας Αντισφαίρισης Κύπρου, καταλήγοντας στα... τέσσερα κορίτσια –γυναίκες πλέον– που θα απαρτίσουν την Εθνική. Οι Ιωάννα-Νένα Σάββα «Τζο», Μάρα Αργυρίου, Μαρία Σιοπαχά και Άντρια Τσαγγαρίδου θα ταξιδεύσουν στην Αίγυπτο, την περίοδο 16 με 22 Απριλίου, για τους αγώνες του 3ου και τελευταίου Γκρουπ της ευρω-αφρικανικής ζώνης.

Αρχηγός της αποστολής, σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, αναμένεται να είναι ο Νίκος Παπαδόπουλος (φώτο), βοηθός του Ομοσπονδιακού, Γιάννου Χατζηγεωργίου, στο Εθνικό Κέντρο Τένις.

Ο Νικ, όπως τον φωνάζουν, εκτός από την τριβή που έχει καθημερινά με τις αθλήτριες, από τις προπονήσεις τους στο Εθνικό Κέντρο, έχει στο «βιογραφικό» του και την καθ' όλα επιτυχημένη αποστολή στους περσινούς ΑΜΚΕ. Αγώνες, όπου η κυπριακή αντισφαίριση πανηγύρισε τρία μετάλλια, αριθμός ρεκόρ, με τους Ιωάννα-Νένα Σάββα, Μάρα Αργυρίου και Φίλιππο Τσαγγαρίδη.

Τα τέσσερα κορίτσια μας αναμένεται να συναντήσουν στο Tennis Club στο Κάιρο, ακόμη έντεκα αποστολές, οι οποίες θα φτιάξουν συνολικά δύο ομίλους των έξι ομάδων. Οι πρώτοι των δύο Ομίλων, θα διασταυρώσουν τα ξίφη τους με τους δύο δεύτερους του κάθε ομίλου, με στόχο τα δύο και μοναδικά εισιτήρια που οδηγούν στην άνοδο του β΄ γκρουπ της ευρω-αφρικανικής ζώνης.

ΓΡΑΦΕΙ: www.CyprusTennisSociety.com

Ολα τα μοντέλα μόνιτορ των μεγάλων εταιρειών έχουν χαρακτηριστικά που μπορούν να κάνουν το σερφάρισμα... παιχνίδι.

Οθόνες για επιτραπέζια PC

Για σερφάρισμα ή δημιουργία εγγράφων οι 22 ίντσες θεωρούνται επαρκές μέγεθος

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Είτε επειδή διαθέτουν συνήθως ισχυρούς επεξεργαστές, είτε επειδή μπορούν να αναβαθμιστούν εύκολα, οι επιτραπέζιοι υπολογιστές παραμένουν αρκετά δημοφιλείς: σύμφωνα με την εταιρεία αναλύσεων eTForecasts, μόνο το 2011 πουλήθηκαν παγκοσμίως 149 εκατ. μηχανήματα. Αφού κάθε desktop PC χρειάζεται και μία οθόνη για να λειτουργήσει, αυτό εξηγεί γιατί υπάρχουν εκατοντάδες μοντέλα LCD οθονών, με μεγάλη ποικιλία σε χαρακτηριστικά.

Ποια όμως από αυτά τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να λάβει υπόψη του ο χρήστης, ώστε να αγοράσει μια συσκευή που θα καλύπτει τις ανάγκες του, κάνοντας την καλύτερη επιλογή για τα χρήματα που θα ξοδέψει; Ολοι οι οδηγοί αγοράς ξεκινούν με τις διαστάσεις της οθόνης, κατ' αρχάς γιατί στην αγορά κυκλοφορούν συσκευές από 17 μέχρι και 29 ίντσες, αλλά και γιατί κατά κανόνα τα μοντέλα μεγαλύτερου μεγέθους έχουν και υψηλότερη τιμή - για παράδειγμα, αν και ενσωματώνουν παρόμοιες τεχνολογίες, το UltraSharp U2412M της Dell κοστίζει ακριβότερα από το VS229H της Asus, κυρίως επειδή το πρώτο είναι 24 και το δεύτερο 21,5 ιντσών. Για κανονική χρήση πάντως -σερφάρισμα στο Ιντερνετ ή δημιουργία εγγράφων- ένα μόνιτορ έως και 22 ίντσες θεωρείται επαρκές. Τα μοντέλα μεγαλύτερων διαστάσεων απευθύνονται κυρίως σε όσους θέλουν επιπλέον να βλέπουν ταινίες, να παίζουν βιντεοπαιχνίδια ή να επεξεργάζονται φωτογραφίες. Ανεξάρτητα από τις διαστάσεις, τα μόνιτορ διακρίνονται επίσης με βάση την τεχνολογία οπίσθιου φωτισμού τους. Ορισμένες συσκευές χρησιμοποιούν την τεχνολογία CCFL, δηλαδή λυχνίες φθορισμού, με συνέπεια να χαρακτηρίζονται από μειωμένη απόδοση των σκούρων χρωμάτων και υπολογίσιμη κατανάλωση ρεύματος. Αντίθετα, η πιο σύγχρονη τεχνολογία LED δεν αντιμετωπίζει αυτά τα μειονεκτήματα, με το κόστος της να έχει πλέον μειωθεί αρκετά.

Σήμερα υπάρχουν οικονομικά προσιτές LCD οθόνες με φωτισμό LED.

Ετσι, σήμερα μπορεί να βρει κανείς LCD οθόνες με φωτισμό LED οι οποίες να είναι οικονομικά προσιτές, όπως η 196V3LSB της Philips, η E2251S της LG, η VA2248 της Viewsonic ή η S24A300B της Samsung. Ακόμη πάντως και συσκευές που φωτίζονται με LED, μπορεί να διαφέρουν ως προς το είδος του πάνελ που χρησιμοποιούν. Πιο συγκεκριμένα, τα μόνιτορ με πάνελ τύπου TN (twisted nematic) έχουν το πλεονέκτημα ότι είναι φθηνά και εξασφαλίζουν γρήγορη απόκριση της οθόνης, επομένως είναι πιο κατάλληλα για βιντεοπαιχνίδια.

Παρόλο που κατασκευαστές σαν τη Samsung ή την LG έχουν λανσάρει στην αγορά οθόνες με πάνελ TN, οι οποίες αποδίδουν ποιοτική εικόνα, πολλές εταιρείες χρησιμοποιούν ολοένα συχνότερα άλλες, βελτιωμένες λύσεις. Με βασικότερη τα πάνελ τύπου IPS (in-plane switching), τα οποία πετυχαίνουν πιο ζωηρά χρώματα και μεγαλύτερες γωνίες θέασης.

Οσον αφορά μάλιστα τα μόνιτορ έως και 24 ιντσών, υπάρχουν μοντέλα τεχνολογίας IPS με τιμή κάτω από τα 200 ευρώ - ενδεικτικά παραδείγματα είναι το IPS231P της LG, το 237E3QPHSU της Philips, το GL2250M της BenQ και το Ultrasharp U2311H της Dell. Ο τρόπος με τον οποίο συνδυάζει κάθε συσκευή όλες τις παραπάνω τεχνολογίες φαίνεται από τις παραμέτρους που αντικατοπτρίζουν τις επιδόσεις της.

Μία τέτοια παράμετρος είναι η φωτεινότητα, η οποία εκφράζεται σε cd/m2 και δείχνει πόσο λαμπερή εικόνα μπορεί να αποδώσει η οθόνη: τα 250 cd/m2 θεωρούνται ικανοποιητικά για ένα μόνιτορ γενικής χρήσης, αν και είναι πιθανό να μην αποδειχθούν αρκετά σε περίπτωση που το μόνιτορ πρόκειται να τοποθετηθεί σε χώρο με έντονο φωτισμό. Σημαντικό είναι επίσης, η συσκευή να υποστηρίζει τουλάχιστον ανάλυση 1920x1080 pixel, ώστε να αναπαράγει βίντεο Full HD - κάτι που ισχύει για τις οθόνες 24 ιντσών και άνω.

Παράλληλα, όσο μεγαλύτερο στατικό λόγο αντίθεσης έχει, τόσο πιο «ζωντανές» θα είναι οι εικόνες που προβάλλει. Και η γρήγορη απόκριση του μόνιτορ (που μετριέται σε millisecond) είναι απαραίτητη στα βιντεοπαιχνίδια. Χαρακτηριστικό που στα προσιτά οικονομικά μοντέλα τεχνολογίας IPS, κάνει την ZR2240W της HP να ξεχωρίζει.

Δυνατότητες διασύνδεσης

Εκτός από τις επιδόσεις, ένα ακόμη κριτήριο για την επιλογή του κατάλληλου μόνιτορ είναι οι δυνατότητες διασύνδεσης που αυτό δίνει, αφού, εκτός από τις υποδοχές ψηφιακής και αναλογικής σύνδεσης με τον υπολογιστή (DVI και VGA), αρκετά μοντέλα είναι εξοπλισμένα με θύρες DisplayPort ή HDMI - με την τελευταία να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απευθείας σύνδεση DVD player και παιχνιδομηχανών. Από την άλλη μεριά, ορισμένες οθόνες διαθέτουν υποδοχή για κάρτες microSD και θύρες USB, ενώ στην αγορά υπάρχουν επίσης μοντέλα με ενσωματωμένο αποκωδικοποιητή MPEG4, ώστε να αναπαράγουν τα ψηφιακά τηλεοπτικά κανάλια. Ετσι, μοντέλα σαν τα M2350D της LG και SyncMaster T22A550 της Samsung αποτελούν ουσιαστικά συνδυασμό οθόνης υπολογιστή και τηλεόρασης. Οπως είναι φυσικό, οι κορυφαίες (και ακριβότερες) οθόνες διαθέτουν αναβαθμισμένα τεχνικά χαρακτηριστικά και ακόμη πιο εξελιγμένα συστήματα οπίσθιου φωτισμού LED ή τύπους πάνελ, ώστε να προσφέρουν καλύτερη εικόνα, ακόμη υψηλότερη ανάλυση και βελτιωμένη εργονομία. Πριν πάντως επιλέξει κανείς ποιο μόνιτορ θα αγοράσει τελικά, καλό θα είναι να λάβει υπόψη του και τη διάρκεια της εγγύησης - η οποία δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη από δύο χρόνια. Οπως επίσης και την πολιτική που ακολουθεί ο κατασκευαστής αναφορικά με τα «καμένα» pixel, αφού ορισμένες εταιρείες θα αντικαταστήσουν την οθόνη από το πρώτο ελαττωματικό, ενώ άλλες δικαιολογούν την ύπαρξη 2 ή 3 καμένων pixel.

ΣΗΜΕΡΑ GADGETS

LG
Αναπαραγωγή 3D ταινιών

Το BP40NS20 της LG, η εξωτερική μονάδα αναπαραγωγής και εγγραφής δίσκων Blu-ray, είναι μικρή σε μέγεθος και βάρος για να μπορεί να μεταφέρεται εύκολα. Η μονάδα μπορεί να αναπαράγει και τρισδιάστατες ταινίες, ενώ διαθέτει θύρα USB 2.0.

SAMSUNG
Εξι νέα έξυπνα πολυμηχανήματα

Εξι νέα λέιζερ πολυμηχανήματα της σειράς SCX-3400 MFP παρουσίασε η Samsung, τα οποία μπορεί να παίξουν τον ρόλο εκτυπωτών, scanner και φωτοαντιγραφικών. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των μοντέλων είναι ότι υποστηρίζουν λειτουργίες που μειώνουν το λειτουργικό τους κόστος.

CANON
Για ανέβασμα στα κοινωνικά δίκτυα

Το εύκολο «ανέβασμα» των φωτογραφιών και των βίντεο στα κοινωνικά δίκτυα εξασφαλίζει η νέα compact φωτογραφική μηχανή IXUS 510 HS της Canon, χάρις στον ενσωματωμένο της δέκτη Wi-Fi που της επιτρέπει να συνδέεται σε οποιοδήποτε ασύρματο δίκτυο. Η 510 HS είναι εξοπλισμένη με αισθητήρα CMOS 16,1 Megapixel.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΕΣ

Γέρι, 5υπν 430τμ σε 740τμ οικόπεδο, έπαυλης πολυτελείας με μεγάλη πισίνα. ID.11889 _2,000,000. Γέρι, 5υπν 580τμ σε 728τμ οικόπεδο, έπαυλης πολυτελείας με μεγάλη πισίνα. ID.17413 _1,380,000. Λακατάμια, 4υπν 190τμ σε 320τμ οικόπεδο, περιοχή ΘΟΪ. ID.17742 _378,000. Λακατάμια, 5υπν 312τμ σε 570τμ οικόπεδο, σε γωνιακό οικόπεδο δίπλα από χώρο πρασίνου. ID.17743 _850,000. Δευτερά, 4υπν 320τμ σε 1200τμ οικόπεδο, έπαυλης 5 χρονών. ID.19263 _970,000. Στρόβολος, 5υπν 300τμ σε 360τμ οικόπεδο, περιοχή Κώστα Θεοδώρου. ID.19198 850,000. Δάλι, 4υπν 380τμ 3679τμ κοντά στην οικιστική. ID.19521 550,000. Γέρι, 3υπν 230τμ σε 243τμ μοντέρνα οικία σε νεόκτιστη περιοχή. ID.19069 395,000. Τσέρι, 3υπν 170τμ σε550τμ οικόπεδο με εύκολη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. ID.17476 340,000. Λατσιά, 4υπν 390τμ σε 680τμ με άνετους λειτουργικούς χώρους. ID.17340 720,000. Τσέρι, 4υπν 185τμ σε 260τμ οικόπεδο, υψηλής ποιότητας προδιαγραφές. ID.17171 360,000.G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

Id 40635 Μοσφιλωτή. Ανεξάρτητη οικία 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 2007. Αποτελείται από 170τ.μ. εσωτερικούς χώρους σε σωστό οικόπεδο 555τ.μ. σε ήσυχο και χρηματοδότησης. Αποταθείτε: 99562717

Id 40733 Κάτω Λακατάμια. Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2006 πλήρως επιπλωμένο κοντά στο Μετρό. Αποτελείται από 83τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 12τ.μ. καλυμμένες βεράντες. Διαθέτει όλα τα ηλεκτρικά είδη, κλιματιστικά, θερμοσυσσωρευτές, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 170,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 29637 Δευτερά. Πωλείται καινούρια οικία 3ων υπνοδωματίων, 176τ.μ. εσωτερικούς χώρους ε 162 οικόπεδο. Διαθέτει en-suite shower και σοφίτα με σχέδιο που ξεχωρίζει και λειτουργία στους χώρους. Ένα έργο που προσφέρει κάτι το ξεχωριστό. Σε ήσυχο καθαρό περιβάλλον. Καλή επιλογή. Τιμή 253,000 Ευρώ. Με το Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 3 χρόνων στην περιοχή της Λακατάμειας. Περιλαμβάνει υποδαπέδια θέρμανση, κατασκευές με γυψοσανίδα, αποθήκη, στεγασμένο πάρκινγκ, a/c και ηλεκτρικές συσκευές. Τιμή 160.000 ευρώ (συζητήσιμη), τηλ. 96320087, κος Δημήτρης.

ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ δύο υπνοδωματίων, γωνιακό καινούργιο διαμέρισμα σε μικρή πολυκατοικία (6 Διαμερίσματα) μέσα στην Ορόκλινη με εξαίρετη θέα την θάλασσα και το βουνό σε ήσυχη περιοχή και 6 χιλ. από το Κέντρο της Λάρνακας σε Ειδική Τιμή και με καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Εύκολοι τρόποι πληρωμής

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στη Λυκαβητό με τίτλο ιδιοκτησίας. 75 τ.μ. εσωτερικοί χώροι, 15 τ.μ. στεγασμένες βεράντες. Περιλαμβάνει air conditions, θέρμανση, αποθήκη, χώρο στάθμευσης και άλλα έξτρα. Τιμή 155,000 ευρώ (συζητήσιμη), λόγω αναχώρησης του ιδιοκτήτη στο εξωτερικό. **Τηλ. 99427684**

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΟ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ

ΤΕΣΣΕΡΑ ΔΕΚΑΡΙΑ ΣΕ ΥΨΩΜΑ ΣΕ ΠΕΥΚΩΔΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕ ΡΕΥΜΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟ. ΤΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΔΥΟ ΣΚΑΛΕΣ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΔΡΟΜΟ ΔΙΔΕΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΣΜΑ. ΤΙΜΗ 120,000 ΕΥΡΩ ΥΠΟ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΛ. 99337329

Id 40434 Πωλούνται 5 οικιστικά γωνιακά οικόπεδα 609τ.μ. το καθένα, 60% Σ.Δ. στην Ανθούπολη. Τιμή από: 259,000 Ευρώ Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 40438 Πωλείται οικιστικό γωνιακό οικόπεδο 610τ.μ., 60% Σ.Δ. στην Ανθούπολη. Τιμή: 260,000 Ευρώ Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 40427 Πωλείται οικιστικό γωνιακό οικόπεδο 530τ.μ., Σ.Δ. 90% στον Τύμβο. Τιμή: 350,000 Ευρώ. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

2. Id 40592 Αγίους Ομολογητές. Διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1980. Αποτελείται από 125τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 10τ.μ. καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει κεντρική θέρμανση, 2 αποχωρητήρια, ξεχωριστή κουζίνα και άνετο καθιστικό χώρο. Βρίσκεται σε κεντρικό σημείο των Αγίων Ομολογητών και διαθέτει τίτλο ιδιοκτησίας. Τιμή: 140,000 Ευρώ συζητήσιμη Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 39362 Id 39362 Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, στο Στρόβολο, πλήρως επιπλωμένο, κατασκευής 2008. Αποτελείται από 82τ.μ. εσωτερικούς χώρους με μεγάλη καλυμμένη βεράντα 18τ.μ. Διαθέτει κλιματιστικά, εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές, ιταλική κουζίνα, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Ετοιμος τιτλος. Τιμή: 170,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Id 40434 Πωλούνται 5 οικιστικά γωνιακά οικόπεδα 609τ.μ. το καθένα, 60% Σ.Δ. στην Ανθούπολη. Τιμή από: 259,000 Ευρώ Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 40438 Πωλείται οικιστικό γωνιακό οικόπεδο 610τ.μ., 60% Σ.Δ. στην Ανθούπολη. Τιμή: 260,000 Ευρώ Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 40427 Πωλείται οικιστικό γωνιακό οικόπεδο 530τ.μ., Σ.Δ. 90% στον Τύμβο. Τιμή: 350,000 Ευρώ. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 39286 Πωλούνται προνομιούχα οικόπεδα με 60% ΣΔ., με εμβαδόν 544τ.μ. στην Αγλαντζιά, υπό διαχωρισμό. Επιλογές οικοπέδων σε αδιέξοδο ή εφαπτόμενα σε πεζόδρομο ή και γωνιακά, Για αγορά οικοπέδων γίνονται ευκολίες πληρωμής και προσφέρονται υποθήκη. Τιμή: 250.000 Ευρώ . Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 31823 Πωλείται 290τ.μ. μισό οικόπεδο, Σ.Δ. 120%, 3 ορόφους, με ξεχωριστό τίτλο δίπλα από το 3ο δημοτικό στην Παλλουριώτισσα. Ιδανικό για μικρή πολυκατοικία (6 μονάρια). Είναι σε ύψωμα και δίπλα από πεζόδρομο. Τιμή: _210,000 προτιμάτε η ανταλλαγή με διαμέρισμα στη Λευκωσία. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται μεγάλο γωνιακό κατάστημα, δίπλα από το Απολλώνειο Νοσοκομείο στην Μακεδονίτισσα. Είναι κατάλληλο για Ιατρείο, Ινστιτούτο Αισθητικής, Boutique και Γραφείο. Για πληροφορίες τηλ. 99-631458 & 99-315680

Ενοικιάζεται διαμέρισμα στην Αγλαντζιά ενός υπνοδωματίου, οικαίνουριο, πολυτελές, σε πολυκατοικία κατασκευής 2010, πλήρως επιπλωμένο. Μεγάλη βεράντα, καινούρια έπιπλα, καινούριες ηλεκτρικές συσκευές, storage heaters, air condition, blinds, parking. Ενοίκιο €500. Τηλέφωνο 99598836

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 2υπν., καινούριο, μοντέρνο, επιπλωμένο με πλυντήριο ρούχων, ψυγείο, τραπεζαρία, σαλόνι, διπλά κρεβάτια, 3 a/c, πάρκιγκ, αποθήκη, κεντρική θέρμανση σε πολύ ήσυχη περιοχή στη Έγκωμη, κοντά στην Αμερικάνικη πρεσβεία. €750 96597677

ID 34002 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων, 95τ.μ εσωτερικούς χώρους και 42τ.μ. βεράντα, κατασκευής 2007 στο Στρόβολο. Διαθέτει κλιματιστικά, ηλεκτρικές συσκευές, εντοιχισμένα, κουρτίνες, κρεβάτια, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο: 700 Ευρώ μηνιαίως Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ. Ακρόπολη, 210τμ οροφοδιαμέρισμα στην Ιφιγενείας. ID.20142 1,000. Ακρόπολη, 250τμ μοντέρνο. ID.20133 4,500. Στρόβολος, 170τμ επιπλωμένο μοντέρνο. ID.20075 2,200. Έγκωμη, 90τμ σε κεντρικό δρόμο. ID.19870 750. Άγιοι Ομολογητές, 115τμ κοντά στο Προεδρικό. ID.19622 1,600. Ακρόπολη, 190τμ καινούριο μοντέρνο. ID.19446 2,250. Ακρόπολη, 145τμ καινούριο μοντέρνο. ID.19202 2,300. Ακρόπολη, 225τμ σε Λεωφόρο. ID.19117 2,250.G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Παρακολουθήστε τα πρωτοποριακά σεμινάρια αυτογνωσίας και αυτοβελτίωσης με πολύ ενδιαφέροντα θέματα, που θα γίνονται μέχρι τέλος Ιουνίου μέσα σε ένα γαλήνιο περιβάλλον πλάι στη θάλασσα, στα Περβόλια Λάρνακας.

Για πληροφορίες και για το πλήρες πρόγραμμα επικοινωνήστε με τον κ. Κλαύδιο στο τηλέφωνο: 97-833434.

Διαμέρισμα προς Ενοικίαση

Ενοικιάζεται διαμέρισμα (ρετιρέ) σε άριστη κατάσταση στην Ακρόπολη, οδός Ιφιγενείας περιοχή με όλες τις ευκολίες. Ημιεπιπλωμένο. 2 υπν. μεγάλη βεράντα, κουζίνα full εξοπλισμένη με ηλεκτρικές συσκευές: ψυγείο, ηλεκτρικός φούρνος, πλυντ. πιάτων, πλυντ. ρούχων, στεγνωτήριο ρούχων , κλπ. 2 Air-conditions, και κεντρική θέρμανση.
Τιμή 600 euro. Tel: 99582156

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Οικιστικό, γωνιακό 6200 τ.π., σε ωραία τοποθεσία στις παρυφές του λόφου Μαντά, Ανθούπολη - Λευκωσία. Άμεση μεταβίβαση.

Τιμή 215.000 για γρήγορη πώληση.
Τηλ: 99 621 380

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Ενοικιάζεται καινούργια αποθήκη εμβαδού 350 τ.μ. στη βιομηχανική περιοχή Αραδίππου στη Λάρνακα με κουζίνα, 2 WC, γραφείο, εύκολη πρόσβαση από όλες τις πόλεις. Για πληροφορίες στο τηλ. 99634136, Άθως.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ PALM BEACH HOTEL στη Λάρνακα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνωδοματίου επιπλωμένο, πλησίον ξενοδοχείου Palm Beach Hotel. Επτά λεπτά από τη θάλασσα με τα πόδια. Λογικό ενοίκιο. Για πληροφορίες στο τηλ. 9037111, 24645930, κ. Λευτέρη.

Πωλούνται ηλεκτρογεννήτριες

Πωλούνται 2 ηλεκτρογεννήτριες μονοφασικές HONDA 7 KVA ελαφρώς μεταχειρισμένες σε πολύ καλή τιμή. Τιμή πώλησης: 1300 ευρώ έκαστη. Για πληροφορίες στο τηλ. 99-634136, Λάρνακα.

Ενοικιάζεται ή πωλείται

Ενοικιάζεται ή πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, στην Λευκωσία, Ακρόπολη (κοντά στην σχολή Τυφλών), επιπλωμένο. Τιμές: 620 ευρώ ενολικιο μηνιαίος ή 154.000 ευρώ πώληση. Για πληροφορίες στο τηλ. 99361906

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 3 υπνοδωματίων, 117 τ.μ σε πολυκατοικία έξι διαμερισμάτων, με ανεξάρτητη κεντρική θέρμανση, ηλιακό θερμοσίφωνα, συστήματα κλιματισμού, καλυμμένο χώρο στάθμευσης, εντοιχισμένη κουζίνα, εσωτερικό και εξωτερικό αποθηκευτικό χώρο, στη περιοχή Αγίων Ομολογητών (πίσω από English School). Τηλ: 99-693736

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΣΤΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα σε μικρή πολυκατοικία ενός υπνωδοματίου μη επιπλωμένο, σε ήσιχη περιοχή στα Λειβάδια Λάρνακας. Λογική τιμή.

Για πληροφορίες στο τηλ. 99-634136.

LUXURY APT TO LET NICOSIA

4 bedr. brand new floor luxury apartment, fitted kitchen, central floor heating, VRV aircondition, electric shutters, 4 wcs, 3 bathrooms, large covered veranda, big open space sitting, dining areas and TV room in a very quiet area in a small building – opposite the American and Russian embassies.

For more information call: 99328232

HOUSE SOLUTION SERVICES

No job is too small for us

Τώρα και με υπηρεσία
καπνοδοχοκαθαριστή!

Τηλ.: 99-721050

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Πωλείται προνομιακό οικιστικό οικόπεδο με εμβαδόν 625m2, σε πολυτελή περιοχή στην Μακεδονίτισσα, κοντά στο Απολλώνειο Νοσοκομείο. Άμεση μεταβίβαση.

Τιμή: € 550.000

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ.
99448428

GENI HOME
Developers Ltd
www.genihome.com

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΕΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΤΡΙΩΝ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΩΝ & ΣΟΦΙΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑΣ ΠΛΗΣΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ
ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ GENI HOME DEVELOPERS LTD
ΤΗΛ: 99683540

Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ

στο **MAN** Μαρτίου

ΜΟΝΟ €3.50 - ΜΕ ΔΩΡΟ €4.90

ΔΩΡΟ

2 CD με τις επιτυχίες της δεκαετίας του '80 και βιβλίο αφιέρωμα στα μουσικά δρώμενα της εποχής.

Αξεπέραστες επιτυχίες όπως το Total Eclipse Of The Heart, Down Under, Reggae Nights, Girls Just Want To Have Fun, Keep On Loving You συνοδεύουν μοναδικά την έκδοση αυτή.

Αντρικό Προνόμιο

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ
στον Κύκλο της Ζωής μας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
τέχνες & γράμματα
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

Η φωνή που κουβαλάει τις πληγές μας

Με ειλικρίνεια που συγκινεί, η Χαρούλα Αλεξίου ξεδιπλώνει τη ζωή της, μοιράζεται τις αγωνίες και τις ανασφάλειές της

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Γύρω γύρω μεγάλες τζαμαρίες για να μπαίνει το φως που αγαπά και να βλέπει τα δέντρα του μικρού κήπου. Η Χάρις Αλεξίου καμαρώνει για τις ελιές που μάζεψε και πολύ περισσότερο γιατί εκείνη τη μέρα γέμισε το σπίτι από τις φωνές και το κέφι των φίλων που ήρθαν να βοηθήσουν. Αφηγείται τη στιγμή και τα μάτια της λάμπουν. Νοιάζεται αληθινά για τα παρτέρια στο πλάι, με τα ζαρζαβατικά. Το ένα έβγαλε μελιτζάνες το καλοκαίρι, το δεύτερο ατύχησε. Αλλά εκείνη χαίρεται με παιδικότητα για τη γενναιοδωρία της γης, που κατά βάθος μάλλον της θυμίζει τα παιδικά της χρόνια.

Με τον πρώτο καφέ της ημέρας άρχισε η συνάντηση, που κράτησε ώς το μεσημέρι, με αφορμή τον δεύτερο κύκλο των συναυλιών με τη Δήμητρα Γαλάνη στο «Παλλάς». Θα συνεχίσουν στη Θεσσαλονίκη και το καλοκαίρι σε πολλές άλλες πόλεις. Η συζήτηση άρχισε με όσα γίνονται κάθε βράδυ στη σκηνή και ξέφυγε σε αναμνήσεις και πολλές αλήθειες.

Ισως αυτό διακρίνει ο κόσμος στη σκηνή. Τη συγκίνηση που και ο ίδιος θέλει να εξωτερικεύσει. Τις αναμνήσεις και το παρελθόν του. Η Αλεξίου είναι ενωμένη με το κοινό με μια αγάπη που γίνεται όλο πιο ισχυρή στον χρόνο. Ισως γιατί η Χαρούλα, όπως αγαπήθηκε, δεν έγινε διδακτική, δεν κούνησε το δάχτυλο με στόμφο όπως άλλοι της γενιάς της. Μοιράστηκε τις αγωνίες και τις ανασφάλειές της, ξανοίχτηκε με τα αισθήματά της.

«Τα έζησα όλα»

«Η φωνή μας έχει μνήμη, κουβαλάει τις πληγές μας», λέει, ξεδιπλώνοντας χωρίς βιασύνη, με παύσεις, κόμπους και σιωπές, τη ζωή της. «Η ζωή που έζησα εκφράζει τη μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων. Ο τρόπος που μεγάλωσα, ότι γεννήθηκα σε επαρχία, η μικρασιατική μου καταγωγή από τη μητέρα μου, η αρβανίτικη από την πλευρά του μπαμπά μου. Ξέρω τι είμαι. Δεν ήμουν ποτέ το παιδί του αστικού κέντρου, ξέρω τι σημαίνει πηγαίνω στο χωράφι παρότι έζησα μόνο ώς τα οκτώ μου στη Θήβα. Ξέρω τι είναι να 'σαι γεωργός, τι σημαίνει πάστρα, πώς είναι να σηκώνεται η μάνα στις 4 το πρωί για να δουλέψει παραδουλεύτρα κι αργότερα στην Αθήνα να 'χει ένα μπακαλικάκι και να κάνει τα πάντα για να μεγαλώσει τα παιδιά της. Ξέρω τι σημαίνει προκοπή, έμαθα τι είναι να 'χεις τα δικά σου λεφτά, να παλεύεις, να μην αλλάζεις γειτονιά γιατί το ενοίκιο είναι 10 δραχμές ακριβότερο. Οσο κι αν φτάσω πιο πάνω, όσα χρήματα κι αν αποκτήσω παραπάνω, τα έζησα όλα. Οι μνήμες επανέρχονται. Αλλιώς είναι να σου έχει λιώσει έφηβη το πρώτο σου τακούνι στον χωματόδρομο. Να ανοίγει σαν καθαρισμένο αγγούρι από το περπάτημα και να πρήζονται οι γάμπες μέχρι να φτάσεις στη στάση του λεωφορείου, ενώ χαιρόσουν που φόραγες τους τέσσερις πόντους. Δεν ξέρω αν είναι η ηλικία που τα επαναφέρει. Συχνά αισθάνομαι να έχω κενά μνήμης από τα 20 και μετά, από την εποχή που άρχισα να τραγουδάω. Ομως, ό,τι έχει να κάνει με το πριν τα θυμάμαι όλα».

> *Οταν ψήλωσαν τα σπίτια, χώρισαν και οι άνθρωποι. Ξεχάσαμε τις ζωές μας. Φλυαρούσαμε μόνο για τις ζωές των άλλων. Πότε σε ρώτησαν «πώς νιώθεις;». Μόνο ο γιατρός μού έκανε αυτή την ερώτηση*

Οι δυσκολίες που έζησε παιδί και έφηβη την εκπαίδευσαν να τα καταφέρνει. «Θυμάμαι, είχε μετακομίσει η μαμά μου το 1964 σε ένα σπιτάκι που έχτισε στο Παλιό Φάληρο, απ' αυτά τα παράνομα που γίνονταν σε μια νύχτα στις εκλογές. Εκλεινε με νάιλον τα ανοίγματα, δεν είχε τζάμια, μόνο μια σόμπα. Αν μου πεις για τον άστεγο, τον άνθρωπο που ζει στο κρύο, έχω όλη τη φωτογραφία μπροστά μου. Ξέρω. Θυμάμαι πώς στραβώνει το μάγουλο στο προσκέφαλο αν δεν βάλεις σκουφί, κάλτσες και γάντια να κοιμηθείς. Ξέρω όμως και πως από το τίποτα έρχεται η αληθινή χαρά. Μια σούπα στη σόμπα, λίγη ζεστασιά και γίνεται γλέντι. Με λίγο καψαλισμένο ψωμί και κουβέντα, γίνεσαι ευτυχισμένη».

Εκείνα τα χρόνια, που η γειτονιά ήταν η μικρή κοινωνία ασφάλειας, που συμμετείχε στα προβλήματα, τις χαρές, τις υπερβολές, τη ζεσταίνουν. «Μοιραζόσουν τη ζωή σου. Οταν ψήλωσαν τα σπίτια, χώρισαν και οι άνθρωποι. Ξεχάσαμε τις ζωές μας. Φλυαρούσαμε μόνο για τις ζωές των άλλων. Πότε σε ρώτησαν "πώς νιώθεις;". Μόνο ο γιατρός μου έκανε αυτή την ερώτηση».

CALLIOPE

«Αν μου πεις για τον άστεγο, τον άνθρωπο που ζει στο κρύο, έχω όλη τη φωτογραφία μπροστά μου. Ξέρω», λέει η Χάρις Αλεξίου, που θυμάται τα δύσκολα παιδικά χρόνια και της εφηβείας.

«Οι Ελληνες είμαστε κιμπάρηδες»

Η κρίση μείωσε τις αποστάσεις, λένε. «Προκαλεί απίστευτο πανικό και με το δίκιο μας. Υπάρχει οργή γι' αυτούς που κυβερνούν τις ζωές μας. Τους πολιτικούς δεν τους εμπιστεύεται κανείς». Από την άλλη, «η μικρομεσαία τάξη έχει τις καβατζούλες της», σημειώνει η Χάρις Αλεξίου. «Εμαθε από τους γονείς "για την ώρα ανάγκης". Αλλά όταν τελειώσουν αυτά τα λεφτά, δεν ξέρουμε τη συνέχεια. Μακάρι να γίνει κάτι. Κανείς δεν δικαιούται να στείλει έναν λαό στο απόσπασμα από τη μια μέρα στην άλλη».

– Παρ' όλα αυτά δε νομίζετε ότι το παρακάναμε;

– Οι Βόρειοι δεν καταλαβαίνουν τη νοοτροπία μας. Ημουν στην Πάρο με ξένους φίλους, οι οποίοι εκπλήσσονταν: «Μα, ο κόσμος κάνει ακόμα διακοπές;». Ομως ο Ελληνας είναι περήφανος άνθρωπος. Δεν θα φύγει πια είκοσι μέρες, αλλά τις τέσσερις ημέρες που θα πάει θα είναι αξιοπρεπής. Δεν θα τη βγάλει, όπως οι ξένοι, με μια σαλάτα κι ένα σάντουιτς τη μέρα. Είμαστε κιμπάρηδες. Ο ξένος δεν διανοείται αυτό που λέμε εμείς «θα σου κάνω το τραπέζι», ούτε υπάρχει περίπτωση να μαλώσει για να πληρώσει. Οι γονείς μας, όταν ερχόταν ο απρόσκλητος επισκέπτης, μοιράζονταν μαζί του το πιάτο τους. Οι Γάλλοι θα σε αφήσουν να περιμένεις, θα φάνε, και ύστερα θα σε βάλουν στην παρέα. Μια Ελληνίδα φίλη που ζει στο Παρίσι φώναξε τον υδραυλικό για κάποια βλάβη στο σπίτι της. Οταν τον ρώτησε αν θέλει καφέ ή τσάι, εκείνος έμεινε άναυδος.

> *Τον κόσμο τον πήρε μαζί της η τηλεόραση. Κι εκείνος τής έχει παραδοθεί. Σαν να τους ρούφηξε μεταφυσικά και χάνονται, ζώντας τις ζωές των άλλων*

– Οταν κατεβαίνετε στο κέντρο της Αθήνας, τι σας βαραίνει;

– Η ενοχή ότι υπάρχει ένας κόσμος που δεν έχει. Αλλά κι ένας κόσμος που δεν τον ξέρεις πια. Πηγαίνοντας καμιά φορά στο θέατρο σε κάποιες υποβαθμισμένες γειτονιές, μέσα στο σοκάκια βλέπω έναν κόσμο με τον οποίο δεν έχω καμία επαφή στο προάστιο που ζω. Αυτόν τον κόσμο τον πήρε μαζί της η τηλεόραση. Κι εκείνος της έχει παραδοθεί. Σαν να τους ρούφηξε μεταφυσικά και χάνονται, ζώντας τις ζωές των άλλων. Ξέρει την προσωπική ζωή ενός μοντέλου, ποιος παντρεύτηκε, ποιος γέννησε, μαθαίνει για τους επαγγελματίες «επωνύμους», πρόσωπα που δεν παίζουν κανένα ρόλο στην πραγματική ζωή, παρακολουθεί την «αστυνομία» της μόδας. Τα κανάλια που πληρώνουν εκπομπές για να κρίνουν γόβες σε μια Ελλάδα που γέμισε άστεγους. Δεν υπάρχει εκπομπή για τον πολιτισμό, τη μουσική, αλλά υπάρχουν εκπομπές που λένε πονεμένες ιστορίες. Θυμάμαι παλιά τη μητέρα μου που κανόνιζε να ξεκουραστεί πίνοντας τον καφέ της την ώρα που άκουγε την «Πικρή μικρή μου αγάπη». Τώρα έχουμε το ριάλιτι. Την γκόμενα με το στενό φουστάνι, τη βλεφαρίδα κάγκελο να κλαίει... Το σινερομάντζο έγινε ψυχαγωγία στην τηλεόραση.

Ημουν τυχερή, με έσωσε η πρόληψη

– Στο «Παλλάς» κάποια στιγμή μιλάτε για τη μοναξιά. Πώς φτάνει μια γυναίκα να χαίρεται που είναι μόνη;

– Γιατί τη διαχειρίζομαι πια τη μοναξιά μου. Μόνο αυτό άλλαξε στη ζωή μου, ότι δεν έχω κάποιον σύντροφο. Εχω όμως φίλους. Τα παιδιά δεν μας κάνουν παρέα. Η αύρα τους όμως, όσο κι αν μεγαλώνουν και είναι μακριά μας, μας δένει με τη ζωή.

– Στο «Παλλάς», πάντως, έχετε καλή παρέα...

– Με τη Δήμητρα (Γαλάνη) νιώθω ασφαλής. Εχουμε τίμια σχέση. Την εμπιστεύομαι να ασχοληθεί με την ενορχήστρωση ενός τραγουδιού μου, γιατί είναι τσαμπουκάς μουσικός, με γνώση, αισθητική, τσαγανό. Γιατί ξέρουμε και οι δύο ποιες είμαστε. Δεν υπάρχουν ανταγωνισμοί, δεν έχουμε να αποδείξουμε τίποτε. Οταν είσαι νέος, πνίγεσαι να αποδείξεις. Τώρα το μόνο που θέλεις είναι να ευχαριστηθείς. Ο κόσμος θέλει να συγκινηθεί, το νιώθω. Κι εγώ την πρώτη ημέρα βούρκωσα με το τραγούδι του Γιάννη Μαρκόπουλου και του Γιώργου Χρονά «Οχι δεν πρέπει να συναντηθούμε». Οταν έφτασα στο σημείο «και η μάνα σου και η μάνα μου στα μαύρα», είδα απέναντι τη Δήμητρα και την ένιωσα τόσο αδερφή μου, ενώ είμαστε δύο διαφορετικές γυναίκες με άλλες ζωές, ψυχισμό. Αλλά την ίδια στιγμή ταιριάζουμε. Το γεγονός ότι τη νοιάζομαι και με νοιάζεται μάς κάνει να μαλακώνουμε και οι δυο.

– Εχει σημασία ότι το σπίτι σας είναι πάντα ανοιχτό;

– Αλίμονο αν στα 60 μου δεν είχα καταφέρει να νοικοκυρέψω τη ζωή και τα συναισθήματά μου. Από τη στιγμή που φεύγει ο έρωτας και δεν έχεις τον νου σου σε αυτόν, να μοιράζεσαι το τραπέζι σου, το κρεβάτι σου, τη διασκέδασή σου, όταν δηλαδή φεύγει από τη μέση ο άνθρωπος που κοιμάται πλάι σου, σου παίρνει καιρό να το συνηθίσεις. Σιγά σιγά φεύγει ως ανάγκη από τη ζωή σου. Από τη δική μου έφυγε η ανάγκη να κοιμηθεί κάποιος δίπλα μου. Μερικές φορές μου λείπει η ανάσα αυτή στο μαξιλάρι, αλλά βρίσκεις άλλους τρόπους. Ισως τώρα να πηγαίνω πιο κουρασμένη στο κρεβάτι μου. Να παρατείνω τις ώρες της ημέρας.

– Το «Μεγάλωσα» σε low Bap είναι ένα τολμηρό ψυχογράφημα, είναι ολόκληρη η ζωή σας. Μιλάτε για μια «εφηβεία λάσπη» για κατάθλιψη και ψυχανάλυση.

– Η αυτοανάλυση γίνεται πάντα. Από πιτσιρίκα είχα το μάτι μου στις φιλοσοφίες της Ανατολής και πολλές φορές η σκέψη αυτή με ανακουφίζει. Οτι είμαστε εδώ γιατί έχουμε έναν προορισμό. Οτι κάθε άνθρωπος δεν έρχεται τυχαία, έρχεται με έναν σκοπό. Μπορεί εγώ να έπρεπε να δίνω χαρά στους ανθρώπους μέσα από το τραγούδι και να παίρνω κι εγώ μέσα απ' αυτό. Μπορεί να έχω υπάρξει μητέρα για πολλούς ανθρώπους που μου εξομολογούνται πράγματα... Είναι ωραίο να το συνειδητοποιείς και να λες έτσι είναι. Αυτό λέω: ήρθα και για να περάσω τις δυσκολίες που έζησα, αλλά και για να δώσω χαρά και να πάρω. Δεν ξεχνάω ότι κάθε μέρα που περνάει μας πηγαίνει πιο κοντά στον θάνατο, στο τέλος, και όλοι θέλουμε να πιστεύουμε ότι άξιζε. Οτι ζήσαμε γεμάτα –ας υπήρξαν τρύπες και κενά–, με όνειρα. Σαν να βαδίζεις συνεχώς για να φτάσεις στο τέλος σου.

– Τι σας ανησυχεί σε αυτό το τέλος;

– Είναι ανθρώπινο να αναρωτιέμαι τι θα γίνω όταν γεράσω, παρότι θα έχω φιλοδοξίες σε πολλά επίπεδα. Ο φόβος του θανάτου δεν πρέπει να γίνει ψύχωση, γιατί βέβαια κανείς δεν πιστεύει ότι θα πεθάνει ή θα αρρωστήσει. Αλλά όταν χτυπά την πόρτα, είναι όπως λέει και το τραγούδι: «Είδα τον κόσμο να γυρίζει». Ετσι ήρθε και σε μένα, αλλά είναι τόσο δυνατό το καλό της ζωής, που τα σκεπάζει όλα.

– Η περιπέτεια υγείας που είχατε πόσο σας άλλαξε;

– Ο καρκίνος του μαστού έχει γίνει πια κάτι σαν μόδα. Ημουν τυχερή γιατί τον πρόλαβα. Κάνοντας τη μαστογραφία μου όπως κάθε χρόνο, το διαπίστωσα. Η πρόληψη με έσωσε. Αυτό που παίρνεις από ένα τέτοιο γεγονός είναι η ταπείνωση, γιατί ποτέ δεν πιστεύεις ότι θα το πάθεις κι εσύ. Θυμάμαι τη σκληρή κουβέντα της ψυχολόγου μου, γιατί τότε πήρα βοήθεια. Ηταν μεγάλο σοκ όταν μου είπε: Ξέρεις ότι έχεις κάτι από το οποίο μπορεί να πεθάνεις σε λίγο; Ξέρεις ότι ο καρκίνος μπορεί να σε στείλει στον τάφο; Και όταν της απάντησα «ναι, βεβαίως», συνέχισε ζητώντας μου να της πω τι θα ήθελα να κάνω στη ζωή μου στον χρόνο που απομένει.

– Πώς αντιδράσατε;

– Εκείνη τη στιγμή έπρεπε να το κουκουλώσω. Αλλαξα την πρεμιέρα μου για μια εβδομάδα. Είπα «θα του δείξω εγώ» γιατί έμαθα ότι πρέπει να προχωράμε. Ομως, όταν δεν επιτρέπεις στον εαυτό σου να πενθήσει για τις απώλειες που έζησες, του κάνεις κακό. Το πένθος είναι μεγάλη θεραπεία. Το να καταπίνεις τα δάκρυα σου είναι σαν να καταπίνεις θάνατο. Αυτό το χαστούκι, λοιπόν, με έκανε να πάρω αποφάσεις στη ζωή μου: να μη συμβιβάζομαι, να παίρνω ρίσκα. Πιστέψτε με: Αυτή η διάσταση της αρρώστιας ήταν από τα ωραιότερα δώρα που μου έγιναν στη ζωή.

Αυτό το χαστούκι με έκανε να πάρω αποφάσεις στη ζωή μου: να μη συμβιβάζομαι, να παίρνω ρίσκα.

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Κυριακή 26.2
ΘΕΑΤΡΟ

Κοτζιακάρο τέζα

Η παράσταση του Λώρη Λοϊζίδη «Κοτζιακάρο τέζα» συνεχίζεται. Μια διασκευή της διάσημης θεατρικής κωμωδίας «Shear Madness» των Αμερικανών συγγραφέων Marilyn Abrams και Bruce Jordan, προσαρμοσμένη στην κυπριακή πραγματικότητα και διάλεκτο. Ώρα 8:00 μ.μ. στο Pantheon Art Cinema, Λευκωσία. Πληρ. 22675787

Δευτέρα 27.2
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Παναγιώτης Πιερής

Μια προσωπική έκθεση του Παναγιώτη Πιερή με τίτλο «The Camera, The Paper and The Mouse», που αποτελείται από πορτρέτα καθημερινών ανθρώπων και προσωπικοτήτων, τα οποία περιβάλλουν την καθημερινότητα του καλλιτέχνη και αποδόθηκαν μέσα από φωτογραφία, ζωγραφική, κολάζ και χρήση άλλων μέσων, με σκοπό να αποτυπώσουν τη δική του αντίληψη για αυτά. Μέχρι την Τρίτη 28 Φεβρουαρίου στο Scarabeo Bar, Λευκωσία. Πληρ. 99935777

Jane MacLean – Δώρα της Μνημοσύνης

Έκθεση της Jane MacLean, η οποία ζει και εργάζεται στο Λονδίνο. Σπούδασε Καλές Τέχνες στο παλιό Central School of Art, που τώρα ονομάζεται Central St. Martins. Για πολλά χρόνια ασχολείτο με το πορτρέτο, αλλά με την αλλαγή της χιλιετίας η ζωγραφική της (που σχεδόν πάντα συμπεριλαμβάνει την ανθρώπινη μορφή) ερευνά και πειραματίζεται με τα συναισθήματα σε όλα τα μήκη και τα πλάτη τους. Καθημερινά μέχρι τις 23 Μαρτίου στην Gallery K, Λευκωσία.
Πληρ. 22341123

Τετάρτη 29.2
ΘΕΑΤΡΟ

«Killer»

Η Onion Art Productions παρουσιάζει σε πρώτη πανελλήνια παράσταση το μουσικό θρίλερ του Καταλανού συγγραφέα Γκιλιέμ Κλούα, «Killer», σε σκηνοθεσία Νικόλα Κουρουμτζή. Το έργο αφηγείται την ιστορία του Πάου Μόιρα, ενός σκοτεινού και τρομακτικού σχεδόν ατόμου, που εργάζεται ως νεκροθάφτης κι έχει ένα τρομερό μυστικό... Πρεμιέρα σήμερα ώρα 8:00 μ.μ. και τακτικές παραστάσεις κάθε Τετάρτη και Πέμπτη μέχρι 21 Μαρτίου στο Ανοιχτό Θέατρο, Λευκωσία.
Πληρ. 22818290

ΜΟΥΣΙΚΗ

Αρώματα και Οράματα

Η Κωνσταντία Ηλία (σοπράνο), ο Σωτήρης Κασπαρίδης (βαρύτονος) και ο Βασίλης Μιχαήλ στο πιάνο ερμηνεύουν άριες και ντουέτα των Vivaldi, Handel, Mozart, Schubert, Verdi, Tchaikovsky και Rachmaninov. Κύρια θέματα του προγράμματος είναι η φύση ως έναυσμα συναισθημάτων, άλλοτε χαράς, άλλοτε θλίψης και άλλοτε εσωτερικής αναζήτησης, και το ανθρώπινο όραμα ως η προβολή στην οθόνη του μυαλού μιας ζωής όπου βασιλεύει είτε η απόλυτη γαλήνη είτε μια εξιδανικευμένη αγάπη. Ώρα 8:30 μ.μ. στη Μουσική Ακαδημία ARTE, Λευκωσία. Πληρ. 22676823

Μη χάσετε

Τρίτη 28 Φεβρουαρίου έως Πέμπτη 1η Μαρτίου

Το Φεστιβάλ Δράμας ταξιδεύει

Ένα από τα σημαντικότερα κινηματογραφικά φεστιβάλ της Ελλάδας ταξιδεύει για μια ακόμη χρονιά στην Κύπρο. Το Φεστιβάλ Δράμας αναδεικνύει και προωθεί συστηματικά τις ταινίες μικρού μήκους, στοχεύοντας στην προβολή και διάδοση του έργου των νέων κινηματογραφιστών. Την ευκαιρία στους Κύπριους φίλους του κινηματογράφου να απολαύσουν δωρεάν τις βραβευμένες ταινίες του Φεστιβάλ, προσφέρουν το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και το Θέατρο Ριάλτο σε συνεργασία με τους Ομίλους Φίλων Κινηματογράφου Λευκωσίας και Πάφου και την Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού. Ώρα 8:30 μ.μ. από Τρίτη 28/2 μέχρι Τετάρτη 29/2 στο Cine Studio, Λευκωσία (Πληρ. 96420491) και Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός (Πληρ. 77777745). Και Πέμπτη 1η Μαρτίου ώρα 8:00 μ.μ. στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Πάφος. Πληρ. 99521620

Κυριακή 26 Φεβρουαρίου

Καρναβάλια

Κορυφώνονται με παρελάσεις και ολονύχτια γλέντια οι εκδηλώσεις για το φετινό καρναβάλι σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου, με τη Λεμεσό λόγω παράδοσης να κρατάει τα πρωτεία. Η Λεμεσός πάντα θεωρείτο η πόλη του γλεντιού, με το φημισμένο καρναβάλι της, που φέτος με το ρεκόρ των 120 συμμετοχών θα ολοκληρωθεί με τη φημισμένη μεγάλη παρέλαση και το κάψιμο του βασιλιά Καρνάβαλου. Ανάλογες εκδηλώσεις θα γίνουν και σε άλλες πόλεις, σηματοδοτώντας το τέλος της Απόκρεω.

Παρασκευή 2.3
ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Μουσικές Αναμνήσεις από το Μέλλον

Οικογενειακές συναυλίες που απευθύνονται σε ηλικίες 14 ετών και άνω με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου. Μαέστρος ο Γιώργος Κουντούρης. Το πρόγραμμα οργανώνεται σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Ώρα 8:30 μ.μ. στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία.
Πληρ. 22313010

Πέμπτη 1.3
ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Φιλολογικό μνημόσυνο Κώστα Μόντη

Ο Δήμος Αγίου Δομετίου σε συνεργασία με το Ίδρυμα «Κώστας Μόντης» διοργανώνει φιλολογικό μνημόσυνο Κώστα Μόντη, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 8 χρόνων από τον θάνατό του την 1η Μαρτίου του 2004. Ώρα 7:30 μ.μ. στην αίθουσα θεάτρου και εκδηλώσεων «Κώστας Μόντης» του Δημοτικού Μεγάρου Αγίου Δομετίου, Λευκωσία. Πληρ. 22392018 και 22392021

ΘΕΑΤΡΟ

«Καθόλου καλά»

Η θεατρική ομάδα Όλβος παρουσιάζει, σε σκηνοθεσία Ευτύχιου Πουλλαΐδη, ένα σύγχρονο έργο της Ούρσουλα Ράνι Σάρμα το οποίο έτυχε αναγνώρισης από το κοινό και τους κριτικούς στο Φεστιβάλ του Εδιμβούργου. Το έργο σκιαγραφεί το αστικό τοπίο της σωματικής και ψυχολογικής βίας αλλά και τρομοκρατίας μέσα από το οποίο τα θύματα προσπαθούν να ξεφύγουν με κάθε μέσο. Αποτελεί μια έκφανση ρεαλιστικής γραφής με διάθεση κοινωνικού σχολιασμού για το σκοτεινό θέμα της παιδεραστίας και της παιδικής παραβατικότητας. Ώρα 8:30 μ.μ. και μέχρι 9 Μαρτίου στο Πολιτιστικό και Ερευνητικό Ίδρυμα ARTos, Αγίων Ομολογητών 64, Λευκωσία.
Πληρ. 22445455

ΘΕΑΤΡΟ

Ο Δαιμονικός Κουρέας της Fleet Street»

Ένα αιμοβόρο παραμύθι σε διασκευή-σκηνοθεσία Ανδρέα Χριστοδουλίδη και σκηνικά-κοστούμια Σταύρου Αντωνόπουλου που θα μετατρέψει τον Άλλο Χώρο του Θεάτρου Ένα σε ένα σκοτεινό Λονδίνο. Το κουρείο του Sweeney Todd και το κατάστημα με τις κρεατόπιτες της κυρίας Λάβετ θα κόψουν την ανάσα των θεατών και θα τους ψυχαγωγήσουν θεαματικά. Στα μέσα του 19ου αιώνα, ο μύθος του δαιμονικού κουρέα έγινε ένα δημοφιλές βικτωριανό μελόδραμα του George Dibdin-Pitt. Τακτικές παραστάσεις: Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή ώρα 8:30 μ.μ. στο Θέατρο Ένα, Λευκωσία.
Πληρ. 22348203

Σάββατο 3.3
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

1ο Λογοτεχνικό Συνέδριο «Ακτίς»

Αντικείμενο της μιας ενότητας του συνεδρίου θα είναι η «Ιστορία της κυπριακής λογοτεχνίας και η σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή», με εισηγητές τον καθηγητή Γαλλικής και Συγκριτικής Λογοτεχνίας Γιάννη Ιωάννου, καθώς και τον νεοελληνιστή Λευτέρη Παπαλεοντίου, και με σύντομες παρεμβάσεις του φιλόλογου Γιώργου Μύαρη και του ποιητή Γιώργου Πήττα. Στη δεύτερη ενότητα θα γίνουν αναγνώσεις ποιημάτων και πεζών κειμένων από 40 καταξιωμένους Κύπριους λογοτέχνες, νεότερους ποιητές και πεζογράφους που έχουν ήδη τιμηθεί με Κρατικά Βραβεία για το έργο τους ή έχουν καταθέσει τα διαπιστευτήριά τους στα νεοελληνικά γράμματα, αλλά και πρωτοεμφανιζόμενους ποιητές και πεζογράφους που ανταποκρίθηκαν σε δημόσια ανοιχτή πρόσκληση που απηύθυναν ο Εκδοτικός Οίκος Ακτίς σε συνεργασία με τον ραδιοφωνικό σταθμό ΚΑΝΑΛΙ 6 και το Ίδρυμα «Πανίκος Μαυρέλλης», προκειμένου να δώσουν βήμα σε νέες λογοτεχνικές φωνές. Ώρα 5 μ.μ. στο Κέντρο Τεχνών του Ιδρύματος «Πανίκος Μαυρέλλης», οδός Ειρήνης 71, Λεμεσός.
Πληρ. 99722609 και 99313889

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Raw In Sect

Η Metalholic Cyprus παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Κύπρο τους Raw In Sect (modern metal thrash) από την Ελλάδα στο πλαίσιο της περιοδείας τους για το άλμπουμ τους «Red Flows» που κυκλοφόρησε τον Οκτώβρη. Support bands: Mortem Arta, Cursed Vanguards, Medusa Above the Ocean. Ώρα έναρξης 9 μ.μ. στο Kingston Rock City, Λεμεσός. Πληρ. 99427323

Nick Warren

Ένα από τα μεγαλύτερα ονόματα της ηλεκτρονικής μουσικής, ο superstar dj Nick Warren, βρίσκεται στην Κύπρο για μια μοναδική εμφάνιση. Ώρα 11:30 μ.μ. στο Vclub στη Λευκωσία. Πληρ. 99399769

Επιμέλεια: **ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**
art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

ΕΚΘΕΣΗ
Τρίτη 28.2

Μορφές από μπρούντζο

Εγκαίνια της έκθεσης γλυπτικής της Κλειώς Μακρή «Ο χρόνος που θεωρείται χαμένος» στην γκαλερί Astra. Γλυπτά από μπρούντζο αλλά και επιζωγραφισμένη τερακότα, μορφές της καθημερινότητας αλλά και των μύθων της σύγχρονης ποίησης. Εγκαίνια στις 8 μ.μ. Καρυατίδων 8, Ακρόπολη

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
Τετάρτη 29.2

Εκθεση The Newspaper Show

Εως τις 10 Μαρτίου θα συνεχιστεί στην αίθουσα τέχνης «The Breeder», η ομαδική έκθεση «The Newspaper Show». Στην έκθεση συμμετέχουν οι καλλιτέχνες Δημήτρης Αντωνίτσης, Αλέξανδρος Βασμουλάκης, Tjorg Douglas Beer, Gabriel Vormstein κ.ά. Ιάσονος 45

ΘΕΑΤΡΟ
Τετάρτη 29.2

«Ηταν όλοι τους παιδιά μου»

Κάθε Τετάρτη και Πέμπτη στο Studio Μαυρομιχάλη παρουσιάζεται το έργο του Αρθουρ Μίλερ «Ηταν όλοι τους παιδιά μου» από τον θίασο «Συνθήκη». Η σκηνοθεσία είναι του Κωστή Καπελώνη. Παίζουν οι Κατερίνα Αναστασίου, Ι. Καλέσης, Γ. Κατσίγιαννης κ.ά. Μαυρομιχάλη 134, Εξάρχεια

ΜΟΥΣΙΚΗ
Τετάρτη 29.2

Σεμιτέκολο και Σφέτσας

Η δημοφιλής και καταξιωμένη πιανίστρια Νέλλη Σεμιτέκολο συμπράττει με τον βιολοντσελίστα Κωνσταντίνο Σφέτσα σε μια συναυλία με έργα γραμμένα για δύο όργανα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Με απόσταση μιας γενιάς μεταξύ τους, οι δύο ερμηνευτές συναντιούνται σε έναν μουσικό διάλογο που αρχίζει από τη Σονάτα αρ. 2 για τσέλο και πιάνο του Μπετόβεν, συνεχίζει με έργα Γκριγκ και Ντε Φάλια και καταλήγει στο Μπολερό για πιάνο και τσέλο του Νίκου Σκαλκώτα. Ώρα έναρξης 8.30 μ.μ. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη

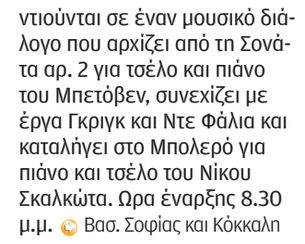

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
Πέμπτη 1.3

Από τις συλλογές Λεβέντη

Εγκαίνια της νέας έκθεσης στην Εθνική Πινακοθήκη με έργα «Από τις Συλλογές του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη». Ώρα έναρξης εγκαινίων στις 8 μ.μ. Την έκθεση θα εγκαινιάσει ο πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας Ιωσήφ Ιωσήφ. Διάρκεια έως τις 3 Ιουνίου. Βασ. Κωνσταντίνου 50

ΔΙΑΛΕΞΗ
Παρασκευή 2.3

«Η ζωή μου με τον Σαραμάγκου»

Διάλεξη με τίτλο «Η ζωή μου με τον Ζοζέ Σαραμάγκου», της Ισπανίδας δημοσιογράφου Πιλάρ Σαραμάγκου , προέδρου του Ιδρύματος Ζοζέ Σαραμάγκου και συζύγου του μεγάλου Πορτογάλου συγγραφέα στο Μέγαρο Μουσικής. Εναρξη στις 7 μ.μ. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη

ΜΟΥΣΙΚΗ
Παρασκευή 2.3

Παπακωνσταντίνου σε 5 εμφανίσεις

«Δεν μ' αναγνωρίζετε». Εναρξη των πέντε εμφανίσεων του Θανάση Παπακωνσταντίνου στο «Passport» στον Πειραιά (2, 9, 10, 23, 24/3). Συμμετέχουν οι: Ματούλα Ζαμάνη, Δ. Μυστακίδης, Φ. Σιώτας, Κ. Παντέλης, Σ. Ντούβας, Αν. Πολυζωγόπουλος και Αντ. Μαράτος. Καραΐσκου 119, Πειραιάς

Επιμέλεια: **ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**
abravanel@kathimerini.gr

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
Fondation Beyeler
www.beyeler.com

«Pierre Bonnard». Οι επιμελητές της έκθεσης είχαν μια πρωτότυπη ιδέα. Διακόσμησαν ένα φανταστικό σπίτι με έργα του Γάλλου ζωγράφου Πιερ Μπονάρ (1867-1947), χρησιμοποιώντας συνολικά περίπου 60 έργα. Από την εξωτερική πρόσοψη (αφίσες και εικόνες από τους παρισινούς δρόμους, όπως ο πίνακας «Καλοκαίρι 1917»), ο επισκέπτης προχωράει στην τραπεζαρία, με έργα όπως «Ο καφές, 1915») και φτάνει στο μπάνιο της συζύγου του ζωγράφου, σκηνικό πολλών έργων του («Γυμνό στην μπανιέρα, 1931», «Γυμνό στο λουτρό, 1936-38») και τέλος βγαίνει έξω στον κήπο («Η ηλιόλουστη βεράντα, 1939-46»). Η αντίθεση ανάμεσα στον διακριτικό, προσωπικό τόνο των σκηνών εσωτερικού χώρου και τη ζωηρότητα των εικόνων από τον κήπο κάνει την επίσκεψη στην έκθεση ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, αναδεικνύοντας παράλληλα το σύνολο της διαδρομής του ιδιόρρυθμου αυτού ζωγράφου. Εως τις 13 Μαΐου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Museum of Modern Art
www.moma.org

«Diego Rivera: Murals for the Museum of Modern Art». Το 1931, επιθυμώντας να αφιερώσει μια μονογραφική έκθεση στον Ντιέγκο Ριβέρα και τις περίφημες τοιχογραφίες του, το MOMA κάλεσε τον Μεξικανό ζωγράφο στη Νέα Υόρκη και του πρόσφερε χώρο εργασίας για να ζωγραφίσει μια σειρά «φορητών» τοιχογραφιών. Ογδόντα χρόνια μετά, το μουσείο παρουσιάζει πέντε από αυτές τις τοιχογραφίες (εδώ ο «Ξεσηκωμός») αναδεικνύοντας την οδυνηρή επικαιρότητα της κοινωνικής κριτικής που χαρακτηρίζει τα έργα του μεγάλου Μεξικανού ζωγράφου (1886 - 1957). Η έκθεση περιλαμβάνει και άλλα έργα του – ακουαρέλες με αστικά τοπία της Νέας Υόρκης, σκίτσα που έκανε ο ζωγράφος στη Μόσχα, καθώς και

προσχέδια για την τοιχογραφία με τον Λένιν που είχε ετοιμάσει για το Κέντρο Ροκφέλερ, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκε. Εως τις 14 Μαΐου.

ΘΕΑΤΡΟ
Booth Theater
www.booth-theatre.com

«Other Desert Cities». Μια «άσωτη» κόρη επιστρέφει στο πατρικό της ύστερα από μακρά απουσία και ανακοινώνει ότι θα δημοσιεύσει ένα αυτοβιογραφικό βιβλίο στο οποίο θα αποκαλύψει ένα τραγικό γεγονός της οικογενειακής ιστορίας, σχετικό με τη ζωή και τον θάνατο του αδελφού της. Οι γονείς της, των οποίων οι αναμνήσεις για τον άτυχο γιο τους διαφέρουν από αυτές της Μπρουκ, την εκλιπαρούν να μην φέρει στο φως την ιστορία του ύστερα από 30 χρόνια. Το έργο του Τζον Ρόμπιν Μπέιτς, ανατομία προβληματικών οικογενειακών σχέσεων δοσμένη με αφηγηματική σβελτάδα και χιούμορ, παρουσιάζεται σε σκηνοθεσία του Τζόε Μαντέλο, με πρωταγωνιστές την Ρέιτσελ Γκρίφιθς, τον Τόμας Σαντόσκι, τον Στέισι Κιτς και την Στόκαρντ Τσάνινγκ.

Longacre Theater
www.chinglishbroadway.com

«Chinglish». Ενας Αμερικανός επιχειρηματίας ταξιδεύει σε μια κινεζική επαρχία, προσδοκώντας να συνάψει μια επικερδή

συμφωνία για την οικογενειακή του εταιρεία. Γρήγορα όμως ανακαλύπτει ότι οι δυσκολίες ενός τέτοιου εγχειρήματος ξεπερνούν τις αναμενόμενες διαφορές γλώσσας και εθίμων, για να θέσουν υπό αμφισβήτηση τα πιο βασικά δεδομένα της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Η κωμωδία του Ντέιβιντ Χένρι Χουάνγκ, που παίχτηκε με μεγάλη επιτυχία στο Goodman Theater του Σικάγου, μεταφέρθηκε στο Μπροντγουέι σκηνοθετημένη από τον Λι Σίλβερμαν. Η παράσταση, όπου οι ηθοποιοί μιλούν αγγλικά αλλά και κινέζικα (με υπερτίτλους), είναι διοργανωμένη σε επεισόδια που μοιάζουν με κόμικ-στριπ. Πρωταγωνιστούν ο Γκάρι Γουίλμς (στον ρόλο του επιχειρηματία), η Τζένιφερ Λιμ (ερμηνεύει μια πεισματάρα Κινέζα αξιωματούχο) και πολλοί ακόμα ηθοποιοί κινεζικής καταγωγής.

ΠΑΡΙΣΙ
ΕΚΘΕΣΗ
Musee du Quai Branly
www.quaibranly.fr

«Maori: Leurs tresors ont une ame». Πάνω από 250 αντικείμενα προερχόμενα από το Μουσείο The Te Papa Tongarewa της Νέας Ζηλανδίας παρουσιάζονται από το παρισινό λαογραφικό μουσείο στην έκθεση «Μαορί: Οι θησαυροί τους έχουν ψυχή». Εστιάζουν θεματικά στην αντίληψη των Μαορί, των αυτοχθόνων της Νέας Ζηλανδίας, όσον αφορά τον αυτοπροσδιορισμό του ανθρώπου και την ικανότητά του να διαχειρίζεται με αυτάρκεια τους πόρους του. Γλυπτά, ιερά αντικείμενα, φωτογραφίες και βίντεο πλαισιώνουν αυτή την εξερεύνηση των καλλιτεχνικών, πνευματικών και πολιτικών εξελίξεων που διαμόρφωσαν την κουλτούρα των Μαορί. Οι δεσμοί ανάμεσα στους παραδοσιακούς θησαυρούς και τη σύγχρονη τέχνη αποκαλύπτουν μια μεγάλη πολιτιστική αντοχή και ρίχνουν φως στα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Μαορί.

Εως τις 22 Ιουνίου.

ΤΟΡΟΝΤΟ
ΕΚΘΕΣΗ
Royal Ontario Museum
www.rom.on.ca

«Maya: Secrets of their Ancient World».

Η έκθεση εστιάζει στην Κλασική Περίοδο των Μάγια (250-900 μ.Χ.), η οποία τελείωσε έξι αιώνες περίπου πριν από τη μυστηριώδη κατάρρευση αυτού του εκπληκτικού πολιτισμού της Κεντρικής Αμερικής, τα αίτια της παρακμής τους απασχολούν ακόμα τους αρχαιολόγους και μεταξύ των υποθέσεων που προβάλλονται είναι εκείνη της οικολογικής καταστροφής. Πάνω από 250 εκθέματα –γλυπτά, κεραμικά, μάσκες, κοσμήματα, φωτογραφίες και μακέτες κτιρίων– αναδεικνύουν τον τρόπο κοινωνικής οργάνωσης, τον ρόλο των ηγετών, τα επιτεύγματα των Μάγια στην αρχιτεκτονική και την πολεοδομία, το σύστημα γραφής τους και τις τόσο ενδιαφέρουσες θρησκευτικές και κοσμολογικές αντιλήψεις τους, ιδιαίτερα επίκαιρες καθώς εισήλθαμε στο 2012, «μοιραία» χρονιά σύμφωνα με το θρυλικό «Ημερολόγιο των Μάγια». Εως τις 9 Απριλίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

Ο μαγικός κόσμος του Σαγκάλ

Η Μαδρίτη φιλοξενεί ένα πανόραμα του έργου του Μαρκ Σαγκάλ, σε δύο εκθέσεις που παρουσιάζονται στο Μουσείο Τύσεν-Μπορνεμίσα και στην πινακοθήκη της Fundacion Caja Madrid. Ποιητής του φανταστικού, ο Σαγκάλ (1887-1985) υπήρξε ένας από τους πρώτους καλλιτέχνες του 20ού αιώνα που διερεύνησε τον κόσμο του ονείρου και των συμβόλων, συνδυάζοντας στη ζωγραφική του το ρεαλιστικό με το παράλογο, την ακρίβεια της εμπειρικής περιγραφής με το μεταφυσικό όραμα. Γεννημένος στη Ρωσία από Εβραίους γονείς, εγκαταστάθηκε στη Γαλλία και ήρθε σ' επαφή με όλα τα ρεύματα της αβάν γκαρντ, ακολούθησε όμως έναν ανεξάρτητο δρόμο, διατηρώντας στοιχεία από την παράδοση του εβραϊκού μυστικισμού και της ρωσικής λαϊκής τέχνης (εδώ, ο πίνακας «Ο κόκορας»). Στα έργα του είναι πάντα φανερή η αγάπη για τον άνθρωπο, η κατάφαση στη ζωή, παρά τις εμπειρίες των διωγμών και των πολέμων που έζησε.

Η Αραβική Ανοιξη με όχημα την τέχνη

Οι καλλιτέχνες του φεστιβάλ Meeting Points 6 τολμούν να κάνουν «διάγνωση» σε περίοδο ισχυρών κραδασμών και αλλαγών

Αποστολή στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΙΟΥΛΗ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Βγήκε τρέχοντας και με δάκρυα στα μάτια από την αίθουσα, εκείνο το απόγευμα, η Μόνα Χατούμ. Τριάντα χρόνια μετά την πρώτη παρουσίαση του εμβληματικού έργου της «The Negotiating Table», 1983 (Το τραπέζι των διαπραγματεύσεων), δεν άντεξε την «αναμέτρηση» με το έργο. Αυτή τη φορά μπορεί να μην ήταν η ίδια η Παλαιστίνια καλλιτέχνις (γενν. 1952) ξαπλωμένη, ακίνητη στο τραπέζι, πάνω σ' ένα ματωμένο τσουβάλι, με δεμένα τα πόδια και τυλιγμένη σε μια νάιλον σακούλα, ακόμη και από την απόσταση του θεατή, όμως, το έργο ήταν μια γροθιά στο στομάχι· μια επώδυνη ανάμνηση, για μια γυναίκα που, όταν το 1975 ξέσπασε ο εμφύλιος στον Λίβανο, αναγκάστηκε να αυτοεξοριστεί.

«Σχεδόν τίποτα δεν έχει αλλάξει», έλεγε λίγο αργότερα σε ένα δημοσιογραφικό πηγαδάκι, σχολιάζοντας τη νωπή ακόμη Αραβική Ανοιξη, στην οποία είναι αφιερωμένο το Meeting Points 6, με εικαστικά, θέατρο, χορό, μουσική, συζητήσεις, προβολές και διαλέξεις καλλιτεχνών από το Κάιρο, τη Δαμασκό, το Αμμάν, τη Βηρυτό, την Τύνιδα.

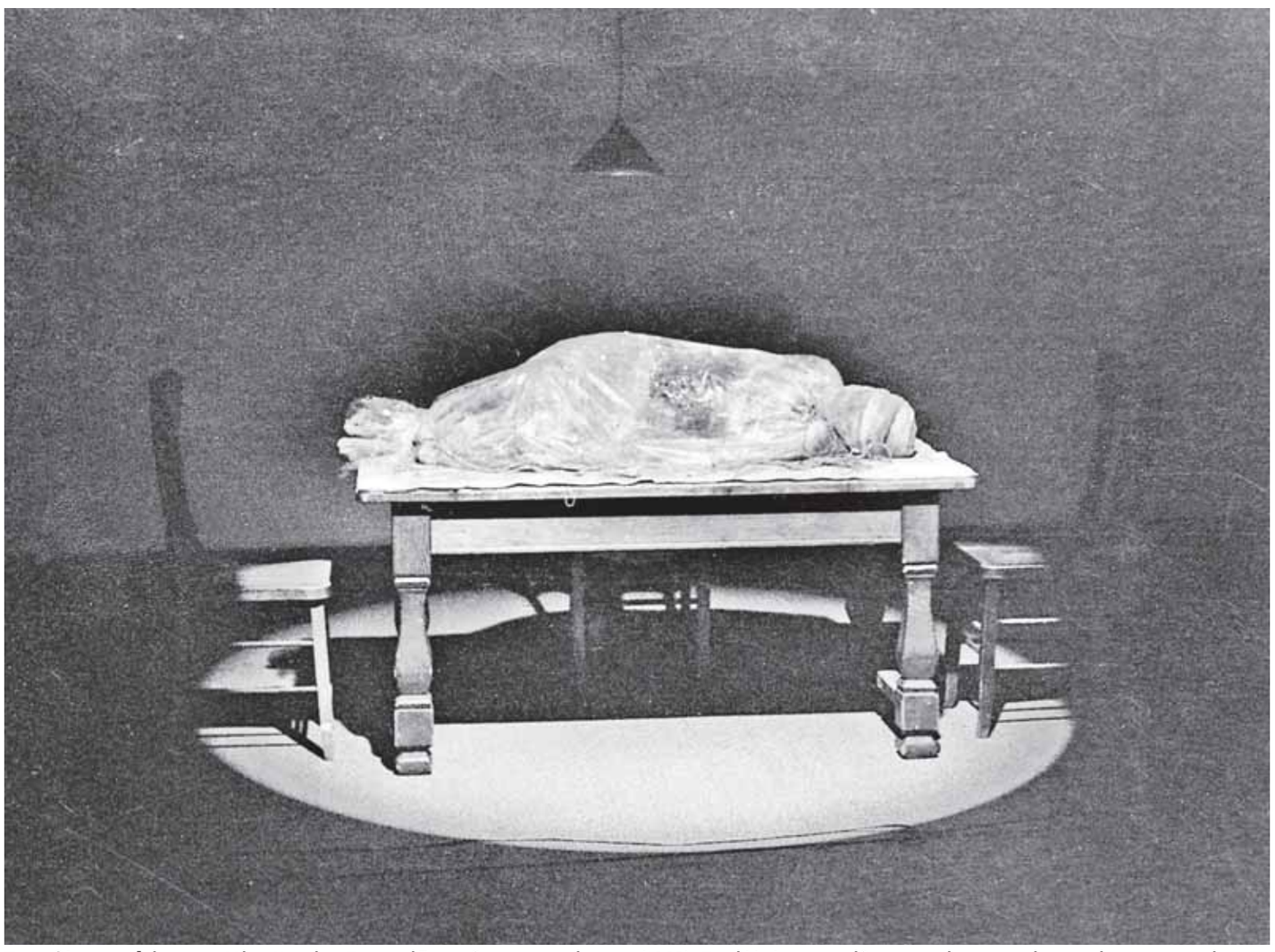

Το εμβληματικό έργο της Μόνα Χατούμ «Το τραπέζι των διαπραγματεύσεων» (1983). Παράλληλα, στην αίθουσα ακούγονται από το μεγάφωνο αποσπάσματα από διαπραγματεύσεις μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων.

Στις φλόγες η αρχή

Το Meeting Points είναι ένα φεστιβάλ σύγχρονης τέχνης από τον αραβικό κόσμο, που πραγματοποιείται σε πρωτεύουσες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, στις Βρυξέλλες και στο Βερολίνο. Το επισκεφθήκαμε στα μέσα του Γενάρη –δύο μέρες πριν από την πρώτη επέτειο της ανατροπής του προέδρου της Τυνησίας, Μπεν Αλι– στο Βερολίνο, στο Haus Der Kulturen Der Welt, τελευταίο σταθμό πριν από την προσγείωσή του στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών στην Αθήνα, στις 7 Μαρτίου.

«Είναι συμβολικό το γεγονός ότι η Αραβική Ανοιξη ξεκίνησε στις φλόγες», είπε στην κεντρική του διάλεξη ο καλλιτεχνικός διευθυντής Οκουι Ενβιζορ στον κατάμεστο από Βερολινέζους χώρο όλες τις μέρες του φεστιβάλ. Η αυτοπυρπόληση του νεαρού πλανόδιου μανάβη Μοχάμεντ Μπουαζίζι, στις 17 Δεκεμβρίου 2010, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την αυθαίρετη συμπεριφορά των Αρχών απέναντί του, λίγοι μπορούσαν να φανταστούν ότι θα οδηγούσε σε σύντομο χρονικό διάστημα στην κατάρρευση του καθεστώτος Μπεν Αλι, κραταιού επί 24 χρόνια. Και όμως, τα γεγονότα που ακολούθησαν ντόμινο στην Αίγυπτο, τη Συρία, τη Λιβύη, η βία, το αίμα, η άγρια καταστολή, οι χιλιάδες νεκροί, αλλά και η ελπίδα και οι προσδοκίες που γεννήθηκαν από τις στάχτες, απέδειξαν δύο πράγματα: ότι είναι μεγάλη, αμέτρητη η δύναμη ενός λαού που παλεύει για τη μοίρα του, και ότι δύσκολα μπορείς να προβλέψεις τι θα γίνει.

> *Μετά τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο, το Meeting Points 6 προσγειώνεται στην Αθήνα, στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, στις 7 Μαρτίου.*

Μπορείς, όμως· οφείλεις να κάνεις «διάγνωση», και σ' αυτό στέκεται το Meeting Points 6. Στις φλόγες του Τυνήσιου μανάβη κάποιοι έμειναν απλοί θεατές και άλλοι προσπάθησαν να ξύσουν την επιφάνεια. «Εχει σημασία να εμπλακείς με ό,τι βλέπεις», σημείωνε σε όλους τους τόνους ο Οκουι Ενβιζορ, αλλά και καλλιτέχνες όπως η ελληνικής καταγωγής Ιωάννα Χατζηθωμά και ο Χαλίλ Ζορέζ από τη Βηρυτό. «Εχουμε την ευθύνη της διάγνωσης. Και οι καλλιτέχνες του Meeting Points 6 μας δίνουν τα εργαλεία να στοχαστούμε πάνω στην Αραβική Ανοιξη, να την παρατηρήσουμε με προσοχή και να δώσουμε χρόνο πριν τολμήσουμε να κάνουμε οποιαδήποτε πρόβλεψη».

Με όχημα την τέχνη, το Meeting Points 6 γίνεται μια πλατφόρμα πολιτικής σκέψης και ανάλυσης σε μια περίοδο ισχυρών κραδασμών και μετασχηματισμών. Στο συγκλονιστικό και εξαιρετικά αποκαλυπτικό, και για όσα συμβαίνουν σήμερα, ντοκιμαντέρ του Σύρου κινηματογραφιστή Ομάρ Αμιραλάι για την καθημερινή ζωή σε ένα χωριό της Συρίας το 1974, πριν από τους τίτλους τέλους, ακούγονται τα λόγια «δεν υπάρχουν καθαρά χέρια, δεν υπάρχουν αθώοι, πρέπει να παλέψουμε». Ας μη μείνουμε στην ενοχή αλλά στην ευθύνη.

Πρόγραμμα πέντε ημερών στη Στέγη

Πέντε μέρες πολιτικού προβληματισμού και κοινωνικής αφύπνισης μέσω της τέχνης, προτείνει ουσιαστικά το φεστιβάλ Meeting Points 6 στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση. Το πρόγραμμα είναι πλούσιο και εξαιρετικά ενδιαφέρον. Ξεχωρίζουμε:

- **Την επανεκτέλεση** της ιστορικής περφόρμανς «Το τραπέζι των διαπραγματεύσεων» της Παλαιστίνιας Μόνα Χατούμ, παράλληλα με την παρουσίαση σχεδίων, φωτογραφιών, βίντεο και σημειώσεων της καλλιτέχνιδος. Εγκαίνια, στις 7 Μαρτίου.
- **Την παράσταση** Amnesia, ένα έργο για την πτώση, την απώλεια και την ευμετάβλητη πορεία της ανθρώπινης μοίρας, των Φάδελ Ζάιμπι (εμβληματικός σκηνοθέτης που διαμόρφωσε το αραβικό θέατρο) και Ζαλίλα Μπακάρ (ηθοποιός και θεατρική συγγραφέας) από την Τυνησία. Στις 7 και 8 Μαρτίου στην κεντρική σκηνή της Στέγης.
- **Τη συζήτηση** της Μόνα Χατούμ με τον καλλιτεχνικό διευθυντή του φεστιβάλ Οκουι Ενβιζορ. Στις 9/3 στις 7 μ.μ.
- **Την παρουσίαση** από τον Λιβανέζο πρωτοπόρο της ηλεκτρονικής μουσικής του έργου «Infinite times zero», ένα έργο εν εξελίξει που θα ολοκληρωθεί στη Μικρή Σκηνή της Στέγης στις 10 Μαρτίου.
- **Την ημέρα** των συζητήσεων, 9 Μαρτίου, όπου στο επίκεντρο θα βρίσκονται οι επαναστάσεις του σήμερα. Καθώς η κατάρρευση πολλών καθεστώτων του αραβικού κόσμου έφερε στην επιφάνεια επείγοντα πολιτικά και πολιτειακά αιτήματα, τα τρέχοντα γεγονότα της αλλαγής και της ανανέωσης κινούνται πολύ πέρα από το όριο της τεχνοκρατικής «μεταρρύθμισης». Διανοούμενοι, συγγραφείς και καλλιτέχνες μεταξύ των οποίων ο Οκουι Ενβιζορ, ο

Σκηνή από την παράσταση Amnesia, του Τυνήσιου σκηνοθέτη Φάδελ Ζάιμπι.

Χρήστος Π. Ιωακειμίδης (θεωρητικός και επιμελητής εκθέσεων), ο Κωστής Παπαϊωάννου (συγγραφέας) κ.ά., μέσα από μια σειρά συζητήσεων θα επιχειρήσουν μια φιλοσοφική θεώρηση. Την ίδια μέρα θα πραγματοποιηθεί αφιέρωμα στον Σύρο κινηματογραφιστή Ομάρ Αμιραλάι.

- **Στις 10 και 11 Μαρτίου** θα πραγματοποιηθεί ένας μαραθώνιος περφόρμανς, μονολόγων, αναγνώσεων και χορού από σημαντικούς καλλιτέχνες της αραβικής σκηνής. Μεταξύ αυτών αναφέρουμε τους χορογράφους - χορευτές Σέλμα και Σοφιάν Ουισί από την Τύνιδα, τους κινηματογραφιστές και εικαστικούς καλλιτέχνες Ιωάννα Χατζηθωμά και Χαλίλ Ζορέζ από τη Βηρυτό, την ανεξάρτητη συγγραφέα και σκηνοθέτρια από το Κάιρο, Λάιλα Σουλεϊμάν, τον σκηνοθέτη Ομάρ Αμπού Σαάντα.

Ο συντονισμός του καλλιτεχνικού προγράμματος της ελληνικής διοργάνωσης είναι της Κάτιας Αρφαρά. Περισσότερες πληροφορίες για το φεστιβάλ στην ιστοσελίδα www.sgt.gr

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να αγγίξεις την πληγή...

«Είμαστε σε μια περίοδο μετάβασης, που έχει μελαγχολικό χαρακτήρα. Ισως έχουμε φτάσει στο σημείο όπου πρέπει να αναθεωρήσουμε την υπόσχεση της ατέρμονης ανάπτυξης». Αναπόφευκτα, η συζήτησή μας με τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Meeting Points 6, Οκουι Ενβιζορ, ξεκίνησε από την κατάσταση στην Ελλάδα. Εκείνες τις μέρες ήταν πάλι μια περίοδος έντονης κριτικής, αρκετοί Ευρωπαίοι κουνούσαν το δάχτυλο στους Ελληνες, αλλά ο Οκουι Ενβιζορ δεν έδειχνε να συμμερίζεται το κλίμα προπαγάνδας.

Εχοντας σφαιρική ενημέρωση, διανοητικά εργαλεία, αλλά και την απαραίτητη κοινωνική ευαισθησία για μια χειρουργικής ακρίβειας πολιτική ανατομία, σχολίασε τις «ακατανόητες» επιλογές των ελληνικών κυβερνήσεων να αγοράζουν γερμανικά υποβρύχια και στην ερώτησή μας τι συμβουλή θα έδινε στους Ελληνες, απάντησε: «Ω, Θεέ μου, είναι δύσκολο να πει κανείς κάτι. Αυτή τη στιγμή χορηγείται ένα πολύ κακό φάρμακο στην Ελλάδα με πολύ άσχημες συνέπειες στην κοινωνία. Οι γραφειοκράτες μιλούν θεωρητικά για την έννοια της λιτότητας, χωρίς να σκέφτονται ότι ο κόσμος χάνει την περιουσία και την αξιοπρέπειά του. Αν έδινα μια συμβουλή, αυτή θα ήταν η Ελλάδα να κοιτάξει πέρα από την Ευρώπη, να επεκτείνει το βλέμμα της, να βρει άλλους συνεταίρους. Δεν λέω ότι η Ελλάδα πρέπει να αφήσει την Ευρωπαϊκή Ενωση, αλλά ο κόσμος είναι μεγάλος».

Ο γεννημένος στην Νιγηρία (1963), κορυφαίος θεωρητικός και κριτικός τέχνης έχει στο ενεργητικό του ως καλλιτεχνικός διευθυντής μεγάλες επιτυχίες, όπως η περίφημη Ντοκουμέντα 11 στο Κάσελ της Γερμανίας, η 2η Μπιενάλε του Γιοχάνεσμπουργκ και η 2η Διεθνής Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης στη Σεβίλλη. Με το Meeting Points 6 επιχειρεί μια ανατομία της «πολιτικής φαντασίας», προσεγγίζοντας μεταξύ άλλων ζητήματα ταυτότητας και ετερότητας, συλλογικής μνήμης και ιστορίας, κοινωνικού αποκλεισμού και πολιτικής ευθύνης σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη για τον αραβικό κόσμο ιστορική συγκυρία.

– Ποιος λοιπόν είναι ο ρόλος της σύγχρονης τέχνης;

– Πρέπει να μιλήσουμε για το Δημόσιο. Αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος της σύγχρονης τέχνης. Η τέχνη να λειτουργήσει ως εργαλείο δημιουργίας ενός χώρου σκέψης, ελεύθερης σκέψης, αν και δεν θέλω να χρησιμοποιήσω τον όρο ελεύθερη σκέψη. Αυτός είναι ο ρόλος της σε κοινωνίες που μετασχηματίζονται. Το ζητούμενο είναι η δημιουργία ενός πεδίου σκέψης και ανάλυσης και αυτό η σύγχρονη τέχνη είναι ικανή να δημιουργήσει. Είναι εξαιρετικά σημαντικό σήμερα.

– Δεν είναι ρίσκο να προσπαθεί ένας καλλιτέχνης, από τη Συρία λ.χ., να ερμηνεύσει αυτό που συμβαίνει στον παρόντα χρόνο και ενώ είναι συναισθηματικά εμπλεκόμενος;

– Πρέπει να σταματήσει ο παλιμπαιδισμός στην τέχνη. Η τέχνη πρέπει να ενηλικιωθεί. Το ρίσκο εμπεριέχεται στην τέχνη. Ο Πικάσο έφτιαξε την Γκερνίκα και έγινε ένα αντιπολεμικό σύμβολο. Δεν είναι λιγότερο σπουδαίο έργο επειδή η εμπλοκή του καλλιτέχνη ήταν άμεση. Ο Πικάσο άγγιξε την πληγή, και υπάρχουν πολλοί τρόποι να αγγίξεις την πληγή χωρίς να είσαι απαραίτητα άμεσος. Ο καλλιτέχνης δεν πρέπει να φοβάται τις συνέπειες του να εμπλέκεται στην παρόντα χρόνο.

«Η τέχνη είναι εργαλείο δημιουργίας ενός χώρου ελεύθερης σκέψης», τονίζει ο Οκουι Ενβιζορ.

> *Ο καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ, Οκουι Ενβιζορ, πιστεύει ότι η τέχνη πρέπει να ενηλικιωθεί: «Ο καλλιτέχνης δεν πρέπει να φοβάται τις συνέπειες του να εμπλέκεται στην παρόντα χρόνο».*

Η τέχνη αναθεωρεί

– Αρα, ο ιστορικός του μέλλοντος που θα ανατρέξει στην τέχνη του σήμερα, θα βγάλει συμπεράσματα για την Αραβική Ανοιξη.

– Το ελπίζω. Υπάρχει ένας όρος που χρησιμοποιεί ο Κλοντ-Λεβί Στρος, στους «Θλιμμένους Τροπικούς», ότι το πρωτόγονο μυαλό δεν ενδιαφέρεται να ανακαλύψει τον άνθρωπο αλλά να τον αποδομήσει. Αν κοιτάξουμε πίσω, τι ανακαλύπτουμε; Είναι μια ερώτηση δύσκολο να απαντηθεί επειδή η τέχνη πάντα αναθεωρεί το νόημά της υπό το φως του παρόντος. Η τέχνη δεν παραμένει σταθερή, αντικαθρεφτίζει όπως το βλέμμα της Μέδουσας την αποικιοκρατία ή τη σκλαβιά, και όλα αυτά βρίσκουν την έκφρασή τους στο σημερινό αίτημα για δικαιοσύνη στην κριτική διαμαρτυρία. Οι «Συμφορές του Πολέμου» του Γκόγια παραμένουν ένα πλαίσιο αναφοράς για τον καλλιτέχνη που θέλει να σκέφτεται ιστορικά στο παρόν και να ακολουθήσει τη φόρμα της τεκμηρίωσης για τον καιρό του. Πρέπει, όμως, να σκεφτόμαστε τις συνέπειες της εύκολης επιλογής. Θυμηθείτε τη δεκαετία του '50, όταν τα εγκλήματα του Στάλιν έγιναν γνωστά, πόση αμηχανία έδειξαν οι δυτικοί διανοούμενοι απέναντι στη Σοβιετική Ενωση. Οταν ο Χρουστσόφ κατήγγειλε τον Στάλιν η κρίση που προκλήθηκε ήταν μεγάλη, γιατί οι διανοούμενοι ήταν βαθιά εμπλεκόμενοι μέσα στην ουτοπία. Αδυνατούσαν να κάνουν διάγνωση της κατάστασης και να διακρίνουν ανάμεσα στο εγκληματικό καθεστώς του Στάλιν και στην επιστημονική διάσταση του μαρξισμού. Πρέπει επίσης να είμαστε πολύ προσεκτικοί με την προπαγανδιστική πλευρά της άμεσης αντίδρασης. Ο καλλιτέχνης, όμως, έχει πάντα το δικαίωμα της άμεσης ανταπόκρισης. Η Αραβική Ανοιξη περνάει, έχει ήδη περάσει, και τώρα ζούμε τη φάση της απογοήτευσης. Είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε τη διάγνωση, πέρα απ' το ότι πρέπει να καταπιούμε το γεγονός ότι οι ισλαμιστές παίρνουν την εξουσία!

– Δίνετε μεγάλη σημασία στη διάκριση θεατή και παρατηρητή. Θέλετε να μας αναπτύξετε λίγο τη σκέψη σας αυτή;

– Η διάκριση που προσπαθώ να κάνω είναι μεταξύ του θεατή που είναι καταναλωτής εντυπωσιακών εικόνων και του παρατηρητή που αναπτύσσει μια εγγύτητα. Αν έρθεις κοντά αναζητείς την κατανόηση της αιτίας και του αποτελέσματος και τη δυνατότητα να εμπλακείς συναισθηματικά. Και αυτό είναι ουσιαστικής σημασίας για τον καλλιτέχνη. Ως επιμελητής της έκθεσης παίρνω αυτή τη στάση με όσα συνέβησαν στην Τυνησία, λ.χ., και όχι τη στάση του θεατή. Αν ήμουν μόνο αποδέκτης εικόνων και δεν σκεφτόμουν τις συνέπειες του γεγονότος, πώς θα μπορούσα να ερμηνεύσω το νόημά τους; Η τέχνη πρέπει να έχει βαθύτερη ενόραση. Τώρα, το να προσπαθείς να κάνεις τέχνη που να διαρκέσει στον χρόνο σημαίνει ότι καταστρώνεις στρατηγική, κάνεις μάρκετινγκ, άρα δεν μιλάμε για τέχνη. Δεν ρισκάρεις, ενώ αυτό είναι το ζητούμενο. Ως επιμελητής και ως κριτικός τέχνης, ποια είναι η ευθύνη μου, λοιπόν; Δεν μπορώ απλώς να προβάλλω τον εαυτό μου πάνω στο έργο που φαντάζομαι εγώ, πρέπει να έχω μια αναλυτική απόσταση, να μπορώ να κάνω ένα διάλογο με το έργο.

Μουσεία και κοινό

– Συχνά ασκείται κριτική στα μουσεία πως ζουν σε μια φούσκα. Τι λέτε γι' αυτό;

– Πιστεύω ότι κάθε ίδρυμα που ασχολείται με το δημόσιο καλό, είναι σε επαφή με την κοινωνική πραγματικότητα. Το ερώτημα είναι σε ποιο βαθμό. Και πώς το καταφέρνει. Τι μέσα χρησιμοποιεί. Εκτός από τις εκθέσεις και τις μόνιμες συλλογές, υπάρχει η εκπαίδευση και η κοινωνική δικτύωση. Δεν πιστεύω ότι τα μουσεία ζουν σε μια φούσκα. Και αυτό, γιατί ενώ υπάρχουν πολλών ειδών μουσεία, ακόμη και αυτά που ασχολούνται με την επιστήμη, προσπαθούν να έχουν επαφή με την πολιτική και την κοινωνία. Αν, λ.χ., πάτε στην Ουάσιγκτον και επισκεφθείτε το Εθνικό Μουσείο Διαστήματος, θα δείτε τις κατακτήσεις της τεχνολογίας, ακόμη και το Enola Gay, το αεροπλάνο που έριξε την πρώτη ατομική βόμβα. Βέβαια, δεν θα δείτε το μανιτάρι του νέφους που προκάλεσε... Δεν ζουν λοιπόν τα μουσεία σε μια φούσκα. Πρέπει, όμως, να επαναθεωρήσουν τον τρόπο με τον οποίο μιλάνε στο κοινό τους. Κάθε ίδρυμα που μπορεί και προσελκύει ποικίλο κοινό κάνει καλή δουλειά. Και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζονται τα μουσεία, ως εργαλεία προσέλκυσης πολλών και διαφορετικών ανθρώπων. Είναι σημεία συνάντησης. Meeting Points.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του **ΚΩΣΤΑ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ**

Ελληνογερμανικοί μονόλογοι

Το 1941, με τη γερμανική εισβολή στην Ελλάδα, το πρώτο μέλημα των επιτελών της Βέρμαχτ ήταν να αποστείλουν στην ελληνική πρωτεύουσα (όπως είχε γίνει αντίστοιχα στο Παρίσι) αξιωματικούς με (αρχαιο)ελληνική παιδεία και μόρφωση. Οι λόγοι ήταν προφανείς, και η υποδειγματική εργασία της Φαίδρας Κουτσούκου («Die deutsche Kulturpolitik in Griechenland in der Zeit des Nationalsozialismus 1933-1944») για την πολιτιστική πολιτική της εθνικοσοσιαλιστικής Γερμανίας στην Ελλάδα της Κατοχής, φωτίζει τις πτυχές της γερμανικής διείσδυσης, μέσω των εκπαιδευτικών, μορφωτικών και επιστημονικών ιδρυμάτων της (Γερμανική Σχολή, Γερμανική Αρχαιολογική Σχολή, Γερμανικό Επιστημονικό Ινστιτούτο, ως πρόδρομο του Ινστιτούτου Γκαίτε, κλπ.). Σ' εκείνους τους χαλεπούς για την Ευρώπη καιρούς, υπήρχαν πεφωτισμένοι Γερμανοί, όπως ο Χέλμουτ φον ντεν Στάινεν, ο μεταφραστής του Κωνσταντίνου Καβάφη (μνημονεύεται επίσης από τον Σεφέρη και τον Τσίρκα), και η Χρυσούλα Καμπά αναφέρεται διεξοδικά στην περίπτωσή του, στο δοκίμιό της «Αθήνα και Αίγυπτος», που συμπεριλαμβάνεται στον συλλογικό τόμο «Hellas verstehen» («Κατανοώντας την Ελλάδα», σε επιμέλεια της ίδιας και της Μ. Μητσού). Ομως, εκείνο το έργο που αγνοείται συστηματικά από φιλέλληνες Γερμανούς και γερμανοτραφείς νεοέλληνες, παραμένει το βιβλίο του Μπέρναρντ Γκούτμαν, «Στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Φύλλα από ένα ταξίδι, το 1924», σε μετάφραση και με εισαγωγή και σχόλια του Γ. Θανόπουλου (1997).

Τα τελευταία χρόνια, κυριαρχούν πλέον εικόνες και συνειρμοί, που αναδεικνύουν τη φτώχεια των ιδεών και των επιχειρημάτων σε αμφότερες τις χώρες «των ποιητών και των φιλοσόφων». Μεταξύ (ηθελημένης, συχνά) άγνοιας και υπεροψίας, στερεότυπων και προκαταλήψεων, που ενίοτε αγγίζουν την εμπάθεια (Ressentiments), ελληνικά και γερμανικά ΜΜΕ, έντυπα και ηλεκτρονικά, στην πλειονότητά τους, επιδίδονται σε μία ανταλλαγή πυρών, μπροστά στο φάσμα της ελληνικής χρεοκοπίας. Αποσιωπώντας -αυτονόητα- τη διεισδυτικότητα και τα καίρια συμφέροντα των γερμανικών επιχειρήσεων, ο σύγχρονος γερμανικός «φιλελληνισμός» εξαντλείται, πέραν των τουριστικών σλόγκαν,

Μάιος 1941. Επίσκεψη ανώτατων αξιωματικών του γερμανικού στρατού κατοχής στην Ακρόπολη (φωτ.: Συλλογή Μιχάλη Γ. Τσαγκάρη).

Τα τελευταία χρόνια, κυριαρχούν εικόνες και συνειρμοί, που αναδεικνύουν τη φτώχεια ιδεών και επιχειρημάτων σε αμφότερες τις χώρες «των ποιητών και των φιλοσόφων».

σε μία «μετα-ζορμπαδική» αντίληψη των πραγμάτων, ψευδορομαντική και ταυτόχρονα επικίνδυνα αφελή και αδικαιολόγητα επιφανειακή.

Η μιντιακή υποβάθμιση της χώρας, στην οποία δεν είναι άμοιρη ευθυνών και η Ελλάδα, ξεκίνησε ήδη από τη δεκαετία του '90, όταν άρχισαν σταδιακά να «αποσύρονται» από τη χώρα οι Γερμανοί ανταποκριτές: ο τελευταίος που γνώριζε πρόσωπα και πράγματα «από τα μέσα» ήταν ο Gerd Höhler. Η πτώση του Τείχους, καθώς και οι εξελίξεις στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες και τα Βαλκάνια έθεσαν νέες προτεραιότητες και υποβάθμισαν σημαντικά τις ελληνογερμανικές σχέσεις σε επικοινωνιακό-μιντιακό, ακόμα και σε μορφωτικό επίπεδο, με εξαίρεση ίσως τη διαβόητη «εκσυγχρονιστική περίοδο», που γοήτευσε τους φορμαλιστές Γερμανούς. Οι περισσότεροι γερμανόφωνοι ανταποκριτές δεν ζουν πλέον στην Ελλάδα, δεν μιλάνε ούτε διαβάζουν ελληνικά, δεν γνωρίζουν την καθημερινότητα, αγνοούν τα πολιτιστικά θέματα (πλην του Μουσείου Ακρόπολης και του Πέτρου Μάρκαρη). Κυρίως, επιστρατεύονται σε περιόδους κρίσης (εκλογές, πυρκαγιές, αναταραχές), η ενημέρωσή τους είναι συνήθως από «δεύτερο χέρι», η αναζήτηση των θεμάτων σπάνια ξεφεύγει από τη λογική του «Ελληνα ασθενούς», ενίοτε συναντά τα πρωτοσέλιδα της Bild: οι όποιες εξαιρέσεις επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Αντίθετα με το Παρίσι, τη Ρώμη ή τη Μαδρίτη, στην Αθήνα δεν εστάλη ποτέ «πολιτιστικός ανταποκριτής» (Kulturkorrespondent) από τα μεγάλα γερμανικά φύλλα. Κι αυτό αδικεί κατάφωρα τις ελληνογερμανικές σχέσεις.

ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΣ

Της **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ**

Η έκσταση

Γιατί δεν είμαστε σε θέση να αισθανθούμε την έκσταση με τον τρόπο των αρχαίων Ελλήνων και των Χριστιανών του Μεσαίωνα; Γιατί κυριαρχεί ο μηδενισμός και απουσιάζει η εμπειρία της ανάτασης που νοηματοδοτεί τη ζωή μας; Γιατί δεν καταφέρνουμε να νιώσουμε παρά φτωχά υποκατάστατα της εμπειρίας της λάμψης; Γιατί το μόνο που γνωρίζουμε είναι οι πρακτικές της περιορισμένης εκστατικής αναπλήρωσης που προσφέρουν ο αθλητισμός, ο ηρωισμός και η τέχνη; Οι καθηγητές φιλοσοφίας Hubert Dreyfus και Sean Dorrance Kelly των Πανεπιστημίων του Μπέρκλεϊ και του Χάρβαρντ, εξηγούν σύμφωνα με τον κριτικογράφο του TLS Robert M. Wallace, τις αιτίες αυτής της έκπτωσης στο βιβλίο «All things shining. Reading the Western classics to find meaning in a secular age» (Simon and Schuster, σελ. 272).

Πρόκειται για ένα βιβλίο που σε αντίθεση προς τα αντίστοιχα του είδους απευθύνεται στο ευρύ αναγνωστικό κοινό. Ο λόγος για τον οποίο βρισκόμαστε σε σύγχυση και είμαστε λυπημένοι οφείλεται, σύμφωνα με τους συγγραφείς, στον κεντρικό ρόλο που απέκτησε η διανοητική αφαίρεση στον σύγχρονο κόσμο - παράδοση που άρχισε με τον Πλάτωνα για να βρει τη συνέχειά της στον ιερό Αυγουστίνο, τον Καρτέσιο και τον Καντ. Και επίσης οφείλεται στον κεντρικό ρόλο που απέκτησε, σύμφωνα με τον Νίτσε, ο μονοθεϊσμός στη δυτική σκέψη. Με αποτέλεσμα διαφορετικές αξίες όπως η γενναιότητα, η δεξιοτεχνία, η ομορφιά και η αγάπη, τις οποίες οι ομηρικοί ήρωες αντιμετώπιζαν ως διαφορετικές θεότητες να συρρικνωθούν κάτω από τη γενική ιδέα του ενός και μοναδικού Θεού. Το μέγιστο έτσι που μπορεί να μας ενθουσιάσει είναι, σύμφωνα με τους συγγραφείς, ευκαιριακά περιστατικά όπως λόγου χάρη η έκσταση που κυριάρχησε το 1925 στο Yankee Stadium της Νέας Υόρκης, όταν ο αθλητής του μπέιζμπολ που έπασχε από αμυοτροφική πλευρική σκλήρυνση Lou Gehrig αναφώνησε στους φανατικούς οπαδούς του πως νιώθει ο ευτυχέστερος των ανθρώπων. Ή όταν ένας ανάπηρος έπεσε κατά λάθος στις γραμμές του νεοϋορκέζικου μετρό το 2007, επιβάτης ρίχθηκε αυθόρμητα και τον έσπρωξε έτσι ώστε το τρένο πέρασε πάνω από τα σώματά τους χωρίς να τραυματίσει κανέναν από τους δύο.

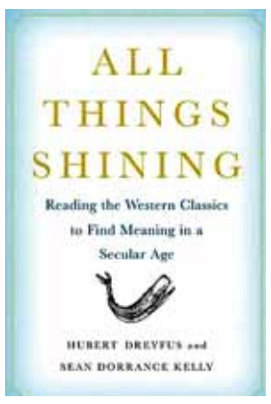

Το βιβλίο των Hubert Dreyfus και Sean Dorrance Kelly προκάλεσε, όπως μας πληροφορεί ο κριτικογράφος, εκτενείς συζητήσεις. Διότι η επιστροφή στον «πολυθεϊσμό» που προκρίνουν οι συγγραφείς χωρίς τη συνδρομή της ηθικής κρίσης, ενέχει τον κίνδυνο της αυθόρμητης θεοποίησης ενός Χίτλερ. Πώς μπορεί να προφυλαχθεί κανείς από τον πρωτογονισμό μιας μαζικής εκδικητικής υστερίας; Προκειμένου να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα παρακάμπτοντας το ζήτημα της πλατωνικής διανοητικής αφαίρεσης, οι συγγραφείς εισάγουν την έννοια της «μετα-ποίησης». «Ποίησις» εξηγούν είναι η εργασία του τεχνίτη με φυσικά υλικά. Μέσω της μακρόχρονης εμπειρικής εργασίας του, ο τεχνίτης μαθαίνει τι ταιριάζει καλύτερα σε κάθε υλικό. Το είδος αυτής της μάθησης που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί «Know-how» αποτρέπει, κατά τους Dreyfus και Dorrance Kelly, τη διανοητική αφαίρεση, η οποία συρρικνώνει και εκφυλίζει την εμπειρία της έκστασης. Η «μετα-ποίηση» έτσι προσφέρει ενστικτωδώς τη δυνατότητα να διακρίνει κανείς τους αρχηγούς που οφείλει να ακολουθήσει, όπως λόγου χάρη τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, και εκείνους στους οποίους οφείλει να γυρίσει την πλάτη, όπως στον Χίτλερ. Αρκεί όμως να γνωρίζει κανείς πως στον κόσμο υπάρχουν δεξιοτέχνες της ηθικής τέχνης, αναρωτιέται ο κριτικογράφος; Και πώς θα είμαστε σε θέση να τους διακρίνουμε έτσι ώστε να μην παγιδευτούμε στον θανατηφόρο ιστό ενός καταστρεπτικού ηγέτη; Η διάκριση επομένως ανάμεσα στα αξιοθαύμαστα επιτεύγματα και στα αξιόμεμπτα απαιτεί έναν ορισμένο βαθμό αξιολογικής ηθικής ιεράρχησης και αφηρημένης έννοιας του καλού σε αντίθεση προς ό, τι πιστεύουν οι Hubert Dreyfus και Sean Dorrance Kelly.

ekotzia@yahoo. gr

Ο Χρήστος Οικονόμου προτείνει:

Το «εδώ και τώρα» της ελληνικής χοάνης

ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΠΟΓΙΑΝΟΥ
Κλειστή Πόρτα
εκδ. Πόλις

Εντεκα διηγήματα σαν σκυταλοδρομία. Η δευτεραγωνίστρια του πρώτου διηγήματος γίνεται πρωταγωνίστρια στο δεύτερο, η ανώνυμη υπάλληλος της εφορίας στο δεύτερο διήγημα γίνεται η ηρωίδα του τρίτου διηγήματος. Ενότητα ύφους, σφιχτή δομή, γλώσσα ασπαίρουσα, κοφτερή σαν φαλτσέτα. Σπαραχτικοί μονόλογοι για το «εδώ και τώρα» της ελληνικής χοάνης: Χρέη στις τράπεζες, χρέη στην εφορία, διπλά μεροκάματα. Και, συνάμα, άνθρωποι χρεωμένοι στο σκοτεινό παρελθόν, στα πρόσωπα που χάθηκαν: «Αδειάστε μου τη γωνιά. Σκιές. Φαντάσματα. Αφήστε με ήσυχη». Εντεκα ιστορίες για τον «βρικόλακα που τρέφεται από τις δυσκολίες των άλλων». Για την ομορφιά που «διαλύεται σαν να μην υπήρξε ποτέ».

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα: Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1. **Παγκόσμιος Μινώταυρος, του Γιάνη Βαρουφάκη (Λιβάνης).** Η αφήγηση των αιτίων που οδήγησαν σε κρίση όλον τον πλανήτη.
2. **Είναι ο καπιταλισμός, ηλίθιε!, του Νίκου Μπογιόπουλου (Λιβάνης).** Σκέψεις και εκτιμήσεις για την Ελλάδα της κρίσης και τα αίτιά της.
3. **Offsore: τα νησιά των θησαυρών, του Nicholas Shaxson, μετ. Νίκος Ρούσσος (Παπαδόπουλος).** Τα εξωτικά μέρη που αποτελούν το απόλυτο μέσο φορολογικής απόδρασης.
4. **Η λογική της παράνοιας, του Στέλιου Ράμφου (Αρμός).** Είκοσι κείμενα για την τρέχουσα κρίση. Ενας αδημοσίευτος επίλογος ανοίγει νέο ορίζοντα κατανόησης του ελληνικού προβλήματος.
5. **Αυτό που ζούμε, των Σταύρου Θεοδωράκη και Δημ. Χαντζόπουλου (Ποταμός).** Κείμενα και σκίτσα για την Ελλάδα της κρίσης.
6. **Στου δρόμου τα μισά, του π. Φιλόθεου Φάρου (Αρμός).** Σκέψεις και απόψεις για το πώς μπορεί να αλλάξει ρότα η ζωή των ανθρώπων ακόμη και στη μέση ηλικία.
7. **Το δόγμα του σοκ, της Ναόμι Κλάιν (Λιβάνης).** Το βιβλίο που πρώτο επιχείρησε να ερμηνεύσει την οικονομική κρίση του πλανήτη.
8. **Από την κλεπτοκρατία στη χρεοκοπία, του Σταύρου Λυγερού (Πατάκης).** Ολα όσα θα θέλαμε να ξέρουμε για την ελληνική κρίση και δεν ξέρουμε ποιον να ρωτήσουμε.
9. **Η ελληνική Πομπηία, του Δημήτρη Καζάκη (Το Ποντίκι).** Κείμενα δημοσιευμένα στην εβδομαδιαία εφημερίδα που ακολουθούν το χρονικό μιας «προαναγγελθείσης χρεοκοπίας».
10. **Το ημερολόγιο ενός σπασίκλα, Νο 6, του Τζεφ Κίνι (Ψυχογιός).** Οι μοναδικές περιπέτειες του αξεπέραστου Σπασίκλα συνεχίζονται...

Ο καθηγητής Βαρουφάκης εξιστορεί τα αίτια της κρίσης όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά σ' όλο τον κόσμο.

Με γέλιο, ενίοτε πικρό, ο δημοσιογράφος και ο σκιτσογράφος παρακολουθούν τις νέες συνθήκες της ζωή μας.

Αυτή την εβδομάδα: Λογοτεχνία

1. **Το νήμα, της Βικτώρια Χίσλοπ (Διόπτρα).** Αυτή τη φορά η δαιμόνια συγγραφέας καταπιάνεται με την Ιστορία της Θεσσαλονίκης στις αρχές του 20ού αιώνα.
2. **Η γυναίκα που ήξερε μόνο να αγαπάει, της Μαρίας Τζιρίτα (Ψυχογιός).** Μια αληθινή ιστορία, ένα παιδί χωρίς επώνυμο που μεγάλωσε σε παιδόπολη.
3. **Το κορίτσι με τα τατουάζ, του Στιγκ Λάρσον (Ψυχογιός).** Η πορεία εξιχνίασης ενός παλιού φόνου φέρνει στο φως πολλά κρυμμένα μυστικά.
4. **Αόρατος δεσμός, της Αννας Νικόλ Μανιάτη (Ψυχογιός).** Μια αλλόκοτη σχέση αγάπης και μίσους ανάμεσα σε μάνα και γιο με ολέθρια αποτελέσματα.
5. **Ενα κάποιο τέλος, του Τζούλιαν Μπαρνς, μετ. Θωμάς Σκάσσης (Μεταίχμιο).** Ενα διεισδυτικό μυθιστόρημα γραμμένο για τις ατέλειες και τις σκοτεινές κόγχες της μνήμης.
6. **Το πρόβλημα Σπινόζα, του Ιρβιν Γιάλομ, μετ. Ευαγγελία Ανδριτσάνου (Αγρα).** Πού οφειλόταν η έλξη που άσκησε στον «φιλόσοφο» του να του ναζισμού ο Σπινόζα δύο αιώνες μετά το θάνατό του και γιατί οι Ναζί δεν έκαψαν τα βιβλία του;
7. **Ιμαρέτ: στη σκιά του ρολογιού, του Γιάννη Καλπούζου (Μεταίχμιο).** Ενα μυθιστόρημα που εκτυλίσσεται στην Αρτα του 19ου αι. και στη συμβίωση Ελλήνων και Τούρκων.
8. **Χτυποκάρδια στο κρανίο, της Ελενας Ακρίτα (Καστανιώτης).** Για εκείνους που αναζητούν στο σήμερα την περιπέτεια από το μέλλον και την ανθρωπιά από το παρελθόν.
9. **Περαίωση, του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριηλίδης).** Το δεύτερο μυθιστόρημα της τριλογίας της κρίσης ξεκινάει με ομαδική αυτοκτονία, ενώ ο φονιάς φροντίζει να γεμίζει τα δημόσια ταμεία!
10. **Ο λύκος της μοναξιάς, της Χρυσηίδας Δημουλίδου (Ψυχογιός).** Ενα αστυνομικό μυθιστόρημα στο παγωμένο Βερολίνο του 1984.

Μια αληθινή ιστορία για ένα παιδί που κατάφερε ν' αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της τρυφερής ηλικίας.

Με σαφήνεια και τόλμη, οι πικρές αλήθειες για όσα μας περιβάλλουν στην πολιτική και οικονομική ζωή.

• Τα στοιχεία αυτή την εβδομάδα προέρχονται από την αλυσίδα των βιβλιοπωλείων «Παπασωτηρίου».

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΛΑΣΙΚΟΙ

CHARLES R. MATURIN
Μέλμοθ ο περιπλανώμενος
μετ. Χαρά Σύρου
εκδ. Gutenberg **σελ.** 956

Εγκιβωτισμένες, δαιδαλώδεις και άκρως γοητευτικές αφηγήσεις τρόμου και διαφθοράς, αίματος και πάθους, σκοτεινών και υγρών μπουντρουμιών της Ιεράς Εξέτασης, φουρτουνιασμένων ακτών στην Ιρλανδία και μυστηριακής ενδοχώρας στην Ισπανία, δαιμονισμένων ανθρώπων και δαιμονικών πράξεων, υπάρξεων ζωντανών και καταραμένων συνθέτουν το κλασικό γοτθικό μυθιστόρημα του Τσαρλς Μάτσουριν που πρωτοκυκλοφόρησε το 1820. Και ανάμεσά τους, ένας πρωταγωνιστής αθέατος και πανταχού παρών: ένας εκπεσών άγγελος, ο άρχων του Κακού - ο Μέλμοθ.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Το τόλμημα της μνήμης
εκδ. Καστανιώτη
σελ. 330

Η Νοτιοανατολική Ευρώπη είναι μια περιοχή στοιχειωμένη από το παρελθόν της, τους πολέμους, τα πογκρόμ, τους παράλογους εθνικισμούς, τη δυσπιστία της μιας χώρας απέναντι στην άλλη. Η παρούσα έκδοση, την επιμέλεια της οποίας έλαβε το Ινστιτούτο Γκαίτε Νοτιοανατολικής Ευρώπης, έχει σκοπό να αντιπαρατεθεί σε αυτά ακριβώς τα αρνητικά χαρακτηριστικά, συγκεντρώνοντας μερικούς από τους σημαντικότερους Βαλκάνιους συγγραφείς και καταγράφοντας ομοιότητες και διαφορές, ιδιαίτερα όσον αφορά την κοινή μνήμη και την κοινή αναζήτηση της βαλκανικής ταυτότητας. Την ελληνική γλώσσα εκπροσωπούν οι Ν. Θέμελης και Π. Μάρκαρης από την Αθήνα και οι Π. Ιωαννίδης και Ν. Μαραγκού από τη Λευκωσία. Το βιβλίο ανοίγει με τη Χέρτα Μίλερ, βραβείο Νομπέλ 2009.

JEROME CHARYN
Πινγκ Πονγκ
Καυτά κοψίματα και διαβολεμένα φάλτσα
μετ. Αντώνης Καλοκύρης
εκδ. Αγρα **σελ.** 294

Το πινγκ πονγκ που παίζεται από περισσότερους από 250 εκατομμύρια ανθρώπους μάγεψε με τρόπο υπνωτικό τη φαντασία του Τζέρομ Τσάριν από νωρίς. Το κομψό αυτό χρονικό συνυφαίνει τη ζωή του με απίθανες ιστορίες των πλέον αξιομνημόνευτων παικτών και στιγμών του πινγκ πονγκ. Ο ίδιος ο Τσάριν «κόλλησε» στα δέκα του παρακολουθώντας έναν λιποτάκτη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου να χτυπάει επιδέξια το μπαλάκι. Από τη διπλωματία του πινγκ πονγκ (Κίνα - ΗΠΑ 1971) ώς τη μετανάστευση του αθλήματος από τα υπόγεια μπαρ της Νέας Υόρκης στους χώρους αναψυχής του Λας Βέγκας και στα συνεδριακά κέντρα της Φλόριντα, ο Τσάριν επιδεικνύει τη μαγεία, τη συμμετρία και τη χάρη στο παιχνίδι.

ΠΑΙΔΙΚΟ

ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΛΔΙΡΗ
Γιάννης Μόραλης
και το μυστικό παιχνίδι των σχημάτων
εκδ. Α.Α. Λιβάνη **σελ.** 58

Το βιβλίο έχει τέσσερις στόχους: Πρώτον, να παρουσιάσει στα παιδιά το έργο ενός Ελληνα καλλιτέχνη, του ζωγράφου Γιάννη Μόραλη (1916 - 2009). Δεύτερον, να διηγηθεί μια μικρή ιστορία για τη φιλία δύο παιδιών, της δωδεκάχρονης Λιν από το Λιζάνγκ του Θιβέτ και του Γιάνη από την Αίγινα. Τρίτον, να μάθει στα παιδιά να φτιάχνουν μόνα τους τις δικές τους εικόνες. Και τέταρτον, να τους εξηγήσει τις βασικές αρχές των σχημάτων. Στην ίδια σειρά «Το φανταστικό θέατρο παρουσιάζει» κυκλοφορούν δύο ακόμα τίτλοι: «Κώστας Τσόκλης και το αλλόκοτο μπέρδεμα» και «Δημήτρης Μυταράς και τα χρωματικά ζευγαράκια».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ
Αδάμαστες ψυχές
εκδ. Αγκυρα **σελ.** 456

Ψυχές αδάμαστες, ανυπότακτες και άγριες όπως η θάλασσα την οποία διέπλεαν οι ήρωες των περιπετειών που αναπλάθει ο Φώτης Κόντογλου χρησιμοποιώντας ιστορίες γραμμένες, υποτίθεται, από το χέρι των ίδιων των ανθρώπων. Κεντρικά πρόσωπα του βιβλίου, οι θαλασσοπόροι του έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: πάλεψαν γενναία μέσα στα κύματα και αντιμετώπισαν παλικαρίσια τις δυσκολίες της ζωής, βγαίνοντας νικητές, φτάνοντας τις περισσότερες φορές στα απώτατα όρια των σωματικών, ηθικών και ψυχικών τους αντοχών.

Επιμέλεια: **Ζ.Π.Χ**

Ολος ο Αριστοτέλης στα νέα ελληνικά

Για πρώτη φορά το έργο του μεγάλου φιλοσόφου σχολιασμένο από ομάδα καταξιωμένων καθηγητών πανεπιστημίου

Της **ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ**

Ηταν μία από τις δόξες της ελληνικής παιδείας. Ωστόσο, ο φιλόσοφος Αριστοτέλης μάλλον είχε ατυχήσει εκδοτικά και μεταφραστικά ώς σήμερα. Με ελάχιστες εξαιρέσεις. Οπως εκείνη του καθηγητή Βασίλη Τατάκη, που μετέφρασε το «Περί Ψυχής» στην Κατοχή με αντίτιμο έναν τενεκέ λάδι!

Η συνέχεια όμως ήταν διαφορετική. Οι εκδόσεις του αριστοτελικού έργου, όπως και οι μεταφράσεις του στην Ελλάδα αντιμετώπιζαν μεγάλα προβλήματα. Αντίστοιχο έλλειμμα υπήρχε και στο σώμα των αριστοτελιστών στη χώρα μας. Φαίνεται όμως ότι και τα δύο αυτά ελλείμματα αίρονται, κι αυτό, όπως φαίνεται, το οφείλουμε στην παρουσία και τη συμβολή του σημαντικότερου σύγχρονου μελετητή του Αριστοτέλη, του Μίκαελ Φρέντε, καθηγητή Φιλοσοφίας στο Πρίνστον και την Οξφόρδη, που έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στη χώρα μας, δίδαξε στο ελληνικό πανεπιστήμιο και ενέπνευσε μια γενιά νέων μελετητών του Αριστοτέλη.

> *Οι εκδόσεις των αριστοτελικών έργων τα τελευταία χρόνια «έχουν γίνει στο πόδι». Πολλές από αυτές δεν γράφουν καν τα ονόματα των μεταφραστών!*

Ανδριάντας του φιλόσοφου Αριστοτέλη στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι μπρούντζινο άγαλμα ύψους 3,20 μ. που φιλοτέχνησε ο γλύπτης Γιώργος Τσάρας και τοποθετήθηκε στον αύλειο χώρο της αίθουσας τελετών.

Είναι αυτή η γενιά που συγκροτεί την ομάδα η οποία ανέλαβε να μεταφράσει όλο το έργο του Αριστοτέλη, ενώ τα έργα του διδάσκονται όλο και περισσότερο στα ελληνικά πανεπιστήμια. Εμπνευστής αυτού του νέου εκδοτικού εγχειρήματος είναι ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Γεράσιμος Κουζέλης, ο οποίος εδώ και είκοσι χρόνια, από τις εκδόσεις «Νήσος» καταπιάνεται με βιβλία που αφορούν την επιστήμη. Απευθύνθηκε σε δύο καταξιωμένους καθηγητές Φιλοσοφίας, τον Βασίλη Κάλφα (Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης) και τον Παντελή Μπασάκο (Πάντειο Πανεπιστήμιο) και μπήκαν οι βάσεις για ένα μεγάλο εκδοτικό πρόγραμμα: τη σχολιασμένη δίγλωσση έκδοση όλων των έργων του Αριστοτέλη (αρχαίο κείμενο και μετάφραση). Ενα τόσο μεγάλο εγχείρημα δεν θα μπορούσε να το αναλάβει μόνος τους ένας μικρός εκδοτικός οίκος.

Ετσι, ο Μάκης Κουζέλης άρχισε να χτυπάει διάφορες πόρτες. Ανοιχτή ήταν η πόρτα του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», το οποίο θα καταβάλει το 60% του συνολικού κόστους ώστε να ολοκληρωθεί η έκδοση όλου του αριστοτελικού έργου.

Γιατί έπασχε λοιπόν ο Αριστοτέλης και σε επίπεδο διδασκαλίας και σε επίπεδο εκδόσεων; «Ισως επειδή το έργο του είναι πάρα πολύ δύσκολο, ίσως επειδή το επίπεδο των σπουδών στην Ελλάδα ήταν και είναι χαμηλό σε σχέση με το εξωτερικό. Μεμονωμένα διδάσκονταν κάποια από τα εύκολα συγγράμματά του, κυρίως σε φιλολογικά τμήματα», λέει ο Βασίλης Κάλφας, που αναγνωρίζει ότι οι αριστοτελικές σπουδές και διεθνώς έχουν λιγότερους μελετητές, απ' όσους, π.χ. ο Πλάτωνας.

«Βεβαίως, χώρες με παράδοση στις κλασικές σπουδές, όπως η Βρετανία και η Γερμανία, είχαν και έχουν αντίστοιχους ειδικούς. Κι αυτό αντανακλάται στις μεταφράσεις», προσθέτει. Γιατί παρότι τα τελευταία χρόνια έχουν βγει και πλήρεις σειρές των αριστοτελικών έργων, «έχουν γίνει στο πόδι. Πολλές από αυτές δεν γράφουν καν τα ονόματα των μεταφραστών. Ομως, όταν κάποιος γνωρίζει πόση δουλειά χρειάζεται για μια μετάφραση του Αριστοτέλη, του κάνει εντύπωση ότι κάποιος δέχεται να μη βάλει το όνομά του.

Αυτό σημαίνει ότι η δουλειά, τουλάχιστον ελέγχεται». Κι όταν τον ρωτάμε ποιες θα κράταγε από τις προηγούμενες ελληνικές στέκεται μόνο σε μία που έκανε ο καθηγητής Βασίλης Τατάκης! «Ηταν μια ειδική περίπτωση ανθρώπου ο Τατάκης. Εγινε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, πέρασε από τη Γαλλία και θεωρείται ειδικός στη βυζαντινή φιλοσοφία. Η μετάφραση που έκανε στο "Περί Ψυχής" (εκδ. Ζαχαρόπουλος) είναι μέχρι σήμερα σημαντική», λέει.

Οσο για τις ξένες εκδόσεις κάποιες εξακολουθούν να είναι ορόσημα. Οπως το έργο του Ross (κυκλοφορεί στα ελληνικά από το ΜΙΕΤ) που «παρότι είναι του '24 και του '25 είναι έργα αναφοράς», λέει ο Βασίλης Κάλφας. Και μας εξηγεί ότι η ιστορία των αριστοτελικών σπουδών είναι πολύ ενδιαφέρουσα. «Σημαντικά είναι τα έργα των σχολιαστών του τον 5ο και τον 6ο αι. μ.Χ.

Ξεκινάνε από τους Αλεξανδρινούς, όπως ήταν ο Αλέξανδρος ο Αφροδισέας και φτάνουν μέχρι την ύστερη αρχαιότητα και το πρώιμο Βυζάντιο με καταπληκτικούς μελετητές, όπως ο Ιωάννης ο Φιλόπονος. Είναι κείμενα που έχουν σωθεί και που γνώρισαν τον Αριστοτέλη στους Αραβες και στους Δυτικούς. Ακόμη και τώρα δεν γίνεται να καταπιαστείς με τον Αριστοτέλη χωρίς να δεις αυτά τα κείμενα», προσθέτει.

Οι αριστοτελιστές

Ο Μάκης Κουζέλης παράλληλα με τις εκδόσεις «Νήσος» έχει συγκροτήσει και την Εταιρεία Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου. Σ' αυτήν ανήκει η ομάδα των νέων αριστοτελιστών «καλή και σε διεθνές επίπεδο», που μέσα από ένα διαρκές σεμινάριο ξεσκονίζουν, κυριολεκτικά, την πρόοδο της δουλειάς του καθενός. «Σε κάθε συνάντησή μας, σ' αυτό το διαρκές σεμινάριο, βάζουμε στη γωνία όποιον πρόκειται να παρουσιάσει τη δουλειά του και τον... πυροβολούμε». Στόχος είναι να ολοκληρωθεί όλο το έργο του Αριστοτέλη σε 7 χρόνια και θα μετράει 21 τόμους.

Ηδη κυκλοφορούν οι δύο πρώτοι τόμοι: «Περί γενέσεως και φθοράς» (μετάφραση, εισαγωγή, επιμέλεια Βασ. Κάλφας) και «Κατηγορίαι - Περί ερμηνείας» (μετάφραση, εισαγωγή, επιμέλεια Παύλος Καλλιγάς).

Μέσα στο 2012 σχεδιάζεται να κυκλοφορήσουν τέσσερις ακόμη τόμοι. Οσο για την τιμή γίνονται προσπάθειες να είναι προσβάσιμη σε όσο το δυνατόν περισσότερους αναγνώστες, ενώ όταν θα υπάρχουν και τιμές προσφοράς για το σύνολο του έργου.

Γιατί όλοι οι συντελεστές αυτής της μεγάλης προσπάθειας πιστεύουν ότι «θα υπάρξει ενδιαφέρον του ευρύτερου κοινού, γιατί ενώ είναι ακριβής επιστημονική δουλειά δεν έχει ακαδημαϊκό χαρακτήρα». Η οποία θα γνωρίσει στους νεότερους Ελληνες «έναν από τους λίγους αρχαίους Ελληνες φιλοσόφους που υπερασπιζόταν μια δημοκρατία η οποία παραπέμπει στο σημερινό σύστημα, αφού πρέσβευε ότι καλύτερα ν' αποφασίζουν πολλοί αντί για έναν και υποστήριζε ότι οι άρχοντες πρέπει να εκλέγονται κι όχι να κληρώνονται»!

Από τα ενδεχόμενα λείψανα της νομισματικής ένωσης θα αναδυθεί μια βαθιά διχασμένη και τραυματισμένη Ευρώπη.

Το αβέβαιο μέλλον της Ε.Ε. και του ευρώ

Ερωτήματα και εκτιμήσεις από τον οικονομικό αναλυτή Γιόχαν βαν Οβερτβελντ

JOHAN VAN OVERTVELDT
Το τέλος του ευρώ
μετ.: Γιώργος Μπαρουξής
εκδ. Μεταίχμιο, 2012, **σελ.** 306

Του **ΘΑΝΑΣΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**

Τελικά, θα έχει το ευρώ στις αρχές του 21ου αιώνα την τύχη που είχε η Κοινωνία των Εθνών στις αρχές του 20ού; Θα μείνει στην Ιστορία ως θαυμάσια ιδέα που «ορφάνεψε» πολιτικά και οδηγήθηκε στην κατάρρευση;

Αυτό είναι το βασικό ερώτημα στην Ευρώπη, που σηματοδοτεί εξελίξεις οι οποίες, σίγουρα, επηρεάζουν την Ελλάδα.

Ο Ολλανδός οικονομικός αναλυτής και αρχισυντάκτης του βελγικού οικονομικού περιοδικού Trends, Γιόχαν βαν Οβερτβελντ, δίνει καταφατική απάντηση στα όρια, ίσως, της βεβαιότητας. Εκτός κι αν… Ομως, πληθαίνουν οι ολέθριες προβλέψεις, του Κόνολι, του Ρουμπινί και, τελευταία, …του Πολ Κρούγκμαν για τις αδυναμίες του ευρώ. Και όλες αποτυπώνουν την κόπωση των πολιτικών και οικονομικών ελίτ και την αδυναμία ουσιαστικών απαντήσεων για την τύχη του.

Κατάρρευση βεβαιοτήτων

Ο Βαν Οβερτβελντ, μέσα στην επικαιρότητα, αρχίζει με μια επισκόπηση της ιστορίας του ευρώ ως αναγκαίας προϋπόθεσης για την κατανόηση του λαβύρινθου στο σκεπτικό γένεσης και των ανωμαλιών που ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα της ΟΝΕ από την αρχή.

Αυτές οι ανωμαλίες αποτελούν το αντικείμενο του δεύτερου κεφαλαίου, μαζί με την κουλτούρα που μετέτρεψε την Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Ισπανία σε περιοχές κοινωνικοοικονομικού ολέθρου και καταστροφής της Ευρωζώνης. Το τρίτο κεφάλαιο δείχνει πως οι εξελίξεις αυτές δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία, αφού η Ιστορία της Ευρώπης είναι γεμάτη με τις προηγούμενες αποτυχημένες προσπάθειες για τη δημιουργία νομισματικών ενώσεων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, ο Βαν Οβερτβελντ επικεντρώνεται στη Γερμανία, την πιο σημαντική χώρα στην ΟΝΕ, και εξηγεί γιατί είναι πολύ πιθανό το σενάριο αποχώρησης πρώτης της Γερμανίας από το ευρώ. Το βιβλίο καταλήγει με ανάλυση-προβολή της εικόνας που θα αναδυθεί από τα ενδεχόμενα λείψανα της νομισματικής ένωσης: μια βαθιά διχασμένη και τραυματισμένη Ευρώπη. Εκτός… αν η ΟΝΕ μεταμορφωθεί ριζικά.

Στα μαθήματα της Ιστορίας, η Λατινική Νομισματική Ενωση ή η Σκανδιναβική Νομισματική Ενωση κατέρρευσαν γιατί έλειπε το ζητούμενο της οικονομικής εξισορρόπησης, της αλληλεγγύης και της πολιτικής ένωσης – ό,τι απουσιάζει σήμερα.

Και αν το σχέδιο των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης με την «αδήριτη νομισματική ένωση» φαινόταν ελκυστικό μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τα θεμέλιά του εξυπηρετούσαν πολλαπλά συμφέροντα. Ορισμένα υπερέβαιναν τα ευρωπαϊκά όρια, όπως ήταν η ψυχροπολεμική λογική.

Ορισμένα άλλα ήταν απότοκα των δύο παγκοσμίων πολέμων. Ακόμα και σήμερα, τα εθνικά αντανακλαστικά εμποδίζουν την πολιτική ένωση των μεγάλων χωρών. Η Γαλλία πάντα ήθελε να περιορίσει την κυριαρχία της γερμανικής Bundesbank και η Γερμανία ήταν σταθερά απρόθυμη να εγκαταλείψει το μάρκο.

Η εμμονή, σήμερα, της Γερμανίας σε άκαμπτες πολιτικές δημοσιονομικής συμπεριφοράς και η προσφυγή στην ανάγκη για πολιτική ένωση –έστω και με επικυριαρχία των «άτακτων και σπάταλων»– είναι ένας τρόπος υπονόμευσης της νομισματικής ένωσης, δεδομένου ότι μια ετεροβαρής και ανισότιμη πολιτική ένωση είναι μάλλον αφύσικη. Οπως είχε πει κάποτε η Τζορτζ Ελιοτ, «δεν κερδίζεις τίποτα ποτίζοντας τη σοδειά της περασμένης χρονιάς». Αυτό όμως φαίνεται πως κάνουν στα σαλόνια της Ευρώπης, με ανεπαρκείς και καθυστερημένες αποφάσεις (too little, too late). Οι Ευρωπαίοι ηγέτες αποφεύγουν συστηματικά τα ζητήματα ταμπού και αρνούνται να δουν τις αντιφάσεις των προγραμμάτων που επιβάλλουν σε κράτη-μέλη.

Γιόχαν βαν Οβερτβελντ: Ολλανδός οικονομικός αναλυτής και αρχισυντάκτης του βελγικού οικονομικού περιοδικού «Trends».

> *Η κρίση του ευρώ θα συνεχιστεί μέχρι να συμβεί ένα από τα δύο: είτε η ΟΝΕ θα γίνει μια πλήρης πολιτική-δημοσιονομική ένωση είτε θα γκρεμιστεί το όλο οικοδόμημα.*

Η κρίση του ευρώ, λέει ο Βαν Οβερτβελντ, θα συνεχιστεί μέχρι να συμβεί ένα από τα δύο: είτε η ΟΝΕ θα γίνει μια πλήρης πολιτική (και άρα) δημοσιονομική ένωση και ένωση μεταφοράς κονδυλίων είτε θα γκρεμιστεί το όλο οικοδόμημα. Οι οξύτατες κρίσεις σε Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία είναι σοβαρές, αλλά δεν αποτελούν κίνδυνο για το ευρώ. Αν, όμως, εκδηλωθεί η κρίση σε μεγαλύτερες και πολυπληθέστερες χώρες, το σκηνικό θ' αλλάξει. Ο Βαν Οβερτβελντ υποστηρίζει ότι το πιο πιθανό σενάριο είναι η Γερμανία να αφήσει πρώτη το ευρώ.

Ο γερμανικός λαός, ήδη, αντιμετωπίζει εχθρικά την Ενωση και το νόμισμα, παρότι το στηρίζουν ρητορικά οι Γερμανοί πολιτικοί. Αντί για προσπάθεια διάσωσης του ευρώ, προτείνει αλλαγή πλεύσης προκειμένου να σωθούν οι λαοί της Ευρώπης.

Οι λαοί της Ευρώπης, υποστηρίζει, μπορούν να κάνουν και χωρίς το ευρώ, ακόμη κι αν χρειαστεί αίμα για να το ξεφορτωθούν. Αλλά το ευρώ μακροπρόθεσμα θα είναι θανατηφόρο για το μέλλον της Ευρώπης. Απόψεις που, πριν από μερικά χρόνια, έμοιαζαν με επιστημονική φαντασία, είναι σοβαρές για να τις αγνοούμε σήμερα. Κοντός ψαλμός… ιδωμεν.

Οι νέοι μιλάνε μέσα στην κρίση, ακούει κανείς;

Αναλύσεις και προτάσεις για τον κόσμο μας

ΤΑΞΗ + ΑΤΑΞΙΑ
Συλλογικό έργο
εκδ. Ακρίτας
σελ. 394

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΙΔΕΡΗ***

Ιδού λοιπόν ένα βιβλίο το οποίο, βήμα-βήμα, προσφέρει περισσότερα απ' όσα υπόσχεται ο τίτλος του -κάτι όχι και τόσο συνηθισμένο: Συνήθως ισχύει το αντίστροφο- τίτλος «πιασάρικος» και περιεχόμενο θύμα λιτότητας… «Τάξη και αταξία / Οι νέοι φωνάζουν» (εκδόσεις Ακρίτας 2011) είναι ο τίτλος.

Το περιεχόμενο προκύπτει με όρους jam session, όπως λένε στις συναντήσεις αυτοσχεδιασμού στην τζαζ: Ανθρωποι με κοινό μεράκι και κοινό καημό παράγουν καθένας τον δικό του ήχο και λόγο και το όλο, αισίως, οδηγεί μέσα από την πολλαπλότητα των προσεγγίσεων, σ' ένα εξελισσόμενο έργο.

Πού είναι η διαδοχική ανακατασκευή του αντικειμένου «κατάσταση των νέων στην Ελλάδα σήμερα» μέσα από την πολυπρισματική θεώρησή του και τον, λόγω συνάφειας, αναπόφευκτο διάλογο και αντίλογο μεταξύ των φωνών που φιλοξενούνται στις 400 σχεδόν σελίδες του βιβλίου. Το εύρος των βλεμμάτων και των στοχασμών είναι απροσδόκητο: Μια μελετήτρια της μαγειρικής γειτονεύει με επιμορφώτρια των νέων τεχνολογιών· περισσότεροι από ένας θεολόγοι με έναν τραγουδοποιό· ένας εικαστικός με έναν μητροπολίτη· παιδαγωγοί με δημοσιογράφους· φιλόλογοι με ψυχιάτρους…

Καθένας έχει να συνεισφέρει την έγνοια του, πρώτα πρώτα· εκείνη που αναδύεται όταν κανείς έρχεται αντιμέτωπος με ένα διπλό οξύ ερώτημα: Σε τι κόσμο υποδεχτήκαμε τα παιδιά μας; Και σε τι παιδιά θα περιέλθει ο κόσμος μας; Εγνοια που αγγίζει την αγωνία εκείνη που γεννούν όχι μόνο όλα όσα, διαπιστωμένα πλέον, δεινά συγκροτούν την κατάσταση της σημερινής ελληνικής νεολαίας. Αλλά και το άγνωστο, το ανείκαστο - το πραγματικό που θα συναντήσουμε σε μεγάλο βαθμό, έτσι φαίνεται, απροετοίμαστοι, ίσως και άοπλοι σε κρίσιμα σημεία.

Γόνιμη απαξία

Οι εκτιμήσεις, οι αποτιμήσεις, οι προβλέψεις, τα σχέδια (μερικά, όχι ολικά) σαφώς ποικίλλουν. Και όλα αυτά μαζί δεν φτάνουν πέρα από ένα πανόραμα γόνιμης αταξίας, από την οποία ευελπιστούμε μάλλον ότι θα αναδυθεί μια καινούργια, απρόβλεπτη ακόμη, εύλογη τάξη - η οποία θα απαρτιώνει και την αταξία, το χάος (ετυμολογικό και επιστημολογικό), το άγνωστο, το ανοίκειο, το ανείκαστο που μας αφορά (το Πραγματικό των ψυχαναλυτών).

Εύλογη, ίσως κι ευλογημένη τάξη, όπου η ύπαρξη νοήματος δεν θα έχει σαν τίμημα τον ακρωτηριασμό της σκέψης και της ευαισθησίας· όπου η ελευθερία θα σημαίνει επίγνωση της αναγκαιότητας· όπου η διαγενεακή μετάδοση της κουλτούρας, μέσα από τις όποιες διαλεκτικές εντάσεις της διαδικασίας, θα είναι όντως ευλογία από την υπάρξασα και την υπάρχουσα ήδη ζωή στη ζωή που βλασταίνει και στη ζωή την ερχόμενη. Οπου η παλίντονος αρμονία του Ηράκλειτου θα συναντά την διαλεκτική του Γιν και του Γιανγκ, την ενότητα και την αλληλοσύνδεση των αντιθέτων ως περιβάλλον ενός γίγνεσθαι ανοιχτού στα όποια επερχόμενα, επαρκούς ως προς τα ζητούμενα και εμπλουτισμένου από τα κεκτημένα της εποποιίας του ανθρώπινου είδους.

Η ποικιλία των αναλύσεων και των προτάσεων είναι μεγάλη, οι αποκλίσεις αισθητές. Ωστόσο, αποδεσμεύεται ένας κοινός γεωμετρικός τόπος, τουλάχιστον ως προς τη διάγνωση της κακοδαιμονίας και ως προς την κλείδα της υπέρβασής της. Ως κοινή πηγή των δεινών που ταλανίζουν τους νέους σήμερα καταδεικνύεται ο καταναλωτικός ναρκισσισμός, που κυριάρχησε εδώ και τέταρτο αιώνος και στην ελληνική κοινωνία και κατέφαγε σε μεγάλο βαθμό μια μακραίωνη τέχνη του ζην, με μέτρο τον άνθρωπο και κλείδα της την ανθρώπινη σχέση. Δύο μοιραία παράγωγα του, κακοχωνεμένου κιόλας, νεοελληνικού καταναλωτικού ναρκισσισμού, είναι η προϊούσα αλλοτρίωση των ανθρώπων και η έκπτωση της τέχνης του ζην -η ατεχνία της ύπαρξης, θα λέγαμε- στις γενιές της μεταδικτατορικής (εικονικής, ήδη αποδεικνύεται) υλικής ευμάρειας. Το κομβικό σημείο της δυσλειτουργίας και δυσφορίας είναι η γενικότερη εμπλοκή στη μετάδοση της κουλτούρας από γενιά σε γενιά, με δύο μείζονες συμπτωματικές εκδηλώσεις: Ατεχνία των γονέων, που φοβούνται να αναλάβουν τη γονεϊκή τους λειτουργία.

Εγκατάλειψη

Και απαιδεία στην εκπαίδευση (as μου επιτραπεί ο σχετικός νεολογισμός). Και ως προς τους μεν γονείς μπορεί κανείς να υποδείξει βάσιμα μια κατεύθυνση υπέρβασης της ατεχνίας: Το παιδί περιμένει από τους γονείς του να του παράσχουν αγάπη και κανόνες και να βρίσκονται πλάι του, πολύ κοντά και λίγο πιο ψηλά. Ως προς την παιδεία, ωστόσο, η απορία είναι η μόνη βιωμένη βεβαιότητα: Πώς να συγκροτηθεί παιδεία σε ένα περιβάλλον που απομειώνει σε κατάρτιση και «χαρτί» την ανατροφή νέων ανθρώπων, την αναβάθμιση του ψυχικού κόσμου και την εμπέδωση των α-

> *Στο βιβλίο ως κοινή πηγή των δεινών που ταλανίζουν τους νέους σήμερα καταδεικνύεται ο καταναλωτικός ναρκισσισμός.*

ρετών που απαιτεί, για να είναι γόνιμη και όχι αλλοτριωτική, ακόμη και η πιο μικρή πρακτική δεξιότητα - πρωταρχικά το ήθος της ανθρώπινης σχέσης και το ήθος της εργασίας;

Η επίγευση, ίσως και επίγνωση που αποκομίζουμε από την ανάγνωση του βιβλίου συμπυκνώνεται στην ακόλουθη αίσθηση: Η εγκατάλειψη της ύπαρξης στο μοιραίο σχήμα «προσωπικός παραισθησιογόνος ναρκισσισμός, έρμαιο της κουλτούρας του καταναλωτικού ναρκισσισμού» εκδηλώνεται και βιώνεται ως ανάπηρη ύπαρξη, ως ατεχνία του ζην, η οποία ήδη βυθίζεται στο έλος της ύβρεως. Η τραγωδία έχει ήδη τεθεί σε κίνηση. Ο φόβος ήδη πλημμυρίζει τις ζωές - ιδίως των νέων.

Πότε και πώς θα αναδειχθεί ο έλεος; Σε τι συνίσταται άραγε εδώ η κάθαρση; Η απάντηση είναι δυσχερής. Ομως, η εμβάπτιση σε κάποια κείμενα αφήνει μια θυρίδα προς τη διέξοδο: Αισχύλος, Σοφοκλής ή Ευριπίδης, δεν φανερώνονται κάθε μέρα, ούτε και εύκολα. Ωστόσο, κάθε τόσο φανερώνονται. Η δύναμη αντίστασης και ανάκαμψης του πνεύματος ακόμα υφίσταται. Κι αν κανείς δεν μπορεί με σιγουριά να πει ποιο θα είναι το μέλλον, μπορεί ευλόγως να εικάσει ότι η πανουργία του λόγου και της ιστορίας δεν έχει εξαντλήσει τη φαρέτρα της.

*Ο κ. Νίκος Σιδέρης είναι ψυχίατρος-ψυχαναλυτής, συγγραφέας.

Γέφυρες επικοινωνίας με αλλότριες εθνικές φιλολογίες του 19ου αιώνα

Τρία παραδείγματα της ελληνικής γραμματείας που ήταν καθοριστικά στη δημιουργία της εθνικής μας γραφής

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΚΟΤΣΗ
Η διεθνοποίησις της φαντασίας
Σχέσεις της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες του 19ου αιώνα
εκδ. Gutenberg

Της **ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΤΣΕΒΡΕΝΗ**

Ο 19ος αιώνας είναι ο καιρός της Επανάστασης, της σύστασης του νέου ελληνικού κράτους αλλά και η εποχή κατά την οποία αποκτά αδιάρρηκτη υπόσταση η έννοια του έθνους και της εθνικής ταυτότητας.

Ομως, η χωρική διάζευξη ακολουθείται από μια νέα ένωση, μια νέα μορφή επικοινωνίας, την ανταλλαγή φιλολογιών και καλλιτεχνιών, όπου «αι απάτριδες ιδέαι δημιουργούσι πατρίδας».

Με αυτά τα λόγια του Κωστή Παλαμά ξεκινά το βιβλίο της Γεωργίας Γκότση, που πρόσφατα ανακοινώθηκε ότι κέρδισε εξ ημισείας το κρατικό βραβείο δοκιμίου.

Η συγγραφέας καταπιάνεται με τη μελέτη τριών διαφορετικών παραδειγμάτων της ελληνικής γραμματείας, που αποτέλεσαν, ποικιλότροπα, γέφυρες επικοινωνίας με τις αλλότριες εθνικές φιλολογίες, ενώ συγχρόνως είχαν καθοριστική σημασία στη διαμόρφωση και τη δημιουργία της εθνικής μας γραφής.

Το πρώτο βήμα δίνει έμφαση στην πολιτική και ιστορική στιγμή, μελετά, με μια κίνηση από έξω προς τα μέσα, πώς η ποίηση χρησιμοποίησε τα εθνικά σύμβολα: ξεχωρίζει ο Κωνσταντίνος Κανάρης που ως σύμβολο ανδρείας και ταπεινότητας, ελευθερίας και ηθικότητας ενέπνευσε το φιλελληνικό γαλλικό κίνημα και ιδιαίτερα τον ρομαντικό Βίκτωρα Ουγκώ. Διερευνάται, επίσης, πώς αλληλεπίδρασαν τα ποιήματα του Ουγκώ και του Αλ. Δουμά πατέρα με την ελληνική ποιητική και φιλολογική παραγωγή της εποχής. Το επόμενο κείμενο, που

> *Το βιβλίο της Γεωργίας Γκότση πρόσφατα ανακοινώθηκε ότι κέρδισε εξ ημισείας το κρατικό βραβείο δοκιμίου.*

κοιτά τα πράγματα αντιστρόφως, από μέσα προς τα έξω, παρουσιάζει το έργο του Α.Ρ. Ραγκαβή και ιδίως την μπαλάντα «Γοργός Ιέραξ», την οποία ο Ραγκαβής εμπνέεται από έναν ινδιάνικο μύθο, ενώ την οικειοποιείται, προσθέτει ηθικοπλαστικά και χριστιανικά στοιχεία που ταιριάζουν στις απόψεις του και την εποχή, και καταφέρνει να μεταγράψει με μετρημένο ρομαντικό ρεαλισμό το ξένο σε κάτι καινούργιο και οικείο προτείνοντας έτσι, έμμεσα, νέους δρόμους στα ελληνικά γράμματα.

Το τελευταίο κείμενο του βιβλίου, που υποδεικνύει την αμφίδρομη κίνηση των μεταφράσεων και τη γόνιμη αντιπαράθεση που προκαλούν μεταξύ του εντός και του εκτός, ασχολείται με το πλούσιο μεταφραστικό αλλά και εκδοτικό έργο του Νικόλαου Πολίτη ενώ σκοπεύει στην ανατροπή της ιδέας ότι ενδιαφερόταν μόνο για τον λαϊκό πολιτισμό και τη λαογραφία.

Αντίθετα, φαίνεται ότι τον γοήτευε η τεχνολογική πρόοδος, η λογοτεχνία του φανταστικού αλλά και τα παραμύθια της Ανατολής, καθώς οι μεταφραστικές του επιλογές στρέφονται στην απολύτως σύγχρονή του φιλολογική παραγωγή που δεν είχε ακόμη αξιολογηθεί ή καθιερωθεί, όπως για παράδειγμα το έργο του Εντγκαρ Αλαν Πόε.

Στο βιβλίο της Γεωργίας Γκότση, παρακολουθούμε, λοιπόν, τρεις στιγμές του ελληνικού 19ου αιώνα, μέσα από τα φιλολογικά ρεύματα και τη λογοτεχνική παραγωγή, ενώ το ενδιαφέρον στρέφεται προς τη διαπολιτισμική ανταλλαγή ειδών γραφής και ιδεών.

Οι πραγματείες του βιβλίου κινούνται σε δύο χρόνους: την ανάλυση κάποιου συγκεκριμένου έργου και την εξέταση των θεωρητικών ζητημάτων που προκύπτουν από τις εγχώριες ή διεθνικές φιλολογικές σχέσεις.

Στις περισσότερες περιπτώσεις βλέπουμε πως επικρατεί ο ρομαντισμός που άλλοτε συνδυάζεται με το λαϊκό στοιχείο, άλλοτε προκύπτει από τον εξευγενισμό της ιστορικής συγκυρίας και άλλοτε από τη λόγια ευαισθησία.

Η μελέτη θίγει με άνεση ζητήματα κριτικής ανάλυσης, συγγραφής και μετάφρασης. Στο κείμενο παρατίθενται πρωτότυπα γαλλικά και αγγλικά κείμενα ενώ στο παράρτημα του βιβλίου συμπεριλαμβάνεται ο «Γοργός Ιέραξ» του Ραγκαβή.

Η φορολογική συνοχή της κοινότητας

Επί αιώνες η κατανομή των υποχρεώσεων και η θέσπιση αλληλεγγυοτήτων ήταν από τους συνεκτικούς κρίκους των πληθυσμών

Του **ΣΠ. Ι. ΑΣΔΡΑΧΑ***

Μπορεί να είναι βαρετή, αλλά όχι και ανώφελη η υπόμνηση των κεκτημένων. Δεν πρόκειται εδώ για τα εξαφανιζόμενα κεκτημένα δικαιώματα για εργασία και τα δικαιώματα της εργασίας ή για άλλα πιο δυσδιάκριτα δικαιώματα των συλλογικών μορφωμάτων που εξατμίζονται μέσω των θεσμών της τυπικής δημοκρατίας και συνεπώς μέσω

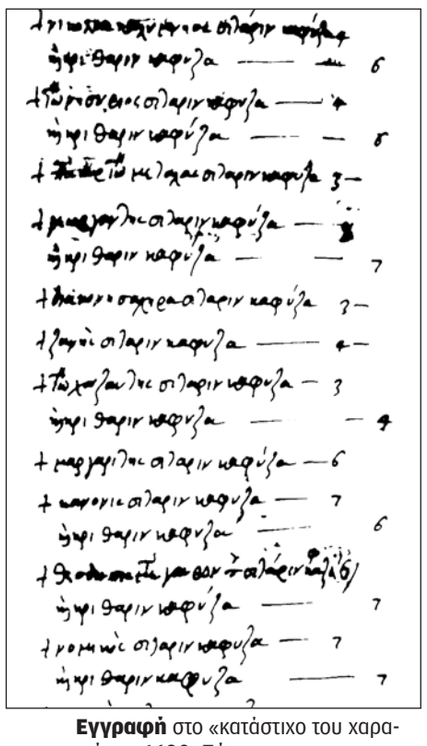

Εγγραφή στο «κατάστιχο του χαρατσίου», 1690, Πάτμος.

της υπαγωγής της ταξικότητας που εκφράζεται με τον όρο «δήμος» σε μια αφηρημένη αντιφατική ενότητα: ταξικότητα γιατί ο δήμος ήταν οι φτωχοί και απόρροιά του το ιδεώδες της μεσότητας. Αναφέρομαι σε άλλου είδους κεκτημένα - τα γνωστικά. Οχι όλα τα γνωστικά κεκτημένα, αλλά μόνο σε ένα απ' αυτά και μάλιστα μερικευμένο: τη φορολογική συνοχή των κοινοτήτων στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας. Προηγουμένως όμως ας μου επιτραπεί να θυμίσω δυο - τρία πράγματα.

Από τις ελληνικές κοινότητες γνωρίζουμε καλύτερα τις νησιωτικές, κι αυτό γιατί οι θεσμοί τους επέτρεψαν να διατηρηθεί ο γραπτός πολιτισμός τους - τα κοινοτικά αρχεία, κυρίως από τον 17ο αιώνα και ύστερα. Οι κοινότητες (ή τα κοινά, όπως τα έλεγαν) ήταν ανισομεγέθεις πληθυσμικές συγκεντρώσεις διαφορετικών αλλά και κοινών παραγωγικών και οικονομικών απασχολήσεων και δραστηριοτήτων, αντικαθρέφτισμα της συνολικής οικονομίας κατακτητών και κατακτημένων. Συστατικά στοιχεία της οικονομίας τους αναδεικνύονται ως κυρίαρχα και υποβιβάζουν άλλα, μάλιστα της αγροτοκτηνοτροφικής οικονομίας. Στις μεγάλες πολυφυλετικές και πολυθρησκευτικές πληθυσμικές συγκεντρώσεις, η κοινοτική αρχή δεν είναι ενιαία, καθώς δεν είναι και ενιαίος ο πολιτισμός τους, παρά τις αλληλοδιεισδύσεις και τις ωσμώσεις.

Τα τεκμήρια

Τα γραπτά τεκμήρια, όσα έχουν διασωθεί, δεν συνιστούν ταυτόχρονα και τη χρονολογία της γενεαλογίας τους: κάποτε κάποιες νύξεις την πάνε πολύ πιο πίσω, αλλά κυρίως είναι οι λειτουργίες που υποδεικνύουν ένα μεταβαλλόμενο συνεχές.

Το κράτος επιβάλλει τους φόρους και καρπώνεται επίσης τα «δοσίματα» που εθιμικώς είχαν διαιωνιστεί. Ορισμένους απ' αυτούς τους κατανέμει στους φορείς του στρατιωτικού, δικαιικού και θρησκευτικού μηχανισμού. Αλλους εισπράττει αμέσως με τα δικά του φοροσυλλεκτικά όργανα και άλλους εμμέσως από τις κοινοτικές αρχές.

Η φορολογική υποχρέωση γίνεται ο συνεκτικός κρίκος των πληθυσμιακών συγκεντρώσεων που αποτελούν τις ανισομεγέθεις κοινότητες. Αυτές επιφορτίζονται με την κατανομή του επιδικασμένου φόρου στους καθέκαστα φορολογούμενους κατοίκους. Τον συνολικό κοινοτικό φόρο τον απαρτίζουν επί μέρους φόροι που βαρύνουν την παραγωγή, τη διακίνηση των αγαθών, τα μέσα παραγωγής - όχι φυσικά όλα. Συμβαίνει να καταβάλλεται ο κοινοτικός φόρος κατ' αποκοπή («μαχτού»). Ορισμένα αγαθά μπορεί να φορολογούνται από πρόσωπα που δεν ανήκουν στις κοινοτικές αρχές - ενοικιαστές των προσόδων ή εκπρόσωποι των ιδρυμάτων ή των οίκων που τους είχε εκχωρηθεί ένα φορολογικό εισόδημα. Δεν πρόκειται να ασχοληθούμε σε τούτο το σημείωμα με όλη την περιπτωσιολογία της φοροείσπραξης. Ας ξαναγυρίσουμε στο ρόλο των κοινοτήτων.

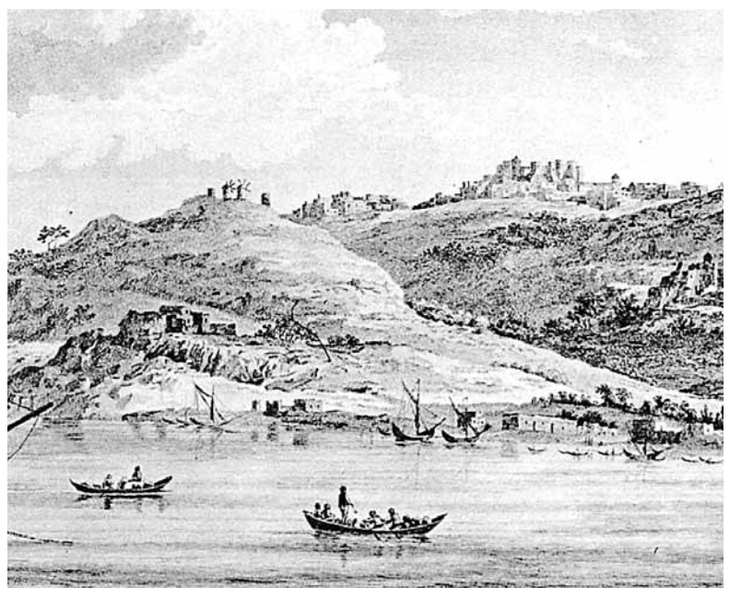

Η Πάτμος. Λιθογραφία κατά Ghoiseul - Gouffier, 1782. Η θάλασσα ήταν πάντα η μόνη διέξοδος για τους κατοίκους, ανάμεσα στους οποίους υπήρχαν παλαιότερα πολλοί έμποροι και καραβοκύρηδες.

Η κοινότητα για να διατηρηθεί θα πρέπει να ανταποκριθεί στη φορολογική απαίτηση, να δημιουργήσει συνεπώς αλληλεγγυότητες και να μην κατανέμει στους κατοίκους τον φόρο που οφείλουν, χωρίς να παίρνει υπόψη τη φοροδοτική τους ικανότητα. Φυσικά δεν λείπουν οι κατηγορίες εναντίον των κοινοτικών αρχόντων για ετεροβαρή, σε βάρος των ασθενέστερων κατανομή της φορολογικής απαίτησης: είναι η κατακραυγή εναντίον των «κοτζαμπάσηδων» που ο απόηχός της περνάει και στην «Ελληνική Νομαρχία», αυτό το επαναστατικό κείμενο του αρχόμενου 19ου αιώνα.

Ωστόσο, η πληθυσμική συγκέντρωση είχε τους δικούς της λόγους, κατ' εξοχήν οικονομικούς, να διατηρηθεί: αναγκαία προϋπόθεση αυτής της διατήρησης ήταν η ικανοποίηση της φορολογικής απαίτησης. Θα έπρεπε να την ορθολογήσει και να τη μεθοδεύσει. Για παράδειγμα, στην Πελοπόννησο η διανομή των «χαρατζοχαρτιών» γινόταν σύμφωνα με τη φοροδοτική ικανότητα κάθε χωριού ή ευρύτερης πληθυσμικής συνάθροισης. Οι όποιες όμως μεθοδεύσεις προσέκρουαν στην πραγματική φοροδοτική ικανότητα (κάτι θυμίζει αυτό στις μέρες μας). Αν η οργάνωση της φοροείσπραξης έλειπε ή αποτύγχανε, τότε το αποτέλεσμα ήταν η φυγή, το σκόρπισμα των φορολογουμένων. Ας υπομνησθεί ότι αυτή η φυγή ήταν παλιά κατάσταση και δεν αφορούσε αποκλειστικώς τα «πληθυσμικά περισσεύματα» αλλά τον κοσμάκη που έψαχνε να βρει ηπιότερους ουρανούς. Η πρώιμη οθωμανική νομοθεσία την προέβλεπε: το «ρέσμι ντουχάν», δικαίωμα καπνού, το «καπνικόν» ήταν ένας φόρος για όσους έφευγαν από τη φορολογική τους ενότητα, για να εγκατασταθούν σε άλλη. Καπνός: είναι ο αναδυόμενος από την εστία, δηλαδή από το σπιτικό (όπου καπνουδάκια, εκεί και χωριό έγραψε κάποτε ο βιωματικός λαογράφος Δημήτρης Λουκόπουλος).

Η «τάνσα» στην Πάτμο

Τα ελλείμματα της φοροδοτικής αδυναμίας έπρεπε να αντιμετωπισθούν, ώστε να αποφευχθεί η διαρροή του πληθυσμού. Οι τρόποι ήταν πολλοί: αίτηση για μείωση της οφειλής, δανεισμός, συμπληρωματική φορολογία. Ο χειρότερος ήταν ο δανεισμός, γιατί οδηγούσε στη συλλογική καταχρέωση και στην ιδιοποίηση από τρίτους του χωριού. Η συμπληρωματική φορολογία ήταν ο αποτελεσματικότερος. Πρόκειται για την «τάνσα».

Την παρακολουθούμε με ευκρίνεια στην Πάτμο. Με εναλλασσόμενο τρόπο οι φορολογούμενοι καταβάλλουν ένα ποσό, ώστε να γίνει δυνατό να καλυφθεί το έλλειμμα της φοροείσπραξης. Το ποσό κυμαίνεται ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του καθενός φορολογούμενου. Το έλλειμμα είναι σημαντικό και σε μια σημαντικώς εκχρηματισμένη οικονομία οι «αδύνατοι» δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στη φορολογική τους υποχρέωση. «Αδύναμοι»: κάτι θυμίζει από το βυζαντινό προηγούμενο - «αδύνατοι» και «δυνατοί», το «αλληλέγγυον», αλλιώς η συλλογική ευθύνη.

Ας υπενθυμίσουμε ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με φόρο καταβαλλόμενο σε χρήμα και όχι σε είδος, όπως πρόκειται για τον αναλογικό φόρο της δεκάτης. Στην πατμιακή εκχρηματισμένη και μη αυτάρκη οικονομία συγκεντρώνεται πλούτος, για τους πολλούς σε είδη και όχι σε νομίσματα. Τα είδη είναι κυρίως υφάσματα, έχουν ανταλλακτική αξία: πολλοί αντί για νόμισμα καταβάλλουν στις κοινοτικές αρχές αυτά τα είδη, όπως τα καταβάλλουν στους δανειστές ως ενέχυρο. Κοντολογής, βρισκόμαστε μπροστά σε πολλαπλές μορφές αλληλεγγυοτήτων και σε πολλαπλές μορφές υποκατάστασης του γενικού ισοδύναμου των αξιών, δηλαδή του νομίσματος.

Κατά κάποιο τρόπο μιλάμε για ισορροπίες, αλλά αυτές ισχύουν στις περιπτώσεις όπου υπάρχει μια σθεναρή οικονομική βάση, ικανή να αντιμετωπίσει τις συγκυριακές απορρυθμίσεις. Η οικονομική επέκταση σ' αυτές τις περιπτώσεις μπορεί, όταν αναιρεθεί εξωτερικώς ή εσωτερικώς, να αναδιπλωθεί χωρίς να καταργήσει τη βασική της δομή. Οι Πάτμιοι ήταν τυχεροί, ενώ άλλοι άλλαξαν καθεστώς και από άμεσοι παραγωγοί αξιών έγιναν υποτελείς σ' εκείνους που με τον δανεισμό έγιναν κύριοι της θεμελιώδους προϋπόθεσης της παραγωγής, δηλαδή της γης. Πώς όμως ο πρώην κύριος της γης μπορούσε να παράγει γαιοπροσόδους προς χάρη τρίτων κι αυτός να συνεχίσει να επιβιώνει, είναι μια μεγάλη ιστορία που μάλλον σήμερα δεν μπορεί να επαναληφθεί ούτε ως φάρσα ούτε ως τραγωδία.

Οι αλληλεγγυότητες δεν περιορίζονται μόνο στη φορολογική υποχρέωση: επεκτείνονται σε όλο το δίκτυ των ανθρώπινων σχέσεων, από την ανταλλαγή υπηρεσιών ώς το συλλογικό χρέος, μολονότι όλοι δεν δανείζονται το ίδιο ποσό, ωστόσο είναι αλληλέγγυοι χρεώστες («μπλε κεφίλπδες», δηλαδή αμοιβαίοι εγγυητές). Συλλογικά υπεύθυνοι είναι οι κάτοικοι των χωριών για τα αδικήματα που γίνονται στην περιοχή τους. Προβλέπεται και εισπράττεται από τους κατόχους των τιμαρίων. Ποια είναι όμως η περιοχή του χωριού; Ανάμεσα στους τρόπους με τους οποίους ορίζεται αυτό το εσωτερικό σύνορο, μνημονεύεται στα συναφή τεκμήρια και ο ακόλουθος: ώς εκεί όπου φτάνει η φωνή.

* Ο κ. Σπ. Ι. Ασδραχάς είναι ιστορικός.

Οι Ελληνες περιοδεύουν στα μουσεία των ΗΠΑ

Δύο μεγάλες εκθέσεις αρχαιοελληνικής και βυζαντινής τέχνης το 2013 και 2014

Ταφική πυρά και ανθρώπινα οστά του 8ου π.Χ. αιώνα από την ανασκαφή του Πανεπιστημίου Κρήτης στην Ελεύθερνα.

Η εξαιρετικής τέχνης Κόρη από την Ακρόπολη θα εκτίθεται στην ενότητα «Κούροι και Κόραι».

Ξεχωριστή θέση στην έκθεση «Greeks» κατέχει η χρυσή νεκρική μάσκα του Αγαμέμνονα από την ταφικό κύκλο Α΄ των Μυκηνών (επάνω). Κάτω, όστρακο εξοστρακισμού, όπου αναγράφεται το όνομα του Θεμιστοκλή.

Μαρμάρινη λουτροφόρος (400-375 π.Χ.) από τη συλλογή του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΣΑΝΟΥΔΟΥ**

Σε δύσκολους καιρούς, μπορεί η πολιτιστική κληρονομιά να αξιοποιηθεί ως όπλο στην αρένα της πολιτικής και της διπλωματίας; Η Ελλάδα θα το επιχειρήσει μεσοπρόθεσμα, όχι μόνο για να βελτιώσει την εικόνα της στο εξωτερικό, αλλά και για να υπενθυμίσει διακριτικά την επίσημη θέση της σε συγκεκριμένα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Από την άνοιξη του 2013 ώς το φθινόπωρο του 2014 η Ελλάδα θα πρωταγωνιστεί σε μερικά από τα σημαντικότερα μουσεία των ΗΠΑ, όπου θα φιλοξενηθούν δύο μεγάλες αρχαιολογικές εκθέσεις με αντικείμενα από δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές.

Το πρώτο και μεγαλύτερο αφιέρωμα αναμένεται να εγκαινιαστεί τον Απρίλιο του 2013 υπό τον εμβληματικό τίτλο «Greeks: Agamemnon to Alexander the Great» («Ελληνες: Από τον Αγαμέμνονα στον Μέγα Αλέξανδρο»). Διοργάνωση της ελληνικής Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και του National Geographic, το οποίο αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη χρηματοδότηση και τις διαπραγματεύσεις με τα αμερικανικά ιδρύματα, η έκθεση θα ξεκινήσει το ταξίδι της από το Μουσείο Καλών Τεχνών της Βοστώνης και στη συνέχεια θα μεταφερθεί στο Μουσείο της National Geographic Society στην Ουάσιγκτον για να καταλήξει στο Σικάγο ή το Τέξας, έχοντας πρώτα περάσει από το αναγνωρισμένου κύρους μουσείο του Λος Αντζελες. Στην πρωτεύουσα των ΗΠΑ –καθώς και στο Λος Αντζελες, αν όλα εξελιχθούν σύμφωνα με τα σχέδια του υπουργείου– οι «Greeks» θα συμπέσουν χρονικά με ακόμα μία σημαντική παραγωγή: την περιοδική έκθεση «Byzantium. Masterpieces from the Greek collections» («Βυζάντιο. Αριστουργήματα από τις ελληνικές συλλογές»), που θα ανοίξει το φθινόπωρο του 2013 στην Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσιγκτον και ύστερα θα μεταφερθεί στο Μουσείο Getty του Μαλιμπού, στην Καλιφόρνια.

Κτερίσματα

Τα περισσότερα από τα 560 έργα, που έχουν επιλεχθεί για την έκθεση «Greeks», κυρίως αυθεντικά αλλά και κάποια αντίγραφα, προέρχονται από τις συλλογές δημοσίων μουσείων και εφορειών αρχαιοτήτων και ανασυνθέτουν μια ιστορία έξι χιλιετιών, με έμφαση στη μορφή των Ελλήνων –επιφανών και ανωνύμων– διαμέσου των αιώνων. Επίσημη χρονική αφετηρία είναι η πρώτη χρήση της ελληνικής γλώσσας στις επιγραφές Γραμμικής Β΄ των Μυκηναϊκών χρόνων, αρκετούς αιώνες πριν οι κάτοικοι του ελλαδικού χώρου αποκτήσουν την αίσθηση μιας κοινής ταυτότητας. «Οι Μυκηναίοι πήραν τα σύμβολα της Γραμμικής Α΄ και τα έδωσαν στη δική τους γλώσσα, δηλαδή τα ελληνικά», εξηγεί η Μαρία Βλαζάκη, προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής της έκθεσης. «Η υιοθέτηση της ελληνικής ταυτότητας από όλους τους κατοίκους του ελλαδικού χώρου ήρθε αρκετά αργότερα, την πρώτη π.Χ. χιλιετία, με την έναρξη των πανελλήνιων αγώνων στα ιερά», συνεχίζει. «Το πανελλήνιο πνεύμα ήταν αυτό που τελικά κατέστησε δυνατή την ένωση όλων των Ελλήνων ενάντια στην περσική απειλή».

Στην ενότητα για τον Μυκηναϊκό κόσμο κυριαρχούν τα κτερίσματα τάφων από την Αχαΐα, τον Ολυμπο αλλά και την Κρήτη, χρονολογούμενα από τον 16ο π.Χ. αιώνα ώς τα χρόνια του Τρωικού πολέμου, τέσσερις αιώνες αργότερα. Ξεχωρίζει το πιστό αντίγραφο της χρυσής νεκρικής μάσκας του Αγαμέμνονα από το Αρχαιολογικό Μουσείο των Μυκηνών.

Πριν περιηγηθούν στο κυρίως σκέλος, οι επισκέπτες θα μεταφέρονται ακόμα πιο πίσω στον χρόνο: στην ευρύτερη περιοχή του προϊστορικού Αιγαίου, η οποία θα εκπροσωπείται από νεολιθικά, κυκλαδίτικα και μινωίτικα ειδώλια. Η διαδρομή στον χρόνο ολοκληρώνεται στον 2ο μ.Χ. αιώνα, εποχή δημιουργίας των ελληνιστικών βασιλείων από τους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου, σε μία ενότητα που τιτλοφορείται «Η αυγή ενός νέου κόσμου».

«Η έκθεση «Ελληνες: Από τον Αγαμέμνονα στον Μέγα Αλέξανδρο» θα εγκαινιαστεί τον Απρίλιο του 2013 και θα περιοδεύσει σε πέντε αμερικανικά μουσεία.

Ανάμεσα στα εμβληματικά έργα, που θα ταξιδέψουν στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, είναι μία εξαιρετικής τέχνης Κόρη από το Μουσείο της Ακρόπολης, η χρυσή Δέσποινα των Αιγών από την ταφική συστάδα των βασιλισσών, αλλά και μακεδονικές επιγραφές όπου διακρίνεται καθαρά η ελληνική γραφή, το μοντέλο του αθηναϊκού Βουλευτηρίου και πιθανότατα ο εντυπωσιακός Κούρος της Κέας ύψους 1,70 μ. - εκκρεμεί η απάντηση της Διεύθυνσης Συντήρησης σχετικά με τη δυνατότητα και τον τρόπο μεταφοράς του.

Δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι προτομές διάσημων προσωπικοτήτων, όπως ο Πλάτωνας, ο Σοφοκλής, ο Λεωνίδας, ο Δημοσθένης, η προτομή του Αλεξάνδρου από το Μουσείο της Πέλλας, αλλά και το αναπλασμένο με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας πρόσωπο της μικρής Μύρτιδος - ένα από τα θύματα του λοιμού της Αθήνας.

Την έκθεση συμπληρώνουν ο κατάλογος των έργων και ένας δεύτερος τόμος με τα συνοδευτικά κείμενα. Προγραμματίζονται, ακόμα, η δημοσίευση σχετικών αφιερωμάτων σε τεύχη του National Geographic και η δημιουργία θεματικών ντοκιμαντέρ.

Δεκάδες βυζαντινά αριστουργήματα

Μπορεί να μην είναι το μεγαλύτερο από τα διεθνή εκθεσιακά αφιερώματα στον βυζαντινό κόσμο των τελευταίων χρόνων, όμως η έκθεση «Byzantium. Masterpieces from the Greek collections» είναι η πρώτη που περιλαμβάνει αποκλειστικά ευρήματα –τόσο ήδη προβεβλημένα έργα, όσο και πρόσφατες ανακαλύψεις– από τον ελλαδικό χώρο. Ο αριθμός των εκθεμάτων είναι ακόμα υπό διαμόρφωση, πρόκειται όμως για τουλάχιστον 100 με 150 θησαυρούς από τις συλλογές δημόσιων και ιδιωτικών μουσείων, καθώς και μοναστηριών. Εστιάζοντας στην εγχώρια πολιτιστική παραγωγή της μεσαιωνικής περιόδου, η έκθεση θα αναφέρεται και στην επίδραση της αρχαιοελληνικής τέχνης και φιλοσοφίας στην εξέλιξη του Βυζαντινού πολιτισμού. Ταυτόχρονα, θα συνιστά μια έμμεση «απάντηση» σε πρόσφατες εκθέσεις με θέμα το Βυζάντιο, που διοργάνωσαν η Τουρκία και η Ιταλία στις ΗΠΑ και άλλες χώρες. Το κόστος της διοργάνωσης, την οποία έχει αναλάβει επιτροπή με πρόεδρο τον διευθυντή του Μουσείου Μπενάκη, Αγγελο Δεληβοριά, εκτιμάται ότι θα καλυφθεί από χορηγούς, ενώ, αν χρειαστεί, το απαιτούμενο ποσό για τη συμπλήρωση των 3,6 εκατ. ευρώ έχει δεσμευτεί να καταβάλει ο ΟΠΑΠ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Της **ΡΙΤΣΑΣ ΜΑΣΟΥΡΑ**

Θυμίζει περίοδο ανακωχής η ατμόσφαιρα. Μαζί και μια κάποια ανακούφιση. Οχι χαρά, απλώς ανακούφιση. Οχι ελπίδα, απλώς παράκαμψη του πρώτου επιπέδου της κατάθλιψης. Νωπές οι αποφάσεις. Αρα, νωρίς να αποφανθούμε για την ιστορικότητα της απόφασης της 21ης Φεβρουαρίου. Η λέξη ιστορικότητα, φορτισμένη από μόνη της, ίσως θα 'πρεπε να χρησιμοποιείται με φειδώ, αλλά ακόμη και ο σύγχρονος άνθρωπος εντυπωσιάζεται από τις φορτισμένες λέξεις. Για τις μελλοντικές γενιές, η 21η Φεβρουαρίου μπορεί να εορτάζεται ως άλλη εθνική γιορτή! Μπορεί όμως να εξελιχθεί στην πιο ενοχική ημερομηνία του σύγχρονου ελληνικού κράτους ή ως η μεγαλύτερη βαρβαρότητα εις βάρος ενός λαού. Ποιος ξέρει; Η βαρβαρότητα από την εποχή των ανθρώπων των σπηλαίων υπήρξε ιδιαίτερα. Γι' αυτό και τη συναντάμε συχνά ως αντικείμενο μελέτης στον Πλάτωνα, στον Μάρκο Αυρήλιο, στον Απόστολο Παύλο, αλλά και σε μεταγενέστερους φιλοσόφους, όπως ο Τεοντόρ Αντόρνο (φωτ.) ή ο Νίτσε.

Ο Βάλτερ Μπένγιαμιν (φωτ.) πίστευε ότι η ετοιμότητα του πνεύματος είναι το εκχύλισμά του. Το να αντιληφθείς τι ακριβώς συμβαίνει σε μια συγκεκριμένη στιγμή είναι πιο αποφασιστικό από το να γνωρίζεις από πριν τα πλέον μακρινά γεγονότα. Γι' αυτό ας μείνουμε στο παρόν. Να δούμε τις εξελίξεις ως ευκαιρία να στήσουμε εξαρχής το σαραβαλιασμένο κράτος. Να προετοιμαστούμε για την επώδυνη εφαρμογή των μέτρων, για τα πισωγυρίσματα μέσα από πιθανές πολιτικές παρασπονδίες (είναι πολλά τα λεφτά). Να δούμε, όμως, και τις αντοχές μας σε συνθήκες απροσδόκητης πίεσης. Ολες αυτές τις μέρες έχουν γραφτεί εκατοντάδες απόψεις για τη βιωσιμότητα της συμφωνίας. Ετσι επιλέγω να σταθώ στα ευρήματα των τελευταίων δημοσκοπήσεων, που θέλουν τη συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων να επιμένουν ευρωπαϊκά. Οι Ελληνες, σε πείσμα όλων των διεθνών και ντόπιων καταστροφολόγων, επιλέγουν το ευρώ, άρα και την Ευρώπη. Αδημονούν άραγε για την ασφάλεια που τους παρέχει η συμμετοχή τους σε μια δυνατή ομάδα; Προτιμούν τον Ολυμπιακό από τον Παναιτωλικό, ας πούμε, ή απλώς στέκονται στο χρώμα του χρήματος;

Ο ευρωπαϊκός λαβύρινθος

Βρισκόμαστε μπροστά στον ευρωπαϊκό λαβύρινθο και τον Μινώταυρο. Καιρός πια για τον μίτο της Αριάδνης.

Την παραμονή της απόφασης του Eurogroup, ο ευρωπαϊκός Τύπος πλημμύρισε από Ελλάδα, θετικά και αρνητικά. Ηταν πολλοί οι αρθρογράφοι, οι οποίοι σημείωναν ότι η Ευρώπη οφείλει να βοηθήσει την Ελλάδα, όχι μόνο γιατί ο πληθυσμός της υποφέρει, αλλά γιατί αυτή η σωτηρία βοηθάει «εμάς τους Ευρωπαίους». Μια σωτηρία – αλληλεγγύη, η οποία ως συνέχεια της μεταπολεμικής γαλλογερμανικής συμφιλίωσης θα συμβάλει στο να πάψει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα να είναι απλώς μια αναφορά ανάμεσα σε τυπικά γραμμένα κείμενα. Ούτως ή άλλως, η αλληλεγγύη είναι η έκφραση της πολιτικής και κοινωνικής συνοχής. Ας θυμηθούμε τι συνέβη, π.χ., με την ένωση των δύο γερμανικών κρατών. Πόσα χρήματα διατέθηκαν από τη δεκαετία του '90 ώς τις μέρες μας. Αυτή η αλληλεγγύη είναι η μοναδική δύναμη που θα οδηγήσει στη δημιουργία της πολιτικά ενωμένης Ευρώπης. Δεν πρόκειται για ευσεβείς πόθους. Προβλέπεται στη συνθήκη της Λισσαβώνας. Σωστά, λοιπόν, γράφεται ότι το νόμισμα της Ευρώπης δεν είναι το ευρώ, αλλά η δημοκρατία και τα δικαιώματα του ατόμου που οδηγούν και επιβάλλουν την αλληλεγγύη. Μέχρι να αποδειχθεί κάτι άλλο στην πράξη.

Ξεφυλλίζοντας κείμενα του Τοκβίλ (φωτ.), στάθηκα στην αναφορά του στην ελευθερία, όπως την έβλεπαν οι αρχαίοι Ελληνες. Εγραφε ότι για να επιστρέφουμε σ' αυτήν την ελευθερία θα πρέπει να υποχωρήσει ο ατομικισμός και να υπάρξει αντίσταση στον κρατισμό. Χαρακτήριζε σκουριά των κοινωνιών τον ατομικό εγωισμό και πρότεινε ως αντίδοτο το συνεταιρίζεσθαι. Οι Ελληνες έχουμε ευθύνη για τη σκουριά της κοινωνίας μας. Ο ατομισμός, τα μικροσυμφέροντά μας δεν άφησαν περιθώρια για αντίδοτο. Η κρίση στο κράτος και τον πολίτη, όμως, δεν ήρθε ως τιμωρία. Ηρθε ως προειδοποίηση του σώματος που έχει πρόβλημα, ανεβάζει πυρετό, που μας λέει «τρέξτε στον γιατρό». Αλλά εμείς δείχνουμε να εμπιστευόμαστε τα κοινά έμπλαστρα. Δεν ξέρω αν το σώμα θα συνεχίσει να στέλνει μηνύματα. Πιθανώς ναι. Πιθανώς όχι. Σε περίπτωση υπερίσχυσης του όχι, το κεφάλαιο που λέγεται κοινωνική ζωή, ζωή της πολιτείας, θα έχει κλείσει οριστικά, με τη σκουριά να έχει διαβρώσει τα πάντα. Κι έτσι, δεν θα υπάρχει χρόνος για τη δημοκρατία, την αλληλεγγύη και το νοιάξιμο για τα δικαιώματα του ατόμου, ως μέλους της κοινωνικής ομάδας.

Εργοστάσιο ονείρων, το σινεμά

Οι ταινίες «Hugo» και «The Artist» πρωταγωνιστούν στα αποψινά κινηματογραφικά βραβεία Οσκαρ

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ**

Ο μικρός Αϊσα Μπάτερφιλντ ενσαρκώνει τον Ουγκό Καμπρέ στο «Hugo» του Σκορσέζε. Η ταινία -υποψήφια για 11 Οσκαρ- βασίζεται στο μπεστ σέλερ του Σέλζνικ.

Τα αποψινά Οσκαρ έχουν μια ιδιαιτερότητα: οι δύο ταινίες που διεκδικούν τα περισσότερα βραβεία, το αμερικανικό «Hugo» και το γαλλικό «The Artist», περιστρέφονται γύρω από το σινεμά. Υπό μια έννοια ομφαλοσκοπούν. Υπό μια άλλη, είναι σαν ευφάνταστες «διαλέξεις» κινηματογραφικής ιστορίας που κάνουν την 84η τελετή απονομής των Οσκαρ να μοιάζει με ετεροχρονισμένη γιορτή για τα 100 χρόνια του σινεμά.

Το «Hugo» του Μάρτιν Σκορσέζε, που κυλάει σαν παραμύθι για παιδιά, είναι μια φανταστική ιστορία για τον Ζορζ Μελιές, τον παππού της κινηματογραφικής φαντασίας. Διαδραματίζεται στον σιδηροδρομικό σταθμό του Παρισιού τα χρόνια που τα τρένα κινούνταν με κάρβουνο, και η εικόνα του παίρνει την απόχρωση της σέπιας. Το ασπρόμαυρο «The Artist» του Μισέλ Χαζαναβίσιους, που μοιάζει με παραμύθι με ξεπεσμένους πρίγκιπες και σύγχρονες Σταχτοπούτες, έχει ως ιστορικό φόντο την εποχή του περάσματος από τον βωβό στον ομιλούντα κινηματογράφο και παραπέμπει σε ρεπλίκα βωβής χολιγουντιανής ταινίας.

Μην απορείτε για την εσωστρέφεια και τη θριαμβευτική επιστροφή του σύγχρονου κινηματογράφου, γαλλικού και αμερικανικού, στην εφηβική και παιδική του ηλικία. Σε καιρούς που όλα αλλάζουν άρδην στη ζωή και στο θέαμα, διαφαίνεται μια τάση επαναπροδιορισμού της κινηματογραφοφιλίας καθώς επαναδιατυπώνεται το ερώτημα: υπάρχει ψυχή στο σινεμά και πού βρίσκεται; Το «Hugo» και το «The Artist» κοιτάζονται στον καθρέφτη του παίρνοντας μια πρωτότυπη πόζα.

Ο σκηνοθέτης

Ο άνθρωπος και ο κόσμος είναι σαν χαλασμένες μηχανές. Μόνον ένα παιδί (η αθωότητα) ή ένας σκηνοθέτης (η τέχνη) μπορεί να τις επισκευάσει. Αυτό πιστεύει ο Σκορσέζε όταν ταυτίζει το βλέμμα του με το βλέμμα ενός πιτσιρικά. Ενα τεράστιο ρολόι στον σταθμό των τρένων του Παρισιού, που φαντάζει σαν μικρογραφία της «Μητρόπολης» του Φριτς Λανγκ, είναι καταφύγιο για τον ήρωά του. Για τον Ουγκό, τον μικρό «Αθλιο» του «Hugo», ο κόσμος είναι άδικος και σκληρός. Ο πατέρας του πεθαίνει ξαφνικά και αυτός έχει να επιλέξει ανάμεσα στο ορφανοτροφείο και το ρολόι, όπου φροντίζει για την ακρίβεια των δεικτών του αντικαθιστώντας στη δουλειά τον μέθυσο θείο του. Μια μέρα, θα κατέβει κρυφά στον σταθμό για να κλέψει ένα μηχανικό παιχνίδι από ένα εργαστήριο επισκευής παιχνιδιών. Χρειάζεται τα εξαρτήματα για να επιδιορθώσει ένα ανθρώπινο ρομπότ προορισμένο να ζωγραφίζει. Λίγο μετά, θα μάθει ότι ο γεροπαράξενος ιδιοκτήτης του εργαστηρίου είναι ο πάλαι ποτέ διάσημος Ζορζ Μελιές,

> *Σε καιρούς που όλα αλλάζουν άρδην στη ζωή και στο θέαμα, επαναδιατυπώνεται το ερώτημα: υπάρχει ψυχή στο σινεμά και πού βρίσκεται;*

τον οποίο όλοι νομίζουν νεκρό.

Ο μικρός Ουγκό μάς θυμίζει άλλοτε τον Τσάπλιν στους «Μοντέρνους καιρούς» (όταν τρέχει ανάμεσα στα γρανάζια του ρολογιού) και άλλοτε τον Χάρολντ Λόιντ στο «Safety Last» (όταν κρέμεται επικίνδυνα από τους δείκτες του). Η παιδική αθωότητα είναι αυτή που μας οδηγεί μέχρι την καρδιά της μηχανής των ονείρων: Στον σκηνοθέτη, ο οποίος αντιμετωπίζει το σινεμά σαν μια μηχανή που απαθανατίζει όνειρα και όχι σαν μια τεχνική εφεύρεση που μεταφέρει στο φιλμ πτυχές της πραγματικότητας που εντυπωσιάζουν. Ο Σκορσέζε αισιοδοξεί, ο «χαλασμένος» κόσμος ίσως ξαναλειτουργήσει εύρυθμα με το όνειρο, την αυταπάτη και την ελπίδα. Αρκεί ο δημιουργός των ονείρων, ο σκηνοθέτης, να βγει από περιθώριο και ν' αναλάβει τον ρόλο του.

Αν η κινηματογραφική σκηνοθεσία γεννήθηκε στην Ευρώπη από τον πρώην ταχυδακτυλουργό Μελιές, που διέκρινε στην εφεύρεση των Λιμιέρ νέους ορίζοντες για τα μαγικά του κόλπα, το σταρ σίστεμ εφευρέθηκε στην Αμερική, στη βιομηχανία του Χόλιγουντ, που εμπορεύτηκε όσο κανείς άλλος τα όνειρα. Στο «The Artist», το κεντρικό γρανάζι του εργοστασίου ονείρων, η ψυχή του σινεμά είναι ο ηθοποιός. Ενας ημίθεος του 20ού αιώνα που πέφτει με πάταγο από τον ουρανό όταν η τεχνολογία φέρνει ήχο στα κινηματογραφικά στούντιο. Ο Γάλλος Χαζαναβίσους αποφεύγει διακριτικά τον ρόλο του του ως auteur. Σιωπηρά, όπως και οι αφανείς σκηνοθέτες του Χόλιγουντ στα χρόνια του βωβού, καταγράφει το άγχος του ηθοποιού την ώρα που ο ήχος αποκτάει εξαιρετικό βάρος στα όνειρα και γίνεται εφιάλτης.

dbouras@kathimerini.gr

Δείτε

Hugo (2011)
Το πέρασμα του Μάρτιν Σκορσέζε στην 3D εποχή του θεάματος είναι ένας φόρος τιμής στον Γάλλο πιονιέρο του σινεμά Ζορζ Μελιές. Παρίσι, δεκαετία του '30, ένα ορφανό αγόρι, ο Ουγκό Καμπρέ, μετακομίζει στο ρολόι του σιδηροδρομικού σταθμού της πόλης. Ο Ουγκό, που πιστεύει ότι ο κόσμος είναι σαν μια μηχανή και πως οι μηχανές δεν έχουν περιττά κομμάτια, ύστερα από ένα παράπτωμά του θα γνωρίσει τον Ζορζ Μελιές, τον πάλαι ποτέ διάσημο σκηνοθέτη, ο οποίος έχει διαγράψει μονοκοντυλιά το παρελθόν του. Το «Hugo» είναι υποψήφιο για 11 Οσκαρ.
Παίζουν: Αϊσα Μπάτερφιλντ, Μπεν Κίνγκσλεϊ, Κλόε Γκρέις Μόρετζ, Σάσα Μπάρον Κοέν.

The Artist (2011)
Μια βωβή γαλλική ταινία, υποψήφια για 10 Οσκαρ. Ενας σταρ του βωβού χάνει τη λάμψη του με την έλευση του ομιλούντος κινηματογράφου.
Μια ανερχόμενη σταρ θα του δώσει το φιλί της ζωής. Του Μισέλ Χαζαναβίσιους. Με τον Ζαν Ντιζαρντέν και την Μπερενίς Μπεζό (φωτ.).

Το νέο υπερηχητικό αεροπλάνο της Ευρώπης

Αυστραλία - Ευρώπη σε 4 ώρες – Ο απόγονος του Concorde θα πετάει με ταχύτητα πενταπλάσια από αυτή του ήχου

Οταν το 2003 το Concorde καθηλώθηκε οριστικά στο έδαφος, πολλοί αναρωτήθηκαν αν τα υπερηχητικά αεροπορικά ταξίδια αποτελούσαν τελικά ανάμνηση ενός φιλόδοξου παρελθόντος. Σήμερα, ένα νέο αεροπλάνο, που μπορεί να διανύσει την απόσταση από την Αυστραλία έως την Ευρώπη εντός τεσσάρων ωρών, βρίσκεται στα σκαριά, γεμίζοντας όνειρα τους βιαστικούς λάτρεις των μακρινών ταξιδιών.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος (ESA) φιλοδοξεί ότι θα καταφέρει να κατασκευάσει ένα επιβατικό αεροσκάφος που θα πετάει με ταχύτητα πενταπλάσια από αυτή του ήχου, δηλαδή θα είναι έξι φορές ταχύτερο από τα συμβατικά αεροσκάφη.

Η ομάδα Lapcat της ESA έχει στο σχεδιαστήριο το νέο αεροσκάφος, το A2, που είναι ένα υβρίδιο ανάμεσα σε πύραυλο και αεροπλάνο. Αγνωστο κατά πόσον θα ευοδωθεί η προσπάθεια καθώς η τεχνολογία που εφαρμόζεται στα υπερηχητικά αεροσκάφη είναι εξαιρετικά πολύπλοκη και όπως επισημαίνει ο ειδικός του Imperial College του Λονδίνου, όταν ένα πτητικό μέσο κινείται με ταχύτητα μικρότερη από Mach 1 (δηλαδή από την ταχύτητα του ήχου) και μετά την υπερβαίνει, πολλοί παράγοντες της φυσικής της πτήσης αλλάζουν δραματικά. Οταν πετάει με ταχύτητα Mach 5 η Mach 6, οι διαφορές στην πτητική συμπεριφορά είναι τεράστιες. Τα μέταλλα και τα αέρια συμπεριφέρονται με τόσο διαφορετικό τρόπο στις υπερηχητικές ταχύτητες ώστε οι κινητήρες των επιβατικών αεροσκαφών, που λειτουργούν σε Mach 0,85 (913 χλμ./ώρα) αχρηστεύονται.

Το διάσημο Concorde.

Ενα αεροπλάνο που θα κινηθεί με ταχύτητες που υπερβαίνουν αυτή του ήχου πρέπει να μπορεί να προσγειώνεται και να απογειώνεται σε υποηχητικές ταχύτητες και οι κινητήρες του πρέπει να έχουν σχεδιαστεί γι' αυτό. Επίσης, σε τόσο μεγάλες ταχύτητες η τριβή του αέρα μπορεί να προκαλέσει κατακόρυφη αύξηση της θερμότητας στην εξωτερική επιφάνεια του αεροπλάνου και η θερμοκρασία να ξεπεράσει τους χίλιους βαθμούς. Κατά συνέπεια και το εξωτερικό πρέπει να κατασκευαστεί κατά τρόπο που να μπορεί να αντέξει τόσο υψηλές θερμοκρασίες.

Οι αεροναυπηγοί που ασχολούνται, πιστεύουν ότι θα καταφέρουν να βρουν λύσεις για τα ζητήματα αυτά, αλλά μέχρι να εφαρμόσουν τις ιδέες τους θα περάσουν αρκετά χρόνια. Το A2 δεν πρόκειται να πετάξει πριν από το 2040.

Ποιοι και γιατί αμφισβητούν το σχέδιο

Ακόμα και σήμερα, παρά την πάροδο τόσων ετών, το φάντασμα του Concorde εξακολουθεί να στοιχειώνει το πρόγραμμα του A2.

Το πρώτο και μοναδικό έως σήμερα υπερηχητικό επιβατικό αεροπλάνο πετούσε επί 27 χρόνια, μέχρι τον Ιούνιο του 2000. Το δυστύχημα στο Παρίσι και η έρευνα που επακολούθησε κατέληξε στην οριστική καθήλωσή του στο έδαφος. Ταυτόχρονα, οι δύο εταιρείες που πραγματοποιούσαν πτήσεις με αυτό, δηλαδή η Air France και η British Airways, διαπίστωσαν ότι μπορούσαν να κερδίσουν περισσότερα χρήματα πουλώντας εισιτήρια διακεκριμένης θέσης σε συμβατικά αεροσκάφη.

Πολλοί γνώστες του κλάδου επισημαίνουν ότι την ίδια μοίρα θα έχουν και τα υπόλοιπα υπερηχητικά επιβατικά αεροσκάφη καθώς οι ταξιδιώτες δεν πρόκειται ποτέ να πληρώσουν την τόσο μεγάλη ταχύτητα μετακίνησης.

«Η ταχύτητα δεν είναι το παν. Πολύ μεγαλύτερη σημασία έχουν η πολυτέλεια η άνεση και η ευκολία. Ρωτήστε κάποιον επιβάτη που μόλις βγήκε από ένα αεροπλάνο την ταχύτητα με την οποία κινήθηκε το αεροσκάφος. Θα σας πει "δεν έχω ιδέα". Απλώς δεν νοιάζεται. Ενδιαφέρεται, αντιθέτως, για την τιμή του εισιτηρίου, για το πόσο άνετη ήταν η καμπίνα των επιβατών και, τέλος, για το αν ήταν αθόρυβο το ταξίδι».

Ακόμα και οι επιβάτες που ταξιδεύουν πολύ συχνά λόγω εργασίας προτιμούν τις πτήσεις με ενδιάμεσο σταθμό, προκειμένου να δαπανήσουν λιγότερα χρήματα για το εισιτήριο. Σύμφωνα με τη Reaction Engines, που ανήκει στην κοινοπραξία Lapcat, το κόστος ενός εισιτηρίου στο υπερηχητικό αεροσκάφος A2 θα ισοσύται με ενός εισιτηρίου διακεκριμένης θέσης σε οποιαδήποτε αεροπορική εταιρεία.

Πολλοί, βέβαια, πιστεύουν ότι αυτό είναι αδύνατον, εκτός εάν οι ερευνητές ανακαλύψουν έναν πολύ φθηνότερο καινοτόμο τρόπο για τη μαζική παρασκευή υγρού υδρογόνου – του καυσίμου που θα χρησιμοποιεί το A2.

Σήμερα, η δημιουργία αρκετού υδρογόνου ώστε να εκτελούνται δέκα υπερηχητικές πτήσεις από τη Βρετανία στην Αυστραλία θα απαιτούσε το 20% της συνολικής παραγωγής της Βρετανίας. Ενώ στην Ε.Ε. οι αερομεταφορείς θα εξαναγκαστούν να καταβάλλουν φόρο για κάθε μονάδα άνθρακα που χρησιμοποιείται για την παρασκευή καυσίμου υγρού υδρογόνου.

Ακόμα, όμως, και αν βρεθεί αυτό το νέο, φθηνό καύσιμο, επισημαίνει ο Τζον Στρίκλαντ, ειδικός σε θέματα πολιτικής αεροπορίας, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν οι τόσο γρήγορες πτήσεις θα έχουν νόημα για τους αερομεταφορείς έτσι ώστε να αγοράσουν νέα αεροσκάφη. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σήμερα, οι αεροπορικές εταιρείες επιδοτούν τα εισιτήρια της οικονομικής θέσης με τα κέρδη που έχουν από την πώληση εισιτηρίων της διακεκριμένης θέσης.

«Εάν τελικά έβγαζε από τις συμβατικές πτήσεις τους ανθρώπους που πληρώνουν εισιτήρια διακεκριμένης θέσης (καθώς αυτοί θα ταξίδευαν με υπερηχητικά, είναι πολύ αμφίβολο ότι τα συμβατικά αεροσκάφη θα παρέμεναν οικονομικώς βιώσιμα. Ετσι οι εταιρείες, μελλοντικά, είτε θα ακύρωναν τις σημερινές εμπορικές πτήσεις ή θα έπρεπε να βρουν τρόπο ώστε να κάνουν βιώσιμα τα υπερηχητικά ταξίδια. Το δρομολόγιο από την Ευρώπη στην Αυστραλία αποτείνεται κατά κύριο λόγο σε ταξιδιώτες που πηγαίνουν να επισκεφθούν φίλους και συγγενείς και κατά συνέπεια αδιαφορούν για την υπερβολικά μεγάλη ταχύτητα. Οταν η British Airways προσπάθησε να καθιερώσει μια πτήση του Concorde προς την Απω Ανατολή μέσω Μπαχρέιν δεν τα κατάφερε. Το δρομολόγιο δεν ήταν κερδοφόρο και έτσι καταργήθηκε. Το A2 δεν θα μπορεί να εκτελεί το δρομολόγιο Ευρώπη - Νέα Υόρκη, διότι είναι πολύ βραχύ και το υπερηχητικό αεροσκάφος δεν θα μπορεί να λάβει το απαιτούμενο ύψος για να εκτελέσει την πτήση με την ταχύτητα που χρειάζεται.

Γραφιστική απεικόνιση του αεροσκάφους που σχεδιάζει η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος. Το A2 είναι ένα υβρίδιο ανάμεσα σε πύραυλο και αεροπλάνο.

> *Η ταχύτητα δεν είναι το παν. Πολύ μεγαλύτερη σημασία έχουν η πολυτέλεια, η άνεση, η ευκολία και κυρίως η τιμή του εισιτηρίου.*

Επί του παρόντος, το πρόγραμμα LapCat II έχει λάβει μόνο δέκα εκατομμύρια ευρώ επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ιδιώτες επενδυτές. Το 2013 θα επαναξιολογηθεί η πορεία του προγράμματος, για να διαπιστωθεί κατά πόσον είναι βιώσιμο προτού επαναχρηματοδοτηθεί. Μπορεί πολλοί να αμφισβητούν το A2, αλλά ο συντονιστής του, Γιόχαν Στίλαντ, δεν έχει καμία αμφιβολία. «Το 2013 θα βρισκόμαστε σε θέση να δείξουμε ότι διαθέτουμε την απαραίτητη τεχνολογία για να υλοποιήσουμε τα σχέδιά μας. Βέβαια, ο δρόμος είναι μακρύς και δύσκολος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλει πάντα να βρίσκεται στην πρωτοπορία και να φωτίζει τον δρόμο προς την πολιτική αεροπορία του μέλλοντος», επισημαίνει ο Στίλαντ. Ο Τζον Στρίκλαντ το αμφισβητεί: «Είναι μια επιστημονικώς και τεχνολογικώς φιλόδοξη ιδέα, που δεν πιστεύω ότι θα λάβει σάρκα και οστά. Υπό τις σημερινές συνθήκες, οι κυβερνήσεις δεν διαθέτουν αρκετά χρήματα ούτε καν για να υπερκεράσουν τα καθημερινά προβλήματα. Μάλλον τα νέα υπερηχητικά αεροσκάφη θα πρέπει να περιμένουν».

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η μικρή μαϊμού Ταμαρίν παίζει με το ιγκουάνα σε ζωολογικό πάρκο της Ολλανδίας και συχνά-πυκνά απολαμβάνει μια βόλτα στην πλάτη του.
AP

REUTERS

Το πάχος του πάγου στην ελβετική λίμνη Joux, της οποίας η επιφάνεια φθάνει τα 9,5 τετραγωνικά χιλιόμετρα, ξεπέρασε τα 30 εκατοστά. Ετσι, ποδηλάτες και πατινέρ απολαμβάνουν την απογευματινή βόλτα τους στο τεράστιο φυσικό παγοδρόμιο.

Ο Μεξικανός χημικός Σέρτζιο Ρίκο εφηύρε τη «στερεή βροχή», που ενυδατώνει τις καλλιέργειες. Πρόκειται για τεχνολογία που μετατρέπει το νερό σε ζελέ με τη χρήση πολυακρυλικού καλίου.
AFP

Δελφίνια πηδούν στα νερά της Αργεντινής. Περισσότερα όμως από 260 ξεβράστηκαν νεκρά, τις τελευταίες ημέρες, στις ακτές του Περού.
AP

ΕΙΔΑΝ

Πατάτες αντιναχτές
93.000
ΡΙΚ1 17/02
27%

Μηδέν
84.000
Mega 15/02
27,4%

Βήματα στην άμμο
82.000
ΡΙΚ1 15/02
24,6%

Santa Γιολάντα
74.000
ΑΝΤ1 17/02
21,8%

Milan-Arsenal
64.000
Sigma 15/02
22%

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

13/02/2012 - 19/02/2012

Με σταθερά βήματα το ΡΙΚ

Ενισχυμένο το κρατικό κανάλι με ισχυροποιημένες «Πατάτες αντιναχτές» και «Βήματα στην άμμο» αλλάζει τα δεδομένα

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Ιστορική κρίνεται η πορεία της σατιρικής εκπομπής του ΡΙΚ «Πατάτες Αντιναχτές» την προηγούμενη εβδομάδα, σύμφωνα με τους πίνακες μετρήσεων τηλεθέασης της Nielsen. Για πρώτη φορά στην επτάχρονη πορεία τους ο Λώρης Λοϊζίδης και η απολαυστική παρέα του εκτοξεύτηκαν στη δεύτερη θέση του πίνακα με τα δημοφιλέστερα προγράμματα της περασμένης εβδομάδας. Το επεισόδιο που μεταδόθηκε την Παρασκευή 17/2 παρακολούθησαν 93.000 τηλεθεατές με την τηλεθέαση να φτάνει στο 27%. Η ομάδα παραγωγής της εκπομπής ευχαρίστησε μέσα από την επίσημη σελίδα της στο Facebook, που αριθμεί σχεδόν 5.000 μέλη, το τηλεοπτικό κοινό που την αγκάλιασε και την ανέβασε για πρώτη φορά τόσο ψηλά στους πίνακες τηλεθέασης. Χαρακτηριστικά έγραψαν: «Φρεντς… Η αγάπη σας μας εκτόξευσε στη δεύτερη θέση του πίνακα τηλεθέασης για πρώτη φορά στα επτά χρόνια. Σας ευχαριστούμε!». Στην πρώτη πεντάδα βρέθηκε και το επεισόδιο της Πέμπτης 16/02 το οποίο παρακολούθησαν 88.000 τηλεθεατές και έτσι βρέθηκε στην πέμπτη θέση του πίνακα τηλεθέασης με τηλεμερίδιο 29%.

Η άνοδος της εκπομπής «Πατάτες Αντιναχτές» αλλά και της καθημερινή σειράς εποχής «Βήματα στην άμμο» δημιουργούν πια νέα δεδομένα στο κρατικό κανάλι το οποίο βλέπει ξαφνικά τα νούμερά του να ανεβαίνουν. Η πτωτική πορεία του Mega μετά το τέλος των καθημερινών του σειρών «Μυστικά της Εδέμ» και η «Ζωή της άλλης» οδήγησε πολλούς τηλεθεατές στο κρατικό κανάλι και κυρίως στα «Βήματα στην άμμο», τα οποία την περασμένη εβδομάδα ανέβηκαν στην ένατη θέση. Συγκεκριμένα το επεισόδιο της Τετάρτης 15/02 παρακολούθησαν 82.000 τηλεθεατές με τηλεμερίδιο 24,6%. Η κυπριακή παραγωγή του ΡΙΚ σε σκηνοθεσία Κόριννας Αβρααμίδου δεν ολοκληρώνεται φέτος, αφού το κρατικό κανάλι αξιολογώντας την πορεία του έκρινε ότι μπορεί να σταθεί και για τρίτη σεζόν. Έτσι, τα «Βήματα στην άμμο» θα συνεχίσουν την τηλεοπτική τους πορεία και το φθινόπωρο.

Στη σταθερή, όμως, πορεία του ΡΙΚ1 συμβάλλει σημαντικά και το καθημερινό τηλεπαιχνίδι «Παίζουμε κυπριακά» το οποίο δίνει ισχυρή πάσα στο δελτίο ειδήσεων του καναλιού και ανεβάζει αρκετά τα νούμερα της ζώνης των 19:30.

> *Η πτωτική πορεία του Mega μετά το τέλος των καθημερινών του σειρών «Μυστικά της Εδέμ» και η «Ζωή της άλλης» οδήγησε πολλούς τηλεθεατές στο κρατικό κανάλι*

Η νέα δραματική σειρά του Mega «Μηδέν» αν και σημείωσε μια απότομη άνοδο, από την 43η θέση βρέθηκε στην 7η εντούτοις, δεν κατάφερε να φέρει αλλαγές στα συνολικά νούμερα του καναλιού, τα οποία εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες. Το «Μηδέν» της Άντρης Πολυδώρου σημείωσε 27,4% την προηγούμενη Τετάρτη 15/02 ενώ το επεισόδιο παρακολούθησαν 84.000. Η επόμενη εβδομάδα θα μας δείξει αν η ξαφνική άνοδος της σειράς είναι αποτέλεσμα συγκυρίας ή η σειρά άρχισε να αποκτά ενδιαφέρον και να έχει πια το δικό της κοινό.

Σίγμα και ΑΝΤ1 παραμένουν σταθεροί με τα δυνατά τους προγράμματα να πρωταγωνιστούν και τη σειρά του Γιώργου Τσιάκκα να έχει υποχωρήσει αρκετά τις τελευταίες βδομάδες. Η επόμενη εβδομάδα θα μας δώσει αναμφίβολα μια ξεκάθαρη εικόνα του κυπριακού τηλεοπτικού σκηνικού.

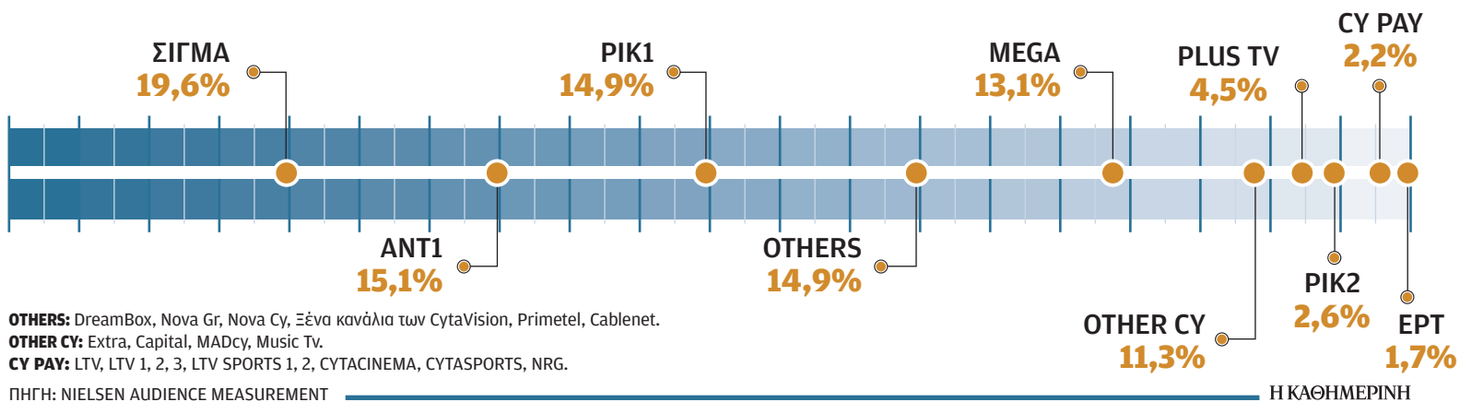

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYTACINEMA, CYTASPORTS, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT — Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Το 43% άγγιξαν οι «Άντρες της Χρονιάς»

Για πρώτη φορά στα έντεκα χρόνια ιστορίας του ο θεσμός των Johnnie Walker Man of the Year Awards μεταδόθηκε ζωντανά από το Mega στη ζώνη υψηλής τηλεθέασης, από όπου κατάφερε να βγει νικητής, αφού σχεδόν σε όλη τη διάρκεια μετάδοσής του ήταν πρώτο σε παρακολούθηση πρόγραμμα με την τηλεθέαση να φτάνει στο 26,6%. Τη στιγμή, μάλιστα, που ο Σάκης ανέβηκε στη σκηνή για να παραλάβει το βραβείο του, η τηλεθέαση κτύπησε κόκκινο αγγίζοντας το 43%.

Προετοιμασίες για την Ήβη

Σε συνεχείς πρόβες και έντονο σχεδιασμό βρίσκονται η Ήβη Αδάμου και οι συνεργάτες της για την όσο το δυνατό πιο άρτια παρουσία μας στον Διαγωνισμό Τραγουδιού τον Μάιο στο Μπακού. Τις χορογραφίες του τραγουδιού έχει αναλάβει η Αμερικανίδα χορογράφος Sheli ενώ το βίντεο κλιπ αναμένεται στο πρώτο δεκαήμερο Μαρτίου. Στις 29/1 η Ήβη θα βρεθεί στη Βουλγαρία, ενώ στις 21/4 στο Άμστερνταμ για την προώθηση του τραγουδιού.

Επιστρέφει ο Λαζόπουλος

Ο Λάκης Λαζόπουλος επανέρχεται τηλεοπτικά με το τσαντίρι του στις 28/2 ανανεωμένος και ως... Muppet. Η Disney με αφορμή την ταινία της «The Muppets» ζήτησε από μια σημαντική προσωπικότητα από κάθε χώρα όπου εμφανίζεται η ταινία να γίνει μέλος της ως κούκλα. Έτσι την Τρίτη θα δούμε τον Λ. Λαζόπουλο ως κούκλα να σχολιάζει την επικαιρότητα.

ΡΙΚ1 — ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Πέντε λεπτά ακόμα

08.00 Η πλατεία
Κοινωνική σειρά. (Ε)
09.00 Καντάδες
09.45 Γυρίσματα
10.30 Η ύπαιθρος
Εβδομαδιαία εκπομπή με θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή.
11.00 Σάββατο κι απόβραδο
Ψυχαγωγικό (Ε)
13.00 Η Κύπρος κοντά σας
Εκπομπή ποικίλης ύλης που απευθύνεται στους αποδήμους και παρουσιάζει την Κύπρο του χθες και του σήμερα.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
4.40 Καρναβαλίστικη παρέλαση - Απευθείας μετάδοση από τη Λεμεσό.
17.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.15 Airplay Charts
Με τον Αντρέα Μεταξά.
18.45 Βήματα στην άμμο
Σειρά εποχής. (Ε)
19.20 Στην άκρη του παράδεισου - Β΄κύκλος. Σειρά εποχής βασισμένη σε αληθινά γεγονότα, με τους Ανδρούλα Ηρακλέους, Φίλιππο Σοφιανό.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Πέντε λεπτά ακόμα
Κωμωδία, με τους Βασίλη Χαραλαμπόπουλο, Παναγιώτα Βλαντή.
23.05 Πατάτες αντιναχτές
Σατιρική εκπομπή. (Ε)
23.35 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.45 Πατάτες αντιναχτές
Σατιρική εκπομπή. (Ε)
00.45 Επαναλήψεις προγραμμάτων

ΡΙΚ2 — ΤΗΛ.: 22862000

22.30 Whitechapel

08.00 Παιδική ζώνη
Η Ρόζι και οι φίλοι της. Μπομ ο μάστορας. Αστυνόμος Σαΐνης. Τόμας το τρενάκι
11.00 The Suite life on deck
Β' κύκλος. Οικογενειακή κωμική σειρά.
11.30 Οι μάγοι του Γουέβερλι - (Wizards of Waverly place). Επ. 4ο.
12.00 Στη χώρα του Γιατί-(Ε)
12.30 Αόρατος φακός
13.00 Album Show
14.00 Η ύπαιθρος
Εκπομπή με θέματα από την αγροτική ζωή. (Ε)
14.30 Reload
Μουσική εκπομπή.
15.30 Chef στον αέρα
Σειρά μαγειρικής. (Ε)
16.10 Euromaxx
Τηλεοπτικό περιοδικό.
16.40 Αεροπλάνα, τρένα κι αυτοκίνητα - (Planes, trains and automobiles)
Κωμωδία με τους Στιβ Μάρτιν, Τζον Κάντι.
18.15 Cinema Show
Νεανική εκπομπή. (Ε)
18.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
19.10 Μπέτι η άσχημη που έγινε όμορφη- (Ugly Betty). Δ΄κύκλος. Κοινωνική σειρά. Επ. 3ο. (Ε)
20.00 NRG Music Channel
21.00 X-Factor USA - (Ε).
22.30 Φόνοι στο Γουάιτσαπελ (Whitechapel). Μίνι σειρά μυστηρίου και αγωνίας.
23.15 «Επί 2» - (Ε)
00.15 Airplay Charts - (Ε)
00.45 Επαναλήψεις προγραμμάτων

MEGA — ΤΗΛ.: 22477777

21.05 Daddy day care

06.00 Χαραυγή - (Ε)
07.00 Θεία λειτουργία
10.00 Γλυκές αλχημείες
Εκπομπή μαγειρικής. (Ε)
11.00 Ελληνική σειρά - (Ε)
12.00 Μπουκιά και συχώριο-(Ε)
13.00 Λένη - Ελληνική σειρά. Επ. 15ο. (Ε)
14.00 Μέλι - γάλα
Ψυχαγωγική εκπομπή με τους Στέλλα Νικολάου, Βαγγέλη Ευαγγέλου, Χρίστο Χριστοδούλου.
16.00 Μια στιγμή δύο ζωές
Ελληνική σειρά. (Ε)
16.30 Το ζευγάρι της χρονιάς (America΄s sweethearts).
Ρομαντική κωμωδία, με τους Τζούλια Ρόμπερτς, Μπίλι Κρίσταλ.
18.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.20 Κλινική περίπτωση
Ελληνική σειρά.
Επεισόδιο 10ο. *
19.20 Daddy cool
Κυπριακή σειρά. (Ε)
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Μπαμπάδες Νταντάδες (Daddy day care). Κωμωδία, με τους Έντι Μέρφι, Τζεφ Γκάρλιν, κ.ά. *
22.50 Κραυγές αγωνίας
(When a stranger calls). Θρίλερ, με τους Καμίλα Μπελ, Τόμι Φλάναγκαν.
00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.10 Συνέχεια της ταινίας
01.00 Ο 3ος Νόνος
Ελληνική σειρά. (Ε)
02.00 Μέλι - γάλα
Ψυχαγωγική εκπομπή. (Ε)
04.00 Μάνα είναι μόνο μία
Ελληνική κωμική σειρά με τους Μαίρη Χρονοπούλου, Λουκά Ζήκο.

ΑΝΤ1 — ΤΗΛ.: 22200200

22.10 The last shot

05.50 Δεσποινίς Μαργαρίτα
Ελληνική σειρά. (Ε)
06.50 Πρωινή ενημέρωση
07.30 Ένα κι ένα - (Ε)
08.00 Max adventures
08.10 Super μπαμπάς - (Ε)
09.00 Άκρως οικογενειακόν
Ελληνική σειρά. (Ε)
09.50 Λίτσα.com
Ελληνική σειρά. (Ε)
10.40 Της αγάπης μαχαιριά
Ελληνική σειρά. (Ε)
11.30 Ο θρίαμβος της αγάπης (Triunfo Del Amor)
Τηλενουβέλα. (Ε)
13.30 Galileo - Τηλεπαιχνίδι με τον Γιώργο Λιανό.
14.10 Το καφέ της Χαράς
Ελληνική σειρά. (Ε)
15.00 Είναι στιγμές
Ελληνική σειρά. (Ε)
17.10 Ό,τι αγάπησα
Δραματική σειρά (Ε)
18.00 Τα νέα του ΑΝΤ1 σε 10'
8.10 Αίγια... Fuxia!
Κυπριακή σειρά. (Ε)
18.50 Με το δεξί
Real life makeover show με τον Σπύρο Σούλη.
19.40 Λύκε, λύκε είσαι εδώ;
Κωμική σειρά.(Ε)
20.20 Τα νέα του ΑΝΤ1
21.20 Santa Γιολάντα
Κυπριακή σειρά (Ε)
22.10 Η τελευταία σφαίρα (The last shot). Με τους Μάθιου Μπρόντερικ, Άλεκ Μπάλντουϊν.
00.00 Τίτλοι ειδήσεων
00.10 Αθλητικές ειδήσεις
00.20 Σχέσεις πάθους
(Fabulous Baker Boys)
02.30 Ανατομία ενός εγκλήματος
03.20 Τα νέα του ΑΝΤ1 - (Ε)

ΣΙΓΜΑ — ΤΗΛ.: 22580100

21.30 Ξέγνοιαστος παλαβιάρης

06.20 Τολμώ - (Ε)
07.30 Ζωή ποδήλατο
Κυπριακή σειρά. (Ε)
08.40 Όταν μεγαλώσω-(Ε)
09.20 UEFA Champions League Magazine
10.00 Μες στην καλή χαρά Εορταστικό πρόγραμμα με τη Ναταλία Γερμανού.
14.00 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε)
15.00 Σε φόντο κόκκινο (Ε)
16.05 Άσπρα μπαλόνια
Κυπριακή δραματική σειρά με τους Βαρβάρα Λάρμου, Γιώργο Ζένιο, κ.ά. (Ε)
17.45 Πάμε πακέτο
Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου. (Ε)
18.00 Τα γεγονότα σε συντομία
18.05 Πάμε πακέτο (Συνέχεια)
19.40 Γεύσεις από τον παράδεισο. Εκπομπή με τον Ανδρέα Λουδάρο.
20.20 Τομές στα γεγονότα
21.30 Ένας ξέγνοιαστος παλαβιάρης. Κωμωδία με τους Θανάση Βέγγο, Διονύση Παπαγιαννόπουλο.
23.20 CSI Miami, VII
Ξένη σειρά.
00.20 Τα γεγονότα σε τίτλους
00.25 10η εντολή
Ελληνική σειρά. (Ε)
01.10 Μες στην καλή χαρά
Ψυχαγωγική εκπομπή. (Ε)
04.00 Ελένη - (Ε)

MADcy — ΤΗΛ.: 22877200

19.30 Fashion music project

00.00 Dance zone
01.00 All Hits Non Stop
02.00 Trash me
03.00 Insomnia Mixer
06.00 Wake Up... Hits
08.00 Breakfast
11.00 All New mixer
12.00 JukeBox
13.00 JukeBox Versus
13.30 Mad Greeks Top 10
14.30 All Hits Non Stop
15.30 JukeBox Versus
16.00 Us top 5
16.30 All Hits Non Stop
17.00 30 Best Videos
19.30 Fashion music project
Με τη Μαίρη Συνατσάκη.
20.00 Mad CY Countdown
21.00 Games
Με τον Δημήτρη Καρέτσο
21.30 Web Concert (Μέλισσες)
22.30 Time Machine

EXTRA — ΤΗΛ.: 25715111

17.30 Ελληνική ταινία

08.30 **Παιδικό πρόγραμμα**
13.15 **Ελληνική ταινία**
15.00 **Το πάρτι της ζωής σου**
17.05 **Μουσικό πρόγραμμα**
17.30 **Ελληνική ταινία**
19.15 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ-Extra**
20.00 **Ελληνική ταινία**
21.45 **Το πάρτι της ζωής σου**
23.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ-Extra**
01.00 **Ελληνική ταινία**
03.00 **Ποικίλο πρόγραμμα**

TV PLUS — ΤΗΛ.: 22600600

21.00 Just cause

09.30 Εξελίξεις στη showbiz
10.00 Πρωινή Μελέτη - (Ε)
12.05 LTV Sports News - (Ε)
13.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Από το Star)**
13.30 Φώτης-Μαρία Live - (Ε)
15.00 Made in star - (Ε)
16.30 Εξελίξεις στη showbiz
16.50 Μίλα - (Ε)
18.35 Νησιώτες πράκτορες-(Ε)
19.20 Another Cinderella story - Κωμωδία με τους Σελίνα Γκόμεζ, Άντριου Σίλι.
21.00 Just cause
Με τους Σον Κόνερι, Λόρενς Φίσμπερν.
23.05 LTV Sports News
00.05 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Από το Star)**

LTV — ΤΗΛ.: 22357272

21.00 Hereafter

07.30 Boiler room (15)
09.30 Videofashion
10.00 Harry Potter and the prisoner of Azkaban (12)
12.30 My Name Is Jerry (15)
14.20 Spotlight (Ε)
15.20 The mentalist, III-Ep. 20.
16.10 C.S.I. New York, VII (Ε)
17.00 Pre-game
18.00 Πρωτάθλημα Marfin Laiki 2011-12 - (Live)
20.00 LTV sports news
21.00 Hereafter (15)
23.20 Mildred Pierce (15)
01.45 Ζώνη ενηλίκων
03.15 This is my life - (15)
04.50 Eastern Promises (18)

ERT WORLD

06.45 Σαββατοκυριακο στη ΝΕΤ **08.30** Θεία λειτουργία **10.30** Λογοτεχνία **11.00** Από την Αυστραλία με αγάπη **12.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **12.30** Απόστροφος **13.00** Αληθινά σενάρια **14.00** Καρναβάλι Ξάνθης **15.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **16.00** Καρναβάλι Πάτρας **18.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **18.15** Η μηχανή του χρόνου **19.00** Το αλάτι της γης: Αποκριάτικο γλέντι **21.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **22.00** Αθλητική Κυριακή **00.30** ΕΙΔΗΣΕΙΣ

CYTAVISION CINEMA

09.15 Nowhere to Land **11.15** Lipstick Jungle **13.15** Nanny McPhee **15.15** Psych **17.15** Undercover Brother **19.15** Coraline **21.15** United 93 **23.15** Nutty Professor II: The klumps **01.15** Nowhere to Land

NOVACINEMA1

06.00 Dead man running **07.30** The eagle **10.15** Pina **12.00** Rabbit Hole **13.35** Gnomeo & Juliet **15.00** C.S.I., XI **16.00** Pirates Of The Caribbean: On Stranger Tides **18.45** The signature **21.00** C.S.I., XI «In a dark, dark house» (Τέλος) **22.00** Black swan **00.00** The 84th Annual Academy Awards: The Arrivals (Live, Με ελληνικό σχολιασμό)

NOVASPORTS1

07.00 Αργεντίνικο Πρωτάθλημα **09.00** Αστέρας-Εργοτέλης (Ε) **11.00** Άρης-ΑΕΚ (Ε) **19.30** Παναθηναϊκός-ΠΑΟΚ (L) **21.30** Total Superleague (Live) **01.00** Παναθηναϊκός-ΠΑΟΚ (Ε) **03.00** ΟΦΗ-Ολυμπιακός (Ε) **05.00** Πανιώνιος-Ατρόμητος

LTV SPORTS 1

07.00 NICKELODEON! **14.05** Αγώνες μπόουλινγκ (Ε) **15.30** Αγγλικό Πρωτάθλημα (Live) **17.30** Πλανήτης ταχύτητα (Ε) **18.00** Αγώνας NBA 2011-12 **20.00** Γερμανικό Πρωτάθλημα **22.00** Απίθανοι αγώνες σκύλων (Ε) **23.00** Ισπανικό Πρωτάθλημα (Live) **01.00** Γερμανικό Πρωτάθλημα 03.00 Πολεμικές τέχνες (Ε) **03.30** Αγώνας NBA 2011-12 (Live) **06.30** Πλανήτης ταχύτητα (Ε)

Πτήσεις με φαντασία

Στους οίκους Σανέλ και Ζιβανσί η υψηλή ραπτική είναι ένα μακρύ ταξίδι

Της **SUZY MENKES**

ΠΑΡΙΣΙ. Γεμάτο από διακριτική και εξαιρετική διακόσμηση, το κουτύρ σόου του οίκου Chanel για την άνοιξη - καλοκαίρι του 2012 απογειώθηκε με φτερά – αυτά ενός αεροπλάνου, του οποίου το περίβλημα είχε κατασκευαστεί μέσα στο Grand Palais για να λειτουργήσει σαν σκηνικό της επίδειξης.

Το να επιβιβαστείς στο αεροσκάφος απαιτούσε τη συνηθισμένη ρουτίνα του αεροδρομίου για ένα μακρύ και κουραστικό ταξίδι. Αλλά μόλις οι ταξιδιώτες της μόδας βρήκαν τις θέσεις τους, τα στυλάτα τρόλεϊ με τα ποτά τους θύμιζαν ότι αυτή δεν ήταν μια συνηθισμένη βόλτα με το αεροπλάνο – ακόμη κι αν τα μοντέλα ήταν ντυμένα όλα στα μπλε, τόσο στυλάτες και κομψές, σαν αεροσυνοδοί που γεννήθηκαν στη φαντασία του σχεδιαστή. Η σικ αυστηρότητα των πιο κοντών φορεμάτων της συλλογής, που ήταν ενδεικτικά του διαχρονικού στυλ Chanel και γεμάτα από κουτύρ λεπτομέρειες, ερχόταν σε αντίθεση με το άγριο στυλ στα χτενίσματα που έμοιαζαν σαν να είχαν πιαστεί στην περιδίνηση της μηχανής. Αλλά η χρωματική παλέτα ήταν ήπια και σταθερή.

> *Το σόου Chanel για την άνοιξη - καλοκαίρι του 2012 απογειώθηκε με τα φτερά ενός αεροπλάνου, που χρησιμοποιήθηκε σαν σκηνικό της επίδειξης*

«Είναι η μπλε περίοδός μου», αστειεύθηκε ο Καρλ Λάγκερφελντ. Το μπλε επεκτάθηκε σε όλες τις κατευθύνσεις: σε αξεσουάρ στο χρώμα του ζαφειριού, που κρέμονταν από τα αυτιά των μοντέλων και σε φούστες που έφταναν μέχρι τον αστράγαλο για να συνδυαστούν με τζάκετ που είχαν αλλάξει μήκος. Τα μανίκια φούσκωναν στους ώμους, έμοιαζαν τόσο ελαφριά και αιθέρια, σχεδόν σαν σύννεφα, καθώς λωρίδες από ύφασμα τόνιζαν ακόμη περισσότερο τα ξεχωριστά ντεκολτέ.

Οπου κι αν στρεφόταν το βλέμμα του κοινού, έβρισκε μία επιπλέον λεπτομέρεια υψηλής ραπτικής – από τη χαρακτηριστική καμέλια του οίκου, σε μπλε, βιολετί και όλες τις ενδιάμεσες αποχρώσεις μέχρι κρυστάλλινες χάντρες φορεμένες κάτω από δαντέλα, σε φορέματα πάνω από το γόνατο. Το κέντημα ήταν τόσο διακριτικό και ντελικάτο ώστε να χρειαζόταν να έχει κανείς μεγεθυντικό φακό για να μπορέσει να παρατηρήσει την πολυπλοκότητά του.

Ο συνειρμός του κ. Λάγκερφελντ για τον μπλε ουρανό δημιούργησε μια κομψή κολεξιόν, με καλοραμμένα ρούχα, που έμοιαζαν κατάλληλα για την εποχή μας. Αλλά η απρόσμενα πιστή υποταγή στην κληρονομιά της Κοκό Σανέλ ήταν ίσως υπερβολική αυτή τη σεζόν, γιατί η συλλογή δεν έφτασε ποτέ στο απόγειο της φαντασίας που τόσο συχνά φτάνει ο σχεδιαστής στη μόδα από άλλον πλανήτη. Η σπάνια τεχνοτροπία είναι η βάση για την υψηλή ραπτική στον Ζιβανσί και έλαμψε ξεκάθαρα στη συλλογή των 10 εντατικά δουλεμένων στυλ που ο σχεδιαστής Ρικάρντο Τίσι παρουσίασε σε παρισινό ξενοδοχείο.

Οταν βλέπεις από κοντά ένα φόρεμα, διαπιστώνεις ότι ήταν τελικά φτιαγμένο από δέρμα κροκοδείλου ραμμένο πάνω σε ημιδιάφανο τούλι: κάτι που χρειάστηκε για να φτιαχτεί 350 ώρες. «Υστερα από εφτά χρόνια στον Ζιβανσί, έμαθα πολλά – είναι σαν ένα ταξίδι», είπε ο κ. Τίσι. Αυτό ήταν εμφανές στη συλλογή, που αποκάλυψε φαντασία και τέχνη.

Αφετηρία για τον κ. Τίσι αποτέλεσαν οι εικόνες από το φιλμ του 1927 του Φριτς Λανγκ, «Μετρόπολις». Βαθύτερη έρευνα οδήγησε τον κ. Τίσι στη ρωσική ταινία του 1924, «Aelita: Queen of Mars» με σάουντρακ που λέγεται ότι ενέπνευσε την τέκνο μουσική της δεκαετίας του '70.

Η περίοδος του '20 γέννησε διαφορετικές ιδέες γι' αυτήν την κολεξιόν: η λαμπερή γοητεία της περιόδου ζωντάνεψε σε ένα φόρεμα με κρόσσια, φορεμένο πάνω από τοπ, στη στολή εργασίας προστέθηκε ένα μαύρο παντελόνι με μια αστραφτερή μπλούζα. Η κουτύρ Ζιβανσί επιδιώκει ένα αεροδυναμικό σχήμα – και μια στενή σχέση με πελάτισσες που μπορούν να υιοθετήσουν το όραμα του κ. Τίσι.

THE NEW YORK TIMES / VALERIO MEZZANOTTI

THE NEW YORK TIMES / VALERIO MEZZANOTTI

THE NEW YORK TIMES / VALERIO MEZZANOTTI

Το κουτύρ σόου της Chanel (επάνω) αναβίωσε τη γοητεία του ταξιδιού. Ο οίκος Ζιβανσί (αριστερά) συνένωσε την πολυτέλεια του '20 με τα μοντέρνα αξεσουάρ.

Η δύναμη των σταρ εκτινάσσει την Πράντα

Της **SUZY MENKES**

CHRISTOPHER MOORE / KARL PROUSE

Ο Εντριεν Μπρόντι βρέθηκε ανάμεσα στους ηθοποιούς που συμμετείχαν στο φθινοπωρινό σόου της Πράντα για το 2012.

ΜΙΛΑΝΟ. Η πασαρέλα ήταν ένα κόκκινο χαλί και έτσι ακριβώς έπρεπε να είναι, αν σκεφτεί κανείς τους σταρ που παρήλασαν στο σόου για την ανδρική μόδα της Prada για το φθινόπωρο του 2012: από τον Εντριεν Μπρόντι με κόκκινο παλτό μέχρι τον Γκάρι Ολντμαν με μαύρο πρωινό παλτό και το υπόλοιπο λαμπερό καστ.

«Ολα έχουν να κάνουν με τη δύναμη. Αλλά ξεκίνησε με την ιδέα των χαρακτήρων», είπε η Μιούτσια Πράντα στα παρασκήνια, λέγοντας ότι όταν σκέφτηκε να προσκαλέσει μια σειρά από ηθοποιούς για να είναι στο σόου -τύπους όπως ο Τιμ Ροθ και ο Τζέιμι Μπελ- όλοι απλώς έτυχε να πουν ναι.

Και γιατί να μην ήθελε οποιοσδήποτε ηθοποιός να ερμηνεύσει τον ρόλο ενός μοντέλου, να περπατήσει σε χαλί που σχεδιάστηκε για να θυμίσει μωσαϊκό σε παλάτι, το οποίο, είχε στηθεί για να θυμίσει μια παρτίδα σκάκι; Τα ρούχα ήταν μοναδικά και κομψά, αποκαλύπτοντας λεπτομέρειες από μετάλλια μέχρι λουλούδια. Για το βράδυ, το παλαιομοδίτικο στυλ αποκάλυπτε μεταξωτά σμόκιν. Με αυτό το σόου -μετά την αναφορά στα αυτοκίνητα στη γυναικεία συλλογή- η κ. Πράντα έμοιαζε να λέει ότι αν στους άνδρες αρέσουν τα αυτοκίνητα, θα πρέπει επίσης να τους αρέσει η δύναμη, με όλες τις λύσεις που έχει να προτείνει η επίσημη ενδυμασία και τα αεροδυναμικά παλτό. Η κ. Πράντα που δίνει πάντα τον ρυθμό στο Μιλάνο, έβαλε την προσωπική της δύναμη στο κομμάτι της μόδας, πίσω από το μήνυμα για επιστροφή στην τέλεια εφαρμογή και την κομψότητα, παρουσιάζοντας όμως πολλά περισσότερα παλτό, απ' ό,τι κοστούμια.

«Ηταν μια παρωδία της δύναμης», είπε η αινιγματική σχεδιάστρια, της οποίας η δύναμη στη βιομηχανία μόδας θα γίνει ακόμη πιο ισχυρή με αυτήν την εμφάνιση.

Σπουδή στο φθινοπωρινό ανέμελο ανδρικό ντύσιμο

Της **JESSICA MICHAULT**

CHRISTOPHER MOORE / KARL PROUSE

Παρά τις περίτεχνες λεπτομέρειες στη συλλογή της Βίβιεν Γουέστγουντ, τα ρούχα ξεχώριζαν για τη ραφή τους.

ΜΙΛΑΝΟ. Η υποστήριξη της Βίβιεν Γουέστγουντ για περιβαλλοντικά θέματα έχει καταγραφεί συχνά, καθώς αποκαλύπτει και τη διάθεση για την κατεύθυνση που θα πάρουν οι συλλογές της. Για το φθινόπωρο του 2012, η σειρά ντοκιμαντέρ του BBC «Frozen Planet», από τον Ντέιβιντ Ατένμπορο, έστρεψε την προσοχή της σχεδιάστριας στα παγόβουνα που λιώνουν.

Οπότε, φυσικά, τα μοντέλα στο σόου της εμφανίστηκαν με παγωμένα πρόσωπα και γένια. Υπήρχαν μπερδεμένα καρό σε μοτίβα που έκαναν την εμφάνισή τους σε κοστούμια, μαζί με ντένιμ και τι-σερτ με μηνύματα. Αλλά όλα ήταν τέλεια κομμένα και σε ήπιες αποχρώσεις που θα έβαζαν στον πειρασμό αρκετούς αγοραστές να τα δουν με μεγαλύτερη προσοχή. Την ίδια στιγμή, ο σχεδιαστής Αλιστερ Καρ παρουσίασε μια συλλογή Pringle of Scotland, εμπνευσμένη από το Λονδίνο. Αυτό σήμαινε μια πολύ πιο εμπορική κολεξιόν, γεμάτη από πολυτελή, βασικά κομμάτια της ντουλάπας, όπως κουκούλες, τι-σερτ και κολάν φτιαγμένα από μεταξωτό κασμίρ.

Ο Τζον Βαρβάτος επένδυσε στη ρομαντική πλευρά αυτή τη σεζόν και άφησε την αγάπη του για την πόλη της Νέας Υόρκης και την κουλ αστική συμπεριφορά να οδηγήσει τη συλλογή του. Οι σιλουέτες, σε κάθε απόχρωση του γκρίζου, αποκάλυπταν πλεκτά για να δείξουν την έμπνευση του σχεδιαστή από τη μητρόπολη. Οι ζακέτες παρουσιάστηκαν σε μια σειρά από εμπριμέ.

Στο Costume National, ο σχεδιαστής Ενιο Καπάζα άγγιξε τον παλμό της μόδας. Τα παπούτσια με τις λεπτομέρειες από μέταλλο έδεναν με τις κυρίαρχες τάσεις της σεζόν στα αξεσουάρ.

Διατηρώντας την πολιτιστική κληρονομιά μεγάλων ντιζάινερ

Της **ALICE RAWSTHORN**

ΛΟΝΔΙΝΟ. Οπως θα παραδεχθεί οποιοσδήποτε έχει προσπαθήσει να εξασφαλίσει πόρους για πρότζεκτ γύρω από θέματα ιστορίας, είναι πάντα απίστευτα δύσκολο. Αλλά παραμένει πρόκληση σε έναν χώρο, όπως είναι το ντιζάιν, καθώς τα πολιτιστικά του διαπιστευτήρια είναι σχετικά καινούργια, όταν τα συγκρίνεις με καθιερωμένες μορφές τέχνης, σαν τη ζωγραφική, τη μουσική και τη λογοτεχνία.

Υπάρχουν λιγότερα φιλανθρωπικά ιδρύματα για να το υποστηρίξουν και λιγότερα εύπορα μουσεία που ενδιαφέρονται να εξαγοράσουν συλλογές ντιζάιν ή να τις υποστηρίξουν οικονομικά.

Δεν θέλουν όλοι οι ντιζάινερ να συλλέγουν τη δική τους δουλειά. Και αυτοί που το επιθυμούν μπορεί να μην είναι σε θέση να την αποθηκεύσουν. Ακόμη και ο Josiah Wedgwood, ο πρωτοπόρος που ίδρυσε την επώνυμη εταιρεία κεραμικών, το 1759, χρονοτριβούσε προτού τελικά ξεκινήσει το αρχείο του. «Συχνά ευχόμουν να είχα αποθηκεύσει ένα μοναδικό δείγμα από όλα όσα είχα φτιάξει και θα έδινα τώρα 20 φορές την αρχική αξία για μια τέτοια συλλογή», έγραφε στον συνεταίρο του, Τόμας Μπέντλεϊ, το 1774.

Οταν ξεκινάει η διαδικασία αρχειοθέτησης, υπάρχει πάντα το ρίσκο να καταστραφούν τα περιεχόμενα –για παράδειγμα από φωτιά ή πλημμύρα– και να εξαφανιστούν σημαντικά κομμάτια, είτε επειδή εκλάπησαν είτε επειδή ο σχεδιαστής πρέπει να τα πουλήσει.

Οταν πεθαίνει ο σχεδιαστής, η ιστορία θυμίζει συνήθως ακόμη περισσότερο σαπουνόπερα, ανάλογα με το ποιος κληρονομεί την επωνυμία, αν οι κληρονόμοι μπορούν να συνεννοηθούν μεταξύ τους και κυρίως, τους προσωπικούς τους λογαριασμούς.

Οταν ο Ιταλός σχεδιαστής Κάρλο Μολίνο πέθανε το 1973 χωρίς άμεσους κληρονόμους, το ατελιέ του έκλεισε και τα περισσότερα πράγματα εξαφανίστηκαν. Οι Ιταλοί γκαλερίστες Φούλβιο και Ναπολεόνε Φεράρι ανακαίνισαν ένα διαμέρισμα στο Τορίνο, το οποίο χρησιμοποιούσε για να φωτογραφίζει, ανοίγοντάς το σαν ιδιωτικό μουσείο.

Αλλοι σχεδιαστές έχουν πάρει μέτρα για να προστατεύσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά. Ο Γιαπωνεζο-αμερικανός σχεδιαστής Ισάμου Νογκούτσι βεβαιώθηκε ότι το αρχείο του θα προστατευόταν, ιδρύοντας ιδιωτικό ίδρυμα για να το ελέγχει ο ίδιος, και το Μουσείο Νογκούτσι, το οποίο έχτισε στην περιοχή του Λονγκ Αϊλαντ και άνοιξε το 1985, τρία χρόνια πριν από τον θάνατό του.

Αντίστοιχα, η οικογένεια Eames ήταν αποφασισμένη να διατηρήσει το σπίτι στο οποίο οι Αμερικανοί σχεδιαστές, Charles και Ray Eames, έχτισαν για τους ίδιους, στα τέλη της δεκαετίας του '40, στο Λος Αντζελες. Η οικογένεια ίδρυσε ένα μη κερδοσκοπικό ίδρυμα για να το «τρέχει».

«Η μητέρα μας, Lucia Eames, κόρη του Charles, συνειδητοποίησε ότι ο μοναδικός τρόπος για να σώσει το σπίτι ήταν να δημιουργήσει το ίδρυμα», εξήγησε ο Demetrios Eames, που είναι πρόεδρος του ιδρύματος. «Το σπίτι βλέπει τον Ειρηνικό Ωκεανό και, αν το είχαμε πουλήσει, θα είχε γίνει πολυκατοικία».

Το κόστος συντήρησης του σπιτιού των Eames καλύπτεται από την εταιρεία ντιζάιν Eames και από τους κατασκευαστές των επίπλων τους, Vitra και Hermann Miller. Στις 10 Μαρτίου, το ίδρυμα θα σκηνοθετήσει μια αναβίωση ιεροτελεστίας γιαπωνέζικου τσαγιού, σαν και αυτή που πραγματοποιείτο στο Eames House, το 1951, με τον Τσάρλι Τσάπλιν και τον Νογκούτσι ανάμεσα στους καλεσμένους. Τα εισιτήρια για την εκδήλωση στοιχίζουν 5.000 δολάρια για κάθε καλεσμένο.

EAMES OFFICE

EAMES OFFICE

Το σπίτι των Ray και Charles Eames δεν καταστράφηκε χάρη στην ίδρυση ενός μη κερδοσκοπικού ιδρύματος. Σε λίγες ημέρες θα αναβιώσει ιεροτελεστία τσαγιού σαν και αυτή του 1951 (κάτω), προκειμένου να συγκεντρωθούν έσοδα, απαραίτητα για τη διατήρηση της κληρονομιάς.

International Herald Tribune
THE GLOBAL EDITION OF THE NEW YORK TIMES